ചെറുശ്ശേരിഭാരതം

ചെറുശ്ശേരി

ചെറുശ്ശേരിഭാരതം

ടി. ബാലകൃഷ്ണൻനായർ ബി. ഏ-

യുടെ ആമുഖത്തോടുകൂടിയതു്.

പ്രസാധകർ,

കമലാലയാബുക്ക്ഡിപ്പോ,

തിരുവനന്തപുരം.

1938.

 [*Price 1 Re. 8 As*

ആമുഖോപന്യാസം

ബ്രിട്ടീഷ് മലബാറിലെ കോട്ടയം (വടക്കൻ) താലൂക്കിൽ 'കാവിൽ പൊനം' എന്ന ഒരു നമ്പൂതിരിയില്ലം ഇന്നും നിലനിന്നു പോരുന്നു. ഈ ഇല്ലം കോട്ടയത്തേക്കു മാറിയിട്ട് നൂററൻപതുവർഷങ്ങൾക്കധികമായിട്ടില്ല. അതിനു മുൻപ് പ്രസ്തുത ബ്രാഹ്മണഗൃഹം ബ്രിട്ടീഷു (വടക്കെ) മലബാറിൽ ചിറക്കൽതാലൂക്കിലെ പള്ളിക്കുന്ന് എന്ന ദേശത്തിലുള്ളതായിരുന്നു. പള്ളിക്കുന്നും അതിനു ചുററുപാടും ഉള്ള സ്ഥലവും ഒരു കാലത്ത്, അതായത് ൯൬൪-ലെ 'ചേലക്കലാപ'ത്തിനു മുമ്പുവരെ, ഒരു നമ്പൂതിരിഗ്രാമമായിരുന്നു. പടിഞ്ഞാറു ചാലാട്ടു കടപ്പുറം മുതൽ കിഴക്ക് 'ഉതയൻകുന്നു'വരെ നീണ്ടുകിടന്നിരുന്ന ആ ഗ്രാമത്തെ 'കാനത്തൂരുഗ്രാമം' എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. ആ പുരാതനഗ്രാമത്തിന്റെ നഷ്ടശിഷ്ടങ്ങൾ ഇന്നും കാണാം. 'പയ്യാമ്പലം' എന്ന് ഇപ്പോൾ വിളിച്ചുവരുന്ന ഒരു സ്ഥലം അക്കാലത്തെ 'വഴിയമ്പലം' നിന്നിരുന്ന പ്രദേശമാണ്. ഇപ്പോൾ കടപ്പുറത്തുള്ള ചാലാട്ടു ശാസ്താവിന്റെ ക്ഷേത്രവും, അതിനു കിഴക്കുള്ള അക്കിളിയം ശിവക്ഷേത്രവും, പുതിയകാവിൽ ഭഗവതിക്ഷേത്രവും, കുന്നാവിൽക്ഷേത്രവും, പള്ളിക്കുന്നു സരസ്വതീക്ഷേത്രവും, കാനത്തൂരു ശ്രീകൃഷ്ണക്ഷേത്രവുമെല്ലാം അന്നത്തെ ഗ്രാമക്ഷേത്രങ്ങളായിരുന്നു; ഇവയിൽ കാനത്തൂരുക്ഷേത്രത്തിലെ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ഗ്രാമദൈവതമായും പരിലസിച്ചു. കാനത്തൂരുഗ്രാമത്തിന്റെ തെക്കുവശം കോലത്തിരിയുടെ കടലായിക്കോട്ടയും, വടക്കുവശം വളപട്ടണംകോട്ടയും സ്ഥിതിചെയ്തു.

അക്കാലത്തു് കോലത്തുനാട്ടിൻെറ തലസ്ഥാനം വളപട്ടണംകോട്ടയായിരുന്നു. ഇപ്പോഠം അവിടെ നോക്കിയാൽ കാണുന്ന കരിങ്കൽപടിയും, മതിൽക്കെട്ടിൻെറ അവശിഷ്ടവും മററും ആ പഴയ കോട്ടയുടെ കെട്ടുറപ്പിനെയും, ഉയച്ച്യേയും നല്ലവണ്ണം തെളിയിക്കുന്നുണ്ടു്. വളപട്ടണംകോട്ടയ്ക്കു പുറമേ കോലത്തിരിക്കു കോലത്തുനാട്ടിൽ പതിനൊന്നു കോട്ടകളുണ്ടായിരുന്നു. അവയിൽ വയത്തൂരു്, പെരിഞ്ചല്ലൂരു് (കരിപ്പത്തു്), ഉൗരത്തുരു്, എലിയൂരു് (ഏഴിമല), പാമരക്കാട്ടു്, വളപട്ടണം എന്നിവ വലിയ കോട്ടകളും, മാടായി, കടലായി, കുന്നാവു്, കക്കാട്ടു്, തലശ്ശേരി, വാലുശ്ശേരി എന്നിവ ചെറിയ കോട്ടകളും ആയിരുന്നു. ഈ പന്ത്രണ്ടു കോട്ടകളും കോലത്തുനാട്ടിലെ പന്ത്രണ്ടു 'ചേരിക്കല്ലു'കളുടെ തലസ്ഥാനങ്ങഠം തന്നെ. പന്ത്രണ്ടു ചേരിക്കല്ലുകളിൽപെട്ടവയാണു് കല്യാശ്ശേരി, പാപ്പിനിശ്ശേരി, പെനാച്ചേരി, കീച്ചേരി, ചെറുശ്ശേരി (ചെറശ്ശേരിയെന്നും പഴയ രേഖകളിൽ കാണും), തലശ്ശേരി എന്നീ ദേശങ്ങഠം. ഇവയിൽ ചെറുശ്ശേരിയെന്നതു് ഇന്നത്തെ കണ്ണൂർപട്ടണം—ഇതിനു വേളാപുരം എന്നാണു് പഴയ പേർ—മുതൽ വളപട്ടണംകോട്ടവരെയുള്ള ചേരിക്കല്ലിന്റെ പേരാകുന്നു. "ചെറുശ്ശേരി വേളാപുരം മമ്മാലിക്കിടാവു കണ്ടു കാൎയ്യമെന്നാൽ" എന്നു തുടങ്ങുന്ന പഴയ തരകുകഠം ഇതിനു കൂടുതൽ തെളിവു തരുന്നുണ്ടുതാനും. കോലത്തിരിയുടെ പന്ത്രണ്ടു ചേരിക്കല്ലുകളിൽ ഏററവും ചെറിയ ദേശമായതുകൊണ്ടായിരിക്കാം ഇതിനു ചെറുശ്ശേരിയെന്നു പേർ സിദ്ധിച്ചതു്. മുൻ പ്രസ്താവിച്ച കാനത്തൂരുഗ്രാമം ചെറുശ്ശേരി ചേരിക്കല്ലിലെ ഏകനമ്പൂതിരിഗ്രാമവുമാകുന്നു.

ചെറുശ്ശേരി ചേരിക്കല്ലിനെപ്പററി സ്വല്പമൊന്നു പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കൊല്ലവൎഷം ൮൭൦-ാമാണ്ടിൽ "കുംഭവ്യാഴം ചിങ്ങം ൨൦-ാംതീയതി വെള്ളിയാഴ്ച നാൾ അസ്തമിച്ചു പുലരുവാൻ എട്ടു നാഴികയുള്ളപ്പോൾ കൎക്കടകംരാശിക്കു പള്ളിക്കൂലകത്തു വടക്കേക്കെട്ടിൽ ഗോവിന്ദവൎമ്മ കോലത്തിരിത്തമ്പുരാൻ വളപട്ടണംകോട്ടയിൽ വെച്ചു തീപ്പെട്ടുകയും, ഉദയമങ്ങലത്തു കൂലകത്തു രാമവൎമ്മത്തമ്പുരാൻ കോലത്തിരിയാവുകയും ചെയ്തു." ആ തമ്പുരാനു വളപട്ടണംകോട്ടയിൽ താമസിച്ചിരുന്ന രണ്ടു താവഴികൾ തമ്മിലുള്ള മത്സരം അസഹ്യമായിത്തീരുകയും, അവയിൽ മൂത്ത താവഴിയെ ചെറുശ്ശേരി ചേരിക്കല്ലിലുള്ള 'കുന്നാവിൽകോട്ട'യിൽ മാററിത്താമസിപ്പിക്കുകയുമുണ്ടായി. ൮൭൯-ന്നു ശേഷം കോലത്തിരിവംശത്തിലെ എല്ലാ താവഴികളും തമ്മിൽ കൂറുവാഴ്ചയെ സംബന്ധിച്ച് അതികഠിനമായ കലഹവും അതിനെത്തുടൎന്ന് ചില്ലറ ലഹളകളും ഉണ്ടായതോടുകൂടി കുന്നാവിൽകോട്ടയിലെ താവഴി ചെറുശ്ശേരി ചേരിക്കല്ല് തങ്ങൾക്കു സ്വന്തമായി അടക്കി. ക്രമേണ ചെറുശ്ശേരി ചേരിക്കല്ല് ചെറക്കൽ എന്നായി മാറുകയും, കൊ. വ. ൯൦൯-ൽ കുന്നാവിൽകോവിലകം ചെറക്കൽകോവിലകമായി മാറുകയും ചെയ്തു. ആ കോവിലകമാണ് ഇപ്പോഴത്തെ ചിറയ്ക്കൽകോവിലകത്തിന്റെ ആരൂഢം. ഇപ്പോൾ ചിറയ്ക്കൽഅംശത്തിലെ ചിറയ്ക്കൽ കോവിലകത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ഉള്ള വലിയ ചിറയാണ് ചിറക്കൽ എന്ന പേരിന്നു കാരണമായിട്ടുള്ളത് എന്ന ധാരണ വാസ്തവത്തിൽ തെററുതന്നെയാകുന്നു. കൊ. വ. ൯൭൦-വരെയിലും ഈ ചിറക്കൽ ചിറയ്ക്കു 'ബെമ്മാഞ്ചേരിക്കുളം' എന്നായിരുന്നു പേർ. ടിപ്പുവിന്റെ ആക്രമണ

മെല്ലാം കഴിഞ്ഞു് കോലത്തിരികുടുംബാംഗങ്ങൾ തിരുവി താംകൂറിൽ നിന്നു മടങ്ങിവന്നതിന്നു ശേഷം, കന്നാവിൽ കുടുംബാ ബൊമ്മാഞ്ചേരിക്കുളം കുഴിപ്പിച്ചു വലുതാക്കി അതിന്റെ തെക്കെക്കരെയിൽ കോവിലകം നിർമ്മിച്ചു താമസമാക്കി. ഈ കോവിലകം മൂന്നു പ്രാവശ്യം കത്തി നശിക്കുകയുണ്ടായെന്നു പഴയ രേഖകളിൽ കാണുന്നു. ൧൦൨൪-ൽ നിർമ്മിച്ച കോവിലകമാണു് ചിറക്കൽചിറയുടെ തെക്കുഭാഗം കാണുന്ന ഇപ്പോഴത്തെ പഴയ കോവിലകം.

മുൻ പ്രസ്താവിച്ച കാനത്തൂരുഗ്രാമവും കോലത്തിരി വംശവും തമ്മിൽ എത്രയും മികച്ച ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നതിന്നു പല തെളിവുകളുമുണ്ടു്. കാനത്തൂരു ശ്രീകൃഷ്ണക്ഷേത്രത്തിന്നടുത്തു ഗ്രാമംവകയായുള്ള 'വാസുപുരം' സ്വാമിയാർമഠത്തിൽ കോലത്തിരിസ്ഥാനം സിദ്ധിച്ച തമ്പുരാൻ എഴുന്നള്ളണമെന്നും, ക്ഷേത്രമണ്ഡപത്തിൽ പന്ത്രണ്ടില്ലം ബ്രാഹ്മണപരിഷയുടെയും, പതിനാലില്ലം നായന്മാരുടെയും യോഗത്തിൽ മൂത്ത സ്വാമിയാർ കോലത്തിരിയെ 'തലവിലരിയിട്ടു അനുഗ്രഹിക്കേണ'മെന്നും ഒരു പടങ്ങുണ്ടു്. അതിനെപ്പററി പഴയ പട്ടോലയിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു് ഇപ്രകാരമാണു്; "കാനത്തൂരു കഴകത്തിലെ അവരോധത്തിന്നു എഴുന്നള്ളിയപ്രകാരം—പള്ളിക്കുലോത്തു് രാമവർമ്മരായ കോലത്തിരുവടി കൊല്ലം ൬൪൦ ചെന്ന വൃശ്ചികവ്യാഴം മീനഞ്ഞായരു മൂന്നു ചെന്ന ബുധനാഴ്ചനാൾ തിരിഞ്ഞൊരടിക്കു കാനത്തൂരു വാസുപുരം സ്വാമിയാരുടെ മഠത്തിൽ പടിഞ്ഞാറെ പള്ളിയറയിൽ എഴുന്നരുളി. അപ്പോൾതന്നെ നമ്പൂതിരിമാർ മൂത്തേടത്തു നമ്പൂരിയും, എളേടത്തുനമ്പൂരിയും, മാടത്തിൽനമ്പൂരിയും, അഴകില്ലത്തു നമ്പൂരിയും,

പാട്ടെയത്തു നമ്പൂരിയും, പൊനത്തിൽനമ്പൂരിയും, വടക്കിളെനടത്തു നമ്പൂരിയും, ഏടഗങ്ങാത്തു നമ്പൂരിയും കൂട തിരുവുള്ളത്തിലേറ്റി രാശിവയ്ക്കുംമുമ്പെല്ലാ മതിലകത്തെഴുന്നള്ളുന്നു എന്നു. അതുപ്രകാരം അരുളിച്ചെയ്തു കണ്ണന്നൂര് പട്ടേരിയോട മാവിലനമ്പ്യാരെ വിളിക്കയെന്നു. മാവിലനമ്പ്യാര് തൊഴുതു തിരുവുള്ളത്തിലേററി അഞ്ചു പണം വഴിപാട കല്പിച്ചശേഷം വേണ്ടു കോലോത്തെഴുന്നള്ളത്തെന്നു. അപ്പത്തന്നെ അഞ്ചുപണം വാങ്ങി പെരുംതൃക്കോവിലപ്പന്നു ഉദയാസ്തമാനം പണം ൧. കളരിയാൽ ഭഗവതിക്ക പൂജപ്പണം ൨. തിരുവറകാട്ട ഭഗവതിക്ക പൂജപ്പണം ൨. ഇങ്ങനെ കല്പിച്ചു കനത്തൂര് മതിലകത്തു സോപാനത്തിങ്കന്നു വഴിപാട്ടു പണം, പട്ടുപുടവ, പൊന്നാമ്പൂ ഇവകൾ കല്പിച്ചു കൊടുത്തശേഷം തെക്കെ വാതിൽ മാടത്തിൽ എഴുന്നള്ളി. കോലത്തിരുവടി കിഴക്കെ അരികത്തിന്നു പടിഞ്ഞാറോട്ടതിരിഞ്ഞു പട്ടുപെരവതാനിയിൽ എഴുന്നള്ളിയിരുന്നു. നമ്പൂരിമാരെല്ലാരും അവിടത്തന്നെ വടക്കോക്കി അത്ര മണ്ടപ്പലയിലിരുന്നു. പിന്നെ കോയിമ്മമാരച്ച്യൻ കനാത്തനമ്പൂരിയും വാസുപുരം സ്വാമിയാരും പലേലും ദർവിരിയിലും ഇരുന്നു. അവിടെ പൊന്നുംതളിയയിൽ അരിവാരിസ്വാമിയാര് ഊരിൽപരിഷകളുടെയും പതിനാലില്ലംനായിമ്മാരുടെയും മുമ്പാകെ കോലത്തിരുവടിയെ അവരോധിച്ചു. അതിൻെറ ശേഷം കോലത്തിരുവടി ൧൦൧ രാശിപ്പണംവെച്ചു നമസ്കാരം കഴിച്ചു പന്ത്രണ്ടില്ലത്തിൻെറ പേരും ചൊല്ലി പ്രതിഗ്രഹവും കല്പിച്ചു സോപാനംവാതുക്കൽ എഴുന്നള്ളി. ൧൦൧ രാശിയും വീരാളിയും ഇപ്പടിമേൽ വെച്ചു തൊഴുതു. പിന്നെയും വഴിപാട പണം ൪, വിളക്കിന്നു പണം ൮, പൊതുവാന്മാര് ന്നൂർ-ക്ക് പണം ൧൨൮, ഭണ്ഡാരപ്പണം

ഫ ഇങ്ങനെ കല്പിച്ചശേഷം എമ്പ്രാന്തിരി ശ്രീകോവില കത്തുനിന്നു വില്ലും ശരവും എടുത്തുകൊടുത്തതു തൃക്കൈ കൊണ്ടു വാങ്ങീട്ടു തേവാരീരെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. പിന്നെ വെള്ളിത്തളിയയിൽ നാനാഴി അരിയിട്ടു ഇടമുണ്ടൊല്ലി യിൽ തൃക്കൈകൊണ്ടും തേവാരിയും പിടിച്ചു കാട്ടിക്കൊ ടുത്തിട്ടു അമ്മുണ്ടിൽ അരി ചെരിഞ്ഞു; ആ മുണ്ടു കൂട്ടിപ്പി ടിച്ചു തേവാരീടെ കയ്യിൽ കൊടുത്തശേഷം പുറത്തെഴു ന്നള്ളി. അപ്പോൾതന്നെ കാനത്തൂര് മഠത്തിൽനിന്നു് അ മരേത്തും കഴിച്ചു പള്ളിയന്തോളത്തിലേറി നെയികുടി യൻപാറവഴി കടക്കരെ ശാസ്താംകോട്ടത്തിലെഴുന്നള്ളി കഴ കമൊപ്പിച്ചു വളപ്പടംകോട്ടയിലെഴുന്നരുളി.”

കാനത്തൂര് കഴകത്തിൽവെച്ചു് കോലത്തിരിത്തമ്പു രാനെ അവരോധിക്കുന്ന സമ്പ്രദായത്തെ അറിയിക്കുന്ന തോടുകൂടി ആകസ്മികമായി മറ്റു ചില അപൂർവലക്ഷ്യ ങ്ങളും നമുക്കു പ്രസ്തുത രേഖയിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്നുണ്ടു്. കാനത്തൂർഗ്രാമത്തിലെ പന്ത്രണ്ടില്ലങ്ങളിൽ എളേടം, മൂത്തേടം, മാടം, അഴകില്ലം, പാട്ടെനം, പൊനം, വട ക്കിനേടം, എടക്കനം, കണ്ണന്തൂര് എന്നീ ഒൻപതു ഇല്ല ങ്ങൾ കൊ. വ. ൭൬൦-ൽ ആ ഗ്രാമത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു വെന്നും, അവകൾ അടിയന്തരച്ചടങ്ങുകളിലെല്ലാം പന്ത്ര ണ്ടില്ലങ്ങളെ മുഴുവനും പ്രതിനിധീകരിച്ചിരുന്നുവെന്നും ആണു് പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ. അപ്പോൾ ൭൬൦-ാംവർഷ ത്തോടുകൂടി മൂന്നു ഇല്ലങ്ങൾ നശിച്ചോ, അന്യംനിന്നോ പോയിട്ടുണ്ടെന്നു തെളിയുന്നു. ആ മൂന്നില്ലങ്ങൾ ഏവയാ ണെന്നു തീരുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതിലേക്കു് കൊ. വ. ൮൪൬-ലെ ഒരു ചെറിയ രേഖ ചോടെ ചേർക്കാം.

“കാനത്തൂര് സങ്കേതം മുമ്പേത്തുവായി നാലാംകൂറു വാഴിച്ചുകൂടെവാളണച്ചു കണക്കു്—കൊല്ലം ൮൪൬ മകര

ഞായറ് ഏഴ് ചെന്നനാളിൽ പള്ളിക്കുറപ്പേലാത്ത് കേരള വൎമ്മരായ നാലാംകൂറു ഉടവാളുണക്കയിൽ കാനത്തൂര് ഏളേടത്തുനമ്പൂരി കലശം പൂജിച്ചവകയ്ക്ക് അരി നാഴി ഫര, നെല്ല നാഴി ഫര, തേങ്ങ ര്, കദളിപ്പഴം ഫര, പൂണനൂല് ഫ, കോടിപ്പുടവ കിഴക്കൻപളളോടം ഫ, നാട്ടുപുടവ പള്ളോടം ര, നമ്പൂരിക്കു ദക്ഷിണ പണം ഫര, പരികൎമ്മികൾ ഇരിവൎക്കുകൂടി പണം ന്ര്, എന്നിമുഹൂൎത്തദക്ഷിണ മൂത്തേടത്തുനമ്പൂരിക്കു പണം രഫ, കുനമങ്ങലത്തു നമ്പൂരിക്കു പണം രഫ, മാടത്തുനമ്പൂരിക്കു പണം രഫ, അഴകില്ലത്തുനമ്പൂരിക്കു പണം രഫ, പാട്ടെയത്തുനമ്പൂരിക്കു പണം രഫ, വടക്കിനേടത്തുനമ്പൂരിക്കു പണം രഫ, കണ്ണൂര്പട്ടേരിക്കു പണം രഫ, പൊനത്തിൽനമ്പൂരിക്കു പണം രഫ, ചെറശ്ശേരിനമ്പൂരിക്കു പണം രഫ, എടക്കനാത്തുനമ്പൂരിക്കു പണം രഫ, കല്പിച്ചശേഷം അവിടനിന്നെഴുന്നെള്ളിരു ഉടവാൾപരിച കോലത്തിരിത്തമ്പുരാൻ തൃക്കൈക്കൊണ്ടു നാലാമ്മൂറെ അരക്കനേരെ പിടിച്ചു തെക്കേളംകൂറ് തമ്പുരാൻ തലച്ചറകെട്ടി. അനന്തരം മുമ്പിൽ ഏളേടത്തുനമ്പൂരി നാലാമ്മൂറെ തിരുമുടിക്കരി അരിച്ച പിന്ന നമ്പൂരിയാരും, കോലത്തിരിത്തമ്പുരാനും, തെക്കേളംകൂറുതമ്പുരാനും, വടക്കേളംകൂറ് തമ്പുരാനും അരി അരിച്ചു നാലാംകൂറാക്കി വാഴിച്ചു." ഈ രേഖയിൽനിന്ന് ഒർ൬--ൽ കാനത്തൂരുഗ്രാമത്തിൽ പതിനൊന്നില്ലങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും, അവയിൽ ചെറശ്ശേരി ഇല്ലം പെട്ടിരുന്നുവെന്നും തെളിയുന്നു. ഒർ൬--നു മുമ്പുതന്നെ പന്ത്രണ്ടില്ലങ്ങളിൽ ഒരില്ലം നശിച്ചുപോയിരുന്നുവെന്നും വരുന്നു. ഈ നശിച്ചുപോയ ഇല്ലം ഏതാണെന്നതിലേക്കുള്ള യാതൊരു തെളിവും ഇതുവരെയിലും കിട്ടീട്ടില്ല എന്നും ഈ അവസരത്തിൽ പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ.

മേൽ പ്രസ്താവിച്ച ചെറശ്ശേരിഇല്ലം അഥവാ ചെറുശ്ശേരിഇല്ലം, ചെറുശ്ശേരി ചേരിക്കല്ലിലെ മികച്ച ഒരു ബ്രാഹ്മണഗൃഹവും, കാനത്തൂരുഗ്രാമത്തിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരില്ലവും ആയിരുന്നുവെന്നു അനുമാനിക്കുന്നതിൽ അബദ്ധമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഏതൊരു ദേശത്തിലും ദ്രവ്യപുഷ്ടികൊണ്ടും മററു ഐശ്വര്യങ്ങൾകൊണ്ടും വിഖ്യാതമായ ഗൃഹത്തിന്നു ആ ദേശപ്പേർതന്നെ സംഭവിക്കുന്നതു സാധാരണമാണു്. ചെറുകുന്നു ദേശത്തിലെ കോവിലകത്തിന്നു ചെറുകുന്നുകോവിലകമെന്നും, ചിറക്കൽദേശത്തിലെ കോവിലകത്തിന്നു ചിറക്കൽ കോവിലകമെന്നും, മൊളോളം ദേശത്തിലെ ബ്രാഹ്മണഗൃഹങ്ങളിൽ ഒന്നിന്നു 'മൊളോളം' എന്നും, തലശ്ശേരിയിലുള്ള ഒരു പ്രധാന നായർതറവാട്ടിന്നു 'തലശ്ശേരി' എന്നും പേരുകൾ ഉണ്ടായതു മേൽ സൂചിപ്പിച്ച സംഗതിക്കു ബലമായ തെളിവുകൾതന്നെ. സ്വതവേയുള്ള പ്രാധാന്യംകൊണ്ടു ചെറുശ്ശേരിയില്ലം മുൻഗണനയിൽ പെട്ടവെങ്കിൽ നാടുവാഴിയുടെ പ്രത്യേക പ്രതിപത്തികൊണ്ടു് എളേടം, മൂത്തേടം, പൊനം എന്നീ ഇല്ലങ്ങൾക്കും മേന്മ സിദ്ധിച്ചു. കോലത്തിരിത്തമ്പുരാന്റെ എല്ലാ ക്ഷേത്രങ്ങളിലും തന്ത്രിമാർ എളേടവും മൂത്തേടവും ആയിരുന്നു; ഇപ്പോഴും അതെ. പൊനത്തില്ലത്തിന്നാകട്ടെ കോലസ്വരൂപത്തിലെ കുലപരദേവതയായ തിരുവർകാട്ടുകാവിൽ (മാടായിക്കാവിൽ) ഭഗവതിയുടെ തേവാരിസ്ഥാനവും ഉണ്ടായിരുന്നു. മാടായിക്ഷേത്രത്തിലെ ഭഗവതിയെ കോലത്തിരിയുടെ എല്ലാ കോട്ടകളിലും വെച്ചു പൂജിച്ചിരുന്നു; പൂജിക്കാനുള്ള അവകാശം പുനത്തില്ലക്കാർക്കും ആയിരുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണു് പുനത്തില്ലത്തിന്നു കാവിൽപുനം എന്നുകൂടി പേർ ഉണ്ടായതു്.

കൊ. വ. ൬൭൦-നും ൬൮൦-നും മദ്ധ്യത്തിൽ ഏതോ ഒരു കാലത്തു് ചെറുശ്ശേരിയില്ലം ഇല്ലാതെ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു തെളിയുന്ന സ്ഥിതിക്കു് ഇവിടങ്ങളിൽ പ്രബലമായി നടപ്പുള്ള ഒരു ഐതിഹ്യത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ചില പ്രസ്താവനകൾ ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ചരിത്രവിഷയകമായ കാൎയ്യങ്ങളിൽ ഐതിഹ്യങ്ങൾക്കു സ്ഥാനം നൾകുന്നതു തീരെ അസംബന്ധമാണെന്നു ഒരു അഭിപ്രായഗതി ഉണ്ടെന്നിരിക്കിലും, സൂക്ഷ്മമായ ആലോചനയിൽ ഈ അഭിപ്രായത്തിന്നു തെളിവോ വെളിവോ ഇല്ലെന്നു കാണാം. ചരിത്രസംഗതികളെ രേഖപ്പെടുത്തിവെക്കുന്നതിൽ നമ്മുടെ പൂൎവ്വികന്മാർ വിമുഖന്മാരായിരുന്നുവെന്നും, യാദൃച്ഛികമായി വല്ലപ്പോഴും നമുക്കു ലഭിക്കുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങൾ വാസ്തവത്തിൽ ചരിത്രക്കുറിപ്പുകളെന്ന നിലയിലല്ല അവർ കരുതിയിരുന്നതെന്നും, നേരെമറിച്ചു് ആചാരങ്ങളും ചടങ്ങുകളും കാലാന്തരത്തിലും ആവൎത്തിക്കപ്പെടുന്നതാകയാൽ അവയെ തെറ്റുവ്യത്യാസം കൂടാതെ അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടതിലേക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളായി മാത്രമേ ആവക ചരിത്രരേഖകളെ അവർ കരുതീട്ടുള്ളുവെന്നും പല പല കാൎയ്യങ്ങളിൽനിന്നും നമുക്കു മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണു്. ഈ സ്ഥിതിക്കു് പഴയ ഐതിഹ്യങ്ങളെ നാം പ്രത്യേകം ആദരിക്കേണ്ടതും, പരിശോധിച്ചു സ്വീകരിക്കേണ്ടതും ആകുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ അസത്യം പറയുന്ന സമ്പ്രദായം ഇന്നത്തെപ്പോലെ അന്നുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും, പൂൎവ്വികന്മാർ ആധുനികന്മാരെ അപേക്ഷിച്ചു് കൂടുതൽ സത്യവാന്മാരും, നിഷ്കളങ്കഹൃദയന്മാരും, ആസ്തികന്മാരും ആയിരുന്നു എന്നും തന്നെയാണു് എന്റെ വെളുറച്ച വിശ്വാസം. ചെറുശ്ശേരിഇല്ലത്തു് ഒരിക്കൽ ഒരു ഉണ്ണി

നമ്പൂതിരി മാത്രം ശേഷിക്കുകയും, അദ്ദേഹത്തെ പൊനത്തിലില്ലത്തേക്കു ദത്തെടുക്കുകയും ഉണ്ടായി എന്നാണു് ഐതിഹ്യം. ഇതു് വെറും പൊളെളന്നു കരുതി തള്ളാവതല്ല എന്നേ ഞാൻ പറയുന്നുള്ളു. ദത്തുണ്ടായതു് ൭൨൫-നും ൭൫൦-നും മദ്ധ്യേ ആയിരിക്കേണമെന്നതിന്നും സംശയമില്ല. ആ ഉണ്ണിനമ്പൂരിയെപ്പററി ഇതിനു മേൽ പ്രസ്താവിക്കാം.

II

ചെറുശ്ശേരിയില്ലത്തെ ഉണ്ണിയായി അവതരിച്ചു് പൊനത്തിലില്ലത്തെ വലിയ നമ്പൂതിരിയായി അന്തരിച്ച ബ്രാഹ്മണോത്തമനും, ചെറുശ്ശേരിഭാരതം പാട്ടു്, കൃഷ്ണപ്പാട്ടു് (കൃഷ്ണഗാഥാ) എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ നിർമ്മാതാവുമായ ശങ്കരൻനമ്പൂതിരിയത്രേ ആ ഉണ്ണിനമ്പൂതിരി. മഹാകവിയെന്ന നിലയിലല്ലാതെ മറെറാരു നിലയിലും അദ്ദേഹത്തെ അറിയുവാൻ ഇന്നത്തെ സ്ഥിതിക്കു നമുക്കു് ആവതില്ല; ആ കാവ്യകാരൻ ഏതു കാലത്തു് ഏതു ദേശത്തു ജീവിച്ചുപോന്നുവെന്നല്ലാതെ ഏതവസ്ഥയിൽ എങ്ങനെ ജീവിച്ചുവെന്നറിയാനോ, അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികൾ എങ്ങനെ ആരിൽനിന്നു നേടിയ ഏതു പരിജ്ഞാനത്തിൻെറ എമ്മാതിരിയിലുള്ള ഫലമാണെന്നു നിർണ്ണയിക്കുവാനോ ഉള്ള പരിപൂർണ്ണലക്ഷ്യങ്ങൾ നമുക്കു കിട്ടീട്ടില്ല. ചുരുക്കത്തിൽ ഏത്രയും ഇടുങ്ങിയ ഒരു പന്ഥാവിനെ ആശ്രയിച്ചു്, തുലോം പരിമിതമായ അറിവിനെ ആസ്പദിച്ചു മാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ജീവചരിത്രത്തെ രേഖപ്പെടുത്താൻ വഴിയുള്ളു.

"പ്രാജ്ഞനായുള്ളോരു കോലാധിനാഥൻത-
ന്നാജ്ഞയെക്കൊണ്ടല്ലോയിന്നീവണ്ണം
സംഭവമാദിയായ് സംഹാരത്തോളവും
സംക്ഷേപമായിട്ടു ചൊല്ലുന്നൊന്നാൽ" എന്നും,

"ആജ്ഞയാ കോലഭൂപസ്യ
പ്രാജ്ഞസ്യോദയവൎമ്മണഃ
കൃതയാ നശ്യതേ ദോഷഃ
കലേർഭാരതഗാഥയാ" എന്നും ചെറുശ്ശേരിഭാരതത്തിലും;

"പാലാഴിമാതുതാൻ പാലിച്ചുപോരുന്ന
കോലാധിനാഥനുദയവൎമ്മൻ
ആജ്ഞയെച്ചെയ്കയാലജ്ഞനായുള്ള ഞാൻ
പ്രാജ്ഞനെന്നിങ്ങനെ ഭാവിച്ചിപ്പോൾ
ദേവകീസൂനുവായ് മേവിനിന്നീടുന്ന
കേവലൻ തന്നുടെ ലീല ചൊൽവാൻ
ആവതല്ലെങ്കിലുമാശതാൻ ചെൽകയാൽ
ആരംഭിച്ചീടുന്നേനായവണ്ണം" എന്നും,

"ആജ്ഞയാ കോലഭൂപസ്യ
പ്രാജ്ഞസ്യോദയവൎമ്മണ
കൃതായാം കൃഷ്ണഗാഥായാം
കൃഷ്ണ സ്വർഗ്ഗതിരീരിതാ"

എന്നും കൃഷ്ണപ്പാട്ടിലും (കൃഷ്ണഗാഥയിലും) കോലഭൂപാലനും സ്വസ്വാമിയുമായ ഒരു ഉദയവൎമ്മതമ്പുരാനെ ശങ്കരൻനമ്പൂരി സബഹുമാനം അനുസ്മരിച്ചിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു് ആദ്യമായി ആ തമ്പുരാനെക്കുറിച്ചു ചില പ്രസ്താവനകൾ ചെയ്തേ കഴിയൂ; കൂടാതെ സംഗതിവശാൽ ഉദയവൎമ്മകോലത്തിരിയുടെ അടുത്ത പൂൎവ്വന്മാരായ രണ്ടു

തമ്പുരാക്കന്മാരേയും നാം ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഒന്നു മുഖം കാണിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

കോലഭൂപാലനായ 'പള്ളിക്കോവിലകത്തു കേരളവൎമ്മരായ കോലത്തിരുവടിയും, അവിടുത്തെ അനുജനും ഒരു സംസ്കൃതകവിയും ആയ രാമവൎമ്മ 'തെക്കിളംകൂറു' (യുവരാജാവു) മാണു് ആ പൂൎവ്വന്മാർ. കേരളവൎമ്മ കോലത്തിരുവടി കൊ. വ. ദൻവു-ാമാണ്ടിൽ "കോലത്തിരി സ്ഥാനത്തിരുന്നു പൊൻകിരീടം ചൂടി, ഉടവാളുമെടുത്തു തിരുവർകാട്ടു കാവിൽ പരദേവത (കോലസ്വരൂപത്തിലെ പരദേവതയായ മാടായിക്കാവിൽ ഭഗവതി) യെ തൃക്കൈ കൂപ്പി, വെള്ളിപ്പല്ലക്കിൽ വളോടം(വളപട്ടണം) കോട്ടയിലെഴുന്നള്ളി, ശിവേശപരത്തു മണ്ഡപത്തിൽനിന്നും ഈരേഴു കുലക്കാൎക്കും അഭയം നൽകി, ആയിരം നായന്മാൎക്കും വരമരുളി'യതായി രേഖപ്പെടുത്തിക്കാണുന്നു. കേരളവൎമ്മ കോലത്തിരി 'കൊല്ലം ന്നവൣ രാ ചെന്ന മേടമാസം ന്ന ചെന്ന നാളിൽ ന്നൎ-ാം തിരുവയസ്സിൽ തീപ്പെട്ടു'വെന്നും രേഖകളിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇങ്ങനെ കൊ. വ. ദൻവു-മുതൽ ന്നവൣ-വരെ, ഉനു സംവത്സരം, കേരളവൎമ്മാവു കോലത്തുനാടു ഭരിച്ചു. കേരളവൎമ്മകോലത്തിരിയുടെ കവിസദസ്സിനെ അലങ്കരിച്ചവരാണു്, ശ്രീകൃഷ്ണവിജയം സംസ്കൃതകാവ്യത്തിന്റെ കൎത്താവായ ശങ്കരകവി, യുധിഷ്ഠിരവിജയം യമകകാവ്യത്തിനു 'പദാൎത്ഥചിന്തനം'മെന്ന വ്യാഖ്യാനം വിരചിച്ച ആളും, ശങ്കരകവിയുടെ ഗുരുനാഥനുമായ രാഘവകവി, ശൌരിചരിതം എന്ന യമകകാവ്യത്തിന്റെ കൎത്താവും രാഘവകവിയുടെ ആചാൎയ്യനുമായ ശ്രീകണ്ഠൻ, ഭാരതസംഗ്രഹമെന്ന സംസ്കൃതമഹാകാവ്യത്തിന്റെ നിൎമ്മാതാവായ രാമവൎമ്മ യുവരാജാവു് എന്നീ കവിപണ്ഡിത

ന്മാർ. ഈ രാമവർമ്മ യുവരാജാവു് കൊ. വ. ൬൫൧-ൽ അന്തരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ പിൻതുടൎന്നു് അടുത്ത മൂപ്പുവാഴ്ചക്കാരനും, അനുജനുമായ ഉദയവൎമ്മാവാണു്. കൊ. വ. ൬൫൮-ൽ കേരളവൎമ്മകോലത്തിരി നാടുനീങ്ങിയപ്പോൾ ഉദയവൎമ്മയുവരാജാവു കോലത്തിരിയായി. കൊ. വ. ൬൫൮-മുതൽ ൬൭൦-വരെ, ൧൨ വർഷക്കാലം, ഉദയവൎമ്മതമ്പുരാൻ നാടുവാഴ്ച നടത്തി. അക്കാലം കോലത്തുനാട്ടിൽ ധനധാന്യാദി വിഭവങ്ങൾ സുലഭമായിരുന്നുവെന്നു ചോടെ ചേൎക്കുന്ന വരികളിൽനിന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നു.

"പള്ളിക്കുളത്തോത്തു് ഉദയവൎമ്മരായ കോലത്തിരുവടി വാണരുളിയ കാലം, കോലം വാഴിച്ചു കിട്ടീട്ടു നാലാണ്ടു ചെന്നപ്പോൾ കൊല്ലം ൬൬൨-ൽ. നാട്ടിൽ പുഷ്ടിയുണ്ടാകയാൽ—രാശിപ്പണത്തിന്നു നെല്ലിടങ്ങഴി ൧൨ വിററു. പിന്നെ കഴമ അരി ഇടങ്ങഴി ൨ വിററു. പിന്നെ ഒരുതരം ഉണക്കലരി ൩൦-ം വിററു. ചെറുപയറു് ഇടങ്ങഴി അഞ്ചു വിററു. വലിയ പയറു് ഏഴിടങ്ങഴി വിററു. പിന്നെ അക്കാലം കണ്ണനൂരു വേളാപുരത്തങ്ങാടിയിൽ മൂടക്കു ൨൨ പണം വില. ഇങ്ങനെയെല്ലാം വിററുവെന്നു് അരുളിച്ചെയ്കയാലത്രേ ഇതെഴുതിയതു്."

൬൫൮-ൽ അന്തരിച്ച കേരളവൎമ്മ കോലത്തിരിയുടെ കല്പനപ്രകാരമാണു് ശങ്കരകവി ശ്രീകൃഷ്ണവിജയം രചിച്ചതെന്നു് അതിലെ,

"ചകാസ്തി രാജാ ചതുരന്തവീര-
ചൂഡാതടീചുംബിതപാദപീഠഃ
കാലാഗ്നി ക്രൂലങ്കഷ ബാഹുതേജാഃ
കോലാധിപഃ കേരളവൎമ്മനാമാ."

"കോലേശ്വരസ്തം മുദിതഃ കദാചി-
ദാസ്ഥാനവൎത്തീ നൃപചക്രവൎത്തീ
നിഷ്ണാതധീഃ കൃഷ്ണകഥാനുബന്ധം
കാവ്യം കുരു ശ്രാവ്യമിതിന്യഗാദീത്."

എന്ന പദ്യങ്ങളൽ നിന്നും, രാഘവകവി പദാൎത്ഥചിന്തനം നിൎമ്മിച്ചതെന്നു് അതിലുള്ള,

"ശ്രീകേരളവൎമ്മ നൃപഃ പരിഭൂതാരാതി ഭൂതിഭൂരിതമദഃ
ആസ്ഥാനമലങ്കുൎവ്വന്നാസ്ഥായോഗാത് കദാചിദശിഷന്മാം
രചയ യുധിഷ്ഠിരവിജയവ്യാഖ്യാം പ്രഖ്യാപിതോരു താ-
[ല്പൎയ്യാം
പൎയ്യാലോചനചതുരാം രാഘവ ലാഘവ വിവൎജ്ജി-
[താമജിതാം"

എന്ന പദ്യങ്ങളിൽനിന്നും, രാമവൎമ്മയുവരാജാവു് ഭാരതസംഗ്രഹമഹാകാവ്യം രചിച്ചതെന്നു് അതിലെ,

"ഗുണാകരഃ കേരളവൎമ്മനാമാ
സ തേന ദത്തം പ്രതിപദ്യ രാജ്യം
ശശാൽപ്രജാരഞ്ജനജാഗരൂകോ
നിൎമ്മൂലയാമാസ മദം രിപൂണാം

ജഗന്നിവാസം ഹൃദയേ ദധാനോ
മുദാ കദാചിന്നിജ ഭാഗിനേയം
സ രാമവൎമ്മാണമുവാച കാവ്യം
വിധീയതാം ഭാരതസംഗ്രഹാഖ്യം"

എന്ന പദ്യങ്ങളിൽ നിന്നും തെളിയുന്നുണ്ടു്. അവിടത്തെ പിൽക്കാലം കോലത്തിരിയായ ഉദയവൎമ്മത്തമ്പുരാന്റെ ആശ്രിതന്മാരായിരുന്ന ഭാഷാകവികളായ കോട്ടൂർ നമ്പ്യാരും പൊനത്തിൽ ശങ്കരൻനമ്പൂതിരിയും. കോട്ടൂർ

നമ്പ്യാർ നളകഥപ്പാട്ടുണ്ടാക്കിയതു് തമ്പുരാന്റെ അറിവോടുകൂടിത്തന്നെയാണെന്നു്,

"കോലഭൂപൻതന്റെ കാലിണ വന്ദിച്ചു
കോൽക്കളിപ്പാട്ടായിക്കീർത്തിച്ചു നളകഥ
കോലത്തുനാട്ടിന്റെ കേളി പരത്തണം
കോലകോലംപൂണ്ട കോലവംശേശ്വരീ"

എന്ന പാദങ്ങളിൽ നിന്നു മനസ്സിലാക്കാം. നളകഥയ്ക്കു പുറമേ പ്രസ്തുത കവി കുചേലകഥ, പഞ്ചവൃത്തം, സുഭദ്രാഹരണം എന്നീ കൃതികളും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവയിൽ സുഭദ്രാഹരണം ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. ശങ്കരൻനമ്പൂതിരിയുടെ കൃതികളാണല്ലോ ചെറുശ്ശേരിഭാരതംപാട്ടും കൃഷ്ണപ്പാട്ടും. അവയിലെ പ്രകൃതത്തെ സംബന്ധിച്ചു വരികളും ശ്ലോകങ്ങളും മുമ്പുതന്നെ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഉൽകൃഷ്ടകവിതകളുടെ കാരയിതാക്കന്മാരെന്ന നിലയിൽ പുണ്യശ്ലോകന്മാരായ കേരളവർമ്മയ്ക്കും ഉദയവർമ്മയ്ക്കും അനശ്വരവും അത്യന്തം സ്പൃഹണീയവുമായ സ്ഥാനമാണുള്ളതു്; എങ്കിലും ഉദയവർമ്മകോലത്തിരിയെ മലയാളികളാകമാനം കൂടുതൽ സ്നേഹിക്കുകയും, ശ്ലാഘിക്കുകയും വേണം. കാരണം, അമ്മാമൻ പരിപൂർണ്ണത സിദ്ധിച്ച സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തെ ഒന്നുകൂടി പ്രാഭവപ്പെടുത്തുകയേ ചെയ്തുള്ളു; അനന്തിരവനാകട്ടെ, പാരതന്ത്ര്യത്താൽ ഉൽഗതി കിട്ടാതുഴലുന്ന മലയാളഭാഷയേയും, കേവലം ശൈശവാവസ്ഥയിൽത്തന്നെയിരിക്കുന്ന ഭാഷാസാഹിത്യത്തേയും ഉറക്കൊള്ളിക്കുവാൻ—പരിപൂർണ്ണതയിലെത്തിക്കാൻ—ആകുന്നു പരിശ്രമിച്ചതു്. ഉദയവർമ്മകോലത്തിരിക്കു് മലയാളഭാഷയോടു് ഇപ്രകാരമൊരഭിനിവേശം ഉണ്ടാകാൻ കാരണമെന്തെന്നു് ഊഹിക്കുവാൻപോലും ആധുനികന്മാർക്ക് ശക്യമല്ല. ഭാഷാസാഹിത്യാന്തരീക്ഷം ആക

മാനം സംസ്കൃതഘനപടലങ്ങളും, ദ്രമിഡചണ്ഡവാതവും വികൃതമാക്കിയിരുന്ന അക്കാലം, സംസ്കൃതത്തിൽ മുളച്ച്, സംസ്കൃതത്താൽ തളിൎത്ത് അതിങ്കൽതന്നെ വളൎന്നുവന്ന ചൊദനം തുടങ്ങിയ കവിതരുക്കളെ ഉദയവൎമ്മമന്ദാനിലൻ ഒന്നിളക്കിയതും ആ മഹാവൃക്ഷങ്ങൾ ശ്രുതിമധുരങ്ങളായ കവിതാഫലങ്ങൾ വൎഷിച്ചതും കൈരളീദേവിയുടെ സ്വതഃസിദ്ധമായ സ്വാതന്ത്ര്യശക്തിയുടെ പരിണാമമായിട്ടും, ഭാഷാഭിമാനികളായ മലയാളികളുടെ മഹാഭാഗധേയമായിട്ടും കരുതുക!

കവികൾക്ക് ആവുന്നേടത്തോളം പ്രോത്സാഹനം നല്കുന്നതിൽ ഉദയവൎമ്മകോലത്തിരി ബദ്ധശ്രദ്ധനായിരുന്നുവെന്ന് പഴയ രേഖകൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ മനസ്സിലാകുന്നുണ്ട്. കോട്ടൂർനമ്പ്യാൎക്ക് കൊടുത്ത സ്ഥാനമാനാദികളുടെ വിവരമാണിത്:

“തെയ്യംപാടിക്ക് പേരുവിളി കൊടുത്തതു—കൊല്ലം ൯൨൨ ചെന്ന കന്നി ഒന്നാന്തീയതി അന്തിവെക്കീട്ടു തെയ്യംപാടി കോട്ടൂരധികാരി നമ്പ്യാരക്കു തുകൈനീളകയിൽ എഴുതിയ ആചാരം—തെയ്യമ്പാടി ചിലികയുംകെട്ടി കോട്ടയിൽ പടിഞ്ഞാറേ കൊട്ടിലിൽ വന്നു നിന്നതിന്റെ ശേഷം അകത്തു കാൎയ്യം പറയുന്നവരു തെക്കംകൂറ്റിൽ കാൎയ്യം പറയുന്നവരോടറിയിച്ചു. എന്നാൽ തെക്കംകൂറ്റിൽ കാൎയ്യം പറയുന്നവരു തിരുമുമ്പിൽ ചെന്നു തിരുവുള്ളത്തിലേററിയതു മുമ്പേതുവായി കല്പന പ്രകാരം തെയ്യംപാടി തുകൈ നീങ്ങിയതിന്നു ശേഷം കളരിവാതുക്കൽ വിടകൊള്ളണമെന്നു തിരുവുള്ളത്തിലേററിയേരം അധികാരീന കല്പിച്ചു മുമ്പാകെ നിറുത്തി. തെക്കംകൂറ്റിൽ കാൎയ്യം പറയുന്നവരു കോടിപ്പുടവിരിച്ചു അധികാരീന ഇരുത്തിയ ശേഷം കോലത്തിരു

വടി. വെള്ളിക്കിണ്ണത്തിനാരി വാരി അധികാരിന്റെ തലയിൽ ഇട്ട മൂന്നു പ്രാവശ്യം കോട്ടൂരധികാരി നമ്പ്യാരെ എന്നരുളിച്ചെയ്തു. ആയതുപ്രകാരം അധികാരി നമ്പ്യാരക്ക എഴുതിയ തരക്. എന്നാൽ കൊല്ലം ൯൨൨ ചെന്ന കന്നി ഒന്നാന്തീയതി ശിവേശപുരത്തുമണ്ഡപത്തിൽ എഴുതിയതു—." പൊന്നത്തിൽ നമ്പൂതിരിക്കും ഉദയവർമ്മകോലത്തിരി സ്ഥാനമാനങ്ങൾ നൽകീട്ടുണ്ട്. അവയെപ്പറ്റി പിന്നീടു പ്രസ്താവിക്കാം.

ഇനി, ചെറുശ്ശേരിഭാരതംപാട്ട്, കൃഷ്ണപ്പാട്ട് എന്നിവകളുടെ കർത്താവിനെപ്പറ്റി എനിക്കു കണ്ടുകിട്ടിയേടത്തോളം രേഖകളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ഉപന്യസിക്കാം. ഈ രണ്ടു കൃതികളും ഒരാളുടെ വകതന്നെയാണെന്നതിന്നു ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൃതികളിൽനിന്നു വെളിവാകുന്നുണ്ട്.

"ഇന്ദിരാവല്ലഭൻ തന്നുടെ ചാരത്തു"
"ദീപ്തികൾ മെയ്യിൽ പരക്കയാലെ"
"കാളിന്ദീവെള്ളത്തിൽ മുങ്ങിനിന്നീടുന്ന
കൈലാസശൈലംതാനെന്നപോലെ"
"അംഭോജകാന്തനും ജംഭാരിമുമ്പായു-
ള്ളമ്പരുമമ്പോടു സംഭവിച്ചു"
"മേളം കലർന്നോരു കാളിമ പൂണ്ടു ന-
ല്ലോളങ്ങളാളുമക്കാളിന്ദീതാൻ" എന്നീ വരികൾ രണ്ടു കൃതികളിലും കാണുന്നതിനാലും, പാരുറവു, ചേണുറവു, ചെഞ്ചമ്മെ, തിട്ടതി, കോഴ, ഞായം, നണ്ണുക, വെണ്ണുക, കോലുക, പുംസന്മാർ, തേറിനാലും എന്നാദിയായ പദങ്ങൾ രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും സുലഭമായിരിക്കുന്നതിനാലും ഇവയുടെ ജനകത്വം ഒരേ വ്യക്തിയിൽത്തന്നെ ആരോപിക്കാം.

ഇനി എന്റെ നോട്ടത്തിൽ പെട്ടിട്ടുള്ള കുറെ താളിയോലഗ്രന്ഥങ്ങളിലുള്ള വിവരങ്ങൾ പരിശോധിക്കാം. കൃഷ്ണഗാഥയുടെ ഒരു പഴയ പകർപ്പിൽ ഒടുവിൽ ഇങ്ങനെ എഴുതീട്ടുണ്ട്;

"വീഴക്ഷരം വരി പിണങ്ങുക വള്ളി പുള്ളി
ദീർഘാദിവീഴ്ച ചില ബിന്ദുവിസർഗ്ഗമെല്ലാം
ഇത്യാദി പുസ്തകമെഴുത്തിൽ വരുന്ന ദോഷം
ബുദ്ധിഭ്രമാൽ, ബുധജനങ്ങൾ പൊറുത്തുകൊൾക.

ശുഭമസ്തു. കൊല്ലം ൯൯൮-ാമതു മിഥുനം ൩൧-ാം തീയതി ബുധനാഴ്ചയും ആയില്യനക്ഷത്രവും ദ്വിതീയ തിഥിയും കൂടിയ ദിവസം എഴുതിത്തീർത്ത പുസ്തകം. ഹരി. കൊല്ലം ൭൭൨-ൽ തലൂല് മാധവവാരര് എഴുതിത്തീർത്ത കൃഷ്ണപ്പാട്ടിനെ വാലുശ്ശേരിക്കോട്ടയിൽ രാഘവൻ കരലിഖിതം ഗുരുനിയോഗത്താൽ—പൊനത്തിൽ ശങ്കരൻ നമ്പിടി രചിച്ച കൃഷ്ണപ്പാട്ട് സമാപ്തം—." ൮൯൦-ൽ പകത്തീട്ടുള്ള ഒരു താളിയോലഗ്രന്ഥത്തിൽ, "ഹരിഃ ഗുരവെ ശരണം. പൊനംനമ്പിടിയുടെ കൃഷ്ണപ്പാട്ടു" എന്നു കാണുന്നു. ഇതിനും പുറമെ ൯൩൯-ലും ൯൮൮-ലും എഴുതിത്തീർത്ത രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വേറെയും ഉണ്ട്. ഇവയിൽ നിന്നെല്ലാം കൃഷ്ണപ്പാട്ടു ൭൭൨-ന്നു മുമ്പുതന്നെ നല്ലപോലെ പ്രചരിച്ചിരുന്നുവെന്നും, അതിന്റെ കൎത്താവു് പൊനത്തിൽ ശങ്കരൻനമ്പിടിതന്നെയാണെന്നും മനസ്സിലാകുന്നു. ചെറുശ്ശേരിഭാരതത്തിന്റെ താളിയോലഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഒന്നിൽ "പൊനത്തിൽ വലിയനമ്പിടിയുണ്ടാക്കിയ ഭാരതംപാട്ടു" എന്നും, വേറൊന്നിൽ "പൊനത്തിൽ ശങ്കരസൂരിണാ വിരചിതാ ശ്രീഭാരതഗാഥാ" എന്നും, മൂന്നാമത്തേതിൽ "കൊല്ലവഷം ൯൮൯ ചിങ്ങം ൨-ാംനു- എഴുതിത്തീർത്തു" എന്നും എഴുതിക്കാണുന്നു.

ളുകളുംകൂടി നോക്കുമ്പോൾ ചെറുശ്ശേരിഭാരതവും കൃഷ്ണപ്പാട്ടും പൊനത്തിൽ ശങ്കരൻനമ്പൂതിരി(നമ്പിടി)യുടെ കൃതികൾതന്നെയാണെന്നു തീർച്ചയാകുന്നുണ്ട്. പൊനത്തിലില്ലത്തേക്കു ദത്തെടുക്കപ്പെടുന്നതിനു മുമ്പിൽ രചിച്ചതായതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് ഭാരതംപാട്ടിന്നു ചെറുശ്ശേരി ഭാരതം എന്നു പേരുണ്ടായത്.

മേൽ കാണിച്ച ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കു പുറമെ വേറെയും ചിലതെല്ലാം ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കൊ. വ. ൬൨൯-മുതൽ ൬൭൦-വരെയാണല്ലോ ഉദയവർമ്മ കോലത്തിരി രാജ്യഭാരം ചെയ്തത്. "കൊല്ലം ൬൨൦-ാമാണ്ടിൽ പള്ളിക്കുറുപ്പോലത്തു ഉദയവർമ്മരായ കോലത്തിരുവടി ധർമ്മടത്തെഴുന്നള്ളി സാമൂതിരിത്തമ്പുരാനുമായി സമയംചെയ്തു" എന്നും, "കൊല്ലം ൬൨൯ മകരമാസി പതിനാറുചെന്ന നാളിൽ തിരുമനസ്സുണർത്തിച്ചപ്രകാരം പൊനത്തിൽ ചങ്കരൻനമ്പിടിക്കു മൂന്നമ്പലത്തിൽ ജന്മസ്ഥം ശാന്തിയും, ബഹുമാനിച്ചു വീരചങ്ങലയും കല്പിച്ചു കൊടുത്തു. തെക്കംകൂററിൽ കാര്യംപറയുന്നവര് കൊല്ലത്താൽ ൪൦൦ ചീത് ഇടങ്ങഴി നെല്ലും നന്നാലു പണവും മുട്ടാതെ കൊടുക്കണമെന്നും അരുളിച്ചെയ്തു" എന്നും, "പിറ്റേന്നു വെളുപ്പിന്നു അരുളിച്ചെയ്തപ്രകാരം പൊനത്തിൽ കുഞ്ഞിനമ്പിടീന നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെക്കൂടെ സാമൂതിരിക്കുറുപ്പോലത്തയച്ചു" എന്നും 'ചിറക്കൽകോവിലകം പട്ടോലച്ചാർത്തി'ന്റെ പകർപ്പുകളിൽ കാണുന്നുണ്ട്. ഈ മൂന്നു സംഭവങ്ങളിൽനിന്ന്, കോലത്തിരിയും സാമൂതിരിയുമായി കൊ. വ. ൬൨൦-ൽ ധർമ്മട(ധർമ്മപട്ടണ)ത്തുവെച്ച് ഒരു സന്ധിയുണ്ടായെന്നും, ൬൨൯-ൽ പൊനത്തിൽ ശങ്കരൻനമ്പിടിക്കു ചില സ്ഥാനമാനങ്ങൾ കല്പിച്ചു നൽകിയെന്നും, അക്കൊല്ലംതന്നെ പൊനത്തി

ലില്ലത്തെ ഒരിളയ നമ്പിടിയെ സാമൂതിരികോവിലകത്തു അയച്ചുവെന്നും വെളിവാകുന്നു. ൬൨൯-ൽ ശങ്കരൻ നമ്പിടിക്കു പ്രസ്തുത സ്ഥാനമാനങ്ങൾ കല്പിച്ചുകൊടുക്കാൻ കാരണമെന്തായിരിക്കും എന്ന ചോദ്യം, എന്തു കൊണ്ടു് അദ്ദേഹം ആയിടയ്ക്കുണ്ടാക്കം രചിച്ച കൃഷ്ണപ്പാട്ടിനെ സംബന്ധിച്ച അനുമോദനമായ്ക്കൂട എന്ന വേറൊരു ചോദ്യത്തെ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നുണ്ടു്. ചെറുശ്ശേരി യില്ലത്തെ അംഗമെന്ന നിലയിൽ ശങ്കരൻനമ്പിടി എഴുതിയ ഭാരതംപാട്ടിന്നു, രാജഹസ്തങ്ങളിൽനിന്നും, പ്രത്യേകിച്ചു് ഉദയവർമ്മകോലത്തിരിയെപ്പോലുള്ള ഒരു മഹാന്റെ തൃക്കയ്യിൽനിന്നും, സമ്മാനങ്ങൾ അർഹിക്കത്തക്ക പാകതയില്ലെന്നു പറയുന്നതു് തെററാകുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. നേരെ മറിച്ചു് ൬൨൯-ൽ കല്പിച്ചു നൽകിയ പ്രസ്തുത സമ്മാനങ്ങൾ ആ കാലത്തിന്നടുത്തായി ആ കവി സാർവ്വഭൗമൻ രചിച്ച കൃഷ്ണപ്പാട്ടിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിത്തന്നെയാകാൻ തരമുണ്ടുതാനും. ഈ അനുമാനം സ്വീകാര്യമാണെങ്കിൽ കൃഷ്ണപ്പാട്ടു് എഴുതിയതു് ൬൨൪-നും ൬൨൯-നും മദ്ധ്യേ ആണെന്നു വന്നുകൂടുന്നു.

സാമൂതിരികോവിലകത്തു പോയ പൊനത്തിൽ കുഞ്ഞിനമ്പിടി ആരായിരിക്കും എന്ന ചോദ്യം ഈ ഘട്ടത്തിൽ വിസ്മരിക്കാവതല്ല. കുഞ്ഞിനമ്പിടി ശങ്കരൻനമ്പിടിയുടെ മകൻ ആകാനേ തരമുള്ളു. സന്താനമില്ലായ്ക്കയാലാണു് ചെറുശ്ശേരിയില്ലത്തുനിന്നും ശങ്കരൻനമ്പിടിയെ പൊനത്തിലില്ലത്തേയ്ക്കു ദത്തെടുത്തതെന്നു മുമ്പു തന്നെ പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ, പൊനത്തിലില്ലത്തെ അംഗമായ്ക്കഴിഞ്ഞതിന്നു മേൽ ശങ്കരൻനമ്പിടി വേളി കഴിച്ചുവെന്നും, അതിലുണ്ടായ ഉണ്ണിയാണു് കുഞ്ഞിനമ്പിടിയെന്നും വിചാരിക്കാം; വിശിഷ്യ ൬൨൯

ആയക്കപ്പോഴേക്കും ആ കുഞ്ഞിനമ്പിടിക്കു മാതാപിതാക്കന്മാരെ വിട്ടു് അന്യദേശത്തു പോയി താമസിക്കത്തക്ക പ്രായം എത്തിയിരുന്നുവെന്നും ഊഹിക്കാം. എന്തായാലും ചെറുപ്പത്തിൽ കുഞ്ഞിനമ്പിടി കോലത്തിരിത്തമ്പുരാന്റെ കല്പനയനുസരിച്ചു സാമൂതിരിക്കോവിലകത്തേക്കു പോവുകയുണ്ടായി എന്നു വ്യക്തമാകുന്ന സ്ഥിതിക്കു്, കാകതാലീയന്യായേന പ്രകൃതത്തോടു സംബന്ധിച്ചതല്ലെങ്കിലും അതിപ്രധാനമായ ഒരു സംഗതി വെളിവാകുന്നുണ്ടു്. രാമായണചമ്പു തുടങ്ങിയ അസംഖ്യം ഭാഷാചമ്പുക്കളുടെ കർത്താവായ 'പുനം' ഈ കുഞ്ഞിനമ്പിടി തന്നെയാണെന്നു തീരുമാനിക്കാം. പതിനെട്ടരക്കവികളിൽ അരക്കവിയെന്നു വിളികൊണ്ട പുനംനമ്പൂരിയും കൃഷ്ണഗാഥാകർത്താവായ പുനംനമ്പൂരിയും വെവ്വേറെ വ്യക്തികളാണെന്നും ഇതുകൊണ്ടു തീർച്ചയാകുന്നു. ഈ കുഞ്ഞിനമ്പിടിയുടെ അഥവാ 'അരക്കവി'യുടെ പേർ എന്തെന്നു കാണിക്കത്തക്ക യാതൊരു ലക്ഷ്യവും കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നും പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ.

ഇത്രത്തോളം ചെയ്ത പ്രസ്താവനയിൽ നമ്പൂതിരിയെന്നും നമ്പിടിയെന്നും വ്യവസ്ഥയില്ലാതെ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതായി കാണാം. ഇതിന്റെ കാരണവും വിശദീകരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കേരളത്തിന്റെ ഉത്തരഖണ്ഡം അതായതു കോലത്തുനാടു 'നമ്പിടിഖണ്ഡ'മാണു്. പെരിഞ്ചെല്ലൂർഗ്രാമക്കാരായ ആഢ്യൻനമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാരേയും കൂടി നമ്പിടിമാരെന്നു വിളിച്ചുവന്നിരുന്നതായി പഴയ രേഖകളിൽനിന്നുമറിയുന്നു. ആവക രേഖകളിൽ പലതിലും ഒരേ അവസരത്തിൽതന്നെ ഒരാളെപ്പറ്റി നമ്പൂരിയെന്നും നമ്പിടിയെന്നും വിളിച്ചുകാണുന്നുണ്ടു്. കൊ. വ. ൯൬൪-ലെ ടിപ്പുവിന്റെ ആക്രമണത്തിന്നു ശേഷം

മാത്രമാണ് കോലത്തുനാട്ടിൽ ഉള്ള ആഢ്യബ്രാഹ്മണർ നമ്പിടിയെന്ന പേർ തീരെ വേണ്ടെന്നുവെച്ചത്.

കൈയിൽ കിട്ടിയേടത്തോളം കരുക്കളെ വെച്ചും കൊണ്ടു് ചെറുശ്ശേരിഭാരതം, കൃഷ്ണപ്പാട്ട് എന്നീ കൃതികളുടെ നിർമ്മാതാവായ ശങ്കരൻനമ്പൂതിരിയെപ്പററി ഇത്രത്തോളം മാത്രമേ പ്രസ്താവിക്കാൻ നിർവ്വാഹമുള്ളൂ എന്നു സമ്മതിച്ച് ഇനി കൃതികളിലേക്കു കടക്കാം.

III

സൽഗ്രന്ഥങ്ങളെ നിർമ്മിച്ചു് കൈരളിയുടെ സൌഭാഗ്യം വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള മഹാകവികളിൽ പ്രഥമഗണനീയനാണ് ശങ്കരൻനമ്പൂതിരി എന്നതിന്നു സംശയമില്ല. ഭാഷാപ്രണയികളുടെ ഇടയിൽ എന്നല്ല കേവലം പാമരന്മാരുടെ ഇടയിൽപോലും (ചെറുശ്ശേരി) ഭാരതം പാട്ടിൻെറയും, കൃഷ്ണപ്പാട്ടിൻെറയും പേർ കേൾക്കാത്തവർ ഉണ്ടായിരിക്കും എന്നു വിചാരിക്കാൻ കൂടി നിർവ്വാഹമില്ല. അത്ര മേൽ സുപ്രസിദ്ധങ്ങളാണ് ആ കൃതികൾ. ചിങ്ങമാസം തുടങ്ങിയാൽ കൃഷ്ണപ്പാട്ടു വായിക്കുന്ന പതിവ് കോലത്തുനാട്ടിൽ ഇന്നും കഷ്ടിച്ചു നിലനിന്നു പോരുന്നു. ഗുണപൌഷ്കല്യംകൊണ്ടു പ്രാചീനകൃതികളുടെ മുമ്പിൽ നിൽക്കുന്ന കൃഷ്ണപ്പാട്ടി (കൃഷ്ണഗാഥ) നെ അതിഗംഭീരമായും വിസ്തൃതമായും സാഹിത്യപഞ്ചാനനൻ രാജശ്രീ പി. കെ. നാരായണപിള്ള ബി. എ., ബി. എൽ. നിരൂപണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഇവിടെ ഭാരതം പാട്ടിലെ ഏതാനും ഭാഗങ്ങളെ ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടു് എത്രയും സ്ഥൂലമായ നിലയിൽ വിമർശിക്കാനെ ഞാൻ ഒരു

ബൊട്ടന്നല്ലൂ; അതിന്നു മാത്രമെ എന്നൊഴെപ്പൊണ്ടാവുകയു മുള്ളു.

പ്രകൃതത്തിന്റെയും അപ്രകൃതത്തിന്റെയും നടുവിൽ നിന്നുകൊണ്ട് അശ്രുതപൂർവ്വമായിരിക്കാനിടയുള്ള ഒരു സംഗതിയെപ്പററി പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഭാരതംപാട്ടിന്നും കൃഷ്ണപ്പാട്ടിന്നും പുറമെ പൊനത്തിൽ ശങ്കരൻനമ്പൂതിരിയുടെ ഒരു ലഘുകൃതിയെ ഈ ഘട്ടത്തിൽ സജ്ജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. 'ചെല്ലൂരുമേശസ്തോത്രം' എന്നാണ് കൃതിയുടെ പേർ. നമശ്ശിവായ എന്ന പഞ്ചാക്ഷരിയുടെ ആദ്യക്ഷരങ്ങൾ കൊണ്ടാരംഭിച്ചിട്ടുള്ള അഞ്ചു ശ്ലോകങ്ങളാണിതിലുള്ളത്. 'പൊനംനമ്പൂരിയുടെ ചെല്ലൂരുമേശസ്തോത്രം' എന്ന് അലേഖയിൽ വ്യക്തമായി എഴുതീട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് ഈ സ്തോത്രത്തിന്റെ കർത്തൃത്വത്തിൽ സംശയത്തിന്നു വഴിയില്ല. സ്തോത്രമാണിത്;

"നാഗാരിവാഹനവിരിഞ്ചവരപ്രദായ
നാഗേന്ദ്രചർമ്മവസനായ ദിഗംബരായ
നാഗേന്ദ്രഹാര.........കൃതഭൂഷണായ
ചെല്ലൂരുമേശവരദായ നമശ്ശിവായ.

(മൂന്നാംപാദത്തിലെ മൂന്നക്ഷരങ്ങൾ അലേഖ ദ്രവിച്ചു കാണാതെയായിരിക്കുന്നു)

"മാരാർത്തിതാപഭയശോകവിനാശനായ
മാനാഭിമാനഗുണദോഷവിവർജ്ജിതായ
മാകണ്ഡബാണവിനിപാതിതവിഗ്രഹായ
ചെല്ലൂരുമേശവരദായ നമശ്ശിവായ.

ശീതാംശുഖണ്ഡപരിബദ്ധജടാധരായ
ശീതാംശു സൂര്യശിഖിനേത്രവിഭൂഷിതായ

ശിക്ഷാദികല്പനിഗമാവൃതവന്ദിതായ
ചെല്ലൂരമേശവരദായ നമശ്ശിവായ.

വാമാംഗയാ ഗിരിജയാ സുഖസേവിതായ
വാചസ്പതിപ്രമുഖഭക്തവരപ്രദായ
വാഗീശവിഷ്ണുവിവിധൈരുപസേവിതായ
ചെല്ലൂരമേശവരദായ നമശ്ശിവായ.

യക്ഷേശസിദ്ധസുരകിന്നരസേവിതായ
യജ്ഞാദികർമ്മനിവഹൈരഭിപൂജിതായ
യക്ഷാദിഭൂതദിശബന്ധവരപ്രദായ
ചെല്ലൂരമേശവരദായ നമശ്ശിവായ;"

കവിതാഗുണമൊന്നുമില്ലെങ്കിലും, മഹാകവിയായ പുനം നമ്പൂതിരിയുടേതായതുകൊണ്ടു് ഈ ചെറുകൃതിയെ മറക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണെന്നേ പറയുന്നുള്ളൂ.

ചെറുശ്ശേരിഭാരതവും കൃഷ്ണഗാഥയും ഏകോദരസഹോദരങ്ങളാണെന്നു മുമ്പുതന്നെ പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ആകൃതികൊണ്ടും പ്രകൃതികൊണ്ടും അവ അങ്ങനെതന്നെയാണെന്നതിലേക്കു് ആ കൃതികളിലെ പല ഭാഗങ്ങളും സാരമായ ലക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നു പ്രസ്താവിച്ചും കഴിഞ്ഞു. ഇങ്ങനെ ഒരേ കവിയുടെ കൃതികളാണിവ രണ്ടും എന്നു സിദ്ധിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ഇവയ്ക്കു തമ്മിൽ ഗണ്യമായ അന്തരമുണ്ടെന്നും പറയാതിരിക്കാൻ തരമില്ല. പ്രകൃതിയുടെ പ്രത്യേകതകൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ചെറുശ്ശേരിഭാരതം പുനംകവിയുടെ പ്രഥമസന്താനമാണെന്നു വെളിവാകും. കൃഷ്ണഗാഥയിൽനിന്നും വളരെ താഴ്ന്ന പടിയിലാണു് ഭാരതഗാഥയുടെ നില്പു്. ഈ ഒരു സംഗതിയാൽ ചെറുശ്ശേരിഭാരതത്തെ മാനിക്കേണ്ടതില്ലെന്നു് ഒരിക്കലും പറയാൻ പാടില്ല. നൂറായിരം ഗ്രന്ഥങ്ങളടങ്ങിയ മഹാഭാരതസാഗരത്തെ ഭാഷ

യിൽ ഉള്ളംകയ്യിലടക്കിക്കാണിക്കുകയാണു പുനരാവൃത്തി ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. അപ്പോൾ ഇതിൽ പലേ കുറവുകളും വന്നുപെട്ടേക്കാം. ഇത്രത്തോളം ചുരുക്കിയിട്ടും, ഇതിൽ അങ്ങോളമിങ്ങോളം അനിതരസാധാരണമായ മാധുര്യം ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടെന്ന വസ്തുതയാണു് വാസ്തവത്തിൽ പ്രശംസനീയമായിരിക്കുന്നതു്.

"പങ്കജമങ്കതൻകൊങ്കയിൽ തങ്ങുന്ന
കുങ്കുമപങ്കകദംബംതന്നാൽ
അങ്കിതമായുള്ള നന്മണിമാറുമ-
പ്പങ്കജനേത്രവും, പാൽമൊഴിയും
കഞ്ജവിലോചനമാരുടെ മാനസം
ചഞ്ചലമാക്കുന്ന പുഞ്ചിരിയും
പൂഴിയിൽ വീണു തിരഞ്ഞുനിന്നീടുന്ന
പാഴാസ്സലീലയും ചാപലവും
കേടററ പാൽവെണ്ണ കാണുന്ന നേരത്ത-
ങ്ങാടുന്ന നാടകരീതികളും
ശ്യാമളകാന്തി കലർന്നുനിന്നീടുന്ന
കോമളമായുള്ള പൂവൽമെയ്യും
ഊനമറെറങ്കൽ പുലമ്പിനിന്നീടുവാ-
നാനായപ്പൈതലേ കൈതൊഴുന്നേൻ" എന്നു

ചൊല്ലുവാനും കേൾക്കുവാനും ഇമ്പമുള്ള വരികളാൽ ബാലകൃഷ്ണവിഗ്രഹം എത്രകണ്ടു സൂക്ഷ്മമായും സുന്ദരമായും വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നു നോക്കുക! ഇമ്മാതിരി ചേതോഹരങ്ങളായ സ്തുതികൾ ചെറുശ്ശേരിഭാരതത്തിൽ അവിടവിടെക്കാണാം.

കുരുപാണ്ഡവന്മാരുടെ ബാലലീലാമത്സരമെന്ന അദ്ധ്യായത്തിൽ ശാപഗ്രസ്തനായ പാണ്ഡുവിൻെറ മരണ

കാരണമായ കാമവികാരവും, ദാരാപ്തിയും വർണ്ണിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ഋതുകൾക്കെല്ലാം നിദാനമായ വസന്തർത്തുവെപ്പറ്റി,

"മംഗലനായുള്ളൊരംഗജൻ തന്നുടെ
ചങ്ങാതിയായ വസന്തമപ്പോൾ
ഗ്രീഷ്മത്തിൻ ചോടിൽനിന്നുണ്ടായ്‌വരുന്നുള്ളൊ-
രൂഷ്മതയൊക്കെ വറട്ടുവാനായ്
പാരിടംതന്നിൽ നടന്നുതുടങ്ങിനാൻ
മാരനും പിന്നെയങ്ങവ്വണ്ണമെ
സുന്ദരനായുള്ള കന്ദർപ്പൻ തന്നുടെ
സ്യന്ദനമായുള്ള തെന്നലപ്പോൾ
മല്ലികാ നല്ല കുരബോരി കുരുക്കുത്തി-
മുല്ലയും മാലതി മല്ലികയും
വാരിജം മുമ്പായ മറ്റുള്ള പൂക്കളു-
മോരോന്നെ പൂത്തു വിരിഞ്ഞവറ്റിൽ
ചാലെക്കളിച്ചു നടന്നുതുടങ്ങിനാൻ,
ബാലികമാരുടെ വീട്ടുതോറും;
ആശകൾ മൂന്നുമകന്നു നിന്നമ്പിനോ-
ടീശനെസ്സേവിച്ചു മൌനികളായ്
നിഷ്കളസേവയെച്ചെയ്യുന്ന ലോകർക്കും
ശുക്ലവികാരങ്ങൾ പൊങ്ങിപ്പിച്ചാൻ" എന്നു് എ-

ത്രയും ചതുരമായി പ്രസ്താവിച്ചതിൽ കാമകലയുടെ മർമ്മം എങ്ങനെ കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു! ഇതുപോലെ തന്നെ, അത്യഗാധമായ കിണറ്റിൽ ധർമ്മജന്റെ വൈരമോതിരം വീണു വിളങ്ങുന്നതു്,

"കാളിമ കോലുമിത്തോയത്തിൽനിന്നതു
കാളപയോദത്തിൽ മിന്നൽപോലെ" യാണത്രെ.

ആ വജ്രാംഗുലീയത്തിന്റെ തിളക്കവും, കിണറിന്റെ കയറവും, ജലത്തിന്റെ സ്വച്ഛതയും കാണിക്കാൻ ഈ ഉപമയല്ലാതെ മറെറാന്നും പറവുന്നതല്ലെന്നതിന്നു സംശയമില്ല.

ഗൂഢഭാവങ്ങളെ അതിസരസമായി വെളിപ്പെടുത്തുവാൻ ഇംഗിതജ്ഞനായ കവിക്കുള്ള മിടുക്ക് അസാമാന്യമാണ്. കിരാതത്തിൽ, അൎജ്ജുനൻ തപസ്സിന്നു പുറപ്പെടുമ്പോൾ വിരഹാർത്തയായ ദ്രൗപദി ആ കാമകോമളന്റെ നേൎക്കയയ്ക്കുന്ന കടാക്ഷത്തെ പുനംനമ്പൂതിരി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിങ്ങനെയാകുന്നു;

“കോമളകാന്തിയെക്കണ്ടൊരു നേരത്തു
കാമമാൽ പൂണ്ടൊരു കാമിനീതാൻ
കന്നൽത്താർ വെന്നുള്ള കൺമുനകൊണ്ടങ്ങു
കൊഞ്ചിക്കുഴഞ്ഞു പറഞ്ഞാളപ്പോൾ
ചെൽക്കണ്ണിമാരുടെ കണ്ണുകൾക്കെല്ലാമെ
പാൽക്കുഴമ്പായൊരു പൂവലംഗം
കാൽക്ഷണം വേവിട്ടു പോകുന്ന നേരത്തു
തീക്കനൽ കോരിച്ചൊരിഞ്ഞപോലെ
മെയ്യിലെഴുന്നൊരു വേദനയെല്ലാമെ
ദൈവമൊഴിഞ്ഞുമററാരറിഞ്ഞോർ?”

ഈ കടാക്ഷപ്രശ്നത്തിന്നു് ഏത്രയും സമുചിതമായ നിലയിൽ അദ്ദേഹം അൎജ്ജുനനെക്കൊണ്ടു കണ്മുനയാൽ മറുപടി കൊടുപ്പിക്കുകകൂടി ചെയ്യുന്നു! തപസ്സിന്നായിപ്പോകുന്ന പ്രേയാന്റേയും, അനുരാഗവതിയായ പ്രിയതമയുടേയും ഭാവവിശേഷങ്ങൾ ഇങ്ങനെയല്ലാതെ മററെങ്ങനെ വിവരിക്കാൻ സാധിക്കും?

നമ്പൂതിരിമാൎക്ക് സ്ഥായിയായുള്ള ഹാസ്യരസവും ഫലിതവും ഭാരതംപാട്ടിൽ അവിടവിടെ കാണാം. കാമവിവശനായ കീചകൻ പല്ലവാംഗിയായ സൈരന്ധ്രിയെന്ന ധാരണയിൽ കരിമ്പാറപോലുള്ള ഭീമനെ ആലിംഗനംചെയ്യുന്നതും, ആ മഹാശയൻ ആ കാമോന്മത്തനെ കശക്കി പിട്ടാക്കുന്നതും എല്ലാം,

"ആരുമെ കാണാതെ ദീപവും കൂടാതെ
മാരനും കാലനും ചങ്ങാതമായ്
പാരാകെ മേവുന്ന നാടകശാലയിൽ
പാരാതെ പൂകിനാൻ കീചകനും
കോമളയായൊരു സൈരന്ധ്രിയെന്നിട്ടു
ഭീമനെച്ചെന്നങ്ങണഞ്ഞു നേരെ
എന്നുടെ ജീവനാം നിന്നുടെ കയ്യില-
മെന്നങ്ങു ചൊല്ലിപ്പുണൎന്നു നേരെ
കൊങ്കകൾ കാണാഞ്ഞിട്ടേതിതെന്നിങ്ങനെ
ശങ്കിച്ചു നിന്നു താനൊട്ടുനേരം
ചീൎത്തു നിന്നീടുന്ന ദോസ്ഥലംകൊണ്ടങ്ങു
ചേൎത്തു ഞെരിച്ചൊരു പിണ്ഡമാക്കി
വാദ്യവും താളവും കൂടാതെ നല്ലൊരു
കൂത്തുകഴിച്ചാനപ്പാചകൻ താൻ"

എന്നീ വരികളാൽ എത്ര രസകരമായി വൎണ്ണിച്ചിരിക്കുവെന്നു നോക്കുക. ഇതിലും കടന്ന മട്ടിലാണ് കീചകൻെറ കാമപാരവശ്യവൎണ്ണന. രാത്രിയിൽ എല്ലാവരും ഉറങ്ങിയാൽ കാമതാപം തീൎക്കാൻ നൃത്തരങ്ങത്തിലെത്തണമെന്നു സൈരന്ധ്രി വാക്കു കൊടുത്തതിനു മേൽ,

അണിഞ്ഞൊരുങ്ങിയ കീചകന്റെ അലവലാതിയും പരാക്രമവുമാണിവ;

"മുപ്പത്തുനാഴിക നൽപകലായതി-
ന്നിപ്പോഴിട്ടിയായ് വന്നിതോ താൻ;
രാത്രിയിന്നാദിയായ് ചീർത്തുനിന്നീടുമി-
ദ്ധാത്രിയിലെങ്ങുമെയില്ലയോ താൻ;
ചിന്നത പൂണ്ടുള്ള ക്രൗഞ്ചങ്ങൾക്കെല്ലാമെ
നന്നായി വന്നിതിക്കാലമോർത്താൽ.
അംഗജൻ തന്നുടെ പാങ്ങായിനിന്നതി-
ന്നിങ്ങൾക്കു നന്നല്ലൊയെന്നും ചൊല്ലി
മൊട്ടുകൾ പൂണ്ടുള്ള മാലതീജാലത്തെ-
പ്പെട്ടെന്നു ചെന്നു പൊരിച്ചെറിഞ്ഞാൻ;
സന്ധ്യയെ വന്ദിപ്പാൻ വന്നതില്ലെന്നിട്ടു-
ങ്ങന്തണരോടു വഴക്കു പൂണ്ടാൻ.
വായസന്തന്നുടെ നാദത്തെ കേട്ടപ്പോൾ
പായിച്ചുകൂട്ടിനാൻ പാറയുമായ്;
കൂമ്പിനിന്നീടാഞ്ഞിൻ നിങ്ങളെന്നിങ്ങനെ
ആമ്പൽതൻ ചാരത്തു ചെന്നു ചൊന്നാൻ;
ചാലെ വിരിഞ്ഞുള്ള പങ്കജജാലത്തെ
മൂലമെ കൂടപ്പൊരിച്ചെറിഞ്ഞാൻ"

പച്ചപ്പകലിൽത്തന്നെ സന്ധ്യാവന്ദനം കഴിക്കാൻ ബ്രാഹ്മണരെ ധൃതിപ്പെടുത്തുന്നതിന്നു പുറമേ, കൂടടങ്ങാത്ത കാക്കക്കൂട്ടത്തിൽ കല്ലെറിയാനുംകൂടി ആ കാമകോമരം മടിക്കുന്നില്ല!

ഭഗവൽഭക്തിയെ വർണ്ണിക്കുക എന്നതു് ഏറ്റവും വിഷമമുള്ള കാര്യമാണെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. വിശിഷ്യ, ഭക്തിപ്രകടനങ്ങളിൽ ഭഗവാന്റെയും ഭഗവൽ

ഭക്തന്റെയും ഭാവവിശേഷങ്ങളെ ചിത്രീകരിക്കുകയെന്നതു കൂടുതൽ ദുഷ്കരവും ആകുന്നു. എന്നാൽ ഈ വിഷയത്തിൽ പുനംകവി പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള നൈപുണ്യം അസാമാന്യമെന്നു തന്നെ പറയാം. മഹാരാജാവായ സുയോധനന്റെ ക്ഷണനം സ്വീകരിക്കാതെ കേവലം ഒരു ദാസീപുത്രനായ വിദുരന്റെ ഭവനത്തിൽ വിശപ്പോടുകൂടി ചെന്നുകയറുന്ന ഭഗവാനെക്കാണുമ്പോൾ അവിടെ നടക്കുന്ന കോലാഹലത്തിന് അററമില്ല. ഭഗവാന്ന് ആ പരമഭാഗവതൻ അർഘ്യപാദ്യമണിപീഠമെന്നിങ്ങനെയുള്ള സൽക്കാരസാമഗ്രികളൊന്നും നൽകാനല്ല ഭാവം! പിന്നെയോ, തന്നെത്താൻ മറന്നുകിടന്നു ചാടുകയാണ്!

"പന്നഗശായി താൻ വന്നതു കണ്ടിട്ടു
തന്നെയും കൂടെ മറന്നു മേന്മേൽ
ഭക്തനായുള്ളവൻ നിത്തം തുടങ്ങിനാ-
നത്തമക്കങ്ങനെ തോന്നി ഞായം;
ചിത്തം തെളിഞ്ഞുള്ള പങ്കജലോചനൻ
ഭക്തനായുള്ളവനോടു ചൊന്നാൻ,
നിത്തംകൊണ്ടേതുമെ യെന്നുടെയുള്ളിലെ
ക്ഷുത്തടങ്ങീടുന്നതല്ല ചൊല്ലാം.
പാലാഴിവർണ്ണന്റെ ലീലയെക്കേട്ടിട്ടു
പാലെത്തെളിഞ്ഞുള്ള ദാസീപുത്രൻ
ചാലെ വളർന്നോരു ഭാജനംതന്നിൽ നൽ
പാൽവെണ്ണ കൊണ്ടന്നു വെച്ചനേരം
ആനായനാരിമാർ നൽകിനിന്നീടിന
ആനായച്ചേരിയിലെന്നപോലെ

ആനനംതന്നിൽവെച്ചാനന്ദമാംവണ്ണം
പാനംതുടങ്ങിനാനാഴിവർണ്ണൻ”

ആ ദാസീപുത്രൻ നൽകിയ ഭക്ഷ്യങ്ങൾ അമ്പാടിയിലെ പരമഭക്തകളായ ഗോപികമാർ നൽകിയവപോലെ തന്നെ ഹൃദ്യമായി ഭവിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞതിൽ ഒതുങ്ങി കഴിഞ്ഞു. ആ ഭക്തന്റെയും ആ ഭക്തദാസന്റെയും അന്യോന്യാനുഭാവത്തിന്റെ അപാരത!

ദാരുണമായ ഒരു വിലാപത്തെക്കൂടി എടുത്തു കാണിച്ച് ഈ ഭാഗം അവസാനിപ്പിക്കാം. അഭിമന്യുവിന്റെ മൃതശരീരം കണ്ട് അതിദുഃഖിതയായി പൂഴിയിൽ വീണുരുണ്ടു മാറത്തലച്ചുകൊണ്ട് സുഭദ്ര കേഴുകയാണ്;

“പൊന്മയമാകിയ നിർമ്മലദേഹമൊ
നന്മുഖപത്മമൊ എന്മകനെ;
അമ്മിഞ്ഞ ചാലച്ചുരന്നു നിന്നീടുമ്പോ-
ളുന്മേഷം പൂണ്ടു വളർന്നിതൊ താൻ
കൌതുകവിദ്യയൊ, ധൈര്യമൊ, വീര്യമൊ
ഏതു മറപ്പതെൻപൈതലെ ഞാൻ!
ഓർത്തുകണ്ടീടുമ്പോഴെന്നെയിന്നിങ്ങനെ-
യാർത്തിയാംവാരിയിൽ ചേർത്തിപ്പോൾ
ദുർമ്മതരായുള്ള കൌരവന്മാരല്ല
ധർമ്മജന്മാവെന്നു വന്നുകൂടും
പററാത്ത കൈബലം പൂണ്ട ജനങ്ങളി-
ന്നാററമില്ലാതോളമിങ്ങിരിക്കെ
പാപിയായേറ്റവുമെൻപൈതലെയല്ലൊ താൻ
ചാപവും നൽകിയയച്ചുവിട്ടു”

ഈ വിലാപത്തിൽ മൃതനായ പുത്രന്റെ ധൈൎയ്യവീൎയ്യപരാക്രമങ്ങളെ അനുസ്മരിക്കുന്നതോടുകൂടി അസംഖ്യം ബലവാന്മാർ വേറെയും ഇരിക്കെ കേവലം ബാലനായ സ്വപുത്രനെ പടയ്ക്കയയ്ക്കുവാൻ തക്ക ഹൃദയശൂന്യത ധൎമ്മപുത്രൎക്കുണ്ടായല്ലോ എന്നുകൂടി സുഭദ്ര ആക്ഷേപിക്കുന്നു.

ഇത്രയും സാമാന്യമായി പ്രസ്താവിച്ചതിൽ നിന്ന് ഭാരതംപാട്ടിന്റെ ഏകദേശമൊരു സ്വഭാവം വെളിപ്പെട്ടിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ ഹൃദയംഗമമായ അനേകം സംഗതികൾക്കിടയിൽ അസുന്ദരങ്ങളായ പ്രയോഗങ്ങളും അതിൽ കടന്നുകൂടീട്ടുണ്ടെന്നു പറയാൻ മടിക്കേണ്ടതില്ല. പക്ഷെ ഈ കാൎയ്യത്തിൽ ഒന്ന് നാം നല്ലപോലെ ഓൎക്കേണ്ടതുണ്ട്. മുദ്രണലോകത്തിൽ ചെറുശ്ശേരിഭാരതത്തിന്നുതന്നെയാണ് പ്രഥമാവതാരമെന്ന പ്രത്യേകതയുള്ളത്. അനേകം ആണ്ടുകൾകൊണ്ടുണ്ടായിട്ടുള്ള ഭാഷാപരിഷ്കാരം അതിന്റെ ഉച്ചസ്ഥാനത്തെത്തിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തുപോലും സാമാന്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ അസമഞ്ജസങ്ങളായ പ്രയോഗങ്ങൾ കാണുന്നുവെന്നിരിക്കെ ഭാഷയുടെ ശൈശവാവസ്ഥയിലുണ്ടായിട്ടുള്ള ഈ കൃതിയിൽ അവിടവിടെ കാണുന്ന അസ്വാരസ്യങ്ങൾ തീൎച്ചയായും ക്ഷന്തവ്യങ്ങൾതന്നെ. ചെറുശ്ശേരിഭാരതത്തിലെ വൈരൂപ്യങ്ങൾക്കു കവി മാത്രമല്ല കാരണഭൂതനെന്നും, കവിയുടെ കാലത്തിന്നും, ഭാഷയുടെ നിലയ്ക്കും അവകളിൽ പ്രധാനമായ പങ്കുണ്ടെന്നും മാത്രമേ ഞാൻ പറയുന്നുള്ളു.

ഒരു വാക്കുകൂടി പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഈ ഉപന്യാസത്തിന്നു പൂൎണ്ണവിരാമമിട്ടേക്കാം. ൧൦൯൫-ൽ എന്റെ അച്ഛൻ, മഹാമഹിമശ്രീ ചിറയ്ക്കൽ കോവിലകത്തു രാമവൎമ്മ ഇളയതമ്പുരാൻ— ഇപ്പോഴത്തെ വലിയതമ്പുരാൻ—

തിരുമനസ്സിൽ നിന്നും ആണു് ആദ്യമായി ചെറുശ്ശേരി ഭാരതത്തെ സഹൃദയലോകത്തിന്നു പരിചയപ്പെടുത്തിയതു്. ശ്രീമഹാഭാരതത്തിന്റെ ഈ വാമനാവതാരവുമായി മഹാജനങ്ങൾക്കുള്ള ബന്ധം ഒന്നുകൂടി ഉറപ്പിക്കുവാനും, അതോടുകൂടി ഗ്രന്ഥത്തെപ്പററിയും ഗ്രന്ഥകത്താവിനെക്കുറിച്ചും ഇത്രത്തോളം ഉപന്യസിക്കുവാനും സൌകൎയ്യം സിദ്ധിച്ചതിൽ എനിക്കു് അനല്പമായ ആനന്ദമുണ്ടു്. ഇതിലുമധികം ഒരു ചാരിതാൎത്ഥ്യം എനിക്കു കിട്ടുവാനില്ലതാനും.

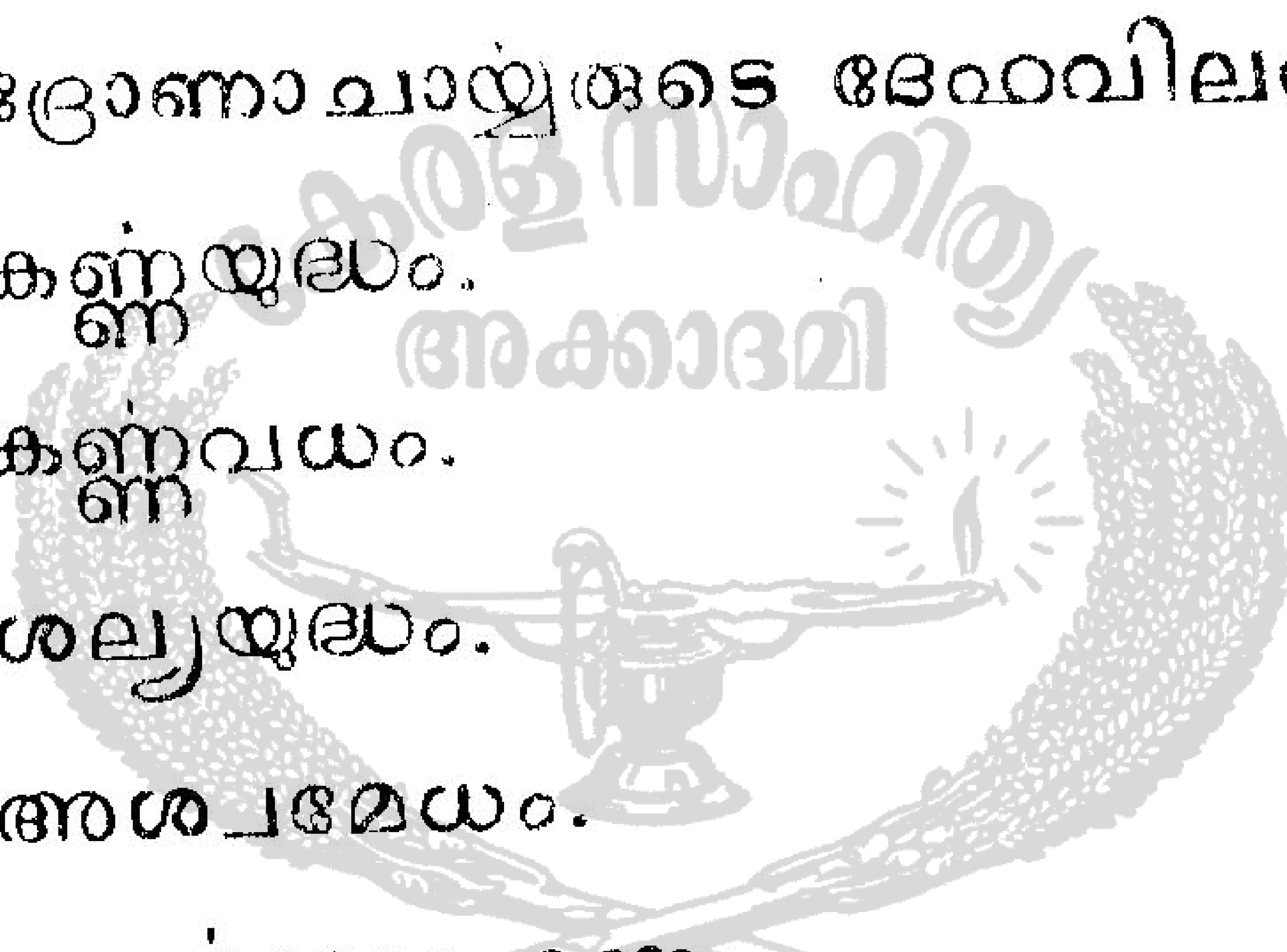

ശക്തിഭവനം, ചിറയ്ക്കൽ.
3—1—1113.

എന്നു്
ടി. ബാലകൃഷ്ണൻനായർ ബി. എ.

വിഷയാനുക്രമണികം.

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി

ചെറുശ്ശേരിഭാരതം

അദ്ധ്യായം ൧.

കഥാപ്രസംഗം

ഇന്ദിരാവല്ലഭൻതന്നുടെ ചാരത്ത--
*ങ്ങിന്ദ്രാദിദേവകൾ ചെന്നുനിന്നാർ
സന്ദേഹംകൂടാതേ സന്തതമന്പോടു
ചിന്തിച്ചതൊന്നൊന്നേ നൽകിനൽകി
സ്വൎപ്പദംതന്നിൽ വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
കല്പകപാദപമെന്നപോലെ
ചൊല്ലാൎന്ന പാലാഴിതന്നിൽ വിളങ്ങുന്ന
കല്യാണകാരുണ്യകല്ലോലമേ!
എങ്ങളിലുള്ളൊരു കാരുണ്യമുണ്ടാവാൻ
മംഗലനായോനേ! കൈതൊഴുന്നേൻ.
ജന്മജന്മങ്ങളിൽ ചെയ്തുനിന്നീടുന്ന
കന്മഷജാലത്തെപ്പോക്കുവാനായ്
വേദിയരെല്ലാൎക്കുമാധാരമായുള്ള
വേദങ്ങളുണ്ടല്ലോ വേണ്ടുംവണ്ണം
വേദങ്ങൾ ചൊല്ലരുതാത്ത ജനങ്ങൾക്കു
പാതകംപോക്കുവാൻ ഭൂതലത്തിൽ
ശ്രീവേദവ്യാസനാം മാമുനി നിൎമ്മിച്ചു
ശ്രീമഹാഭാരതഗാഥ മുന്നം

---

* ഇന്ദ്രാദിദേവകൾ ചെന്നുനിന്നാൽ. ഇന്ദ്രാദിദേവകൾ ചെന്നു ന്നില്ലേ, എന്നു് രണ്ടു പാഠഭേദം.

ശ്രീപരീക്ഷിത്തിന്റെ പുത്രനു കേൾപ്പാനായ്
ശ്രീവൈശമ്പായനനാമമുനിതാൻ
മിത്രമായുള്ള കുരുരാജന്മാരോടു
വിസ്തരിച്ചമ്പോടു ചൊന്നതിപ്പോൾ
മൂഢനാമെന്നിലും മൂഢരായുള്ളോൎക്കും
ഭൂഷണമായുള്ള ഭാഷണമായ്
തീൎത്തുനിന്നീടുവാനോൎത്തുനിന്നീടുമെ-
ന്നാൎത്തിയെത്തീൎത്തു തുണയ്ക്കേണമെ.
ഭൂലോകവാസികൾക്കാലംബമായ് നല്ല
ശൈലേന്ദ്രകന്യകയോടുംകൂടി
ചൊല്ലാൎന്ന *ചെല്ലൂർ വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
കല്യാണകാരുണ്യകൈവല്യമേ!
ആശ്രയിച്ചീടിനേൻ നിൻപാദപങ്കജ-
മാശ്രിതവത്സലനായ ദേവ!
പാലിൽ കലൎന്നുള്ള നെയ്പോലെ സന്തതം
പാരേഴുമേഴും നിറഞ്ഞവനേ!
ഭക്തജനപ്രിയ! സിദ്ധജനാശ്രയ!
ശത്രുക്ഷയത്തിനു കൎത്തൃഭൂത!
അന്തകനാശന! ദന്തിചൎമ്മാംബര!
ചെന്താർശരാന്തക! കൈതൊഴുന്നേൻ.
ദുഷ്കൃതി തീൎത്തു നൽ സൽഗതി നൽകുന്നോ-
രിക്കഥ പണ്ടു ചമച്ചതെല്ലാം
കൊമ്പുകൊണ്ടമ്പോടു ലേഖനം ചെയ്തോരു
ശംഭുതൻനന്ദന! തമ്പുരാനേ!
ആധിയും വ്യാധിയുമായതായോരോരോ
ബാധകൾ വന്നു പിണഞ്ഞീടാതെ

---

* പെരിംചെല്ലൂർഗ്രാമം. ഗ്രാമപരദേവതയായ **ശ്രീരാജരാജേശ്വരപ്പെരുമാളെയാണ്** ഇവിടെ അനുസ്മരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

*പൂരിച്ചുകൂട്ടുവാൻ നിന്നുടെ കാരുണ്യ-
പൂരമിന്നെങ്കൽ $പുലരേണമേ.
നിഷ്കളനായ് നിന്ന നിർഗ്ഗുണന്തന്നുടെ
ജിഹ്വാതനാഗ്രത്തിൽനിന്നു തോന്നി
ഉത്തമമായുള്ള വിദ്യകൾക്കെല്ലാമേ
വിത്തായി മേവുന്ന തത്വമൂർത്തേ!
താർത്തേനെ വെല്ലുന്ന വാർത്തകൾ സന്തതം
പേർത്തുപേർത്തമ്പോടു നൽകിനൽകി
സക്തനായ്മേവുമെൻ ചിത്തസരോജത്തിൽ
നൃത്തമാടീടണം നിത്യവും നീ
പങ്കജമങ്കതൻകൊങ്കയിൽ †ചേർന്നുള്ള
കുങ്കുമപങ്കകദംബംതന്നാൽ
അങ്കിതമായുള്ള നന്മണിമാറുമ-
പ്പങ്കജനേത്രവും പാൽമൊഴിയും
കഞ്ജവിലോചനമാരുടെ മാനസം
ചഞ്ചലമാക്കുന്ന പുഞ്ചിരിയും
പൂഴിയിൽ വീണു തിരിഞ്ഞുനിന്നീടുന്ന
||പാഴായ്മലീലയും ചാപലവും
കേടററ പാൽവെണ്ണ കാണുന്നനേരത്ത-
ങ്ങാടുന്ന നാടകരീതികളും
ശ്യാമളകാന്തി കലർന്നുനിന്നീടുന്ന
കോമളമായുള്ള പൂവൽമെയ്യും
ഊനമററെങ്കൽ പുലമ്പിനിന്നീടുവാ-
നാനായപ്പൈതലേ! കൈതൊഴുന്നേൻ.

---

* പൂർണ്ണമാക്കുവാൻ; നിർവ്വിഘ്നസമാപ്തിക്കായി എന്നു സാരം.

$ വിളങ്ങേണമെ.

† തങ്കുന്ന എന്നു പാഠഭേദം.

|| വിളങ്ങി.

ഭാര്യയോടൊന്നിച്ചു സന്തതം മേവുന്ന
ഭൈരവജാതകവീരമൂർത്തേ!
ജംഭാരിതൻഭയമമ്പോടു തീർത്തൊരു
നിമ്പമം കമ്പമറ്റെങ്കലെന്നും
സംഭവിച്ചീടുന്ന സന്താപം തീർത്തുതീ-
ർത്തമ്പോടു മേവണം തമ്പുരാനേ!
പ്രാജ്ഞനായുള്ളൊരു †കോലാധിനാഥൻത-
ന്നാജ്ഞയെക്കൊണ്ടല്ലോയിന്നീവണ്ണം
സംഭവമാദിയായ് സംഹാരത്തോളവും
സംക്ഷേപമായിട്ടു ചൊല്ലുന്നെന്നാൽ
പാതകം പോക്കുന്ന ഭാരതഗാഥ ഞാൻ
$ചേതയിലമ്പോടറിഞ്ഞവണ്ണം
തീർത്തുനിന്നീടുവാനോർത്തുനിന്നീടുമെ-
ന്നാർത്തി തീർത്തീടേണം തമ്പുരാനേ!
ഏതാനുമൊന്നിതിൽ ചേരാതെ പോകിലും
ഭേദമുണ്ടെങ്കിലുമേറുകിലും
ദൂഷണമോരോന്നേ ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചു
ഭൂഷണമാക്കാതെ കണ്ടു നേരെ
ഗാഥകൾ കേട്ടു തെളിഞ്ഞവരമ്പോടു
ശോധിച്ചുകൊള്ളുകയെന്നേ വേണ്ടു
വാരണനാമം കലർന്നിന്നൊരുയും
പാരുററു മേവുന്ന രാജധാനി
ഐരാവതത്തിന്റെ കാരണംതന്നാലെ
പാരിലുണ്ടായിതു പണ്ടുപണ്ടേ
മംഗലദേവതതന്നുടെ കാരുണ്യം
തിങ്ങിനിന്നീടുമബ്ഭൂതലത്തിൽ

† കോലത്തിരിത്തമ്പുരാൻ. പ്രസ്താവന നോക്കുക.

$ ബുദ്ധിയിൽ; മനസ്സിൽ.

തിങ്ങിനിന്നീടും സമൃദ്ധിതൻസന്താന-
മിങ്ങുമനേയെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ.
മാന്യങ്ങളായുള്ള രത്നങ്ങളോരോന്നേ
ധാന്യങ്ങൾപോലെ വിളഞ്ഞുനിന്നങ്ങും
ഭാസുരമായ ഗൃഹങ്ങളെക്കാണുമ്പോൾ
വാസവമന്ദിരമെന്നു തോന്നും.
വെണ്മ കലർന്നു വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
വെണ്മാടമോരോന്നേ പാർത്തുകണ്ടാൽ
ബാലേന്ദുശേഖരൻ നാടകമാടുന്ന
ശൈലശതാംഗമൊന്നാണുമല്ലോ.
മറവുള്ള നാനാധനങ്ങളുമേറ്റവും
¶മുറ്റീട്ടു പിന്നെയങ്ങുണ്ണുമേ.
സ്വർല്ലോകസിന്ധുരൻ തുല്യത ചേർന്നിനി-
നല്ലാഭം പൂണ്ടുള്ള പൊയ്കകളും
*ചാതുര്യം ചേരുന്ന പൂവുകൾ മേന്മേലേ
†പൂരിച്ചു മേവുന്ന കാവുകളും
കല്പകമാമരന്തന്നോടു ചെഞ്ചെമ്മെ
ദർപ്പംകലർന്നുള്ള വൃക്ഷങ്ങളും
ഐരാവതത്തിനു തുല്യത പൂണ്ടുള്ള
വാരണവീരസമൂഹങ്ങളും
ഉച്ചൈശ്ശ്രവസ്സുകളെന്നു പ്രസിദ്ധമാ-
മശ്വങ്ങൾതന്നോടു തുല്യങ്ങളാമ്
വായുവിൻവേഗത്തെ വെന്നങ്ങു പായുന്ന
വാജികൾതന്നുടെ രാശികളും

¶ തിങ്ങി; തികഞ്ഞു.
* മനോഹരമായി; ഭംഗിയോടെ.
† പരിപൂർണ്ണമായി; സമൃദ്ധമായി.

ഇന്ദ്രവിമാനങ്ങൾ വന്ദിച്ചുപോരുന്ന
സ്യന്ദനജാലവും തോരണവും
സത്യവും ധമ്മവും വിദ്യയും വിത്തവും
വൃത്തിയും ശക്തിയും വീരതയും
ഇത്തരമോരോരോ വസ്തുക്കൾ പൂണ്ടുള്ളോ-
രുത്തമന്മാരുടെ വീടുതോറും
മേനകാതന്നോടു നേരായിപ്പോരുന്ന
മാനിനിമാരെയും കാണുന്നേരം
മന്നിടംതന്നിൽ വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
വിണ്ണകമത്രെയിതെന്നുതോന്നും
ഇങ്ങനെയോരോരോ മംഗലജാലങ്ങൾ
തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന നൽപ്പുരിയിൽ
ശക്തനായുള്ള ഭീമന്റെ പുത്രിയാ-
യുത്തമയായുള്ളൊരുത്തരയിൽ
ശ്രീപരീക്ഷിത്തെന്ന മന്നവനായിട്ടു
ശ്രീപതിതാൻ വന്നവതരിച്ചു
ദ്വാരകാവാസികൾക്കാലംബമായുള്ള
വാരിജലോചനനെന്നപോലെ.
പാരിടം പാലിച്ചുപോരുന്നകാലത്തു
വീരന്മാരോടു കലന്നനന്നായ്
നായാട്ടിന്നായിട്ടു പോയോരുകാലത്തു
മേനിയിലുണ്ടായ ദാഹത്താലേ
പാനീയം തേടി നടക്കുന്നനേരത്തു
മൌനിയായുള്ളവന്ന മാമുനിതൻ
കണ്ഠത്തിലാമ്മാറു ചേത്തുനിന്നീടിനാൻ
കണ്ടോരു പന്നഗത്തോലെടുത്തു
മാനസമമ്പോടു ദേവങ്കൽ വെച്ചിട്ടു
ധ്യാനിച്ചിരുന്നതുകാരണമായ്

മന്നവൻ വന്നിങ്ങു ചാരത്തുനിന്നതും
പന്നഗംതൻ*തുകിലിട്ടതും താൻ
പാദസരോജങ്ങൾ കൂപ്പാതെ പോയതു-
മേതുമറിഞ്ഞീല മാമുനിതാൻ
ആപത്തുമൂലമഹങ്കാരം പൊങ്ങിയ
ഭൂപതിതാനും പോയ്ക്കൊണ്ടു പുക്കാൻ.
ഉത്തമനായുള്ളൊരംഗിരസ്സിന്നു നൽ
പുത്രനായുള്ളൊരു മാമുനിതാൻ
അച്ഛനെക്കാണ്മാനായ്ച്ചാരത്തുചെന്നിട്ടു
തച്ചരണങ്ങളെക്കൂപ്പുന്നേരം
കണ്ഠത്തിൽ പൂണ്ടൊരു പന്നഗത്തെക്കണ്ടു നി-
ന്നിടലും പൂണ്ടുടൻ നോക്കുന്നേരം
പാപിയായുള്ളൊരു ഭൂപതിതന്നുടെ
വ്യാപാരമെന്നതറിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ
കഷ്ടതയിങ്ങിനെ ചെയ്തതുമൂലമാ-
യിഷ്ടനായുള്ളൊരു ഭൂപതേ! നീ
സപ്തദിനത്തിനകത്തു മരിക്കേണം
തക്ഷകൻ ദംശിച്ചിട്ടെന്നിങ്ങിനേ
അച്ഛനു ഞാനിന്നു ചെയ്തോരു വ്യാപാര-
മിച്ഛയായില്ലയോയെന്നറിവാൻ
ബോധത്തെ നൽകുന്നൊരംഗത്തെച്ചെഞ്ചമ്മേ
ആദരവോടു തൊടുന്നനേരം
ഞെട്ടിയുണർന്നവൻ പുത്രനെക്കണ്ടിട്ടു
പെട്ടെന്നു ചെന്നു പുണർന്നനേരം
ഭൂപതി ചെയ്തോരു പാഴായ്മവേലയും
ശാപത്തെച്ചൊന്നതും ചൊല്ലിച്ചെമ്മേ

---

* തോൽ.

പാദസരോജങ്ങൾ കൂപ്പുന്നനേരത്തു
വേദനപൂണ്ടവൻതാനും ചൊന്നാൻ.
പാപിയല്ലേതുമെബ്ഭൂപതിയോക്കുമ്പോ-
ളാപത്തിൻകാരണം വന്നതത്രേ.
*ഓരാതെ വന്നതുകാരണമായിട്ടു
ഘോരമായുള്ളോരു പാപം പോവാൻ
സാക്ഷാൽ പിതാമഹൻതന്നുടെ നന്ദനൻ
മോക്ഷത്തെത്തന്നെയും ചൊല്ലി പിന്നെ
ശാപം തനിക്കു ഭവിച്ചതും മോക്ഷവും
ഭൂപതിതന്നോടു ചൊൽവതിന്നായ്
ഉത്തമനായോരു ദൂതനെയേകിനാൻ
സിദ്ധനായുള്ളോരു മാമുനിതാൻ
ശാപവും മോക്ഷവും കേട്ടോരു മന്നവൻ
പാപത്തെപ്പോക്കി മരിപ്പതിന്നായ്
യോഗിയായുള്ളോരു ശ്രീശുകൻ തന്നോടു
ഭാഗവതസ്തുതി കേട്ടു കേട്ടു
തക്ഷകൻചെന്നങ്ങു തൊട്ടുതിന്നീടായ്വാൻ
രക്ഷയും ചെയ്തു പൂരിച്ചപ്പോൾ
കള്ളനായുള്ളവൻ മാങ്കനിതന്നുടെ-
യുള്ളിലടങ്ങിയൊളിച്ചു മെല്ലെ
ഭൂമിപൻതാനതു പെട്ടെന്നെടുത്തിട്ടു
ഉമണം പാക്കുമ്പോൾ നാസികയിൽ
ക്രുദ്ധനായ് ചെന്നങ്ങു തൊട്ടോരു നേരത്തു
സത്വരം പുക്കിനാൻ വിഷ്ണുലോകേ.
മുക്തിയെത്താതനു കൈവരുത്തീടുവാൻ
പുത്രനായുള്ള ജനമേജയൻ

* ആലോചിക്കാതെ.

ധൎമ്മങ്ങൾ മേന്മേലെ ചെയ്തുനിന്നീടിനാൻ
കൎമ്മങ്ങളും പിന്നെയവ്വണ്ണമേ.
പ്രാജ്ഞനായുള്ളോരു മന്നവൻതന്നുടെ
ആജ്ഞയിപ്പാരിൽ നടന്ന കാലം
അൎത്ഥനെക്കൊണ്ടൊരു പാപിയെക്കൊല്ലുവാ-
നിൎബ്ബന്ധമാകയാലന്നൊരു നാൾ
പ്രാജ്ഞനായുള്ളോരു കാശ്യപൻതന്നെയും
യജ്ഞത്തിനായി വരുത്തിച്ചൊന്നാൻ.
പണ്ടേയിന്നമ്മുടെ വൈരിയായുള്ളോരു
കുണ്ഡലിതന്നെയിക്കുണ്ഡംതന്നിൽ
ഹോമിച്ചുകൊള്ളണമെന്നതു കേട്ടിട്ടു
മാമുനി താനതു ചെയ്വതിനായ്
മന്ത്രവും ചൊല്ലിയങ്ങാവാഹിച്ചീടുമ്പോൾ
സന്താപം പൂണ്ടൊരു തക്ഷകൻ താൻ
വാസവന്തന്നുടെ സിംഹാസനത്തിന്റെ
പാദത്തെച്ചുറ്റിയിരുന്നുകൊണ്ടാൻ
മന്നിടംതന്നിലെ നാഗങ്ങളെല്ലാമേ
നിന്നു *പൊറായ്കയാൽ വന്നു വന്നു
വഹ്നിയിൽ വീണു മരിച്ചതു കണ്ടിട്ടു
ഖിന്നനായുള്ളോരു മാമുനിതാൻ
തക്ഷകനോടുമേ സന്താപം കൂടാതെ
രക്ഷിച്ചതാരുപോലെന്നിങ്ങനെ
മാനസംകൊണ്ടങ്ങു നോക്കുന്ന നേരത്തു
വാനവർനായകനെന്നറിഞ്ഞു
ദേവകൾകോനെയും തക്ഷകൻതന്നെയു-
മാവാഹിച്ചീടിനാനാശുവപ്പോൾ

* സഹിക്കായ്കയാൽ.

നാകികൾനാഥനും നാഗവുമൊന്നിച്ചു
മാഴ്കാതെ വന്നതു കണ്ടനേരം
എന്തിനി വേണ്ടതെന്നിങ്ങിനെ തന്നിലേ
ചിന്തിച്ചുകണ്ടോരു മാമുനിതാൻ
ആരണശാപത്താലല്ലോ നിൻതാതനെ
വീരനായുള്ളവൻ തൊട്ടതെന്നാൽ
ഇന്നിവൻതന്നെ ദഹിച്ചു നിന്നീടുവാ-
നേതുമേ യോഗ്യത വന്നുകൂടാ.
താതനെപ്പോലെയിന്നേതാനും ചിന്തിച്ചു
പാതകം *പൂരിച്ചു കൊള്ളല്ലാതേ.
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലിയമ്മന്നവൻതന്നുള്ളിൽ
പൊങ്ങിന കോപവും മന്ദമാക്കി
കുണ്ഡികതന്നിലേ വെള്ളത്തെച്ചൊരിയ-
കബന്ധത്തിലെങ്ങും തളിക്കുന്നേരം
ദഗ്ദ്ധമായ്പോയോരു പാമ്പുകളെല്ലാമേ
രക്തബീജനെന്ന രാക്ഷസന്തൻ
രക്തം തെറിച്ചു കബന്ധങ്ങൾപോലെ പോ-
ന്നുത്ഥിതമായിട്ടു കാണായ്വന്നു.
കാശ്യപൻതന്നെയയച്ചോരു മന്നവൻ
വേശ്മത്തിലമ്പോടു മേവുംകാലം
സർപ്പങ്ങൾതന്നുടെ ശാപത്തിൻകാരണ-
മത്ഭുതവീര്യനായുള്ളവൻ താൻ
ചിത്രപാണ്ഡുവെന്ന വ്യാധിയുണ്ടാകയാൽ
ചിത്തവിഷാദത്തെക്കോലും കാലം
അത്തലായുള്ളോരു ക്രൂരിരുട്ടിന്നൊരു
മിത്രനായുള്ളോരു മാമുനിതാൻ
ദന്തിപുരത്തിലകത്തെഴുന്നുള്ളിനാൻ
ബന്ധുവായുള്ളവൻതന്നെക്കാണ്മാൻ

---

* ആർജ്ജിച്ചു.

ശ്രീവൈശമ്പായനമാമുനിതന്നുടെ
ശ്രീപാദം കുമ്പിട്ടു ശുദ്ധിയപ്പോൾ
എന്നതു കണ്ടോരു മാമുനിപുംഗവൻ
നന്നായി മേവുകയെന്നു ചൊല്ലി
ചാരുവായുള്ളോരു ദേഹമെന്തിങ്ങിനെ
ചാലേ വെളുത്തു ചമഞ്ഞതെന്നാൻ.
ഭൂപതിവീരൎക്കു ഭൂഷണമല്ലാതെ
വേലകളേതാനും *ചേരുവോരേ.
എന്നതു കേട്ടോരു മന്നവൻ ചൊല്ലിനാൻ
ധന്യനായുള്ളവൻ തന്നെ നോക്കി
താതനെക്കൊന്നോരു തക്ഷകൻ തന്നുടെ
ചേതന പോക്കേണമെന്നു നണ്ണി
പന്നഗയാഗവും നന്നായിച്ചെയ്യിച്ചു
ഖിന്നത പോയെന്നു നണ്ണുംകാലം
ഇങ്ങിനെയായിച്ചമഞ്ഞതു കണ്ടു ഞാൻ
മംഗലനായുള്ള ഭൂമിദേവ!
ദൃഷ്ടമായ്വൃമിക്കുഷ്ഠത്തെപ്പോക്കുവാൻ
ദൃഷ്ടമായെന്തൊന്നു നല്ലതിപ്പോൾ.
ഭൂമിപനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
മാമുനിതാനും തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ.
താതനെ സ്നേഹിച്ചു ചെയ്തോരു കൎമ്മമി-
ന്നേതുവിനെന്നതുകാരണമായ്
സോമൻ തുടങ്ങിയീവംശത്തിലുണ്ടായ
ഭൂമിപന്മാരുടെ നാമങ്ങളും
പാരിടം പാലിച്ചിരുന്നപ്രകാരവും
വാരിജനേത്രന്റെ കാരുണ്യത്താൽ

---

* ൧) ചെല്ലുപോരയോ.

വീരന്മാരായുള്ള പാണ്ഡവരെവരും
വൈരികളായുള്ള കൌരവരും
ഭാരതമായുള്ള പോരിങ്കൽ വെന്നതു-
മോരോന്നെയിന്നിതു കേട്ടുകൊണ്ടാൽ
ശാപത്തിൻ കാരണം വന്നു പിണഞ്ഞൊരു
പാപമശേഷമായ്വന്നുപോകും.
ഉത്തമമാമുനി ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ചിത്തവും ചാലത്തെളിഞ്ഞു മേന്മേൽ
പ്രാൎത്ഥിച്ചു നിന്നതു കണ്ടൊരു നേരത്തു
ശാസ്ത്രികനാമവൻ താനും ചൊന്നാൻ.
കാല്പാന്തതോയത്തിന്മദ്ധ്യത്തിലമ്പോടു
സൎപ്പേന്ദ്രനായുള്ള തല്പത്തിന്മേൽ
ജാതങ്ങളാകുന്ന ഭൂതങ്ങൾക്കെല്ലാമേ
ആധാരമായുള്ള മാധവൻതാൻ
എണ്ണമററീടുന്ന സത്വങ്ങളെല്ലാമേ
തന്നിലടക്കിയുറങ്ങുമന്നാൾ
നാഭിയിൽനിന്നങ്ങു പൊങ്ങിത്തുടങ്ങീതു
ശോഭ കലൎന്നൊരു നൽസരോജം
പുഷ്പമായ്മേവുമന്നാഭിയിലുണ്ടായി
സ്രഷ്ടാവായുള്ളൊരു മാമുനി താൻ
താനായതാരെന്നു ചിന്തിച്ചുമമ്പോടു
മാനസംകൊണ്ടങ്ങുഴന്നു മേന്മേൽ
ബ്രഹ്മനെന്നുള്ളൊരു ബോധമുണ്ടായ്വന്നു
നിൎമ്മിപ്പാനേതുമേ *വല്ലീല്ലപ്പോൾ
മേളമാണീട്ടമന്നാളീകം തന്നുടെ
നാളത്തിന്നുടെയകത്തു പുക്കാൻ.

* സാധിച്ചില്ല.

അത്ഭുതമേററവും പൊങ്ങി നിന്നീടുന്ന
കല്പങ്ങൾ കണ്ടു തെളിഞ്ഞു മെല്ലെ
ചാലപ്പുറത്തു പുറപ്പെട്ട നേരത്തു
മാൽ പെട്ടു പിന്നേയും വല്ലായ്കയാൽ
എന്തെനി നല്ലതെന്നിങ്ങിനേ ചിന്തിച്ചു
സന്താപം പൂണ്ടങ്ങു നോക്കുന്നേരം
ഈശ്വരൻതന്നെ നീ സേവിച്ചുകൊൾകെന്നു
ശാശ്വതമായൊരു വാക്കുണ്ടായി
ധാതാവു തന്നുടെ നന്മുഖമോരോന്നിൽ
വേദങ്ങളും വന്നു ചേൎന്നിതപ്പോൾ
വിശ്വത്തിന്നാധാരമായി വിളങ്ങുന്ന
വിഷ്ണുവിൻകൎണ്ണമലങ്ങളപ്പോൾ
വൎണ്ണം തിരണ്ടോരു ദാനവരായിട്ടു
അൎണ്ണവംതന്നിന്നെഴുന്നുടങ്ങി
ഹംസസ്വരൂപനായ്മേവുന്ന ബ്രഹ്മനെ
ഹിംസിപ്പാനായിട്ടു ചെല്ലുന്നേരം
ചീൎത്തോരു മോദത്താൽ പേൎത്തുപേൎത്തമ്പോടു
തത്വങ്ങൾ ചൊല്ലി സ്തുതിക്കുന്നേരം
ഭദ്രനായുള്ളോരു പങ്കജലോചനൻ
നിദ്രയും കൈവിട്ടു ചെന്നണഞ്ഞു
ദ്വന്ദ്വമായ് നിന്നു പിണഞ്ഞോരു നേരത്തു
വെന്നു നിന്നീടുവാൻ വല്ലീല്ലൊട്ടും
കാലമൊരഞ്ചുസഹസ്രസംവത്സരം
ചാലക്കഴിഞ്ഞതു കണ്ട നേരം
വൈരികളോടു വരത്തേ ലഭിച്ചുടൻ
വാരിജലോചനൻ കൊന്നുവീഴ്ത്തി

മാമനായ്മേവുന്നോരമ്മധുതന്നുടൽ
*വിണ്ണിങ്കലാമ്മാറെ റിഞ്ഞുവിട്ടാൻ.
സോദരനായോരു കൈടഭന്തന്നുടെ
ചേതന കൈവിട്ടുപോയനേരം
മേദസ്സു തോയത്തിലെങ്ങും പരന്നിട്ടു
മേദിനിയായിച്ചമഞ്ഞുകൂടി.
ധാതാവു തന്നുടെ വേദന കേട്ടിട്ടു
വേദങ്ങളോതി വിളങ്ങും കാലം
പങ്കജലോചനൻ മേവി നിന്നീടുന്ന
പങ്കജമൂലത്തിന്നാദിയായി
പാതാളം മുമ്പായ ലോകങ്ങളോരോന്നേ
പാരാതെ പോന്നു ലഭിച്ചുതപ്പോൾ
പാലാഴി മുമ്പായുള്ളാഴികളുണ്ടായി
കൈലാസം മുമ്പായ ശൈലങ്ങളും
ദിവ്യങ്ങളായുള്ള ദ്വീപുകളോരോന്നേ
വെവ്വേറെ കാണായി വേണ്ടുംവണ്ണം
താരത്തിനുള്ളിൽ വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
സാരസപത്രൂപനെയുള്ളിൽ നണ്ണി
നാരായണന്തന്റെ നാഭിസരോജത്തിൽ
നേരേ വിളങ്ങുന്ന നാന്മുഖന്തൻ
പുത്രനായ്യുന്നു പിറന്നുനിന്നീടിനാ-
നുത്തമനായ മരീചിയപ്പോൾ
ഉണ്ടായി ദക്ഷിണനേത്രത്തിലമ്പോടു
രണ്ടാമതത്രിയാം മാമുനിതാൻ
നന്മടിതന്നിന്നെഴുന്നിതു നാരദൻ
നന്മുഖമൊന്നിൽനിന്നംഗിരസ്സാം

* വിമ്മിങ്കൽ എന്നാണ് അധികം ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും കാണുന്നതു്. 'വ്യോമത്തിലാമ്മാറു' എന്നു് ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നു.

പ്രാണങ്കൽനിന്നു വസിഷ്ഠമഹാമുനി
ചേണുററ പാണിയിൽ നൽകി ക്രുപം
കണ്ണത്തിന്നൂടെ പുറത്തു പുറപ്പെട്ടാൻ
പുണ്യവാനായ പുലസ്ത്യനപ്പോൾ
ഭ്രാതാവായുള്ള പുലഹനാം മാമുനി
ധാതാവിൻനാഭിയിൽനിന്നുണ്ടായി
നൽഭൃഗുമാമുനി ത്വക്കിൽനിന്നുണ്ടായി
ദക്ഷൻതാനംഗുഷ്ഠംതന്നിൽ നിന്നും
വാക്കിങ്കൽനിന്നു സരസ്വതീദേവിയും
സാക്ഷാലനംഗനച്ഛില്ലിമദ്ധ്യേ
ജായയോടൊന്നിച്ചു ജാതനായ്മേവിനാൻ
സ്വായംഭുവൻമനു താനുമപ്പോൾ.
അമ്മനു തന്നുടെ പുത്രനായുണ്ടായി
ധർമ്മവാനായ പ്രിയവ്രതനും
ഉത്തമനായുള്ളോരുത്താനപാദനും
മുഗ്ദ്ധികമാർ പിന്നെ മൂവർതാനും
ആഹൂതിതന്നേ രതിക്കു കൊടുത്തിതു
ദേവഹൂതി പിന്നെക്കർദ്ദമനും
ധന്യനായുള്ളോരു ദക്ഷൻതാൻ നൽകിനാ-
നന്യയായുള്ള പ്രസൂതിതന്നെ
ഉത്തമന്മാരായ പുത്രന്മാരമ്പോടു
മുക്തിയെക്കാമിച്ചു മേവിനിന്നാർ.

അദ്ധ്യായം ൨.

ദേവാസുരാദികളുടെ ഉത്ഭവം

സന്തതിവേണമെന്നിങ്ങിനേ ചിന്തിച്ചു
വിന്ധ്യങ്കൽ നിന്നു തപസ്സു ചെയ്യാൻ
പാരാതെ പോയ പ്രജാപതിക്കമ്പോടു
നാരായണന്തന്റെ കാരുണ്യത്താൽ
പഞ്ചജനന്തന്റെ പുത്രിയായ്മേവുന്ന
പഞ്ചജനിയെന്ന മാനിനിയിൽ
ഹര്യ്യശ്വന്മാർ പതിനായിരമുണ്ടായി
ബാലാശ്വന്മാരുമുണ്ടവ്വണ്ണമേ
രാഗത്തെക്കൈവിട്ടു സേവിച്ചുനിന്നവൻ
യോഗത്തെപ്പൂണ്ടു വസിച്ച കാലം
ദക്ഷനുപിന്നെയബ് ഭാര്യ്യയിലുണ്ടായി
തൽക്ഷണ*മവ്വൃത്തു കന്യകമാർ
മംഗലജാലങ്ങൾ തിങ്ങിവിളങ്ങുന്നോ-
രംഗനമാരിൽ പതിമൂവരെ
ഈശ്വരൻതൻപദമാശ്രയിച്ചീടുന്ന
കാശ്യപമാമുനി വേട്ടകാലം
അത്രിതൻനേത്രത്തിലുത്ഥിതമായുള്ള
മുഗ്ദ്ധേന്ദുതന്നുടെ ഭാര്യ്യമാരിൽ
വ്യോമത്തിലമ്പോടു മേവിനാർ പിന്നെയ-
ക്കാമിനിമാരിലിരുപത്തേഴും

---

* അറുപതു്.

ശേഷിച്ച കന്യകമാരെയും വേൾപ്പിച്ചു
തോഷത്തെപ്പൂണ്ടവൻ മേവും കാലം
ആശ്ചര്യഭൃതമാരായി വിളങ്ങുന്ന
കാശ്യപമാമുനിപുത്രിമാരായ്
പുഷ്ക്കരവേണിമാരെല്ലാരിലും വെച്ചു
ചൊല്ലേക്കൊണ്ടു മേവുമദിതിയിങ്കൽ
അംഭോജകാന്തനും ജംഭാരിമുമ്പായു-
ള്ളമ്പരുമമ്പോടു സംഭവിച്ചു
സോദരിയായ ദിതിയിലങ്ങുണ്ടായി
മാധവദ്വേഷി ഹിരണ്യാക്ഷനും
സോദരനായ ഹിരണ്യകശിപുവു-
മാദിയായുള്ളവുന്ന ദൈതേയന്മാർ
$പററാത കാന്തി കലൎന്നു നിന്നീടുന്ന
മററുള്ള മാനിനിമാരിൽ നിന്നു
ഹൂഹൂതുടങ്ങിന ഗന്ധർവ്വവീരരും
രാഹു തുടങ്ങിന രാക്ഷസരും
മത്സ്യങ്ങൾ കൂൎമ്മങ്ങൾ മണ്ഡൂകജാലങ്ങൾ
വത്സങ്ങൾ വാജികൾ ശാപദങ്ങൾ
വൃക്ഷങ്ങൾ വല്ലികളൌഷധജാലങ്ങൾ
പക്ഷികൾ പാററകൾ പന്നഗങ്ങൾ
എന്നിവയോരോന്നേ സംഭവിച്ചമ്പോടു
മന്നിടംതന്നിൽ നിറഞ്ഞുകൂടി
ആരണരാദിയായുള്ള ജനങ്ങളും
ആരജരസൌഖ്യങ്ങളോടും കൂടി
ആൎയ്യനായുള്ളൊരു സൂൎയ്യനും സോമനും
പാരാതെ പാലിച്ചുപോരുംകാലം

$ മങ്ങാത്ത.

പ്രാജ്ഞനായുള്ളോരു ഗോപതിതന്നുടെ
സംജ്ഞയായുള്ള മനോജ്ഞയിങ്കൽ
കേവലന്തന്നോളം കാന്തി കലൎന്നോരു
വൈവസ്വതൻ മനുവുണ്ടായ്വന്നു
അമ്മനു തന്നുടെ പുത്രനായെത്രയും
ധൎമ്മവാനാമിളനന്നൊരു നാൾ
സേനകളോടു കലൎന്നു നിന്നങ്ങൊരു
കാനനം തന്നിൽപോയ്ചെല്ലുന്നേരം
നാരികൾ വേഷത്തെ പ്രാപിച്ചു കണ്ടുടൻ
* പാരിച്ച വേദനയോടും കൂടി
എന്തിനി നല്ലതെന്നിങ്ങനെ ചിന്തിച്ചി-
ട്ടന്തകവൈരിയെസ്സേവിച്ചപ്പോൾ
നിത്യനായുള്ളോരു സത്യപരായണൻ
പ്രത്യക്ഷനായ്വന്നു നിന്നു ചൊന്നാൻ
ഗൌരിതൻശാപംകൊണ്ടിങ്ങിനെ മന്നവ
ഘോരമായ്വന്നു ഭവിച്ചതെന്നാൻ
സ്ത്രീത്വമൊഴിഞ്ഞിന്നു മുന്നമേപ്പോലെ നിൻ
പുംസത്വം നൽകുവാൻ വേണ്ടിയല്ലൊ
വേദന പൂണ്ടു നീ സേവിച്ചു കാരണം
ഖേദം വരുത്തുന്നതുണ്ടു താനും
പങ്കജകാമുകൻ രാശിയാലൊന്നിന്നു
സംക്രമിപ്പോളവും നാരിയായി
നിന്നുവിളങ്ങിനാലന്യമാം മാസത്തിൽ
മന്നവനായിട്ടു നിന്നുകൊള്ളാം
പൂണ്ടൊരു ക്ഷേത്രത്തെസ്സംക്രമിച്ചിങ്ങിനേ
നീണ്ടൊരു കാലത്തെപ്പോക്കുകെന്നാൽ
എണ്ണമററീടുന്ന പാപങ്ങൾ വേറിട്ടു
പുണ്യവാനായ്വരും മേലിലും നീ

---

* വൎദ്ധിച്ച

മംഗലനായൊരു ഗംഗതൻകാമുക-
നിങ്ങിനെ ചൊല്ലി മറഞ്ഞു ശേഷം
മേലിൽ വരുന്ന ഗുണങ്ങളെച്ചിന്തിച്ചി-
ട്ടാലയംതന്നിലകത്തു പുക്കാൻ
കാണുന്നോർ കണ്ണിന്നു കാമമാൽ പൊങ്ങിച്ചു
ചേണുററു സന്തതം വാണിരുന്നു
സോമനായുള്ളോരു ഭൂമിപനമ്പോടു
ഭൂമിക്കു നല്ലോരു ഭൂഷണമായ്
ദുഷ്ടരെയൊക്കെയടക്കിനിന്നങ്ങിനെ
ശിഷ്ടരെപ്പാലിച്ചുപോരുംകാലം
വാരുററുനിന്നോരു യാഗത്തെച്ചെയ്യാനാ-
യാരംഭിച്ചീടിനാനെന്നു കേട്ടു
പാരിടംതന്നിലെ മാലോകരെല്ലാരും
വാരിധി പോലെ നിറഞ്ഞുകൂടി
അംഭോജസംഭവൻ താനെഴുന്നെള്ളിനാൻ
ജംഭാരി മുമ്പായുള്ളമ്പരുമായ്
ശുക്രനോടൊന്നിച്ചു വന്നു നിറഞ്ഞിതു
വിക്രമം പൂണ്ടുള്ള ദാനവരും
കന്മഷം കൈവിട്ട മാമുനിമാരെല്ലാം
കമ്മങ്ങളോരോന്നേ ചെയ്തുചെയ്തു
പ്രാജ്ഞനായുള്ളോരു മന്നവൻതന്നുടെ
യജ്ഞവും പൂർണ്ണമായ്വന്നുകൂടി
ആനന്ദിച്ചെല്ലാരും പോകുന്നനേരത്തു
വാനവർ തന്നുടെ ദേശികൻതൻ
ഭാൎയ്യയായുള്ളോരു താരയെക്കണ്ടിട്ടു
മാരമാലേററവും പൊങ്ങുകയാൽ
പാരാതെ ചെന്നു പുണൎന്നുനിന്നീടിനാ-
നാൎയ്യനായുള്ളോരു തിങ്കളപ്പോൾ

കണ്ടു നിന്നീടുന്ന കാമുകനെത്രയു-
മിണ്ടലും പൂണ്ടു ശപിച്ചു ചൊന്നാൻ
ധർമ്മദാരങ്ങളിലിങ്ങിനെ മന്നവ!
കന്മഷം ചേർത്തു കാരണമായ്
ദുഷ്ടനായുള്ളോരു മന്നവ! നിന്നുടെ
പുഷ്ടമായുറ്റൊരിമ്മേനിതന്നിൽ
ശ്യാമളമായ കളങ്കമുണ്ടാകട്ടേ
വ്യോമവും ഭൂമിയുമുള്ളകാലം
എന്നതു കണ്ടൊരു വാരിജസംഭവൻ
ചെന്നങ്ങു നിന്നു പറഞ്ഞു തേററി
സൂരിതൻ ചാരത്തങ്ങാക്കിനിന്നീടിനാൻ
ഭാര്യയായുള്ളൊരു താരതന്നെ
സുഭ്രുവായുള്ളൊരു നാരിയെച്ചെഞ്ചമ്മെ
ഗർഭിണിയായിട്ടു കണ്ടനേരം
ഗൌരുത്തിൽ മേവുന്ന ഗർഭത്തെ വൈകാതെ
ചാലക്കളഞ്ഞുതില്ലെങ്കിലിപ്പോൾ
ഭസ്മമാക്കീടുവൻ ശാപത്തെക്കൊണ്ടെന്നു
ഭർത്താവു ചൊന്നതു കേട്ടനേരം
കേടററു മേവുന്ന ഗർഭത്തെയങ്ങവൾ
ചാടി നിന്നീടിനാൾ പേടിയോടെ
ഭൂമിയിൽ വീണോരു ബാലകൻതന്നുടെ
കോമളപ്പൂമേനി കണ്ടനേരം
വേഗത്തിൽ ചെന്നങ്ങെടുത്തു നിന്നീടിനാൻ
നാകികൾ തന്നുടെ ദേശികൻതാൻ
ശീതാംശു താനതു കണ്ടൊരു നേരത്തു
പൈതലേച്ചെന്നു പിടിച്ചു നിന്നാൻ
എന്നുടേ ബാലകൻ താനിവനെന്നുമ-
ങ്ങെന്നുടേ ബാലകൻ താനിതെന്നും

തങ്ങളിലുള്ള വിവാദമുണ്ടാകയാൽ
സംഗരലീലയെ*ക്കൊലുന്നേരം
മണ്ടിവന്നീടിന ദാനവവീരരും
കണ്ടുനിന്നീടിന വിണ്ണവരും
പാരമണഞ്ഞു പൊരുന്നതു കണ്ടിട്ടു
വാരിജസംഭവൻ വന്നു നേരേ
ഭാഗ്യവാനായുള്ള പൈതൽ താൻ ചന്ദ്രന്നു
യോഗ്യമെന്നിങ്ങിനേയാക്കിപ്പിന്നെ
കോമളനായ കുമാരനെന്നിങ്ങിനെ
നാമവും ചൊല്ലി മറഞ്ഞനേരം
മത്സരം കൈവിട്ടു നിർജ്ജരദേശികൻ
വത്സനെത്തന്നേയും നൽകി നേരേ
തന്നുടെ ലോകത്തു ചെന്നങ്ങു പൂകിനാൻ
ധന്യയായുള്ളോരു ജായയുമായ്
ബാലകൻ തന്നേയെടുത്തുകൊണ്ടമ്പോടു
ചാലെ വളർത്ത ശശാങ്കനപ്പോൾ
ശാസ്ത്രികനായുള്ള പൈതൽക്കു തന്നുടേ
ധാത്രി നൽകീടിനാനാസ്ഥയോടേ
ആഴികൾ നാലിനകത്തുള്ള ഭൂതല-
മാദരവോടു ഭരിച്ചു നന്നായ്
പ്രാജ്ഞനായുള്ളോരു മന്നവനോരോരോ
യജ്ഞങ്ങൾ ചെയ്തു വസിച്ചു കാലം
ഗൌരിതൻ ശാപത്താൽ നാരിയായെപ്പോഴും
ചാരുവായുള്ളവൻ തന്നെ നേരേ
കാമിച്ചു ചെന്നു പുണർന്നോരു നേരത്തു
കോമളകാന്തി കലർന്നു നന്നായ്
ഉത്തമനായ പുരൂരവാവെന്നൊരു
പുത്രനുണ്ടായി ബുധന്നു പിന്നെ

* ചെയ്യുമ്പോൾ.

ആറു കുമാരന്മാരുണ്ടായി പിന്നെയും
വീരമഹീപതിക്കുർവ്വശിയിൽ
സുഭ്രൂവിൽ മേവുന്ന ബാലകന്മാരിൽവെ-
ച്ചത്ഭുതവീര്യനാമായുസ്സുതന്റെ
സൂനുവായുണ്ടു പിറന്നു നിന്നീടിനാൻ
മാനിയായുള്ളോരു ശ്രീനഹുഷൻ
തണ്ടാർമാതാളുമിമ്മേദിനി പാലിച്ചാൻ
പണ്ടു പിതാമഹനെന്നപോലെ
പുത്രനേകൊന്നൊരു പാപത്തെപ്പോക്കുവാൻ
വാനിടംതന്നിലകത്തു പുക്കാൻ
ഉമ്പർകോൻ തൻപദമാണ്ടൊരു കാലത്തു
കുംഭജന്തന്നുടെ ശാപത്താലെ
വണ്ണം തിരണ്ടൊരു പന്നഗമായിട്ടു
വിണ്ണകം കൈവിട്ടു മന്നിലായാൻ
കാലന്റെ സൂനുവായ് നിന്നുടെ വംശത്തിൽ
മേലിലുണ്ടാകുന്ന മന്നവൻ താൻ
വക്രിച്ചുവന്നു തൊട്ടന്നൊരു നേരത്തു
സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പോകെന്നു ശാപമോക്ഷം
പാരമ്പായ മന്നവൻ തന്നുടെ സൂനുവായ്-
മാണ്ടാനു നിന്ന യയാതി പിന്നെ
ശുക്രന്റെ പുത്രിയാദ്ദേവിനിന്നീടുന്ന
പുഷ്കരവേണിയെ വേട്ടകാലം
വമ്പോലും വാണിയിലമ്പോടങ്ങുണ്ടായി
വമ്പനായുള്ള യദുകുമാരൻ
വാട്ടമകന്നൊരു ദാനവപുത്രിയെ
വേട്ടിതു പിന്നെയമ്മന്നവന്താൻ.
ഉണ്ടായി നല്ലോരു പൂരു മഹീപതി
വണ്ടാർപൂവേണിയിലന്നൊരുനാൾ

കോമളയാമവൾ തങ്കലങ്ങെത്രയും
കാമമാരേലവുക കാരണമായ്
തന്നേയും തന്നുടെ ബാലകന്മാരേയും
നിന്ദിച്ചു കണ്ടൊരു ശുക്രപുത്രി
അച്ഛനെ വന്ദിച്ചു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാ-
ളുൾച്ചുടുവന്നതിൻമൂലമെല്ലാം.
പുത്രിതൻ വേദന കേട്ടോരു നേരത്തു
ക്രുദ്ധനായ്ച്ചൊല്ലിനാനമ്മുനിതാൻ.
മുമ്പിനാൽ വേട്ടോരു പത്നിയേക്കൈവെടി-
ഞ്ഞമ്പു പുലമ്പുന്ന ഭാര്യയുമായ്
ഇഷ്ടം കലന്നു വസിച്ചതു കാരണം
ദുഷ്ടനായുള്ളോരു ഭൂപതേ! നീ
കാമമാലേററവും പൂരിച്ചു നിന്നുടെ
കാമിനീചാരത്തു ചെല്ലുന്നേരം
ക്ഷുത്തുകൊണ്ടേററവും ദീനമായേവുന്ന
ഭക്തവിരോധിതദ്രോഹിതന്താൻ
ഭോജനം * വെണ്ണുവാനാവതില്ലായ്കയാ-
ലാശയും പൂണ്ടിങ്ങു നില്ക്കുംപോലേ.
ഷണ്ഡതകൊണ്ടു രമിക്കരുതായ്കയാ-
ലിണ്ടൽ പൂണ്ടീടുവൻ നീയുമെന്നാൽ
ശാപത്തെപ്പൂണ്ടവൻ സേവിച്ചു നേരത്തു
കേവലം ചൊല്ലിനാൻ കാവ്യനപ്പോൾ
പൂഞ്ചായലാരോടു കൂടി രമിക്കയിൽ
വാഞ്ഛയുണ്ടാകുന്നു പാരമെങ്കിൽ
വങ്കനി വമ്പുന്ന പുത്രങ്കൽ വൃദ്ധത
സംക്രമിച്ചൻപോടവങ്കലുള്ള
യൌവനം വാങ്ങി രമിച്ചുകൊണ്ടീടുക
കേവലമായിരം വത്സരം നീ.

---

* ഭുജിക്കുവാൻ.

എന്നതു കേട്ടൊരു മന്നവവീരൻതാ-
നെണ്ണമില്ലാതോളം സന്തോഷത്താൽ
പുത്രന്മാരോടു പറഞ്ഞുനിന്നീടിനാൻ
വൃദ്ധത വാങ്ങുവിനെന്നിങ്ങനെ
എന്നതു കേട്ടൊരു പൂരുതാനമ്പോടു
ചെന്നങ്ങു വന്ദിച്ചുനിന്നു ചൊന്നാൻ.
അച്ഛനു വന്നു പിണഞ്ഞുനിന്നീടുന്നോ-
രുൾച്ചൂടു പോക്കുവാൻ ഞാനുണ്ടല്ലോ.
എന്നതു കേട്ടു യയാതി മഹീപതി
വന്നെഴുന്നീടുന്ന മോദത്താലെ
തൻകലിണങ്ങിന വൃദ്ധതയെല്ലാമേ
സംക്രമിച്ചങ്ങവൻ തങ്കലുള്ള
യൌവനം വാങ്ങി രമിച്ചുനിന്നീടിനാൻ
കേവലമായിരത്താണ്ടു പിന്നെ
തൃപ്തനായുള്ള യയാതി താനമ്പോടു
പുത്രൻതൻ ചാരത്തു ചെന്നു മെല്ലേ
മൂത്തു കരച്ചു ജരയും ധരിച്ചുടൻ
നേത്രങ്ങൾ കാണാതെ ശയ്യതന്മേൽ
ഇണ്ടലും പൂണ്ടു വസിച്ചതു ചെഞ്ചെമ്മെ
കണ്ടു *കനത്തോരു കാരുണ്യത്താൽ
സ്വസ്തിയും ചൊല്ലിത്തൻവൃദ്ധത വാങ്ങിനി-
ന്നുത്തമയൌവനം നൽകിനിന്നാൻ.
രാഗവും ദ്വേഷവും കൈവിട്ടു നല്ലോരു
യോഗത്തെപ്പൂണ്ടു വസിച്ചു പിന്നെ
ധന്യമായ്മേവുമിമ്മന്നിടം കൈവിട്ടു
വിണ്ണകംതന്നിലകത്തു പുക്കാൻ.

---

* വർദ്ധിച്ച.

അദ്ധ്യായം ൩

ശകുന്തളോപാഖ്യാനം.

ആഢ്യനായുള്ളോരു പൂരുതാനാദിയാ-
യോരോരോ വീരമഹീപതിമാർ
നാഗപുരത്തിന്നു നാഥന്മാരായ് നിന്നു
നാകപുരത്തിന്നു പോയ കാലം
ദുഷ്യന്തനെന്നൊരു മന്നവനുണ്ടായാൻ
ദുഷ്ടജനങ്ങൾക്കു മാരണമായ്
ആയാസം കൂടാതെ പാലിച്ചുപോരുന്നാൾ
നായാട്ടിന്നായിട്ടു പോയ നേരം
നന്മുനിമാരേയും വന്ദിച്ചു വന്ദിച്ചു
കന്മഷജ്വാലത്തെപ്പോക്കി മെല്ലേ
കണ്വാശ്രമത്തിങ്കൽച്ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
കണ്ടതില്ലമ്മുനിതന്നെ നേരേ
ഇന്ദിരാനേരൊത്ത കന്യകാരത്നത്തെ
വന്ദിച്ചു നിന്നതു കാണായപ്പോൾ
*മാണ്പാർന്ന കാന്തി കലർന്നുനിന്നീടുന്നോ-
രാമ്പലും തിങ്കളും കണ്ടപോലെ.
അന്യോന്യമുള്ളോരാകാംക്ഷ മുഴുത്തിതു
മന്നവവീരനും കന്യകയ്ക്കും
നോക്കി നിന്നീടുന്ന വീക്ഷണദ്വന്ദ്വങ്ങൾ
നീക്കി നിന്നീടുവാൻ വല്ലീലപ്പോൾ

---

* ഭംഗി.

ധൎമ്മത്തെപ്പാലിച്ചു മേവിനിന്നീടുന്നോ-
രെന്മനമിന്നിപ്പോളെന്തു മൂലം
ചാരത്തു മേവുന്നോരാരണനാരിയിൽ
ചാടിനിന്നീടുന്നു പാരം പാരം
ഇങ്ങിനെ തന്നിലെ ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചു
മംഗലാതനുമുഖം നോക്കി നോക്കി
ഓമലേ! നിന്നുടെ പൂമേനി കണ്ടു ഞാൻ
കാമമാൽ പൊങ്ങുന്നു പാരമെന്നാൽ
$ഒല്ലാത †കാരിയം തന്നിലിന്നിങ്ങനെ
ചെല്ലരുതെന്നു ഞാൻ ചൊല്ലുംതോറും
എന്നേയും കൈവിട്ടു ചാടിനിന്നീടുന്നു
പിന്നേയും പിന്നേയുമെന്നാലിപ്പോൾ
പററാതകാന്തി കലൎന്നോരു *നിന്നെയി-
ന്നുററവരാകുന്നതാരെടോ ചൊൽ.
മന്നവനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
മന്നിലെ മങ്കമാർമൌലിമാല
തണ്ടലർബാണമേറെറണ്ടായൊരിണ്ടലാൽ
തൊണ്ടയും കമ്പിച്ചു നിന്നു മെല്ലെ
കൊണ്ടാടിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൾ
പണ്ടു താൻ കേട്ടോരു കേളിയെല്ലാം.
മിത്രനായുള്ള വസിഷ്ഠനെക്കാണ്മാനാ-
യുത്തമനായുള്ള വിശ്വാമിത്രൻ
ആനകളാദിയായ്മേവിനിന്നീടുന്ന
സേനകളോടു കലൎന്നു നന്നായ്
ചാരത്തു ചെന്നു വണങ്ങി നിന്നീടുമ്പോ-
ളാൎയ്യനായുള്ളോരു മാമുനിതാൻ

$ അരുതാത്ത; ചീത്ത.

† കാൎയ്യം.

* നിന്നുടെയുററവരാകുന്നതാരെടോ ചൊൽ. പാ. ഭേ.

യോഗ്യയായുള്ളോരു പൂജയും ചെയ്തിട്ടു
മാൎഗ്ഗമാം വണ്ണമിരുത്തിപ്പിന്നെ
സന്തോഷമായോരു പീയൂഷതോയത്തി-
ലന്തമില്ലാതോളം മുങ്ങി മേന്മേൽ
ചേവടിത്താരിണ വന്ദിച്ചു മന്നവൻ
പോവതിന്നായിത്തുനിഞ്ഞ നേരം
സ്നാനവുമൂണും കഴിഞ്ഞിട്ടു വേണം നീ
യാനം തുടങ്ങുവാനെന്നിങ്ങനെ
മാമുനിപുംഗവൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ഭൂമിപൻതാനും തെളിഞ്ഞുചൊന്നാൻ.
ആരണ്യം തന്നിലിന്നോരോന്നേ കൊണ്ടുവോ-
ന്നാരംഭിച്ചീടുകയാവോന്നേതാൻ
ഇഷ്ടനായുള്ള നീ കല്പിച്ചതെല്ലാമി-
ന്നിഷ്ടമെനിയ്ക്കുള്ളതേറിനാലും.
എന്നതു കേട്ടോരു മാമുനിപുംഗവ-
നെണ്ണമില്ലാതോളം സന്തോഷത്താൽ
വാനവരെല്ലാൎക്കും മാതാവായേവുന്ന
ധേനുവേദ്ധ്യാനിച്ചു നിന്ന നേരം
ക്ഷോണീപനിന്നു വിരുന്നു നൽകീടുവാൻ
വേണുന്നതെല്ലാം *മുതൃക്കയെന്നാൻ.
എന്നതു കേട്ടോരു ദേവിതാനമ്പിനോ-
ടന്നവും വ്യഞ്ജനജാലങ്ങളും
കുന്നോളം പൂരിച്ചു കൂട്ടിനിന്നീടിനാ-
ളൊന്നൊന്നേ മറവുള്ള വസ്തുക്കളും
നാനാസമൃദ്ധികളിങ്ങിനേ കാൺകയാ-
ലാനന്ദലോചനവാരിയിലും

---

* ഒരുക്കുക; സംഭരിക്കുക.

തൈലത്തടാകങ്ങൾ തന്നിലും ചെഞ്ചമ്മേ
ചാലെ വളൎന്ന പൂമ്പൊയ്കയിലും
സ്നാനവും ചെയ്തു വന്നോദനം വെണ്ണിനാർ
നാനാജനങ്ങളും ഭൂമിപന്മം
ചാലെക്കിടന്നങ്ങുറങ്ങിനിന്നമ്പോടു
കാലം പുലൎന്നു കണ്ട നേരം
ഗോവിങ്കലുള്ള ഗുണങ്ങളെച്ചിന്തിച്ചു
പോവതിന്നേതുമേ വല്ലീലപ്പോൾ
ആൎയ്യനായുള്ളവൻ തന്നോടു ചൊല്ലിനാ-
നാരുമേ *കേളാതെ മെല്ലെയപ്പോൾ
ഈ ഭൂമിതന്നിലങ്ങെത്രയുമെത്രയു-
മത്ഭുതമായുള്ള വസ്തുവെല്ലാം
സാമാന്യമായ ഗുണങ്ങളിലേറുകിൽ
ഭൂമിപന്മാൎക്കത്രെ യോഗ്യമെന്നാൽ
കല്പകദാരുവെപ്പോലെ വിളങ്ങുന്നോ-
രിപ്പശുതന്നെയെനിക്കു വേണം.
കന്മഷജാലങ്ങൾ പോക്കി നിന്നീടുന്ന
കൎമ്മങ്ങളൊന്നൊന്നേ ചെയ്തുകൊൾവാൻ
ആജ്യത്തിന്നായിട്ടു മററുള്ള ഗോക്കളെ
പൂജ്യനായുള്ള മുനിക്കു നൽകാം
നിഷ്കളസേവയിൽ നിശ്ചലരായോൎക്കു
തക്കോരു ധേനുവിതല്ല താനും.
സീമയില്ലാതോളം തണ്ഡുലജാലവും
ഹേമവും നിൎമ്മിച്ചു നാളുതോറും
രാജ്യത്തെപ്പാലിച്ചു പോരുന്നോൎക്കത്രയും
യോഗ്യമായുള്ളോന്നു തേറിനാലും.

---

* കേൾക്കാതെ.

ഗാധിതനൂജന്താനിങ്ങിനേ തന്നുടെ
ജാതിസ്വഭാവത്തേക്കാട്ടുന്നേരം
എങ്ങാനും പോകുന്ന ഭൂപനെസ്സംഗിച്ചി-
ട്ടിങ്ങിനേ വന്നു പിണഞ്ഞുതെന്നാൽ
എന്തിനി വേണ്ടതെന്നിങ്ങിനേ തന്നിലേ
ചിന്തിച്ചുകണ്ടു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ.
ദേവേന്ദ്രനുള്ളോരു ധേനുതാനായതി-
ന്നാവതില്ലേതും നമുക്കു പാൎത്താൽ.
നന്മുനിയിങ്ങിനേ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
വന്മദം പൂണ്ടുള്ള മന്നവൻതാൻ
നിഷ്ഠുരമാകിലും ദുഷ്ടതയാകിലും
കെട്ടിനിന്നീടുവിനെന്നും ചൊന്നാൻ.
കേട്ടോരു നേരത്തു ദാസന്മാരെല്ലാരും
വാട്ടമകന്നു ഗ്രഹിക്കുന്നേരം
കുത്തിക്കുതന്നങ്ങു വീഴ്ത്തിനിന്നീടിനാ-
ളുത്തമയായൊരു കാമധേനു
ദുഃഖിച്ചു വന്നതു കണ്ടോരു നേരത്തു
മുഖ്യനായുള്ള വസിഷ്ഠൻ ചൊന്നാൻ.
വാരിധിനേരൊത്ത സേനകളുണ്ടല്ലോ
വീരമഹീപതിയെന്നാലിപ്പോൾ
ഏകാകിയായിട്ടിന്നെങ്കിലും ചൊല്ലുവൻ
ശോകമകന്നിങ്ങു നിന്നാലും നീ.
ഇങ്ങിനേ ചൊല്ലിയമ്മാമുനിപുംഗവൻ
സംഗരത്തിന്നു മുതിൎന്ന നേരം
സേനാഗണങ്ങളേ നിൎമ്മിച്ചുനിന്നാള-
വ്വാനവർമാതാവുതാനുമപ്പോൾ
മന്നവൻ തന്നുടേ സേനയുമായിട്ടു
ചെന്നെതിൎത്തീടിനാർ ചേവകന്മാർ.

ആരണവീരനും ശാഗ്ധിതനൂജനും
ഘോരമായുണ്ടായി ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം
തോററുനിന്നീടിന രാജാവുതാനപ്പോ-
ളേററം വിഷണ്ണനായ് നിന്നു പിന്നെ
പൂജ്യനായുള്ളോരു പുത്രനേത്തന്നുടെ
രാജ്യത്തേപ്പാലിപ്പാനാക്കി നേരേ
ബ്രഹ്മർഷിയാകേണം ഞാനെന്നു കല്പിച്ചു
ബ്രഹ്മനേസ്സേവിച്ചു നിന്നകാലം
ഇന്ദ്രത്വം തന്നോടു വേറിട്ടുപോമെന്നീ-
യിന്ദ്രൻ വിഷാദിച്ചു മേനകയെ
ഭൂമിപന്തൻേറ തപസ്സിളക്കീടുവാൻ
ഭൂമിയിൽ നേരേയയച്ചുവിട്ടാൻ
സേവിച്ചു മേവുന്ന മന്നവൻതന്നെത്താൻ
ഭാവത്തെക്കൊണ്ടു മെരുട്ടി നന്നായ്
കാമസുഖത്തെ ലഭിപ്പിച്ചു ചെഞ്ചമ്മേ
കാലമനേകം കഴിഞ്ഞവാറേ
കാമമെനിക്കു ശമിച്ചിതു പോയാലും
കോമളേ! നീയെന്നു ചൊന്നനേരം
സുഭ്രൂവായുള്ളോരു ദേവിയും തന്നുടെ
ഗർഭവും ചാലെക്കളഞ്ഞു മെല്ലെ
ധന്യമായുള്ളവൃമമ്മന്നിടം കൈവിട്ടു
വിണ്ണിൽ കരേറി വിളങ്ങിനിന്നാൾ
മാലിനീതീരത്തു വീണോരു നേരത്തു
ചാലെ* ച്ചുവന്ന ശകുന്തവൃന്ദം
കണ്ടോരു കണ്വമഹാമുനി കൊണ്ടുപോ-
യിണ്ടലും തീർത്തു വളർത്തകാലം

* ച്ചററും കൂടിയ; ച്ചററിയ.

അന്നു ശകുന്തങ്ങൾ തന്നുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ
നിന്നതുകാരണം നാമധേയം
ധന്യയായുള്ള ശകുന്തളയെന്നൊന്നെ
മന്നിലേ മാലോകർ ചൊല്ലിപ്പോരു
ദൃഷ്ടമായുള്ളതു കേട്ടോരു നേരത്തു
തുഷ്ടനായുള്ളോരു മന്നവൻതാൻ
ചാരുവായുള്ളോരു കന്യകതന്നുടെ
ചാരത്തു ചെന്നു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
കായും കിഴങ്ങും ഭുജിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങിനേ
കാനനം മേവുകയല്ല നല്ല.
ഹാരങ്ങളുംഗദജാലങ്ങളിത്തര-
മോരോന്നേ പൂണ്ടുകൊണ്ടമ്പിനോടു
ചിത്തകുതൂഹലം പൂണ്ടു രമിക്കേണ-
മുൾത്താരിൽ ചേൎന്നോരു ഭൎത്താവുമായ്
സുന്ദരമായോരു മന്ദിരം തന്നിലേ
നിന്നു വിളങ്ങുക വേണ്ടതിപ്പോൾ
ഭൂമിപനിങ്ങിനേ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
കാമമാൽ പൂണ്ടവൾ താനും ചൊന്നാൾ
മാരനു നേരായി മേവുന്ന നീയെന്റെ
ചാരത്തു വന്നതു കണ്ടനേരം
മാനസമങ്ങു ലയിച്ചുതായെങ്കിലും
ദീനതയായതു ചൊല്ലാമിപ്പോൾ
പൈതലായ്മേവുന്ന കാലത്തെടുത്തെന്നേ-
യാദരവോടു വളൎത്ത മൂലം
അച്ഛനായ്മേവുമിമ്മാമുനി തന്നുടേ
ഇച്ഛയറിഞ്ഞു നിരന്നുവേണം
ബാല്യത്തിൽ താതൻതൻ ചൊല്ലിങ്കൽ നില്ക്കേണം
ബാലികമാർ പിന്നെ യൌവനത്തിൽ

ഭർത്താവിൻചൊല്ലിലടങ്ങിനിന്നീടേണം
വൃദ്ധതയിങ്കൽ തൻപുത്രൻ ചൊല്ലിൽ
സ്വാതന്ത്ര്യമായിട്ടു കാട്ടരുതെന്നത്രെ
ഗാഥകളോരോന്നിൽ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പൂ.
ഉത്തമയായ ശകുന്തളയിങ്ങിനേ
തത്വമറിഞ്ഞു പറഞ്ഞനേരം
ശാന്തന്മാരായുള്ള മന്നവന്മാൎക്കെല്ലാം
ഗാന്ധൎവ്വമായുള്ള വേളിയത്രേ
ശ്രേഷ്ഠമായുള്ളതു കേട്ടാലും നീയിപ്പോൾ
വാട്ടമില്ലേതുമേയെന്നും ചൊല്ലി
*കൈപ്പിടി ചാലെക്കഴിച്ചുനിന്നീടിനാൻ
പുഷ്പശരാൎത്തന്മാരെന്ന ഞായം.
അംഗജതാപമായേറ്റവുന്ന തോയത്തിൽ
മുങ്ങി മയങ്ങി രമിച്ചു മേന്മേൽ
നാലഞ്ചുനാളങ്ങു ചെന്നോരുനേരത്തു
പാലഞ്ചുംവാണിയേ നോക്കിച്ചൊന്നാൻ
മാമുനിയോടു ¶വഴങ്ങിച്ചു വേണം നീ
ധാമത്തിൽ പോരുവാനെന്നാലിപ്പോൾ
ഇന്നിലം തന്നിലിരുന്നുകൊണ്ടീടുക
വന്നുവന്നീടുവൻ വൈകാതേ ഞാൻ
കാമുകനിങ്ങിനേ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
കാമിനിയായ ശകുന്തള താൻ
പൂവമ്പൻതന്നുടെ ബാണങ്ങളേല്ക്കയാൽ
ജീവനകന്നുള്ള ദേഹംപോലെ
ഉണ്ടലും പൂണ്ടിങ്ങു തൊണ്ടയും കമ്പിച്ചു
മിണ്ടുവാൻ വല്ലാതെ നിന്നനേരം

---

* വിവാഹം; പാണിഗ്രഹണം.

¶ വിടചോദിച്ചു; വണങ്ങി.

ചാരത്തു മേവുന്ന കാമിനിതൻകയ്യിൽ
വാരുററ മോതിരം നൽകിച്ചൊന്നാൻ.
ഭാവനംകൊണ്ടുമിമ്മോതിരം തങ്കലേ
മേവിനിന്നീടുന്ന രൂപം കണ്ടും
വേറിരുന്നുള്ളോരു വേദന കൈവിട്ടു
മേവിനിന്നീടുകയെന്നേ വേണ്ടു
വന്നു വന്നീടുവൻ വൈകാതെ കണ്ടു ഞാൻ
കുന്നൊത്ത വാരിളംകൊങ്കയാണ
ഇങ്ങിനേ ചൊല്ലി നടന്നുതുടങ്ങിനാ-
നംഗനതന്മുഖം പാർത്തുപാർത്തു
ഇന്നിന്നു വന്നീടുമെന്നങ്ങു ചിന്തിച്ചു
നിന്നു വിളങ്ങിനാളൊട്ടുകാലം
*വേറിരുന്നുള്ളോരു $വേവു ¶പൊറായ്കയാൽ
മാർവ്വിൽ വീണീടിന നേത്രതോയം
†നീറായി വന്നു പൊടിഞ്ഞു ചമഞ്ഞിതു
വാർമുല രണ്ടും കരിഞ്ഞിതിപ്പോൾ
ശാന്തനായുള്ളോരു കാന്തനേച്ചിന്തിച്ചു
ഭ്രാന്തയായുള്ള ശകുന്തളതാൻ
യാനം തുടങ്ങിനാൾ കാന്തനേക്കാണ്മാനായ്
ദീനത പൂണ്ടു തളൎന്നു മേന്മേൽ
ചാലെ വളൎന്ന നല്ലോളങ്ങളാളുമ-
ക്കാളിന്ദീതീരത്തു ചെല്ലുന്നേരം
ഭൎത്താവു തന്നുടെ രൂപമാണ്ടെത്രയും
ചിത്രത പൂണ്ടുള്ളോരംഗുലീയം

---

* പിരിഞ്ഞിരുന്നുള്ള. $ സന്താപം.
¶ സഹിക്കായ്കയാൽ † ചൂടുള്ളതായി

വീണോരു നേരത്തെടുത്തു വിഴുങ്ങിനാ-
*നാണോരു തോയത്തിൽ നിന്ന മത്സ്യം
പാരിച്ച താപത്താൽ വാരിജലോചന
മാറത്തലച്ചു കരഞ്ഞാളപ്പോൾ
മത്തനായുള്ളോരു ശ്രീദുർവ്വാസാവുതാൻ
ക്രുദ്ധനായ് നിന്നു ശപിച്ചാനപ്പോൾ
ഉത്തമനാരികൾക്കുത്തമമല്ലാത
വൃത്തികളിങ്ങനെ കാട്ടുകയാൽ
അത്തൽപൂണ്ടോടിത്തൻചാരത്തു ചെല്ലുമ്പോൾ
ഭർത്താവു നിന്നേ മറന്നുപോക
കാളിന്ദീതോയത്തിൽ വീണോരു മോതിരം
കാന്തന്നു കയ്യിലകപ്പെട്ടുമ്പോൾ
തന്നേയും ചിന്തിച്ചു സന്തതം മേവുന്ന
നിന്നേയറിഞ്ഞു ഗ്രഹിക്കയെന്നും
ഇങ്ങിനേ ചൊല്ലി മറഞ്ഞോരു നേരത്ത-
ങ്ങംഗജതാപം മുഴുത്തവൾ താൻ
ക്ഷോണിപന്തന്നുടെ ചാരത്തു ചെന്നിട്ടു
ത്തുണ മറഞ്ഞങ്ങു നിന്നു ചൊന്നാൾ
കാന്താരം തന്നിൽ നിന്നെന്നേ നീയമ്പോടു
ഗാന്ധർവ്വമായിട്ടു വേട്ടു പിന്നെ
ഇഷ്ടമായ്മേവുന്നോരെന്നെയുമിങ്ങിനേ-
യിട്ടുംകളഞ്ഞിങ്ങു പോന്നതെന്തേ!
എന്നതു കേട്ടോരു മന്നവവീരൻതാ-
നെന്തിതെന്നിങ്ങിനേയോർത്തനേരം
മാമുനി തന്നുടെ കോപം നിമിത്തമി-
ക്കാമിനീ തന്നേയറിഞ്ഞുതില്ലേ.

---

* ആഴമുള്ള

പാരം ചിരിച്ചു പറഞ്ഞു നിന്നീടിനാൻ
നാരിമാർനായിക തന്നെ നോക്കി
കാന്തനെന്നൊന്നേ നീ ചൊല്ലുന്നതെന്തിപ്പോൾ
ഭ്രാന്തരേപ്പോലെ മുതൃന്ന മേന്മേൽ.
ഭർത്താവു തന്നേ മറന്നതു ചിന്തിച്ചി-
ട്ടുൾത്താപം പൂണ്ടിങ്ങു പോന്ന ശേഷം
ഗർഭവും പൂർണ്ണമായ്വന്നു തുടങ്ങീതു
സുഭ്രുവായുള്ള ശകുന്തളയ്ക്കും
സൂനു താൻ വന്നു പിറന്നോരു നേരത്തു
താനേ മുഴങ്ങീതു ദേവഭേരി
കുണ്ഡങ്ങൾതോറുമപ്പാവകജ്വാലകൾ
തിണ്ണമെഴുന്നു വലംചുഴന്നു
വിശ്വത്തിന്നാധാരമായി വിളങ്ങുന്ന
വിഷ്ണുവെന്നുള്ളിലുറച്ചു മേന്മേൽ
നിർമ്മലനായോരു പൈതൽക്കു മാമുനി
ജന്മകർമ്മങ്ങളുമാചരിച്ചു
ഭൂമി പണ്ടെൻപോടളന്നുനിന്നീടുവാൻ
വാമനമൂർത്തി വളർന്നപോലെ
ചാലെക്കളിച്ചു നടന്നുനിന്നീടിനാൻ
ബാലനായുള്ളവൻ നാളിൽനാളിൽ
സിംഹം തുടങ്ങിന കാട്ടുമൃഗങ്ങളെ
ബാഹുക്കളോരോന്നിലാക്കി നേരെ
തങ്ങളിൽ തങ്ങളിൽ സംഗരം ചെയ്യിച്ചു
ഭംഗയിൽ നിന്നു കളിക്കയും താൻ
ദുഷ്ടരായുള്ള ജനങ്ങളേയെല്ലാമേ
പെട്ടന്നു ചെന്നങ്ങു കൊല്ലുകയും
ഇങ്ങിനേയോരോരോ വേലകൾ ചെയ്തിട്ടു
മംഗലപ്പൈതൽ വിളങ്ങും കാലം

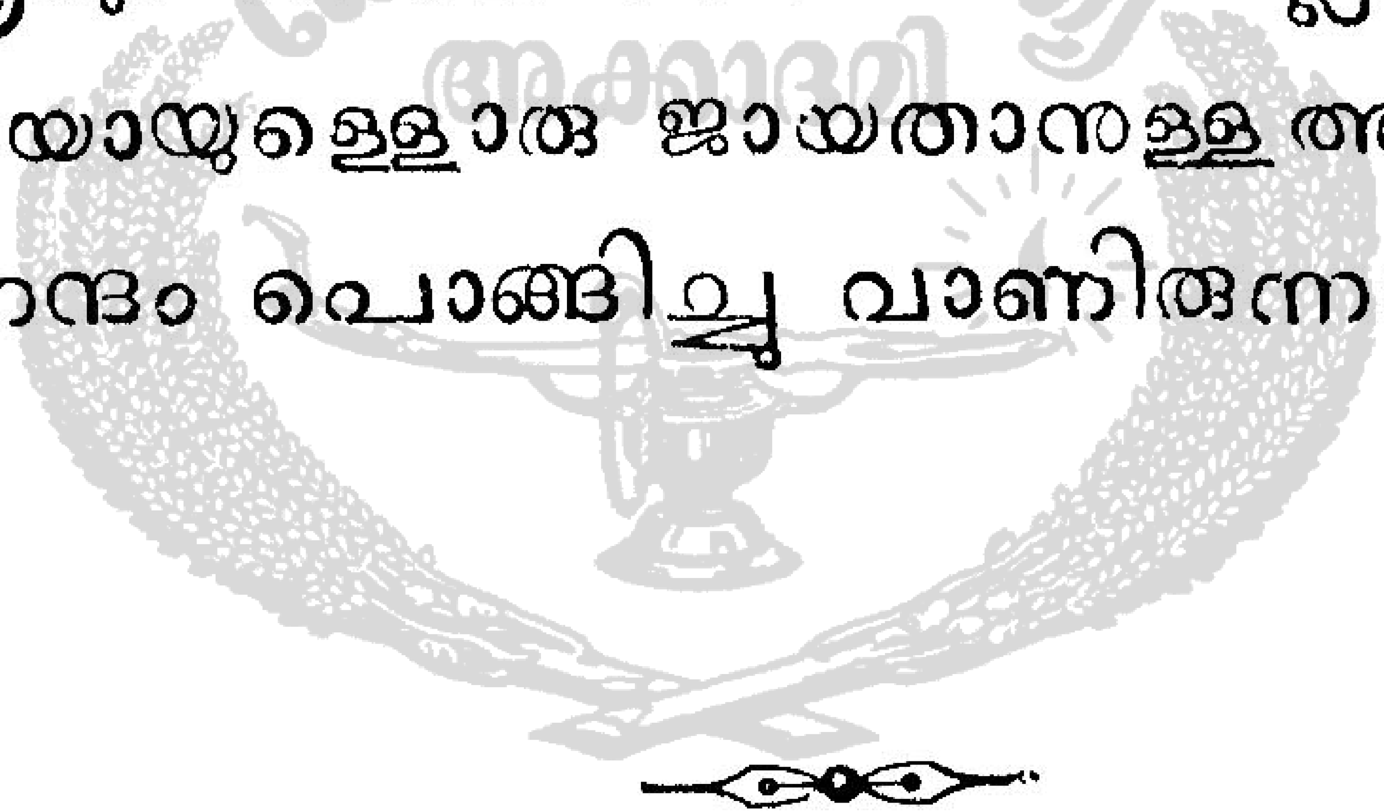
ഭർത്താവേച്ചിന്തിച്ചിട്ടുൾത്താപം പൂണ്ടുള്ള
മുഗ്ദ്ധവിലോചനയാദരവിൽ
ശക്തനായുള്ളോരു ബാലകൻതന്നുടെ
ഉത്തമാംഗത്തിൽ മുകൎന്നു ചൊന്നാൾ
ഉത്തമനായോരു മന്നവൻതന്നുടെ
പുത്രനായുള്ളതെൻപൈതലേ! നീ
നന്മുനിയോടു വഴങ്ങിച്ചു നമ്മുടെ
രാജ്യത്തെ പ്രാപിക്കവേണമിപ്പോൾ
അമ്മതാനിങ്ങിനേ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
നന്മകൻതാനും ചിരിച്ചു ചൊന്നാൻ
പററാതൊരമ്പു പുലമ്പിനിന്നിങ്ങിനേ
മൂററം ഞാനാരേയും കണ്ടില്ലെന്നാൻ
ആശ്രയമായതുമർത്ഥനാകുന്നതു-
മീശ്വരനായതുമിമ്മുനിതാൻ
ചേവടിത്താരിണ വേറിട്ടുപോവതി-
ന്നാവതില്ലേതുമേയോൎത്തോളം
ബാലനും താനുമായിങ്ങിനെ *വാപാടി-
ക്കാലമങ്ങാറാണ്ടു ചെന്നവാറേ
കാളിന്ദീതോയത്തിൽ വീണോരു മോതിരം
കാമുകൻതൻകയ്യിൽ വന്നിതപ്പോൾ
കണ്ടോരു നേരത്തു പണ്ടു താൻ വേട്ടോരു
വണ്ടാർപൂഞ്ചായലാൾ തന്നെ നണ്ണി
ദീനത പൂണ്ടങ്ങു യാനം തുടങ്ങിനാ-
നേരോരോ കാനനം തന്നിലെങ്ങും
വമ്പുലിക്കൂട്ടത്തിൽ കാണായിതെത്രയും
വമ്പനായുള്ളോരു വൻപൈതലെ

* സംസാരിച്ചു.

പെട്ടന്നു ചെന്നു തൻചാരത്തു നിന്നിട്ടു
തൊട്ടുനിന്നീടുവാനോങ്ങുന്നേരം
താതൻ വന്നൊന്നേയെടുത്തതില്ലെന്നിട്ടു
$ഓദനം ¶വെണ്ണാതെ മേവുന്നു ഞാൻ
തൊട്ടുനിന്നീടരുതെന്നതു കേട്ടിട്ടു
തുഷ്ടനായ് ചൊല്ലിനാൻ മന്നവൻതാൻ
നിൎമ്മലനായോരു പൈതലേ! നിന്നുടെ
അമ്മതാൻ ചാരത്തോ? ദൂരത്തതോ?
ഭംഗികലൎന്നുള്ള വാൎത്തകളിങ്ങിനേ
തങ്ങളിലന്യോന്യമോതുന്നേരം
എന്മകനെന്തുപോൽ വാരാഞ്ഞതെന്നിട്ടു
അമ്മതാൻ ചെന്നങ്ങു നോക്കുന്നേരം
പുത്രൻതൻചാരത്തു മേവിനിന്നീടുന്ന
ഭൎത്താവേക്കണ്ടു വണങ്ങി മേന്മേൽ
വങ്കനിവാണ്ടുള്ള പുത്രനേക്കണ്ടിട്ടു
ശങ്കയുണ്ടായതറിഞ്ഞു ചൊന്നാൾ
എങ്കൽ നിണക്കു ജനിച്ചുള്ള ബാലകൻ
ശങ്കയില്ലേതുമേ തേറിനാലും
സുന്ദരിയായോരു നാരിതാനിങ്ങിനേ
സന്ദേഹംകൂടാതെ ചൊന്നനേരം
ഉണ്മയിച്ചൊന്നതിന്നന്തരമില്ലെന്നു
ഖമ്മിങ്കൽനിന്നൊരു ചൊല്ലുണ്ടായി
വീരനായുള്ള ഭരതനെന്നിങ്ങിനേ
വാരുററ നാമവും കേൾക്കായ്വന്നു
നാമത്തേക്കേട്ടതിൻപിന്നാലെ കാണായീ
പൂമഴ പെയ്തതപ്പൈതൽമെയ്യിൽ

$ ഭക്ഷണം.
¶ ഭുജിക്കാതെ.

ദൃഷ്ടമായുള്ളതു കേട്ടോരു നേരത്തു
തുഷ്ടനായുള്ളോരു മന്നവൻതാൻ
മാമുനിയോടു വഴങ്ങിച്ചു തന്നുടെ
കാമിനിതന്നേയും സൂനുവേയും
മംഗലജാലങ്ങൾ പൊങ്ങിനിന്നെത്രയും
ഭംഗികലർന്നുള്ള തേരിലേററി
വാട്ടമകന്നുള്ള ലോകരും താനുമായ്-
ക്കോട്ടയിലന്‌പോടു ചെന്നു പുക്കാൻ
പൂജ്യനായുള്ളോരു പൈതൽക്കു തന്നുടെ
രാജ്യവും ചാലേ *വഴങ്ങി മെല്ലെ
ദീനയായുള്ളൊരു ജായതാനുള്ളത്തി-
ലാനന്ദം പൊങ്ങിച്ചു വാണിരുന്നാൻ.

* നല്കി

അദ്ധ്യായം ൪

ഗംഗാപരിണയം.

ഉത്തമനായ ഭരതനെന്നങ്ങു പ്ര-
സിദ്ധനായുള്ളോരു ഭൂമിപാലൻ
എണ്ണമററീടുന്ന യാഗങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടു
വിണ്ണവക്കാനന്ദം പൊങ്ങിച്ചമ്പിൽ
ഭൂതലമായോരു മാനിനി തന്നുടെ
പാതിവ്രത്യത്തെ വളത്തകാലം
ഉത്തമയായോരു ഭായ്യയിലുണ്ടായി
സത്യവാനായ ഭൂമന്യുഭൂപൻ
കല്യനായുള്ള വനാദിയായോരോരോ
$ചൊല്ലാന്ന നല്ല മഹീപതിമാർ
മന്നിടമെല്ലാമേ മങ്ങാതെ പാലിച്ചു
വിണ്ണകംതന്നിലങ്ങായ കാലം
ഭീമന്റ സൂനുവായുള്ള പ്രദീപനാ-
ഭൂമിക്കു നാഥനായേവം കാലം
പുത്രനുണ്ടായതില്ലെന്നതുകാരണ-
മുത്തമയായ സുനന്ദയുമായ്
കേവലയായോരു ഗംഗതൻതീരത്തു
സേവിച്ചു സന്തതം മേവും കാലം
ബ്രഹ്മൻെറ ശാപത്താൽ വന്നു പിറന്നിതു
നന്മുനിയായ മഹാഭിഷക്കു

$ കേൾവിയുള്ള; പേർ പെററ.

ശാന്തനു സൂനുവായ്വന്നതു കാരണം
ശന്തനുവെന്നു പ്രസിദ്ധനായാൻ
മംഗലദേവതതന്നുടെ കാന്തനെ-
ന്നിങ്ങിനെ തോന്നുമക്കാന്തി കണ്ടാൽ
വില്ലിങ്കലുള്ളോരു വ്യാപാരം കാൺകിലോ
വില്ലാളി രാമനും മെല്ലേ തോൽക്കും
ധമ്മത്തെക്കൊണ്ടങ്ങു ധമ്മൻതന്നുള്ളിലും
കന്മഷജാലത്തെപ്പൊങ്ങിപ്പിക്കും
മററുള്ള നാനാഗുണങ്ങളെച്ചിന്തിച്ചാ-
ലററമില്ലെന്നതേ ചൊല്ലാമത്രേ
ഇത്ര ഗുണങ്ങളിണങ്ങിനിന്നീടുന്നോ-
രുത്തമഭൂപതിയന്നൊരുനാൾ
നായാട്ടിന്നായിട്ടു പോകത്തുടങ്ങിനാ-
നായാസം കൈവിട്ടു ലോകരുമായ്
കാനനം തന്നിലകത്തു പുക്കോരോരോ
കാട്ടുമൃഗങ്ങളെക്കൊന്നൊടുക്കി
* പൊങ്ങിനിന്നീടുന്ന ദാഹത്തെപ്പോക്കുവാൻ
ഗംഗയിൽ ചെന്നങ്ങിറങ്ങുന്നേരം
കാന്തി കലർന്നോരു കന്യയെക്കാണായി
കാന്തമായുള്ള മണത്തിട്ടമേൽ
കാർമുകിൽമാലകൾ കാൽ പിടിച്ചീടുന്ന
കാർകുഴൽ ചാലെത്തലോടി നന്നായ്
കണ്ടോരു നേരത്തു തണ്ടലർബാണമേ-
റുണ്ടായോരിണ്ടലാൽ മന്നവൻതാൻ
ചാരത്തു ചെന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
വാരിജനേർമുഖിതന്നെ നോക്കി

* വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന.

പങ്കജകോരകം കൈതൊഴുതീടുന്ന
കൊങ്കയുഗങ്ങളും ചോരിവായും
മണ്ടിയണഞ്ഞുതാൻ ചാരത്തു പൂകമ്പോ-
ളുണ്ടായൊരാൾപ്പുത്തുപ്പുഞ്ചിരിയും
അന്യങ്ങളായിട്ടു മേവും ഗുണങ്ങളു-
മെന്നിവയോരോന്നേ പാൎത്തുകണ്ടാൽ
വാരിജമാതോടു നേരായി മേവുന്ന
നാരിമാർനായികേ! നീയിന്നിപ്പോൾ
എങ്ങുന്നു വന്നുനിന്നെങ്ങെനിപ്പോകുന്നു
ഗംഗതൻതീരത്തു നിന്നതെന്തേ?
എന്നെല്ലാമിങ്ങിനെ ചോദിച്ചു നേരത്തു
തന്നുടെ ഭൂതമായുള്ള കൎമ്മം
മാനസംകൊണ്ടങ്ങു ചിന്തിച്ചു കണ്ടിട്ടു
മാനിച്ചുനിന്നു പറഞ്ഞാളപ്പോൾ
കാമുകൻതന്നേ ലഭിച്ചുനിന്നീടുവാൻ
കാമിച്ചിട്ടത്രേ ഞാൻ നില്ക്കുന്നെന്നാൾ
ഘോരമായുള്ളോരു താപത്തിൻകാരണം
ചേരാതെയുള്ളോരു കൎമ്മമിഞ്ഞാൻ
നിഷ്ഠുരമാകിലുമൊന്നു ചെയ്തീടുന്ന-
തിഷ്ടമായ്മേവേണമല്ലയായ്കിൽ.
എന്നുടേ കാന്തനായ്മേവിനിന്നീടുന്ന
തന്നെയും കൈവിട്ടു പോന്നുകൊൾവൻ
കേവലം ക്രുട *നിരന്നു നിന്നീടേണം
പാവകസാക്ഷിയായ്പ്പോൾക്കുന്നേരം
ഇങ്ങിനേയുള്ളോരു കാരിയം ചിന്തിച്ചു
ഗംഗതൻതീരത്തു നില്ക്കുന്നു ഞാൻ

---

* സമ്മതിച്ചു.

മററുമെൻഭർത്താവിനിഷ്ടമാകുന്നതു
മററു ഞാനൊന്നുമേ ചെയ്യേനെന്നും
ഇങ്ങനെയുള്ള പ്രതിജ്ഞയെക്കേട്ടിട്ടു-
മംഗജതാപം മുഴുത്തവൾതാൻ
ഇഷ്ടമായുള്ള പ്രതിജ്ഞയും ചെയ്തിട്ടു
പെട്ടെന്നു തന്നുടെ തേരിലാക്കി
സുഭ്രുവായുള്ളോരു വക്ത്രസരോജവും
$ വട്ടൊത്ത കൊങ്കചെങ്കുന്നിവായും
കൊണ്ടൽതൻകാന്തിയേ മണ്ടിക്കും കേശവും
കണ്ടുകണ്ടാമോദം പൂണ്ടുപൂണ്ടു
സന്തുഷ്ടരായുള്ള ലോകരും താനുമായ്
ദന്തിപുരത്തിലകത്തു പുക്കാർ.

$ വട്ടമൊത്ത.

അദ്ധ്യായം ൫.

ഭീഷ്മോല്പത്തി.

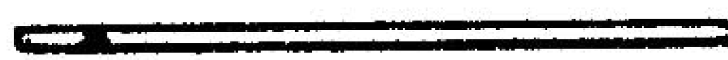
മംഗലനായോരു മന്നവവീരൻ താൻ
ഗംഗയായുള്ളോരു കാന്തയുമായ്
പ്രത്യൂഷകാലത്തു ചക്രവാകങ്ങളാം
ശുദ്ധമിഥുനങ്ങൾ കണ്ടപോലെ
ചിത്തം മയങ്ങി രമിച്ചുകൊണ്ടങ്ങിനെ
നിത്യമായ് നിന്നു വിളങ്ങുംകാലം
താഴാതെ കാന്തി കലൎന്നോരു ദേവിയി-
ലേഴു കുമാരന്മാരുണ്ടായ്വന്നു
പെററങ്ങുവീഴുമ്പോൾ പററാതൊന്നെങ്കിലും
തെറെറന്നെടുത്തുതൻകയ്യിലാക്കി
പാരാതെ കൊണ്ടുപോയ്തീരത്തു മേവുന്ന
വാരിയിലാക്കിനാളേഴിനേയും
പണ്ടുതാൻ ചെയ്തോരു സത്യത്തെപ്പാലിച്ചു
മിണ്ടാതെ ഭൂപതി നിന്നകാലം
ഉണ്ടായിതഷ്ടമഗൎഭമോ ചെഞ്ചമ്മേ
പണ്ടേതിലേററവും കാന്തിയോടേ
മാസങ്ങൾ പോന്നു തികഞ്ഞു നേരത്തു
പൈതലേപ്പെററിട്ടു മുന്നേപ്പോലെ
കൊല്ലുവാനോങ്ങുന്ന ദേവിതൻകയ്യിന്നു
മെല്ലവേ ചെന്നു പിടിച്ചു നേരം

പണ്ടുതാൻ ചെയ്തോരു സത്യത്തിനന്തര-
മുണ്ടായിവന്നതു കാരണമായ്
പോകുന്നേനെന്നിട്ടു വന്ദിച്ചു നില്ക്കുന്ന
ദേവിയേ നോക്കിനിന്നമ്പിൽ ചൊന്നാൻ
കേവലം പോരുന്ന നാരിയല്ലേതും നീ
ദേവിമാരാരേലുമെന്നു തോന്നും
ആരായതെന്നിപ്പോൾ പാരാതെ ചൊല്ലേണം
ഭാര്യയായുള്ളോയേ! നമ്മോടിപ്പോൾ
കാമുകനിങ്ങിനേ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ട-
ങ്ങാമോദം പൂണ്ടവൾതാനും ചൊന്നാൾ
ഉത്തമനായ മഹാഭിഷക്കെന്നു പ്ര-
സിദ്ധനായുള്ളോരു രാജർഷി താൻ
വിണ്ണകം തന്നിൽ വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
ജഹ്നുതൻകന്യകയായതിഞ്ഞാൻ
ബ്രഹ്മന്റെ ശാപത്താൽ ഭൂമിയിൽ വന്നിട്ടു
നമ്മിലിന്നിങ്ങിനേ ചേർന്നമൂലം
വിസ്തരിച്ചമ്പോടു ചൊല്ലിനിന്നീടാമെൻ-
ഭർത്താവായുള്ളോരു നിന്നോടിപ്പോൾ
സത്യവും ധർമ്മവും പാലിച്ചുനില്ക്കയാ-
ലുത്തമനായ നീ ദേഹത്തോടേ
നാകപുരത്തിലകത്തു പുക്കോരോരോ
ഭോഗങ്ങൾ പൂണ്ടു വസിച്ച കാലം
മേനകമുമ്പായി മേവിനിന്നീടുന്ന
മാനിനിമാരെല്ലാമൊത്തുകൂടി
കേടററുനിന്നുള്ള നാടകമോരോന്നേ
പാടിനിന്നാടിക്കളിക്കുന്നേരം

പാരം തിരിഞ്ഞ *ചവരിതൻവേഗത്താൽ
വേറിട്ടുപോയിതെൻക്കുറയപ്പോൾ
പിന്തിരിഞ്ഞെല്ലാരും നോക്കുന്ന നേരത്തെൻ-
കാന്തനായുള്ള നീ കാമത്താലെ
മന്നവ! നോക്കുക കാരണം പാപത്തിൽ
മഗ്നനായ്വന്നിതു നീയുമപ്പോൾ
വാനവർനാഥനാം ബ്രഹ്മന്റെ ശാപത്താൽ
മാനുഷജന്മം ഭവിച്ചുതായി
ശാപത്തെപ്പൂരിപ്പാൻ ഞാനിങ്ങു പോരുമ്പോൾ
ദേവകളെല്ലാരും വന്നു ചൊന്നാർ
നന്മുനിശാപത്താൽ വന്നു പിറന്നീടു-
മെണ്മർവസുക്കളും നിൻപുത്രരായ്
അക്ഷണംതന്നേ നീ ഹിംസിച്ചു സ്വർഗ്ഗത്തെ
രക്ഷിപ്പാനായിട്ടയയ്ക്കയെന്നാർ
പുത്രധനത്തിങ്കൽ ക്രുദ്ധനായ്നിന്നുടൻ
ഭർത്താവു വന്നു ചെറുത്തിടായ്വാൻ
വസ്തുതയായതു ചൊല്ലിനിന്നീടാതെ
സത്യത്തെച്ചെയ്യിച്ചുകൊൾക മുമ്പെ
ക്ഷോണിപനായിട്ടങ്ങെട്ടാമതുണ്ടാകും
ഭീഷ്മരായുള്ള വസുപ്രവരൻ
അന്നു നിണക്കിങ്ങു പോരുവാൻ നൽവഴി
മന്നവൻതന്നെ ചമച്ചുകൂട്ടും
ഇജ്ജനം ചൊല്ലിയയച്ചോരു നേരത്തു
ഗംഗതൻതീരത്തു വന്നു ഞാനും
ഒട്ടുനാളിങ്ങിനെ ചെന്നോരു കാലത്തു
ഇഷ്ടനായുള്ള നീ സംഭവിച്ചു

* ചാമരം.

പിന്നെ നാം ചെയ്യോരു വേലകളോരോന്നേ
ഇന്നു ഞാൻ ചൊല്ലേണ്ടതില്ലയെല്ലൊ
ഇപ്പൈതൽതന്നെ വളൎത്തുനിന്നീടുക
അത്ഭുതവീൎയ്യനായ്വന്നുകൂടും
ഇങ്ങിനേ ചൊല്ലി മറഞ്ഞുനിന്നീടിനാൾ
ഗംഗാഭഗവതിതാനുമപ്പോൾ
ഭ്രതമായുള്ളോരു ജന്മത്തെക്കേട്ടിട്ടു
വേദന കൈവിട്ടു മോദത്തോടേ
ബാലനു വേണുന്ന കൎമ്മത്തേച്ചെയ്തിട്ടു
ചാലെ വളൎത്തിനിന്നന്നൊരുനാൾ
മംഗലപ്പൈതലും താനുമായമ്പോടു
ഗംഗതൻതീരത്തു ചെന്നനേരം
അമ്മയായുള്ളോരു ഗംഗതാൻ വന്നിട്ടു
നന്മുല രണ്ടും കൊടുത്തു മെല്ലെ
മംഗലപ്പൈതല്ക്കു ഭംഗിയിലമ്പോടു
ഗാംഗേയനെന്നൊരു പേരുമിട്ടാൾ
പിന്നെയങ്ങെല്ലാരും നോക്കുന്ന നേരത്ത–
ങ്ങന്നിലം തന്നിൽ മറഞ്ഞുകൊണ്ടാൾ
വേറിട്ടുപോയോരു ഭാൎയ്യയേച്ചിന്തിച്ചു
വേവുററു മേവുന്ന മന്നവൻ താൻ
നാകസമാനമായ്മേവിനിന്നീടുന്ന
നാകപുരിയിലകത്തു പുക്കാൻ.

അദ്ധ്യായം ൻ.

വ്യാസോല്പത്തി.

പണ്ടൊരു ചേദിപരാജൎഷി ഭൂമിയി-
ലുണ്ടായിതെത്രയും ദിവ്യനായി
ദേവനായ്മേവേണം ഞാനെന്നു കല്പിച്ചു
സേവിച്ചു സന്തതം മേവും കാലം
വമ്പനായ്മേവുമിമ്മന്നവനാശ്ശുരും
തൻപദമെന്നൊരു സംഭ്രമത്താൽ
ഭൂമിപൻതന്നുടെ ചാരത്തു ചെന്നിട്ടു
ഭൂമിയെപ്പാലിച്ചുകൊൾകയത്രെ
മുക്തിയാകുന്നതും ധൎമ്മമാകുന്നതും
ക്ഷത്രിയൎക്കെന്നു പറഞ്ഞുതേററി
ചാലെ വിളങ്ങുമിട്ടണ്ഡു ധരിച്ചിട്ടു
മാലയുമിട്ടു വിമാനമേറി
സംഗരത്തിന്നു മുതിൎന്നു നീ ചെല്ലുകി-
ലംഗജവൈരിയും സംശയിക്കും
ദിക്കുകളെട്ടിലുമംബരംതന്നിലും
പക്ഷീന്ദ്രനോടു സമാനമായി
ചെഞ്ചമ്മെയേത്തുമേ സംശയം കൂടാതേ
സഞ്ചരിച്ചീടുവോന്നീ വിമാനം
ഇങ്ങനെ ചൊല്ലിക്കൊടുത്തു നിന്നീടിനാൻ
തുംഗമാം മാലയും ദണ്ഡുമപ്പോൾ
ഭൂമിപന്മാൎക്കു വിശേഷിച്ചു വേണുന്ന
കാമഗമായ വിമാനത്തേയും

കൈക്കൊണ്ടു തന്നുടെ രാജ്യത്തെ പ്രാപിച്ചു
രക്ഷിച്ചു സന്തതം ശിക്ഷയോടേ
വേട്ടുനിന്നീടുന്ന ഭാര്യയോടമ്പോടു
നൈഷ്ഠികബ്രഹ്മചരിത്രനായി
പാരിടം പാലിച്ചുപോരുന്ന കാലത്തൊ-
രാരണ്യം തന്നിലേ പോയനേരം
കോമളയായോരു ദേവിതാനമ്പോടു
വ്യോമമാർഗ്ഗത്തൂടേ പോകുന്നേരം
നിന്നോരു മന്നവൻ കാമശരം നട്ടു
തന്നുടെ കാന്തയെച്ചിന്തിച്ചപ്പോൾ
ആര്യനായുള്ളവൻതന്നുടെ ബീജമി-
പ്പാരിടം തന്നിൽ പതിച്ചുതപ്പോൾ
ഭൂതലന്തന്നിന്നെടുത്തുകൊണ്ടമ്പോടു
ചേദിപനാകുന്ന രാജർഷി താൻ
അക്ഷണം കണ്ട പരുന്തുതൻ *ചുററിന്മേൽ
ശിക്ഷയിലമ്പോടു ചേർത്തു ചൊന്നാൻ
പാരാതേ കൊണ്ടുപോയ്‌ നൽകേണമെന്നുടേ
ഭാര്യതൻകയ്യിൽ നീയിന്നുതന്നെ
മാമുനിയിങ്ങിനേ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
വീരനായുള്ളോരു ഖേചരൻതാൻ
കാളിമ പൂണ്ട നല്ലോളങ്ങളാളുമ-
ക്കാളിന്ദിമീതേ പറന്നുപോമ്പോൾ
ഭക്ഷണമത്രതാൻ കൊണ്ടുപോകുന്നതെ-
ന്നക്ഷണമോർത്തോരു ചെമ്പരുന്തൻ
ദൂരത്തുനിന്നിങ്ങു വൈകാതെ കണ്ടിട്ടു
ചാരത്തു ചെന്നു പിണങ്ങുന്നേരം

---

* നഖങ്ങളിൽ

നാളീകപത്രത്തിൽ മേവുന്ന ബീജമ-
ക്കാളിന്ദിതന്നിൽ വീണാനുപോയി
ജീമൂതംതന്നിൽ കളിച്ചുനിന്നീടുന്ന
വാർമതിപ്പൈതൽതാനെന്നപോലെ
വീചികൾതന്നുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ കണ്ടോരു
ബീജത്തെഗ്ഗ്രസിച്ചു മത്സ്യംതന്നെ
ജാതങ്ങളോടു പിരിഞ്ഞു നടക്കുമ്പോൾ
ജാലങ്ങൾകൊണ്ടു കുടുക്കി നേരെ
വീരനായുള്ളോരു മന്നവനായിട്ടു
വാരിധിചാരന്മാർ കാഴ്ചവെച്ചാർ
പാരറ്റ വാൾകൊണ്ടു കീറുന്ന നേരത്തു
വാരിജമാതുതാനെന്നപോലേ
ശോഭ കലർന്നു കിടാക്കളെക്കാണായി
നാഭിയിൽ നേരേ കിടന്നതപ്പോൾ
ഭദ്രയായുള്ളവിനോരദ്രികാതാൻ പണ്ടു
പത്മജന്മാവിന്റെ ശാപത്താലെ
മീനമായ്പ്പോയോരു വേഷവും കൈവിട്ടു
വാനിടം തന്നകം പുക്കളപ്പോൾ
മത്സ്യത്തിനുള്ളിൽ കിടന്നോരു പൈതല്ക്കു
മത്സ്യനെന്നിങ്ങനെ പേരുമിട്ടു
ബാലികാതന്നേയും വാരിധിചാരത്തു
ചാലെ നൽകീടിനാൻ മന്നവൻതാൻ
പെട്ടന്നു കൊണ്ടുപോയ് നൽകിനാനങ്ങവ-
നിഷ്ടയായുള്ളവൾ തൻകരത്തിൽ
ചാലെ വളർന്നു ചമഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൾ
ബാലേന്ദു നാൾതോറുമെന്നപോലെ
വൃദ്ധനായുള്ളോരു താതൻതൻ ചൊല്ലാലേ
പുത്രിയായുള്ളോരു മത്സ്യഗന്ധി

കാളിന്ദീതന്നേക്കടെത്തിനിന്നീടുവാ-
നാളായിട്ടങ്ങിനെ നിന്ന കാലം
പങ്കജകോരകം കൈതൊഴുതീടുന്ന
കൊങ്കകളും പോന്നങ്ങങ്കുരിച്ചു
അന്യങ്ങളായുള്ള കാമചിഹ്നങ്ങളു-
മൊന്നൊന്നെ മെയ്യിലെഴുന്നുതുടങ്ങി
കാളിന്ദീതന്നുടേ തീരത്തു പ്രത്യൂഷ-
കാലത്തു വന്നു നിന്നന്നൊരുനാൾ
തോണിയിൽനിന്ന പരാശരൻ തന്നോട-
ങ്ങേണവിലോചന താനും ചൊന്നാൾ
യോഗിയായുള്ളോരയ്യ! ചൊല്ലാമിന്നിന്നോടി-
ന്നേകസഹസ്രം ജനങ്ങൾ വന്നോ
ഇന്നദീതന്നിലിന്നാവത്തേക്കുള്ളാവു-
യെന്നവൾ ചൊന്നതു കേട്ടു ചൊന്നാൻ
ആയിരമാളിന്നു ഞാനുമിന്നെന്നുടേ
കയ്യിൽ ധരിച്ചു കമണ്ഡലുവും
തോയജലോചനേ! ഭേദമില്ലെന്നപ്പോൾ
തോയത്തിൽ തോണി പതിച്ചുകണ്ടാൾ
പേടിയും പ്രേമവും കൂടിനിന്നമ്പിനോ-
ടോടം തുഴന്നു കടക്കുന്നേരം
നാരിമാർമൌലിതൻമേനിയിൽ ചേരുന്ന
ചാരുതയോരോന്നേ കണ്ടുകണ്ടു
യോഗിയായുള്ളതാനെങ്കിലുമെത്രയും
രാഗമുണ്ടായ്വന്നു പാരം പാരം
മാമുനിതന്നുടെ വാക്കിങ്കലെത്രയും
കാമചിഹ്നങ്ങളേക്കണ്ടനേരം
നാണവും പ്രേമവും കൂടിനിന്നീടിനോ-
രേണവിലോചനാതാനും ചൊന്നാൾ

മത്സ്യത്തിൻഗന്ധവും പൂണ്ടു ഞാനെത്രയും
കുത്സിതയായെല്ലോ മേവുന്നൊന്നാൽ
ഈവ്വച്ചകൾക്കെനിയേയൊക്കുമ്പോളൊക്കുമേ
ചേർച്ചയില്ലാതൊരു ഞാനിന്നിപ്പോൾ
എങ്ങിനേ വന്നു പുണൎന്നിന്നീട്ടുന്നു
മംഗലനായ നിൻ പൂവലംഗം
സംസാരിയായൊരു നാരിതാനിങ്ങിനേ
സംശയം കൂടാതേ ചൊന്നനേരം
കുണ്ഡികതന്നിൽ നിറഞ്ഞുതായെത്രയും
മണ്ഡിതമായുള്ള തോയംതന്നെ
കോരി ജപിച്ചു തളിച്ചു നിന്നീടിനാൻ
നാരിമാർനായികതന്നുടലിൽ
കാർമേഘജാലങ്ങൾ വേറിട്ടുനിന്നൊരു
വാർമതിപ്പെട്ടതൽതാനെന്നപോലെ
കാന്തി കലൎന്നു കണ്ടൊരു നേരത്തു
ശാന്തനായുള്ളൊരു മാമുനിതാൻ
ബീജത്തിൻവൈഭവം ചിന്തിച്ചു കണ്ടിട്ടു
യോജനഗന്ധിയായ്മേവുകെന്നാൻ
ബാലികാതന്നുടെ ചൊല്ലാലേ പിന്നേയും
മാലോകരാരുമേ നിന്ദിയായ്വാൻ
ചാലെ വളൎന്ന മണൽത്തിട്ട നിൎമ്മിച്ചു
പ്രാലേയംകൊണ്ടു മറച്ചു നന്നായ്
പാരാതേ ചെന്നു പുണൎന്നിന്നീടിനാൻ
ചാരുവായ്മേവുമക്കന്യകയെ
ശ്രീവേദവ്യാസനാം മാമുനിയായിട്ടു
ശ്രീപതി വന്നു പിറന്നാനപ്പോൾ
ദണ്ഡുണ്ടു ദക്ഷിണബാഹുവിലന്മോടു
കുണ്ഡികയുണ്ടുയിടത്തു കയ്യിൽ

മുററത്തിരുകിന കററച്ചിടയുണ്ടു
കുററമകന്നുള്ള മേഖലയും
ഇങ്ങനെയോരോരോ ഭംഗി കലൎന്നുള്ള
മംഗലച്ചിത്രലേഖകണ്ടനേരം
മുഗ്ദ്ധികാതന്നോടു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാ–
നിസ്ഥലം തന്നിലിരുന്നുകൊണ്ടാൽ
മന്നവൻ തന്നുടെ ഭാൎയ്യയായ്വന്നീടും
കന്യകാഭൂഷണമിപ്പതാനും
കാമിച്ചുവന്നോരു മന്നവൻ തന്നുടെ
ഭൂമി നിണക്കു വഴങ്ങുംമുമ്പെ
രാഗമനേകം മുഴുത്തുനിന്നീടിലും
പോകൊല്ലയെന്നുമേയെന്നും ചൊന്നാൻ
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി നടന്നോരു നേരത്തു
മംഗലൻപോയിത്തുടങ്ങി നേരേ
എന്മകനായോരു നീയുമിന്നിങ്ങിനെ
എന്നെ വെടിഞ്ഞങ്ങു പോകുന്നിപ്പോൾ
അമ്മതാനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ചിന്മയനായുള്ള നന്മകൻതാൻ
വേണുന്ന കാൎയ്യങ്ങൾ സാധിച്ചുകൂട്ടുവാൻ
കാണിയും വൈകാതെ കണ്ടു നേരേ
എപ്പോൾ ചിന്തിച്ചുടനപ്പോൾ വന്നീടുവൻ
സൎപ്പേന്ദ്രശായിതൻപാദത്താണ
ഇങ്ങനെ ചൊല്ലി നടന്നുതുടങ്ങിനാൻ
മംഗലനായോരു താതൻ പിന്നെ
മേലിൽ വരുന്ന ഗുണങ്ങളെച്ചിന്തിച്ചു
പാലഞ്ചുംവാണിമാർ മൌലിമാല
കാളിന്ദിതന്നോക്കടെത്തിനിന്നങ്ങിനെ
ചാലെത്തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങിനിന്നാൾ.

അദ്ധ്യായം ൧.

മത്സ്യഗന്ധീസ്വീകാരം.

യോജനഗന്ധിതൻ ജന്മവും കൎമ്മവും
പൂജ്യനാം മാമുനി ചൊല്ലുകേട്ടു
* തിട്ടതി പൂണ്ടു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
കഷ്ടമേ നമ്മുടെ വംശമെല്ലാം
കുത്സിതമായോരു രൂപവും പൂണ്ടിട്ടു
മത്സ്യത്തിലല്ലോ ജനിച്ചു പണ്ടു
എന്നതേയല്ലുള്ളു പിന്നെ വളൎന്നതും
നിന്ദ്യമായുള്ള കുലത്തിലല്ലോ
പ്രാഭവം പൂണ്ടിന്നു നമ്മുടേ വംശമോ
ബീഭത്സമായ്വന്നുവെന്നു നണ്ണി
ഖിന്നയായുള്ളോരു മന്നവൻതന്നോടു
പിന്നെയും ചൊല്ലിനാൻ മാമുനിതാൻ
നിന്നുടേ വംശത്തിനൊത്തൊരു വംശമി-
മ്മന്നിടംതന്നകത്തെങ്ങുമില്ലേ
വേദത്തിൻകാതലായ്മേവിനിന്നീടുന്ന
ഭൂദേവൻതന്നുടേ ബീജമല്ലോ
യോജനഗന്ധിയും നൽധൃതരാഷ്ട്രരും
രാജാവായുള്ളോരു പാണ്ഡുതാനും
എന്നതുകാരണം ഭൂതലംതന്നിലെ
മന്നവവീരരും മററുള്ളോരും

* ദുഃഖം, ദൌൎമ്മനസ്യം.

രാജാവായുള്ളോരെൻവംശത്തെപ്പൂരിച്ചു
പോരുന്ന കേവലമെല്ലാനാളും
ദോഷമില്ലേതുമേ സോമവംശത്തിനു
ദോഷങ്ങൾ പൂണ്ട ജനങ്ങളെല്ലാം
തോഷവും പൂണ്ടുടനിക്കഥയോതുകിൽ
ദോഷങ്ങൾ പോയിട്ടു മോക്ഷം വരും
സന്താപം കൈവിട്ടു സന്തോഷം കൈക്കൊണ്ടു
അന്തികെ വന്നങ്ങിരുന്നു നന്നായ്
ശന്തനുതന്നുടേ ഗാഥകൾ കേട്ടാലു-
മന്തരം കൂടാതെ ഭൂമിപാല!
ഇങ്ങിനേ ചൊല്ലിപ്പറഞ്ഞുനിന്നീടിനാൻ
മംഗലനായുള്ള മാമുനിതാൻ
വേറിട്ടുപോയോരു ഭാൎയ്യയേച്ചിന്തിച്ചു
വേവുററു മേവുന്ന മന്നവൻതാൻ
ബാലകൻ കോലുന്ന ലീലയും കണ്ടുക-
ണ്ടാലയം തന്നിൽ വിളങ്ങുമന്നാൾ
പുണ്ഡരീകാർബ്ബുദമെന്നൊരു വ്യാധിയാൽ
ചണ്ഡമായുള്ളോരു ഗണ്ഡംതന്നിൽ
ഡുണ്ഡുഭജാലങ്ങൾ ഗന്ധത്തെപ്പാൎത്തുഭൃ-
മണ്ഡനനെച്ചെന്നണഞ്ഞു മെല്ലെ
ദുഷ്ടമായുള്ളോരു വ്യാധിയേക്കണ്ടിട്ടു
തിട്ടതി പൂണ്ടുള്ള ശന്തനുവും
എന്തിനി നല്ലതെന്നിങ്ങിനേ ചിന്തിച്ചു
സന്താപം പൂണ്ടങ്ങു മേവുന്നേരം
ഉത്തമരായ ഭിഷഗ്വരന്മാർ വന്നു
കസ്തൂരിവേണമീ വ്യാധിക്കെന്നാർ

ശസ്ത്രപ്രയോഗങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടു ചെഞ്ചമ്മേ
കസ്തൂരിയേത്തന്നെ തൂകുന്നേരം
ഭൂതലപാലകൻ തന്നുടെ വ്യാധിക്കു
ഭേദമുണ്ടായ്വന്നു നാളിൽ നാളിൽ
ഉത്തമമാമുനി തന്നുടേയാജ്ഞയാൽ
മുശ്ശികാതന്നുടേ മെയ്യിലെങ്ങും
നിത്യമായ്നിന്നു വിളഞ്ഞുനിന്നീടുന്ന
കസ്തൂരിതന്നേയെടുത്തു മെല്ലെ
മന്നവൻതന്നുടേ ദൂതന്മാരെല്ലാരു-
മന്വേഷിച്ചങ്ങുപോയ്ചെല്ലുന്നേരം
അത്ഥവും വാങ്ങാതെ നൽകിനിന്നീടിനാ-
രുത്തമക്കങ്ങിനേ തോന്നി ഞായം
അന്നത്തു കൊണ്ടുപോയ് ഗണ്ഡൂഷിച്ചിട്ടുമ്പോൾ
നന്നായൊഴിഞ്ഞിതു വ്യാധിയപ്പോൾ
ചിത്തം തെളിഞ്ഞുള്ള ശന്തനുഭൂപതി
വസ്തുത ചോദിച്ചറിഞ്ഞു പിന്നെ
കാളിന്ദിനന്നുടേ തീരത്തു പൂകിനാൻ
ചാലച്ചുഴന്നുള്ള ലോകരുമായ്
വാരിജമാതോടു നേരായിമേവുമ-
ക്കാർമ്മുകിൽവേണിയേക്കണ്ടു ചൊന്നാൻ
മേഘജാലംതന്നിൽ മേവിനിന്നീടുന്ന
വാർമതിപ്പൈതൽതാനെന്നപോലെ
ദാശന്മാർ മേവുന്ന ഗേഹത്തിൽ നില്ക്കുന്ന-
*താചാരമല്ലത്തു ¶തേറിനാലും
ചേണുററു മേവുന്ന മാണിക്യക്കല്ലുക-
ളാണിപ്പൊന്നോടത്രേ ചേന്നു ഞായം

* ശരിയല്ല.
¶ അറിഞ്ഞാലും.

രീതികളോടു പകന്നു നിന്നീടിനാൽ
ഭാസുരമായിട്ടു വന്നശ്രുതാ
എന്നതു കാരണം കന്യകേ! നീയൊരു
മന്നവവീരനു യോഗ്യയത്രേ
വൈണവശാലയും കൈവെടിഞ്ഞത്രയും
ചേണാററ മാണിക്യമണ്ഡപത്തിൽ
നിന്നുവിളങ്ങുക വേണ്ടതെന്നിങ്ങനെ
പിന്നെയും പിന്നെയും കേട്ടചൊന്നാൾ
ഈശ്വരൻ ചിന്തിച്ചു കല്പിച്ചതെല്ലാർക്കും
ചേച്ചയാസ്സന്നീടുമെന്നേയുള്ളു
എണ്ണമററീടുന്ന ഭാൎയ്യമാരുണ്ടല്ലോ
മന്നവന്മാൎക്കെല്ലാമിന്നിന്നെന്നാൽ
എന്നതിലൊന്നായി വന്നുനിന്നീടുകി-
ലെന്തൊരുകാൎയ്യമാസ്സന്നതെന്നും
മുമ്പിനാൽ വേട്ടോരു ഭാൎയ്യതൻപുത്രനാ-
യമ്പിനോടുണ്ടായ പൈതല്ലത്രേ
മന്നിടംപാലനമെന്നതു കാരണ-
മെന്നെയൊരുത്തനു വേണമെങ്കിൽ
എന്നിലുണ്ടാകുന്ന ബാലകന്മാൎക്കിന്നി-
ട്ടിന്നു വഴങ്ങേണം ഭൂമിതന്നെ
സംസാരിയായോരു നാരിതൻവാക്കായ
സായകം ചെന്നു തറയ്ക്കയാലേ
മോഹിച്ചു വീണോരു മന്നവവീരന-
ഗ്ഗേഹത്തിൽ കൊണ്ടു നടന്നനേരം
താപത്തിൻകാരണം ചോദിച്ചുകണ്ടിട്ടു
ഭൂപതി തന്നുടെ നന്ദനൻതാൻ
മാരുതവേഗത്തൊപ്പാരാതേ വെല്ലുന്ന
തേരിൽ കരേറിയണഞ്ഞു നേരേ

കാളിന്ദീതീരത്തു മേവിനിന്നീടുന്ന
കാർകുഴലാളോടു മെല്ലെ ചൊന്നാൻ
മാലയിട്ടീടുവാൻ പോരിക വൈകാതെ
ഭൂലോകപാലനമിന്നുതന്നെ
മേലിലെന്നമ്മേ! നീ പെററുനിന്നീടുന്ന
ബാലകന്മാൎക്കു വഴങ്ങിടേൻ ഞാൻ
വഹ്നിയും വായുവും ചന്ദ്രനും ഭാനുവും
മന്നും പത്തുക്കളുമാകാശവും
അന്തണരും ബലാലന്തികൾ തോയവും
പന്തിരണ്ടാമത്തു ദേവകളും
സാക്ഷിയായ് ചൊന്നതിന്നന്തരമില്ലേത്തും
വേൾക്കയുമില്ലത്തു തേറിനാലും
വിണ്ടലരെല്ലാരും ഭീഷ്മരെന്നിങ്ങിനെ
കൊണ്ടാടി ചൊല്ലിനാർ നാമമപ്പോൾ
രാജകുമാരൻെറ സത്യത്തെക്കേട്ടിട്ടു
യോജനഗന്ധിതാനാദരവിൽ
ശന്തനു സൂനുവോടൊന്നിച്ചു ചെന്നങ്ങു
ദന്തിപുരത്തിലകത്തു പുക്കാൾ
സന്താപം പൂണ്ടൊരു മന്നവൻതാനപ്പോൾ
സന്തോഷതോയത്തിൽ മുങ്ങി മുങ്ങി
ഇന്നാരും ചെയ്യാത്ത വേലകൾ ചെയ്തു നീ-
യിന്നു ഞാൻ ചാകേണമെന്നു നീ താൻ
ചിന്തിച്ചനേരത്തങ്ങെന്നിയെ നിന്നുടെ
അന്തത്തെ പ്രാപിക്കയില്ലയെന്നാൻ

വത്സനോടിങ്ങിനെയാശിയും ചൊല്ലിനി-
ന്നുത്സവന്തന്നെയും കൊണ്ടുനന്നായ്
മാരൻതന്നമ്പിനു ലാക്കായി മേവുന്ന
ഭാര്യയോടൊന്നിച്ചു വാണിരുന്നാൻ
സത്യമായ്മേവുന്ന സത്യത്തെപ്പാലിച്ചി-
ട്ടുത്തമനായുള്ള ശാന്തനവൻ
ഈശ്വരൻതൻപാദമുള്ളിലുറപ്പിച്ചി-
ട്ടാശകൾ മൂന്നുമകന്നിരുന്നാൻ.

അദ്ധ്യായം ൫.

ഭീഷ്മരുടെ സത്യനിഷ്ഠ.

ആണിപ്പൊൻതന്നോടു ചേൎന്നുനിന്നീടുന്ന
മാണിക്യനന്മണിയെന്നപോലെ
മന്നവവീരനും മന്മഥൻതന്നുടെ
മന്ദിരമായുള്ള സുന്ദരിയും
നേരിട്ടുനിന്നൊരു മാരനോടൈക്യയും
നേരെ*യിഴഞ്ഞു പൊരുന്നനേരം
സൂൎയ്യനുദിക്കുമ്പോൾ വേറിട്ടുതെന്നിട്ടു
പാരം വഴക്കുപൂണ്ടെന്നപോലെ
ബാലികാതന്നുടെ കൊങ്കകൾ തന്മുഖം
ചാലെക്കറുത്തു ചമഞ്ഞുതപ്പോൾ
ആഭാസമായിട്ടു മേവിനിന്നീടുന്ന
നാഭിയും പൊങ്ങിത്തുടങ്ങിമെല്ലെ
പണ്ടേതിലേററവും കാന്തികലൎന്നതൻ
വണ്ടാർപൂമേനിതന്മേനി തന്നിൽ
നേൎത്തുനിന്നീടുന്ന ഗാത്രങ്ങളെല്ലാമെ
ചീൎത്തുതുടങ്ങീതു നാളിൽ നാളിൽ
മററുള്ള ഗൎഭചിഹ്നങ്ങളുമൊന്നൊന്നെ
മുററിത്തുടങ്ങീതു മന്ദം മന്ദം
അക്ഷണം വേണുന്ന രക്ഷയും കൎമ്മവും
ശിക്ഷയിൽ ചേൎത്തു വളൎത്തകാലം

---

* താണു; തോററു.

മാസം തികഞ്ഞു വളൎന്നോരു നേരത്തു
ഭാസുരമായ മുഹൂൎത്തത്തിങ്കൽ
മാറ്റാതകാന്തി കലൎന്നോരു പൈതലെ-
പ്പെറ്റുനിന്നീടിനാൾ ഭൂതലത്തിൽ
നന്മകൻതന്നുടെ ജാതകൎമ്മങ്ങളും
സമ്മതമാംവണ്ണം ചെയ്തുകൂട്ടി
ദാനങ്ങൾ വാങ്ങിനോരാരണരെല്ലാരും
പാണികൾ മൂൎത്തിയിൽ ചേൎത്തു നന്നായ്
ആശയം ചാലെക്കുളുൎത്തുകാരണ-
മാശിയും ചൊല്ലിനാരായവണ്ണം
ശക്തനായുള്ളോരു പൈതല്ക്കു ചെഞ്ചെമ്മ
ചിത്രാംഗദനെന്നു പേരുമിട്ടു
അന്യങ്ങളായുള്ള കൎമ്മങ്ങൾ പിന്നെയു-
മൊന്നൊന്നേ ചെയ്തു വളൎത്തകാലം
വണ്ടാർപൂഞ്ചായലാൾതന്നിലങ്ങേമ്പോടു
രണ്ടാമതുണ്ടായ്വിചിത്രവീൎയ്യൻ
ഭൂമിക്കു നാഥനായ്മേവിനിന്നീടിനാൻ
ഭീമനായുള്ളോരു ചിത്രാംഗദൻ
ധാതാവുതന്നുടെ ശാപവും കൈവിട്ടു
പൂതനായുള്ളോരു ശന്തനുതാൻ
നാഗമഹാപുരി കൈവിട്ടു മെല്ലെ പോയ്-
നാകപുരത്തിലകത്തുപുക്കാൻ
നൈവാപംമുമ്പായ കൎമ്മങ്ങളോരോന്നെ
മൂവരുമായിക്കഴിച്ചു നന്നായ്
ഭൂലോകവാസികൾക്കാലംബമായിട്ടു
പാലിച്ചു സന്തതം മേവും കാലം

ദിഗ്ജയത്തിന്നു നടന്നുതുടങ്ങിനാർ
ദിഗ്ഗജതുല്യപരാക്രമന്മാർ
ഉൎവ്വിയിൽ മേവുന്ന മന്നവന്മാരോടു
കോഴയും കൊണ്ടു നടന്ന കാലം
നാമവും കൎമ്മവുംകൊണ്ടങ്ങു തുല്യനായ്
ഭൂമിയിൽ മേവുന്ന നീയുമായി
നേരിട്ടുനിന്നു പിണങ്ങിനീയിന്നിപ്പോൾ
വീരതയായതു കാട്ടവേണം
ഘോരന്മാരായുള്ള വീരന്മാരിങ്ങനെ
പാരമണഞ്ഞു പിണങ്ങുന്നേരം
മാനിയായുള്ളോരു മന്നവവീരനെ
മായയെക്കൊണ്ടു ജയിച്ചുനിന്നാൻ
അഗ്രജൻതന്നുടെ വേലയേക്കേട്ടിട്ടു
വ്യഗ്രത പൂണ്ടു വിചിത്രവീൎയ്യൻ
കന്മഷജാലത്തെപ്പോക്കിനിന്നീടുന്ന
കൎമ്മങ്ങളോരോന്നെ ചെയ്തു നന്നായ്
ഭൂലോകം തന്നിലെ മാലോകൎക്കെല്ലാൎക്കു-
മാധാരമായി വിളങ്ങുമന്നാൾ
മാനിനീമാരുടെ മേനിയിലെപ്പോഴും
മാനസം ചെന്നു ലയിക്കയാലെ
രാപ്പകലംഗജലീലയിലെത്രയും
താല്പൎയ്യമാണ്ടു വസിച്ചു കാലം
ധാതുക്ഷയംകൊണ്ടു രാജരോഗമെന്ന
വ്യാധിപൂണ്ടായിതു പാരമപ്പോൾ
മാതാവായുള്ളോരു യോജനഗന്ധിതാൻ
വേദന പൂണ്ടു തളൎന്നു ചൊന്നാൾ

ഗന്ധർവ്വനോടു പിണഞ്ഞതുമൂലമാ-
യന്തത്തെ പ്രാപിച്ചു ചിത്രാംഗദൻ
സോദരനായ വിചിത്രവീര്യൻ താനും
വ്യാധിതനായിട്ടു വന്നുകൂടി
ഉഗ്രമായുള്ള പ്രതിജ്ഞചെയ്കീടിനാ-
നഗ്രജനായുള്ള ഗംഗാപുത്രൻ
സന്തതിനാശം ഭവിച്ചുനിന്നീടായ്വാ-
നെന്തിപ്പോൾ വേണ്ടതു ദൈവമേ! ഞാൻ.
ഇങ്ങിനെ കേണു വിഷണ്ണയായ്നിന്നിട്ടു
ഗംഗാതനൂജനാം മന്നവൻതാൻ
കേവലം തന്നിലെ ചിന്തിച്ചു മെല്ലവെ
യൌവനം പൂരിച്ച കന്യകമാർ
എന്നിലം തന്നിലങ്ങുള്ളയെന്നിങ്ങിനെ-
യന്വേഷിച്ചീടുമ്പോൾ കേൾക്കായ്‌വന്നു
ആശകളെട്ടിലും കേളി പൊങ്ങീടുന്ന
കാശീമഹീപൻെറ കോട്ടതന്നിൽ
വാളേലുംകണ്ണിമാർ മൂവരും ചെഞ്ചെമ്മെ
വേളി മുതൃക്കുന്നതെന്നിങ്ങിനെ
ഭ്രാതാവിന്നുമ്പോടു വേൾപ്പതിന്നായിട്ടു
മാതാവുതന്നുടെ ചൊല്ലിനാലെ
കന്യകാമാരുടെ കല്യാണകാലത്തു
മന്നവൻതന്നുടെ കോട്ടപുക്കാൻ
കാര്യമായുള്ളതു ചോദിച്ച നേരത്തു
വീരനായുള്ളോരു കാശീശൻതാൻ
മാനിച്ചില്ലെന്നതു കാരണമായിട്ടു
മാനിയായുള്ളോരു ഗംഗാപുത്രൻ

മംഗലകർമ്മത്തെച്ചെയ്തുനിന്നീടുന്നോ-
രംഗനാമാരെയും തേരിലാക്കി
പാരാതെകൊണ്ടിങ്ങു പോരുന്ന നേരത്തു
പോരായ്മ വന്നുള്ള വീരരെല്ലാം
* നോററുനിന്നീടുന്ന സാല്വനോടൊന്നിച്ചി-
ട്ടേററുനിന്നീടിനാർ കോപത്തോടെ
വീരനായുള്ളോരു സാല്വനും ഭീഷ്മരും
ഘോരമായുണ്ടായി ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം
$മാററാനായുള്ളവൻ തന്നുടെ സായക-
മേററുതൻമാറിടം കീറുകയാൽ
ഉണ്ടായിനിന്ന ലഘുത്വത്തെക്കണ്ടിട്ടു
പണ്ടു പുരാന്തകനെന്നപോലെ
കോപത്തെപ്പൂണ്ടങ്ങു ദീപിച്ചു കണ്ണുമായ്
ചാപത്തെക്കൈക്കൊണ്ടു ഞാണുമേററി
മന്നവൻതന്നുടെ സൂനുവെത്തന്നേയു-
മുന്നതമായുള്ള തേർത്തടവും
വാരുണബാണത്താൽ വീഴ്ത്തിനിന്നപ്പോടു
നാരിമാരോടു കലർന്നു നന്നായ്
വേഗത്തിൽ ചെന്നങ്ങു നാകത്തെ വെന്നോരു
നാഗപുരത്തിലകത്തു പുക്കാൻ
നന്മുനിമാരോടു ചോദിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
നല്ലൊരു രാശിയും കല്പിച്ചപ്പോൾ
ധന്യമാരായിട്ടു മേവിനിന്നീടുന്ന
കന്യകമാരിലമ്മൂവരിലും

* ആശിച്ചു; ഒരുങ്ങി.

$ ശത്രു.

അംബികാതന്നെ വിചിത്രവീൎയ്യൻ വേട്ടി-
ട്ടമ്പോടു കൈപ്പിടി ഭാവിക്കുമ്പോൾ
ജ്യേഷ്ഠനായുള്ള നീതാനൊഴിഞ്ഞിന്നിവൻ
വേട്ടുനിന്നീടരുതെന്നു നണ്ണി
വാശിപൂണ്ടീടിനോരംബതാനെന്നിയെ
കാശീശൻതന്നുടെ പുത്രിമാരിൽ
അംബികാതന്നേയുമംബാലതന്നേയു-
മമ്പോടു വേട്ടു വിചിത്രവീൎയ്യൻ
ഗംഗാത്മജൻതാൻ വേൾക്കേണമെന്നേയെ-
ന്നിങ്ങിനെയുള്ള പ്രതിജ്ഞ പൂണ്ടു
ചാരത്തു മേവുന്ന കന്യകതന്നോടു
വീരനായുള്ളോരു ഭീഷ്മർ ചൊന്നാൻ
മാതാവു തന്നോടു വേൾക്കയില്ലെന്നു ഞാൻ
ചെയ്തോരു സത്യം പിഴയ്ക്കയില്ല
വീൎയ്യവാനാകുമെൻ സോദരൻതന്നുടെ
ഭാൎയ്യയായ്മേവുകയല്ലയായ്കിൽ
ധന്യനായുള്ളോരു മന്നവൻതന്നെ നീ-
യന്വേഷിച്ചീടുകയെന്നേ വേണ്ടു
ഭൂപതിയിങ്ങനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
താപത്തെപ്പൂണ്ടോരു കന്യകതാൻ
വ്യാസനായുള്ളോരു മാമുനിതന്നുടെ
പാദസരോജങ്ങൾ കുപ്പി നേരെ
ഗംഗാത്മജൻതാൻ വേൾക്കേണമെന്നേയി-
ന്നിങ്ങിനെയുള്ള പ്രതിജ്ഞയെല്ലാം
കേട്ടോരു നേരത്തു ചിന്തിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ
വാട്ടമകന്നൊരു മാമുനിതാൻ

സത്യത്തിൽനിന്നു പിഴയ്ക്കയില്ലെന്നുമെ
ഉത്തമരായുള്ള ഭീഷ്മരെന്നാൻ
ആവടത്തോളവും ഖണ്ഡിച്ചുവെന്നതു
കേവലമുള്ളിലുറച്ചു പിന്നെ
അംഗനയോടു കലൻനിന്നമ്പോടു
ഗംഗാതനൂജനെക്കണ്ടു ചൊന്നാൻ
താതനു വന്നോരു താപത്തെപ്പോക്കുവാൻ
ചെയ്തോരു സത്യത്തെപ്പാലിപ്പാനായ്
ആദരവോടു നീ വേട്ടുനിന്നീടുവാൻ
മാതാവെക്കൊണ്ടു വഴങ്ങിപ്പൻ ഞാൻ
മാമുനിയിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ഭൂമിപൻതാനും തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ
കുക്കടംതന്നുടെ *വമ്പിണി പോക്കുവാൻ
നൽകരിതങ്കലയെന്നപോലെ
നിത്യമായുള്ളോരു സത്യത്തെ വേറിട്ടു
നിന്ദ്യമായുള്ളതു ചെയ്യേനെന്നും
ഭൂപതിയിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
കോപിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ മാമുനിതാൻ
ദേശികൻ ചൊന്നതും കേളാതെ ചെഞ്ചമ്മേ
വാശിപൂണ്ടീടിന മാബലിതാൻ
ഭൂതലം കൈവിട്ടു പാതാളം പുക്കതു
ഗാഥയായ്ചൊല്ലുന്നോൻ കേട്ടാലും നീ
ഇന്ദ്രത്വം വേണമെന്നിങ്ങനെ കല്പിച്ചു
ചന്ദ്രകലാധരൻതന്നെ നണ്ണി
സേവിച്ചു സന്തതം മേവുന്ന കാലത്തു
പാവകനേത്രൻറെ കാരുണ്യത്താൽ

* ദുഃഖം

നന്മുനിമാരെ വരുത്തിനിന്നമ്പോടു
നിർമ്മലയാഗത്തെച്ചെയ്യുന്നേരം
വിണ്ണവർകോന്തന്റെ സോദരനായിട്ടു
കൊണ്ടൽനേർവർണ്ണൻ പിറന്നു നേരേ
സ്നാനത്തെച്ചെയ്തു ചമതയിട്ടീടുവാൻ
ദാനവനായകനായ നീതാൻ
ഭൂമിയാൽ മൂവടി നൽകേണമെന്നങ്ങു
വാമനനായ്ച്ചെന്നു ചൊന്നനേരം
ഹാനിയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞതു കേളാതെ
പാനീയം നൽകുവാൻ കോപ്പിടുമ്പോൾ
മല്ലാരിതന്നുടെ മായയെന്നിങ്ങനെ-
യുള്ളിലറിഞ്ഞു ഹിതം പറഞ്ഞാൻ
അല്പമായുള്ളോരു ചേവടികൊണ്ടല്ലോ
മുപ്പാരം ഭൂമിയെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
ഇപ്പോൾനീയമ്പോടു നൽകിനിന്നീടുകി-
ലിപ്പാരും കൈവിട്ടു പാതാളത്തിൽ
കെല്പുവാനാകിലും ദർപ്പവും കൈവെടി-
ഞ്ഞിപ്പോഴേ പോകെന്നും വന്നുകൂടും
ഭാർഗ്ഗവനിങ്ങിനെ ചൊന്നോരു നേരത്തു
മാർഗ്ഗമായ്ച്ചൊല്ലിനാൻ മാബലിതാൻ
ഭൂതലം കൈവിട്ടു പാരാതെ കണ്ടു ഞാൻ
പാതാളം പൂകിലും ചാകിലും കേൾ
അന്തണരോടു പറഞ്ഞതിനേതുമേ-
യന്തരം വന്നീടാ തേറിനാലും
ഇങ്ങിനെ ചൊന്നുടൻ ദാനവനായകൻ
തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന മോദത്താലെ
ഭംഗി കലന്ന കമണ്ഡലുതന്നിലെ
തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന തോയംതന്നെ

വാമനൻതൻകയ്യിൽ നൽകുന്ന നേരത്തു
വാമനായ്ചെന്നുടൻ മാമുനിതാൻ
ഭാജനംതന്റെ രന്ധ്രത്തിൽ നിന്നിട്ടു
പാനീയധാരയെ ബന്ധിച്ചപ്പോൾ
കള്ളരാരുന്നു ചെറുത്തവരാരെന്നു
ഉള്ളിലെക്കൺകൊണ്ടു നോക്കുന്നേരം
ഭാർഗ്ഗവൻതന്റെ സാഹസം കണ്ടിട്ടു
ദീർഗ്ഘമായുള്ളോരു ദർഭകൊണ്ടു
ദക്ഷിണമല്ലാതൊരക്ഷിതൻമദ്ധ്യത്തിൽ
നിക്ഷേപിച്ചീടിനാനക്ഷണം താൻ
കായത്തിൽ ചെന്നു തറച്ചോരു നേരത്തു
വാശിയും കൈവിട്ടു നീങ്ങിനിന്നാൻ
പാനീയംതന്നെയും വാങ്ങിനിന്നപ്പോടു
മാനസം ചാലെത്തെളിഞ്ഞു പിന്നെ
കേവലനായോരു ബാലകൻതന്നുടെ
ചേവടികൊണ്ടളന്നുകൊള്ളുന്നേരം
പാരേഴും നാകവും ഭൂമിയും മൂവടി
പോരാതെ വന്നതു കാരണമായ്
ഭക്തനായുള്ളോരു ദാനവൻതന്നുടെ
ഉത്തമാംഗത്തിൽ ചവിട്ടുന്നേരം
പാതാളംതന്നിലങ്ങാക്കിനിന്നീടിനാൻ
പാതകവൈരിയായുള്ള ദേവൻ
ദേശികവാചകം കേളാഞ്ഞാലേവനും
നാശങ്ങൾ വന്നീടും തേറിനാലും
ഇങ്ങനെ ചൊന്നതു കേട്ടോരു നേരത്തു
ഗംഗാതനൂജൻ തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ
പാതാളലോകത്തു പോകുമ്പോളങ്ങവൻ
പാദയുഗങ്ങളെപ്പൂണ്ടു മേന്മേൽ

വന്ദിച്ചുനിന്നതു കാരണമായിട്ടു
ഇന്ദിരാവല്ലഭൻ കരുണ്യത്താൽ
ഇന്ദ്രത്വം മേലിൽ വരുത്തിനിന്നീടുവൻ
സന്ദേഹമില്ലേതുമെന്നു ചൊല്ലി
ഇന്നുമവന്റെയഗ്ഗോപുരവാതുക്കൽ
നിന്നുവിളങ്ങുന്നോനെന്നു ചേതം
ദൃഷ്ടമായീടിനോരുക്തിയെക്കേട്ടിട്ടു
തുഷ്ടനായ്ചൊല്ലിനാൻ മാമുനിതാൻ
വസ്തുതയോരാതെ സത്യത്തെപ്പാലിച്ചി-
ട്ടത്തൽ പിണഞ്ഞവരുണ്ടു മററും
കേട്ടാലും പണ്ടൊരു മാർഗ്ഗത്തിൻചാരത്തു
വാട്ടമകന്നുള്ളോരമ്പലത്തിൽ
സത്യവാദിയെന്നു നാമമാണ്ടീടുന്ന
ഉത്തമമാമുനി പണ്ടുപണ്ടേ
സത്യമൊഴിഞ്ഞു ഞാൻ ചൊൽകയില്ലെന്നൊരു
പ്രത്യയം പൂണ്ടു വസിച്ചകാലം
പാന്ഥന്മാരായവരോരോരോ കാര്യങ്ങൾ
ദാന്തന്മാരായ്വന്നു നിന്നു കേട്ടാർ
നന്മയും തിന്മയും വെണ്മയുമോരാതെ
ഉണ്മയായുള്ളതു ചൊല്ലിച്ചൊല്ലി
ഒട്ടുനാളിങ്ങനെ ചെന്നോരു കാലത്തു
ദുഷ്ടരെപ്പേടിച്ചു പാഞ്ഞു ചെന്നു
ആരണരെല്ലാരുമമ്പലം തന്നുടെ
ദ്വാരകടന്നകംപുക്കൊളിച്ചാർ
ആരാഞ്ഞുവന്നുള്ള ചോരന്മാരെല്ലാരു-
മാരണരാരെയും കാണാഞ്ഞപ്പോൾ
സത്യതപസ്സോടു ചോദിച്ച നേരത്തു
തത്വമായുള്ളതറിഞ്ഞു പിന്നെ

ചിത്തം തെളിഞ്ഞുള്ള വഞ്ചകന്മാരെല്ലാം
സത്വരം ചെന്നു * കുത്തനുവീഴ്ത്തി
അത്ഥവുംകൊണ്ടിങ്ങു പോന്നോരു കാലത്തു
വസ്തുത ചൊല്ലിയ മാമുനിയെ
ചാലെ വളന്നോരു പാശവും കോലുമായ്
കാലൻെറ ദൂതന്മാർ വന്നു നേരെ
മുരുത്തടിതന്നിലേ വെച്ചങ്ങു ബന്ധിച്ചു
സത്വരം തച്ചിഴച്ചാത്തി ചേത്തു
അന്തകൻതന്നുടെ ചാരത്തു കൊണ്ടുവെ-
ച്ചമ്പോടു കുമ്പിട്ടു കൂപ്പിനിന്നാർ
മണ്ണിന്നു ചെഞ്ചമ്മെ ചെയ്തുനിന്നീടുന്ന
പുണ്യവും പാപവും നിണ്ണയിപ്പാൻ
ഇഷ്ടനായുള്ള കൃതാന്തൻതൻ ചൊല്ലാലെ
പട്ടോല വായിച്ചു ചിത്രഗുപ്തൻ
സത്യമൊഴിഞ്ഞു ഞാൻ ചൊൽകയില്ലെന്നൊരു
പ്രത്യയം പൂണ്ടിവൻ നിന്നകാലം
വസ്തുതയോരാതെ ചൊന്നതു കാരണം
പത്തുന്തുറായിരം മൃത്യു പൂണ്ടു
പുണ്യമകനുള്ള വാത്തകൾ കേട്ടിട്ടു
കണ്ണുങ്ങൾ രോധിച്ചു ധമ്മരാജൻ
കിങ്കരന്മാരോടു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
ശങ്കിച്ചുനില്ലാതെ നിങ്ങളെല്ലാം
ചെങ്കനലാററിൽ കുളിപ്പിച്ചു കൊണ്ടുപോ-
യങ്കിമയമായ ചൂണ്ടൽതന്മേൽ
തൂക്കിനിന്നെത്രയും കോപിച്ചു സന്തതം
താക്കിനിന്നീടുവിൻ തോൾക്കയറാൽ

---

* കുത്തിക്കീറി.

$ ഭൂമിയിൽനിന്ന്

ഇങ്ങനെ കേട്ടോരു കിങ്കരന്മാരെല്ലാ-
മങ്ങനെതന്നെയങ്ങാചരിച്ചാർ
സമ്മതമോരാത സത്യത്തെപ്പാലിച്ചാ-
നമ്മുനിപുംഗവനെന്നപോലെ
നിർമ്മലനായ നീ കന്മഷം കോലാതെ
നമ്മുടെ ചൊല്ലിനാലിന്നു നേരെ
ധന്യയായുള്ളോരിക്കന്യയെ വേൾക്കേണം
മാന്യനായുള്ള നീ മാഴ്കീടാതെ
ചഞ്ചലം കൈവിട്ടു ഗംഗാതനൂജൻതാൻ
ചെഞ്ചമ്മെ ചൊല്ലിനാനൊന്നു മെല്ലെ
മാതാപിതാക്കൾക്കും മാതുലന്മാക്കും തൻ-
സോദരന്മാക്കുമങ്ങാരണക്കും
ഭക്തന്മാരായ ജനങ്ങൾക്കും ചെഞ്ചമ്മെ
നിത്യവും ഭോജനം നൽകുന്നോക്കും
അത്തൽവന്നെത്തുന്ന നേരത്തു ചെഞ്ചമ്മെ
മിത്ഥ്യയെക്കൊണ്ടു ജയിക്കാമെങ്കിൽ
ഉണ്മയല്ലാതതു ചൊന്നതുകൊണ്ടൊരു
കന്മഷം വന്നീടാ തേറിനാലും
എന്നുള്ള ഭേദത്തെ ച്ചിന്തിച്ചില്ലിന്നിവ-
രെന്നതുകൊണ്ടത്രെ പാപമാണ്ടു
ഭക്തനായുള്ളോരു മന്നവൻതന്നുടെ
യുക്തികളിങ്ങനേ കേട്ടനേരം
ചിത്തം തെളിഞ്ഞൊരു മാമുനിപുംഗവൻ
മുഗ്ദ്ധികാതന്മുഖം നോക്കിച്ചൊന്നാൻ
തെറെറന്നുപോയെനി മറെറാരു കാന്തനെ-
യുററുനീയാണ്ടുകൊൾകെന്നേയാവൂ
ഖിന്നയായുള്ളോരു കന്യകാതാനപ്പോൾ
കണ്ണുനീരോലോലച്ചെന്നു നേരേ

വില്ലാളിവീരനാം ഭാൎഗ്ഗവൻതന്നോടു
ചൊല്ലിനിന്നീടിനാളല്ലലെല്ലാം
ഭാൎഗ്ഗവൻതാനതു കേട്ടോരു നേരത്തു
മാൎഗ്ഗമായ്ചിന്തിച്ചു കണ്ടു പിന്നെ
ആവതല്ലാതോന്നതാകിലുമിന്നിവൾ
സേവിച്ചുനിന്നതു കാരണമായ്
താപത്തെപ്പോക്കുവാൻ നമ്മാലിന്നാവതു
വ്യാപിക്കയെന്നോടം വന്നുകൂടി
ഇങ്ങനെ കേൾപ്പിച്ചിട്ടംബയും താനമായ്
ഗംഗാതനൂജനെച്ചെന്നുകണ്ടാർ
ദേശികൻ വന്നതു കണ്ടോരുനേരത്തു
ആശ്രുപോയ്ചെന്നു വണങ്ങി മേന്മേൽ
എന്തിവൻ വന്നതെന്നിങ്ങനെ തന്നിലെ
ചിന്തിച്ചുനിന്നങ്ങുഴന്നനേരം
മറ്റോലും വാണിയേക്കൊണ്ടയാലങ്ങവ-
നിഷ്ടമായുള്ളതു ദൃഷ്ടമായി
വീരനായുള്ളോരു മാമുനിതാനപ്പോൾ
കാൎയ്യമായുള്ളതു മെല്ലെ ചൊന്നാൻ
എന്നതു കേട്ടോരു ഗംഗാതനൂജൻതാൻ
വന്ദിച്ചുനിന്നു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
ശപാവിനു വന്നോരു താപത്തെപ്പോക്കുവാൻ
ഗോവിനേക്കൊല്ലുകയെന്നപോലെ
നിത്യമല്ലാതോരു കാരിയകാരണം
സത്യവിരോധത്തെ ചെയ്യേനെന്നും
എന്നതു കേട്ടോരു ഭാൎഗ്ഗവരാമൻതാൻ
വന്നൊ*ഴുന്നീടുന്ന കോപത്താലെ

* വൎദ്ധിച്ചീടുന്ന.

ഇന്നിവരംതന്നേ നീ വേട്ടതില്ലെങ്കിലൊ
മന്നവവീരരേയെന്നപോലെ
ശങ്കയേക്കൈവിട്ടു ടങ്കത്തെക്കൊണ്ടു ഞാൻ
നിങ്കരളിങ്കലെ ചോര നേരേ
അഞ്ചാതെ ക്രൂട്ടുവൻ പണ്ടങ്ങു നിർമ്മിച്ച
പഞ്ചസമന്തകം തന്നിലിപ്പോരം
ഇങ്ങനെ ചൊന്നതു കേട്ടോരു നേരത്തു
മങ്ങാതെ ചൊല്ലിനാൻ മന്നവൻതാൻ
ദേശികനായ നീതാനൊഴിഞ്ഞിന്നിപ്പോരം
ഈശൻതാൻ വന്നിങ്ങെതൃക്കിലും കേരം
നിന്നുടെ കാരുണ്യംതന്നാലെയിന്നു ഞാൻ
വെന്നുനിന്നീടുവൻ തേറിനാലും.
ഇങ്ങനെ ചൊല്ലി നടന്നുതുടങ്ങിനാൻ
സംഗരത്തിന്നു $ മുതൃന്നു നന്നായ്
മുന്നം മുവേഴടമ്മന്നവവീരരെ
വെന്നവൻതാനുമങ്ങവ്വണ്ണമേ
ഭൂഷ്ഠതി വേരററ നൽകുരുക്ഷേത്രത്തി-
ലൊക്കവെ ചെന്നങ്ങു പുക്കു പിന്നെ
വൃത്രനും വിണ്ണവർനാഥനും തങ്ങളിൽ
ക്രുദ്ധരായ്നിന്നു പൊരുന്നപോലെ
അസ്ത്രങ്ങരംകൊണ്ടു കളിച്ചുതുടങ്ങിനാർ
ക്ഷത്രിയവീരനും ഭാർഗ്ഗവനും
ആമോദം പൂണ്ടുള്ള ദേവകളെല്ലാമെ
വ്യോമത്തിൽവന്നു നിറഞ്ഞാരപ്പോരം
നാലഞ്ചുനാളവർ തങ്ങളിലിങ്ങനെ
മേളത്തിൽനിന്നു പൊരുന്നനേരം

$ ഒരുങ്ങി.

തോററുതില്ലേതുമേ മന്നവനെന്നൊരു
ചീററത്തോപ്പൂണ്ടോരു ജാമദഗ്നി
കന്മഷവൈരിതൻചക്രസമാനമാം
വെണ്മഴുതന്നേയെടുത്തെറിഞ്ഞാൻ
ഘോരമായുള്ളോരു ടങ്കകമന്നവൻ
മാറോടു ചെന്നങ്ങു ചേരുംമുമ്പെ
മെല്ലെ തിരിഞ്ഞു പിടിച്ചുകൊണ്ടീടിനാൻ
വല്ലഭമുള്ളവരെന്നു ഞായം
വ്യോമത്തിൽ മേവുന്ന ദേവകളന്നേരം
പൂമഴതന്നേയും തൂകിനിന്നാർ
സന്തോഷം പൂണ്ടോരു ഭാർഗ്ഗവരാമൻതാൻ
സന്തതസൂനുതൻമൌലിതന്നിൽ
സ്വസ്തിയും ചൊല്ലി നടന്നുതുടങ്ങിനാ-
രുത്തമരായവരെന്നു ഞായം
സന്താപം പൂണ്ടോരു കന്യകതാനപ്പോ-
ളെന്തെനി വേണ്ടതെന്നോർത്തു പിന്നെ
കേദാരമായോരു ക്ഷേത്രത്തിലമ്പോടു
പാദങ്ങൾതന്നുടേ * ചുണ്ടുമൂന്നി
ഏണാങ്കശേഖരൻതന്നുടെ പാദങ്ങൾ
ചേണററു സേവിച്ചു മേവുംകാലം
ഭക്തികൾ കണ്ടു തെളിഞ്ഞുനിന്നമ്പോടു
പ്രത്യക്ഷനായ്വന്നു കാമവൈരി
ചിന്തിച്ച കാര്യത്തെച്ചോദിച്ച നേരത്തു
സന്തോഷം പൂണ്ടു വണങ്ങിച്ചൊന്നാൾ

---

* പെരുവിരൽ.

കല്യന്മാരായുള്ള മാലോകർ മുമ്പെന്നെ
കല്യാണകാലത്തു വന്നു നേരേ
ഇഷ്ടനായുള്ളോരു സാലപന്മ മാല ഞാ-
നിട്ടുനിന്നീടുവാനോങ്ങുന്നേരം
അമ്പിനാൽ വന്നു പിടിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങുപോ-
ന്നമ്പു വെടിഞ്ഞു കളഞ്ഞു നേരേ
നാണംകെട്ടത്തോരു ഭീഷ്മരേക്കൊല്ലുവാ-
നാണായ്വരേണം ഞാൻ തമ്പുരാനെ!
എന്നതു കേട്ടോരു പന്നഗഭൂഷണൻ
തന്നിലെ പുഞ്ചിരി തൂകിച്ചൊന്നാൻ
നാരിമാരാരുമെ പുംസരായ്വന്നീടാ
പുംസന്മാർ നാരിയാകെന്നും വരാ
ശത്രുക്കളായ ജനങ്ങൾക്കു ചെഞ്ചമ്മേ
മൃത്യുവായ്വേവുമിംമാല നേരേ
അമ്പിൽ കഴുത്തിൽ ധരിച്ചവൻ ഭീഷ്മർതൻ-
കാലനായ്വന്നീടും കാലത്താലെ
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലിയമ്മാലയും നൽകിനി-
ന്നംഗജവൈരി മറഞ്ഞ നേരം
നീലവിലോചനയോർത്തു കണ്ടീടിനാൾ
മാലകൊണ്ടിന്നിപ്പോൾ രണ്ടുകാര്യം
വീരനായുള്ളോരു കാമുകൻതന്നേയി-
ന്നാരാഞ്ഞു മല ഞാനിട്ടുകൊണ്ടാൽ
ശത്രുവെ വെന്നീടാം ഭർത്താവുമുണ്ടാക-
മുത്തമമായ്വന്നിതെന്നും ചൊല്ലി
മാലയിട്ടീടുവാൻ പുംസരെത്തേടിയി-
ബ്ഭൂതലംതന്നിൽ നടക്കുന്നേരം

വീരനായുള്ളോരു ഭീഷ്മരേപ്പേടിച്ചു
ആരുമൊരുത്തരുമാളായില്ല
എന്തെനി നല്ലതെന്നിങ്ങനേ ചിന്തിച്ചു
സന്താപം പൂണ്ടങ്ങുഴന്നു പിന്നെ
ആൎയ്യനായുള്ളോരു പാഞ്ചാലൻതന്നുടെ
വാരുററ ഗോപുരദ്വാരത്തിങ്കൽ
ചേണുററ മാലയും തൂക്കിനിന്നാങ്ങിനെ
പ്രാണപരിത്യാഗം ചേൎത്തുകൊണ്ടാൾ.

അദ്ധ്യായം ൯.

ധൃതരാഷ്ട്രർ മുതലായവരുടെ ഉല്പത്തി.

അംബികയാദിയായ്മേവിനിന്നീടുന്ന
അംബുജലോചനമാരുമായി
ഇഷ്ടം കലൎന്നു കളിച്ചുനിന്നമ്പിനോ-
ടൊട്ടുനാളങ്ങനെ ചെന്നവാറെ
മന്നിടം കൈവിട്ടു മന്നവവീരൻതാൻ
വിണ്ണകം തന്നിലകത്തു പുക്കാൻ.
അമ്മതൻവേദന പോക്കുവാനായിട്ടു
നന്മകനായുള്ള വേദവ്യാസൻ
അക്ഷണം ചെന്നു വണങ്ങിനിന്നമ്പോടു
ദുഃഖത്തിൻകാരണം കേട്ട നേരം
അംബികാതന്നുടെ കെട്ടകം പൂകിനാൻ
നിൎമ്മലനായുള്ള നന്മുനിതാൻ
ദുഷ്ടമായുള്ളൊരു വേഷത്തെക്കണ്ടിട്ടു
ഞെട്ടിനിന്നൊട്ടു മടിച്ചു പിന്നെ
ദൃഷ്ടിയടച്ചു പുണൎന്നുനിന്നീടിനാൾ
മട്ടോലുംവാണിയും മാമുനിയെ
അംബാല തന്നുടെ കെട്ടകം പൂകിനാ-
നമ്മുനിതാനമങ്ങമ്മ ചൊല്ലാൽ
ചേലകൾ മേനിയിൽ ചേൎത്തു നീക്കാതെ
ചാലേ ചെന്നാങ്ങു പുണൎന്നുനിന്നാൾ,

ദാസിയേപ്പിന്നെയയച്ചുനിന്നീടിനാൾ
വ്യാസൻതൻ ചാരത്തു മാതാവപ്പോൾ
സുന്ദരരൂപത്തെപ്പൂണ്ടിത്തു താനുമായ്-
ക്കന്ദപ്പലീലകളാണ്ടു പിന്നെ
മാതാവുതന്നുടെ പാദസരോജങ്ങ-
ളാദരവോടു വണങ്ങിച്ചൊന്നാൻ.
അന്തമില്ലാതോളം കൈബലം പൂണ്ടുനി-
ന്നന്ധകനായോരു ബാലകൻതാൻ
അമ്പോടു വന്നു പിറന്നുനിന്നീടുമെ
മുമ്പിലയച്ചുള്ള മാനിനിയിൽ.
രണ്ടാമതെന്നുടെ ചാരത്തു വന്നോരു
വണ്ടാർപൂഞ്ചായലാൾതന്മകനായ്
ശ്വേതമായുള്ളോരു കായത്തെപ്പൂണ്ടോരു
പൈതൽതാൻ വന്നു പിറക്കുമല്ലോ.
ആണിമാണ്ഡവ്യൻെറ ശാപത്തിൻകാരണം
ക്ഷോണിക്കു നല്ലോരു മാണിക്യമായ്
ധൎമ്മൻതാൻ വന്നു പിറന്നുനിന്നീടുമി-
ന്നമ്മയിൽ നിന്നുടെ ദാസിയിങ്കൽ
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മറഞ്ഞുനിന്നീടിനാൻ
മംഗലനായുള്ള മാമുനിതാൻ
ഗൎഭമുണ്ടാകയാലമ്മമാർ മൂവരു-
മത്ഭുതകാന്തിയേക്കൈക്കൊണ്ടുന്നാർ.
ശിക്ഷയിലമ്പോടു രക്ഷയും കൎമ്മവു-
മൊക്കവേ ചെയ്തു വിളങ്ങും കാലം
പററാതകാന്തി കലൎന്നാ കുമാരനെ-
പ്പെററുനിന്നീടിനാളംബികതാൻ
കഷ്ടമിയന്നോരു വേഷത്തെക്കണ്ടിട്ടു
ദൃഷ്ടിയടച്ചു പുണൎന്ന മൂലം

ഇഷ്ടമായുണ്ടായ പൈതൽക്കു ചെഞ്ചമ്മെ
നഷ്ടമായ്വന്നിതു ദൃഷ്ടി രണ്ടും
വെണ്മ കലൎന്നുള്ളൊരംബരംകൊണ്ടു പ-
ണ്ടംബാലതന്നുടൽ മൂടുകയാൽ
ഉണ്ടായ ബാലകൻതന്നുടെ ദേഹത്തി-
ലുണ്ടായി പാണ്ഡുതയായകായം
ചേടിയിലുണ്ടായ ബാലകനെത്രയും
നീട്ടുററ കാന്തി കലൎന്നു നിന്നാൻ.
കൎമ്മങ്ങളോരോന്നെ ചെയ്തു വളൎത്തങ്ങു
ഷണ്മാസം പോന്നു പിറന്ന കാലം
വേദിയരെല്ലാൎക്കും ദാനങ്ങൾ ചെയ്തങ്ങു
ഓദനം നൽകി വളൎത്തകാലം
ചാലെക്കളിച്ചു നടന്നുതുടങ്ങിനാർ
ബാലന്മാർ മൂവരും വാഴ്വിനോടേ
ശാസ്ത്രങ്ങൾ ചാലെപ്പഠിച്ചുതുടങ്ങിനാ-
രാസ്ഥയിലായുധവിദ്യകളും
വേദങ്ങളോതി വിദഗ്ദ്ധനായ്വന്നിതു
ദാസിയിലുണ്ടായ ബാലകൻതാൻ
ജ്യേഷ്ഠനായുള്ളൊരു നൽധൃതരാഷ്ട്രരെ
നാട്ടിന്നു നാഥനാക്കിവെച്ചു പിന്നെ
സേനകൾക്കെല്ലാമേ നായകനാക്കിനാൻ
മാനിയായുള്ളൊരു പാണ്ഡുതന്നെ
മാലോകൎക്കൊക്കമേയാപത്തു കൂടാതെ
പാലിച്ചു സന്തതം മേവുംകാലം
ഉത്തമനായ സുബേലമഹീപൻെറ
പുത്രിയായുള്ളൊരു കന്യകതാൻ

പാവകലോചനൻതന്നുടെ പാദതാർ
സേവിച്ചുനിന്നു വസിച്ച കാലം
പുത്രന്മാരേകശതങ്ങൾ ലഭിക്കയെ-
ന്നർദ്ധേന്ദുമൌലി വരം കൊടുത്താൻ
എന്നതു കേട്ടോരു ഗംഗാതനുജൻതാ-
നെണ്ണമില്ലാതോളം സന്തോഷത്താൽ
മന്നവൻതന്നുടെ മന്ദിരം പൂകീട്ടു
കന്യകതന്നെയും കൊണ്ടുവന്നാൻ
താലത്തിൽ വെള്ളരി കണ്ണാടി പൂക്കുല
ചാലേ വിളങ്ങുന്ന ദീപങ്ങളും
ആദിയായ് മേവുന്ന മംഗലജാലങ്ങ-
ളാദരവോടു കലന്നു നന്നായ്
വാട്ടമകന്നുള്ളോരംബികാനന്ദനൻ
വേട്ടുനിന്നീടിനാനെന്നേ വേണ്ടു.
കാന്തന്നു കണ്ണില്ലയാതതു കണ്ടിട്ടു
ശാന്തയായുള്ളോരു കന്യകതാൻ
ഇഷ്ടനേപ്പോലെ വസിപ്പതിന്നായിട്ടു
കഷ്ടിച്ചുനിന്നാളങ്ങെന്നേ വേണ്ടു.
വാരിജമാതോടു നേരായി മേവുന്ന
ഭാര്യയോടൊന്നിച്ചു നിന്ന കാലം
ഉത്തമമായോരു യാഗത്തെച്ചെയ്തിതു
നൽധൃതരാഷ്ട്രതാനാദരവിൽ
പോരായ്മയേതുമേ വാരാതെ ചെഞ്ചമ്മേ
പാരിടം പാലിച്ചു പാണ്ഡുരാജൻ
അന്ധനായ് മേവുന്നോരഗ്രജനുള്ളത്തിൽ
സന്തോഷം പൊങ്ങിച്ചു മേവുമന്നാൾ
വീരനായുള്ളോരു പാണ്ഡുവിന്നിപ്പോൾ
നേരായിട്ടുള്ളോരു കന്യകയെ

കണ്ടുതില്ലെന്നിട്ടു ഗംഗാതനൂജൻതാ-
നിണ്ടലും പൂണ്ടു വസിക്കുംകാലം
ഭോജനായുള്ളോരു യാദവൻ നൽകിന
ഭോജനം വെണ്ണിവന്നൊരുനാൾ
ഉത്തമനായുള്ള ഗംഗാതനൂജനോ-
ടഞ്ചഗന്മാരെല്ലാം ചൊന്നാരപ്പോൾ
സന്തതിയില്ലാഞ്ഞു സന്താപം പൂണ്ടിട്ടു
കുന്തീഭോജനെന്ന യാദവൻതാൻ
ആദരിച്ചമ്പോടു വേദിയർക്കെല്ലാർക്കു-
മോദനം നൽകിയിരുന്ന കാലം
ദേവകൾതന്നുടെയംശകരായിട്ടു
ശ്രീവസുദേവനുമാഹുകനും
ബന്ധുരകാന്തി കലർന്നുനിന്നീടുന്ന
കുന്തിയും നല്ല വികന്തിതാനും
മക്കളായ് വന്നു പിറന്നുനിന്നീടിനാർ
മൈക്കണ്ണിയായുള്ള ധമ്മിളയും
ചാലെക്കളിച്ചു വളർന്നുനിന്നീടുന്ന
കാലത്തു ചെഞ്ചമ്മെയന്നൊരുനാൾ
നിമ്മലനായുള്ള ശ്രീദുർവ്വാസാവുതാ-
നുണ്മാനായ് വന്നങ്ങിരുന്ന കാലം
കോമളയായുള്ള കുന്തിയിൽ മേവുന്ന
സാമത്ഥ്യമോരോന്നേ കണ്ട നേരം
പുത്രഫലത്തെ വരുത്തിനിന്നീടുന്നോ-
രുത്തമമന്ത്രത്തെ നൽകിച്ചൊന്നാൻ
ഇക്കണ്ട ലോകങ്ങൾ മൂന്നിലും ചെഞ്ചമ്മെ
ചൊൽക്കൊണ്ട ലോകരിൽ ചേർന്നവരെ
മന്ത്രവും ചൊല്ലി വിളിച്ചുനിന്നീടിനാൻ
സന്തതിയഞ്ചു ലഭിച്ചുകൂട്ടം.

ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മറഞ്ഞുനിന്നീടിനാ-
നംഗജവൈരിതന്നംശഭ്രുതൻ
ദ്രുഷ്ടമോ എന്നറിഞ്ഞീടുവാനായിട്ടു
തുഷ്ടയായുള്ളവളന്നൊരു നാൾ
ആദിത്യദേവനെച്ചിന്തിച്ചു ചൊല്ലിനാൾ
വേദത്തിൻകാതലായുള്ള മന്ത്രം
പാരാതെ വന്നൊരു ഭാനുവും താനുമായ്
മാരവിലാസങ്ങളാണ്ട നേരം
ഭ്രുതലം തന്നിൽ പതിച്ചതു കാണായി
നൂതനനായോരു പൈതൽതന്നെ
കണ്ണത്തിനൂടെ പുറപ്പെട്ട കാരണം
കർണ്ണനെന്നിങ്ങിനേ പേരുമായി
കഞ്ചുകമുണ്ടു തൻമെയ്യിൽ ധരിച്ചിട്ടു
ചെഞ്ചമ്മെ നല്ല കിരീടമുണ്ടു
ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളെച്ചുംബിച്ചു മേവുന്ന
കുണ്ഡലയുഗ്മങ്ങളുണ്ടുതാനും.
വില്ലുണ്ടൊരു കയ്യിൽ മറേറതിലമ്പോടു
നല്ല ശരങ്ങളുമുണ്ടു ചെമ്മെ
കാണുന്നതാകിലോ ഭാനുവെന്നിങ്ങിനെ
ചേണുററ ചൊല്ലുവാൻ തോന്നുമത്രേ.
മന്നിടം തന്നിലെ മാലോകർ കേൾക്കുമ്പോൾ
നിന്ദിക്കുമെന്നുള്ള പേടികൊണ്ടു
വാരുററ മേവിന വാരിയിലാക്കിനാ-
ളാരോമൽപൈതലേ കുന്തിദേവി
കണ്ടുനിന്നീടുന്ന വാരിധിചാരൻതാൻ
മണ്ടിയണഞ്ഞങ്ങെടുത്തു മെല്ലെ
ബാലകൻ തന്നെത്തൻഭാര്യയും താനുമായ്
ചാലെ വളത്തിനാരെന്നു കേട്ടു

പാന്ഥന്മാരിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ശാന്തനായുള്ളോരു ശാന്തനവൻ
കുന്തിഭോജൻതൻെറ മന്ദിരം പുക്കിട്ടു
കുന്തിയെക്കൊണ്ടിങ്ങു പോന്നു പിന്നെ
അംബാലപുത്രനു നൽകിനാനമ്പോടു
ചൊൽക്കൊണ്ടുനിന്നോരു നൽപൊഴുതിൽ
മാദ്രമഹീപൻെറ പുത്രിയായുള്ളോരു
മാദ്രിയെത്തന്നെയുമവ്വണ്ണമെ
ഭാര്യമാരോടു കലർന്നുനിന്നമ്പോടു
വീരനായുള്ളവനന്നൊരുനാൾ
കാനനം തന്നിൽ മൃഗങ്ങളെക്കൊല്ലുവാൻ
യാനത്തിന്നായി മുതൃന്നനേരം
കൈബലം പൂണ്ടുള്ള ചേവകന്മാരെല്ലാം
വൈകാതെ വന്നു നിറഞ്ഞുകൂടി
വീരത പൂണ്ടുള്ള ലോകരും താനുമായ്
പാരാതെ തന്നുടേ സേനയുമായ്
നീഹാരശൈലത്തിൻപാർശ്വത്തിൽ പുക്കിട്ടു
സിംഹം തുടങ്ങിന ജന്തുക്കളെ
കാലനു നൽകി നടന്നുനിന്നീടുന്ന
കാലത്തു ചെഞ്ചമ്മെയന്നൊരുനാൾ
രണ്ടു മൃഗങ്ങൾ രമിക്കുന്ന നേരത്തു
കണ്ടുനിന്നീടിനാൻ മന്നവൻതാൻ
അഞ്ചു ശരങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചിതെന്നിട്ടു
ചെഞ്ചമ്മെ വഞ്ചത പ്രാപിക്കുമ്പോൾ
മായയും കൈവിട്ടു മാമുനിയായിട്ടു
ഭൂമിപൻതന്മുഖം നോക്കിച്ചൊന്നാൻ.
പണ്ടു വസിഷ്ഠൻെറ ശാപത്താലെങ്ങൾക്കി-
ന്നുണ്ടായി നിൽകയ്യാൽ ജീവഹാനി.

ചെയ്തോരു പാതകം കാരണമായി നീ
ദെയ്ത്യയോടൊന്നിച്ചു മേവുമന്നാൾ
ചാകയെന്നിങ്ങിനേ ശാപവുമിട്ടവൻ
നാകത്തിൽ പൂകിനാൻ ഭാര്യയുമായ്
ശാപത്തേപ്പൂണ്ടോരു ഭൂമിപനെത്രയും
താപത്തേപ്പൂണ്ടങ്ങു മേവുംകാലം
വ്യാസമഹാമുനി തന്നുടേ ചൊല്ലാലെ
വേദിയർതന്നുടെ ശാലതോറും
ഭിക്ഷയേററുണ്ടു നടന്നുതുടങ്ങിനാൻ
ദുഷ്കൃതി വന്നതു പോകുവാനായ്
മാലകൾ തോടകൾ കുണ്ഡലജാലങ്ങൾ
ചാലേ വിളങ്ങും നൽചേലകളും
ആരണക്കമ്പോടു നൽകിനിന്നീടിനാൻ
നാരായണൻ തന്നെയുള്ളിൽ നണ്ണി
ഉഗ്രമായുള്ളോരു ശാപത്തെതന്നുടെ
അഗ്രജൻ തന്നോടു ചൊൽവതിന്നായ്
നാഗപുരത്തിലയച്ചു നിന്നമ്പോടു
യോഗത്തേപ്പൂണ്ടു വസിച്ചു പിന്നെ
ബ്രഹ്മനേക്കാണ്മാനായ്പോകത്തുടങ്ങിനാൻ
നന്മുനിമാരോടുകൂടി നേരേ
സത്യലോകത്തിൻെറ ഗോപുരവാതുക്കൽ
സതചരം ചെന്നങ്ങു നിൽക്കുന്നേരം
പുത്രരില്ലാത്തവർ നിർഗ്ഗമിച്ചീടരു-
തിസ്ഥലം തന്നിലങ്ങെന്നു കേട്ടു
വേദനപൂണ്ടവൻ മേവുന്ന നേരത്തു
ഗാഥിജൻ വന്നു വരം കൊടുത്താൻ

ഉത്തമമായ തപസ്സുകൾകൊണ്ടിന്നു
പുത്രൻ നിണക്കു ലഭിക്കയെന്നു
മംഗലനായുള്ള മാമുനിപുംഗവ-
നിങ്ങനെ ചൊന്നതു കേട്ടനേരം
പാതകം പോക്കുന്ന തീൎത്ഥങ്ങളോരോന്നേ
പാരാതെകണ്ടുകണ്ടാടിയാടി
ബ്രഹ്മൎഷിയോടു സമമായി വന്നിതു
നിൎമ്മലനായുള്ള ഭൂമിപാലൻ.

അദ്ധ്യായം ൧൦

കുരുപാണ്ഡവന്മാരുടെ ഉത്ഭവം

വീരനായുള്ളോരു പാണ്ഡുവിനുണ്ടായൊ-
രാരണശാപത്തെക്കേട്ടനേരം
ഉൾത്താപം പൂണ്ടോരു കുന്തിയും മാദ്രിയും
ഭർത്താവിൻചാരത്തു ചെന്നാരപ്പോൾ
മാതാവായുള്ളോരു യോജനഗന്ധിതാൻ
വേദനപൂണ്ടു തളർന്നുവീണാൾ
യോഗിയായുള്ളോരു വ്യാസമഹാമുനി
നാഗപുരത്തിലകത്തുപുക്കാൻ
മാതാവുതന്നുടേ പാദസരോജങ്ങൾ
മാനിച്ചു ചെന്നു വണങ്ങിനിന്നാൻ
ചീർത്തോരു മോദത്തെപ്പേർത്തുപേർത്തങ്ങവൾ
മൂർത്തിയിലേററം മുകർന്നുചൊന്നാൾ
അന്ധയായുള്ള ഞാൻ കാരണമിന്നിപ്പോൾ
സന്തതിയില്ലാതെ വന്നുകൂടി
യൌവനം പൂർണ്ണമായ്വന്നുനിന്നീടുന്ന
സൌവെക്കു ഗർഭവുമുണ്ടായില്ല
കുന്തിയിലുണ്ടാകും പൈതങ്ങളെന്നുള്ളൊ-
*രന്ധതയിന്നിപ്പോളററുകൂടി

* വെറും ആഗ്രഹം; അറിവില്ലായ്മ എന്നാണ് ശരിയായ അർത്ഥം.

അമ്മതാനിങ്ങനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
നിർമ്മലനായുള്ള നന്മകൻതാൻ
കണ്ണില്ലയാത്തവൻ തന്നുടെ ജായയ്ക്കു
വെണ്ണയും മന്ത്രിച്ചു നൽകിച്ചൊന്നാൻ
ബാലകന്മാരിവൾക്കുണ്ടാവാനോക്കുമ്പോൾ
കാലമോ മൂവാണ്ടു ചെന്നുകൂട്ടും
വിഘ്നതകൂടാതെ ഗർഭത്തെപ്പാലിപ്പാൻ
യത്നത കോലുക വേണ്ടുംവണ്ണം
ഇങ്ങനെ ചൊല്ലി മറഞ്ഞു നിന്നീടിനാൻ
മംഗലനായുള്ള മാമുനിതാൻ
സുഭ്രുവായുള്ളോരു സൌബേലയ്ക്കുമ്പോടു
ഗർഭചിഹ്നങ്ങൾ പോന്നങ്കുരിച്ചു
എന്നൊരു വാർത്തയും മന്നിടംതന്നില-
ങ്ങെങ്ങുമെ പൊങ്ങിച്ചമഞ്ഞകാലം
പുത്രരില്ലായ്കയാൽ സൽഗതികൂടാതെ
ദുഃഖിച്ചുനില്ക്കുന്ന ഭൂമിപാലൻ
ശാന്തയായുള്ളോരു കാന്തയോടൊന്നിച്ചു
ദാന്തനായ്നിന്നു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
നന്മുനിമാരുമായ് വൈകാതെ കണ്ടു ഞാൻ
ബ്രഹ്മലോകത്തിന്നു പോയനേരം
പുത്രരില്ലായ്കയാൽ ഗോപുരവാതില്ക്ക-
ലത്തലും പൂണ്ടങ്ങു നിന്നുപോയി
അത്തൽപെടേണ്ട നീ പുത്രഫലം നിണ-
ക്കെത്തുമെന്നെന്നോടഗസ്ത്യൻ ചൊന്നാൻ
ഘോരമായുള്ളോരു ശാപത്തിൻകാരണം
മാരവിലാസത്തെക്കോലുകിലൊ

ഒട്ടുമെ വൈകാതെയന്നിലം തന്നിലെ
നഷ്ടമാമ്ലോവതൊ ദ്രഷ്ടമല്ലൊ
മറെറാരു പുംസരെ നിങ്ങൾക്കമൊട്ടുമെ
പാറാതോന്നാകയുമുണ്ടു പാത്താൽ
എന്തെനിവേണ്ടതെന്നോത്തുമെ കണ്ടില്ല
വെന്തുവെന്തീടുന്നു പാരമുള്ളിൽ
എന്നതു കേട്ടോരു കുന്തിതാനമ്പോടു
തന്നുടെ കാന്തനെ നോക്കിച്ചൊന്നാൾ
ഭത്താവിൻചൊല്ലലെ പണ്ടൊരു പതിതാ-
നദ്ധ്വഗൻതന്നൊപ്പുണന്നമൂലം
ദൂഷണമേതുമെ വന്നതില്ലോക്കമ്പോൾ
ഭൂഷണമായിച്ചമഞ്ഞുതത്രെ
ഭാൎയ്യതാനിങ്ങനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ആൎയ്യനായുള്ളവൻ താനും ചൊന്നാൻ
പാതിവ്രത്യത്തിന്നു ഭംഗമില്ലാതോരു
ഗാഥ നീ കേട്ടതു കേൾക്കവേണം
ഭൂമിപനിങ്ങനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ആമോദം പൂണ്ടവൾതാനും ചൊന്നാൾ
ധമ്മരതനെന്ന ബ്രാഹ്മണൻ താൻ പണ്ടു
ധമ്മമെ നല്ലതെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
വേദിയരാദിയായുള്ളവരെല്ലാക്ക-
മോദനം നൽകിനാനാദരവിൽ
മൃഷ്ടമായിങ്ങിനെയോദനം നൽകിനി-
ന്നൊട്ടുനാളിങ്ങനെ ചെന്നകാലം
നിമ്മലനായോരു ഭൂസുരനമ്പിനോ-
ടുണ്മാനായ്യന്നാങ്ങിരുന്നനേരം
സതചരം കൊണ്ടു വിളമ്പിനിന്നീടുന്ന
ഉത്തമനാരിയെക്കാമിക്കയാൽ

പ്രാണങ്ങൾക്കാഹുതി ചെയ്യുന്നിന്നീടാതെ
ചേണാറുന്നിന്നു ഭുജിക്കുന്നേരം
തണ്ടലർബാണമേറുണ്ടായോരിണ്ടലാൽ
തൊണ്ടയിൽ ബന്ധിച്ചു ചോറുരുള
എന്നതു കണ്ടൊരു ഭൂസുരനാരിതാൻ
ഖിന്നത പൂണ്ടു പറഞ്ഞാളപ്പോൾ
ഉണ്ണാതെ നിന്നതിൻകാരണം ചൊല്ലുക
പുണ്യവാനായുള്ള ഭൂമിദേവ!
തണ്ണീരോ? വേണ്ടതു വ്യഞ്ജനജാലമൊ?
വെണ്ണയോ? പാലോ? നൽകാളമോ?
എന്നെല്ലാമിങ്ങനെ കേട്ടോരു നേരത്തു
മന്ദിരപാലകൻ ചെന്നു ചൊന്നാൻ
തുഷ്ണനായുള്ള നീ ഭോജനം വെണ്ണാതെ
തിട്ടതികോലുവാനെന്തുമൂലം
കോമളമായുള്ള വസ്തുക്കളേതാനും
കാമിച്ചിട്ടാകിലോ ചൊല്ലിക്കൊണ്ടാൽ
അത്ഥങ്ങളാകിലും വസ്ത്രങ്ങളാകിലു-
മദ്ധാംശമാമിവർതാനാകിലും
സത്വരം നൽകുവൻ സംശയം കൂടാതെ
സത്യമായ്ചൊന്നതു കേട്ടുചൊന്നാൻ
അത്ഥവും വസ്ത്രവുമല്ലിനിക്കിന്നിപ്പോൾ
ശ്രദ്ധയാകുന്നതു ചൊല്ലാമിപ്പോൾ
അന്ത്യത്തിൽ ചോദിച്ച സാധനമത്രെ ഞാൻ
ചിന്തിച്ചു സന്താപം പൂണ്ടതിപ്പോൾ
മന്മഥബാണം തൻമാറിടം പൂകയാ-
ലുന്മദം പൂണ്ടുള്ളോരാരണൻ താൻ
നന്മയും തിന്മയും വെണ്മയുമോരാതെ
തന്മതമായതു ചൊന്നനേരം

ശാന്തനായുള്ളവൃന്നോരാരണൻതന്നുടെ
കാന്തയെ നോക്കിത്തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ
സമ്മതയായ നീയിന്നിപ്പോൾ നമ്മുടെ
ധമ്മത്തെപ്പാലിച്ചു കൊള്ളുവാനായ്
ആരണൻ തന്നുടെ വാഞ്ഛിതമമ്പോടു
പൂരിച്ചു കൂട്ടുകയെന്നിങ്ങനെ
ഇഷ്ടനായുള്ളവൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
മൃഷ്ടമായുണ്ടു തെളിഞ്ഞു പിന്നെ
കെട്ടകം തന്നിലെ പുക്കൊരു നേരത്തു
മട്ടോലുംവാണിമാർ മൌലിമാലാ
ഭത്താവിൻചൊല്ലാലെയന്നു രാവമ്പോടു
അദ്ധ്യാഗന്തന്നെപ്പുണന്നുമൂലം
മാനിനീതന്നുടെ ചാരിത്ര്യത്തിന്നൊരു
ഹാനി വന്നില്ല പണ്ടെന്നു കേൾപ്പു
പുത്രരുണ്ടാകയിലാശയാലന്യരെ
ഭത്താവിൻചൊല്ലാലെ പൂണ്ടുകൊണ്ടാൽ
ഏതുമേ ദോഷമില്ലെന്നു താൻ കേട്ടുള്ള
ഗാഥകൾ പിന്നയുമോതിനിന്നാൾ
ആയ്യയായുള്ളൊരു ഭാൎയ്യതാനിങ്ങിനെ
കായ്യമായുള്ളതു ചൊന്നനേരം
ചാലെത്തെളിഞ്ഞു വഴങ്ങിനിന്നീടിന
ഭൂലോകപാലനെ കുപ്പിനേരെ
ചാരുവായുള്ളവൃന്നോരാരാമംതന്നിൽപു-
ക്കാരുപോൽ നല്ലതെന്നോത്തു മെല്ലെ
മന്ത്രവും ചൊല്ലി വിളിച്ചുനിന്നീടിനാ-
ളന്തകൻതന്നെയക്കുന്തീദേവി
വാരിജം മുമ്പായ ബാണങ്ങൾ ചെഞ്ചമ്മെ
മാറിടം തന്നിലക്കേല്പ്പൂയാലെ

വണ്ണം തിരണ്ടുള്ള നന്മണി പൂണ്ടിട്ടു
തിണ്ണം വളൎന്നുള്ള പോത്തുമേറി
ശ്രീവസുദേവൻതൻ സോദരി മേവുന്ന
കാവിലകം പുക്കാൻ കാന്തിയോടെ
പുഷ്പശരാൎത്തി മുഴുത്തു പുണൎന്നനാൾ
ഗൎഭവും പൂൎണ്ണമായ്വന്നുകൂടി
വാരിജകാമുകൻ പ്രത്യൂഷകലാലത്തു
വാരിയിൽനിന്നങ്ങു പൊങ്ങുംപോലെ
പാരിടംതന്നിലങ്ങായതു കാണായി
പാരാതെയാരോമൽപ്പൈതൽതന്നെ
ദീനരായ്മേവുന്ന വാനവരെല്ലാരു-
മാനന്ദവാരിയിൽ മുങ്ങി മുങ്ങി
നന്മലർ തൂകിനാരാശിയും ചൊല്ലിനാർ
ധൎമ്മജന്മാവെന്നു പേരുമിട്ടാർ
പുത്രനങ്ങുണ്ടായതു കണ്ടൊരു നേരത്തു
ചിത്തം തെളിഞ്ഞുള്ള ഭൂപതിതാൻ
വേദിയരെല്ലാൎക്കും ദാനങ്ങൾ ചെയ്തുടൻ
ജാതകൎമ്മങ്ങളുമാചരിച്ചു
അന്യങ്ങളായുള്ള കൎമ്മങ്ങൾ പിന്നെയു-
മൊന്നൊന്നെ ചെയ്തു വളൎത്തുനിന്നാൻ
നിൎമ്മലനായോരു ധൎമ്മജൻതന്നുടെ
ജന്മകൎമ്മങ്ങളെക്കേട്ടനേരം
വേവുറവ മേവുന്ന സൌബലദേവിതാൻ
ദേവൎഷിതന്നെ ദുഷിച്ചു പിന്നെ
കുന്തിതന്നുജന്നു യോഗ്യമായ്‌വന്നിതി-
ന്നന്തരംകൂടാതെ രാജ്യമെന്നാൽ
ദുഷ്ടമായ്മേവുന്ന ഗർഭത്തെ ഞാനിന്നു
നഷ്ടമാക്കീടുന്നേനെന്നും ചൊല്ലി

വണ്ണം തിരണ്ടൊരു ലോഹത്തെക്കൊണ്ടവൾ
തിണ്ണം തന്നാഭിയിൽ താഡിച്ചപ്പോൾ
വേദനകൊണ്ടങ്ങു നിന്നുപൊറായ്കയാൽ
ഭൂതലം തന്നിൽ പതിച്ചു ഗർഭം
ഒല്ലായെന്നെല്ലാരും ചൊല്ലുന്നനേരത്തു
നല്ലൊരു വാൾകൊണ്ടറുത്തറുത്തു
തൊണ്ണൂറുമൊന്നുമൊരമ്പതും സംഖ്യയായ്
ഖണ്ഡിച്ചു ഭൂതലം തന്നിലിട്ടാൾ
ഹേതിയിൽ മേവുന്ന ലോഹിതംതന്നെയ-
ബ്ഭൂതലം തന്നിൽ തുടച്ചെറിഞ്ഞാൾ
ഭാരതം നിർമ്മിച്ച മാമുനിതാനപ്പോൾ
പാരാതെ ചെന്നു ചെറുത്തുനീക്കി
ഖണ്ഡങ്ങളോരോന്നെ പൊന്നിൻകുടങ്ങളി-
ലെണ്ണിയങ്ങാക്കി നൽവെണ്ണയിട്ടു
മന്ത്രിച്ചു നന്നായി ബന്ധിച്ചുവെച്ചിട്ടു
മന്ത്രിച്ചുചൊല്ലിനാൻ ഭീഷ്മരോടു
ഏററം വിളങ്ങുമിക്കുംഭങ്ങൾതന്നിന്നു
നൂറെറാന്നു രാത്രി കഴിഞ്ഞീടുമ്പോൾ
*ആററായിനൂറു കുമാരന്മാരുണ്ടാകും
നൂറെറാന്നാമതൊരു കന്യകയും
രക്ഷിച്ചുകൊള്ളുകയെന്നിട്ടു മാമുനി-
യക്ഷണം പോയി മറഞ്ഞശേഷം
ഇപ്പൈതൽതന്നുടെ സോദരനായിട്ടു
ഇപ്പൊഴങ്ങെത്രയും കെല്പനായി
പാററാതെ കാന്തി കലർന്നോരു പൈതലെ-
പ്പെററുകൊള്ളേണം ഞാനെന്നും ചൊല്ലി

* ഇഷ്ടമായി.

സത്വങ്ങൾക്കെല്ലാമെ പ്രാണനായെത്രയും
ശക്തനായുള്ള സമീരണനെ
ചിന്തിച്ചു തന്നുടെ മന്ത്രത്തെ ധ്യാനിച്ചു
കുന്തിതാനമ്പോടു നിന്നനേരം
മണ്ടിവന്നീടിന വായുവും താനുമാ-
യണ്ടലർബാണനെസ്സേവിച്ചപ്പോൾ
ഉണ്ടായി വന്നൊരു ഗർഭവും പൂർണ്ണമായ്
വിണ്ടലക്കാനന്ദം പൊങ്ങുംവണ്ണം
പക്ഷമററീടുന്ന പർവ്വതംപോലെവ-
ന്നക്ഷണം ഭൂമിയിൽ വീണു പൈതൽ
ചാലെ വളർന്നൊരു വായുതനൂജൻതാൻ
കാലും കുടഞ്ഞു കരഞ്ഞ നേരം
ദൂരവേ കണ്ടൊരു കേസരിവീരൻതാൻ
ചാരുവായ്മേവുമപ്പാദപത്മം
സാരംഗപ്പൈതൽതന്നാനനമെന്നിട്ടു
ചാരത്തു മെല്ലവെ ചെല്ലുന്നേരം
ഉണ്ണിക്കാലൊന്നു കുടഞ്ഞതുകൊണ്ടിട്ടു
തിണ്ണം തളർന്നു മരിച്ചു വീണാൻ
ആമോദം പൂണ്ടുള്ള വാനവരെല്ലാരും
ഭീമനെന്നിങ്ങനെ പേരുമിട്ടാർ
പൊൽക്കുടംതന്നിൽ വളർന്നുള്ള പൈതങ്ങ-
ളൊക്കയുമൊന്നു ഭ്രമിച്ചിതപ്പോൾ
മാരുതനന്ദനൻ ജാതനായ്മേവുമ്പോൾ
വീരനായുള്ള സുയോധനനും
കുംഭം തകർത്തു പുറന്നു പുറപ്പെട്ടു
വമ്പരായുള്ളവരെന്നു ഞായം
ദേഹിതാൻ വേറിട്ടു വീണു നിന്നീടിന
സിംഹത്തിൻചാരത്തു ചെന്നു പിന്നെ

തിട്ടതിപൂണ്ടവർ കട്ടക്കിടാവിനെ-
പ്പെട്ടെന്നെടുത്തങ്ങു കൊണ്ടുപോയി
പാത്തിരുന്നീടുന്ന പാത്ഥിവൻതൻകയ്യിൽ
ചേത്തുനിന്നീടിനാരാത്തി നീക്കി
ചിന്തിച്ചു കാമുകരാഗമിച്ചീടുന്ന
മന്ത്രവും ചൊല്ലിയക്കുന്തീദേവി
ജംഭാരിതന്നൊത്തൻചാരത്തു കൊണ്ടുട-
നമ്പോടു ചെന്നു പുണന്നനേരം
കന്ദപ്പൻതന്നോളം കാന്തി കലന്നൊരു
നന്ദനനുണ്ടായി ഭൂതലത്തിൽ
വീരതയോരോന്നെ ചിന്തിച്ചു കാണുമ്പോാൾ
നാരായണൻ തന്നെയെന്നുതോന്നും
ചേല്ക്കണ്ണിമാരുടെ കണ്ണുകൾക്കെല്ലാമെ
പൊൽകുഴമ്പായിട്ടു വന്നുകൂട്ടും
ആഹവം കോലുന്ന ഭൂമിക്കു നല്ലൊരു
സംഹാരദേവതയെന്നു തോന്നും
മംഗലന്മാരായ മാമുനിമാരെല്ലാ-
മിങ്ങിനെ തങ്ങളിലോതിനിന്നാർ
അക്ഷണം വേണുന്ന കമ്മങ്ങളെല്ലാമെ
ശിക്ഷയിൽ ചെയ്തു വളത്തകാലം
ഇഷ്ടനായുള്ളൊരു കാന്തൻതൻചൊല്ലാലെ
മട്ടോലുംവാണീതാൻ മന്ദിയാതെ
മട്ടോലുംവാണിയാം മാദ്രിക്കു വൈകാതെ
മന്ത്രവും ചൊല്ലിക്കൊടുത്തു ചൊന്നാൾ
മാനസംകൊണ്ടൊരു പുംസനെച്ചിന്തിച്ചു
ധ്യാനിച്ചുകൊള്ളുക നീയിതെന്നാൽ

ചാരത്തു വന്നു പുണൎന്നു നിന്നീടുമെ
നേരത്രേ ചൊന്നതു തേറിനാലും
സന്തോഷം പൂണ്ടൊരു പങ്കജലോചനാ
സന്തതി രണ്ടു ലഭിച്ചുകൊൾവാൻ
എന്തൊരുപായമെന്നിങ്ങനെ തന്നിലെ
ചിന്തിച്ചുകണ്ടു തെളിഞ്ഞു പിന്നെ
നാകത്തിൽ മേവുന്ന നാസത്യന്മാരെത്താൻ
മാഴ്കാതെ കണ്ടു ഭജിച്ചു നേരേ
മാനസമുററു പുണൎന്നോരു നേരത്തു
വാനവർതന്നുടെ കാരുണ്യത്താൽ
മട്ടോലുംവാണിതൻഗൎഭവും പൂൎണ്ണമായ്-
പ്പെട്ടെന്നു പിന്നെയിരട്ടപെററാൾ
നോററിരുന്നീടിന കുന്തിതൻകയ്യില-
ങ്ങാററൽകിടാങ്ങളെ നൽകിനിന്നാൾ
കൌരവവീരന്നു സോദരനായിട്ടു
പാരുററ പൊൻകുടംതന്നിൽ നിന്നു
ദുശ്ശാസനൻ മുതലായ കുമാരരും
ദുശ്ശളയാകുന്ന കന്യകയും
ജാതരായോരോരോ നാളിടയിട്ടിട്ടു
ഭൂതലംതന്നിലങ്ങായിക്കൂടി
സന്തോഷം പൂണ്ടുള്ള കുന്തീതൻകാന്തനും
ശന്തനു തന്നുടെ സൂനുതാനും
ആലയം *തന്നിന്നും കാനനം തന്നിന്നും
ബാലകന്മാൎക്കു വിധിച്ചവണ്ണം

* തന്നിൽനിന്നും.

യോഗ്യമായ്മേവുന്ന കൎമ്മങ്ങളോരോന്നെ
മാൎഗ്ഗമാംവണ്ണം കഴിച്ചു പിന്നെ
ശ്രോത്രിയന്മാരുടേ ചാരത്തങ്ങാക്കിനാർ
ശാസ്ത്രവും വേദവുമഭ്യസിപ്പാൻ
വേദങ്ങൾ നല്ല പുരാണങ്ങൾ കാവ്യങ്ങൾ
ജ്യോതിഷവിദ്യകൾ നീതിശാസ്ത്രം
ഗ്രന്ഥങ്ങളായുള്ള മററുള്ള വിദ്യയു-
മൊക്കപ്പഠിപ്പിച്ചു ശിക്ഷയോടെ
ശിക്ഷിതരായുള്ള മാമുനിമാൎക്കെല്ലാം
ദക്ഷിണ നൽകി വിളങ്ങിനിന്നാർ.

***

അദ്ധ്യായം ൧൧.

കൎണ്ണന്റെ വിദ്യാഭ്യാസം.

മന്ത്രത്തിൻവൈഭവം കാണ്മതിന്നായിട്ടു
മന്ത്രിച്ചാൾ കന്യകയായ കാലം
പെററൊരു പൈതലെയാരുമേ കാണാതെ
തെററെന്നു വാരിയിലാക്കുന്നേരം
സൂതൻതാൻ കണ്ടിട്ടെടുത്തങ്ങുകൊണ്ടുപോ-
യാദരവോടു വളൎത്തുകാലം
പുത്രനായുള്ളൊരു കൎണ്ണനോടമ്പോടു
സ്വപ്നത്തിൽ ചൊല്ലിനാൻ മിത്രനപ്പോൾ
പണ്ടേയിന്നിന്നുടെ വൈരിയായുള്ളൊരു
വിണ്ടലർകോനുടെ സൂനുവിപ്പോൾ
മന്നിടംതന്നിൽ വളൎന്നു നിന്നീടുന്നോ-
നെന്നതുകാരണം വിണ്ണവർകോൻ
തന്നുടേ സൂനുവെപ്പാലിപ്പാനായിട്ടു
ഛന്നനായ്വന്നിവൻമേനിതന്നിൽ
തഞ്ചിനിന്നീടുന്ന കഞ്ചുകം തന്നേയും
ചെഞ്ചമ്മെ കുണ്ഡലയുഗ്മങ്ങളും
യാചിക്കുമെന്നാൽ നീ നൽകിനിന്നീടുകിൽ
നാശം നിനക്കു ഭവിക്കുമിപ്പോൾ
ചാകിലും നല്ലതു ധൎമ്മമെന്നോൎക്കുന്നു-
താകിലോ പിന്നേയുമൊന്നുചൊല്ലാം

ശക്തി പുലമ്പി വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
ശക്തി ശതക്രതുവോടു വാങ്ങി
കാമിച്ച വസ്തു വഴങ്ങിനിന്നീടുകിൽ
കാലത്തെക്കൊണ്ടിന്നു നന്നായ്വരും
ഭാർഗ്ഗവൻതന്നോടു വിദ്യ പഠിപ്പാനായ്
പാരാതെ പോകെങ്കിലെന്നും ചൊല്ലി
മിത്രൻ താനങ്ങു മറഞ്ഞൊരുനേരത്തു
നിദ്രയും കൈവിട്ടു സൂര്യപുത്രൻ
വിപ്രനായ് ചെന്നങ്ങു ഭാർഗ്ഗവൻ തന്നോടു
ക്ഷിപ്രമങ്ങോരോരോ വിദ്യയെല്ലാം
ചാലെപ്പഠിച്ചു തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങുന്ന
കാലത്തു ചെഞ്ചെമ്മെയന്നൊരുനാൾ
വത്സനായുള്ളൊരു സൂര്യജൻതന്നുടെ
ഉത്സംഗംതന്നിൽ വെച്ചുത്തമാംഗം
ഭദ്രനായുള്ളൊരു ഭാർഗ്ഗവരാമൻതാൻ
നിദ്രയും പൂണ്ടു കിടന്നനേരം
ഗോപതിതന്നുടെ സൂനുവെച്ചെഞ്ചമ്മെ
ശാപത്തെയേല്പിച്ചു തോല്പിപ്പാനായ്
വിണ്ണവർനായകൻ കർണ്ണൻതൻ വന്നുട-
വണ്ടായിച്ചെന്നു തുളയ്ക്കുന്നേരം
ദേശികൻതന്നുടെ നിദ്രയ്ക്കിന്നേതുമെ
നാശം വരുത്തരുതെന്നു നണ്ണി
നോവും ക്ഷമിച്ചവൻ നില്ക്കുന്ന നേരത്തു
കേവലം നിദ്രയും കൈവെടിഞ്ഞു
രക്തപ്രവാഹത്തെക്കണ്ടൊരുനേരത്തു
സത്വരം ചോദിച്ചറിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ

ആരണനല്ല നീ വിദ്യകൾ *വഞ്ചിപ്പാൻ
ചോരനായുള്ളൊരു വീരനത്രെ
ഊരുതൻമദ്ധ്യത്തിൽ ഭേദിക്കുന്നേരത്തു
ധീരത വന്നീടാ തേറിനാലും
വഞ്ചിച്ചു വിദ്യ പഠിച്ചതുകാരണം
ചെഞ്ചമ്മെ വൈരിയോടേല്ക്കുന്നേരം
ചാലെനീയെയ്യു ശരങ്ങളെയൊന്നുമെ
കാലത്തേ¶ക്കേലാതെ പോകയെന്നാൻ
എയ്യോരു സായകം രണ്ടാമതമ്പിനോ-
ടെയ്യാലതേല്ക്കട്ടെയെന്നും ചൊന്നാൻ
മോക്ഷത്തെച്ചൊന്നതു കേട്ടോരു നേരത്തു
ഭാസ്കരനന്ദനൻ പാരാതേ പോയ്
താതനായുള്ളൊരു സൂതൻതൻഗേഹത്തി-
ലാദരവോടു വസിച്ചാനപ്പോൾ.

—***—

* അപഹരിക്കുവാൻ.

¶ ഏശാതെ; പററാതെ.

അദ്ധ്യായം ൧൨.

കുരുപാണ്ഡവന്മാരുടെ ബാലലീലാമത്സരം

ആരണശാപത്താൽ ദാരങ്ങൾതന്നെയും
വേർവ്വിട്ടു മേവുന്ന മന്നവൻ താൻ
കാമവിലാസവും ചിന്തിച്ചു വ്യഗ്രിച്ചു
മാമലമദ്ധ്യത്തിൽ മേവുംകാലം
മംഗലനായുള്ളോരംഗജൻതന്നുടെ
ചങ്ങാതിയായ വസന്തമപ്പോൾ
ഗ്രീഷ്മത്തിൻപോക്കിൽനിന്നുണ്ടായ് വരുന്നുള്ളൊ-
രൂഷ്മതയൊക്കെ വറട്ടുവാനായ്
പാരിടം തന്നിൽ നടന്നുതുടങ്ങിനാൻ
മാരനും പിന്നെയങ്ങവ്വണ്ണമെ
സുന്ദരനായുള്ള കന്ദർപ്പൻ തന്നുടെ
സ്യന്ദനമായുള്ള തെന്നലപ്പോൾ
മല്ലികാ നല്ല കുരുഞ്ഞി കുരുക്കുത്തി
മുല്ലയും മാലതി മല്ലികയും
വാരിജം മുമ്പായ മററുള്ള പൂക്കളെ-
മോരോന്നേ പൂത്തു വിരിഞ്ഞവററിൽ
ചാലെക്കളിച്ചു നടന്നു തുടങ്ങിനാൻ
ബാലികമാരുടെ വീടുതോറും
ആശകൾ മൂന്നുമകന്നു നിന്നമ്പിനോ-
ടീശനേസ്സേവിച്ചു മൌനികളായ്

നിഷ്ക്കളസേവയെച്ചെയ്യുന്ന ലോകക്കും
ശുക്ലവികാരങ്ങൾ പൊങ്ങിപ്പിച്ചാൻ
ഘോരമായുള്ളൊരു ശാപത്തിൻകാരണം
ദാരങ്ങളോടു പിരിഞ്ഞു നേരേ
ഖിന്നത പൂണ്ടു വസിച്ചു നിന്നീടുന്ന
മന്നവവീരൻതാനന്നൊരുനാൾ
ഇഷ്ടയായുള്ളൊരു മാദ്രിയേത്തന്നേയും
പെട്ടെന്നു ചെന്നു പിടിച്ചു പൂണ്ടാൻ
ആരണൻ പണ്ടു ശപിച്ചതു കാരണം
പാരിടം തന്നിൽ പതിച്ചു വീണാൻ
എന്നുടെ വല്ലഭ! എന്നെയും കൈവെടി-
ഞ്ഞെങ്ങു നീ പൊയ്ക്കൊണ്ടതെന്നു ചൊല്ലി
കേഴുന്ന നാദത്തെക്കേട്ടോരു നേരത്തു
കോഴപൂണ്ടീടിനാൾ കുന്തിദേവി
പാരാതെ ചെന്നുതൻകാമുകൻ തന്നുടെ
മാറിടം തന്നിലലച്ചുവീണാൾ
പാണ്ഡുതാൻ വീണോരു ഭൂതലംതന്നില-
പ്പാണ്ഡവരെവരും പാഞ്ഞുചെന്നാർ
ഊഴികളൊക്കെക്കലുങ്ങുമാറുച്ചത്തിൽ
കേഴുന്ന നാദത്തെക്കേട്ടനേരം
ആടൽപൂണ്ടീടിന മാമുനിമാരെല്ലാ-
മോടിയണഞ്ഞു പറഞ്ഞുതേററി
കത്തിനിന്നീടുന്ന പാവകദേവങ്കൽ
സത്വരം ചാടിനാൾ മാദ്രിയപ്പോൾ
ദുഃഖിതയായോരു കുന്തിതാനന്മോടു
മക്കളും താനുമായാദരവിൽ
ആരണരോടു കലന്നുനിന്നന്മോടു
ദന്തിപുരം തന്നിൽ ചെന്നു പുക്കാൾ

ശാന്തനു മുമ്പായ മന്നവന്മാരെല്ലാം
സന്തോഷതോയത്തിൽ മുങ്ങിമുങ്ങി
ബാലകന്മാരേയും ലാളിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
ആലയം തന്നിൽ വിളങ്ങുമന്നാൾ
ദുസ്സഹന്മാരായ കൌരവന്മാക്കെല്ലാം
മത്സരമുണ്ടായി പാരംപാരം
പൂഴിച്ചോറാടിക്കളിക്കുന്നനേരത്തു
പാഴായ്മയോരോന്നെ കാട്ടിനിന്നാർ
തള്ളിത്തുടങ്ങിനാരെല്ലാരുമൊന്നിച്ചു
തള്ളിവിട്ടീടിനാർ കള്ളക്കുണ്ടിൽ
ആശീവിഷങ്ങളെക്കൊണ്ടന്നു ചെഞ്ചമ്മെ
ദംശിപ്പിച്ചീടിനാർ നാസികയിൽ
സർപ്പങ്ങൾ തന്നുടെ കാരുണ്യം തന്നാലെ
കെല്പനായുള്ളോരു ഭീമനപ്പോൾ
പണ്ടതിലായിരമാനതൻകൈബല-
മുണ്ടായിവന്നു ചമഞ്ഞുതത്രെ
മന്നവന്മാരുടെ ബാലന്മാർ ചൊല്ലാലെ
പിന്നേയൊരുദിനം പാചകന്മാർ
കാകോളമെല്ലാമേ കൊണ്ടുവന്നമ്പോടു
പാകത്തിൽ നിമ്മിച്ച പായസത്തെ
ഉണ്മാനായ് ചെന്നങ്ങിരുന്നോരുനേരത്തു
സമ്മാനിച്ചമ്പിൽ വിളമ്പിനിന്നാർ
പൂതനായുള്ളോരു ധമ്മതനുജൻതാ-
നോദനം തൊട്ടു ജപിക്കുന്നേരം
ചെഞ്ചമ്മെയുള്ളോരു പായസമല്ലിതു
നഞ്ചുണ്ടെന്നുള്ളതറിഞ്ഞു നേരെ
കയ്യും കുടഞ്ഞു നടന്നോരുനേരത്തു
പൈപെരുകീടിന വായുപുത്രൻ

മന്നവന്മാരുടെ ഭോജനമെല്ലാമെ
ഒന്നായുരുട്ടി വിഴുങ്ങി നേരേ
മെത്തമേൽ ചെന്നു കിടന്നുനിന്നമ്പോടു
ചിത്തം മറന്നങ്ങുറങ്ങുന്നേരം
വല്ലികൾകൊണ്ടന്നു പാണികൾ ബന്ധിച്ചു
തള്ളിവിട്ടീടിനാർ വെള്ളം തന്നിൽ
നീരൂടെ ചെന്നങ്ങു പാതാളം പൂകുമ്പോൾ
വീരനായുള്ളോരു വാസുകിതാൻ
ചാലെച്ചുറച്ചു കടിച്ചോരു നേരത്തു
ബാലേപ്പിടിച്ചു ചുഴററി നേരേ
അന്തത്തെ നൽകുവാനോങ്ങുന്നനേരത്തു
സന്താപം പൂണ്ടുള്ള നാഗകന്നി
കണ്ണുനീർ വാർത്തു കരഞ്ഞതുകണ്ടിട്ടു
കുണ്ഡലിതന്നെയയച്ചു വിട്ടാൻ
ദീനത്തെ കൈവിട്ടു വാസുകിതാനപ്പോൾ
മാനസംകൊണ്ടങ്ങറിഞ്ഞു പിന്നെ
ചാരുവായുള്ളോരു കന്യകാരത്നത്തെ
വീരനായുള്ളോരു മാരുതിതൻ-
പത്നിയായമ്പോടു നൽകി നിന്നീടിനാൻ
രത്നങ്ങളും പിന്നെയവ്വണ്ണമെ
വേട്ടുനിന്നീടിന മാരുതനന്ദനൻ
വാട്ടമകന്നു വിളങ്ങും കാലം
സുഭ്രൂവായുള്ളോരു പന്നഗനാരിയിൽ
ബഭ്രുബാഹുവെന്ന പുത്രനുണ്ടായ്
ബാലകൻ തന്നേയും മാതാവു തന്നുടെ
ആലയം തന്നിലെ വെച്ചുനിന്നാൻ
തൻപുരിതന്നിലകത്തു പുക്കീടിനാൻ
വമ്പനായുള്ളവനൊന്ന്വിതാംനാൾ

പിന്നെയൊരുദിനം ബാലകന്മാരെല്ലാ-
മൊന്നിച്ചു കാനനം പുക്കനേരം
ഏററം വളർന്നോരു പാതാളം തന്നിലെ
ന്നുററവരെല്ലാരും ചെന്നു പുക്കാർ
കണ്ടുനിന്നീടിനമാരുതനന്ദനൻ
മണ്ടിയണഞ്ഞങ്ങു ചെന്നാൻ മെല്ലെ
ചാരത്തു മേവുന്ന പാറകൾ കൊണ്ടുപോയ്
ദ്വാരത്തെത്തന്നെയടച്ചു നന്നായ്
പാരാതെതന്നുടെ മന്ദിരം പൂകിനാ-
നാരുമേ കാണാതെ നേരേയപ്പോൾ
ബാലകന്മാരെയും കണ്ടില്ലയാഞ്ഞിട്ടു
മാലുററു മേവുന്ന ഗാന്ധാരിതാൻ
ചാലെ വിളിച്ചു നടന്നു തുടങ്ങിനാൾ
മാലോകരെല്ലാരുമവ്വണ്ണമേ
വാപികാതന്നിലും കൂപങ്ങൾ തന്നിലും
കാവുകൾ തന്നിലും കാണാഞ്ഞപ്പോൾ
ഇങ്ങിനെ വന്നതിൻകാരണമെന്തെന്നു
തങ്ങളിൽ ചിന്തിച്ചു നിന്നനേരം
വാതജൻ ചെയ്തോരു കൌതുകമായതു
കൈതവമല്ലേതും പാർക്കുംതോറും
നിശ്ചയമെന്നോരു വാർത്തകളിങ്ങിനെ
നൽചെവിതോറും നടന്നുതായി
ഗാന്ധാരിതന്നുടെ വേദന കണ്ടിട്ടു
ശാന്തനായുള്ളോരു ശാന്തനവൻ
മാരുതിതന്നുടെ ചാരത്തു ചെന്നുനി-
ന്നാരുമേ കേളാതെ ചൊന്നാനപ്പോൾ
നീയറിയാതേയല്ലിങ്ങനെവന്നതു
ആയിതു ലോകവാദങ്ങളെന്നാൽ

* ആരാഞ്ഞു കാണേണം വൈകാതെയെന്നിട്ടു
മാരുതിയോടു കലർന്നു മെല്ലെ
കാടകം പൂകീട്ടു നോക്കുന്നനേരത്തു
വാട്ടമകന്നുള്ള ഭീമസേനൻ
ദ്വാരത്തിൻവാതിലും തള്ളിക്കളഞ്ഞിട്ടു
പാരാതെ തന്നിലിറങ്ങി മെല്ലെ
ബാലകന്മാരേയും കൊണ്ടുവന്നാമ്പോടു
ഭൂലോകപാലൻതൻമുന്നിലാക്കി
കാട്ടാളർ ചെയ്തോരു ഗോഷ്ഠിയിതെന്നൊരു
ധാർഷ്ട്യതതന്നെയും ചൊന്നാനപ്പോൾ
മത്സരം കൈവിട്ടു ഗംഗാതനൂജൻ താൻ
വത്സന്മാരോടു കലർന്നു നന്നായ്
ചെന്താരിൻമാതു വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
ഭന്തിപുരത്തിലകത്തു പുക്കാൻ
സന്താപം പൂണ്ടുള്ള മാലോകരെല്ലാരും
സന്തോഷവാരിയിൽ മുങ്ങിനിന്നാർ.

---

* അന്വേഷിച്ചു.

അദ്ധ്യായം ൧൩.

ക്രൂരരെ കൃഷ്ണൻ കുരുക്കന്മാരുടെ അടുക്കൽ അയച്ചത്.

ആനായപ്പൈതലാമാനന്ദമൂർത്തിയൊ-
ടാനകദുന്ദുഭിയന്നൊരുനാൾ
ചാരത്തു ചെന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
പാരിച്ചവേദന പൂണ്ടു മേന്മേൽ
കുന്തിയെന്നുണ്ടു നമുക്കൊരു സോദരി
ദന്തിപുരത്തിലിരുന്നു ഞായം
മാമുനിതന്നുടെ ശാപത്തിൻകാരണം
കാമുകൻ വീണു മരിച്ചുപോയി
ധർമ്മതനുജനും ഭീമനും പാർത്ഥനും
നിർമ്മലനായ നകുലൻതാനും
ചെഞ്ചമ്മെ നൽസഹദേവനുമിങ്ങിനെ-
യഞ്ചുകുമാരന്മാരുണ്ടുതാനും
ശാപത്തിൻമൂലം മരിച്ചുനിന്നീടിന
ഭൂപതിതന്നുടെയഗ്രജൻതൻ-
പുത്രന്മാരായുള്ള കൌരവവീരന്മാർ
ശത്രുക്കളായിട്ടു വന്നുകൂടി
തോയത്തിൽ ബന്ധിച്ചു ചാടിനിന്നീടിനാർ
പായസംതന്നിൽ വിഷംകൊടുത്താർ
മററുമങ്ങോരോരോ മാരണകർമ്മങ്ങ-
ളററമില്ലാതോളം ചെയ്തുകൂട്ടി

അച്ഛൻതാനിങ്ങിനെ ചൊന്നതുകേൾക്കയാ-
ലുൾച്ചൂടു പൂണ്ടുള്ളോരച്യുതൻതാൻ
നിർമ്മലരായുള്ള പാണ്ഡവന്മാരുടെ
അമ്മാമനായുള്ളോരക്രൂരനെ
ചാരത്തുകണ്ടു പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൻ
പാരുററുനിന്നൊരു വാർത്തയപ്പോൾ
ദന്തിപുരത്തിലകത്തുപുക്കമ്പോടു
ശന്തനുസൂനുവോടൊന്നുചൊല്ലു
ഇക്കണ്ടലോകങ്ങൾക്കുൾക്കാതലായ്നിന്നു
രക്ഷിച്ചുപോരുന്നോരെന്നുള്ളത്തിൽ
തള്ളിനിന്നീടുന്ന പ്രാണങ്ങളല്ലോയി-
ന്നഞ്ചാതെ പാണ്ഡവവീരരെന്നാൽ
ദുസ്സഹന്മാരായ കൌരവന്മാരെല്ലാം
മത്സരം കാട്ടുന്നതെന്നു കേട്ടു
ചൊല്ലുകൊണ്ടാകിലും തല്ലുകൊണ്ടാകിലും
വല്ലപ്രകാരമടക്കേണം താൻ
അല്ലായ്കിലെന്നുടെ ചക്രത്തിനമ്പോടു
നല്ലൊരു പാരണയാക്കുവൻ ഞാൻ
എന്നതുകേട്ടോരു ഗാന്ദിനീനന്ദനൻ
നന്ദജൻ തന്നെയും വന്ദിച്ചപ്പോൾ
വേഗത്തിൽ പോയങ്ങു കൌരവന്മാരുടെ
നാഗപുരത്തിലകത്തു പുക്കാൻ.
ശാന്തനായുള്ളോരു ഗംഗാതനൂജനോ-
ടാന്തരമാശു പറഞ്ഞനേരം
സന്താപം പൂണ്ടോരു ശന്തനുസൂനുതാൻ
ദന്തിപുരാധിപനോടു മെല്ലെ
ചുററവരെല്ലാരും കേൾക്കുമാറിങ്ങിനെ
ഏററം വിഷണ്ണനായ്നിന്നുചൊന്നാൻ

ചാലെക്കൊതിച്ചു നാം കണ്ടുനിന്നീടിന
ബാലകന്മാരുടെ ശീലമിപ്പോൾ
തങ്ങൾമാതാളമിബ് ഭ്രമിക്ക നല്ലൊരു
കണ്ടകമായത്രെ കണ്ടുകൂടി
ആവതില്ലേതുമേ ദൈവത്തിൻവൈഭവ-
മാക്കുമെ നീക്കാവാനല്ലയെല്ലൊ
ദേവകീനന്ദനൻ തന്നുടെ ചൊല്ലാലെ
കേവലം വന്നോരു ദൂതനോടും
എന്തൊന്നു ചൊൽവതെന്നേതുമേ വല്ലാതെ-
യന്ധനായെല്ലൊ ഞാൻ മേവുന്നിപ്പോൾ
ബന്ധുക്കളൊയുള്ള ലോകരുമായിട്ടു
ചിന്തിച്ചുകണ്ടു പറഞ്ഞുതേററി
നന്നായിപ്പാലിച്ചു നിന്നുകൊള്ളായ്കിലൊ
നന്നല്ലായെന്നേ ഞാൻ ചൊല്ലാവല്ലു
ദുഷ്കുലിതന്നുടെയംശകരെല്ലോ നിൻ-
മക്കളിന്നൊന്നത്രു കാരണമായ്
സത്യവും ധമ്മവും പാലിച്ചുപോരുന്നോ-
രുത്തമരല്ലിവരെങ്കിലും നാം
നീതിയിലായുള്ള ഗാഥകളോരോന്നെ
ഓതിനിന്നാമ്പോട്ടു രണ്ടുപാട്ടും
വിഘ്നങ്ങൾ കൂടാതെ പാലിച്ചുകൊള്ളുവാൻ
യത്നത ചെയ്‌വു ഞാനെന്നേവേണ്ടു
താതനും മാതാവും കേൾക്കുമാറിങ്ങിനെ
ഓതിനിന്നീടിന ഗംഗാപുത്രൻ
നാന്ദകധാരിതൻചൊല്ലാലെ വന്നൊരു
ഗാന്ദിനീനന്ദനനോടും ചൊന്നാൻ
വിശപത്തിനുള്ളിൽ വിളങ്ങിനിന്നീടിന
നിശ്ചലനെല്ലൊ നിന്നച്യുതൻതാൻ

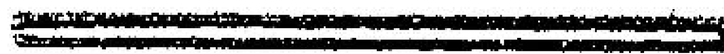
ഉത്തമരുള്ളിലും പാപികളുള്ളിലും
കത്താവായുള്ളത്രു പാത്തുകണ്ടാൽ
മുററുമിക്കാർമ്മുകിൽവർണ്ണൻതാനെന്നിയെ
മററാരുമില്ലത്രു കാരണമായ്
കൌരവവീരരും പാണ്ഡവന്മാരുമായ്
വൈരമുണ്ടായതു തീത്തുവെപ്പാൻ
നാനാഗുണങ്ങൾതന്നുള്ളിൽ വിളങ്ങുന്ന
നാരായണനൊഴിഞ്ഞാരുമില്ലെ
ഉത്തമനായൊരു ഗാംഗേയനിങ്ങിനെ
തത്വമറിഞ്ഞു പറഞ്ഞ നേരം
നന്ദിച്ചുപോയൊരു ഗാന്ദിനീനന്ദനൻ
കുന്തീതൻമന്ദിരംതന്നിൽ പുക്കാൻ
സോദരൻ വന്നതു കണ്ടൊരു നേരത്തു
മോദവും പൂണ്ടവളാദരവിൽ
ഇഷ്ടമായുള്ളൊരു ഭോജനംതന്നെയും
മൃഷ്ടമാംവണ്ണമങ്ങൂട്ടിനിന്നാൾ
അമ്മാമൻ വന്നതു കണ്ടൊരു നേരത്തു
ധമ്മജൻമുമ്പായ പാണ്ഡവന്മാർ
ചാരത്തു ചെന്നുനിന്നങ്ങവൻ തന്നുടെ
പാരുററ പാദങ്ങൾ കുപ്പിനിന്നാർ
ദുഷ്ടന്മാരായുള്ള കൌരവന്മാരുടെ
നിഷ്ഠുരകമ്മങ്ങളൊന്നൊന്നെതാൻ
ദീനത പൂണ്ടുടനോതിനിന്നീടിനാൾ
മാനിനീമാർകുലമൌലിയപ്പോൾ
ഭക്തനായുള്ളൊരു നൽക്കരിവീരനെ-
യത്തൽപെട്ടന്നൊരു നക്രംതന്നെ
അക്ഷണം വന്നു കുലപ്പെട്ടത്തമ്പോടു
രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടൊരു ലക്ഷ്മീശൻ താൻ

സന്തതം തൻപാദം ചിന്തിച്ചു നിന്നു താൻ
സന്താപം പോക്കുമെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
നാമസങ്കീൎത്തനം ചെയ്തുകൊണ്ടിങ്ങിനെ-
യാമയം പോക്കി വസിക്കുന്നു ഞാൻ
എന്നതു കേട്ടോരു ഗാന്ധിനീനന്ദനൻ
തന്നുടെ സോദരിയോടു ചൊന്നാൻ
നൽക്കരി തന്നുടെ ദുഃഖത്തെപ്പോക്കിയ
സൽകഥ ചൊല്ലുകയെന്നിങ്ങിനെ
ഉത്തമനാമവൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ചിത്തം തെളിഞ്ഞവരാതാനും ചൊന്നാൾ
വാർമെത്തുമാറു ത്രികൂടമെന്നിങ്ങിനെ
പേർപെററ പാലാഴിതന്നരികിൽ
ഉത്തമമായൊരു ശൈലമുണ്ടമ്പോടു
മുത്തുരത്നങ്ങൾ കലൎന്നു നന്നായ്
ചിത്രത പൂണ്ടുള്ള മാമല ചെഞ്ചമ്മേ
വൃത്തവും നീളവും തുല്യമായി
ത്തായി രണ്ടായിരം യോജനയുണ്ടുപോ-
ലായസരവ്യമിരണ്ടയമായ്
തുംഗത പൂണ്ടുള്ള ശൃംഗങ്ങൾ മൂന്നുണ്ടു
ഭംഗികലൎന്നു വിളങ്ങി നന്നായ്
യത്നങ്ങളായി വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
രത്നതടാകങ്ങളുണ്ടു മേന്മേൽ
ദേവിമാരമ്പോടു മേവിനിന്നീടുന്ന
കാവുകളുണ്ടു കളുത്തു മേന്മേൽ
നാരായണൻ തൻെറ പാദസരോജങ്ങൾ
പാരുററു സേവിച്ചിരുന്നുകൊൾവാൻ
നിൎമ്മലമായ മരങ്ങളുണ്ടങ്ങുമെ
വെണ്മകലൎന്നു നിന്നോരോ ദിക്കിൽ

തുംഗത പൂണ്ടുള്ള തെങ്ങു കവുങ്ങുക-
ളെന്നമേയുംങ്ങിതിൽ തിങ്ങിവിങ്ങി
പാരിജാതങ്ങൾക്കു നേരായി മേവുന്ന
ദാരുക്കളോരോന്നെയുണ്ടു മററും
കേകികൾ മുമ്പായ ഖേചരവൃന്ദങ്ങൾ
ക്രീഡിക്കുഴന്നുമുണ്ടോരോ ദിക്കിൽ
ഇത്ര ഗുണങ്ങളിണങ്ങിനിന്നീടുന്നോ-
രുത്തമമാമല തന്നിൽ നേരേ
ഇന്ദിരാവല്ലഭൻ തൻപാദം ചിന്തിച്ചി-
ട്ടിന്ദ്രദ്യുമ്നനെന്ന മന്നവൻതാൻ
മൌനിയായ്നിന്നങ്ങു സേവിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
ആനന്ദവാരിയിൽ മുങ്ങുമപ്പോൾ
മുമ്പിൽവന്നമ്പോടിറങ്ങിനിന്നീടിനാൻ
കുംഭജന്മാവായ മാമുനിതാൻ
ഉത്ഥാനംമുമ്പായ പൂജകൾ ചെയ്യാതെ
ചിത്രത്തിൽപോലെയിരുന്ന നേരം
കോപത്തെപ്പൂണ്ടുള്ള മാമുനി താനപ്പോൾ
ശാപത്തിന്നായിത്തുനിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ.
ബോധമില്ലാതൊരു മന്നവ! നീയിന്നു
വേതണ്ഡവീരനാകെന്നിങ്ങനെ
വാരണരൂപത്തെക്കൈക്കൊണ്ടന്നീടിന
വീരമഹീപതിയന്നൊരു നാൾ
കൂട്ടരും താനുമായ്വന്നിങ്ങു ചെഞ്ചമ്മെ
വാട്ടമകന്നൊരു പൊയ്ക പുക്കാൻ
വെള്ളവും കോരിക്കുടിച്ചുനിന്നങ്ങിനെ-
യുള്ളം തെളിഞ്ഞൊരു വീക്കുന്നേരം
ദേവലശാപത്താൽ നക്രമായ്ചെഞ്ചമ്മെ
കേവലം ഹൂഹൂവാം ഗന്ധർവൻതാൻ

വെള്ളത്തിൽനിന്നവനോടിവന്നാമ്പൊട്ട
മെല്ലവെയാഗ്രതൻ കാൽപിടിച്ചാൻ
തോയത്തിൽ നിന്നങ്ങു സംഗരംചെയ്തുട-
നായിരത്താണ്ടു കഴിഞ്ഞവാറെ
വീരത കൈവിട്ടു നൽകരിയന്നേരം
നാരായണൻതന്നെ നണ്ണിയുള്ളിൽ
ഭക്തി പൊഴിഞ്ഞു പുകണ്ണൊരു നേരത്തു
ഉത്തമശ്ലോകൻതാനാദരവിൽ
പന്നഗവൈരിതൻചാരുത പൂണ്ടുള്ളോ-
രുന്നമായ കഴുത്തിലേറി
വാളുമായ്ചെന്നുടൻ തന്നുടൽ പീഡിച്ചു
മാൽപെട്ടത്തീടിനാനേറ്റമേറ്റം
ചാലെ വളർന്നു വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
ജ്വാലകൾ പൂണ്ട സുദർശനത്താൽ
ബാഹുക്കൾ പാദങ്ങളെന്നിവ ഛേദിച്ചു
ദ്രോഹിപ്പിച്ചീടിന നേരത്തപ്പോൾ
മാനിയായുള്ളവനാനയെക്കൈവിട്ടു
ദീനത പൂണ്ടങ്ങു നിന്നനേരം
വ്യഗ്രമകന്നുള്ള നൽ കരിവീരനെ
തൃക്കരംകൊണ്ടു തലോടുന്നേരം
സാരൂപ്യനായങ്ങു നിന്നതു കാണായി
വീരനായുള്ളൊരു വാരണത്തെ
ലക്ഷ്മീശൻതന്നെ പുകഴ്ന്നുനിന്നീടിനാ-
രക്ഷണം ദേവകൾ ഭക്തിയോടെ
ഹൂഹൂതാൻ ശാപത്തെക്കൈവിട്ടു തന്നുടെ
ഗേഹത്തിലമ്പോടു ചെന്നുപുക്കാൻ.
ജംഭാരി മുമ്പായ ദേവകൾ കേൾക്കമാ-
റംഭോജലോചനൻ ചൊന്നാനപ്പോൾ

ഭക്തനായുള്ളോരു മന്നവ! നിന്നുടെ
ഉത്തമഗാഥകളോതി മേന്മേൽ
നിത്യവുമോതുന്ന മാനുഷരെല്ലാൎക്കും
മുക്തി നൽകീടുവൻ സത്യമായ് ഞാൻ.
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മറഞ്ഞു നിന്നീടിനാൻ
മംഗലനായുള്ള മാധവൻതാൻ.
കുന്തിതാനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
സന്തോഷം പൂണ്ടുള്ളോരക്രൂരൻതാൻ
നന്ദകുമാരകൻ മേവിനിന്നീടുന്ന
മന്ദിരംതന്നിലകത്തു പുക്കാൻ
ഗോകുലനായകൻ തമ്പാദം വന്ദിച്ചു
നാഗമഹാപുരി തന്നിലുള്ള
വാസ്തുവരീതികളോരോന്നെയമ്പോടു
പേൎത്തുപേൎത്തോതി വിളങ്ങിനിന്നാൻ.

അദ്ധ്യായം ൧൪.

കുരുപാണ്ഡവന്മാരുടെ അസ്ത്രാഭ്യാസം.

ധർമ്മജൻമുമ്പായ പൈതങ്ങളെല്ലാരു-
മുമ്മരപ്പൂങ്കാവിൽ ചെന്നിറങ്ങി
ആഴം കലർന്നോരു കൂപത്തിൻചാരത്തു
പാഴമ പൂണ്ടു കളിക്കുന്നേരം
മംഗലനായുള്ള ധർമ്മജൻ തന്നുടെ
ഭംഗി കലർന്നുള്ളോരംഗുലീയം
വെള്ളത്തിൽ പോയിപ്പതിച്ചതുകണ്ടിട്ട-
ങ്ങുള്ളം തളർന്നു നട്ടങ്ങി നേരെ
ചുററും നടന്നാങ്ങുഴന്നുതുടങ്ങിനാർ
നൂററവന്മാരുമപ്പാണ്ഡവരും
തീരത്തു ചെന്നങ്ങു നോക്കിനിന്നെല്ലാരും
പാരിച്ച താപത്തെക്കോലുംനേരം
ദ്രോണരും പുത്രനും വന്നിറങ്ങീടിനാർ
ചേണുററുനിന്നോരു കാവിലപ്പോൾ
കണ്ടുനിന്നീടുന്ന പൈതങ്ങളെല്ലാരു-
മിണ്ടലും കൈവിട്ടു നിന്നു ചൊന്നാർ.
കണ്ടാലുമെത്രയും നല്ലോരു നന്മണി
പൂണ്ടുനിന്നീടുന്നൊരംഗുലീയം
കാളിമകോലുമിത്തോയത്തിൽനിന്നത്തു
കാളപയോദത്തിൻമിന്നൽപോലെ

പാരാതെ കണ്ടിങ്ങു തീരത്തു കൊള്ളുവാ-
നേതുമെ വല്ലില്ല ഞങ്ങളാരും
ആരണരായുള്ള നിങ്ങളിന്നമ്പോടു
ചാരത്തുകൊണ്ടാകിൽ നന്നായിതും
ചൊൽക്കൊണ്ടു മേവുന്ന പൈതങ്ങളിങ്ങനെ
വ്യഗ്രിച്ചു ചൊന്നതു കേട്ടനേരം
മാനിയായുള്ളൊരു ദേശികൻതന്നുടെ
സൂനുവെ നോക്കിത്തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ
മോതിരം തന്നെയെടുത്തു നീ നൽകുകിൽ
സാധിച്ചു നമ്മുടെ വാഞ്ഛയെല്ലാം
അച്ഛൻതാനിങ്ങനെ ചൊന്നതു കേട്ടുള്ളാ-
രശ്വത്ഥാമാവു തെളിഞ്ഞു മേന്മേൽ
ചേണുററു നിന്നൊരു ചാപവും ഞാണിട്ടു
ബാണവും ബന്ധിച്ചു വാശ്ശിനോടെ
മോതിരം തന്നുടെ രന്ധ്രത്തിലമ്മാറൊ-
ന്നെയ്തു ശരത്തെ നിറുത്തി നേരെ
രണ്ടാമതെയ്തോരു സായകമങ്ങതിൻ
കണ്ഠത്തിലമ്പോടു സന്ധിച്ചപ്പോൾ
പിന്നെയുമോരോരോ സായകമെയ്തെയ്ത-
ങ്ങൊന്നിന്മേലൊന്നൊന്നു ചേർത്തു മെല്ലെ
മേല്പെട്ടുവന്നോരുസായകപുംഖത്തെ
വാശ്ശോടുചെന്നങ്ങെടുത്തുമെല്ലെ
രത്നത്തെപ്പൂണ്ടൊരു മോതിരംതന്നെയും
യത്നതക്കൂടാതെ നൽകിനിന്നാൻ.
കൌതുകവിദ്യകൾ കണ്ടൊരുനേരത്തു
പൈതങ്ങളെല്ലാരും പാഞ്ഞുപോയി
തുഷ്ടനായുള്ള പിതാമഹൻ തന്നോടു
പെട്ടെന്നു കമ്പിട്ടു കൂപ്പിച്ചൊന്നാർ.

ഏത്രയുംനല്ലൊരു ശാസ്ത്രവിദ്യാചാൎയ്യ-
നദ്യാനംതന്നിലെ വന്നാനിപ്പോൾ
താപത്തെപ്പൂണ്ടുള്ളോരെങ്ങൾതൻചൊല്ലാലെ
കൂപത്തിൽവീണുള്ളോരംഗുലീയം
പുത്രനായുള്ളൊരു ബാലകൻ ചെഞ്ചെമ്മെ
അസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടങ്ങെടുത്തു തന്നാൻ.
ഇങ്ങിനെചൊന്നതു കേട്ടൊരുനേരത്തു
തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന മോദത്താലെ
ആലവട്ടങ്ങളും വെഞ്ചാമരങ്ങളും
പീലിക്കുടത്തഴ തത്തികയും
വെള്ളികൊണ്ടുള്ളോരു താലങ്ങളോരോന്നിൽ
വെള്ളരിയും നല്ല പൂക്കുലയും
മുത്തുകളാദിയായ്മേവി നിന്നീടുന്ന
രത്നങ്ങൾ പൂരിച്ച കുംഭങ്ങളും
നിൎമ്മലമായുള്ളോരംബരജാലവും
വെണ്മ കലൎന്നുള്ള ദൎപ്പണവും
മംഗലദീപങ്ങൾ പൂണ്ടുനിന്നീടുന്നൊ-
രംഗനാരത്നങ്ങളാദിയായി
ഇഷ്ടത്തെ നൽകുന്നൊരഷ്ടമംഗല്യത്തെ-
പ്പെട്ടെന്നു മുമ്പിൽ നടത്തി നേരെ
ആനകളാദിയായ്മേവിനിന്നീടുന്ന
സേനകളോടു കലൎന്നനന്നായ്
ഭേരികൾ നാദവും പൂരിപ്പിച്ചമ്പോടു
പാരാതെ ചെന്നങ്ങു കണ്ടു നേരെ
യോഗ്യമായുള്ളോരു പൂജയും ചെയ്തിട്ടു
ഭാഗ്യവാനായുള്ള ദ്രോണർതന്നെ
ആനക്കഴുത്തിലിരുത്തിനിന്നമ്പോടു
മാനിച്ചു കൊണ്ടുപോയി മാണ്ടിനോടെ

മുത്തുകൾ കോരിച്ചൊരിഞ്ഞു നിന്നീടിനാ-
നുത്തമനായവൻ തൻതലയിൽ
പിന്നെയങ്ങൊന്നിച്ചു ധന്യമായ്യേവുമ-
മ്മന്ദിരം തന്നിൽ വിളങ്ങുമന്നാൾ
ആൎയ്യനായുള്ളോരു ദ്രോണരെ വന്ദിച്ചു
വീരനായുള്ളോരു ഗംഗാപുത്രൻ
ജന്മവും കൎമ്മവും ചോദിച്ചനേരത്തു
നിൎമ്മലനാമവൻതാനും ചൊന്നാൻ.
നിശ്ചലമായുള്ള സേവയെച്ചെയ്തു പ-
ണ്ടുഗ്രൻതാനമ്പോടു മേവും കാലം
ചാരുവായുള്ള ഘൃതാചിയെക്കണ്ടിട്ടു
മാരമാലേററവും പൊങ്ങുകയാൽ
പാരിടം തന്നിൽ പതിച്ചിതുപോൽ പണ്ടു
ധൈൎയ്യവും കൈവിട്ടു ബീജമപ്പോൾ
അമ്പോടെടുത്തു കൊണ്ടെന്നുടെ താതൻതാൻ
കുംഭത്തിലാക്കി ജപിക്കുന്നേരം
സംഭവിച്ചുള്ള ഞാനെന്നതു കാരണം
കുംഭജനെന്നെന്നെച്ചൊല്ലിപ്പോരും.
ഗൌതമയാകുന്ന പത്നിയിലമ്പോടി-
പ്പൈതൽ താൻ പോന്നുപിറക്കുന്നേരം
ഉച്ചൈശ്ശ്രവസ്സുകളായി വിളങ്ങുന്നൊ-
രശ്വങ്ങൾ കോപിച്ചു നന്ദിക്കയാൽ
അശ്വത്ഥാമാവെന്നു നാമത്തെച്ചൊല്ലിനാ-
രുച്ചത്തിലാമ്മാറു നിൎജ്ജരന്മാർ
അസ്ത്രം തുടങ്ങിയുള്ളായുധവിദ്യക-
ളുഗ്രൻ താനെന്നെപ്പഠിപ്പിക്കുമ്പോൾ
ഉത്തമനായ പൃഷതമഹീപന്റെ
പുത്രനായുള്ളൊരു മന്നവൻ താൻ

ചൊൽകൊണ്ടു മേവുന്ന കോദണ്ഡവിദ്യക-
ളൊക്കെപ്പഠിച്ചു തെളിഞ്ഞകാലം
ദക്ഷിണയായിട്ടു ശിക്ഷയിലമ്പോട-
ങ്ങക്ഷണം നൽകിനാനർദ്ധരാജ്യം
ധന്യനായുള്ള മഹീപനും പുത്രനും
തന്നുടെ നാട്ടിന്നു പോയകാലം
ഇന്നിന്നു പോകേണം പാഞ്ചാലദേശത്ത-
ങ്ങെന്നെങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു മേവുംകാലം
ഉണ്ടായിതന്നൊരു ദുർഭിക്ഷം ചെഞ്ചമ്മെ
തണ്ടാർമാതാളുമിബ്ഭൂമി തന്നിൽ
ജ്യോതിഷവിദ്യയിലെഗ്രയും ചെഞ്ചമ്മെ
വൈദഗ്ദ്ധ്യമുള്ളൊരു ഭൂമിദേവൻ
വാരങ്ങൾ തന്നുടെ നാഥന്മാർ മേവുന്ന
താരവും രാശിയുമംശകവും
ശീഘ്രവും മന്ദവുമുച്ചവും നീചവും
വക്രവും പാടും പിറപ്പുമെല്ലാം
സൂചിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ സൂക്ഷ്മത്തെക്കണ്ടോനായ്
സാക്ഷാൽ മുത്തനങ്ങു നോക്കുന്നേരം
സൂര്യനും സോമനും ക്രൂരനും സൌമ്യനും
പൂജ്യനും കാവ്യനും ഭാനുജനും
വൈരിയായ്മേവുന്ന രാഹുവുമേററവും
ഹീനനായുള്ളൊരു കേതുതാനും
വക്രിച്ചു ചെമ്മമ്മെ പന്ത്രണ്ടു വത്സരം
നില്ക്കുമെന്നുള്ളതറിഞ്ഞു നേരെ
വൃഷ്ടിയില്ലായ്കയാൽ ഭൂമിയിലൊക്കെയും
പുഷ്ടിയില്ലാതെപോമെന്നുറച്ചു
മാരിയില്ലാത്തനാൾ പൂരിച്ചു പോരുന്ന
പാരുററകോദ്രവം തന്നനേരെ

അറ്റമില്ലാതോളം കൊണ്ടുവന്നമ്പോടു
തെറ്റെന്നു മൂത്തിലമർത്തുകൊണ്ടാൻ
ശാകങ്ങൾ നല്ല തൃണങ്ങളുമോരോന്നെ
ചാലെ വരണ്ടു മുടിഞ്ഞുപോരമ്പോൾ
തള്ളിയന്നങ്ങു തളിർത്തു നിന്നീടുന്ന
കള്ളിയും നട്ടുവളർത്തുകൊണ്ടാൻ
വാട്ടമുണ്ടാകയില്ലാതപമേറ്റാലു-
മാട്ടിൻകുലങ്ങൾക്കെന്നു നണ്ണി
ബാലങ്ങളായുള്ള മേഷവൃന്ദങ്ങളെ
ചാലെ വളർത്തി വസിച്ചുകാലം
വൃഷ്ടിയില്ലായ്കയാൽ നഷ്ടമായ്‌വരുന്ന
കഷ്ടമാംകാലവും വന്നതപ്പോൾ
മാന്യങ്ങളായുള്ള ധാന്യങ്ങളെല്ലാമെ
ശൂന്യങ്ങളായിട്ടു വന്നുകൂടി
ഇക്കഥ മുമ്പെയറിഞ്ഞുകൊണ്ടമ്പോടു
ചൊൽക്കൊണ്ടു മേവുന്ന ബ്രാഹ്മണൻതാൻ
അന്നങ്ങളായുള്ളോരാജ്യവും ക്ഷീരവു-
മാവോളമുണ്ടാക്കി ആയവണ്ണം
നിത്യങ്ങളായുള്ള കർമ്മങ്ങളെല്ലാമെ
കൃത്യമായ് ചെയ്തു വിളങ്ങുമന്നാൾ
സൂര്യൻ തുടങ്ങിന രാശീശന്മാരെല്ലാ-
മാരണരായിച്ചമഞ്ഞു നേരെ
ഭൂലോകംതന്നിലിറങ്ങി വന്നമ്പോടു
ചാലേ നടന്നങ്ങു നോക്കുന്നേരം
വൃഷ്ടിയില്ലായ്കയാൽ ഭൂലോകവാസികൾ
നഷ്ടമായ്പ്പോയതു കണ്ടു കണ്ടു
കാശ്മീരദേശത്തു ചെല്ലുമ്പോളങ്ങൊരു
വേശ്മത്തിലമ്പോടു കാണായ്വന്നു

ഹോമങ്ങൾ തന്നുടെ ധൂമങ്ങൾ ചെഞ്ചമ്മെ
വ്യോമത്തിലോളമുയൎന്നു മേന്മേൽ
എന്നതുകൊണ്ടവരെല്ലാരുമൊന്നിച്ചു
മന്നിടം തന്നിലും ചെന്നു ചൊന്നാർ
ക്ഷുത്തുകൊണ്ടേറ്റവും ദീനരായ്വന്നു നി-
ന്നുത്തമനായുള്ള നിന്നെക്കാണ്മാൻ
എന്നതു കേട്ടുള്ള വിപ്രൻതാനൻപോടു
ചെന്നങ്ങു പൂജിച്ചു നിന്നു ചൊന്നാൻ
മുത്തിലമത്ത *വരകരികൊണ്ടു ഞാൻ
നിത്യവും സദ്യ കഴിച്ചുപോരും
ഇഷ്ടമെന്നാകിലിരുന്നാലുമെന്നിട്ടു
മൃഷ്ടമാംവണ്ണം വിളമ്പിയൂട്ടി
വിശ്രമിച്ചീടിനാൻ സാധനമോരോന്നെ
വെച്ചുനിന്നീടിനാനിഷ്ടയോടെ
അത്താഴമുണ്ടുള്ളോരാരണരെല്ലാരും
നിദ്രയെപ്പൂണ്ടു കിടന്നനേരം
ഷണ്മുഖൻതന്നുടെ കാരുണ്യം തന്നാലെ
ഉണ്മയായുള്ളതറിഞ്ഞു മെല്ലെ
ദൈത്യയും താനക്കായ് ചാലെ പുറപ്പെട്ടു
ജ്യോതിഷകാരിയായുള്ളവൻ താൻ
പെട്ടെന്നു വന്നിങ്ങു നോക്കുന്നനേരത്തു
വട്ടത്തിൽ മെല്ലെ കിടന്നകണ്ടാൻ
മാരിയെപ്പെയ്യിച്ചു തോല്പിപ്പാനായിട്ടു
നേരെയെടുത്തു കിടത്തി നിന്നാൻ
ഊഴികളൊക്കെക്കലുങ്ങിനിന്നീടുന്നു
പാഴിടിനാദത്തെക്കേൾക്കായ്വന്നു

* വരകിന്റെ അരി.

കന്നുകൾ ക്രൂടകളലുങ്ങിനിന്നീടുന്ന
തെന്നലും വന്നാഞ്ഞു വീത്തുതിണ്ണം
കാർമേഘജാലങ്ങൾ വന്നുനിറഞ്ഞിതു
വാർതങ്കുമാകാശംതന്നിലപ്പോൾ
വാനവർകോനുടെ വാഹനമായുള്ളോ-
രാനതൻതുമ്പിക്കൈയെന്നപോലെ
വണ്ണംതിരണ്ടുള്ള മാരിയും ചെഞ്ചമ്മെ
തിണ്ണംചൊരിഞ്ഞിതു ഭൂതലത്തിൽ
ഞെട്ടിയുണർന്നുള്ള രാശീശന്മാരെല്ലാം
രുഷ്ടരായ്നിന്നു ശപിച്ചാരപ്പോൾ
മാനുഷനായ നീയെങ്ങളെയിങ്ങിനെ
നാണംകെടുത്തതുകാരണമായ്
ഉത്തമരായുള്ള ജ്യോതിഷകാരികൾ
നിർദ്ധനരാകട്ടെയെന്നിങ്ങിനെ
ഭാനുതുടങ്ങിന രാശീശന്മാരെല്ലാം
വാനിടം മുന്നിട്ടു പോയാരപ്പോൾ
വൃഷ്ടിയും കാലത്തു തൂകിത്തുടങ്ങീതു
പുഷ്ടിയും പൂരിച്ചു ഭൂതലത്തിൽ
വൃഷ്ടിയില്ലാത്ത നാളോദനമില്ലാഞ്ഞു
തിട്ടതി പൂണ്ടു ഞാനന്നൊരുനാൾ
മിത്രനായുള്ളവൻ നൽകിനിന്നീടിനോ-
രർദ്ധരാജ്യത്തിന്നു ചെല്ലുന്നേരം
പൂജ്യമായുള്ളൊരു പൂജയെച്ചെയ്തില്ല
രാജ്യത്തിൽ പാതിയോപിയെല്ലൊ
എണ്ണമില്ലാതോളം കോപത്തെപ്പൂണ്ടിട്ടു
മന്നവൻതന്നോടങ്ങൊന്നു ചൊന്നാൻ
ശക്തനായുള്ളൊരു ശിഷ്യനെക്കൊണ്ടു ഞാൻ
സത്വരം ബന്ധിപ്പിച്ചുത്തമാംഗം

പാദുകം ചെഞ്ചെമ്മെ പൂണ്ടുനിന്നീടുന്ന
പാദങ്ങൾകൊണ്ടു ചവിട്ടിനേരെ
പൊന്മകുടത്തെയടക്കി നിന്നീടുവൻ
കർമ്മേശൻതന്നാണയെന്നിങ്ങിനെ
ഓരാതെ ചെയ്തൊരു സത്യത്തെപ്പാലിപ്പാൻ
ആരുപോൽ നല്ലതെന്നോർത്തകാലം
ഇസ്ഥലംതന്നിലെ ബാലകന്മാരുടെ
തത്വങ്ങളോരോന്നെ കേട്ടുപോന്നോൻ
നിർമ്മലന്മാരായ ബാലകന്മാർക്കെല്ലാം
നമ്മുടെ വിദ്യകൾ നൽകി നന്നായ്
പാഞ്ചാലഭൂപനെ ബന്ധിപ്പിച്ചീടുക
വാഞ്ഛയാകുന്നതു തേറിനാലും.
ഉത്തമനായുള്ള ദ്രോണർതാനിങ്ങിനെ
വസ്തുത ചൊന്നതു കേട്ട നേരം
പ്രാജ്ഞനായുള്ളോരു ഗംഗാതനൂജൻതാൻ
പ്രാശ്നികന്മാരെ വരുത്തി നേരെ
ചോദിച്ചു നല്ലോരു രാശിയും കല്പിച്ചു
സാധനശാലയിൽ പുക്ക പിന്നെ
ഉത്തമന്മാരായ ബാലകന്മാരെയും
വിദ്യകൾ * കോലുവാനാക്കിനിന്നാൻ.
വിഘ്നങ്ങൾ കൂടാതെ പാലിച്ചുകൊള്ളുവാൻ
വിഘ്നനെപ്പൂജിച്ചു ദ്രോണാചാര്യൻ
ധന്യന്മാരായുള്ള ബാലകന്മാരെയും
തന്നുടെ ചാരത്തു കൊണ്ടു നേരെ
കാർമ്മുകമന്ത്രവും ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
ബ്രാഹ്മമായുള്ള മുഹൂർത്തത്തിങ്കൽ.

* പഠിക്കുവാൻ; പയറുവാൻ.

ചാപവും ചാലെക്കൊടുത്തുനിന്നീടിനാൻ
ഭൂപാലബാലകന്മാൎക്കെല്ലാൎക്കും
ദ്രോണർ തുടങ്ങിന ദേശികന്മാരെയും
ചെന്നാരു ചെന്നു വണങ്ങി നന്നായ്
പാരാതെ മേവുന്നോരായുധവിദ്യക-
ളാരംഭിച്ചീടിനാർ ബാലകന്മാർ.
ശക്തന്മാരായുള്ള പൈതങ്ങളിങ്ങിനെ
നിത്യവുമഭ്യസിച്ചീടുമന്നാൾ
അന്യരായ്മേവുന്ന മന്നവന്മാരെല്ലാം
തന്നുടെ തന്നുടെ പൈതങ്ങളെ
ദ്രോണർതൻ ചാരത്താക്കിനിന്നീടിനാർ
ചേണുററ വിദ്യ പഠിപ്പതിനായ്.
ഭാനുതൻ ചൊല്ലാലെ വന്നുനിന്നീടിനാൻ
മാനിയായുള്ളൊരു കണ്ണനപ്പോൾ
തങ്ങളിലൊന്നിച്ചു വിദ്യകളെല്ലാമെ
ഭംഗിയിൽനിന്നു പഠിച്ചുനിന്നാർ.
ആഢ്യന്മാരായുള്ള ബാലകന്മാരെല്ലാം
വീരത പൂണ്ടു ദിനങ്ങൾതോറും
വാരണവീരന്മേലേറിനിന്നമ്പോടു
നേരേ പൊരുന്ന പ്രയോഗങ്ങളും
തേരിൽനിന്നാഹവം ചെയ്യും പ്രകാരവും
പാരററ വാജിമേലേറി നേരെ
* ചീററം തിരണ്ടങ്ങു ചെല്ലും പ്രകാരവും
മാററവും മററുള്ള ചാട്ടങ്ങളും
അന്യങ്ങളായുള്ള പോക്കുകൾ പിന്നെയു-
മൊന്നൊന്നെ ചാലെപ്പഠിച്ചു നന്നായ്

* കോപം വർദ്ധിച്ചു.

ചൊല്ക്കൊണ്ടു മേവുന്ന ബാലകന്മാരിൽ വെ-
ച്ചുത്തമനായുള്ള ധൎമ്മജൻതാൻ
തേരിൽനിന്നാഹവം ചെയ്തു നിന്നീടുവാൻ
വീരനായ്ത്തന്നു ചമഞ്ഞുതേററം.
ധീരനായുള്ളൊരു കൌരവനാഥനും
വീരനായുള്ളൊരു മാരുതിയും
ദണ്ഡെടുത്തൻപോടു ദണ്ഡിക്കുന്നേരത്തു
ദണ്ഡിതന്നുള്ളിലും ദണ്ഡമുണ്ടാം.

കല്യനായുള്ളൊരു കല്യനും പാൎത്ഥനും
വില്ലിങ്കൽ വല്ലഭമേറിവന്നു.
മററുള്ള ബാലകന്മാൎക്കെല്ലാം വീരത
മറെറാന്നിലേററമുണ്ടെന്നേ വേണ്ടു
സായമായുള്ളൊരു കാലത്തെക്കണ്ടിട്ടു
സന്ധ്യയിൽ കൈവിട്ടു ബാലരുമായ്
സ്നാനത്തിന്നായിട്ടു പോകുന്ന നേരത്തു
സൂനുതാനൻപോടു ദ്രോണർ ചൊല്ലാൽ
ബാലകന്മാരുടെ വൈദഗ്ദ്ധ്യം കാണ്മാനായ്

ചാലെ വളൎന്നൊരു ദാരുതന്മേൽ
അണ്ഡജം തന്നുടെ രൂപമായ് നിൎമ്മിച്ചു
മണ്ഡിതമായുള്ള പാവതന്നെ
തൂക്കിനിന്നൻപോടു ബാലകന്മാരെയു-
മാഹ്വാനം ചെയ്തു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ.
വൃക്ഷത്തിൻകൊമ്പത്തു തൂകിനിന്നീടുന്ന
ലക്ഷത്തെ ഛേദിക്കയെന്നിങ്ങിനെ
സൂരിതൻ സൂനുതാൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
സൂൎയ്യജൻ മുമ്പായ കൌരവന്മാർ
പുള്ളിനെ എയ്തങ്ങു തള്ളിവിട്ടീടുവാൻ
വല്ലാതെനിന്നതു കണ്ടനേരം

വമ്പനായുള്ളോരു ജംഭാരിനന്ദന-
നമ്പു തൊടുത്തങ്ങു എയ്യുന്നേരം
പാരിടം തന്നിൽ പതിച്ചതു കാണായി
പാരുററ മേവുന്ന പക്ഷിയന്ത്രം
ശത്രുവെ ബന്ധിച്ചു നൽകിനിന്നീടുവാൻ
ശക്തനിന്നർജ്ജുനനെന്നു നണ്ണി
സന്തോഷം പൂണ്ടൊരു ദേശികൻതാനപ്പോ-
ളന്തകൻതന്നുടെ സോദരിയിൽ
സ്നാനിപ്പാനായിട്ടിറങ്ങിനിന്നീടുമ്പോൾ
ഭാനുവെക്കണ്ടുള്ള രാഹുപോലെ
പെട്ടന്നു ചെന്നു പിടിച്ചുനിന്നീടിനാൻ
ധൃഷ്ടനായുള്ളൊരു വാർമുതല.
എന്നതു കണ്ടൊരു ബാലകന്മാരെല്ലാ-
മേതുമെ വൈയ്യാതെ നിന്ന നേരം
ശക്തനായുള്ളോരു വാസവനന്ദന-
നസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു കതുന്നു വീഴ്ത്തി.
അക്ഷണം തന്നുടെ ദേശികൻതന്നേയും
രക്ഷിച്ചു മന്ദിരം പുക്ക നേരം
ബ്രഹ്മാസ്ത്രത്തിൻെറ പ്രയോഗനിവർത്തനം
സമ്മാനിച്ചമ്പോടു നൽകിനിന്നാൻ.
മംഗലരായുള്ള ബാലകന്മാരെല്ലാം
രംഗമേറീടുവാൻ ഭംഗിയോടെ
മംഗലജാലങ്ങൾ തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന
ഗംഗയിൽ ചെന്നങ്ങിറങ്ങിനന്നായ്
ചാലെക്കുളിച്ചു കരേറിനിന്നീടുമ്പോൾ
മാലേയച്ചാറുമണിഞ്ഞു നന്നായ്
ആഭരണങ്ങളും പൂണ്ടുനിന്നീടിനാർ
ശോഭ കലർന്നുള്ള ചേലകളും

ഹാടകംകൊണ്ടുള്ള പട്ടങ്ങൾ ചേർത്തിട്ടു
കേടകന്നീടിന ചാപങ്ങളും
പുംഖത്തിൻതീരത്തും തൂവൽതൻ ചാരത്തും
പൊൻകൊണ്ടു ബന്ധിച്ച ബാണങ്ങളും
പൂണ്ടു തുടങ്ങിന ഭൂഷണജാലവും
ചേണുററ മെയ്യിൽ ധരിച്ചു നന്നായ്
ഏണാങ്കശേഖരൻ നാടകമാടുന്ന
മാണിക്യമണ്ഡപമെന്നപോലെ
ചാലെ വിളങ്ങുന്ന സാധനശാലയിൽ
ബാലകന്മാരെല്ലാം ചെന്നുപുക്കാർ.
നിശ്ചലനായോരു ദേശികൻതാനപ്പോ-
ളശ്വത്ഥാമാവോടു കൂടി നേരെ
മുത്തുകൾകൊണ്ടു വിതാനം തുടങ്ങിനാർ
രത്നങ്ങൾകൊണ്ടുമങ്ങവ്വണ്ണമെ.
ഉജ്ജ്വലിച്ചീടുന്ന ദീപങ്ങളോരോന്നെ
വെച്ചുനിന്നീടിനാരോരോരോ ദിക്കിൽ
വിഘ്നങ്ങൾ തീർത്തു ഗുണത്തെ വരുത്തുവാൻ
വിഘ്നേശപൂജ തുടങ്ങി മുമ്പിൽ
ദിക്കുകളോരോന്നെ പാലിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
ചൊൽക്കൊണ്ടുനിന്നുള്ള ദേവകൾക്കും
ഭൂതേശനാദിയായ്മേവിനിന്നീടിന
ഭൂതവൃന്ദങ്ങൾക്കും മാതൃകൾക്കും
അർച്ചിച്ചു വെവ്വേറെ നന്നായിപ്പൂജിച്ചു
നിശ്ചലനായ്നിന്നു കൈതൊഴുതാൻ.
ഭേരിതൻനാദത്തെപ്പൂരിപ്പിച്ചീടിനാൻ
വീരതപൂണ്ടുള്ള വാഴ്ത്തികളും
മന്നവന്മാരെല്ലാം വന്നുതുടങ്ങിനാർ
തന്നുടെ തന്നുടെ തേരിലേറി

ളുന്നതരായുള്ള സിംഹങ്ങളെല്ലാമെ
കുന്നുകളൊന്നിലെയെന്നപോലെ
അഞ്ചാതെ മന്നവർ തന്നുടെ തന്നുടെ
മഞ്ചങ്ങളേറി വിളങ്ങിനിന്നാർ.
കുന്തി തുടങ്ങിന നാരിമാരെല്ലാരും
ബന്ധുരകാന്തി കലൎന്നു നന്നായ്
മേനക മുമ്പായ മാനിനിമാരെല്ലാം
മേരുവിൻമദ്ധ്യത്തിലെന്നപോലെ
നീടുററുനിന്നുള്ള മാടങ്ങളേറിനാർ
ചേടിമാരോടു കലൎന്നു നന്നായ്
ദേശികന്മാരേയും വന്ദിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
കേശവൻതന്നെയുമുള്ളിൽ നണ്ണി
ഉത്തമനായുള്ള ധൎമ്മജൻതാനപ്പോ-
ളസ്ത്രങ്ങൾ സന്ധിച്ചു നിന്നു നേരെ
ത്തുമ്പിക്കൈ പൂണ്ടുള്ള ദേവനെ വന്ദിച്ചി-
ട്ടമ്പുകൾ മൂന്നുകൊണ്ടെയ്തു മുമ്പിൽ
ചിത്രത പൂണ്ടുള്ള ലക്ഷവും ചിത്തവും
അസ്ത്രവും നേത്രവും ചേൎത്തു നന്നായ്
വിക്ഷേപിച്ചീടിനൊരസ്ത്രങ്ങക്ഷണം
ലക്ഷത്തിൻവക്ഷസ്ഥലത്തിലേററു
മുല്പാടു ഞാനെന്നി വേറെതെന്നുള്ളൊരു
ദൎപ്പവും പൂണ്ടങ്ങു സൎവ്വകരും
ആശു പോയ്ചെന്നു കണ്ടൊരു നേരത്തു
ദേശികൻതന്നുടെ ചൊല്ലിനാലെ
വാട്ടമകന്ന സുയോധനൻ തന്നുടെ
ജ്യേഷ്ഠനായുള്ളൊരു മാരുതിതാൻ
നായകനായ വിനായകനെന്നൊരു
സായകംതന്നെയുമെയ്തു മുമ്പിൽ

രണ്ടാമതെയ്ത്തു പാരമപ്പ്രാവതൻ
കണ്ഠത്തെക്കീറിച്ചു കെടിപ്പ്രായി.
പോരാഞ്ഞു വന്നോരു കൌരവനായകൻ
പാരാതെ വന്നു നിന്നെയ്തുനേരം
വാപിയെന്നുള്ള പ്രമാണത്തെക്കാട്ടുവാൻ
ദീപം തകൎത്തു നടന്നു ബാണം.
വമ്പനായുള്ളോരു ജംഭാരിനന്ദന-
നമ്പോടു ചെന്നങ്ങു നിന്നു നേരെ
മേഘത്തിൻനാദത്തെ വെന്നുനിന്നീടുന്ന
ജ്യാഘോഷമിട്ടു ശരം തൊടുത്താൻ.
ദ്രോണർ തുടങ്ങിന ദേശികന്മാരെയും
പ്രാണസമനായ കൃഷ്ണനേയും
വാസവൻ തന്നെയും ചിന്തിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
വാസുകിതുല്യമായുള്ള ബാണം
പുഷ്ടമായുള്ളോരു തൂണീമദ്ധ്യത്തിൽ
തൊട്ടു തൊടുകുറി നോക്കിവിട്ടാൻ.
പാവതന്നംഗത്തെ ഭേദിച്ചു ബാണമ-
പ്പാരിൽ നടന്നിതു തൂവലോളം
കണ്ടുനിന്നീടുന്ന മാലോകരെല്ലാരും
കൊണ്ടാടിനിന്നാരാ വിങ്ങലതം
മറ്റുള്ള ബാലകന്മാരെല്ലാം വെവ്വേറെ
തെറ്റെന്നു വന്നു നിന്നെയ്തുനേരം
ലീലയായ് നിന്നു പിണങ്ങിനാരെല്ലാരും
മാലോകക്കൊമ്പോടു കലമ്പിതിന്നായ്
മല്ലിനെക്കാട്ടിനാൻ കൌരവനാഥനും
കെല്പനായുള്ളോരു മാരുതിയും
ഇന്ദ്രതനൂജനും കൎണ്ണനും തങ്ങളിൽ
ചണ്ഡമായ് നിന്നു പിണങ്ങുന്നേരം

തുല്യമായുള്ള പരാക്രമം കണ്ടിട്ടു
കല്യനായുള്ള സുയോധനൻതാൻ
ജംഭാരിപുത്രനെ വെന്നുനിന്നീടുവാൻ
വൻപനെന്നിങ്ങിനെയുള്ളിൽ നണ്ണി
അംഗപുരത്തിന്നു നാഥനാക്കീടിനാൻ
രംഗത്തിൽ നിന്നൊരു കർണ്ണൻതന്നെ
കണ്ടുനിന്നീടുന്ന പാണ്ഡവന്മാരെല്ലാ-
മിണ്ടലും കോപവും പൂണ്ടുനിന്നാർ.
ആര്യനായുള്ളൊരു ദ്രോണരുമെത്രയും
വീരനായുള്ള കൃപാചാര്യനും
ദക്ഷിണ വാങ്ങിയനുഗ്രഹിച്ചീടിനാ-
രക്ഷണം ബാലകന്മാർക്കു മേന്മേൽ.
പിന്നെയവരെല്ലാരും തന്നുടെ തന്നുടെ
മന്ദിരംതന്നിലകത്തു പുക്കാർ.

അദ്ധ്യായം ൧൫.

ദ്രോണരുടെ പ്രതിക്രിയ.

പിന്നെയൊരുദിനം കൌരവന്മാരെല്ലാം
ധന്യനായുള്ളൊരു ദ്രോണർചൊല്ലാൽ
വീരനായുള്ളൊരു പാഞ്ചാലൻതന്നോടു
പാരാതെ ചെന്നു പൊരുന്ന നേരം
പാഞ്ചാലൻതന്നുടെ സോദരന്മാർ വന്നി-
ട്ടഞ്ചാതെ സംഗരം ചെയ്തുനിന്നാർ.
ചീററവും കൈവിട്ടു നൂററവരെല്ലാരും
തോറേറാടിപ്പോയതു കണ്ടനേരം
പാർത്ഥന്മാർ പാരാതെ ചെന്നതു കണ്ടിട്ടു
ആർത്തനായുള്ളൊരു മന്നവൻതാൻ
കാലന്റെ സൂനുതൻകാലിണ വന്ദിച്ചു
പാലിച്ചുകൊള്ളേണമെന്നും ചൊല്ലി
പൂജ്യമായുള്ളോരഹിച്ഛത്രംതന്നെയും
രാജ്യാർത്ഥമായിട്ടു നൽകി നിന്നാൻ.
പണ്ടു താൻ ചെയ്ത പ്രതിജ്ഞയെപ്പോക്കുവാൻ
മണ്ടിയണഞ്ഞു ഗുരുപ്രവരൻ
ശക്തനായുള്ളൊരു പാഞ്ചാലൻതന്നുടെ
ഉത്തമാംഗത്തിൽ ചവിട്ടിനിന്നാൻ.
ദ്രോണർ താൻ ചെയ്തൊരു വേലയെക്കണ്ടിട്ടു
നാണത്തെപ്പൂണ്ടുള്ള പാഞ്ചാലൻതാൻ

അർദ്ധേന്ദുമൌലിയെസ്സേവിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
പ്രത്യക്ഷമായിട്ടനുഗ്രഹത്താൽ
ഉത്തമമായുള്ള യാജനംകൊണ്ടന്നു
പുത്രകാമേഷ്ടിയെച്ചെയ്യുന്നേരം
പെട്ടന്നു വന്നിങ്ങു പൊങ്ങിനിന്നീടിനാൻ
ധൃഷ്ടനായുള്ളോരു ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻ
ധന്യനായുള്ളോരു മാമുനിപുംഗവ-
നന്യമായുള്ളതെടുത്തു നന്നായ്
ഉത്തമമന്ത്രവും ചൊല്ലിനിന്നമ്പോടു
സത്വരമാഹുതി ചെയ്യുന്നേരം
മംഗലജാലങ്ങൾ തിങ്ങിനിന്നീടുന്നൊ-
രംഗനാരത്നംതാൻ പൊങ്ങിനിന്നാൾ
യാഗം തുടങ്ങിന മാമുനിമാർക്കെല്ലാ-
മാശയം ചാലെക്കളുർക്കാംവണ്ണം
ദക്ഷിണ നൽകിയയച്ചുനിന്നമ്പോടു
മക്കളെപ്പാലിച്ചു വാണിരുന്നാൻ.

***

അദ്ധ്യായം ൧൬.

ധൎമ്മപുത്രരുടെ രാജ്യാധിപത്യം.

ഉത്തമനായുള്ള ഗംഗാതനൂജൻതാൻ
നൽധൃതരാഷ്ട്രരും മന്ത്രികളും
ബന്ധുക്കളായുള്ള മററുള്ള ലോകരും
ചിന്തിച്ചുകണ്ടു നടന്നൊരു നാരം
സൂൎയ്യജൻതന്നുടെ സൂനുവായുള്ളൊരു
വീരശിഖാമണിതന്നെ നേരെ
ആഴികളേഴിനകത്തു വിളങ്ങുന്നൊ-
രൂഴിക്കുനാഥനായ് വാഴിപ്പാനായ്
ധാത്രിയിലെങ്ങുമയച്ചുനിന്നീടിനാർ
തീൎത്ഥജലങ്ങളെക്കോരുവാനായ്
പാരാതെ പോയൊരു ദാസന്മാരെല്ലാരു-
മോരോരോ ദിക്കിൽ നടന്നു മേന്മേൽ
പൊന്മയമായുള്ള കുംഭങ്ങളോരോന്നിൽ
കന്മഷം പോക്കുന്ന തോയമെല്ലാം
ഭേരിതൻനാദവും പൂരിപ്പിച്ചമ്പോടു
കോരി നിറച്ചിങ്ങു കൊണ്ടുപോന്നാർ
പ്രാജ്ഞനായുള്ളോരു ധൎമ്മതനൂജന്റെ
രാജ്യാഭിഷേകത്തെക്കാണ്മതിന്നായ്
മന്നവരെല്ലാരും വന്നുതുടങ്ങിനാർ
തന്നുടെ തന്നുടെ സേനയുമായ്
ധൌമ്യൻ തുടങ്ങിന മാമുനിമാരെല്ലാം
ബ്രാഹ്മമമായുള്ള മുഹൂൎത്തത്തിങ്കൽ

ഹേരംബൻതന്നെയും വന്ദിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
ഹേമകുംഭങ്ങൾ നിറച്ചു നന്നായ്
രാജയോഗങ്ങൾ വിളങ്ങുകയെന്നിട്ടു
പൂജതുടങ്ങിനാരായവണ്ണം
മുത്തുകൾകൊണ്ടു പടുത്തു നിന്നൊത്രയും
ചിത്രത പൂണ്ടുള്ള *പൊൽത്തറമേൽ
കേസരിവീരനായ്മേവിനിന്നൊത്രയും
ഭാസുരമായുള്ള പീഠമിട്ടാർ.
ഭൂമിക്കു നല്ലൊരു ഭൂഷണമായുള്ള
രാജകുമാരൻ പണ്ടെന്നപോലെ
നിർമ്മലനായുള്ള ധർമ്മജന്മാവു താൻ
പൊന്മയമായുള്ള പീഠമേറി
വാനവരെല്ലാരും ദീനത കൈവിട്ടു
ആനന്ദം പൂണ്ടാലുമായവണ്ണം
എന്നങ്ങു ചൊൽവാനായെന്നകണക്കെ പോ-
യ്വിണ്ണിലകം പുക്കു ഭേരിനാദം
പൊന്മയമായുള്ള പട്ടവും ബന്ധിച്ചു
രമ്യമായുള്ള മുഹൂർത്തത്തിങ്കൽ
പ്രാജ്ഞനായുള്ളൊരു ധൌമ്യൻതാനമ്പോടു
രാജ്യാഭിഷേകവുംചെയ്തു പിന്നെ
ഭൂമിക്കു നല്ലോരു ഭൂഷണമായിട്ടു
$വാർമെത്തുമാറു വിളങ്ങുകെന്നാൻ.
ചൂഴവും മേവുന്ന മന്നവന്മാരെല്ലാം
¶കോഴയും നൽകി വിളങ്ങിനിന്നാർ

* പൊന്നിൻതറ.

$ ഭംഗി ചേരുംവണ്ണം.

¶ കപ്പം.

സാമ്യമകന്നുള്ള ധർമ്മജൻ തന്നുടെ
മേന്മകളോരോന്നേ കണ്ടനേരം
ദുസ്സഹന്മാരായ കൌരവന്മാർക്കെല്ലാം
മത്സരമുണ്ടായി പാരം പാരം
ആരണരാദിയായ് നാലുവർണ്ണത്തേയും
ആചാരസൌഖ്യങ്ങളോടുകൂട
പാലിച്ചു ചെഞ്ചെമ്മെയാലയം തന്നിലെ
ഭൂലോകപാലകൻ മേവുംകാലം
വൃഷ്ടിയും കാലത്തു തൂകിത്തുടങ്ങിതു
പുഷ്ടിയും പൂരിച്ചു ഭൂതലത്തിൽ
തുഷ്ടനായുള്ളോരു മന്നവൻചൊല്ലാലെ
ദുഷ്ടജനങ്ങളെ നിഗ്രഹിപ്പാൻ
ദിക്കുകൾതോറും നടന്നുതുടങ്ങിനാർ
ദിഗ്ഗജതുല്യപരാക്രമന്മാർ
അന്തകൻതന്നോടു തുല്യരായ്മേവുന്ന
കുന്തളനും ദന്തവക്ത്രൻതാനും
ആഹവം കോലുവാൻ വന്നതു കണ്ടിട്ടു
സിംഹപരാക്രമനായ പാർത്ഥൻ
ഭാനുതനൂജൻറെ മന്ദിരം പൂകിച്ചാൻ
ഹീനന്മാരായ യവനന്മാരെ
അന്തമില്ലാതോളം ഭൂതികൾ കൊണ്ടന്നു
ദന്തിപുരത്തിൽ നിറച്ചു നേരം
അന്യരായ്മേവുന്ന മന്നവരോരോരോ
മന്നവവീരരെ വെന്നുവന്നാർ
സൂതജൻമുമ്പായ കൌരവന്മാരെല്ലാം
ഭൂലോകം തന്നിൽ നടന്നു നേടി
ഗാന്ധാരിതന്നുടെ സോദരനായുള്ള
ഗാന്ധാരൻതന്നെപ്പിടിച്ചുകെട്ടി

ഓദനം മാത്രം കൊടുത്തുവന്നീടിനാർ
ഭൂതലം വീണ്ടങ്ങു കൊള്ളുവാനായ്
സന്താപം പൂണ്ടുള്ള മന്നവന്മാരെല്ലാം
ചിന്തിച്ചുകണ്ടുടനന്നോരുനാൾ
ബാലനായുള്ള ശകുനിക്കു ചെഞ്ചമ്മെ
ചാലെ നൽകീടിനാർ ഭോജനത്തെ
പട്ടിണിവിട്ടു മരിച്ചുനിന്നീടിനാ-
രെട്ടുമൊരമ്പതും പിന്നെയൊന്നും
മൃഷ്ടമായുണ്ടു വളൎന്നുതുടങ്ങിനാൻ
ധൃഷ്ടനായുള്ള ശകുനിതാനും
ചാകുന്ന നേരത്തു മന്നവരൊന്നിച്ചു
മാഴ്കാതെ തന്നോടു ചൊന്നവണ്ണം
വൈരികളായുള്ള കൌരവവീരരെ
വേരറുത്തീടുവാൻ സാധനമായ്
അഗ്രജൻതന്നുടെ അസ്ഥികൊണ്ടമ്പിനോ-
ടക്ഷവും നിൎമ്മിച്ചു വെച്ചുകൊണ്ടാൻ
അന്ധനായുള്ള സുയോധനൻതാനപ്പോൾ
സന്താപം പൂണ്ടുള്ളോരമ്മ ചൊല്ലാൽ
മന്ത്രിയായുള്ള കണികനെപ്പോലെതാൻ
ബന്ധുവായ്ക്കൊണ്ടാനസ്സൌബലനെ
വൈരവുമുള്ളിലടക്കിനിന്നമ്പോടു
കാൎയ്യമായുള്ളതു സാധിപ്പാനായ്
ഇഷ്ടനായുള്ള സുയോധനൻതന്നുടെ-
യിഷ്ടവുമോതിയിരുന്നുകൊണ്ടാൻ
കാലൻെറ സൂനുതാൻ ഭൂതലം പാലിച്ചു
കാലമങ്ങയ്യാണ്ടു ചെന്ന കാലം
ആൎയ്യനായുള്ളോരു ധൎമ്മജൻതന്നുടെ
പൌരുഷമോരോന്നെ കാൺകകൊണ്ടും

വീരതയേററവും പൂണ്ടുനിന്നീടുന്ന
മാരുതപുത്രനെപ്പേടിച്ചിട്ടും
ആത്തനായുള്ള സുയോധനൻ തന്നോടു
ധൂത്തനായുള്ള കണികൻതാനും
മാതുലനായ ശകുനിയും കർണ്ണനും
സോദരനായ ദുശ്ശാസനനും
ബന്ധുക്കളായുള്ള മററുള്ള ലോകരും
ചിന്തിച്ചുകണ്ടു പറഞ്ഞാരപ്പോൾ
താനെയുഴന്നോരു സൂകരവീരനു
ചേണററുചേത്ത ഫലം കണക്കെ
മാരുതപുത്രൻെറ പക്ഷത്തിലന്മോടു
വാരിജലോചനൻ താനുണ്ടല്ലൊ
ശക്തികൊണ്ടേതുമൊന്നാവതില്ലോക്കുമ്പോൾ
ബുദ്ധികൊണ്ടെന്തെനിയെന്നോ വേണ്ടു
ഇങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചു പിന്നയും പിന്നയും
തങ്ങളിലന്യോന്യമോത്തുകൊണ്ടു
ചിത്രത പൂണ്ടുള്ള മന്ദിരം നിമ്മിച്ചു
സത്വരമങ്ങതിലാക്കി മെല്ലെ
ദഗ്ദ്ധമാക്കീടുകയെന്നിയെയൊന്നുമി-
ന്നുത്തമമായിട്ടു വന്നുക്രൂടാ.
തങ്ങളിലിങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചു കല്പിച്ചു
തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന മോദത്താലെ
ദുഷ്പ്രയോഗങ്ങളിൽ കെല്പനായെത്രയും
ശില്പിതനായ പുരോചനൻതാൻ
ചാരത്തുകൊണ്ടു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാ-
നാരുമെ കേളാതെ നേരെയപ്പോൾ
ശത്രുക്കളായോരെ ഭസ്മമാക്കീടുവാൻ
ചിത്രമായുള്ളൊരു മന്ദിരത്തെ

നിൎമ്മിച്ചു ഞങ്ങൾക്കു നൽകിനിന്നീടേണം
പൊന്മയമായ അരക്കുകൊണ്ടു
ആശയായുള്ളതു കേട്ടോരു നേരത്തു
നീചനായുള്ള പുരോചനൻതാൻ
മാടങ്ങൾ മാളിക നാടകശാലകൾ
കേടകന്നീടുന്ന ഗോപുരങ്ങൾ
ഇട്ടു തിരണ്ടുള്ള നൽ ചത്വശാലകൾ
മച്ചുകൾ കച്ചുകൾ മാളികകൾ
ഇത്തരമോരോരോ വസ്തുക്കളെത്രയും
ചിത്രമായ്നിൎമ്മിച്ചാനോരോരോ ദിക്കിൽ
ചാരുവായുള്ളൊരു മന്ദിരം തന്നുടെ
മാരുതകോണിൽ നിന്നാദിയായി
ഹന്താവായുള്ള ഹിഡിംബവനത്തോളം
കുന്തീതനൂജരെപ്പാലിപ്പാനായ്
നൽഗുഹതന്നെയും നിൎമ്മിപ്പിച്ചീടിനാൻ
ഗുഹ്യമായ്പിന്നെയച്ചേടീപുത്രൻ
ലാക്ഷാഗൃഹത്തിന്റെ തീൎച്ചയെക്കണ്ടിട്ടു
ദീക്ഷിതനായ സുയോധനൻതാൻ
അച്ഛനെ വന്ദിച്ചിട്ടിച്ഛയായുള്ളത-
ങ്ങാരുമെ കേളാതെ മെല്ലെ ചൊന്നാൻ.
സമ്മാനിച്ചമ്പോടു ഭൂമി കൊടുത്തതു
തിണ്മയായ്വന്നു നമുക്കു പാൎത്താൽ
സമ്മതനായിട്ടു പാലിച്ചുപോരുന്നു
ധൎമ്മതനൂജനോ? മാരുതിയോ?
പാണ്ഡുമഹീപന്റെ പുത്രരാകുന്നതി-
ഗ്ഗാണ്ഡീവധന്വാവോ? ബാലന്മാരോ?
ഏവമെന്നുള്ള പ്രമാണത്തെക്കൊട്ടിനാൽ
കേവലം വാഴട്ടെ ഭൂമിയെല്ലാം

അല്ലായ്കിലെങ്ങും വഴങ്ങുകയില്ല ഞാൻ
ചൊല്ലാമിന്നിനിന്നോടു മെല്ലെയിപ്പോറം.
വേണമെന്നാകിലോ രാജ്യത്തെപ്പാതിയും
ചേണററ നൽകിനിന്നിന്നു നേരെ
പുത്തനായ് നിമ്മിച്ച മന്ദിരം തന്നിലെ
സതചരം വാഴമാറാക്കിനാലും
അല്ലായ്കിൽ വീണു മരിച്ചുകൊണ്ടീടുവൻ
ചൊല്ലാമിന്നിനിന്നോടിതൊന്നു നേരെ
ക്രുദ്ധനായ് നിന്നവൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
പുത്രവാത്സല്യത്താൽ മന്നവൻതാൻ
ബന്ധുക്കളായുള്ള മന്നവന്മാരെയും
മന്ത്രിജനത്തെയുംകൊണ്ടുചൊന്നാൻ.
എത്രയുമേററം കൊതിച്ചുനിന്നുണ്ടായ
പുത്രന്മാർ ചെയ്യുന്ന വേലയിപ്പോറം
ഇന്നിലം തന്നിലെ മാലോകരെല്ലാകറ-
മത്തലായ്പുന്നു ചമഞ്ഞുകൂടി
ഒന്നായിരുന്നിന്നു പാലിച്ചുപോരുന്ന
മന്നിടം പാതി പകുത്തു നിങ്ങറം
നാനാഗുണങ്ങളിണങ്ങിനിന്നീടുന്ന
സേനകളോടു കലന്നു നന്നായ്
ധന്യന്മാരായുള്ള പാണ്ഡവന്മാരെയു-
മെന്നുടെ നന്ദനന്മാരെയും താൻ
പുത്തനായ് നിമ്മിച്ച മന്ദിരംതന്നിലു-
മിസ്ഥലം തന്നിലുമാക്കുകെന്നാൽ
തങ്ങളിലേതുമെ വൈരവും കൂടാതെ
മങ്ങാതെ പാലിച്ചിരുന്നുകൊള്ളും.
എന്നതു കേട്ടോരു മന്ത്രികളെല്ലാരും
ചെന്നങ്ങു ചാരത്തു നിന്നു നേരെ

അന്തകസൂനുവെ വന്ദിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
സന്തോഷം പൂണ്ടു പറഞ്ഞാരപ്പോൾ.
പാരിടപാലനം കാരണം നിങ്ങളിൽ
വൈരസ്യം കൂടാതെയാക്കുവാനായ്
ഭൂതികളോടു കലൎന്നു നിന്നീടുമി-
ബ്ഭൂതലം തന്നെപ്പകുത്തു നിങ്ങൾ
അമ്പോടു പാലിച്ചു കൊള്ളേണമിന്നിപ്പോ-
ളംബികാനന്ദനൻ ചൊല്ലി വിട്ടു.
മന്ത്രികളിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
അന്തകസൂനു തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ.
അച്ഛൻ താൻ കല്പിച്ച കാരിയമൊന്നുമി-
ങ്ങിച്ഛയല്ലെന്നങ്ങിനിക്കു വരാ.
മന്നവന്മാരുടെ ചിന്തിതമെല്ലാമെ
ഇന്നതെന്നുണ്ടോ ധരിച്ചു നിങ്ങൾ.
സമ്മതരായുള്ള മന്ത്രികളെല്ലാരും
ധൎമ്മജൻ തന്നോടു ചൊന്നാരപ്പോൾ
ശക്തന്മാരായുള്ള കൌരവന്മാരുമി-
ത്തുത്തമമെന്നത്രേ ചൊല്ലിക്കേട്ടു
ഭൂലോകപാലനംകൊണ്ടവരിങ്ങിനെ
ചാലെപ്പറഞ്ഞു നിരത്തി നന്നായ്
ആനകളാദിയായുള്ളവിനിന്നീടുന്ന
സേനകളോടു കലൎന്നു നേരെ
പുത്തനായ് നിൎമ്മിച്ച മന്ദിരം തന്നിലെ
സത്വരമാക്കിനാർ പാണ്ഡവരെ
അന്ധനായുള്ളവൻ തന്നുടെ പുത്രനായ്
ഉന്തിപുരത്തിലുമവ്വണ്ണമെ.

അദ്ധ്യായം ൧൭.

വിദുരരുടെ ഗുണദോഷകഥനം.

പുത്രന്മാർ ചെയ്യുന്ന ദുഷ്കർമ്മമോരോന്നെ
ചിത്തത്തിലോർത്തു തളൎന്നു മേന്മേൽ
വേദന പൂണ്ടുള്ള മന്നവൻ തന്നുടെ
സോദരനായുള്ള ദാസീപുത്രൻ
ചാരത്തു ചെന്നങ്ങു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
വാരുററ നിന്നോരു വാൎത്തയപ്പോൾ
നന്ദനന്മാൎക്കു വിരുദ്ധമായ് ചെഞ്ചെമ്മെ
നിന്നുടെ അഞ്ചാമടത്തുണ്ടല്ലോ
നിൽക്കുന്നു ഭൌമനും രാഹുവുമാകയാൽ
മക്കൾക്കു ദൂഷണമുണ്ടു മേലിൽ
ഈശന്നുപോലും പിഴയ്ക്കയില്ലേതുമെ
രാശീശന്മാരുടെ കല്പിതങ്ങൾ
അൎക്കൻ തുടങ്ങിന ജ്യോതിൎഗ്ഗണങ്ങളാൽ
മുക്കണ്ണൎക്കുണ്ടായ ദീനം ചൊല്ലാം
ദുഷ്കൃതി വേരററ മാമുനിമാർ പണ്ടു
നിഷ്കളരൂപനെ നിശ്ചയിപ്പാൻ
സേവിച്ചു ചെഞ്ചെമ്മെ മേവുന്ന കാലത്തു
ദേവന്മാർ മൂവരുമൊത്തുകൂടി
നിൎമ്മലരായുള്ള മാമുനിമാരെല്ലാം
ചിന്മയരൂപനെ നിശ്ചയിപ്പാൻ

ചെങ്കനൽനേത്രൻെറ ചൊല്ലാലെ ചെഞ്ചമ്മെ
പങ്കജലോചനൻ പന്നിയായി
ഭൂതലം തന്നെയും കുത്തിയെട്ടത്തങ്ങു
പാതാളലോകത്തു ചെന്നു പിന്നെ
ബാലേന്ദുമൌലിതൻചാരത്തു ചെന്നിട്ടു
കാലിണ കണ്ടതില്ലെന്നു ചൊന്നാൻ.
പഞ്ചശരാരിതൻ നന്മുടി കാണ്മാനായ്
ക്രൌഞ്ചനായ്പ്പോയോരു നാന്മുഖൻതാൻ
ഒട്ടേടം ചെല്ലുമ്പോൾ വന്നതു കാണായി
പുഷ്ടമായുള്ളൊരു പുഷ്പമാല
എങ്ങുന്നു വന്നു നീ എങ്ങെന്നിപ്പോകുന്നു
എന്നവൻ ചൊന്നതു കേട്ടനേരം
വമ്പോലും മാല താനമ്പോടു പോന്നിതു
ശംഭുവിന്മൌലിയിന്നെന്നിങ്ങിനെ
ധാതാവു താനതു കേട്ടോരു നേരത്തു
കേതകിമാലികയോടു ചൊന്നാൻ.
അർദ്ധനിശാകരശേഖരൻമൌലിയി-
ന്നെത്ര നാളുണ്ടിങ്ങു പോന്നിതും നീ.
ചെഞ്ചമ്മെ ഞാനിങ്ങു പോന്നതിൽപിന്നെയൊ-
രഞ്ചാറു നാന്മുഖന്മാർ കഴിഞ്ഞു
സ്രഷ്ടാവായുള്ളോരേ! ഒട്ടേടം ചെല്ലുമ്പോൾ
നഷ്ടമായ്പ്പോമത്രെയെന്നിങ്ങിനെ
മാലതാൻ ചൊന്നതു കേട്ടോരു നേരത്തു
ചാലെപ്പറഞ്ഞു നിരന്നു തമ്മിൽ
ഒക്ക നാം ചെന്നെന്നിക്കൈലാസം പുക്കിട്ടു
മുക്കണ്ണൻതന്നെ വണങ്ങിച്ചൊൽവൂ.
പുഷ്കരസംഭവൻ നന്മുടികണ്ടതി-
നൊക്കുമതിന്നു താൻ സാക്ഷിയെന്നും

ഇങ്ങിനെ ചൊന്നവരിങ്ങു വന്നമ്പിനോ-
ടങ്ങിനെ തന്നെ പറഞ്ഞനേരം
മിത്ഥ്യയായുള്ളതു കേട്ടോരു നേരത്തു
ക്രുദ്ധനായുള്ളോരു കാലവൈരി
വെണ്മഴകൊണ്ടങ്ങു പോയിപ്പറഞ്ഞുള്ളോ-
രന്മുഖംതന്നെയറുത്തുപിന്നെ
കൈതവം കൂടപ്പറഞ്ഞുനിന്നീടുന്ന
കേതകീമാലികയോടും ചൊന്നാൻ.
ആരാധിച്ചീടുവാൻ കൊള്ളായ്ക നിന്നെയി-
ന്നാദിയായ്പ്പാരിടം തന്നിലെങ്ങും.
അററുവീണീടിന നാന്മുഖൻതൻതല
അററമില്ലാതോളം കോപത്തോടെ
ക്ഷിപ്രമങ്ങന്തകവൈരിതൻപാതകം
ക്ഷിപ്രമായുള്ളോരു മമ്മംതന്നിൽ
ചാലെക്കടിച്ചു മുറുക്കിനിന്നീടുമ്പോ-
ളാലസ്യമേററവുമുണ്ടായ്വന്നു.
സന്താപം പൂണ്ടുള്ളോരന്തകവൈരിയോ-
ടന്തണരെല്ലാരും ചൊന്നാരപ്പോൾ.
ചാരിത്രം പാലിച്ചു മേവിനിന്നീടുന്നൊ-
രാരണനാരിമാർ വീടുതോറും
*അയ്യമേററീടേണം വൈകാതെ കണ്ടിപ്പോൾ
കയ്യിൽ ധരിച്ച കപാലം തന്നിൽ
പുഷ്ടമായ്മേവുമ്പോൾ സ്രഷ്ടാവുതൻതല
പെട്ടന്നു വീണുപോം തേറിനാലും.
നന്മുനിമാരുടെ ചൊല്ലെല്ലാം ചെഞ്ചമ്മെ
ബ്രഹ്മഹത്തിദോഷം പോവതിനായ്

* ഭിക്ഷ

നിശ്ചലമായ കപാലത്തിലന്നേരം
പിച്ചയേററീടിനാനച്ചയോളം
പൂഷ്ണമായ്പന്നിതോയെന്നറിഞ്ഞീടുവാൻ
തിട്ടതി പൂണ്ടങ്ങു നോക്കുന്നേരം
ദൃഷ്ടിയിൽ മേവുന്ന പാവകജ്വാലയിൽ
നഷ്ടമായ്പ്പോയതു കാരണമായ്
താപവും പൂണ്ടു നടന്നുനിന്നീടുമ്പോൾ
ചെന്താരിൽമാതുതൻകാമുകൻതാൻ
പങ്കജം മേവുന്ന തങ്കരംകൊണ്ടങ്ങു
ചെങ്കനൽകണ്ണുമടച്ചു നേരെ
നോക്കുകയെന്നങ്ങു ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
സൂക്ഷ്മമായ് നോക്കിനാൻ കാലവൈരി
വീണതു കാണായി ഭൂതലംതന്നിലെ
പൂർണ്ണമായുള്ള കപാലമപ്പോൾ.
കണ്ടുനിന്നീടുന്ന മാമുനിമാരെല്ലാ-
മിണ്ടലും കൈവിട്ടു നിന്നു ചൊന്നാർ.
ആമ്നായം തന്നുടെ കാതലായന്നേരം
മൂന്നായി മേവുമിമ്മൂർത്തികൾക്കും
സാരത്തിന്നുള്ളിൽ വിളങ്ങുന്ന ദൈവതം
കാരണമായതെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
നിഷ്കളസേവയെച്ചെയ്തു തുടങ്ങിനാർ
നിഷ്കൃതി വേരററ മാമുനിമാർ
ഇക്കഥയെല്ലാമറിഞ്ഞുനിന്നന്നേരം
മുക്കണ്ണൻ തന്നുടെ സൂനു പണ്ടേ
ജ്യോതിഷവിദ്യകൾ ചിന്തിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
ആദരവോടു പറഞ്ഞ നേരം
ക്രുദ്ധനായുള്ളൊരു മുഗ്ദ്ധേന്ദുശേഖരൻ
പുസ്തകമെല്ലാമെടുത്തു നേരെ

നോക്കുന്ന നേരത്തു പാതിയും ചെഞ്ചമ്മെ
തീക്കനൽകണ്ണിൽ ദഹിച്ചുപോയി.
അർദ്ധാംശമായുള്ള തബ്ധിയിലാക്കിനാൻ
ക്രുദ്ധനായുള്ളൊരു കാലവൈരി.
ഷണ്മുഖൻ പണ്ടു പറഞ്ഞവയെല്ലാമെ
ഉണ്മയായ്നിന്നു പറഞ്ഞ നേരം
ലജ്ജയും പൂണ്ടങ്ങു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
നിർജ്ജരദീർഗ്ഘികാപൂണ്ടവൻതാൻ
ഭൂതലം തന്നിൽ വിളങ്ങിനിന്നീടുക
ജ്യോതിഷവിദ്യകൾ മുന്നേപ്പോലെ
ദൃഷ്ടമായുള്ളതു കേട്ടോരു നേരത്തു
തുഷ്ടനായുള്ളൊരു മന്നവൻതാൻ
ഈശ്വരൻതന്നുടെ പാദസരോജങ്ങ-
ളാശ്രയിച്ചമ്പോടു വാണിരുന്നാൻ.

—***—

അദ്ധ്യായം ൰൬.

ലാക്ഷാഗൃഹദഹനം.

കന്മഷവൈരിതൻകാരുണ്യംതന്നാലെ
നിൎമ്മലനായുള്ള ധൎമ്മജൻതാൻ
മാരുതിമുമ്പായ മന്നവന്മാരുമായ്
പാരിടം പാലിച്ചു മേവുംകാലം
വാതജൻ തന്നോടു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
ദാസീതനൂജന്റെ ദൂതനപ്പോൾ
ശത്രുക്കളായുള്ള കൌരവന്മാരുടെ
മിത്രനായുള്ള പുരോചനൻതാൻ
ഭദ്രമായ്മേവുന്ന ഗേഹത്തിലെല്ലാരും
നിദ്രയും പൂണ്ടു കിടക്കുന്നേരം
ചുട്ടുനിന്നീടുവാൻ ഭാവിച്ചു നില്ക്കുന്നു
ദുഷ്ടമിച്ചൊന്നതു തേറിനാലും
രക്ഷയായ്നിൎമ്മിച്ച പാതാളംതന്നില-
ങ്ങക്ഷണം പുക്കു മറഞ്ഞുകൊൾവിൻ.
വസ്തുതയെല്ലാമെ കേട്ടോരു നേരത്തു
ശക്തനായുള്ളൊരു ഭീമസേനൻ
ശത്രുവായുള്ള പുരോചനൻ താനിതിൽ
നിദ്രയും പൂണ്ടു കിടന്ന നേരം
ശ്രേഷ്ഠനായുള്ളൊരു ജ്യേഷ്ഠനെത്തന്നെയും
വാട്ടമകന്നുള്ള പാൎത്ഥനേയും

നിർമ്മലന്മാരായ ബാലകന്മാരെയും
അമ്മയായുള്ളോരു കുന്തിയേയും
സുപ്തരായ്മേവുന്ന നേരത്തു ചെഞ്ചമ്മെ
മെത്തമേൽനിന്നങ്ങെടുത്തു മെല്ലെ.
ദിവ്യമായ് നിർമ്മിച്ച മന്ദിരംതന്നെയും
പാവകദേവനു നൽകി നേരെ.
ദ്വാരത്തിൻവാതില്ക്കൽ നിർമ്മിച്ചോരാനയെ-
പ്പാരം തകർത്തങ്ങകത്തു പുക്കാൻ.
കാലം പുലർന്നു കണ്ടോരു നേരത്തു
മാലോകർ വന്നിങ്ങു നോക്കുന്നേരം
വിസ്മയമായുള്ള മന്ദിരം ചെഞ്ചമ്മെ
ഭസ്മക്കുന്നായിട്ടു കാണായ്വന്നു.
കുന്തീതനുജന്മാർ വെന്തുപോയെന്നിട്ടു
സന്തോഷം പൂണ്ടുള്ള കൌരവന്മാർ
ആനന്ദബാഷ്പത്തെ തൂകിത്തുടങ്ങിനാർ
ദീനതകൊണ്ടെന്നു തോന്നുംവണ്ണം
സന്താപം പൂണ്ടു തളർന്നു നിന്നീടിന
കുന്തിതൻചാരത്തു ചെന്നു മെല്ലെ
ചിത്തവിഷാദത്തെ പോക്കിനിന്നീടിനാ-
നുത്തമനായുള്ള ചേടിപുത്രൻ
പാതാളം കൈവിട്ട മാരുതനന്ദനൻ
പാരാതെ പോയൊരു കാനനത്തിൽ
പുക്കൊരു നേരത്തു മന്നവർ നാല്വരും
ഉദ്ധൃതി വേരററ കുന്തിതാനും
യാനംകൊണ്ടുണ്ടായ ദീനത്തെപ്പോക്കുവാ-
നാനന്ദനിദ്രയെ പൂണ്ടനേരം

ഹിഡുംബവധം.

ഹന്താവായുള്ള ഹിഡിംബനങ്ങേററവും
സന്തോഷം പൂണ്ടു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
മാനുഷന്മാരുടെ നന്മണമുണ്ടിന്നു
കാനനം തന്നിന്നു പൊങ്ങുന്നൊന്നാൻ
സോദരിയായ നീ വൈകാതെ കൊണ്ടുവ-
ന്നോദനമായിട്ടു നൽകവേണം.
ജ്യേഷ്ഠൻതാനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
വാട്ടമകന്ന ഹിഡിംബിയപ്പോൾ
അല്ലിനെ വെല്ലുന്ന തന്നുടെ കാന്തിയെ
മെല്ലെ മറച്ചുടൻ മായത്താലെ.
പഞ്ചശരങ്ങൾതൻനെഞ്ചകം പൂകയാ-
ലഞ്ചാതെ ചെന്നങ്ങു നിന്നു ചൊന്നാൾ.
ഒട്ടുനാളുണ്ടു ഞാൻ കാമിച്ചുപോരുന്നു
പൊട്ടനെപ്പോലെ വനത്തിലെല്ലാം
ഇഷ്ടനായുള്ളൊരു കാമുകനില്ലാഞ്ഞു
തിട്ടതി പൂണ്ടു ഞാൻ മേവുംകാലം
മാരനുനേരായ നിന്നെയിന്നൊന്നുടെ
ചാരത്തു കണ്ടതു ഭാഗ്യമെന്നാൽ
മാനുഷന്മാരെ ഭുജിച്ചുനിന്നീടുന്ന
മാപാപിതന്നുടെ ചൊല്ലിനാലെ
ചെഞ്ചോര കാമിച്ചു വന്നൊരു ഞാനിപ്പോൾ
പഞ്ചശരാർത്തി മുഴുക്കയാലെ
ചേണുററ മേവുന്ന നിന്നുടെ വാമലർ
തേനമുണ്ടീടുവാനിച്ഛിക്കുന്നേൻ.
അംഗജമാൽ പിണഞ്ഞാത്തയാമങ്ങവ-
ളിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടനേരം

കോപിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ മാരുതനന്ദനൻ
പേ പറഞ്ഞീടാതെ ബാലികേ! നീ
ശാരികാതന്നൊടങ്ങാൽ ചെന്നു പെണ്ണുമ്മെ
ചേരുന്ന കാലമാസ്സന്നിതോ? താൻ
മാനിനിമാരുണ്ടോ? പുംസരോടിങ്ങിനെ
മാനവും കൈവിട്ടു ചൊല്ലുമാറു
പാരിടം തന്നിലെ നാരിമാർ കേൾക്കുമ്പോൾ
പോരായ്മയില്ലയൊ? ചൊല്ലു തോഴി!
ഭാഷണമായുള്ള വേലയിന്നെത്രയും
ഭൂഷണമായിട്ടു തോന്നുന്നാകിൽ
അന്യരായ് മേവുന്ന കാമുകന്മാരെപ്പോ-
യന്വേഷിച്ചീടുകയെന്നേ വേണ്ടു.
എന്നതു കേട്ടുള്ളൊരാ സുരനാരിതാൻ
ഖിന്നതയേററവും പൂണ്ടു ചൊന്നാൾ.
ഉഗ്രതയേററവും പൂണ്ടുനിന്നീടുന്നൊ-
രഗ്രജനുണ്ടെനിക്കുണ്ടവൻതാൻ
ഞാനങ്ങു ചെല്ലുവാൻ വൈകിനിന്നീടുകിൽ
മാനവും പൂണ്ടിങ്ങു വന്നു നേരെ
നിന്നെയും നിന്നുടെ സോദരന്മാരെയും
കൊന്നങ്ങു തിന്നീടും തേറിനാലും
എന്നെ നീ വൈകാതെ കൈപിടിച്ചീടുകിൽ
നിന്നുടെ ഹാനി വരാതെ കൊള്ളാം.
മാരമാൽ പൂണ്ടവളിങ്ങിനെ ചൊന്നതു
മാരുതനന്ദനൻ കേട്ടു ചൊന്നാൻ.
ഉഗ്രനായുള്ളൊരു ദാനവൻ വന്നിങ്ങു
നിഗ്രഹത്തിന്നു തുനിഞ്ഞു നേരെ
എന്നെയുമെന്നുടെ സോദരന്മാരെയും
തിന്നുമുടിക്കിലും നിന്നെയിപ്പോൾ

ഗാന്ധർവ്വമായിട്ടു കൈപിടിച്ചീടുമെ-
ന്നാന്ധ്യത്തെക്കോലേണ്ടതില്ല ചൊല്ലാം.
എന്നതു കേട്ടോരു രാക്ഷസനാരിതാൻ
മുന്നോതിലേററം തെളിഞ്ഞു മേന്മേൽ
വേവുററുനിന്നുള്ളൊരുള്ളവുമായിട്ടു
പോവാനും വല്ലാതെ നിന്നനേരം
പൈപെരുത്തീടിന ദാനവനായകൻ
വായും പിളർന്നങ്ങു വന്നണഞ്ഞാൻ.
മാററാനായുള്ളൊരു ഭീമനെക്കണ്ടിട്ടു
ഏററം കയർത്തു പിണഞ്ഞ നേരം
മുഷ്കരനാമവൻതന്നെയും മാരുതി
കൈക്കീഴിലിട്ടു ഞെരിച്ചു കൊന്നാൻ.
ദുഷ്ടൻതൻനാദത്തെക്കേട്ടോരു നേരത്തു
ഞെട്ടിയുണർന്നുള്ള പാണ്ഡവന്മാർ
മൂക്കിന്മേൽ കൈവെച്ചു നോക്കിനിന്നെത്രയും
ദീർഗ്ഘമായ്വീർത്തു പറഞ്ഞാരപ്പോൾ
ഭ്രാന്തരെപ്പോലെ നീയിങ്ങിനെയോരോന്നെ
താന്തോന്നിയായിട്ടു കാട്ടുന്നാകിൽ
വൈരികളോർത്തു കൈവന്നുകൂടുന്ന
വേലകളെന്നേ ഞാൻ ചൊല്ലാവല്ലു.
വന്മദം പൂണ്ടുള്ള ഭീമനോടിങ്ങിനെ
ധർമ്മസുതാദികൾ ചൊന്നനേരം
പിച്ചകബാണങ്ങളേല്ക്കയാലെത്രയു-
മുൾച്ചൂടു പൂണ്ടോരു രാക്ഷസിതാൻ
കാലൻെറ സൂനുതൻമാതാവെ വന്ദിച്ചു
മാലിന്നു വന്നുള്ള മൂലം ചൊന്നാൾ
കുന്തിതാനമ്പിനോടങ്ങവൾ ചിന്തിത-
മെല്ലാമറിഞ്ഞു പറഞ്ഞു നേരെ

വാതജനായുള്ള സൂനുവെ നോക്കിയ-
ങ്ങാദരവോടു പറഞ്ഞ നേരം
പാരാതെ ചെന്നങ്ങു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
ഭാരതം നിർമ്മിച്ച മാമുനിതാൻ
യാചിച്ചുനിന്നോരു നാരിയെയിന്നിവൻ
വാശിയും കൈവിട്ടു വേട്ടുകൊണ്ടാൽ
ദേവകൾകോനുടെ നന്ദനൻ തന്നുടെ
ജീവന്നു രക്ഷയായ്‌വന്നുകൂടും
ദൃഷ്ടമായുള്ളതു കേട്ടോരു നേരത്തു
പെട്ടന്നു ചെന്നുടൻ കൈപിടിച്ചാൻ
അക്ഷണം വേണുന്ന കർമ്മവും ചെയ്തുടൻ
രാക്ഷസിയോടു രമിച്ചു കാലം
പുത്രനായ്‌വന്നു പിറന്നുനിന്നീടിനാ-
നുത്തമനായ ഘടോൽക്കചൻതാൻ
പണ്ടു സുകേശൻെറ വേദനയോരോന്നെ
കണ്ടുനിന്നീടിന പാർവ്വതിതാൻ
പെററുനിന്നീടുമ്പോൾ രാക്ഷസരെല്ലാർക്കും
മുററുകയൌവ്വനമെന്നിങ്ങിനെ
ചാലെക്കൊടുത്തോരു നൽവരം കാരണം
ബാലകവേഷത്തെ കൈവെടിഞ്ഞാൻ
പുത്രനെക്കണ്ടുനിന്നാനന്ദിച്ചീടുന്നോ-
രുത്തമമാതാവും തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാൾ
തീർത്ഥത്തിന്നായിട്ടു ഞങ്ങളിന്നെല്ലാരും
യാത്രതുടങ്ങുന്നതെന്നാലിപ്പോൾ
മേന്മേൽ വളരുന്ന ലോകരെപ്പാലിച്ചി-
ട്ടമ്മാമൻതന്നുടെ കോട്ട തന്നിൽ
ഖിന്നത കൂടാതെ അമ്മാമൻ ചാരത്തു
നിന്നു വിളങ്ങുക പൈതലെ! നീ

ശത്രുക്കളായുള്ള കൌരവന്മാരുമായ്
യുദ്ധമുണ്ടായ്‌വരും മേലിലെന്നാൽ
പാരാതെ വന്നു തുണച്ചുനിന്നീടേണം
വീരനായുള്ളോരയി! യെന്നും ചൊല്ലി
ശാലിഹോമനെന്ന മാമുനിതന്നുടെ
ശാലയിൽ ചെന്നങ്ങു പുക്ക പിന്നെ
കററച്ചിടയും ധരിച്ചുനിന്നമ്പോടു
തെററന്നു വല്ക്കല പൂണ്ടു നന്നായ്
ആരണവേഷത്തെക്കൈക്കൊണ്ടന്നമ്പോടു
വീരന്മാരൈവരുമമ്മതാനും
മാഴ്കാതെ ചെന്നങ്ങു പുക്കുനിന്നീടിനാ-
രേകചക്രയെന്ന ഗ്രാമം തന്നിൽ
ധന്യയായ്മേവുന്നൊരാരണൻതന്നുടെ
മന്ദിരം തന്നിലെ മേവുമന്നാൾ
ചൊൽക്കൊണ്ടു മേവുന്ന പാണ്ഡവരൈവരും
ഭിക്ഷയേററുണ്ടായൊരോദനത്തെ
അമ്മതാനമ്പൊടു ഭീമന്നു നൽകിനാൾ
ചെമ്മെ പകുത്തതിൽ പാതി നേരെ
മററുള്ള മക്കളും താനുമായമ്പൊടു
തെററന്നു പാതികൊണ്ടുണ്ടുകൊണ്ടാർ
കോകിലവാണിക്കും പുത്രന്മാർ നാൽവർക്കും
ആഗളപൂരിതമായി മേന്മേൽ
വീരനായുള്ളൊരു മാരുതപുത്രനു
പാരണ മാത്രമായ്മേവുമത്രെ.
അന്നൊരുനാളങ്ങു ഭോജനം വാങ്ങുവാൻ
മന്നവരൈവരും പോയനേരം
കുന്തിതാനമ്പോടു മേവിനിന്നീടുന്നോ-
രന്തണൻ തന്നുടെ മന്ദിരത്തിൽ.

ബകവധം.

ഘോരനായുള്ളൊരു ദാനവൻ ചൊല്ലാലെ
പാരാതെ വന്നൊരു ദൂതനപ്പോൾ
കെല്പനായുള്ള ബകാസുരനായിട്ടു
കല്പിച്ചുനിന്നു പറഞ്ഞു നേരെ.
ചാലെ വലുന്നൊരു ചാട്ടിൽ നിറച്ചങ്ങു
കാലത്തു കൊണ്ടുപോയ് നൽകകെന്നാൻ
ദൂതൻതാനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
വേദന പൂണ്ടൊരു വിപ്രപത്നി
പാരിടം തന്നിലെ വീണങ്ങു കേഴുമ്പോൾ
പാരാതെ ചൊല്ലിനാൾ കുന്തിദേവി.
ദൂതൻതാൻ വന്നിങ്ങു പോയതിൽപിന്നെ നീ
വേദന കോലുവാനെന്തുമൂലം
എന്നതു കേട്ടുള്ളൊരാരണനാരിതാൻ
ധന്യയായുള്ളവളോടു ചൊന്നാൾ.
ഭീമനായുള്ളൊരു രാക്ഷസനങ്ങിങ്ങി-
ഗ്രാമത്തിൽ ചാരത്തെക്കാനനത്തിൽ
അന്നെന്നെ വന്നിങ്ങു കൊന്നുകൊന്നങ്ങവൻ
തിന്നു മുടിച്ചു നശിപ്പിക്കയാൽ
കുന്നോളം ഭോജനം നിർമ്മിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
നന്നായി നല്ലൊരു ചാട്ടിലാക്കി
പാഴനായുള്ളൊരു ദാനവവീരനു
കോഴ നൽകീടേണം നാളുതോറും
ഓദനം നൽകുവാനില്ലാഞ്ഞുയല്ലയെൻ-
വേദനയായതു ചൊല്ലാമെല്ലൊ.
ചാട്ടൊട്ടു ചോറ്റുള്ള പോത്തുകൾ തന്നെയും
വാട്ടമകന്നുള്ള ഭോജനവും

അക്ഷണം കൊണ്ടങ്ങു ചെന്നവൻതന്നെയും
ഭക്ഷിച്ചുകൊള്ളുമദ്ദാനവൻതാൻ.
ഒന്നരണ്ടല്ലല്ലോയെന്നുടെ മക്കളെ-
ക്കൊന്നു മുടിച്ചതിമ്മാപാപി താൻ.
വൃദ്ധനായുള്ളൊരു ഭർത്താവുമിന്നൊരു
പുത്രനുമെന്നിയെയില്ലതാനും
ഭർത്താവു പോകിലൊ പുത്രനില്ലാശ്രയം
പുത്രനോ ശൈശവകാലമെല്ലൊ.
പാരാതെ കൊണ്ടുപോയ് നൽകിനിന്നീടുവാ-
നാരെയും കാണ്മതില്ലംബികെ! ഞാൻ.
എന്നതുകേട്ടൊരു കുന്തിതാനമ്പോടു
ഖിന്നയായുള്ളവളോടു ചൊന്നാൾ.
ഐവരുണ്ടെന്നുടെ പുത്രന്മാരങ്ങതിൽ
കൈബലം പൂണ്ടുള്ള ഭീമസേനൻ
വമ്പനായുള്ളൊരു ദാനവൻമുമ്പില-
ങ്ങമ്പോടു കൊണ്ടുപോയ് നൽകുമല്ലൊ.
തുഷ്ടയായുള്ളവളെന്നതു കേട്ടിട്ടു
ഇഷ്ടനായുള്ളവൻ താനുമായി
കുന്നോളം ഭോജനം നിർമ്മിച്ചു ചെഞ്ചെമ്മെ
നന്നായി നല്ലൊരു ചാട്ടിലാക്കി
ധന്യങ്ങളായുള്ള വ്യഞ്ജനജാലങ്ങ-
ളൊന്നൊന്നെ കൊണ്ടു നിറച്ചു നേരം
അംബതാൻചൊല്ലാലെയന്നിലം പൂകിനാൻ
വന്മദം പൂണ്ടുള്ള ഭീമസേനൻ.
പുഷ്ടമായുള്ളൊരു ഭോജനം കണ്ടിട്ടു
തുഷ്ടനായ് ചെന്നങ്ങു തേരിലേറി.
ഉണ്ടുണ്ടു ചെല്ലുന്ന മാരുതപുത്രനെ
കണ്ടൊരു ഭൂലോകകണ്ടകൻതാൻ

വണ്ണം തിരണ്ടൊരു ദാരുവേക്കൈക്കൊണ്ടു
തിണ്ണമണഞ്ഞൊന്നടിച്ച നേരം
ചീർത്തൊരു മോദത്താൽ മാരുതനന്ദനൻ
ദോസ്ഥലംകൊണ്ടങ്ങു താങ്ങി മെല്ലെ
മാററാനായുള്ളൊരു ദാനവവീരനോ-
ടേററം ചിരിച്ചു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ.
ശക്തനായുള്ളൊരു വിപ്രകുലാന്തക
സത്വത്തെ കോല്ലുവാനെന്തുമൂലം.
ഉണ്ടൊരു ചോറുമങ്ങെന്നയുമൊന്നിച്ചി-
ട്ടുണ്ടുകൊള്ളാമെല്ലൊ എന്തു ചേതം.
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലിയണഞ്ഞു ചെന്നമ്പോടു
തുംഗനായുള്ളൊരു ദാനവനെ
തീച്ചൊരിഞ്ഞീടിന കണ്ണുമായ് ചെന്നപ്പോൾ
പാർശ്വത്തിൽ വെച്ചു ഞെരിച്ചു കൊന്നാൻ.
ദീനത വേറിട്ട വേദിയരെല്ലാരും
ദാനവവീരനു നൽകുംവണ്ണം
ഓദനമമ്പോടു നൽകിനിന്നീടിനാർ
വാതതനൂജനു വാഴ്തിനോടെ.
സന്താപം കൂടാതെ മന്നവരെവരും
ചെന്താമരക്കണ്ണൻതന്നെ നണ്ണി
ധന്യമായേവുന്നൊരന്നിലംതന്നിലെ
നിന്നു വിളങ്ങിനാർ നീതിയോടെ.

അദ്ധ്യായം ൧൯.

പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം.

ഉത്തമനായുള്ള പാഞ്ചാലൻതന്നുടെ
പുത്രിയായുള്ളോരു കന്യകതാൻ
ചാലെ വളൎന്നു ചമഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൾ
ബാലേന്ദു നാൾതോറുമെന്നപോലെ.
ശ്യാമളകാന്തി കലൎന്നിന്നൊത്രയും
കോമളമായൊരു പൂവൽമേനി
വാരുററ പൂമലർ പൂണ്ടുനിന്നീടുമ-
ക്കാർകുഴൽതന്നുടെ കാന്തി കണ്ടാൽ
താരങ്ങൾതന്നുടെയങ്കുരം പൂണ്ടുള്ള
കാർമേഘജാലങ്ങളെന്നു തോന്നും
കാർകുഴൽതന്നിലലങ്കരിച്ചീടിന
താർമധുവുണ്ടു മദിച്ചു മേന്മേൽ.
സന്തതം മേവുന്ന വണ്ടിണ്ടയെന്നത്രെ
കുന്തളകാന്തിയെച്ചൊല്ലിക്കൂട്ടു.
ആനനം തന്നോടു നേരായിപ്പോരുവാൻ
ഞാനിന്നു പോരായെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
ശങ്കിച്ചു പാതി മറഞ്ഞുനിന്നീടിന
തിങ്കൾതാനത്രെയത്തുന്നിടിലും.
മാലോകരുള്ളത്തിൽ മാൽപെടുത്തീടുന്ന
ബാലപ്പോർകൊങ്കകൾ പൊങ്ങുന്നേരം

പാരാതെ ചെന്നു പിണങ്ങിനിന്നീടുന്ന
വാരിജബാണനെ വെന്നുകൊൾവാൻ
തെണ്ടിവെച്ചീടിന ചാപമെന്നിങ്ങിനെ
കൊണ്ടാടിച്ചൊല്ലാമച്ചില്ലി കണ്ടാൽ.
ചേലെന്നു ചൊല്ലുകിൽ വേലിന്നു ദീനമാം
വേലെങ്കിൽ മാനിന്നുമവ്വണ്ണമെ
അംഗനാതന്നുടെ കൺമുന കാരണം
തങ്ങളിൽ നിന്നു കയത്തീടായ്വാൻ
കന്ദർപ്പൻതന്നുടെ ബാണങ്ങളെന്നോ ഞാൻ
കൺമുനതന്നെയിന്നുന്നിക്കുന്നു.
ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളിൽ മണ്ടിനിന്നീടുന്ന
കർണ്ണപാശങ്ങൾതൻകാന്തി കണ്ടാൽ
തോയജബാണൻതാനാട്ടിനിന്നീടുന്നോ-
രായലെന്നിങ്ങിനെ ചൊല്ലാമത്രെ.
നീടുററുനിന്നുള്ള ചോരിവാ കണ്ടിട്ടു
കേടററ ചെന്തൊണ്ടിയെന്നു നണ്ണി.
മണ്ടിവന്നീടുന്ന പൈങ്കിളി തന്നുടെ
ചുണ്ടെന്നു ചൊല്ലാമന്നാസ കണ്ടാൽ
ചെന്തൊണ്ടിവാതന്നിൽ ചെന്നുനിന്നീടുന്ന
ദന്തങ്ങൾ കണ്ടുമെരണ്ടല്ലൊ പോയ്
അംബുധിതന്നിൽ മറഞ്ഞുനിന്നിടുന്നു
വെണ്മ കലന്നുള്ള നന്മണികൾ.
ആനനം തന്നുടെ കാന്തിയെ വാഴ്ത്തുവാ-
നാവതല്ലേതുമെയെന്നാലിപ്പോൾ
നന്മൊഴിയായൊരു പീയൂഷവാരിധി
ചെമ്മെ തികന്നങ്ങു തൂക്കുകനാൽ
തിങ്കളെന്നുള്ളൊരു ശങ്കയുണ്ടുള്ളത്തി-
ലങ്കുരിച്ചീടുന്നു പാരമിപ്പോൾ.

ശ്വേതമായുള്ളൊരു പക്ഷത്തിലല്ലൊ താൻ
ശീതാംശുവിന്നു വിളക്കമേറു.
കൃഷ്ണാതൻപുഞ്ചിരിച്ചന്ദ്രികയ്ക്കേതുമെ
കൃഷ്ണപക്ഷത്തിലും ഭേദമില്ലെ
അംബുധിതന്നിൽ വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
കംബുതാനന്മൊടു പണ്ടു പണ്ടെ
പങ്കജലോചനൻതൻകരമായുള്ള
സങ്കേതംതന്നിലിരുന്നുകൊണ്ടു
തങ്ങിനേൎവ്വാണീതൻകണ്ഠത്തെപ്പേടിച്ചു
മങ്ങിപ്പോയെന്നതങ്ങിന്നറിഞ്ഞു
മാലോകരുള്ളത്തിൽ മാൽപെടുത്തീടുന്ന
മാരൻതന്മാനസം ബന്ധിപ്പാനായ്
സ്വാമിയായുള്ളൊരു നാന്മുഖൻ നിൎമ്മിച്ച
ദാമങ്ങളത്രെയക്കൈകൾ കണ്ടാൽ.
പങ്കജകോരകം കൊങ്കകളെന്നതൊ
ശങ്കയും കൂടാതെ ചൊല്ലാമെല്ലൊ
കാമുകന്മാരുടെ കണ്ണുകളായൊരു
കാർവണ്ടു ചേരുമോ? അല്ലയായ്കിൽ
കാളിമ പൂണ്ടുള്ള രോമാളിതന്നുടെ
മേളമാണ്ടീടും മുകൾപ്പരപ്പിൽ
കൂടിക്കലൎന്നു വിളങ്ങിനിന്നൊത്രയും
കേടററു മേവുന്ന കാന്തി കണ്ടാൽ
തുമ്പിക്കൈ താഴ്ത്തങ്ങു ചന്തത്തിൽ മേവുന്ന
കുംഭീന്ദ്രമസ്തകമെന്നു തോന്നും
നേരിട്ടുനിന്നൊരു താരമ്പൻ തന്നോടു
പാരാതെ ചെന്നു പിടിച്ചുകൊണ്ടു

തേത്തടമെന്നത്രെ തോന്നിനിന്നീടുന്നു
ചിത്തജജംഘനത്തെയോക്കുംതോറും [ന്നൊം-
പൊൽതാരിൽബാണൻതാനാസ്ഥയിൽ മേവു-
രാസ്ഥാനമണ്ഡപം ചേത്തുനിന്ന
പൊൽക്കമ്പംതന്നെയെന്നുരുക്കുംതന്നെയി-
ന്നുരുക്കമ്പം കൂടാതെ ചൊല്ലാമെല്ലോ.
വശ്യമായ്മേവുന്ന മന്ത്രത്തെ ധ്യാനിപ്പാ-
നിച്ഛയിൽ നിമ്മിച്ച മാലകളെ
വെച്ചുനിന്നീടുന്ന ചെപ്പുകളെന്നത്രെ
നിശ്ചയിച്ചീടുമിജ്ജാനുക്കളെ.
കേതകീപുഷ്പവും കേകിതൻകണ്ഠവും
ചൂതശരൻ തൻെറ തൂണീരവും
സന്തതം വന്നു വണങ്ങുമാറേറ്റവും
ചന്തം തിരണ്ടുള്ള ജംഘകളും
കച്ഛപം തന്നിലങ്ങുരുച്ചൂടു നൽകുന്ന
തൽചരണങ്ങൾതൻഭംഗികളും
നാളീകം തൻെറ ദളങ്ങൾ വന്നെപ്പൊഴും
കാൽ പിടിച്ചീടുന്ന കാൽവിരലും
വെൺമുത്തു നേരൊത്ത തുനഖഭംഗിയും
നിമ്മലമെന്നെ ഞാൻ ചൊല്ലുന്നിപ്പോൾ
ഇങ്ങിനെയോരോരോ മംഗലകാന്തികൾ
തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന കന്യകാതാൻ
ചങ്ങാതിമാരായ ബാലികാമാരുമായ്
ഗംഗയിൽ ചെന്നു കുളിച്ചു നന്നായ്
കന്നികൾക്കുള്ള വ്രതങ്ങളെപ്പിന്നെയ-
ങ്ങൊന്നൊന്നെ നോററു വിളങ്ങുംകാലം
കാമനും ചെന്നു കരുത്തുതുടങ്ങിനാ-
നോമലെന്നേതുമേ ചിന്തിയാതെ

കോലവും ചാലെ മെലിഞ്ഞുതുടങ്ങീതു
*ചീലവും വേറൊന്നായ്‌വന്നുകൂടി
കൂരിരുളായൊരു കച്ചകംതന്നിൽ പോ-
യാരുമേ കാണാതെ നിന്നുകൊള്ളും
ചങ്ങാതിമാരായ ബാലികമാരിലും
സംഗമില്ലേതുമേ മുന്നേപ്പോലെ
ഇങ്ങിനെ കണ്ടൊരു ബാലികമാരെല്ലാം
തങ്ങളിൽ കൂടിപ്പറഞ്ഞാരപ്പോൾ
മാക്ഷീകവാണീതാൻ മാരൻതന്നമ്പിന്നു
ലാക്കായി വന്നു ചമഞ്ഞുകൂടി
ധന്യനായുള്ളോരു മന്നവൻ തന്നിലെ
ചെന്നിവൾ മാനസം ചേൎച്ചു പുക്കു
അന്നന്നേ വന്നിങ്ങു യാചിച്ചുപോരുന്ന
മന്നവരാരിലുമല്ല താനും
മച്ചകം തന്നിൽ പുക്കിച്ഛയോടങ്ങിവ-
ളിച്ഛയിൽ നേരെയുറങ്ങുന്നേരം
ചേൽക്കണ്ണിമാരുടെ കണ്ണുകൾക്കെല്ലാമേ
പാൽകുഴമ്പായുള്ള പാൎത്ഥൻതന്നെ
എന്നുടെ കാന്തനായ് നൽകേണമെന്നങ്ങു
തന്നുടെ കൈകളും കൂപ്പി നന്നായ്
കണ്ണിലിണങ്ങുമുറക്കം കലൎന്നങ്ങു
തന്നിലെ ചൊല്ലുന്നോൾ മന്ദം മന്ദം
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലിയമ്മങ്കമാരെല്ലാരും
തങ്ങളിൽ നോക്കിച്ചിരിക്കുന്നേരം
ഇഷ്ടമായുള്ളതു ദുഷ്ടമായെന്നിട്ടു
കഷ്ടത പൂണ്ടുള്ള കന്യകാതാൻ

* സ്വഭാവം; ശീലം.

പെട്ടന്നു ചെന്നങ്ങു ചാരത്തു മേവുന്ന
കെട്ടകം തന്നിൽ മറഞ്ഞുകൊണ്ടാൾ
ഓമനയായി വളൎന്നിന്നീടുമ-
ത്തുമന്ദഹാസമനോരമ താൻ
അംഗജതാപമാഴ്ക്കുവുന്ന വാരിയി-
ലിങ്ങിനെ മുങ്ങി വിളങ്ങുമന്നാൾ.
ബാലികാതന്നുടെ മംഗലം കൊള്ളുവാൻ
കാലമണഞ്ഞുതെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
നന്മതിൽ ഗോപുരം മാളികജാലവും
പൊന്മയമായിട്ടു നിൎമ്മിപ്പിച്ചാൻ.
മുത്തുകൾകൊണ്ടു പടുത്തുനിന്നൊത്രയും
ചിത്രമായുള്ളോരു ചിത്രകൂടം
ചേണുററുനിന്നുള്ള തൂണുകളെല്ലാമെ
മാണിക്യംകൊണ്ടു കിടങ്ങു തീൎത്തു
മുത്തുകൾകൊണ്ടു വിതാനങ്ങൾ തൂക്കിനാൻ
രത്നങ്ങൾകൊണ്ടുമങ്ങെവ്വണ്ണമെ
പക്ഷിയെപ്പോലെ ചമച്ചുനിന്നീടിനാ-
നക്ഷവും ബന്ധിച്ചു ശിക്ഷയോടെ
മുപ്പുരവൈരിതൻകോദണ്ഡംതന്നോളം
കെല്പു പുലമ്പിന വില്ലുമമ്പും
ഉച്ചമാണ്ടുള്ളോരു കമ്പത്തിൻചാരത്തു
വെച്ചങ്ങു പൂജിച്ചാൻ വില്ലുമമ്പും
തോരണം തൂക്കിനാരാശകൾ നാലിലും
ഭേരിതൻനാദവും പൂരിപ്പിച്ചാൻ.
വേളിയുണ്ടെന്നത്തു കേട്ടോരു നേരത്തു
ഭൂലോകം തന്നിലെ ലോകരെല്ലാം
തന്നുടെ തന്നുടെ മാനിനിമാരുമായ്
വന്നുതുടങ്ങിനാർ മന്ദം മന്ദം.

ആരണ്യരൂപത്തെക്കൈക്കൊണ്ടുടന്നീടിന
ഭാരതന്മാരുമങ്ങമ്മതാനം.
ഏകചക്രത്തിലെ വിപ്രരുമായിട്ടു
മാഴ്കാതെ കണ്ടിങ്ങു പോകുന്നേരം
വേദത്തെപ്പണ്ടു പകുത്തു നിന്നീടുന്ന
വ്യാസമഹാമുനിതന്നെക്കണ്ടാർ.
മാനസംകൊണ്ടങ്ങറിഞ്ഞുനിന്നന്യോന്യ-
മാനന്ദിച്ചെല്ലാരും പോകുന്നേരം
ചാരുവായുള്ളോരു ദ്രൌപദി തന്നുടെ
പൂർവ്വജന്മത്തിലെ വർത്തമാനം
കല്യനായുള്ളോരു പാർത്ഥനു കേൾപ്പാനായ്-
ച്ചൊല്ലിത്തുടങ്ങിനാനമ്മുനിതാൻ.
ശാന്തനായുള്ളോരു മാമുനിതന്നുടെ
കാന്തയായുള്ളയിക്കന്യാ മുന്നം
നൈഷ്ഠികബ്രഹ്മചരിത്രമായങ്ങവർ
വാട്ടമകന്നു വിളങ്ങും കാലം
അല്പമായുള്ളോരു പാപത്തെയെല്ലാമെ
മുല്പാടു തീർപ്പതിന്നോർത്ത നേരം
വണ്ണം തിരണ്ടോരു പുണ്ണുകളുണ്ടായി
തിണ്ണമെഴുന്നു ചമഞ്ഞുതപ്പോൾ
പൊട്ടിവിരിഞ്ഞവയോരോന്നിൽ നിന്നങ്ങു
ദുഷ്ടമായുള്ള * വഴമ്പു തൂകി
തിട്ടതി പൂണ്ടോരു ജായതാനമ്പോടു
ഞെട്ടവും കൂടാതെ നാളുതോറും
ലാളനംചെയ്തവൻ തന്നുടെ ദേഹത്തെ
ക്ഷാളനംചെയ്തു വളർത്തിനാനായ്

* ചലം.

ഈശ്വരൻ തന്നുടെ പാദസരോജങ്ങ-
ളാശ്രയിച്ചമ്പോടു മേവുംകാലം
ഊണിന്നു ചെന്നങ്ങിരുന്നൊരുനേരത്തു
ക്ഷീണനായുള്ളൊരു മാമുനിതാൻ
കൈവിരലങ്ങു മുറിഞ്ഞങ്ങു വീണിതു
ദിവ്യമായുള്ളൊരു ഭോജനത്തിൽ
വണ്ണം തിരണ്ട പുഴുക്കളും പിഞ്ചരവും
തിണ്ണം ചൊരിഞ്ഞിതതിൻപിന്നാലെ
ഉല്ലാസം പൂണ്ടവനോദനം വെണ്ണുവാൻ
വല്ലാതെ നിന്നതു കണ്ട നേരം
ഭിന്നമായ്‌വീണൊരു കൈവിരൽതന്നെയും
പിന്നാലെ വീണ പുഴുക്കളേയും
ദുഷ്ടമായുള്ളൊരു ലോഹിതന്തന്നെയും
പെട്ടന്നു ചെന്നു തുടച്ചുനീക്കി
ശിഷ്ടമായുള്ളൊരു ഭോജനം ചെഞ്ചമ്മെ
മൃഷ്ടമായുണ്ടതു കണ്ട നേരം
തുഷ്ടനായുള്ളൊരു മാമുനി ചൊല്ലിനാ-
നിഷ്ടമായുള്ള വരത്തെയിനി
ചൊല്ലിനിന്നീടുകയെന്നതു കേട്ടിട്ടു
വല്ലഭയാമിവൾ താനും ചൊന്നാൾ
ഇഷ്ടമായുള്ളതോ രോഗവും കൈവെടി-
ഞ്ഞിഷ്ടനായുള്ളൊരു നീയുമായി
ഗാഢം പുണർന്നുടനംഗജലീലതൻ-
പ്രൌഢിമയേററുക തേറിനാലും.
ജായതാനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ട-
ങ്ങായാസം തീർത്തു മഹാതപസ്വി
കാമിനീ നിന്നുടെ വാഞ്ഛിതം പൂരിപ്പാൻ
കാമവിലാസങ്ങളുണ്ടു മേന്മേൽ

ഒട്ടുനാളിങ്ങിനെ ചെന്നോരു കാലത്തു
ഇഷ്ടയായുള്ളവളോടു ചൊന്നാൻ.
ഭോഗങ്ങൾ കൈവിട്ടു യോഗങ്ങൾ പൂരിപ്പാൻ
പോകുന്നേൻ ഞാനെനിയെന്നിങ്ങിനെ
ചാലെത്തുനിഞ്ഞത്തു നിന്നതു കണ്ടിട്ടു
ചേലതന്മൂല പിടിച്ചു ചൊന്നാൾ.
വങ്കനിവാണ്ടുള്ളോരെന്നെ നീയിങ്ങിനെ
പങ്കജബാണന്നു തീനമിട്ടു
പോവതിനെന്നും വഴങ്ങുകയില്ലെന്നു
ദേവീതാൻ ചൊന്നതു കേട്ടു നേരം
ശാപത്തെത്തന്നെയും നൽകിനിന്നീടിനാൻ
കോപിച്ചു പിന്നെയും മാമുനിതാൻ
ധന്യയായുള്ളോരു കന്യകയായിട്ടു
മന്നിടംതന്നിൽ പിറന്നു മേന്മേൽ
കോമളരായുള്ള കാമുകന്മാരുമായ്
കാമവിലാസങ്ങൾ കോലുകെന്നാൻ.
വൃത്തിതൻനാശത്തെക്കേട്ടോരു നേരത്തു
ചിത്തവിഷാദവും പൂണ്ടിവൾതാൻ
ചാരിത്രം നൽകുവാനാശിച്ചു നേരത്തു
മാരാരിസേവയെ ചെയ്കയെന്നാൻ.
എന്നതു കേട്ടോരു ദേവിതാനന്നു പോയ്
പന്നഗഭൂഷണൻ തന്നെ നണ്ണി
സേവിച്ചു മുമ്പിൽ വരുത്തിനിന്നങ്ങിനെ
കേവലം കുമ്പിട്ടു കൂപ്പി നേരെ
അഞ്ചുരു ചൊല്ലിനാൾ ഭർത്താവേ നൽകുവാൻ
പഞ്ചശരാരിയോടന്നിവൾതാൻ
എന്നതു കാരണമൈവൎക്കും ഭാൎയ്യയായ്
വന്നീടുമിന്നിവൾ തേറിനാലും.

മാരാരിതന്നുടെ കാരുണ്യം ഹേതുവായ്
ചാരിത്രദൂഷണമില്ലതാനും
അങ്ങിനെ തന്നുടെ കീഴിലെ വൃത്താന്ത-
മിങ്ങിനെ ചൊല്ലി നടന്നു പിന്നെ
പാതിരനേരത്തു തീർത്ഥത്തിന്നായിട്ടു
ഭാഗീരഥിയിലിറങ്ങുന്നേരം
ഗംഗയിൽനിന്നുടനംഗനമാരുമാ-
യംഗാരവർണ്ണനാം ചിത്രരഥൻ
പാരാതെ ചെന്നങ്ങെതൃത്തൊരു നേരത്തു
വീരനായുള്ളൊരു ബീഭത്സുതാൻ
ധർമ്മജന്മാരുടെ ഭീതിയെപ്പോക്കുവാ-
നന്നുകം ധ്യാനിച്ചെറിഞ്ഞ നേരം
ചൂട്ടുകൊണ്ടെങ്ങും പൊറായ്കയാലങ്ങവൻ
പേടിയും പൂണ്ടുടനോടിവന്നു
കാലന്റെ സൂനുതൻകാലിണ വന്ദിച്ചു
പാലിച്ചുകൊള്ളുകയെന്നും ചൊല്ലി
അശ്വങ്ങളെല്ലാമെ കൊണ്ടുചെന്നമ്പോടു
വെച്ചുനിന്നീടിനാനിച്ഛയോടെ.
ശാന്തനായുള്ളൊരു മന്നവൻ താനപ്പോൾ
ദാന്തനായുള്ളവനോടു ചൊന്നാൻ
പേടിക്കവേണ്ട നീയുന്നുകം തന്നുടെ
ഭീതിയില്ലേതുമെ തേറിനാലും.
അശ്വങ്ങളെല്ലാമെ കൊണ്ടുപോയമ്പോടു
വെച്ചുകൊണ്ടാലും നീ മുന്നെപ്പോലെ
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലിയമ്മന്നവവീരൻതാൻ
മംഗലവേളിയരോടും കൂടി
തീർത്ഥവുമാടിപ്പുലന്നു തുടങ്ങുമ്പോൾ
യാത്ര തുടങ്ങിനാർ മന്ദം മന്ദം

ചെമ്പല്ലാപാംഗിതൻചാരത്തെ ഗേഹത്തിൽ
കുംഭകാരൻ തന്റെ മന്ദിരത്തിൽ
പാരാതെ ചെന്നങ്ങു പുക്കുനിന്നീടിനാ-
ളാര്യ്യയായുള്ളോരു കുന്തിദേവി
മററുള്ളോരെല്ലാരും തെറെറന്നു പോയങ്ങു
കുററമകന്നുള്ള കോട്ട പുക്കാർ.
പാണ്ഡവക്കമ്പോടു പാങ്ങായി മേവുന്ന
പാഥോജലോചനനാദരവിൽ
മംഗലദേവതാ തങ്ങിനിന്നീടുന്ന
മന്ദിരംതന്നിലകത്തു പുക്കാൻ.
സൂര്യ്യജൻമുമ്പായ സേനകൾ ചൂഴററ
കൌരവവീരരും വന്നാരപ്പോൾ.
മാഗധൻ ചേദിപൻ കേകയനെന്നിവർ
മാഴ്കാതെ വന്നു നിറഞ്ഞുകൂടി.
അന്യരായ് മേവുന്ന മന്നവന്മാരുമ-
ക്കന്യകാതന്നുടെ വീടു പുക്കാർ.
ധന്യനായുള്ളോരു പാഞ്ചാലഭൂപതി
വന്ന ജനങ്ങളെ വാഴ്വിനോടെ
അർഘ്യ്യം തുടങ്ങിന പൂജയെച്ചെയ്തിട്ടു
സല്ക്കരിച്ചീടിനാൻ ഭക്തിയോടെ.
പാലഞ്ചുംവാണിതാൻ ചങ്ങാതിമാരുമായ്
ചാലക്കുളിച്ചിങ്ങു വന്നു പിന്നെ
ശോഭകലന്നുള്ള ചേലകളും മററു-
ള്ളാഭരണങ്ങളും പൂണ്ടു നന്നായ്
അംബികാതന്നെയും വന്ദിച്ചു നല്ലൊരു
ചമ്പകമാലയും കയ്യിലേന്തി
മന്നവന്മാരുടെ മാനസമായുള്ള
സ്യന്ദനന്തന്നെയുമേറി മെല്ലെ

ബന്ധുരകാന്തി കലൎന്നു നിന്നീടുന്ന
പന്തലിൽ വന്നങ്ങു നിന്ന നേരം
ചീൎത്തൊരു മോദത്താലാൎത്തുതുടങ്ങിനാർ
ധാത്രീസുരന്മാരും മററുള്ളോരും
ആമോദമേററവും പൂണ്ടുനിന്നീടിന
ഭൂമിപൻതന്നുടെ ചൊല്ലിനാലെ
വാട്ടമകനുള്ള കന്യകാതന്നുടെ
ജ്യേഷ്ഠനായുള്ളോരു ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻ
നാനാജനങ്ങളും കേൾക്കുമാറമ്പോടു
മാനിച്ചുനിന്നുടനൊന്നു ചൊന്നാൻ.
ബ്രാഹ്മണരമ്പോടു പൂജിച്ചു വെച്ചൊരു
കാൎമ്മുകം ചാലെക്കുലച്ചു മെല്ലെ
അസ്ത്രവും ചാലെത്തൊടുത്തുനിന്നമ്പോടു
ചിത്രത പൂണ്ടുള്ള പക്ഷിയന്ത്രം
ഭൂതലം തന്നിലെ വീഴ്ത്തിനിന്നമ്പോടു
കൌതുകവിദ്യയെക്കാട്ടിയപ്പോൾ
വമ്പനായുള്ളവൻ തന്നുടെ മാറിൽ നൽ
ചമ്പകമാലയുമേററുകൊൾവിൻ.
എന്നതു കേട്ടുള്ള മന്നവരെല്ലാരും
കന്യകതന്നിലെ വാഞ്ഛയാലെ
ക്കൈവെ ചെന്നങ്ങെത്തുത്തുടങ്ങിനാ–
രക്ഷണം ചാപസമീപത്തിങ്കൽ
മാഗധനാകുന്ന മന്നവൻ ചാപത്തെ
വേഗത്തിൽ ചെന്നങ്ങെടുക്കുന്നേരം
കൈലാസം ചെന്നങ്ങെടുത്തുനിന്നീടുന്ന
കൈകസീനന്ദനനെന്നപോലെ
പാണികൾ രണ്ടും നുറുങ്ങിനിന്നെത്രയും
ക്ഷീണനായ്മെല്ലെ നടന്ന നേരം

വാരിജമാത്രൻകാമുകൻ തന്നുടെ
വൈരിയായുള്ളോരു ചേദിപൻ താൻ
അപ്പോട്ടു ചെന്നങ്ങെടുത്തോരു നേരത്തു
കമ്പിട്ടു ഭൂതലം തന്നിൽ വീണാൻ.
പാഞ്ചാലി തന്നുടെ ദാസിമാരെല്ലാരു-
മഞ്ചാതെ പുഞ്ചിരിയിട്ടാരപ്പോൾ
കല്യരായ്മേവുന്ന മററുള്ള വീരരും
വില്ലെടുത്തീടുവാൻ വല്ലില്ലൊട്ടും
വില്ലെടുത്തീടുവാൻ ചെന്നുതുടങ്ങിനാൻ
കല്യനായുള്ളോരു സൂര്യപുത്രൻ
വഞ്ചിച്ചുനോക്കിനാൾ കിഞ്ചനയങ്ങവൾ
പഞ്ചശരാർത്തിയാലൊന്നു മെല്ലെ
തെററന്നു ചെന്നങ്ങെടുത്തു തുടങ്ങിനാൻ
പററാതെ കൈബലം പൂണ്ട കർണ്ണൻ
കുന്തീതൻനന്ദനനെന്നത്രു കാരണം
ബന്ധുരഗാത്രിതൻമാനസത്തിൽ
തഞ്ചിനിന്നീടിന പഞ്ചശരാർത്തിയാൽ
വഞ്ചിച്ചുനോക്കിനാളൊന്നു മെല്ലെ.
ധൃഷ്ടനായുള്ളോരു സൂര്യതനൂജൻതാ-
നിഷ്ടത്തിൽ നിന്നു കുലയ്ക്കുന്നേരം
മല്ലാരി തന്നുടെ വല്ലഭം കാരണ-
മെള്ളിട പോരാതെ നിന്നുപോയി
കൌരവവീരനു കാന്തയായ് നൽകുവാൻ
സീരവരായുധധാരി നേരെ
വില്ലെടുത്തീടുവാൻ ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
കല്യനായുള്ളോരു മല്ലവൈരി
മന്ത്രിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ ചൊല്ലിനിന്നീടിനാ-
നന്തകവൈരിതാനിന്നു നേരെ

പാൎത്ഥന്മാൎക്കായിട്ടു കല്പിച്ച കന്യകാ
ധാൎത്തരാഷ്ട്രനിന്നു നൽകാമൊ? ചൊൽ.
എന്നതു കേട്ടോരു ലാംഗലിതാനപ്പോൾ
വന്നൊഴുന്നീടുന്ന മോദത്താലെ
ശത്രുക്കളായുള്ള കൌരവവീരരാൽ
ദഗ്ദ്ധരായ്പോയെന്നു കേട്ടവരെ
എന്നെയും കൂട മറച്ചുവെച്ചെങ്ങിനെ-
യെന്നിലംതന്നിലൊളിച്ചുവെച്ചു.
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മടങ്ങിനിന്നീടിനാൻ
മംഗലനായുള്ള ലാംഗലി താൻ.
വില്ലെടുത്തീടുവാൻ ചെന്നനിന്നോരോരോ
വല്ലായ്മ കാട്ടുന്നതെന്നു നണ്ണി
മന്നവരേവരും മന്ദിച്ചനേരത്തു
വന്ദിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻ.
അന്തണരാകിലും ബന്ധിച്ചു വെച്ചുള്ളൊ-
രെന്ത്രപ്പുളെയ്തിങ്ങു വീഴ്ത്തി നേരെ
പെണ്ണിന്നുള്ളതൻകയ്യാലമ്പോടു നല്ലൊരു
ചമ്പകമാലയുമേററുകൊൾവിൻ.
ഇങ്ങിനെ കേട്ടോരു ഭൂദേവന്മാരെല്ലാം
തങ്ങളിലന്യോന്യം നോക്കുന്നേരം
വാരിജനേത്രൻെറ സന്മുഖം പാൎത്തുപാൎത്താ-
രണർമദ്ധ്യത്തിൽ നിന്ന പാൎത്ഥൻ
ഭൂസുരന്മാരുടെ പാദസരോജങ്ങ-
ളാദരവോടു വണങ്ങി നേരെ
ധ്യാനിച്ചുവെച്ചോരു ചാപത്തെത്തന്നെയും
മാനിച്ചു ചെന്നങ്ങെടുത്തു മെല്ലെ
കാണുന്നോർ കണ്ണിന്നു കൌതുകമാംവണ്ണം
ഞേണുററ നിന്നങ്ങു ഞാണുമേററി

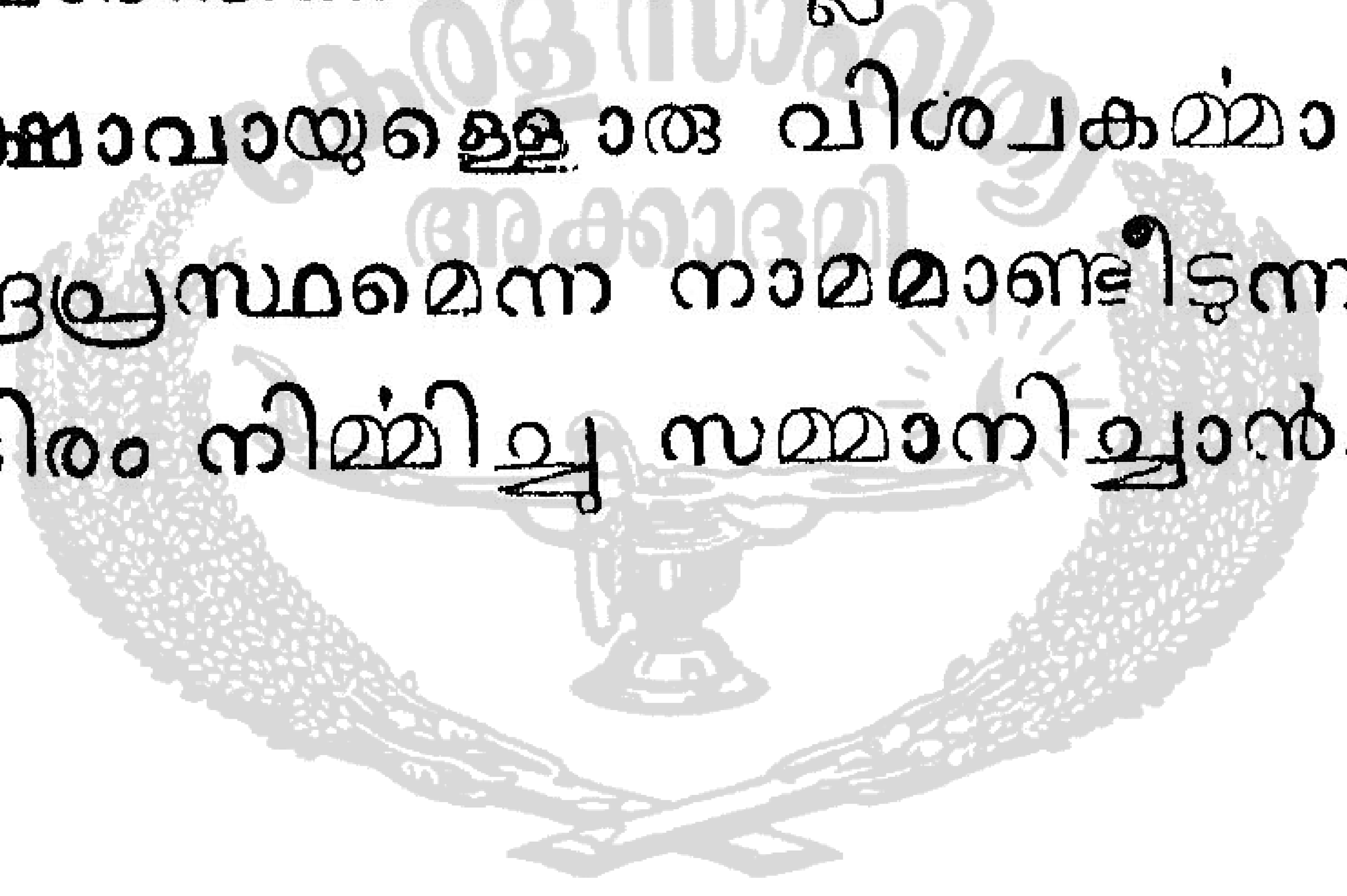
ജംഭാരിതൻപാദമുള്ളിലുറപ്പിച്ചു
കുംഭജൻതന്നേയുമുള്ളിൽ നണ്ണി
സായകം തന്നേയും ബന്ധിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
തോയത്തിൽ മേവുന്ന ഛായ നോക്കി
യന്ത്രപ്പൂളെയ്തങ്ങു വീഴ്ത്തിനിന്നമ്പോടു
കുന്തിതനൂജൻതാൻ നിന്ന നേരം
വാനവർകോന്റെ സൂനുവിനമ്പോടു
മാനസം ചേർത്താൾ കന്യകാതാൻ
കെല്പനായുള്ള ധനഞ്ജയനെന്നിയെ
മൽപ്രിയനായിട്ടീ വിപ്രനാമോ?
ഭർത്താവായമ്പോടു കല്പിച്ചു വെച്ചുതു
മുഗ്ദ്ധേന്ദുശേഖര! തമ്പുരാനേ!
ഇങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചു ചങ്ങാതിമാരായു-
ള്ളംഗനമാരുമായ് മന്ദം മന്ദം
ഇന്ദ്രതനൂജന്റെ മാനസമായുള്ള
സ്യന്ദനമേറിയണഞ്ഞു മെല്ലെ.
വമ്പനായുള്ളോരു വിപ്രൻതൻമാറില-
ങ്ങമ്പോടു ചമ്പകമാലയിട്ടാൾ.
വൃത്രാരി തന്നോടു പുത്രൻതൻ വീരത
സത്വരം ചൊല്ലുവാനെന്നപോലെ
വണ്ണം തിരണ്ടൊരു ഭേരീതൻനാദങ്ങൾ
വിണ്ണിലകം പുക്ക തിണ്ണമപ്പോൾ
ആർത്തുതുടങ്ങിനാർ ചീർത്തൊരു മോദത്താൽ
ധാത്രീസുരന്മാരും മറ്റുള്ളോരും
കണ്ടുനിന്നീടിന ദുഷ്ടന്മാരെല്ലാരു-
മിണ്ടലും കോപവും പൂണ്ടു ചൊന്നാർ.
ബാണവും ചാപവും ധ്യാനിച്ചു വെച്ചിട്ടു
നാണം കെട്ടുള്ളതു കാരണമായ്

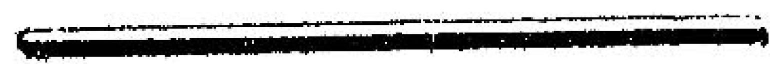
ധൃഷ്ടനായുള്ള പാഞ്ചാലൻ തന്നുടെ
ദുർഗ്ഗവും കുത്തിയടൎത്തു നന്നായ്
മൈക്കണ്ണി തന്നുടെ കാന്തനെ ബന്ധിച്ചു
കാക്കവെരക്കയും വേണമിപ്പോൾ.
ഇങ്ങിനെ കല്പിച്ചു മന്നവരെല്ലാരും
സംഗരത്തിന്നു മുതൃന്ന നേരം
മന്നവന്മാരെ മുടിച്ചുനിന്നീടിനാൻ
കന്യകാതന്നുടെ കാമുകൻതാൻ
അൎജ്ജുനനായുള്ളോരു സൂൎയ്യനും പോയങ്ങു
വാരിധിതന്നിൽ മറഞ്ഞാനപ്പോൾ.
വമ്പനായുള്ളോരു ജംഭാരിനന്ദനൻ
ചെമ്പല്ലാപാംഗിയും താനുമായി
അമ്പോടു പിന്നേയങ്ങമ്മയെക്കാണ്മാനായ്
കുംഭകാരൻ തന്റെ വീടു പുക്കാർ.
മാതാവു തന്നുടെ പാദസരോജങ്ങ-
ളാദരവോടു തൊഴുന്ന നേരം
ലജ്ജപൂണ്ടീടിന ദ്രൗപദീദേവിതാ-
നൎജ്ജുനൻതന്നെ മറഞ്ഞുനിന്നാൾ.
അമ്മയോടമ്പോടു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
നിൎമ്മലനായുള്ള പാൎത്ഥനപ്പോൾ.
ശത്രുക്കൾ ചെയ്തുള്ള ധൃഷ്ടത കാരണ-
മത്തൽ പെട്ടെങ്ങും നടക്കും കാലം
നാരായണൻ തന്റെ കാരുണ്യം തന്നാലെ
ഓരോരോ വസ്തു ലഭിച്ചപോലെ
ധന്യമായ്‌മേവുന്നൊരിന്നിലും തന്നിന്ന-
ങ്ങിന്നൊരു വസ്തു ലഭിച്ചുതായി.
പുത്രൻതാനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ചിത്തം തെളിഞ്ഞുള്ള കുന്തീദേവി

ഓദനമാകിലും മോദകമാകിലും
ഭൂതികളാകിലുമേതാകിലും
ഐവരും കൂടപ്പകുത്തുകൊണ്ടീടുവിൻ
കേവലം മക്കളെ!യെന്നും ചൊല്ലി
ഭർത്താവു തന്നെ മറഞ്ഞുനിന്നീടുന്നോ-
രുത്തമനാരിതാനെന്ന നേരം
ചേണുററ പാദതാർ വന്ദിച്ചു നേരത്തു
നാണത്തെപ്പൂണ്ടൊരു കുന്തീദേവി
മൂക്കിന്മേൽ കൈവെച്ചു നോക്കിനിന്നങ്ങിനെ
ദീർഗ്ഘമാസ്സീർത്തു പറഞ്ഞാളപ്പോൾ
ഭദ്രയായ്മേവുമിക്കന്യകയെന്നു ഞാൻ
നിദ്രയിൽ പോലുമറിഞ്ഞതില്ലേ.
ഓരാതെ ഇങ്ങിനെ ചൊന്നതുമൂലമായ്
വൈരമുണ്ടാകൊല്ലയെന്മകനെ!
എന്നതു കേട്ടൊരു വാസവനന്ദനൻ
തന്നുടെ മാതാവെ നോക്കിച്ചൊന്നാൻ.
ദൈവത്തിൻചിന്തിതമത്രെയിതമ്മേ! കേൾ
കേവലം നീയിപ്പോൾ ചൊന്നതെന്നാൽ
പാതകസാധനമായവയാകിലും
മാതാവിൻചൊല്ലാലെയാചരിച്ചാൽ
മായയായുള്ളൊരു പാതകം കൈവിട്ടു
സായൂജ്യസാധനമായിക്കൂടും
സത്യമാകുന്നതും ധർമ്മമാകുന്നതും
മുക്തിയാകുന്നതുമമ്മയത്രെ
മാതാവിൽ മേല്പെട്ടു മററൊരു ദൈവതം
വേദശാസ്ത്രങ്ങളിൽ കണ്ടില്ലെങ്ങും
ഈശചരന്മാൎക്കുമിന്നമ്മതാനോക്കുമ്പൊ-
ളാശ്രയമായതു തേറിനാലും.

ജംഭാരിപുത്രന്റെ വാൎത്തയെക്കേട്ടിട്ടു
സംഭ്രമപ്പെട്ടുള്ള കുന്തീദേവി.
മററുള്ള മക്കളെ ചാരത്തു കൊണ്ടുടൻ
തെറെറന്നു കൂടിപ്പറഞ്ഞ നേരം
ഉണ്മയായുള്ളതറിഞ്ഞൊരു നേരത്തു
ധൎമ്മജന്മാവുതാനോൎത്തു കണ്ടാൻ
സമ്മതമായിട്ടു വന്നീടായെങ്കിലു-
മമ്മതാനിങ്ങിനെ ചൊന്ന മൂലം
ചേൽക്കണ്ണിതന്നെയിന്നൈവരുമൊന്നിച്ചു
വേൾക്കയെന്നിങ്ങിനെ വന്നുകൂട്ടം
വന്മദം പൂണ്ടുള്ള ഭീമനുമങ്ങതു
സമ്മതമായിച്ചമഞ്ഞുകൂടി
ബാലികമൂലമായുള്ള പ്രതിജ്ഞയും
ബാലകന്മാരും വഴങ്ങിനിന്നാർ.
അംബരം തന്നിൽ വന്നങ്കുരിച്ചീടിനാൻ
വെണ്മ കലൎന്നുള്ള തിങ്കളപ്പോൾ
ചേണെററുനിന്നുള്ള കന്യകാതന്നുടെ
പാണിഗ്രഹത്തിന്നു കാലമായി
കന്യകതന്നുടെ കൈപിടിച്ചീടുവാൻ
മന്നവരൈവരും വന്നുനിന്നാർ.
പണ്ടെന്നും കാണാതെ വേലകൾ കാൺകയാ-
ലിണ്ടൽ പൂണ്ടീടിന മന്നവനെ
വ്യാസൻ തുടങ്ങിന മാമുനിമാരെല്ലാ-
മാദരവോടു പറഞ്ഞുതേററി
ബാലികതന്നെയമ്മന്നവരൈവൎക്കും
ചാലെ വഴങ്ങിച്ചു വേൾപ്പിച്ചപ്പോൾ

പാരാതെ വന്നിങ്ങെത്തുന്നിന്നീടിന
വൈരികളോടു ജയിച്ചു പിന്നെ
ഭാര്യതൻഗേഹത്തിലോരാണ്ടു പിന്നെയും
വീരന്മാരൈവരും മേവുംകാലം
യോഗിയായുള്ളോരു ദാസീതനൂജൻതാൻ
നാഗപുരത്തിന്നു കൊണ്ടുപോയാൻ
വാരുററ മേവുന്ന ഖാണ്ഡവപ്രസ്ഥത്തിൽ
വീരന്മാരൈവരും മേവുംകാലം
രക്ഷാരിതന്നുടെ ചൊല്ലാലെ ചെഞ്ചമ്മെ
തക്ഷാവായുള്ളോരു വിശ്വകമ്മാ
ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥമെന്ന നാമമാണ്ടീടുന്ന
മന്ദിരം നിമ്മിച്ചു സമ്മാനിച്ചാൻ.

അദ്ധ്യായം ൨൦.

പാൎത്ഥന്റെ തീൎത്ഥയാത്ര.

നന്ദകുമാരകൻ തന്നുടെ ചൊല്ലാലെ
ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥംതന്നിലന്നൊരുനാൾ
നാരദമാമുനി താനെഴുന്നെള്ളിനാൻ
നാരായണ! യെന്നു ചൊല്ലിച്ചൊല്ലി.
അൎഗ്ഘ്യം തുടങ്ങിന പൂജകൾ ചെയ്തിട്ടു
നില്ക്കുന്ന മന്നവന്മാരെ നോക്കി
ചിന്തിച്ചു വന്നൊരു കാൎയ്യത്തെത്തന്നെയും
മന്ത്രിച്ചു ചൊല്ലിനാനെല്ലാരോടും
നാളീകലോചനാ തന്നെയിന്നിങ്ങിനെ
നാളിടയിട്ടു പുണൎന്നുകൊണ്ടാൽ
വല്ലായ്മ വന്നീടുമെന്നതിനിന്നിപ്പോൾ
തുല്യമായൊന്നു ഞാൻ ചൊല്ലാമിപ്പോൾ
പണ്ടു ഹിരണ്യകശിപുവിന്റെ വംശത്തി-
ലുണ്ടായി രണ്ടു നിശാചരന്മാർ
നാലുമുഖനെ സേവിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
ത്രൈലോക്യം തൻവശമാക്കുവാനായ്
വിന്ധ്യങ്കൽനിന്നു തപസ്സു തുടങ്ങിനാർ
സുന്ദനും പിന്നെയുപസുന്ദനും
പ്രത്യക്ഷനായ്വന്നു വാരിജസംഭവൻ
ശ്രദ്ധിച്ചു നൽവരം നൽകിനിന്നാൻ.

മാനികളായുള്ള സുന്ദോപസുന്ദന്മാർ
സേനകളോടു കലന്നു നന്നായ്
ഭൂലോകവാസിയായുള്ളവിനിന്നീട്ടുന്നു
ത്രൈലോക്യമൊക്കെ ജയിച്ചു പിന്നെ
മാമുനിമാരെയുപദ്രവിച്ചീടിനാർ
ഭീമന്മാരായ്‌വന്നു നാളുതോറും
മാമുനിമാരുടെ താപത്തെപ്പോക്കുവാൻ
കോമളയായ തിലോത്തമതാൻ
സുന്ദോപസുന്ദന്മാർ തന്നുടെ ചാരത്തു
ചെന്നുതുടങ്ങിനാൾ മന്ദം മന്ദം
സുന്ദനെന്നിങ്ങിനെ നാമമാണ്ടെത്രയും
സുന്ദരനാമവൻ കണ്ടനേരം
ചാരുവായുള്ളവളീക്കന്യകാതന്നെയെൻ-
ഭാര്യയായ്ക്കൊള്ളേണമെന്നു നണ്ണി
സത്വരം ചെന്നു ചെറുത്തവൾ തന്നുടെ
കൈത്തലം കോർത്തു പിടിച്ചനേരം
സോദരനാമുപസുന്ദനുമെത്രയും
ചൂതശരാർത്തി മുഴുക്കയാലെ
അന്യമായുള്ളവളുന്ന കൈത്തലം പൂണ്ടു നീ-
യെന്നുടെ ഭാര്യയായ്പ്പോവുകെന്നാൻ.
ഇങ്ങനെയുള്ള വിവാദത്തെക്കേട്ടിട്ടു
മംഗലയാമവൾ താനും ചൊന്നാൾ
വീരനായുള്ളോരു കാമുകൻ തന്നെയി-
ന്നാരാഞ്ഞുപോകുന്നു ഞാനിതെന്നാൽ
സന്നദ്ധരായിട്ടു നിങ്ങളിന്നൊന്നുടെ
മുന്നാലെ നിന്നു പിണങ്ങുകെന്നാൽ
വെന്നവൻ തന്നുടെ ഭാര്യയായുള്ളവുകെ-
ന്നെന്നവൾ ചൊന്നതു കേട്ടനേരം

ചൂതശരാർത്തി മുഴുത്തതു കാരണം
സോദരഭാവവും കൈവെടിഞ്ഞു
ദ്വന്ദ്വമായ് നിന്നു പിണങ്ങു മുടിഞ്ഞോര-
സ്സുന്ദോപസുന്ദന്മാരെന്നപോലെ
ദ്രൗപദിയായുള്ള ജായതൻകാരണ-
മാപത്തു വന്നു പിണഞ്ഞീടായ്വാൻ
വത്സരംതോറും പുണർന്നു നിന്നീടേണം
മത്സരം കൂടാതെ കണ്ടു നിങ്ങൾ
തന്നുടെ തന്നുടെ കാലമല്ലാതനാൾ
തന്വംഗി മേവുന്ന മന്ദിരത്തിൽ
നിത്യവും സത്യമാസ്ഥെച്ചു നിന്നീടേണ-
മസ്തമിച്ചീടുമ്പോളായുധങ്ങൾ
പിന്നരാവന്നിലം തന്നിൽ പോയ് ചെല്ലുകിൽ
മന്നിടംതന്നെ പ്രദക്ഷിണമായ്
പാരുററ തീർത്ഥങ്ങളാടി നടക്കേണ-
മോരാണ്ടു ബ്രഹ്മചാരിത്രമായി
എന്നതു കേട്ടോരു മന്നവരെവരും
ധന്യനാം നന്മുനി ചൊന്നവണ്ണം
ഘോരമായുള്ള പ്രതിജ്ഞയും ചെയ്തിട്ടു
ഭാര്യയോടൊന്നിച്ചു ധർമ്മപുത്രൻ
ഭൂലോകവാസികൾക്കാലംബമായിട്ടു
പാലിച്ചു നന്നായിപ്പോരും കാലം
ചോരന്മാർ ചെന്നങ്ങു കെട്ടിനിന്നീടിനാ-
രാരണർക്കുള്ളൊരു ധേനുക്കളെ
എന്നതു കേട്ടോരു വാസവനന്ദനൻ
വന്നൊഴുന്നീടുന്ന കോപത്തോടെ
സത്യത്തിൽനിന്നു പിഴയ്ക്കയാലെത്രയും
മുക്തിതൻദൂഷണമെത്തുകിലും

ബ്രാഹ്മണക്കുണ്ടായ വേദന പോക്കുക
മേന്മയാകുന്നതെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
മല്ലികാവേണിതാൻ മേവുന്ന ശാലയിൽ
വില്ലെടുത്തീടുവാൻ ചെല്ലുന്നേരം
സത്യത്തിൽനിന്നു പിഴച്ചതിൻകാരണം
സത്വരം ചോദിച്ചറിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ.
അന്യരായുള്ളോർതൻകാലത്തു ചെഞ്ചമ്മെ
തന്വംഗി ചാരത്തു ചെന്നവൻതാൻ
ഓരാണ്ടു തീർത്ഥത്തിന്നായിട്ടു പോകേണം
നാരദൻ ചൊന്നതിൽ നാലു മാസം
വാരിജലോചനൻ മേവിനിന്നീടുന്ന
ദ്വാരകതന്നിലിരുന്നുകൊണ്ടാൽ
പണ്ടു നീ ചെയ്യോരു സത്യത്തിന്നന്തര-
മുണ്ടാകയില്ലയെൻകാരുണ്യത്താൽ
ജ്യേഷ്ഠൻതാനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
വാട്ടമകന്ന ധനഞ്ജയൻതാൻ
വില്ലുമെടുത്തു നടന്നുതുടങ്ങിനാൻ
കള്ളന്മാരായോരെയന്വേഷിപ്പാൻ
ഗംഗയിൽ ചെന്നങ്ങിറങ്ങിനാനമ്പോടു
മുങ്ങിനിന്നീടുന്ന പാർത്ഥൻതന്നെ
ഐരാവതത്തിന്റെ വംശജനായിട്ടു
ക്രൌര്യവാനായുള്ള പന്നഗത്തിൻ-
പുത്രിയായുള്ളോരു ലൂപികാതാനപ്പോൾ
സത്വരം വന്നു പിടിച്ചുകൊണ്ടു
ഭർത്താവാക്കീടുവാൻ കൊണ്ടങ്ങു പോകുമ്പോ-
ളുത്തമനായുള്ള പാർത്ഥൻ ചൊന്നാൻ.
നന്മുനിതന്നുടെ ചൊല്ലാലെയിന്നു ഞാൻ
ബ്രഹ്മചര്യത്തെയനുഷ്ഠിക്കുന്നോൻ.

എന്നതു കേട്ടോരു പന്നാഗനാരിതാൻ
ഖിന്നനായ്നിന്നവനോടു ചൊന്നാൾ
ദുഃഖത്തെപ്പൂണ്ട ജനങ്ങളെയമ്പോടു
രക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നതാകിലിപ്പോൾ
ബ്രഹ്മചര്യത്തെയും മേൽമണി മേവുന്ന
ധർമ്മമെന്നുള്ളതു തേറിനാലും
വസ്തുതയായതു കേട്ടോരു നേരത്തു
ഉദ്യോഗം ചെയ്തു ധനഞ്ജയൻതാൻ
പ്രാലേയതോയത്താലാവൃതമായുള്ള
ശൈലത്തിലമ്പോടു പുക്ക പിന്നെ
കുംഭജനായുള്ള മാമുനിതന്നെയും
കുമ്പിട്ടു വന്ദിച്ചു ഭൂസുരർക്കും
ഗോക്കളെത്തന്നെയും നൽകിനിന്നമ്പോടു
മാർഗ്ഗമായാടീ ഹിരണ്യബിന്ദു
നന്ദിനീനൈമിശമെന്നവയോരോന്നെ
പിന്നെയും കണ്ടുകണ്ടാടിയാടി
ചൊല്ലുന്ന കാവേരി ഗോദാവരി മററും
നല്ല തിരുമണലേശപരവും
കണ്ടോരു നേരത്തു ഭൂപതിതന്നുടെ
വണ്ടണിപ്പൂങ്കുഴലാളെ വേട്ടു
ധന്യനായുള്ളവൻ തന്നുടെ ഗേഹത്തിൽ
നിന്നു വിളങ്ങിനാൻ മൂന്നു മാസം
സൌഭദ്രതീർത്ഥത്തിൽ പോയങ്ങു മുങ്ങിനാൻ
വാസവൻ തന്നുടെ സൂനുവപ്പോൾ
കാൽപിടിച്ചീടിന നക്രത്തെത്തന്നെയും
ചാലെപ്പിടിച്ചിങ്ങു കൊണ്ടുപോന്നാൻ.

ചാരുവായുള്ളോരു നാരിയായ്വന്നിതു
വീരനായുള്ളവൻ തൊട്ട നേരം
നീയാരെന്നിങ്ങിനെ ചോദിച്ച നേരത്തു
തോയജലോചനതാനും ചൊന്നാൾ.
ധൃഷ്ടനായുള്ളോയെ! നല്ല കുബേരൻത-
ന്നിഷ്ടയായ് മേവുന്നോരപ്സരി ഞാൻ.
നമ്മുടെ ചങ്ങാതിമാരുമായമ്പോടു
നന്മുനിമാരുടെ ശാലതോറും
നിഷ്കളസേവയിളക്കുവാൻ ചെന്നപ്പോൾ
നക്രമായ്പ്പോയി ഞാൻ ശാപത്താലെ
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലിത്തൻമന്ദിരം തന്നിലെ
മങ്കമാർമൌലിക പോയ നേരം
നാരദൻ ചൊല്ലാലെ ചിത്രാംഗദയായ
ഭാര്യതാൻ ചാരത്തു വന്നു പിന്നെ
സുഭ്രുവായുള്ളോരു ഭാര്യയിലന്പോടു
ബഭ്രുബാഹുവെന്ന പുത്രനുണ്ടായ്
നന്മുനിയോടു കലർന്നു നീ നമ്മുടെ
ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥമെന്ന മന്ദിരത്തിൽ
ആഗമിച്ചാലും നീ കാലത്താലെന്നിട്ടു
ഗോകർണ്ണത്തിന്നു നടന്നു പാർത്ഥൻ.
നാരകമോടും പ്രഭാസമാം തീർത്ഥത്തിൽ
പാരാതെ ചെന്നവൻ പുക്കനേരം
നൽഗദനാകുന്ന യാദവൻതന്നെയ-
ങ്ങക്ഷണം കാണായി വന്നിതപ്പോൾ
കൊണ്ടൽനേർവ്വർണ്ണൻെറ ലീലകളോരോന്നേ
കൊണ്ടാടിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞ ശേഷം.

സുഭദ്രാഹരണം.

സീരിതൻസോദരിയായിട്ടു മേവുന്ന
നാരിമാർനായികാ തന്നെയിപ്പോൾ
കൌരവവീരനു നൽകിനിന്നീടുവാ-
നാരംഭിച്ചീടുന്നിതെന്നു കേട്ടു
അങ്ങിനെയുള്ളോരു കന്യകാതന്നെയി-
ന്നെങ്ങുമേ കണ്ടില്ല ഒന്നുകൊണ്ടും.
കോമളമായുള്ള കാന്തിയെക്കാണുമ്പോൾ
പൂമകൾതാനത്രെയെന്നു തോന്നും.
പാരുററു മേവുന്ന വാൎത്തകൾ കേൾക്കുമ്പോൾ
ഭാരതീദേവിതാനെന്നു തോന്നും.
അംഗങ്ങൾ തന്നുടെ ഭംഗികൾ കാണുമ്പോൾ
ഗംഗയെന്നിങ്ങിനെ ചൊല്ലാമല്ലൊ.
ഏണാക്ഷി തന്നുടെ നന്മിഴി കാണുമ്പൊ-
ളേണംതൻനേത്രങ്ങളെന്നു ചൊല്ലാം.
കൊങ്കകൾ കാണുമ്പോൾ പങ്കജമൊട്ടുകൾ
ശങ്കയും കൈവിട്ടു തോററോടിപ്പോം.
ചന്തത്തിലുള്ള നടക്കോപ്പു കാണുമ്പോൾ
മന്ദിച്ചുപോകുമരയന്നവും.
നേരൊത്ത വാൎത്തകളിങ്ങിനെ കേട്ടപ്പോൾ
മാരശരാൎത്തി മുഴുത്തവൻതാൻ
നിൎമ്മലയായുള്ള കന്യകാ തന്നുടെ
നന്മയെക്കാണ്മാനായെന്നപോലെ
മാനസം തന്നെയയച്ചിത്തു പിന്നെയ-
മ്മാനിനീതന്നുടെ മേനിതന്നിൽ
പാരാതെ പോയോരു മാനസം ചെഞ്ചമ്മെ
പാരുററ മേനിയിൽപ്പുക്കനേരം

കാർകുഴമ്പായോരു ക്രൂരിരുൾ പൂകയാൽ
നേർവഴി കാണാതെ നിന്നുപോയി.
എന്തിനി നല്ലതെന്നിങ്ങിനെ തന്നിലെ
ചിന്തിച്ചു കണ്ടു തെളിഞ്ഞു പിന്നെ
കാർമ്മുകിൽവർണ്ണനെക്കണ്ടു ഞാനെന്നുടെ
കാരിയം സാധിപ്പനെന്നു നണ്ണി
രൈവതന്തന്നുടെ ചാരത്തു ചെല്ലുമ്പോൾ
ദേവകീനന്ദനൻ വന്നു നേരെ
അംഗനതന്നെ രമിച്ചുനിന്നീടുവാ-
നിങ്ങിനെയെന്നു പറഞ്ഞു പോയാൻ.
കന്യകാരത്നത്തെ വഞ്ചിപ്പാനായിട്ടു
സന്ന്യാസിവേഷത്തെപ്പൂണ്ടു മെല്ലെ
ദ്വാരകാ തന്നുടെ ഗോപുരവാതിക്കൽ
നില്ക്കുന്നിതെന്നതു കേട്ടനേരം
ആര്യനായുള്ളോരു രോഹിണീനന്ദനൻ
വാരിജലോചനനോടും കൂടി
പെട്ടെന്നു വന്നു നമസ്കരിച്ചമ്പോടു
തുഷ്ടനായങ്ങിനെ നിന്നു പിന്നെ.
യോഗികളായവരാചരിച്ചീടുന്നോ-
രാഗമംകൊണ്ടു പറഞ്ഞു നന്നായ്
ദിവ്യനെന്നിങ്ങിനെ ഉള്ളിലുറപ്പിച്ചു
കേവലനായോരു ലാംഗലി താൻ
ഉൾക്കമലത്തിലങ്ങോർത്തു കണ്ടീടിനാൻ
നിഷ്കളസേവയെച്ചെയ്തുകൊൾവാൻ
രമ്യമായെത്രയും ഗുഹ്യമായുള്ളോരു
നിർമ്മലസ്ഥാനത്തു വേണമെല്ലോ
കന്യകാ തന്നുടെ ഗേഹത്തിലാക്കിയാ-
ലൊന്നിനുമില്ലോരു ഹാനിയേതും.

കന്ന്യകാ തന്നുടെ ചിന്തിതമെല്ലാമെ
കൈവരുത്തീടുവാൻ പോരുമല്ലൊ.
ഇങ്ങിനെ കല്പിച്ചു വന്ദിച്ചു കൊണ്ടുപോ-
യംഗനാ തന്നുടെ മന്ദിരത്തിൽ
ഗൂഢ്യമായുള്ളൊരു മന്ദിരം തന്നില-
ങ്ങക്ഷണമാക്കിനാൻ രൌഹിണേയൻ
പെട്ടെന്നു ചെന്നു നമസ്കരിച്ചമ്പിനോ-
ടിഷ്ടനായുള്ളോനെയെന്നപോലെ
മട്ടലർബാണമാലുള്ളിൽ മുഴുത്തിട്ടു
കട്ടങ്ങു നോക്കിനാൾ കന്ന്യകാ താൻ
സന്ന്യാസി തന്നുടെ ചിത്തവും നേത്രവും
കന്ന്യകാതന്നിലങ്ങായ് ചമഞ്ഞു.
ധന്ന്യനായുള്ളൊരു സന്ന്യാസി താനും തൻ-
മുന്നിൽ നിന്നീടുമക്കന്ന്യകയും
ചേണുറവു നിന്നുള്ള മാനസംകൊണ്ടങ്ങു
വാണിഭം ചെയ്തു തുടങ്ങിച്ചെമ്മെ.
മാലോകരെല്ലാരും വന്നൊരു നേരത്ത-
ങ്ങാലയം പൂകിനാൾ ബാലികാ താൻ
ധ്യാനത്തെക്കൊണ്ടങ്ങു ബാലികാ തന്നൊത്തൻ
മാനസം തന്നിലങ്ങാക്കി മെല്ലെ
കണ്ണുമടച്ചങ്ങു ദിവ്യനായ് നിന്നിതു
കണ്ടുനിന്നീടിന ലോകരെല്ലാം
ബ്രഹ്മത്തെക്കണ്ടൊരു യോഗിതാനിങ്ങിനെ
മന്നേലില്ലെന്നു പറഞ്ഞാരപ്പോൾ.
വന്നവർ വന്നവരിങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചു
വന്ദിച്ചു വന്ദിച്ചു പോയനേരം
മഞ്ജുളവാണിതാൻ രഞ്ജിതമായുള്ള
വ്യഞ്ജനജാലവും ഭോജനവും

ശിക്ഷയിൽ നിർമ്മിച്ചു വന്നുനിന്നീടിനാൾ
മസ്കരിമാൎക്കു വിധിച്ചവണ്ണം.
ഊണു കഴിഞ്ഞങ്ങു വിശ്രമിച്ചീടുവാൻ
ചേണുററ മന്ദിരം പുക്കനേരം
കാണാതെ നിന്നോരു വേവു പൊറായ്കയാ-
ലേണാക്ഷിമാർകുലമൌലിമാല
ഭദ്രനായുള്ളവൻ തന്നുടെ വാതിക്കൽ
നിദ്രയും കൈവിട്ടു നിന്നുകൂട്ടം
മാക്ഷികവാണീതാൻ കണ്മുന്നൽ നിന്നങ്ങു
കാൽക്ഷണം വേർവിട്ടു പോയനേരം
മെയ്യിലെഴുന്നോരു ചൂടു പൊറായ്കയാ-
ലായാസം പൂണ്ടോരു മായിയൻതാൻ
ദീപവും ചാലെത്തകൎത്തുകളഞ്ഞിട്ടു
ദീപമില്ലെന്നു വിളിച്ചു ചൊല്ലും.
നേൎത്തുനിന്നുള്ളോരു ചേല മുറിച്ചുട-
നാസ്ഥയിൽ നിന്നു തിരച്ചു നന്നായ്
പാവകൻതന്നെയും ചേൎത്തുകൊണ്ടമ്പിനോ-
ടാവോളം വേഗത്തിൽ വെച്ചുകൊള്ളും
തോയജബാണങ്ങളേല്ക്കയാൽ മാനസം
പേയായിപ്പോയോരു ബാലികാതാൻ
വെള്ളവും കൊണ്ടപ്പുകന്നുതുടങ്ങിനാൾ
വെള്ളികൊണ്ടുള്ള വിളക്കുതന്നിൽ
വെള്ളമില്ലെന്നവൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
വെള്ളം നിറയ്ക്കുന്ന ഭാജനത്തിൽ
ദീപത്തിന്നായിട്ടു വെച്ചുനിന്നീടുന്ന
ധൂപത്തെക്കൊണ്ടു നിറച്ചുനിന്നാൾ.
അന്യോന്യമുള്ളോരാകാംക്ഷ മുഴുക്കയാൽ
കന്യകാരത്നവും സന്യാസിയും

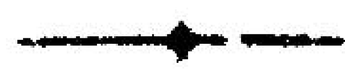
സംഗതി ചോരാതെയിങ്ങിനെയുള്ളോരു
ഭംഗികളോരോന്നെ കാട്ടിക്കാട്ടി
മിക്കതും വന്നു തികഞ്ഞിതു ചെഞ്ചെമ്മെ
മസ്കരിതന്നുടെ ചാതുൎമ്മാസ്യം
അംഗനാ തന്നുടെ പങ്ങാതിമാരെല്ലാം
തങ്ങളിൽ കൂടിപ്പറഞ്ഞൊരപ്പോൾ.
ദിവ്യനായുള്ളൊരിസ്സന്ന്യാസി തന്നുടെ
വേലയും ഭാവവും പാൎത്തുകണ്ടാൽ
കന്നിയെക്കാമിച്ചു പന്നനായുള്ളോരു
മന്നവവീരൻതാനെന്നു തോന്നും
ഇന്നിവൾ തന്നുടെ മാനസംതാനുമി-
മ്മന്നവൻ തന്നിലെ വെച്ചു പൂക്കു
ബാലികാമാരുടെ നൽചൊല്ലിതോരോന്നീ-
വാൎത്ത നടന്നിതു മന്ദം മന്ദം.
ദാരകാവാസികൾ കാളിയെപ്പൂജിപ്പാ-
നാരണ്യം തന്നിലെ പോയനേരം
മാരാരി പണ്ടൊരു * മാണിയായ് ചെന്നിട്ടു
ഗൌരിതൻ പാണി പണ്ടെന്നപോലെ
മാലിയന്നീടുമക്കന്യകയ്ക്കാനനം
പാലെ വിരിഞ്ഞു പമഞ്ഞുതപ്പോൾ
മന്ദം നടന്നങ്ങു സ്യന്ദനമേറിനാൾ
സുന്ദരിയാമവൾ ഭംഗിയോടെ
വാരിജലോചനൻ തന്നെയും ചിന്തിച്ചു
പാരാതെ കണ്ടങ്ങു പോയനേരം
കന്യകാതന്നെയും കൊണ്ടങ്ങു മണ്ടിനാൻ
സന്ന്യാസിയെന്നൊരു വാൎത്ത നേരെ

* ബ്രാഹ്മണശിശു; വടു.

കേട്ടോരു നേരത്തു രോഹിണീനന്ദനൻ
വാട്ടമകന്നോരു തേരിലേറി
ദ്വാരകാ കൈവിട്ടു പോകത്തുടങ്ങിനാൻ
ഘോരമായുള്ളോരു സീറ്റവുമായ്.
എന്നതു കേട്ടോരു വാരിജലോചനൻ
പിന്നാലെ ചെന്നു പറഞ്ഞുതേററി
ശ്രേഷ്ഠനായുള്ളോരു ജ്യേഷ്ഠനെ മുന്നിട്ടു
വാട്ടമകന്നുള്ള തേരിലേറി
പാർത്ഥന്മാർ മേവുന്ന ദിക്കിനെ നോക്കീട്ടു
യാത്ര തുടങ്ങിനാൻ ചീർത്ത മോദാൽ
ഇന്ദ്രതനൂജൻതാൻ ജായയുമായിട്ടു
ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥത്തിലും ചെല്ലുന്നേരം
ധന്യമായ്മേവുന്നോരുദ്യാനം തന്നിലെ
തന്വംഗി തന്നെയും വെച്ചു മെല്ലെ
അമ്മതൻപാദസരോജങ്ങൾ വന്ദിച്ചി-
ട്ടുണ്മയായുള്ളതു ചൊന്ന നേരം
പൂഞ്ചായലോലുംകുലമൌലിയായുള്ളോരു
പാഞ്ചാലിതന്നെപ്പറഞ്ഞുതേററി
പോരായ്മയോരാതെ ബാലികേ! നിന്നുടെ
മാരനാമർജ്ജുനൻ തന്നെയിപ്പോൾ
നോക്കുകൊണ്ടുള്ളോരു കോപമുണ്ടാകിലും
വാക്കുകൊണ്ടേതും വദിച്ചീടൊല്ല.
സന്തോഷം പൂണ്ടൊരു കുന്തിതാനന്നേരം
ബന്ധുരനന്മുഖിമാരുമായി
മംഗലപാണിയായ്ച്ചെന്നുനിന്നന്നേരം
അംഗനാതന്നെയും പാർത്ഥനേയും
ആലയം തന്നിലെ കൊണ്ടുപോയന്നേരം
വേളിവിശേഷവുമാരംഭിച്ചാർ.

മാധവൻതാനപ്പോൾ രാമനും താനുമാ-
യാദരവോടങ്ങു് ചെന്നു പുക്കാർ.
മററുള്ള ലോകരും മാനിനിമാരുമാ-
യററമില്ലാതോളം വന്നുകൂടി.
സോദരീതന്നുടെയുത്സവംതന്നെയു-
മാദരവോടു കഴിച്ചു പിന്നെ
ദ്വാരകാതന്നിലകത്തു പുക്കീടിനാൻ
വാരിജലോചനൻ സീരിയുമായ്
ഭക്തന്മാരായുള്ള പാണ്ഡവരെവരും
ചിത്തവും ചാലെത്തെളിഞ്ഞിരുന്നാർ.

അദ്ധ്യായം ൨൭.

കൌരവന്മാരുടെ വിവാഹം.

ഭാനുമാനായുള്ള മന്നവൻതന്നുടെ
ഭാനുമതിയെന്ന കന്യകയെ
ശ്രേഷ്ഠനായുള്ളോരു ഭീഷ്മർതൻചൊല്ലാലെ
വേട്ടു നിന്നീടിനാൻ നാഗകേതു
മററുള്ള കൌരവവീരന്മാരെല്ലാരും
കുററം കൂടാതെ കുലത്തിലുള്ള
കന്യകമാരേയും വേട്ടു നിന്നമ്പോടു
മന്ദിരം തന്നിൽ വിളങ്ങുമന്നാൾ
പാണ്ഡവന്മാരുടെ ഭാര്യയായുള്ളോരു
പാഞ്ചാലരാജതനയയപ്പോൾ
പഞ്ചദ്രുപദരെന്നിങ്ങിനെ നാമമാ-
മഞ്ചുകുമാരരെപ്പെററാളപ്പോൾ
വമ്പനായുള്ളോരു ജംഭാരിപുത്രന്റെ
ചെമ്പല്ലവാംഗിതൻനൽപിള്ളയായ്
മന്നിടം തന്നിൽ പിറന്നു നിന്നീടിനാൻ
ധന്യനായുള്ളഭിമന്യുവപ്പോൾ
വീരനായുള്ള സുയോധനൻ തന്നുടെ
ഭാര്യയായുള്ളോരു നാരിയിങ്കൽ
വമ്പന്മാരായുള്ള പുത്രന്മാരുണ്ടായി
ഒമ്പതുമേഴുമൊരെട്ടുമഞ്ചും

അന്യരായ്മേവുന്ന കൌരവന്മാൎക്കെല്ലാം
തന്നുടെ തന്നുടെ ഭാൎയ്യമാരിൽ
ശക്തിയും ബുദ്ധിയും പൂണ്ടു നിന്നീടുന്ന
പുത്രന്മാരുണ്ടായിതവ്വണ്ണമെ
വേരററു പോയോരു വംശത്തെച്ചെമ്മേ
പൂരിച്ചു കണ്ടോരു പത്മഗന്ധി
ഈശ്വരൻ തന്നുടെ പാദസരോജങ്ങ-
ളാശ്രയിച്ചമ്പോടു മേവുംകാലം
പുത്രനായുള്ളോരു വ്യാസമഹാമുനി
സത്വരം വന്നു വണങ്ങി നേരെ
ശാശ്വതമായത്തു കൈവരുത്തീടുവാ-
നാശ്രമം തന്നിലെ കൊണ്ടുപോയാൻ.
മാധവൻ തന്നുടെ പാദയുഗങ്ങളിൽ
മാനസം ചേൎത്തു വിളങ്ങുമന്നാൾ
സ്വൎഗ്ഗത്തിലാമ്മാറു നിൎഗ്ഗമിച്ചമ്പോടു
സൽഗതി തന്നോടു കൂടി നിന്നാൾ.

—***—

അദ്ധ്യായം ൨൨.

ഖാണ്ഡവദാഹം.

പ്രാജ്ഞനായുള്ളോരു ധൎമ്മജൻതന്നുടെ-
യാജ്ഞയെക്കൊണ്ടതിന്നന്നൊരു നാൾ
വാരിജലോചനൻതാനെഴുന്നെള്ളിനാൻ
പാരെഴുന്നീടുമമ്മന്ദിരത്തിൽ
കണ്ടുനിന്നീടിന പാണ്ഡവരൈവരും
കൊണ്ടാടിപ്പൂജിച്ചു നിന്നനേരം
പൂമകളൻപോടു പൂണ്ടു നിന്നീടുന്ന
പൂമേനി തന്നുടെ കാന്തികൊണ്ടും
കാരുണ്യമായുള്ള പീയൂഷവാരിധി
പാരം ചൊരിഞ്ഞുള്ള വാക്കുകൊണ്ടും
ധന്യന്മാരായുള്ള മന്നവന്മാരുടെ
കണ്ണുയുഗങ്ങൾക്കും കണ്ണുകൾക്കും
ആനന്ദം പൊങ്ങിച്ചു മേവി നിന്നീടുന്നൊ-
രാനായനായകനന്നൊരു നാൾ
ആയാസം കൈവിട്ടു പാൎത്ഥനും താനുമായ്
നായാട്ടുലീലയെക്കോലുവാനായ്
കാനനംതന്നിലകത്തു പുക്കൻപോടു
നാനാമൃഗങ്ങളെക്കൊന്നു കൊന്നു
പാരാതെ മേവുന്ന പൂക്കൾതൻ നന്മധു
പൂരിച്ചു പെയ്യുന്ന കാവു പുക്കു

ഇരുപത്തിരണ്ടാം അദ്ധ്യായം ഫവ്വൻ

കന്മഷവൈരിതാനർജ്ജുനൻ തന്നുടെ
നന്മടി തന്നിൽ വെച്ചുത്തമാംഗം
നിദ്രയും പൂണ്ടു കിടന്നതു കണ്ടിട്ടു
ഭദ്രനായുള്ളൊരു പാണ്ഡവൻ താൻ
തിങ്ങി വളൎന്ന ഫലങ്ങൾ കലൎന്നിട്ടു
തുംഗത പൂണ്ടുള്ള ദാരുക്കളും
മല്ലിക മുല്ലകളെന്നിവയാദിയായ്
ചൊല്ലാൎന്ന നല്ല പൂവല്ലികളും
പാരാറു മേവുന്ന ജംഗമജാതിയും
പൂരിച്ചു കണ്ടു കൊതിച്ചു മെല്ലെ
കല്യനായുള്ള ധനഞ്ജയൻ തന്നോടു
വിപ്രനായ് വന്നു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
പട്ടിണികൊണ്ടു പൊറായ്കയാലെത്രയും
തിട്ടതി പൂണ്ടിങ്ങു വന്നതെന്നാൽ
തണ്ഡുലംകൊണ്ടുള്ള തൊന്നുമേയിന്നിപ്പോ-
ളിന്നിലംതന്നിലങ്ങില്ലതാനും
കാദളം മുമ്പായ കായ്കനിയുണ്ടല്ലൊ
കാവകം തന്നിൽ വളൎന്നു നന്നായ്
അക്ഷീണവിക്രമ! ക്ഷുത്തിനെപ്പോക്കുവാൻ
ഭക്ഷണം നൽകുകിൽ പോരുമിപ്പോൾ
ഇന്നതിലൊന്നങ്ങു തൊട്ടുനിന്നീടുകിൽ
ഖിന്നതയോരാതെ വിണ്ണവർകോൻ
ഭീമമായുള്ളൊരു വജ്രമെറിഞ്ഞിട്ടു
നാമാവശേഷനായ് പോകുമെല്ലൊ
എന്നതു കേട്ടൊരു പാണ്ഡവമദ്ധ്യമൻ
തന്നിലെ ചിന്തിച്ചു കണ്ടു ചൊന്നാൻ
കേവലമെന്നുടെ ചൊല്ലാലെയിന്നു നീ
കാവോടുകൂട വിഴുങ്ങുകിലൊ

വാസവൻ തന്നുടെ ഭീതിയില്ലേതുമെ
കാതരനായുള്ള ഭൂസുര! കേൾ.
എന്നതു കേട്ടോരു വഹ്നിതാനെത്രയും
നന്ദിച്ചു നന്ദിച്ചു നിന്നനേരം
പങ്ങാതിയായ ധനഞ്ജയൻ തന്നോടു
മംഗലമൂർത്തിയുണർന്നു ചൊന്നാൻ.
ആരണനല്ലിവൻ വാസവൻതന്നുടെ
ആരണ്യമൊക്കെദ്ദഹിപ്പതിന്നായ്
ഖിന്നനായിങ്ങിനെ നിന്നുടെ ചാരത്തു
ഛന്നനായ്വന്നൊരു വഹ്നിയത്രെ
എന്നതു കേട്ടോരു പാണ്ഡവൻചൊല്ലിനാ-
നെങ്കിലും നൽകിനേനെന്നിങ്ങിനെ
എന്നതു കേട്ടോരു പാവകദേവൻ താൻ
വന്നെഴുന്നീടുന്ന മോദത്താലെ
തിണ്ണമെഴുന്നു ദഹിച്ചു തുടങ്ങിനാൻ
വിണ്ണവർകോനെയും പേടിയാതെ
എട്ടാശയെല്ലാമെ ഞെട്ടുമാറന്നേരം
പൊട്ടിപ്പൊരിഞ്ഞു തുടങ്ങീതെങ്ങും
കാടകം തന്നിൽ വസിച്ചു നിന്നീടുന്ന
കാട്ടാന കാട്ടി മലങ്കടുവാ
കൂട്ടരെക്കൈവെടിഞ്ഞോട്ടം തുടങ്ങിതു
വാട്ടമകന്നുള്ള പന്നികളും
ചൂടററു നിന്നു പൊറുക്കരുതായ്കയാൽ
ചാടിത്തുടങ്ങീതങ്ങെങ്ങുമെല്ലാം
മേളത്തിൽ പൂണ്ടൊരു പാവകദേവനെ
കാളം വിളിക്കുന്നതെന്നപോലെ
കേകികൾ മുമ്പായ ഖേചരവൃന്ദങ്ങൾ
മാഴ്കിത്തളർന്നങ്ങു കൂകിനിന്നു

വേവുന്ന കാവുകൾ വേദന പോക്കുവാൻ
ദേവകൾകോനുടെ ചൊല്ലിനാലെ
തള്ളിയെഴുന്നോരു വൈരിയെ വെല്ലുവാൻ
വെള്ളാന വന്നു നിരന്നപോലെ
വണ്ണം തിരണ്ടുള്ള ആനകളെല്ലാമെ
വെണ്ണീറായ്ക്കാണായിതോരോ ദിക്കിൽ
കാളിമ പൂണ്ടുള്ള ധൂമങ്ങൾ ചെഞ്ചെമ്മെ
ചാലെപ്പരന്നങ്ങു പൊങ്ങീതെങ്ങും
വൈരിയെ വെൽവാനായ്‌വാരിയെത്തൂകുവാൻ
വാസവൻ തന്നുടെ ചൊല്ലിനാലെ
ഭീമങ്ങളായുള്ള ജീമൂതജാലവും
വ്യോമത്തിൽ വന്നു നിറഞ്ഞപോലെ
വൃഷ്ടികൊണ്ടേറ്റമേ പേടിയില്ലിന്നു നീ
ഇഷ്ടമായുണ്ടാലുമെന്നു ചൊല്ലി
സന്താപം പൂണ്ടുള്ള പാവകദേവന്നു
ചന്തത്തിൽ ഛത്രം പിടിച്ചപോലെ
ദീനത പൂണ്ടുള്ള നാഗങ്ങളെല്ലാമെ
ആനനം ചാലെപ്പുരത്തിനിന്നു
കാനനം തന്നിൽ വളൎന്നു നിന്നീടുന്ന
നാനാചരങ്ങളും ദാരുക്കളും
കന്മഷം കൈവിട്ടു ദ്രുമങ്ങളെല്ലാമെ
ബ്രഹ്മത്തിൽ ചെന്നു ലയിക്കുംപോലെ
പാവകൻ തങ്കലടങ്ങുന്നനേരത്തു
വേവുറവുനോവു പൊറായ്കയാലെ
ഖിന്നനായുള്ളോരു പന്നഗവീരൻ താൻ
തിണ്ണമെഴുന്നങ്ങു ചാടുന്നേരം
വഹ്നിതൻവാഞ്ഛിതം നന്നായിപ്പൂരിപ്പാൻ
ധന്യനായുള്ളൊരു ധനഞ്ജയൻതാൻ

നൂതനമായൊരു സായകംകൊണ്ടങ്ങു
ഭേദിച്ചുവീഴ്ത്തിനാൻ ഭൂതലത്തിൽ
രണ്ടായിപ്പോയതിൽ മേൽമുറി പോയങ്ങു
വിണ്ണുലർനാട്ടിലകത്തു പുക്കു
മന്നിൽ വീണീടിന തക്ഷകശേഷത്തെ
തന്നിലടക്കിനാൻ വഹ്നിതാനും
വട്ടംചുഴന്നോരു വഹ്നിയെക്കണ്ടിട്ടു
തിട്ടതിപൂണ്ടു മയൻതാനപ്പോൾ
പാലിച്ചുകൊള്ളുകയെന്നെയെന്നിങ്ങിനെ
ചാലെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞനേരം
മാനിയായുള്ളോരു രാഘവൻ പണ്ടുതാൻ
വാനരവീരനെയെന്നപോലെ
കോദണ്ഡംകൊണ്ടങ്ങെടുത്തുനിന്നീടിനാൻ
കോഴയും കൂടാതെ വാസവിതാൻ
കാനനം തന്നുടെ ഭംഗത്തെക്കേട്ടിട്ടു
ദീനനായുള്ളോരു വാനവർകോൻ
ഘോരമായുള്ളോരു മാരിയെപ്പെയ്യിച്ചാൻ
വീരന്മാരായവരെന്നു ഞായം
ഭീതനായുള്ളോരു പാവകദേവനും
ഏതുമേ പേടിയാണ്ടെന്നും ചൊല്ലി
ബാണങ്ങൾകൊണ്ടങ്ങു വാസ്സോടു ചെഞ്ചമ്മേ
ചേണുററ മന്ദിരം തീർത്തു നന്നായ്
പാരിച്ചു പെയ്യുന്ന മാരിയങ്ങേതുമെ
ചോരാതവണ്ണമടച്ചുനിന്നാൻ.
തിട്ടതി കൈവിട്ടു പാവകദേവൻ താൻ
മുഷ്ടമായുണ്ടു തെളിഞ്ഞു പിന്നെ
പാണ്ഡവവീരന്നു നൽകുവാൻ ഗാണ്ഡീവ-
ചാപവും ബാണവും കയ്യിലേന്തി

പൊന്മയമായുള്ള കഞ്ചുകം പൂണ്ടുള്ള
നിർമ്മലവാജികളോട്ടുംകൂടി
മെല്ലവെ വന്നു വണങ്ങിനിന്നീടിനാൻ
മല്ലാരിതന്നുടെ പാദപത്മം
ഖാണ്ഡവകാനനം നൽകിന കാരണം
പാണ്ഡവവീരനു നൽകിനിന്നാൻ
ഗാണ്ഡീവമാകുന്ന ചാപവും ചെഞ്ചമ്മെ
പാണ്ഡരവർണ്ണമാം വാജികളും
സന്താപമേതാനും വന്നുനിന്നീടുമ്പോൾ
ബന്ധുവായുള്ളതു ഞാനെന്നും
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മറഞ്ഞു നിന്നീടിനാൻ
മംഗലനായ ധനഞ്ജയൻതാൻ
ശക്തനതായ ശതക്രതുപുത്രനും
മുക്തിദനായ മുരാന്തകനും
പാവകൻ തന്നുടെ വേലകളോരോന്നെ
* വാപാടിച്ചെന്നങ്ങു കോട്ട പുക്കാർ
ബന്ധുക്കളായുള്ള മന്നവന്മാരുമായ്
ദ്വാരക പൂകിനാൻ വാസുദേവൻ.

---

* സംസാരിച്ചു.

അദ്ധ്യായം ൨൩.

ദിഗ്ജയം.

കന്മഷവൈരിതൻചൊല്ലാലെ ചെഞ്ചമ്മെ
ധൎമ്മതനൂജനെക്കാണ്മതിന്നായ്
നാരദമാമുനിതാനെഴുന്നെള്ളിനാൻ
പാരുററ കോട്ടയിലന്നൊരു നാൾ
ഇഷ്ടനായുള്ളൊരു മന്നവൻതാനപ്പോൾ
പെട്ടെന്നു കുമ്പിട്ടു കൂപ്പിച്ചൊന്നാൻ.
രാപ്പകലുള്ളത്തിൽ മേവീടും വേദന
വാഴ്മ്പോടു മാമുനേ ചൊല്ലീടുന്നേൻ.
ശ്രദ്ധിച്ചുപോരുന്നതൊട്ടുനാളുണ്ടു ഞാൻ
മിത്രനായുള്ളോരു സ്വാമിതന്നെ
ഉള്ളത്തിലുള്ളോരു വേദനയായതു
ചൊല്ലുന്നതുണ്ടു ഞാൻ മെല്ലെയിപ്പോൾ
ശാപത്തെക്കൊണ്ടു മരിച്ചൊരു താതനു
പാപവും പുണ്യവുമുള്ളവണ്ണം
ചിന്തിച്ചു കണ്ടു പറഞ്ഞു നിന്നീടേണം
സന്താപമായതു മററൊന്നല്ലേ.
എന്നതു കേട്ടോരു നാരദമാമുനി
തന്നിലെ ചിന്തിച്ചു കണ്ടു ചൊന്നാൻ.
സ്വൎഗ്ഗത്തിൽ ചെന്നു കരേറുന്ന നേരത്തു
നിൎഗ്ഗമിച്ചീടരുതെന്നു ചൊല്ലി

താഡനം നൽകിയടച്ചുനിന്നീടിനാർ
കേടകന്നീടിന വാതിലെല്ലാം.
എന്നതു കേട്ടോരു മന്നവവീരന-
മ്മന്നിടം തന്നിൽ മയങ്ങി വീണാൻ.
ഘോരനായുള്ളോരു മാരുതിതാനൊരു
ദാരുവും കയ്യിലെടുത്തുയർത്തി
വിണ്ണവർനാഥനെ നീക്കുവാനെന്നിട്ടു
തിണ്ണം നടന്നങ്ങു പോകുന്നേരം
എത്രയും നന്നെടോ! താതനു നീയിപ്പോൾ
മുക്തി വരുത്തുവാനോർത്ത യുക്തി
എന്നങ്ങു ചൊല്ലിച്ചെറുത്തുനിന്നീടിനാൻ
മന്നവവീരനെ മാമുനിയും
വീരനായുള്ളോരു മാരുതിതന്നുടെ
വൈരവും മന്ദമായ് വന്നതപ്പോൾ
പാപത്തെപ്പോക്കുവാൻ നല്ലതു ചൊൽകെന്നു
ഭൂപതി ചൊന്നതു കേട്ടനേരം
ആര്യനായുള്ളോരു നാരദൻ ചൊല്ലിനാ-
ലാരണശാപത്താൽ വന്ന പാപം
വേരററുപോമാറില്ലെങ്കിലുമൊന്നു കേ-
ളോരാതെ വന്നതു കാരണമായ്
പാരുററ മേവുന്ന രാജസൂയമെന്നു
പേരായിട്ടുള്ളോരു യാഗമിപ്പോൾ
പൂരിച്ചുകൂട്ടുകിൽ കന്മഷജാലങ്ങൾ
വേരററുപോയീടും തേറിനാലും
എന്നതു കേട്ടോരു ധർമ്മതനൂജൻതാൻ
വന്ദിച്ചു മാമുനിയോടു ചൊന്നാൻ.
കാർമ്മുകിൽവർണ്ണന്റെ കാരുണ്യമുണ്ടെങ്കി-
ലാരംഭിച്ചീടുന്നതുണ്ടിന്നിപ്പോൾ.

കൊണ്ടൽനേർവ്വർണ്ണൻെറ ചിന്തിതമെന്തെന്നു
കണ്ടിട്ടുവേണം താനെന്നു നണ്ണി
തമ്മതനൂജൻെറ വാഞ്ഛതാൻ സാധിപ്പാൻ
ബ്രഹ്മതനൂജൻതാനാദരവിൽ
പാരാതെ പോയങ്ങു ദ്വാരക പൂകിനാൻ
നാരായണ! എന്നു ചൊല്ലിച്ചൊല്ലി
നന്ദതനൂജൻതാൻ മേവിനിന്നീടുന്ന
മന്ദിരംതന്നിലകത്തു പുക്കാൻ.
ദേവകീസൂനുവെ വന്ദിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ
കേവലം വന്നോരു കാര്യമെല്ലാം
ജിഷ്ണുതൻപ്രാണനായ്മേവിനിന്നീടുന്ന
വൃഷ്ണികൾനാഥനാം കൃഷ്ണനപ്പോൾ.
ഉദ്ധവരാദിയായ് മേവിനിന്നീടുന്നോ-
രുത്തമമന്ത്രികളോടു ചൊന്നാൻ.
ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥത്തിന്നു പോവതിന്നായിട്ടു
നന്നായ് മുതുക്കേണമെന്നിങ്ങിനെ.
എന്നതു കേട്ടവരെല്ലാരും ചെഞ്ചമ്മെ
മന്നിടമൊക്കെക്കുലുങ്ങുംവണ്ണം
ഭേരിതൻനാദത്തെ പൂരിപ്പിച്ചീടുമ്പോൾ
ദ്വാരക തന്നിലെ ലോകരെല്ലാം
തന്നുടെ തന്നുടെ ചങ്ങാതിമാരുമായ്
വന്നുതുടങ്ങിനാർ വായ്പിനോടെ
ദേവകീതന്നുടെ കാന്തനായുള്ളോരു
ശ്രീവസുദേവനുമാഹുകനും
നാനാവിഭൂഷണജാലങ്ങൾ പൂണ്ടുള്ള
മാനിനീമാരൊടും കൂടി നേരെ
ഗോവിന്ദൻതന്നുടെ ചാരത്തു ചെന്നിട്ടു
പോവതിന്നായിത്തുനിഞ്ഞുനിന്നാർ.

നൽക്കൊടി തോരണമെന്നിവയോരോന്നെ-
യൊക്കെയെടുത്തു നിവത്തി നന്നായ്
പാരുററു മേവുന്ന തേരിലങ്ങമ്പോടു
വാരിജലോചനൻ പുക്കു നേരെ
മൂത്തവനായുള്ള രോഹിണീനന്ദനൻ
സാത്യകീമുമ്പായ സേനയുമായ്
വാരിജലോചനൻ തന്നുടെ ചാരത്തു
പാരാതെ ചെന്നു മുതൃന്നുനിന്നാർ.
രുഗ്മിണീയാദിയായ് മേവിനിന്നീടുന്ന
കുഡ്മളലോചനമാരെല്ലാരും
സത്വരം ചെന്നു കരേറിനിന്നീടിനാർ
മുഗ്ദ്ധവിലോചനൻ നിന്ന തേരിൽ
മററുള്ള ലോകരും മാമുനിമാരും ചെ-
ന്നാററമില്ലാതോളമായിതപ്പോൾ
പീലിക്കുടകളുമാലവട്ടങ്ങളും
ചാലെ വളന്നുള്ള തത്തികയും
നിമ്മലമായുള്ള വെഞ്ചാമരങ്ങളും
പൊന്മയമായുള്ള ഛത്രങ്ങളും
നാളീകം തന്നുടെ നാളത്തെ വെന്നുള്ള
കാളങ്ങൾ കാളാഞ്ചിജാലങ്ങളും
കല്പാന്തവഹ്നിതൻ ദപ്പത്തെപ്പോക്കുവാൻ
കെല്പു കലന്നുള്ള പന്തങ്ങളും
ചൊല്ക്കൊണ്ടു മേവുന്ന പീലിക്കുന്തങ്ങളു-
മൊക്കെയെടുത്തു പിടിച്ചു നന്നായ്
വാഴ്ത്തികൾ വാഴ്ത്തുന്ന വാത്തയും കേട്ടുകേ-
ട്ടാസ്ഥയിലിങ്ങിനെ പോകുന്നേരം

മാഗധനായോരു മാപാപി ബന്ധിച്ച
മാൽപെട്ടത്തീടുന്ന മന്നവന്മാർ
ആദരവോടങ്ങയച്ചനിന്നീടുന്ന
ദൂതനെ വന്നതു കാണായ്‌വന്നു
പാരുററ പാദങ്ങൾ കൂപ്പിനിന്നമ്പോടു
കായ്യമായുള്ളതു ചൊന്ന നേരം
പാതകവൈരിതാൻ ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
പാപിയായുള്ളൊരു ഭൂപൻതന്നെ
ഘോരമായുള്ളൊരു കൂളികൾക്കെല്ലാമെ
പാരണയായിട്ടു നൽകിയിപ്പോൾ.
മന്നവന്മാരുടെ വേദനതന്നെയും
മന്നിടെ ഭാരവും തീൎത്തുവെയ്ക്കാം.
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലിയയച്ചനിന്നമ്പോടു
മംഗലമൂൎത്തിതാൻ വേഗത്തിൽ പോയ്
ചീൎത്തൊരു മോദത്താൽ പാൎത്ഥന്മാർ മേവുന്ന
ആസ്ഥാനം തന്നിലകത്തു പുക്കാൻ.
തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന സന്തോഷം പൂണ്ടുടൻ
മംഗലവാണികളോടും കൂടി
ഘോഷിച്ചു ചെന്നങ്ങു ധൎമ്മതനൂജൻതാൻ
ദോഷത്തെ വെന്നുള്ള പാദപത്മം
ആദരവോടു പുണൎന്നുനിന്നീടിനാൻ
സോദരന്മാരുമങ്ങവ്വണ്ണമെ.
അമ്മാമൻതന്നെയുമമ്മാവിമാരെയും
സമ്മാനിച്ചീടിനാൻ വെണ്മയോടെ
അച്ഛൻതാൻ വന്നതു കണ്ടൊരു നേരത്ത-
ങ്ങച്യുതൻ തന്നുടെ സോദരിതാൻ
സൂനുവായുള്ളഭിമന്യുവും താനുമായ്
മാനിച്ചു ചെന്നു വണങ്ങിനിന്നാർ.

ധന്യരായെല്ലാരുമന്നിലം തന്നിലെ
നന്നായി നിന്നു വിളങ്ങുമന്നാൾ
മൂലോകവാസികൾക്കാലംബമായുള്ള
പാലാഴിവർണ്ണനെക്കൈവണങ്ങി
ആരംഭിച്ചീടിന കാര്യത്തെത്തന്നെയു-
മാദരവോടു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ.
യോഗ്യമായുള്ളതു കേട്ടോരു നേരത്തു
മാർഗ്ഗമായ് ചൊല്ലിനാൻ മാധവൻതാൻ
ആരംഭിച്ചീടുക യാഗത്തെ വൈകാതെ
പൂരിച്ചുകൂട്ടുവാൻ ഞാനുണ്ടല്ലൊ.
കേശവൻതന്നുടെ ചൊല്ലാലെ പിന്നെയ-
ങ്ങാശകൾ നാലും ജയിപ്പതിന്നായ്
വീരതയേററവും പൂണ്ടുനിന്നീടുന്ന
മാരുതനന്ദനനാദിയായ
വീരത പൂണ്ടുള്ള സോദരന്മാരെയ-
ങ്ങോരോരോ ദിക്കിലയച്ചുനിന്നാർ.
അക്ഷണം പോയങ്ങു നൽ സഹദേവൻതാൻ
ദക്ഷിണദിക്കിലും ചെന്നു പിന്നെ
കേരളഭൂമിയെപ്പാലിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
കേവലം നിന്ന ത്രിഗർത്തനുമായ്
ആഹവത്തിന്നു മുതിന്നോരു നേരത്തു
പാവകദേവൻതാൻ പാലിക്കയാൽ
താഴാതെ കണ്ടു പിണങ്ങിനിന്നേതുമെ
കോഴയും നൽകാതെ നിന്നനേരം
ക്ഷീണനായുള്ളോരു മാദ്രീതനൂജൻ താൻ
വഹ്നിതൻ പാദതാരുള്ളിൽ നണ്ണി
പാർത്ഥനു നൽകിയ നൽവരം ചിന്തിച്ചു
പ്രാർത്ഥിച്ചുനിന്നതു കണ്ടനേരം

ദുഷ്ടനായുള്ളോരു പാവകദേവൻതാൻ
രുഷ്ടരായ്മേവുന്ന മന്നവരെ
ക്രുട്ടിപ്പറഞ്ഞു * നിരത്തിനിന്നീടിനാൻ
കേടററ മാമുനിമാരുമായി
അന്തമില്ലാതോളം ഭ്രതികരം നൽകിനം-
നന്തകപുത്രന്ന നൽകുവാനായ്
ആമോദം പൂണ്ടൊരു മാദ്രീതനൂജൻതാൻ
മാമുനിമാരെ വണങ്ങിച്ചൊന്നാൻ.
വഹ്നിതാനെന്തു ത്രിഗത്തനെപ്പാലിപ്പാൻ
വന്നതിൻകാരണമെന്നിങ്ങിനെ.
എന്നതു കേട്ടവരെല്ലാരും ചെഞ്ചമ്മെ
മന്നവവീരനെ നോക്കിച്ചൊന്നാർ.
പണ്ടിവൻതന്നുടെ പുത്രിയായുള്ളോരു
വണ്ടഴൽപൂങ്കുഴലാളെ വഹ്നി
ജാരനായ്ചെന്നു പുണന്നു നിന്നീടിനാ-
നാരണരൂപത്തെപ്പൂണ്ടു മെല്ലെ
കന്യകപാലരറിഞ്ഞു പോയ്ചെന്നിട്ടു
മന്നവവീരനെക്കണ്ടു ചൊന്നാർ.
ഇഷ്ടമല്ലാത്തതു കേട്ടോരു നേരത്തു
രുഷ്ടനായ്ചൊല്ലിനാൻ മന്നവൻതാൻ
കഷ്ടതചെയ്തോരു വിപ്രനെ വൈകാതെ
കെട്ടിനിന്നീടുവിനെന്നിങ്ങനെ
ചേവകന്മാരെല്ലാമെന്നതു കേട്ടിട്ടു
കേവലം ബന്ധിപ്പാൻ ചെല്ലുന്നേരം
പാരം ജ്വലിച്ചങ്ങു മണ്ടിത്തുടങ്ങിനാൻ
ജാരനായുന്നുള്ളോരാരണൻതാൻ

* യോജിപ്പിച്ചു

തീക്ഷ്ണങ്ങളായുള്ള ജ്വാലകളോരോന്നേ
മേല്ക്കുമേൽ വന്നങ്ങു പൊങ്ങുന്നേരം
വന്നുവന്നീടിന ദാസന്മാരെല്ലാരും
നിന്നുപൊറുക്കരുതായ്കയാലെ
സത്വരം വന്നിങ്ങു മന്നവൻതന്നോട്
വസ്തുതയായതു ചൊല്ലിനിന്നാർ.
വഹ്നിയെന്നിങ്ങിനെ കേട്ടോരു നേരത്തു
വന്നെഴുന്നീട്ടുന്ന മോദത്താലെ
പാരാതെ ചെന്നു വണങ്ങിനിന്നമ്പോട്
പാലിച്ചുകൊള്ളേണമെന്നും ചൊന്നാൻ.
ശാന്തനായുള്ളോരു വഹ്നിതാനമ്പോട്
ശാന്തനായുള്ളവനോടു ചൊന്നാൻ
എന്നുടെ വാഞ്ഛിതം ചെയ്കയാൽ നിന്നുടെ
കന്യകയ്ക്കേതുമേ ദോഷമില്ലേ.
ആരണനാരിമാരെന്നിയെ ആരുമെ
കേരളംതന്നിലിന്നാദിയായി
ചാരിത്രം ചിന്തിച്ചു നില്ക്കേണ്ടതില്ലയെൻ-
കാരുണ്യംകൊണ്ടതു തേറിനാലും
പാതിവ്രത്യത്തിന്റെ ഭംഗത്തെക്കൊണ്ടൊരു
പാതകമില്ലതു തേറിനാലും.
വിപ്രനായെല്ലോ നിൻകന്യകതന്നെ ഞാൻ
കൈപ്പിടിച്ചീടിനതെന്നു മൂലം
ഉത്തമനായൊരു ഭൂസുരനമ്പോട്
സത്വരം നൽകുക നിന്മകളെ
സന്താപമേതാനും വന്നുനിന്നീടുമ്പോൾ
ചിന്തിച്ചുകൊള്ളുക മേലിലെന്നാൽ
അക്ഷണം വന്നു നിൻദുഃഖങ്ങൾ തീർത്തിട്ടു
രക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നതുണ്ടു താനും.

കേരളഭൂമിയിൽ ക്ഷത്രിയനാരികൾ-
ക്കാരണരാകട്ടെ കാന്തരെന്നും
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മറഞ്ഞതു കാരണ-
മിന്നുവന്നാമ്പോടു കാത്തുകൊണ്ടു
മാമുനിമാരുടെ വാർത്തയെക്കേട്ടിട്ടു
ആമോദം പൂണ്ടുള്ള പാണ്ഡവൻതാൻ
ഭൂമിപൻ നൽകിന കോഴയും കൊണ്ടങ്ങു
രാമേശ്വരത്തിന്നു ചെന്ന നേരം
ലങ്കയിൽ ചെല്ലുവാൻ പാരുററ വാരിധി
ലംഘനം വല്ലാതെ നിന്ന നേരം
സത്വരം ചെന്നു വണങ്ങിനിന്നീടിനാൻ
പുത്രനായുള്ള ഘടോൽക്കചൻതാൻ
ദേവരൻതന്നുടെ ചൊല്ലാലെയങ്ങവൻ
കേവലം ലങ്കയിൽ ചെല്ലുവാനായ്
ആഴമനേകം കലന്നുനിന്നീടുന്നൊ-
രാഴിയിൽ നേരേയിറങ്ങുന്നേരം
ജാനുപ്രമാണമായുന്നിതു ചെഞ്ചമ്മേ
പാനീയം ദാനവവീരനപ്പോൾ
വാനരൻ നിർമ്മിച്ച സേതുവെക്കണ്ടുക-
ണ്ടാനന്ദിച്ചമ്പോടു പോയിപ്പോയി
ലങ്കയിൽ ചെല്ലുന്ന നേരത്തു രാക്ഷസ-
മങ്കമാരെല്ലാരും പേടിയാലെ
ചൊല്ലിനിന്നീടിനാർ പാഞ്ഞുചെന്നെല്ലാരും
ചൊല്ലാന്ന രാക്ഷസരാജാവോടു
വമ്പനായുള്ളൊരു രാഘവൻതന്നുടെ
അമ്പേററുനിന്നൊരു കുംഭകർണ്ണൻ
രണ്ടാമതുണ്ടു മടങ്ങിവന്നീടുന്നു
കണ്ടായോ? സ്വാമിൻ! നീയെന്നിങ്ങിനെ

നാരിമാർ ചെന്നങ്ങു ചൊന്നോരു നേരത്തു
വീരനായുള്ള ഘടോൽക്കചൻതാൻ
ആര്യനായുള്ളോനെ വന്ദിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
കാര്യമായുള്ളതു ചൊന്ന നേരം
മേനിയിൽ മേവിന നോവുകൊണ്ടേത്രയും
ദീനമായുള്ളൊന്നു യാനമെന്നാൽ
അച്യുതൻതന്നിലങ്ങിച്ഛയിൽ മാനസം
വെച്ചുനിന്നീടിന ഭൂപതിയെ
കാണ്മതിന്നായിട്ടു കാഴ്ചയും നൽകി ഞാൻ
മേന്മയിൽ നമ്മുടെ കിങ്കരരെ
മേളം കലന്നുള്ളോരുത്സവം കാണ്മാനായ്
കാലത്തയയ്ക്കുന്നതുണ്ടു ചൊല്ലാം.
സ്വാമിതാനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ഭീമനായുള്ളോരു ഭീമപുത്രൻ
ദേവരൻതന്നോടു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
കേവലമങ്ങവൻ ചൊന്നതെല്ലാം
ചിത്തം തെളിഞ്ഞുള്ള നൽസഹദേവൻതാൻ
സത്വരം തന്നുടെ സേനയുമായ്
വന്ദികൾ വാഴ്ത്തുന്ന വാർത്തയും കേട്ടിട്ടു
ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥത്തിലകത്തു പുക്കാൻ
വീരന്മാരായുള്ള മററുള്ള മൂവരു-
മോരോരോ ദിക്കു ജയിച്ചുവന്നാർ.

അദ്ധ്യായം ൨൪.

മാഗധവധം.

വൃഷ്ണികൾനാഥനായ്മേവിനിന്നീടുന്ന
കൃഷ്ണനും ജിഷ്ണുവും മാരുതിയും
മാരണകർമ്മത്തിൽ വീരത പൂണ്ടുള്ളോ-
രാരണരായിച്ചമഞ്ഞു മെല്ലെ
നാകികൾക്കെല്ലാക്കും വൈരിയായുള്ളോരു
മാഗധൻതന്നുടെ കോട്ട പുക്കാർ
കണ്ടോരു നേരത്തു മന്നവനെത്രയും
കൊണ്ടാടിപ്പൂജിച്ചുനിന്നു ചൊന്നാൻ.
എന്തൊരു കാരിയം ചിന്തിച്ചതായിട്ട-
ങ്ങിന്നിലംതന്നിലെ വന്നതിപ്പോൾ.
അന്തികെ ഇങ്ങിനെ വന്നതു കാരണം
സന്തോഷം പൊങ്ങുന്നു മാനസത്തിൽ
എന്നതു കേട്ടോരു പങ്കജലോചനൻ
തന്നിലെ പുഞ്ചിരി തൂകിച്ചൊന്നാൻ.
ഗോകുലനാഥൻെറ വൈരിയായ്മേവുന്ന
മാഗധൻ തന്നെ ഞാൻ മന്ദിരത്തിൽ
ചൊന്നതു നൽകുന്ന കല്പകദാരുതാ-
നെന്നതു കേട്ടത്രെ വന്നതെങ്ങൾ.
ഇച്ഛയായുള്ളതു വന്നുചൊല്ലീടുവാൻ
ലജ്ജയുണ്ടാകുന്നു മാനസത്തിൽ

വന്ദിച്ചുചൊല്ലിനാൻ മാഗധൻതാനപ്പോൾ
നിന്നൊരു നന്ദജൻ തന്നെ നോക്കി
മുത്തുകളാകിലും രത്നങ്ങളാകിലും
വസ്ത്രങ്ങളാകിലുമെന്നിയെ ഞാൻ
എന്നിൽ വിളങ്ങുന്ന പ്രാണങ്ങളാകിലും
തന്നുനിന്നീടുവൻ ചൊല്ലിക്കൊണ്ടാൽ.
ധീരനായുള്ളൊരു മന്നവനിങ്ങിനെ
വീരത പൂണ്ടു പറഞ്ഞ നേരം
ആരണനായിച്ചമഞ്ഞുനിന്നീടുന്ന
വാരിജലോചനൻതാനും ചൊന്നാൻ.
വമ്പനായുള്ളൊരു മാരുതിതാനിതു
ജംഭാരിനന്ദനനിന്നിവൻതാൻ
പണ്ടെയിന്നിന്നുടെ വൈരിയായ് മേവുന്ന
കൊണ്ടൽനേർവ്വർണ്ണനിന്നിന്നു ഞാൻതാൻ
ആശയാകുന്നതോ നിന്നുടെ കായത്തെ
ആശു പിടിച്ചു പിളന്നു നേരെ
മന്നവന്മാരുടെ വേദനതന്നെയും
മന്നിടെ ഭാരവും തീക്കയത്രെ.
നിന്നൊരു ഞങ്ങളിലാരെന്നു ചിന്തിച്ചു
നന്നായ് മുതൃന്നുകൊൾകെന്നെ വേണ്ടു.
വീരനായുള്ളവൻതാനതു കേട്ടിട്ടു
പാരം ചിരിച്ചു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ.
കൊണ്ടൽനേർവ്വർണ്ണരെ! ഇണ്ടലും കൈവിട്ടു
മണ്ടുകയെല്ലോ നീ പണ്ടെപ്പോലെ
ബാലകനാകയാൽ പാൎത്ഥനോടേല്ക്കുവാൻ
¶ കാലെഴുന്നില്ലയെനിക്കിതൊട്ടും.

¶ കൈവരുന്നില്ല എന്നപോലെ ഒരു പ്രയോഗം. കെല്പു തോന്നുന്നില്ല.

തുംഗനായുള്ളൊരു മാരുതിതന്നോടെ-
ന്നിങ്ങിനെ ചൊല്ലി മുതുന്നവന്നാൻ.
ഘോരനായുള്ളൊരു മാരുതപുത്രനും
പോരിന്നു ചാലെത്തുനിഞ്ഞുനിന്നാൻ.
രുഷ്ടന്മാരായുള്ള ബാലിസുഗ്രീവന്മാർ
വട്ടത്തിൽ മുട്ടിത്തകക്കുംപോലെ
മാഴ്കാതെ നിന്നു പിണങ്ങിനിന്നീടിനാ-
രേകോനവിംശതി നാരം മുഴവൻ
ദോസ്ഥലംകൊണ്ടങ്ങു മാഗധൻതന്നുടെ
ഗാത്രത്തെ ഭേദിച്ചു ഭീമസേനൻ
ക്രൂരത പൂണ്ടുള്ള സാരമേയങ്ങൾക്കു
പാരണയായിട്ടു നൽകിനിന്നാൻ.
കെട്ടുപെട്ടീടുന്ന മന്നവന്മാരെയും
പെട്ടെന്നു ചെന്നങ്ങഴിച്ചു നീക്കി
ആഭരണങ്ങളും നൽകിനിന്നീടിനാൻ
ശോഭ കലന്നുള്ള ചേലകളും
നീലക്കാർവർണ്ണരെ കൈതൊഴുതെല്ലാരു-
മാലയം നോക്കി നടന്നാരപ്പോൾ
മാഗധൻ വീണു മരിച്ചതു കണ്ടിട്ടു
ഗോകുലനാഥനെക്കണ്ടു നേരെ
പുത്രനായുള്ളൊരു നൽസഹദേവൻതാ-
നർത്ഥങ്ങൾ നൽകി വണങ്ങിനിന്നാൻ.
മുഗ്ദ്ധവിലോചനൻ ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
ഭക്തനായുള്ളവൻ തന്നെ നോക്കി
താതനെപ്പോലെ പോയ് ഘോരമായ് മേവുന്ന
പാതകമാജ്ജിച്ചുകൊള്ളൊല്ലാ തെ

മേദിനീപാലിച്ചുകൊള്ളുകിലെന്നുടെ
പാദസരോജത്തിൽ ചേർത്തുകൊൾവൻ
അന്ധകനാഥൻതാനിങ്ങിനെ ചൊന്നുട-
നന്തമില്ലാതോളം ഭ്രതിയുമായ്
അക്ഷണം പോയങ്ങു ധർമ്മജൻ മേവുന്ന
ശക്രപ്രസ്ഥത്തിലകത്തു പുക്കാൻ.

—***—

അദ്ധ്യായം ൨൫.

രാജസൂയം.

കേശവൻതന്നുടെ കാരുണ്യംതന്നാലെ
ആശകൾ നാലും ജയിച്ചു മേന്മേൽ
വാതജന്മുമ്പായ സോദരന്മാരെല്ലാം
ഭൂതികൾകൊണ്ടു നിറച്ചു നേരം
സന്തോഷമേററവും പൂണ്ടുനിന്നീടുന്നൊ-
രന്തകസൂനുതാനാദരവിൽ
നന്മുനിമാരെ വരുത്തിനിന്നീടിനാൻ
നിർമ്മലയാഗത്തെച്ചെയ്യതിന്നായ്
പ്രാജ്ഞന്മാരായുള്ള വേദിയരെല്ലാരും
യജ്ഞത്തെക്കാണ്മാനായ് വന്നാരപ്പോൾ
വിണ്ണവരെല്ലാരും വന്നുതുടങ്ങിനാർ
തിണ്ണമെഴുന്നൊരു സന്തോഷത്തോൽ
മന്നവരെല്ലാരും വന്നുതുടങ്ങിനാർ
തന്നുടെ തന്നുടെ സേനയുമായ്
സൂര്യജന്മുമ്പായ ബന്ധുക്കൾ ചൂഴററു
കൌരവന്മാരെല്ലാം കാന്തിയോടെ
ദന്തികൾ മുമ്പായ സേനകൾ ചൂഴററി-
ട്ടന്തകസൂനുവെച്ചെന്നു കണ്ടാർ.
മിത്രനായുള്ളൊരു പാഞ്ചാലഭൂപതി
പുത്രന്മാരൊടു കലന്നുവന്നാൻ

നിർമ്മലനായ കരിശനം തന്നുടെ
ധർമ്മിളയായുള്ള ജായയുമായ്
മേളത്തിൽ*വന്നങ്ങു പുക്കനിന്നീടിനാൻ
*വേലപ്പെണ്ണാളുമമ്മന്ദിരത്തിൽ
ആര്യന്മാരെല്ലാരും വന്നുതുടങ്ങിനാ-
രായ്യാവർത്തന്മാരുമവ്വണ്ണമെ
അംഗരും വംഗരും നല്ല കലിംഗരും
ഭംഗി കലന്ന വിദർഭന്മാരും
മദ്ധ്യമഹീപന്മാരെന്നിവരെല്ലാരു-
മുത്സവം കാണ്മാനായ് വന്നാരപ്പോൾ
വാനവർകോനുടെ സൂനുതാൻ ചെന്നങ്ങു
മാനിച്ചുവെച്ചോരം മന്ദിരത്തിൽ
ഇഷ്ടത്തിൽ നിർമ്മിച്ച പെട്ടകമോരോന്നിൽ
പെട്ടെന്നു കൊണ്ടുപോയാക്കിനിന്നാൻ
രോഷവും ദ്വേഷവും പൂണ്ടുനിന്നീടുന്ന
ഘോഷങ്ങളോരോന്നെ കേൾക്കുന്നേരം
എട്ടുദിക്കിങ്കലും സഞ്ചരിച്ചമ്പിനോ-
ടിഷ്ടനായുള്ളോരു ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻ
ചാലെപ്പറഞ്ഞങ്ങടക്കിനിന്നീടിനാൻ
മാലോകർ കാട്ടുന്ന ഗോഷ്ഠിയെല്ലാം
മന്നവൻതന്നുടെ ചൊല്ലാലെ ചെഞ്ചമ്മെ
വന്നുനിന്നീടുന്ന മന്നവരെ
നന്നായിപ്പാലിച്ചു മേവിനിന്നീടിനാൻ
ധന്യനായുള്ള ധനഞ്ജയൻതാൻ
സ്നാനവും ചെയ്തങ്ങു വന്നോരു നേരത്തു
നാനാജനങ്ങൾക്കും വേണ്ടുംവണ്ണം

* മഹാലക്ഷ്മി.

കസ്തൂരി കർപ്പൂരം കാരകിൽ കുങ്കമ-
മിത്തരമോരോന്നെ ചേൎത്തു നന്നായ്
പ്രാലേയതോയത്തിൽ ചേൎത്തുനിന്നീടിന
മാലേയം നൽകിനാൻ മാദ്രിപുത്രൻ
അജ്ഞത വേവിട്ട മാമുനിമാരെല്ലാം
യജ്ഞവും ചെയ്തു തുടങ്ങിതപ്പോൾ
പൂതനായുള്ളോരു ധൎമ്മതനൂജൻതാൻ
വേദങ്ങൾ ദീക്ഷിച്ചു മേവിനിന്നാൻ
പങ്കജലോചനൻ മാമുനിമാരുടെ
അംഘ്രിതൻ ക്ഷാളനം വെണ്ണിനിന്നു
ഓദനം നിൎമ്മിച്ചു പൂരിപ്പിച്ചീടിനാൻ
വാതജന്മുമ്പായ പാചകന്മാർ
ഹാരിദ്രസൎഷപതണ്ഡുലജാലങ്ങ-
ളോരോന്നെ നൽകിനാൻ സൌബലൻതാൻ
യജ്ഞത്തിനുള്ളോരു സംഭാരം നൽകിനാൻ
അജ്ഞത വേവിട്ട ഗംഗാപുത്രൻ
ദാനങ്ങളോരോന്നെ നൽകിനിന്നീടുവാൻ
ഭാനുതനൂജനാം കൎണ്ണനെല്ലൊ
ഹേമങ്ങൾ കൊണ്ടുള്ള വേലകളോരോന്നെ
പൂമകളാണ്ട സുയോധനൻതാൻ
ചുററും തിരണ്ടുള്ള മററുള്ളോരെല്ലാരും
മറെറാന്നു മറെറാന്നു കൈത്തുടന്നാർ
അഗ്ര്യമായുള്ളോരു പൂജയ്ക്കു കാലവു-
മക്ഷണം വന്നു മുത്തുന്ന നേരം
യോഗ്യനായുള്ളവനാരെന്നു ചിന്തിച്ചു
ഐക്കമെ സാധിച്ചുകൂടീലപ്പോൾ
മത്സരം കൈവിട്ട നൽ സഹദേവൻതാൻ
സത്സഭതന്നിലും ചെന്നു ചൊന്നാൻ

എണ്ണമററീടുന്ന സത്പങ്ങളുള്ളത്തിൽ
നിന്നുവിളങ്ങുന്ന കാർവ്വർണ്ണനെ
ചാരത്തു വെച്ചിട്ടു പൂജയ്ക്കു നിങ്ങളി-
ന്നാരാഞ്ഞു പോരുന്നതാരെയിപ്പോൾ
ബാലകനിങ്ങനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ചാലെത്തെളിഞ്ഞുള്ള മന്നവൻതാൻ
വങ്കനിവാണ്ടുള്ള പങ്കജനേത്രൻത-
ന്നംഘ്രികൾ ക്ഷാളനം ചെണ്ണുവാനായ്
പൊന്മയമായൊരു നിർമ്മലപീഠത്തിൽ
സമ്മാനിച്ചമ്പോടിരുത്തി നേരെ
നാളീകം വെല്ലുമപ്പാദസരോജങ്ങൾ
ക്ഷാളനം ചെയ്തങ്ങു മേളമാക്കി
കേശവപാദത്തോടേശിനിന്നെത്രയും
പേശലമായുള്ള തോയലേശം
ആനനം തന്നിൽ തളിച്ചുതുടങ്ങിനാ-
രാനന്ദവാരിയിൽ മുങ്ങിമുങ്ങി
വാതജന്മുമ്പായ സോദരന്മാരെല്ലാ-
മാദരം പൂണ്ടു തളിച്ചുനിന്നാർ
കേവലം പിന്നെയമ്മാമുനിമാരെല്ലാം
പാവനമായ ശ്രീപാദതീർത്ഥം
പെട്ടെന്നു ചെന്നങ്ങു തുഷ്ടരായെല്ലാരും
തൊട്ടു തളിച്ചു തുടങ്ങി മേന്മേൽ
പ്രീതനായുള്ളൊരു മന്നവൻ താനപ്പോൾ
പീതങ്ങളായുള്ള ക്രൂറകളും
മുത്തുരത്നങ്ങളും നൽകിനിന്നമ്പോടു
ഉത്തമപൂജയുമാചരിച്ചു
നിർമ്മലരായുള്ള വേദിയരെല്ലാരു-
മുണ്മതിന്നായിട്ടിരുന്നാരപ്പോൾ

മന്നവരാദിയായ് മററുള്ള ലോകരും
നന്നായ് മുതിന്നങ്ങു ചെന്നിരുന്നാർ.
ഓദനംകൊണ്ടു വിളമ്പിനിന്നീടിനാർ
വാതജന്മുമ്പായ പാചകന്മാർ
പൂജ്യങ്ങളായുള്ള വ്യഞ്ജനജാലവു-
മാജ്യവും പിന്നെയങ്ങവ്വണ്ണമെ
ഇഷ്ടമായുള്ളൊരു ഭോജനം ചെഞ്ചമ്മെ
മൃഷ്ടമായെല്ലാരുമുണ്ണുന്നേരം
ഹുങ്കാരം ചെയ്തങ്ങു വന്നുതുടങ്ങിനാർ
ലങ്കേശൻതന്നുടെ കിങ്കരന്മാർ
ഹാടകംകൊണ്ടു ചമച്ചുനിന്നെത്രയും
കേടകന്നീടിന താലവൃക്ഷം
ഭൂമിപനമ്പൊടു നൽകുവാനായിട്ടു
വ്യോമത്തിൽ കൊണ്ടങ്ങു നിന്നനേരം
കണ്ടുനിന്നീടുന്ന മാലോകരെല്ലാരു-
മിണ്ടലും പൂണ്ടു ചമഞ്ഞാരപ്പോൾ
കൊണ്ടൽനേർവർണ്ണനെ നോക്കിത്തുടങ്ങിനാർ
മണ്ടിനിന്നീടിനാർ ചാരത്തോളം
ദർപ്പവും പൂണ്ടങ്ങു തപ്തമായുള്ളൊരു
ചെപ്പുകിടാരങ്ങൾ വെച്ചപോലെ
വട്ടം തികഞ്ഞുള്ള ദൃഷ്ടിദ്വയങ്ങളും
പുഷ്ടം കലന്ന വളഞ്ഞ കീറും
ഘോരമായുള്ളൊരു പാതാളം തന്നുടെ
ദ്വാരത്തെ വെന്നുള്ള വായ്മലരും
ദൂരവെ കണ്ടു മയങ്ങിനിന്നീടിനാർ
നാരിമാരെല്ലാരും ബാലന്മാരും
മന്നിടം തന്നിലെ മാലോകരെല്ലാരും
ഖിന്നത പൂണ്ടങ്ങു നിന്നനേരം

തോയജലോചനൻതന്നുടെ ചൊല്ലാലെ
വായുതനൂജൻതാൻ വാങ്ങി നേരെ
വണ്ണം തിരണ്ടുള്ള പൊന്നിൻകരിമ്പന
മന്നിടം തന്നിലെറിഞ്ഞു വിട്ടാൻ.
കണ്ടുനിന്നീടിന മാലോകരെല്ലാരും
കൊണ്ടാടിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞാരപ്പോൾ
ആയിരം രാക്ഷസവീരന്മാരോളവും
കേവലമുണ്ടായി വന്നതെല്ലൊ
മററാരുമില്ലയിന്നിങ്ങിനെ ഭൂമിയിൽ
മുററുമിമ്മാരുതിയെന്നിയെ താൻ
മാരുതപുത്രന്റെ വീരതയിങ്ങിനെ
പാരിലെ മാലോകർ വാഴ്ത്തുന്നേരം
കൊണ്ടൽനേർവർണ്ണന്റെ പൂജയെക്കേട്ടിട്ടു
ഇണ്ടൽ പൂണ്ടീടിന ചേദിപൻതാൻ
കോപിച്ചു നിന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
പാപികൾക്കിങ്ങിനെ തോന്നി ഞായം
പ്രാജ്ഞന്മാരെല്ലാരും നോക്കിയിരിക്കവെ
ആജ്ഞയും കൈവിട്ടു വീടുതോറും
ആജ്യവും കട്ടു നടന്നവനെല്ലൊ താൻ
പൂജ്യനായ്വന്നതിപ്പൂജയ്ക്കിപ്പോൾ
സജ്ജനം നിൽക്കവെ ദുർജ്ജനപൂജയെ
ലജ്ജയും കൂടാതെ ചെയ്കമൂലം
ദുസ്സഹനായുള്ള ധർമ്മതനൂജനെ
സത്സഭ തന്നിന്നു പോക്കവേണം
പൊങ്ങിനിന്നീടുന്ന കോപവും പൂണ്ടുപൂ-
ണ്ടിങ്ങിനെയോരോന്നെ ചൊല്ലക്കേട്ടു
ചീർത്തൊരു കോപത്താലാർത്തണഞ്ഞീടുന്ന
പാർത്ഥിവന്മാരെച്ചെറുത്തു പിന്നെ

വൈരിയായുള്ളോരു ചൈദ്യനും താനുമായ്
പാരമണഞ്ഞു പിണഞ്ഞു നിന്നാർ.
നീചനായുള്ളോരു ചേദിപരാജാവു
നീലക്കാർവ്വർണ്ണരോടവ്വണ്ണമെ
ഒട്ടുപൊളീങ്ങിനെ തങ്ങളിൽ ചെഞ്ചമ്മെ
മുട്ടിനിന്നങ്ങു പൊരുന്ന നേരം
ചക്രത്തെക്കൊണ്ടങ്ങു വാരിജലോചനൻ
നിഗ്രഹിച്ചീടിനാൻ നീചൻതന്നെ
ചേതനാ പോയങ്ങു വൈരിയായുള്ളോരു
യാദവനാഥനിൽ ചേർച്ചു പുക്കു
മുക്തിയെച്ചെഞ്ചമ്മെ കൈവരുത്തീടുന്ന
സത്രവും പൂർണ്ണമായ്‌വന്നതിപ്പോൾ
കേവലനായോരു ധർമ്മതനൂജൻതാ–
നൌവഭൃഥസ്നാനവുമാചരിച്ചാൻ.

അദ്ധ്യായം ൨൩.

സുയോധനൻെറ സഭാപ്രവേശം.

ഇഷ്ടമായ്മേവുന്നോരിഷ്ടിയെപ്പൂരിച്ചു
തുഷ്ടനായുള്ളോരു ധമ്മപുത്രൻ
മന്ത്രികളോടു കലൎന്നിന്നവോടു
മന്ത്രിച്ചുമോരോരോ കായ്യങ്ങളും
ബന്ധുരന്മാരായ്സുഖിച്ചു നിന്നീടിനാർ
ബന്ധുക്കളായുള്ള ലോകരെല്ലാം
വന്മദം പൂണ്ടുള്ള വൈരികൾക്കെല്ലാക്കു-
മുന്മയിതെന്നങ്ങു തോന്നുംവണ്ണം
നന്നായ്ജലസ്ഥലഭ്രാന്തിയുണ്ടാക്കീടും
പൊന്മയമായുള്ള മണ്ഡപത്തിൽ
ആസ്ഥയിലന്നോടു മേവുന്ന നേരത്തു
ധൂത്തനായുള്ള സുയോധനൻതാൻ
ആലയം തന്നിലെ ചെല്ലുവാനായിട്ടു
നാലഞ്ചു കാലടി വെച്ചുനേരം
ധന്യമായുള്ളോരു ഭൂതലം കണ്ടിട്ടു
വൻനദിതാനിതെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
പട്ടുടയാട നനഞ്ഞുപോമെന്നിട്ടു
പെട്ടെന്നു പിന്നെത്തെരുത്തുയത്തി
ചുണ്ടുകാലൂന്നി നടന്നുതുടങ്ങിനാ-
നിണ്ടലും പൂണ്ടങ്ങു മന്ദംമന്ദം

വാരുററ മേവുന്ന വാപികാതന്നുടെ
ചാരത്തു പോയങ്ങു ചെല്ലുന്നേരം
ചാലെത്തൻമെയ്യും തകത്തുനിന്നപ്പോട്ടു
ചേലയും പൂണ്ടങ്ങു * ചെവ്വിനോടെ
ചന്ദനച്ചാറുമണിഞ്ഞുനിന്നങ്ങിനെ
സുന്ദരനായി നടന്ന നേരം
ഭംഗി കലൎന്നുള്ള ചേലയുമായിട്ടു
f മുങ്ങിനികന്നങ്ങുഴന്ന നേരം
ഭ്രാന്തനായ്നിന്നങ്ങു നീന്തിത്തുടങ്ങിനാൻ
ഭ്രാന്തന്മാർ കാട്ടുന്ന വേലപോലെ
തൂണുകളോരോന്നെ മുട്ടിത്തുടങ്ങിനാൻ
ചേണുററ വാർതിങ്കളെന്നു നണ്ണി
താണ നിലങ്ങൾ കരേറുവാനായിട്ടു
ചേണുററ പാദങ്ങൾ പൊങ്ങിക്കയും
ആരോഹണത്തിന്നു യോഗ്യമായുള്ളേടം
നേരെയിറങ്ങുവാനോങ്ങുകയും
ഇങ്ങിനെയോരോരോ വല്ലായ്മ കണ്ടിട്ടു
മംഗലനായുള്ള മാരുതിയും
ചേണുററുനിന്നുള്ള ദ്രൌപദിദേവിയും
പാണികൾ കൊട്ടിച്ചിരിച്ചാരേററം
മായംകലൎന്നുള്ള മന്ദിരം കൈവെടി-
ഞ്ഞായാസം പൂണ്ടു സുയോധനൻ താൻ
നാണവും പൂണ്ടങ്ങു നിന്നതു കണ്ടിട്ടു
ക്ഷീണനായുള്ളോരു ധൎമ്മപുത്രൻ

---

* ഭംഗിയോടെ.

f നിവൎന്നു.

ചേലകൾ നല്ലവ നൽകിനിന്നപ്പോടു
ലാളിച്ചു വേദന മന്ദമാക്കി
ബന്ധുക്കളോടു കലൎന്നിന്നപ്പോടു
അന്തീപുരത്തിലയച്ചുവിട്ടാൻ.
ഗേഹത്തിൽ പോയോരു കൌരവവീരൻതാൻ
ദേഹപരിത്യാഗം ചെയ്യുതിന്നായ്
തോയവും കൂടെയിറക്കിനിന്നീടാതെ
പ്രായോപവേശനം ചെയ്തിരുന്നാൻ.
കണ്ണൻ തുടങ്ങിന ബന്ധുക്കളെല്ലാരും
ചെന്നു പറഞ്ഞു നയങ്ങൾകൊണ്ടു
മാനസം തന്നിൽ വളൎന്നിന്നീടിന
ദീനതതന്നെയും പോക്കിനിന്നാർ.

അദ്ധ്യായം ൨൭.

അനശനദീക്ഷാനിവൎത്തനം.

ദൎയ്യം ചാലെ വിരിച്ചുനിന്നങ്ങിനെ
കെല്പനായുള്ളോരു സൎപ്പകേതു
മേവിനിന്നീടിന കാലത്തു ബന്ധുക്ക-
ളാവോളം ചെന്നു പറഞ്ഞുതേററി
ചാലെ വളൎന്ന പ്രതിജ്ഞയും കൈവിട്ടു-
ത്താലയംതന്നിലങ്ങാക്കിനിന്നാർ.
ഉത്സവം കാണ്മാനായ് ചെന്നോരു നേരത്തു
ദുസ്സഹന്മാരായ പാണ്ഡവന്മാർ
ചേണുററുനിന്ന സുധൎമ്മാഖ്യംതന്നിന്നു
നാണം കെട്ടത്തു കാരണമായ്
പൂജ്യനായ്മേവുന്ന ധൎമ്മജൻതന്നോടു
രാജ്യം പറിച്ചങ്ങു കൊൾകവേണം
എന്തതിനിന്നു നാം നല്ലതെന്നിങ്ങിനെ
ചിന്തിച്ച നേരത്തു സൌബലൻതാൻ
ചൊല്ലിനിന്നീടിനാരെല്ലാരും കേൾക്കവെ
കല്യനായുള്ളവൻ തന്നെ നോക്കി
വീരനായുള്ളോരു മാരുതിയുള്ള നാൾ
പോരുകൊണ്ടേതുമേയൊക്ക വേണ്ട.
ഭീമനായുള്ളോരു മാരുതിതന്നെയും
കോമളനായുള്ള പാൎത്ഥനേയും

മററുള്ള ബാലകന്മാരെയും ചെഞ്ചെമ്മെ
മുററുമിദ്ധൎമ്മജന്മാവിനേയും
സത്യവാക്കായൊരു ചങ്ങലതന്നിലെ
സത്വരം നേരെ *തളച്ചുവെച്ചു
ഭൂതലം വീണ്ടുകൊള്ളാമെന്നിങ്ങനെ
മാതുലൻ ചൊന്നതു കേട്ടനേരം
മാനസംതന്നിലെ വേദന കൈവിട്ടു
മേവിനിന്നീടിനാൻ നാഗകേതു.

* ബന്ധിച്ചു.

അദ്ധ്യായം ൨൭.

ദ്യൂതലീല.

പിന്നെയൊരു ദിനം പാണ്ഡവവീരരെ
മന്ദിരംതന്നിൽ വരുത്തി നന്നായ്
ചൂതുതുടങ്ങിന ലീലകൾ പൂണ്ടുപൂ-
ണ്ടാദരവോടു വിളങ്ങുമന്നാൾ
അഗ്രജന്മാരെക്കുറന്നു നിന്നീടിനാൻ
വ്യഗ്രവുമുള്ളിലടങ്ങി നന്നായ്
കാലനു കൌരവവീരരെ നൽകുവാൻ
കാലത്തെപ്പാർത്തൊരു സൌബലൻതാൻ
അസ്ഥികൊണ്ടെത്രയും ചിത്രമായ് നിർമ്മിച്ചോ-
രക്ഷങ്ങൾകൊണ്ടങ്ങു വെച്ചു ചൊന്നാൻ.
ധർമ്മജൻതന്നെയിച്ചൂതിങ്കൽ വെല്ലുവാൻ
മന്നിലിന്നാരുമെയോക്കവേണ്ട
ഭ്രാതാവായുള്ളോരു കൌരവവീരനു
ചൂതിങ്കൽ വീരതയേറുമെന്നാൽ
തോററവരിങ്ങിനെ കോഴയെന്നുള്ളോരു
മാററം പറഞ്ഞു കളിക്കവേണം
മാതുലനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
വാതും പറഞ്ഞു കളിച്ച നേരം
തോററുനിന്നീടിന കൌരവനായകൻ
മാററമായ്നിന്നു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ

എന്നമൊരിക്കൽ നീ വെന്നുനിന്നീടുകി-
ലെന്നുടെ കൂററിലുള്ളാനയെല്ലാം
തന്നുനിന്നീടുവനെന്നതു കേട്ടിട്ടു
ധമ്മജന്മാവു തെളിഞ്ഞുനിന്നാൻ.
വെന്നുനിന്നീടുകിൽ കൌരവനായക!
എന്നോടു നീയിന്നു ചൊന്നവണ്ണം
ദന്തികൾ തന്നുടെ പങ്ക്തികളെല്ലാമെ
അന്തരം കൂടാതെ നൽകുവൻ ഞാൻ
മംഗലരായുള്ള കൌരവവീരന്മാ-
രിങ്ങിനെ ചൊന്നു കളിച്ചു കാലം
വെച്ചോരു ചൂതിങ്കൽ തോൽക്കയാൽ വമ്പട
വെച്ചുവെച്ചൊക്ക മുടിഞ്ഞ ശേഷം
എന്നുടെ സോദരന്മാരെയും തന്നെയും
തന്നംഗിതന്നെയും വെച്ചു നേരെ
തോറേറാരു നേരത്തു കൌരവനായക-
നേററം ചിരിച്ചു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
കൈബലം പൂണ്ടുള്ള നിങ്ങളിന്നൈവരും
കേവലമെന്നുടെ ദാസന്മാരായ്
ഇന്ധനം കെട്ടി നടന്നുനിന്നീടേണ-
മന്തരം കൂടാതെ നാളുതോറും
ഭ്രാന്തരെപ്പോലെ ഞാൻ മന്ദിരംതന്നിന്നു
ദാന്തനായ് നിന്തികളിക്കുന്നേരം
പുഞ്ചിരി തൂകിന ദ്രൌപദിദേവിയെ-
യഞ്ചാതെ ചെന്നു പിടിച്ചുകെട്ടി
പാരിടംതന്നിലിഴച്ചുനിന്നീടേണം
കൂറയും വേർപെടുത്തായവണ്ണം
അഗ്രജനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ട-
ങ്ങുഗ്രനായുള്ളോരു ദുശ്ശാസനൻ

കാർമ്മുകിൽമാലകൾ കാൽപിടിച്ചീടിന
കാർകുഴൽ ചുററി*ച്ചുഴച്ചു പിന്നെ
ചേലതന്മൂല പിടിച്ചതു കണ്ടിട്ടു
വ്രീളയും പൂണ്ടു നടുങ്ങി മേന്മേൽ
വൃഷ്ണികൾനാഥനായ് മേവിനിന്നീടിന
കൃഷ്ണ! ഹരേ!യെന്നു ചൊന്നാളപ്പോൾ.
ദ്വാരകാതന്നിലിരുന്നു വിളങ്ങുന്ന
വാരിജനേത്രന്റെ കാരുണ്യത്താൽ
കുററമകന്നുള്ള പൂന്തുകിലാടതാ-
നററമില്ലാതോളമുണ്ടായ് വന്നു.
നഗ്നയാക്കീട്ടുവാൻ വല്ലില്ലയെന്നിട്ടു
വ്യഗ്രത്തെപ്പൂണ്ടവൻ നിന്നനേരം
ദീനത കൈവിട്ടു ദ്രൌപദീദേവിതാൻ
നാനാജനങ്ങളും കേൾക്കച്ചൊന്നാൾ.
ഭൂതലം കൈവിട്ടു മന്നവരൈവരും
ദാസരായ്പ്പോയതിൽ പിന്നെയെന്നെ
കെല്പനായുള്ളൊരു കൌരവവീരനു
വെപ്പാനും വെപ്പിച്ചുകൊള്ളുവാനും
യോഗ്യത പോരായെന്നിങ്ങിനെ ഞാനിപ്പോൾ
മാർഗ്ഗമായ് ചൊല്ലാമതെല്ലാരോടും
ധന്യന്മാരാകിലോ മുന്നമെപ്പോലെ വ-
ന്നെന്നോടൊരു വര വെച്ചുകൊണ്ടാൽ
ചൂതിങ്കൽ നിങ്ങൾ ജയിച്ചുകൊണ്ടീടുകിൽ
ദാസിയായ്ക്കൊള്ളുന്നതുണ്ടു ഞാനും.
കൌരവവീരൻതാനെന്നതു കേട്ടിട്ടു
പാരാതെ ചെന്നു കളിച്ചു നേരം

---

* ചുറച്ചു

ചൂതിങ്കൽ തോല്പിച്ചു കാമുകന്മാരുടെ
ദാസത്വം തന്നെയും വേർപെടുത്താൻ
ദീനരായ്മേവുന്ന പാണ്ഡവരൈവരും
മാനിനിയോടു കലൎന്നു മെല്ലെ
രാജ്യവും കൈവിട്ടു പോകുന്ന നേരത്തു
പ്രാജ്ഞന്മാരായുള്ള ലോകരെല്ലാം
അന്തകസൂനുതൻകാനനവാസത്തി-
ന്നന്തമുണ്ടാകേണമെന്നു നണ്ണി.
ധൃഷ്ടനായുള്ളോരു മന്നവൻ തന്നോടു
പെട്ടെന്നു ചെന്നു പറഞ്ഞാരപ്പോൾ.
നേരായിട്ടുള്ളോരു പോരുകൊണ്ടല്ലേതും
ചോരതകൊണ്ടത്രെ വെന്നു നിങ്ങൾ
എന്നതുമൂലമായെങ്ങൾതൻചൊല്ലാലെ
ഇന്നുമൊരു വര ചൂതു വെച്ചാൽ
തോററവരമ്പോടു ദ്വാദശവത്സരം
ചീററവും കൈവിട്ടു കാനനത്തിൽ
പാരാതെ പോയി വസിച്ചു നിന്നീടേണം
ദാരങ്ങളോടു കലൎന്നു നന്നായ്
ആരുമൊരുത്തരും വേറിട്ടു പോകാതെ
ഓരാണ്ടു തന്നുടെ രാജ്യത്തിങ്കൽ
ഛന്നന്മാരായി നടന്നുനിന്നീടേണം
എന്നു പ്രതിജ്ഞയും ചെയ്യവേണം
അജ്ഞാതവാസമറിഞ്ഞു നിന്നീടുകിൽ
ആജ്ഞയും കൈവിട്ടു മുന്നെപ്പോലെ
കാനനവാസവുമജ്ഞാതവാസവും
ദീനത കൂടാതെ പൂരിക്കേണം.
എന്നതു കേട്ടോരു മന്നവർ തങ്ങളിൽ
പിന്നെയും നിന്നു കളിച്ചു നേരം

മുന്നമെപ്പോലെ ജയിച്ചു തുടങ്ങീട്ടു
മന്നവരെവരും ഭാൎയ്യതാനും
ദീനതാപൂണ്ടങ്ങു രാജ്യവും കൈവിട്ടു
യാനം തുടങ്ങിനാർ മെല്ലമെല്ലെ.
വേദന പൂണ്ടോരു കുന്തീതാനപ്പോടു
ദാസീതനുജന്റെ വീട്ടു പുക്കാൾ.
കണ്ടുനിന്നീടുന്ന മാലോകരെല്ലാരു-
മിണ്ടലും പൂണ്ടു ചമഞ്ഞാരപ്പോൾ
ശോകവും കൂടാതെ പൌണ്ഡരീകമെന്ന
യാഗം തുടങ്ങിനാൻ നാഗകേതു
മംഗലരായുള്ള പാണ്ഡവരെവരും
ഗംഗതൻതീരത്തു ചെന്നു പുക്കാർ.

അക്ഷയപാത്രം.

മാൎത്താണ്ഡൻതന്നുടെ കാരുണ്യം തന്നാലെ
താൎത്തേൻമൊഴിയാളാം ദേവിക്കപ്പോൾ
ഇച്ഛിച്ച ഭോജനം ബന്ധിച്ചു പോരുന്ന
നൽചരക്കന്നു ലഭിച്ചുതായി
വെൺമുത്തുപോലെ വിളങ്ങുന്ന തണ്ഡുലം
ചെമ്മെയെടുത്തൊരു മുഷ്ടിമാത്രം
ഭാജനം തന്നിൽ പചിച്ചോരു നേരത്തു
ഭോജനം പൂൎണ്ണമായ്വന്നുകൂടി
വന്നവരെല്ലാരും ഭോജനം വെണ്ണിനി-
ന്നാരുമില്ലിന്നിനിയെന്നറിഞ്ഞാൽ
മട്ടോലുംവാണിതാനുണ്ടുനിന്നീടുമ്പോൾ
നഷ്ടമായ്പോയീടുമെന്നും പിന്നെ

ഉത്തമരായുള്ള മന്നവരിങ്ങിനെ
ദുഷ്ടമായുണ്ടു വസിക്കമന്നാൾ
ശത്രുവായുള്ളോരു കൌരവൻചൊല്ലാലെ
മത്തനായുള്ളോരു മാമുനിതാൻ
സന്താപം പൂണ്ടു വസിച്ചു നിന്നീടുന്ന
കുന്തീതനൂജനെ തോല്പിപ്പാനായ്
ഭോജനം ചെഞ്ചമ്മെ വർദ്ധിച്ചുപോരുന്ന
ഭാജനം ശോധിച്ചു വെച്ചനേരം
തന്നുടെ ശിഷ്യജനങ്ങളൊടേകിച്ചെ-
ന്നന്നത്തെ നൽകുവിനെന്നും ചൊന്നാൻ.
നിർമ്മലനായുള്ള ധർമ്മജൻതാനപ്പോൾ
തന്മുനിതന്നെ വണങ്ങിച്ചൊന്നാൻ
സ്നാനിച്ചുവന്നാലും വൈകാതെയെല്ലാരും
മാനിച്ചു നൽകുവനന്നമിപ്പോൾ
ധന്യനായുള്ളോരു ധർമ്മജൻതാനപ്പോൾ
ചെന്നു മഹാനസം പുക്കു പിന്നെ
ശോധിച്ചുവെച്ചോരു ഭാജനം കണ്ടിട്ടു
വേദന പൂണ്ടു തളന്നു നേരം
ക്ഷുത്തു കലൎന്നങ്ങു വന്നതു കാണായി
വൃദ്ധനായുള്ളവനെന്ന നേരം
ക്ഷുത്തുകൊണ്ടേററവും ദീനമുണ്ടെന്നവൻ
സത്വരം ചൊന്നതു കേട്ടനേരം
ഖിന്നനായുള്ളോരു ധർമ്മജന്മാവുതാൻ
മുന്നേതിലേററം തളൎന്നു ചൊന്നാൻ
നൊന്തുനൊന്തീടുന്ന ദന്തത്തിൻമൂലത്തി-
ലുണ്മിയെഴുന്ന കുരുക്കണക്കെ
ഒന്നിന്മേലൊന്നൊന്നു മേത്തരമായത്രെ
വന്നുനിന്നീടുന്നു തമ്പുരാനെ!

എന്നങ്ങു ചൊല്ലിക്കരഞ്ഞോരു നേരത്തു
വന്നൊരു വിപ്രനറിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ
അല്പമെന്നാകിലും പാത്രങ്ങൾതന്നിൽ നീ-
യിപ്പൊഴേ ചെന്നങ്ങു നോക്കനേരം
ഉള്ളൊരു ഭോജനം നൽകിനിന്നീടിനാ-
നുള്ളം തെളിഞ്ഞു ഞാനെന്നുകൊൾവൻ
ഖിന്നനായുള്ളൊരു മന്നവൻതാനപ്പോൾ
ചെന്നങ്ങു പാത്രമെടുത്തു മെല്ലെ
സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ കാണായിതെത്രയും
സൂക്ഷ്മമായുള്ളൊരന്നലേശം
കണ്ടൊരു നേരത്തു വൈകാതെ കണ്ടൊരു
കണ്ടകംകൊണ്ടിങ്ങെടുത്തു നന്നായ്
മാനിച്ചു കൊണ്ടുപോയ് നൽകുന്ന നേരത്തു
ദാനത്തെ വാങ്ങിനോരാരണൻതാൻ
ആരണന്മൂലമായുണ്ടായ സങ്കടം
വേരററു ചെഞ്ഞമ്മെ വേണ്ടുംവണ്ണം
ഓരാതെകണ്ടു നീ ചെയ്യോരു സത്ര്യത്തെ
പൂരിച്ചു കൂട്ടുകയെന്നും ചൊല്ലി
ആരണനായുള്ള വാരിജലോചനൻ
ദ്വാരകാതന്നിൽ മറഞ്ഞനേരം
സ്നാനിപ്പാൻ പോയോരു മാമുനിമാരെല്ലാ-
മാനാഹംകൊണ്ടു തളൎന്നു മേലിൽ
ആരെ നിറച്ചുതെന്നിങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചി-
ട്ടോരോരോ ദിക്കിൽ നടന്നു പിന്നെ
ദ്വാരകവാസികൾക്കാലംബമായ്നിന്ന
വാരിജനേത്രൻതൻചൊല്ലിനാലെ
അന്തകസൂനുതൻചാരത്തു ചെന്നിട്ടു
സന്താപം പോക്കുകയെന്നു ചൊന്നാൻ.

അച്യുതൻതന്നുടെ *പിച്ചയെന്നിങ്ങിനെ
നിശ്ചയിച്ചീടിനാൻനങ്ങവൻതാൻ
ഗോവിന്ദൻതന്നുടെ നാമങ്ങളോരോന്നെ
വെവ്വേറെ ചൊല്ലിപ്പുകണ്ണനേരം
ആലസ്യം കൈവിട്ടു മാമുനിമാരെല്ലാ-
മാശ്രമം നോക്കി നടന്നകാലം.

കൃമ്മീരവധം.

കന്മഷവൈരിയെയുള്ളിലുറപ്പിച്ചു
ധർമ്മജൻമുമ്പായ മന്നവന്മാർ
ധൌമ്യനായുള്ള പുരോഹിതൻചൊല്ലാലെ
കാമ്യകംതന്നിലകത്തു പുക്കാർ
നന്മുനിമാൎക്കെല്ലാം കാലനായുള്ളോരു
കൃമ്മീരൻ വന്നു കരുത്താനപ്പോഠം
വീരനായുള്ളോരു മാരുതനന്ദനൻ
പാരണയാക്കിനാൻ ക്രൂളികഠക്കും
പാവനമാകിന തോയങ്ങളും നല്ല
കാവുകളും ചെന്നു കണ്ടു കണ്ടു
ദ്വൈതവനത്തിലകത്തു പുക്കീടിനാർ
പാതകവൈരിയെയുള്ളിൽ നണ്ണി
ശത്രുക്കഠം ചെയ്തുള്ള കർമ്മങ്ങളോരേന്നെ
ചിത്തത്തിലോൎത്തുള്ള ധർമ്മജൻതാൻ
വർദ്ധിച്ചുമേവുന്നൊരാധിയും വ്യാധിയും
ബോധത്തെക്കൊണ്ടു തളത്തിനിന്നാൻ

* ലീല.

ഉള്ളിൽ നിറഞ്ഞുള്ള കോപവും താപവും
തള്ളിയെഴുന്നങ്ങു പൊങ്ങുകയാൽ
ചാരത്തു ചെന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
വീരനായുള്ളൊരു മാരുതിതാൻ
സത്യമായുള്ളൊരു പഞ്ജരംതന്നിൽ നി-
ബദ്ധരായെങ്ങളെ വെച്ചതത്രെ
കൌരവവീരരിപ്പാരിടം പാലിച്ചു
വീരരായുള്ളതു തേറിനാലും
തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന കോപവും പൂണ്ടവ-
നിങ്ങിനെയോരോന്നെ ചൊന്നനേരം
ശാന്തനായുള്ളോരു ധർമ്മജന്മാവുതാൻ
ഭ്രാന്തനായുള്ളവനോടു ചൊന്നാൻ.
ആശകൾ മൂന്നുമകന്നുനിന്നപ്പോടു
കേശവൻപാദവുമുള്ളിൽ നണ്ണി
അന്തമററീടുന്ന പാപത്തെപ്പോക്കുവാൻ
ചിന്തിക്കയത്രെ നാം വേണ്ടതിപ്പോൾ
പാരിടംകൊണ്ടൊരു കാര്യമില്ലേതുമെ
പാതകം കോലുകയെന്നിയെ താൻ
അന്തകൻ വന്നിങ്ങടുക്കുന്ന നേരത്തു
മന്ത്രികളോ? മററു ബന്ധുക്കളോ?
ആനകളാദിയായ് മേവിനിന്നീടുന്ന
സേനകളോ? തുണ ചൊല്ലിനാലും
അഗ്രജനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ഉഗ്രനായുള്ളവനൊന്നു ചൊന്നാൻ.
രാഗവും ദ്വേഷവും കൈവിട്ടുപോരുന്ന
യോഗസ്വരൂപന്മാരല്ലയോ? ചൊൽ
സൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയമാദിയായോരോന്നെ
ഇഷ്ടരായ് നിന്നു ശ്രമിക്കുന്നതു

കാന്തമാരാം തിരമാലകളോരോന്നിൽ
താന്തരായ് നീന്തിക്കളിക്കുന്നതും
ഭൂപതിമാക്കൊരു പാപമില്ലോക്കുമ്പോൾ
ഭൂഭാരം നീക്കുന്ന വ്യാപാരത്താൽ
മാതുലനാകിലും സോദരനാകിലും
താതനെന്നാകിലും ചെന്നെതൃത്താൽ
വെന്നുനിന്നമ്പോടു മന്നിടം പാലിക്കാം
മന്നവന്മാരുടെ ധമ്മമെന്നാൽ
വൈരികളായുള്ള കൌരവവീരരെ
വേരറുത്തീടുക യോഗ്യമത്രെ
വാതജനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
വാസവനന്ദനൻതാനും ചൊന്നാൻ.
ഒന്നുരണ്ടല്ലല്ലോ വൈരികൾ ചെയ്തതു
ദുന്നയമെണ്ണുകിലെണ്ണമില്ല
നഞ്ചുള്ള പായസം നൽകിനാരെന്നിട്ടും
പഞ്ചത പ്രാപിച്ചു കാണാഞ്ഞപ്പോൾ
ഇഷ്ടരായ് നിന്നങ്ങു കെട്ടകം പൂകിച്ചു
ചുട്ടതും ചാല മറന്നതായോ?
കള്ളച്ചൂതിട്ടു ചതിച്ചതുമോക്കുമ്പോ-
ഴുള്ളത്തിൽ വേദന മാറുമോ? താൻ
പൂഞ്ചായലാംകുലമൌലിയായുള്ളൊരു
പാഞ്ചാലിതന്നെപ്പിടിച്ചുകെട്ടി
വേട്ടനിന്നീടുന്ന നാമെല്ലാമിങ്ങിനെ
വാട്ടവും കൈവിട്ടു നോക്കിനില്ക്കെ
പാരിടംതന്നിലിഴച്ചുനിന്നീടുമ്പോൾ
പാരിച്ച കോപവും പൂണ്ടു പൂണ്ടു
വാതജൻ ചെയ്ത പ്രതിജ്ഞയും ചെഞ്ചമ്മെ
കൈതവമായിട്ടു കൂടമാരോ?

ജംഭാരിനന്ദനനിങ്ങിനെയോരോന്നെ
ഗാംഭീര്യം പൂണ്ടു പറഞ്ഞ നേരം
കല്യന്മാരായുള്ള മാദ്രീതനൂജന്മാർ
നല്ല നയങ്ങൾ പറഞ്ഞുനിന്നാർ
ശത്രുക്കൾ ചെയ്തുള്ള വേലകളോരോന്നെ
ചിത്തത്തിലോർത്തു തളൎന്നു മേന്മേൽ
നീഹാരമേററുള്ള താമരപ്പൂപോലെ
മേവിനിന്നീടുന്ന ദ്രൌപദിതാൻ
കാമുകന്മാരുടെ നന്മുഖം പാർത്തുപാ-
ർത്താമയം പൂണ്ടു പറഞ്ഞ നേരം
ദുഷ്ടനായുള്ള സുയോധനൻചൊല്ലാലെ
ധൃഷ്ടനായുള്ളൊരു ദുശ്ശാസനൻ
ചീർത്തൊരു കോപത്താൽ പാശവുമായിട്ടു-
ങ്ങാർത്തവം പൂണ്ടുള്ളോരെന്നെ നേരെ
കെട്ടിയിഴച്ചു കുമതി നിന്നിടുമ്പോൾ
ദുഷ്ടന്മാരായുള്ള നിങ്ങളെല്ലാം
സജ്ജനന്തന്നിലെ മുന്നലിന്നങ്ങിനെ
ലജ്ജയും കൂടാതെ നിന്നതോർത്താൽ
അന്യരായ്മേവുന്ന മന്നവർക്കിങ്ങിനെ
വന്നുനിന്നീടരുതെന്നേ വേണ്ടു
മാനിനിയായുള്ള സുയോധനൻതന്നുടെ
ഭാനുമതിയോളം ഭാഗ്യമിപ്പോൾ
പാരിടം തന്നിൽ പിറന്നുനിന്നീടുന്ന
നാരിമാരാർക്കുമില്ലെന്നു ചൊല്ലാം
വസ്തുതയായുള്ള യുക്തികൾ പിന്നെയും
വിസ്തരിച്ചോരോന്നെ ചൊല്ലിച്ചൊല്ലി
ശാന്തമായുള്ളൊരു വാരിധിതന്നിലെ
നീന്തിയുഴന്നു തളൎന്ന നേരം

കണ്ടുനിന്നീടുന്ന കാമുകന്മാർക്കെല്ലാ-
മിണ്ടലുണ്ടായ് വന്നു പണ്ടേതിലും
ദീനമായുള്ളൊരു ക്രൂരിരുട്ടിന്നൊരു
ഭാനുവായുള്ളൊരു വ്യാസനപ്പോൾ
അംബരമാർഗ്ഗമെ വന്നിറങ്ങീടിനാ-
നംബുജകാമുകനെന്നപോലെ
കണ്ടൊരു നേരത്തു സോദരന്മാരുമായ്
മണ്ടിയണഞ്ഞു വണങ്ങിച്ചൊന്നാൻ
ശത്രുക്കളായുള്ള പാവകജ്വാലകൾ
കത്തിയെഴുന്നതടക്കുവാനായ്
കാരുണ്യമായൊരു വാരിധിപൂരത്തെ
പാരാതെ പെയ്തന്നാ പാലിക്കേണം
മററാരുമില്ലയിന്നെങ്ങൾക്കു ചിന്തിച്ചാ-
ലുററവരായിട്ടു തേറിനാലും
രാശിയൊന്നല്ല പിറന്നുനിന്നെങ്കിലും
നാശങ്ങളൊന്നായി വന്നുകൂടി
എന്തെനി വേണ്ടതെന്നേതുമേ കണ്ടില്ല
വെന്തുവെന്തീടുന്നിതുള്ളമയ്യോ!
ഭക്തന്മാരായുള്ള മന്നവന്മാരുടെ
ചിത്തവിഷാദത്തെപ്പോക്കുവാനായ്
എന്തെനി വേണ്ടതെന്നിങ്ങിനെ തന്നിലെ
ചിന്തിച്ചുകണ്ടു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
ഭക്തനായുള്ള ധനഞ്ജയൻതാനിപ്പോ-
ളർദ്ധേന്ദുമൌലിയെയുള്ളിൽ നണ്ണി
ഉത്തമമായ തപസ്സു തുടങ്ങുവാൻ
സത്വരം പോകേണമെന്നും ചൊല്ലി
ധ്യാനവിശേഷവും മന്ത്രവും തന്ത്രവും
മാനിച്ചു മററുള്ള കർമ്മങ്ങളും

ചൊൽക്കൊണ്ടു മേവുന്ന നിഷ്കളസേവയു-
മൊക്കെപ്പറിപ്പിച്ചു മാമുനിതാൻ
സ്വസ്തിയും ചൊല്ലി മറഞ്ഞൊരു നേരത്തു
ചിത്തം തെളിഞ്ഞ ധനഞ്ജയൻതാൻ.

കിരാതം.

പാണ്ഡവൻതാനിന്നു പാവകൻ നൽകിന
ഗാണ്ഡീവംതന്നെയും കയ്യിലാക്കി
ബാണങ്ങളൊന്നുമൊടുങ്ങിനിന്നീടാതെ
തൂണിയും ബന്ധിച്ചു ഭൂഷിതനായ്
നിർമ്മലനായുള്ള ധർമ്മജൻതന്നെയു-
മമ്മോദം പൂണ്ടുള്ള ഭീമനേയും
ആദരവോടു വലത്തുവെച്ചമ്പോടു
പാദതാർ കമ്പിട്ടു കൂപ്പി നേരെ
ആനായപ്പൈതലാമാനന്ദമൂർത്തിയെ
മാനസം തന്നിലിരുത്തി നന്നായ്
മററുള്ള ദേശികന്മാരെയും ചെഞ്ചമ്മെ
തെററന്നു തന്നുടെയുള്ളിൽ നണ്ണി
പന്നഗഭൂഷണൻതന്നുടെ പാദതാർ
പിന്നെയും പിന്നെയും കൈവണങ്ങി
അംഗജവൈരിയെക്കാണ്മതിന്നായിട്ടു
മംഗലയാത്ര തുടങ്ങുന്നേരം
കോമളകാന്തിയെ കണ്ടൊരു നേരത്തു
കാമമാൽ പൂണ്ടൊരു കാമിനീതാൻ
കന്നൽത്താർ വെന്നുള്ള കൺമുനകൊണ്ടങ്ങു
കൊഞ്ചിക്കുഴഞ്ഞു പറഞ്ഞാളപ്പോൾ
ചെൽക്കണ്ണിമാരുടെ കണ്ണുകൾക്കെല്ലാമെ
പാൽകുഴമ്പായൊരു പൂവലംഗം

കാൽക്ഷണം വേവിട്ടു പോകുന്ന നേരത്തു
തീക്കനൽ കോരിച്ചൊരിഞ്ഞതുപോലെ
മെയ്യിലെഴുന്നൊരു വേദനയെല്ലാമെ
ദൈവമൊഴിഞ്ഞു മററാരറിഞ്ഞോർ
ഇഷ്ടയായുള്ളവളോരോന്നെയിങ്ങിനെ
ദൃഷ്ടിത്തെൽകൊണ്ടു പറഞ്ഞനേരം
അല്ലലെപ്പോക്കുവാൻ ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
ചില്ലിതൻതെല്ലുകൊണ്ടൊന്നു മെല്ലെ
പങ്കജകോരകം കൈതൊഴുതീടുന്ന
കൊങ്കയുഗങ്ങളും ചോരിവായും
വീരത പൂണ്ടുള്ള മന്മഥൻതന്നുടെ
ധീരത പോക്കുന്ന ചാരുതയും
എന്നപോലിങ്ങിനെ ചാരത്തു കാണുന്നി-
തെന്നല്ലൊയെന്നുള്ളിലോർച്ചയെന്നാൻ
മാരാരിതന്നെയും സേവിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
കാര്യമായുള്ളതു കൈവരുത്തി
വൈകാതെ പോരേണമെന്നുണ്ടെന്നുള്ളത്തിൽ
ദൈവത്തിൻകാരുണ്യം കൂടുന്നാകിൽ
നന്മുഖം പാർത്തുപാർത്തിങ്ങിനെയോരോന്നെ
കൺമുനകൊണ്ടു പറഞ്ഞു മെല്ലെ
ആര്യയായുള്ളവൾ തന്നുടെ മാനസം
പാരം കുളുർപ്പിച്ചു മന്ദം മന്ദം
ധന്യങ്ങളായുള്ള ദേശങ്ങൾ ചെഞ്ചമ്മെ
ഒന്നൊന്നേ ചെന്നങ്ങു കണ്ടു കണ്ടു
ബാലേന്ദുമൌലിതാൻ മേവിനിന്നീടുന്ന
കൈലാസംതന്നിലെ ചെല്ലുന്നേരം
ഭക്തന്മാർ മേവുന്ന കാവുകൾ കാണായി
സിദ്ധന്മാർ മേവുന്ന ശാലകളും

നിൎമ്മലമായ മരങ്ങളും കാണായി
പൊന്മയമായുള്ള പൊയ്കകളും
ദേവിമാരമ്പോടു മേവിനിന്നീടുന്ന
കാവുകൾ കാണായി കാന്തിയോടെ.
രംഭ തുടങ്ങിന പങ്കജങ്ങൾ കാണായി
ലംബോദരൻ തന്റെ ശാലതന്നിൽ
പാൎവ്വതീനാഥന്റെ നാമത്തെ പൂണ്ടിട്ടു
പാർമെത്തുമാറുള്ള കാനനത്തിൽ
ചാലെ നടന്നു കരേറി നിന്നീടിനാൻ
ഭൂലോകപാലകനാദരവിൽ
വിദ്രുമംകൊണ്ടു പടുത്തുനിന്നൊത്രയും
ഭദ്രമായുള്ളൊരു പൊയ്കതന്നിൽ
സ്നാനിച്ചു തന്നുടെ കൎമ്മങ്ങളെല്ലാമെ
മാനിച്ചുനിന്നു കഴിച്ചു പിന്നെ
ബാലേന്ദുമൌലിതൻപാദസരോജങ്ങൾ
മാലററ മന്ദിരം തന്നിലാക്കി.
നൽസ്തുതിയോരോന്നെ ചെയ്തു തുടങ്ങിനാ-
നുത്തമനായ ധനഞ്ജയൻ താൻ
അന്തകനാശന! ദന്തിചൎമ്മാംബര!
തുംബുരുവന്ദിത! തമ്പുരാനെ!
മുററിത്തിരുകിയ കററച്ചിടയുമ-
നൊററി*ത്തിരിക്കണ്ണും തിങ്കൾത്തെല്ലും
നിൎമ്മലമായുള്ള വീക്ഷണതാണ്ഡവും
വെണ്മ കലൎന്ന കപോലങ്ങളും
കുണ്ഡലികൊണ്ടുള്ള കുണ്ഡലമാലയും
മണ്ഡിതമായുള്ള നാസികയും

---

* തീക്കണ്ണു്

വിണ്ടലർക്കുണ്ടായ വേദന പോക്കുവാൻ
കണ്ഠത്തിൽ പൂണ്ടുള്ള കാകോളവും
$ നീറണിഞ്ഞീടുമമ്മാറിടം തന്നിലെ
ചേരുന്ന ബ്രഹ്മകപാലങ്ങളും
തൃക്കരംതോറും ധരിച്ചുനിന്നീടുന്ന
ഖഡ്ഗവും ചർമ്മവും വെണ്മഴുവും
ഏണം കടുന്തുടി കയ്യുഴകും മണി
വീണയും മുറവുമയാദികളും
വമ്പുലിത്തോലുടയാടയും പാമ്പുകൊ-
ണ്ടന്മ്പോടണിഞ്ഞുടഞ്ഞാണുകളും
എപ്പൊഴും സേവിച്ചു മേവുന്ന ലോകർക്കു
കല്പകമായുള്ള തൃക്കഴലും
കാർത്തികമാരുതൻഗാത്രവികാരമാം
ദീപ്തികൾ മെയ്യിൽ പരക്കയാലെ
കാളിന്ദീവെള്ളത്തിൽ മുങ്ങിനിന്നീടുന്ന
കൈലാസശൈലംതാനെന്നപോലെ
കോമളമായുള്ളൊരംഗവികാരവും
വാമത്തിൽ മേവുന്ന ദേവിതാനും
ഉൾക്കമലത്തിൽ വിളങ്ങിനിന്നീടുവാൻ
തൃക്കഴൽ കൂപ്പുന്നേൻ തമ്പുരാനെ!
മംഗലനായുള്ള പാണ്ഡവമദ്ധ്യമ-
നിങ്ങിനെയോരോന്നെ വാഴ്ത്തി വാഴ്ത്തി.
നിഷ്കളസേവയെ ചെയ്തുതുടങ്ങിനാൻ
മുക്കണ്ണർതൻപദമുള്ളിൽ നണ്ണി
സാരമായുള്ളൊരു സാരോപതാപത്തെ
പൂരിപ്പിച്ചൻപൊടു മേവുംകാലം

$ ഭസ്മം.

ഇന്ദ്രതനൂജൻെറ ദേഹവും ചിത്തവും
ചന്ദ്രമയമായി വന്നുകൂടി.
കണ്ടുനിന്നീടുന്ന വിണ്ടലരെല്ലാരു-
മിണ്ടലും പൂണ്ടു തളൎന്നു മേന്മേൽ
കേവലയായൊരു ദേവിയും വന്ദിച്ചു
സേവതൻവൈഭവം ചൊല്ലി മെല്ലെ
ഭക്തനായുള്ളവൻ ചിന്തിച്ചതിന്നിപ്പോൾ
സത്വരം നൽകിയയച്ചീടായ്കിൽ
വാനിടം കൈവിട്ടു നാമെല്ലാം പോമെന്നു
ദീനതതന്നെയുമവ്വണ്ണമെ
മാനുഷവീരൻെറ സേവതൻകാരണം
വാനവൎക്കുണ്ടായ ദീനമെല്ലാം
കാൎത്തികമാരുതൻ കാമുകന്തന്നോടു
ചേൎത്തുചേൎത്തന്നേരം ചൊന്നനേരം
ചിന്തിച്ചു കണ്ടു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാ-
നന്തകവൈരിയാമാദിദേവൻ
ചെന്താരിൽമാതുതൻ കാമുകൻ തന്നുടെ
ബന്ധുവായുള്ളതിമ്മന്നവൻ താൻ
വില്ലെടുത്തീടിനാലാരുമെയെന്നോടു
വെല്ലുന്നോരില്ലെന്നു *തല്ലുണ്ടുള്ളിൽ
ശത്രുക്കളോടു ജയിച്ചുനിന്നീടുവാ-
നസ്ത്രങ്ങൾക്കായിട്ടു നില്ക്കുന്നെന്നാൽ
വന്മദമൊക്കെയടക്കിനിന്നമ്പോടു
സമ്മാനിച്ചീടേണം സായകം ഞാൻ
ധന്യയായുള്ളോയെ! എന്നതുകൊണ്ടത്രെ
മന്ദിച്ചു നിന്നു ഞാനെന്നു ചൊല്ലി.

---

* തല്ലു്; ഗൎവ്വം.

ചാരത്തു മേവുന്ന കാമുകന്തന്നെയ-
പ്പാർവ്വതീദേവിതാൻ നോക്കുന്നേരം
കണ്ഠത്തിൽ പൂവെയും ചന്ദ്രിക തന്നെയും
വെണ്മനിന്നീടുന്ന പൂവലംഗം
ചാലെക്കറുത്തു ചമഞ്ഞതു കാണായി
നീലവലാഹകമെന്നപോലെ
പാണിയിൽ മേവുന്ന പള്ളിവില്ലിൽ ചെഞ്ചെമ്മെ
ചേണുററ വൈഷ്ണവചാപമായി
ചാർത്തിനിന്നീടുന്ന വമ്പുലിത്തോലാട
ചീർത്തകരുപ്പു *കയ്യായ് ചമഞ്ഞു
പാമ്പുകളെല്ലാമെ പാശങ്ങളായ്വന്നു
ചാമ്പലും തുമ്പയും ചമ്പകവും
മററുള്ള പൂക്കളണിഞ്ഞതും ചെഞ്ചെമ്മെ
ഏററം വിളങ്ങുന്ന കാചങ്ങളായ്
സ്ഥൂലമായുള്ളോരു പാവകലോചനം
നേരെ തൊടുകുറിയായ് ചമഞ്ഞു
ഭൂതേശന്മുമ്പായ പുത്രന്മാരോരോരൊ
ഭൂതവേടന്മാരായ്വന്നാരപ്പോൾ
ജാലങ്ങളായതും പാശങ്ങളായതും
ചാലദ്ധരിച്ചതും തങ്ങൾതന്നെ
വ്യാഘ്രങ്ങളുള്ളിലും ദീനത ചേർക്കുന്ന
ശ്വാക്കളാകുന്നതുമവ്വണ്ണമെ
മായിയനായുള്ള കങ്കാളദേവന്താൻ
നായാട്ടുലീലയെക്കോലുവാനായ്
യാത്രയ്ക്കു കോപ്പിട്ടു നിന്നതു കണ്ടിട്ടു
കാർത്തികമാനിനി ചീർത്തമോദാൽ

---

* ചെറിയ വസ്ത്രം.

ശ്യാമളകാന്തി കലൎന്നിരുന്നൊരു ത്രയം
കോമളമായൊരു പൂവലംഗം
കാളപയോദങ്ങൾപോലെയങ്ങാക്കിനാൾ
ചേലയും കൈവിട്ടു തോലുടുത്താൾ
ചെങ്കനകങ്ങൾതൻമാലകൾ നീക്കി നൽ
ചെങ്കുന്നിമാലയുംകൊണ്ടണിഞ്ഞാൾ
ചാരുററ നെററിമേൽ തൊട്ട തൊടുകുറി
ദാർവ്വികൊണ്ടാക്കിനാൾ പാർവ്വതീതാൻ
ശില്പം കലൎന്നുള്ള തോൾവളയെല്ലാമെ
കുപ്പികളായിച്ചമഞ്ഞുകൂടി.
പാടകം ചൂടകം താലികൾ താവടം
കേടകന്നീടിന കാഞ്ചികളും
മോതിരജാലവും നൂപുരക്കൂട്ടവും
നീതികൻ തന്മയമായ്ച്ചമഞ്ഞു.
ചാരുവായുള്ളൊരു ശംഖവും ചാരയും
ചാരുററ കൈകളിൽ ചേൎത്തു ചെമ്മെ
ശാന്തനായുള്ളൊരു കാന്തൻതൻ പിന്നാലെ
കാന്താരംതന്നിലകത്തു പുക്കാൾ.
കൂട്ടമിട്ടോരോരോ കാട്ടാളരന്നേരം
തേട്ടം തുടങ്ങീതക്കാട്ടിലെങ്ങും
വമ്പുലിമുമ്പായ കാനനജാതികൾ
സംഭ്രമിച്ചോടിത്തുടങ്ങീതപ്പോൾ.
കെട്ടിനിന്നീടുന്ന ജാലങ്ങളോരോന്നിൽ
പെട്ടെന്നു കൊണ്ടായകപ്പെടുത്തു
കൊന്നുകൊന്നോരോരോ കാട്ടുമൃഗങ്ങളെ
കുന്നോളം പൂരിച്ചു കൂട്ടന്നേരം
അന്ധനായുള്ള സുയോധനൻതന്നുടെ
ബന്ധുവായുള്ള മൂകാസുരൻ താൻ

പൂച്ചയായ് ചെന്നുടനാശ്രമംതോറും നൽ-
കാച്ചു പാൽ വെണ്ണ കവൎന്നമൂലം
നന്മുനിമാരുടെ ശാപത്തിൻകാരണം
വന്മദം പൂണ്ടുള്ള പന്നിയായി.
മാററാനായുള്ളോരു പാൎത്ഥനെക്കൊല്ലുവാൻ
ക്രൂറവും കൊട്ടത്തങ്ങു ചെല്ലുന്നേരം
എണ്ണമററീടുന്ന പാപങ്ങൾ വേവ്വിട്ടു
വിണ്ണകംതന്നിലങ്ങാക്കുവാനായ്.
ഗൃദ്ധനായ്നിന്നവൻ തന്നുടെ ദേഹത്തിൽ
പാദത്തെയേല്പിച്ചാൻ പെട്ടന്നപ്പോൾ
കൊല്ലുവാൻ ചെല്ലുന്ന പന്നിയെക്കണ്ടിട്ടു
നല്ലൊരു ബാണമെടുത്തുടക്കി
ആതുരനായുള്ള സൂകരന്തന്നെയും
വാസവനന്ദനൻ താനുമെയ്താൻ
അൎദ്ധേന്ദുമൌലിതന്നസ്ത്രങ്ങളേല്ക്കയാൽ
മുക്തനായുള്ള മൂകാസുരന്താൻ
പാതകം കൈവിട്ടു പൂതനായമ്പോടു
വാസവലോകത്തു ചെന്നു പുക്കാൻ
അമ്പേററു പോയോരു പന്നിയെക്കാണാഞ്ഞു
സംഭ്രമിച്ചോരോരോ കാട്ടുതോറും
ആരാഞ്ഞു ചെല്ലുമ്പോൾ മന്നവന്തന്നുടെ
ചാരത്തു വീണു മരിച്ചു കണ്ടാൻ
ശക്തന്മാരായുള്ള വേടന്മാരെല്ലാരും
ക്രുദ്ധരായ്നിന്നു പറഞ്ഞാരപ്പോൾ
നിഷ്കളസേവയും ചെയ്തുനിന്നീടുമ്പോൾ
ഭക്ഷണമായതു പന്നിയോ ചൊൽ
നന്ദനനെന്ത്രയും നിന്നുടെ സേവകൾ
പന്നിയും വഞ്ചിച്ചൊളിച്ചു മെല്ലെ

പിന്നാലെ വന്നിങ്ങു നോക്കുന്നനേരത്തു
കണ്ണുമടച്ചങ്ങു നിന്നുകൊണ്ടാൽ
കാട്ടാളനായകന്തന്നാണയെന്നുമി-
ക്കാട്ടുമൃഗത്തെയയയ്ക്കയില്ല
കെല്പനായുള്ളോരു കാട്ടാളരാജാവു
ദർപ്പവും പൂണ്ടു വരുന്നനേരം
ഇഷ്ടമായുള്ള തപസ്സെല്ലാം ചെഞ്ചെമ്മെ
നഷ്ടമായ്പന്നീടും തേറിനാലും
നാലഞ്ചുനാളെന്നും സേവിച്ചുനില്ലാനീ
കോലത്തെ നൽകിയയയ്ക്കനല്ലു
ഇങ്ങിനെ കേട്ടോരു പാണ്ഡവമദ്ധ്യമൻ
സംഗരത്തിന്നു മുതൃന്നു ചൊന്നാൻ
വീരന്മാർതന്നുടെ മാറിടം ചോരുന്ന
ചോരയിൽ നിന്നു കളിപ്പതിന്നായ്
വമ്പനായുള്ള വന്തന്നെയുമെന്നുടെ
മുമ്പിൽ വരുത്തുവിൻ നിങ്ങളെന്നാൽ
വൻകൊതി പൂണ്ടുള്ള ബാണങ്ങൾതന്നുടെ
സങ്കടം പോക്കുവൻ തേറിനാലും
എന്നവൻ ചൊന്നതു കേട്ടോരു നേരത്തു
വന്നെഴുന്നീടുന്ന കോപത്താലെ
വേതണ്ഡം തന്നുടെ നാദത്തെക്കേട്ടോരു
കേസരീവീരന്താനെന്നപോലെ
വമ്പനായുള്ള വന്തന്നുടെ മുമ്പിൽവ-
ന്നമ്പു തൊടുത്തങ്ങു നിന്നു ചൊന്നാൻ
ഇമ്മലതന്നിൽ വസിച്ചുനിന്നീടുന്ന
നന്മുനിമാൎക്കും മററുള്ളവൎക്കും
ആശ്രയമായുള്ളോരെന്നോടു ചെഞ്ചെമ്മെ
പൃശ്രാളമിങ്ങിനെ കാട്ടുന്നാകിൽ

വന്നുവന്നീടുന്ന കാൎയ്യങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ
മന്നിടമുള്ളനാൾ കേൾപ്പിപ്പൻ കേൾ
കണ്ടാലുമെന്നവൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
വിണ്ടലർകോനുടെ സൂനു ചൊന്നാൻ
ഖാണ്ഡവകാനനം ചുട്ടു നിന്നീടുന്ന
പാണ്ഡവൻ ഞാനതറിഞ്ഞാലും നീ
ചീററം തിരണ്ടതിന്മാററമായങ്ങവ-
നേററം ചിരിച്ചു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
മുന്നമെതന്നെയറിഞ്ഞുള്ളു മന്നവ
നിന്നുടെ ജന്മകൎമ്മങ്ങളെല്ലാം
കൈപ്പിടിച്ചീടിന കാന്തനെക്കൈവിട്ടു
കെല്പരായുള്ളവരോടും കൂടി
ഗാഢ പുണൎന്നടനമ്മതാനോരോരോ
കാട്ടുകൾതോറും നടന്നകാലം
ഉണ്ടായിതഞ്ചു കുമാരന്മാരെന്നതു-
മിണ്ടലും പൂണ്ടുപോയ്പ്പുണ്ടു നിങ്ങൾ
ഏകചക്രത്തിലിരന്നുനടന്നതും
കോകിലവാണിയെയോരോരുത്തർ
വത്സരംതോറും പുണൎന്നുനിന്നീടുന്ന
കുത്സിതകൎമ്മവും കേൾപ്പുണ്ടല്ലോ
ആച്ചിമാർ വീട്ടുള്ള ക്കുറകളാദിയായ്
കാച്ചുപാൽ വെണ്ണ കവൎന്നവന്താൻ
പേച്ചുയെന്നുള്ളതും കേട്ടുള്ളു മന്നവ!
ചാച്ചയൊ വാരിധി ചാരനെല്ലോ.
മാരനെപ്പൂണ്ടു ജയിച്ചതു കാരണം
ഭാൎയ്യയ്ക്കു പാതിമൈ കോഴ നൽകി.
ഷണ്ഡമായോരൊരു മൂൎത്തിയെ സേവിച്ചു
കൊണ്ടതുമെത്രയും ചേരുവോന്നെ

നിന്ദ്യങ്ങളായുള്ള വാൎത്തകളോരോന്നെ
മേന്മേലെ ഇങ്ങനെ കേട്ടനേരം
ധൃഷ്ടന്മാക്കിന്നിന്നതിക്രമമോക്കുമ്പോൾ
ഒട്ടേറക്കാണുന്നിതെന്നു ചൊല്ലി
ഘോരമായുള്ളൊരു സായകം സന്ധിച്ചു
മാറിടംതന്നിലങ്ങാക്കിനിന്നാൻ.
അംഗജവൈരിതൻചെങ്കനൽക്കണ്ണിൽനി-
$ ന്നങ്കിതന്നങ്കുരം കാണായ്വന്നു
ചീററം തിരണ്ടുനിന്നങ്ങിനെ തങ്ങളി-
ലേററം പിണങ്ങുകിലജ്ജുനന്താൻ
നെററിത്തിരിക്കണ്ണിൽ ഭസ്മമാമെന്നിട്ടു
തെററന്നു മാമലമാനിനീതാൻ
ചേണററ പാൎത്ഥന്തൻ തൂണിയിൽ മേവുന്ന
ബാണങ്ങൾ പൂക്കളൊക്കയെന്നാൾ
നീട്ടററ പൂക്കളും പാറകൾപോലെ പോയ്
മൂടിത്തുടങ്ങീതു പാരമപ്പോൾ
അക്കുസുമങ്ങളുമൊക്കെയൊടുങ്ങുകെ-
ന്നക്ഷണം ദേവി ശപിച്ച നേരം
ബാണങ്ങൾ ചാല മുടിഞ്ഞതു കണ്ടിട്ടു
ക്ഷീണനായുള്ള ധനഞ്ജയൻതാൻ
വില്ലുകൊണ്ടേററമടിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ
കല്യനായുള്ള കിരാതൻതന്നെ
തല്ലുകൊണ്ടല്ലൽ പൂണ്ടീടിന ഗംഗയും
വില്ലിനെ മെല്ലെ മറച്ചുവെച്ചാൾ
ദപ്പവും പൂണ്ടങ്ങു കെല്പനായുള്ളോനെ
മല്ലിടികൊണ്ടു ജയിപ്പതിന്നായ്

$ അഗ്നി; തീ.

പാരാതെ ചെന്നു പിടിച്ചോരു നേരത്തു
ക്രൂരനായുള്ള കിരാതമൂർത്തി
ചേണുററു മേവുന്ന കേസരിവീരന്താ-
നേണത്തിൻപൈതലേയെന്നപോലെ
പാരം തിരിച്ചങ്ങു ചാടിനിന്നീടിനാൻ
പാരിടം തന്നിലും വീരന്തന്നെ
വില്ലെടുത്തീടിനാൽ നല്ലതെന്നുള്ളൊരു
തള്ളലും കൈവെടിഞ്ഞോർത്തുകണ്ടാൻ.
ഭൂപതിമാക്കു കുലയ്ക്കരുതാതൊരു
ചാപമെടുത്തു കുലച്ചു മുന്നം
യന്ത്രപ്പൂളെയ്തങ്ങു തള്ളിവിട്ടുള്ളതാ-
നന്തകവൈരിയെ സേവിക്കയാൽ
കാടന്മാരായുള്ള വേടന്മാരോടെല്ലാം
താഡനം കൊള്ളുമാറായിതെല്ലോ
അംബികാവല്ലഭ! ചിന്മയ! നിർമ്മല!
കന്മഷനാശന! കാമവൈരിൻ!
ഫാലവിലോചന! ബാലേന്ദുശേഖര!
പാലിച്ചുകൊള്ളേണമെന്നും ചൊല്ലി.
ആരാധിച്ചീടിന പൂവുകൾ കാണായി
കൈരാതമൂർത്തിതൻമൌലിയിങ്കൽ
സന്താപം പൂണ്ടോരു കുന്തീതനൂജന്താ-
നെന്തിതെന്നിങ്ങിനെ നോക്കുന്നേരം
അംബരഗംഗയും ചാമ്പലും തുമ്പയും
ചെമ്പിച്ച കേശവും പാമ്പുകളും.
തിങ്കൾതൻപൈതലും കാളിയെപ്പോറുള്ള
ചെങ്കനൽനേത്രവും കാണായ്‌വന്നു.
കുണ്ഡലികൊണ്ടുള്ള കുണ്ഡലയുഗ്മവും
മണ്ഡിതമായുള്ള ഗണ്ഡങ്ങളും

പണ്ടു വിഷത്തെയെടുത്തുകുടിച്ചനാ-
ളുണ്ടായ കാകോളരേഖകളും
ചാരുവായുള്ളൊരു മാറിടംതന്നിലെ
ഘോരമജമുണ്ഡമാലകളും
ഏണവും വീണയുമാദിയായോരോന്നേ
ചേണുററു ചേൎത്തുള്ള പാണികളും
പഞ്ചശരാരിതൻവെണ്മ കലൎന്നുള്ള
പഞ്ചമുഖങ്ങളും പുഞ്ചിരിയും
ദന്തിതൻതോലുടയാടയാലെത്രയും
ബന്ധുരമായുള്ള തുഞ്ചടയും
കേകിതൻകണ്ഠവും കേതകീപുഷ്പവും
മാഴ്കിനിന്നീടുന്ന ജംഘകളും
എപ്പൊഴും പാദതാർ സേവിച്ചു നില്പോൎക്കു
കല്പകമായുള്ള തൃക്കഴലും
കണ്ടൊരു നേരത്തുണ്ടായ മോദത്താൽ
മണ്ടിയണഞ്ഞു വണങ്ങി മെന്മേൽ
ആനന്ദബാഷ്പവുമാമോദതോയവു-
മാവോളം ക്രൂപ്പിപ്പു കണ്ണു ചൊന്നാൻ
പാപികളായുള്ള മന്നവവീരരെ
പാരാതെ ചെന്നു ജയിച്ചുകൊൾവാൻ
ബാണങ്ങൾതന്നെന്നെപ്പാലിച്ചുകൊള്ളേണ-
മേണാങ്കശേഖര! തമ്പുരാനേ!
ഭക്തനായുള്ളൊരു മന്നവന്തന്നുടെ
ശ്രദ്ധയായുള്ളതു കേട്ടനേരം
ആശിയും ചൊല്ലി ഗിരീശന്താനന്പോടു
പാശുപതത്തെയും നൽകി നന്നായ്
കെട്ടുപെട്ടീടിന ചാപവും ബാണവും
പെട്ടെന്നൊടുത്തു കൊടുത്തു നന്നായ്

ശത്രുക്കളായുള്ള കൌരവവീരരെ
സത്വരം ചെന്നു ജയിക്കയെന്നാൻ
പാവകനേത്രനെ വന്ദിച്ചു ചെഞ്ചെമ്മെ
പോവതിന്നായിത്തുടങ്ങുന്നേരം
വാസവൻതന്നുടെ സൂതനായുള്ളൊരു
മാതലി തേരുമായ്‌വന്നു നേരെ
ഈശൻതൻ പാദസരോജങ്ങൾ വന്ദിച്ചി-
ട്ടാശയായുള്ളതു കേട്ട നേരം
പന്നഗഭൂഷണൻതന്നുടെ ചൊല്ലാലെ
ധന്യനായുള്ള ധനഞ്ജയന്താൻ
യാനത്തിൽ ചെന്നു കരേറിനിന്നമ്പോടു
വാനിടംതന്നിലകത്തു പുക്കാൻ
പാരാതെ ചെന്നു വണങ്ങിനിന്നീടുന്ന
നാരദൻതന്നെയും മാരവൈരി
അന്തകസൂനുവേക്കാണ്മതിന്നായിട്ടു
സന്തുഷ്ടനായങ്ങയച്ചു പിന്നെ
കൈലാസംതന്നിൽ മറഞ്ഞുനിന്നീടിനാൻ
ബാലേന്ദുമൌലിയാമാദിദേവൻ
സൂനുവെക്കണ്ടുടനാനന്ദിച്ചീടുന്ന
വാനവർനായകനമ്പിനോടെ
ജായയും താനുമായാനംകൊണ്ടുണ്ടായൊ-
രായാസംതന്നെയും പോക്കിനിന്നാർ.
കാമന്തൻകാന്തിയെ വെന്നുനിന്നീടുന്ന
കോമളരൂപത്തെ കണ്ട നേരം
ഉർവ്വശീതാനെന്ന ഗർവ്വവും കൈവെടി-
ഞ്ഞുർവ്വീശനായുള്ള പാർത്ഥന്തന്നെ

നിദ്രയും പൂണ്ടു കിടന്നോരു നേരത്തു
മെത്തമേൽ ചെന്നു തലോടി നിന്നാൾ.
ഞെട്ടിയുണൎന്നു പ്രദക്ഷിണം വെച്ചിട്ടു
പെട്ടെന്നു നിന്നിട്ടു കൂപ്പിനിന്നാൻ.
അൎജ്ജുനന്തന്നുടെ ഭാവത്തെക്കണ്ടിട്ടു
ലജ്ജയിൽ മജ്ജനംചെയ്തു ചൊന്നാൾ
നാരിയും പുംസനമല്ലാതെ പോക നീ
വീരനെന്നാകിലുമിന്നുതന്നെ.
ബീഭത്സുതന്നുടെ കായമങ്ങെത്രയും
ബീഭത്സമായിച്ചമഞ്ഞുതപ്പോൾ.
എന്തെനി വേണ്ടതെന്നെല്ലാരുമൊന്നിച്ചു
ചിന്തിച്ചു കണ്ടു തെളിഞ്ഞുചൊന്നാർ.
ഷണ്ഡതതന്നെയുമിണ്ടലും കൈവിട്ടു
പണ്ടേവനായിട്ടു മേവുകയാൽ
രൂപം പകൎന്നു കലൎന്നിന്നീടുവാൻ
പാപികളോടു പറഞ്ഞ കാലം
കോപിച്ചു ദേവി ശപിച്ചുനിന്നീടിന
ശാപവും വന്നു ഭവിക്കുമെന്നാൽ
പ്രത്യയകാലം കഴിഞ്ഞുനിന്നീടുമ്പോൾ
മുക്തനായ്‌വന്നീടുമെന്നും ചൊന്നാൻ.
ക്രൂരനായുള്ളോരു രാഹുവെ വേറിട്ടു
വാരിജകാമുകനെന്നപോലെ
മേവിനിന്നീടുന്ന സൂനുവിനമ്പോടു
ദേവകൾനായകനെന്ന നേരം
നിൎമ്മലമായൊരു പൊന്മകുടത്തെയും
സമ്മാനിച്ചമ്പൊടു നൽകിച്ചൊന്നാൻ.

കാലകേയവധം.

ഉഗ്രന്മാരായുള്ള രാക്ഷസന്മാർ വന്നു
വ്യഗ്രിപ്പിച്ചീടുന്നു പാരമെന്നാൽ
നിഗ്രഹിച്ചീടേണം വൈകാതെയിന്നിപ്പോൾ
വിഗ്രഹത്തിന്നു തുനിഞ്ഞു നന്നായ്
ഇന്ദ്രവിമാനത്തെ വെന്നുനിന്നീടുന്ന
സ്യന്ദനമേറിയണഞ്ഞു നേരെ
കാലന്നു നല്ലൊരു കാഴ്ചയായമ്പോടു
ചാല നൽകീടിനാൻ നാൽവരെയും
നാശമകന്നുള്ള ദേവകളെല്ലാരു-
മാശിയും ചൊല്ലിനാരായവണ്ണം.

അദ്ധ്യായം ൨൯.

കല്യാണസൌഗന്ധികം.

പാവകനേത്രനെ വന്ദിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
കേവലം പോയൊരു നാരദന്താൻ
പാൎത്ഥിവവീരനെ കണ്ടൊരു നേരത്തു
പാൎത്ഥന്നു പാൎവതീവല്ലഭന്താൻ
പ്രത്യക്ഷമായ്വന്നങ്ങസ്ത്രം കൊടുത്തതും
സത്വരം വന്നീടുമെന്നുള്ളതും
സ്വൎഗ്ഗത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ മുക്കണ്ണർചൊല്ലാലെ
നിൎഗ്ഗമിച്ചീടിനാനെന്നും ചൊന്നാൻ:
ഭക്തനായുള്ളൊരു മന്നവന്തന്നുടെ
ഉൾത്താപമൊക്കെയടക്കുവാനായ്
പണ്ടു കഴിഞ്ഞുള്ള മന്നവന്മാൎക്കെല്ലാ-
മുണ്ടായിവന്നുള്ള വേദനയും
അന്യങ്ങളായുള്ള ഗാഥകളോരോന്നെ
പിന്നയും പിന്നയും ചൊല്ലിച്ചൊല്ലി
മാനസംതന്നിൽ വളൎന്നുനിന്നീടിന
ദീനത പോക്കി വിളങ്ങുമന്നാൾ
മല്ലികാവേണിതൻചൊല്ലാലെ മാരുതി
കല്യാണസൌഗന്ധികത്തിനായി
വണ്ണം തിരണ്ടൊരു മാമല തന്നിലും
ചെന്നങ്ങു മെല്ലെ കരേറുന്നേരം

സുപ്തനായ്ക്കാണായി മാർഗ്ഗത്തിലെത്രയും
വൃദ്ധനായുള്ളൊരു വാനരനെ
ലംഘിച്ചുപോകുന്നതാചാരമല്ലെന്നു
ശങ്കിച്ചു നീങ്ങുവാൻ ചൊല്ലുന്നേരം
വൃദ്ധതകൊണ്ടെനിക്കേതുമെ നീങ്ങുവാൻ
ശക്തിയില്ലായിന്നു പാരമെന്നാൽ
മാർഗ്ഗത്തിൽ വീണൊരു വാലുമെടുത്തങ്ങു
നീക്കിനിന്നമ്പൊടു പോകയെന്നാൻ
മുഷ്കരമായുള്ള നൽഗദതന്നുടെ-
യഗ്രത്തെക്കൊണ്ടങ്ങു നീക്കുന്നേരം
രോമവും കൂടച്ചലിച്ചതില്ലെന്നിട്ടു
ഭീമപരാക്രമനായ ഭീമൻ
മാനവും കെട്ടങ്ങു നിന്നതു കണ്ടിട്ടു
വാനരനായകൻ താനും ചൊന്നാൻ.
വീരനായുള്ള നീ മാമലതന്നിലി-
ന്നാരോഹിച്ചീടുവാനെന്തു മൂലം
ആരായതെന്നതും ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൽ
പാരാതെ പോയാലുമെന്നെ വേണ്ടു.
എന്നതു കേട്ടൊരു മന്നവൻ ചൊല്ലിനാൻ
നിന്നോടൊഴിഞ്ഞു ഞാനിന്നിയോളം
മാററാരാരായുന്നു ചെറുത്തവരാരോടും
തോററതില്ലേതുമെ തേറിനാലും
നിർമ്മലനായി വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
ധർമ്മതനൂജൻറെ സോദരൻ ഞാൻ
ശക്തനായുള്ള സമീരണന്തന്നുടെ
പുത്രനെന്നുള്ളതു തേറിനാലും
ഭ്രാതാവെന്നിങ്ങിനെ കേട്ടൊരു നേരത്തു
പ്രീതനായ് ചൊല്ലിനാൻ വാതജന്താൻ

വാട്ടമകന്നൊരു മന്നവ! നിന്നുടെ
ജ്യേഷ്ഠനായുള്ളൊരു മാരുതി ഞാൻ.
അഞ്ജനാസൂനുതാനെന്നതറിഞ്ഞപ്പോ-
ളഞ്ജലി ചേർത്തു പ്രഭഞ്ജനജൻ
ലങ്കയ്ക്കു ചെല്ലുവാൻ വാരിധി പണ്ടു നീ
ലംഘനംചെയ്തോരു രൂപമിപ്പോൾ
കാണ്മതിനേററമാകാംക്ഷയുണ്ടാകുന്നു
മേന്മേലെയെന്നുടെ മാനസത്തിൽ
ശ്രദ്ധയായുള്ളതു കേട്ടൊരു നേരത്തു
ശക്തനായുള്ളൊരു ശ്രീഹനുമാൻ
ചാല വളർന്നു ചമഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
പ്രാലേയമാമലയെന്നപോലെ.
ഘോരമായുള്ളൊരു രൂപത്തെക്കണ്ടിട്ടു
പാരം തളർന്നവൻ വീണ നേരം
സേദവും ഭീതിയും പോക്കിനിന്നമ്പിനോ-
ടാദരവോടങ്ങയച്ചു നേരം
വൈകാതെ പോയൊരു വായുതനൂജന്താൻ
പൊയ്കതൻതീരത്തു ചെന്നു പിന്നെ
വിക്രമം പൂണ്ടുള്ള ദാനവന്മാരെയു-
മക്ഷണം കൊന്നങ്ങു വീഴ്ത്തി നേരെ
ചാരുവായുള്ളൊരു പുഷ്പത്തെക്കൊണ്ടന്നു
ഭാര്യതൻകയ്യിലെ നൽകിനിന്നാൻ.
ജ്യേഷ്ഠനെക്കണ്ടുള്ള കൌതുകമോരോന്നെ
വാട്ടമകന്നു പറഞ്ഞു പിന്നെ
ആയാസം കൈവിട്ട വായുതനൂജന്താൻ
നായാട്ടിന്നായിട്ടു പോയ നേരം
ദുർജ്ജടനായൊരു നിർജ്ജരവൈരിതാൻ
ഗർജ്ജിച്ചു വന്നിവർ നാൽവരെയും

പാരാതെ കൊണ്ടു നടന്നതു കേട്ടിട്ടു
വീരനായുള്ളൊരു മാരുതിതാൻ
മഞ്ജിവനാങ്ങവൻതന്നുടെ കണ്ഠത്തെ
ഖണ്ഡിച്ചു ഭൂതലം തന്നിലിട്ടാൻ
വേദന കൈവിട്ടു പിന്നെയങ്ങെല്ലാരും
ശ്വേതമായുള്ളൊരു മാമലമേൽ
മേവിനിന്നീടുന്ന കാലത്തു വന്നിതു
ദേവകൾകോന്നുടെ നന്ദനൻതാൻ
അഗ്രജന്മാരെയും വന്ദിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
മുക്കണ്ണൻ തന്നുടെ ചൊല്ലിനാലെ
സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ചെന്നങ്ങു രാക്ഷസവീരരെ
വിഗ്രഹം ചെയ്തു ജയിച്ച നേരം
ബാലനിശാകരശേഖരൻ തന്നോടു
ലീലയായ്‌വന്നു പിണഞ്ഞവാറും
ബാണങ്ങൾ നൽകിയയച്ചു പ്രകാരവും
ചേണുററ സന്തതമോതിയോതി
മാനസംതന്നിൽ വളൎന്നുനിന്നീടിന
ദീനത പോക്കി വിളങ്ങുമന്നാൾ.

ദ്വൈതവനവാസം.

ശ്വേതമായുള്ളൊരു ശൈലവും കൈവിട്ടു
ദ്വൈതവനത്തിലകത്തു പുക്കാർ.
വൈരിയായുള്ള സുയോധനൻ തന്നുടെ
പൌരുഷം കാട്ടുവാനന്നൊരു നാൾ
വാജികൾ മുമ്പായ സേനകൾ ചൂഴവേ
രാജചിഹ്നങ്ങളും പൂണ്ടു നന്നായ്
ഗാനം തുടങ്ങിന മേളം കലൎന്നുടൻ
കാനനം തന്നിലെ വന്ന നേരം

യുദ്ധത്തിനായിട്ടു വന്നണഞ്ഞീടിനാൻ
ശക്തനായുള്ളോരു ചിത്രസേനൻ
കണ്ടൊരു നേരത്തു സേനകളെല്ലാമെ
മണ്ടിനാനോരോരോ ദിക്കുതോറും
ധൃഷ്ടനായുള്ളോരു കൌരവവീരനെ-
പ്പെട്ടെന്നു ചെന്നു പിടിച്ചുകെട്ടി
അംബരമാർഗ്ഗമെ പോകത്തുടങ്ങിനാ-
നന്തകതുല്യനാം ഗന്ധർവൻതാൻ
ശക്തന്മാരായുള്ള മന്നവരാരുമെ
ഉത്ഥാനഭാവത്തെ പൂണ്ടുനിന്നാർ
ബദ്ധനായുള്ളോരു മന്നവന്തന്നുടെ
അർദ്ധാംശയായുള്ള ദേവിയപ്പോൾ
കാലൻെറ സൂനുതൻ കാലിണ വന്ദിച്ചു
പാലിച്ചുകൊള്ളേണമെന്നു ചൊന്നാൾ
അന്തകസൂനുതൻചൊല്ലാലെയർജ്ജുനൻ
ഗന്ധർവന്മാരോടു ചെന്നെതൃത്താൻ
ചേണുററു നിന്നുള്ള വീണകളോരോന്നേ
ബാണങ്ങൾകൊണ്ടു തകർത്ത നേരം
വ്യോമത്തിലേത്തുമെ നിന്നു പൊറായ്കയാൽ
ഭൂമിപൻ തന്നെയൊഴിച്ചു മെല്ലെ
വാനിടം മുന്നിട്ടു പോയൊരു നേരത്തു
വാനവർകോന്റെ നന്ദനൻതാൻ
അന്തകസൂനുതൻ ചാരത്തങ്ങാക്കിനാൻ
ദന്തിപുരാധിപന്തന്നെ നേരെ
വമ്പനായുള്ളോരു ഗന്ധർവൻ ബന്ധിച്ചു
പിമ്പുറത്താക്കിന കൈകൾ കണ്ടാൽ
ക്ഷീണരായെല്ലൊ നാമിന്നിവരോടെന്നു
നാണത്തെപ്പൂണ്ടു നടുങ്ങിയത്രെ

അംഭോജകാന്തജസൂനവെ വന്ദിപ്പാൻ
മുമ്പിൽ വന്നീടാഞ്ഞുതെന്നു തോന്നും
തിട്ടതി പൂണ്ടുള്ള മന്നവന്തന്നെയും
കെട്ടഴിച്ചമ്പോടയച്ചു പിന്നെ
കാമിനീതന്നുടെ ചൊല്ലാലെ പോയങ്ങു
കാമ്യകംതന്നിലകത്തു പുക്കാർ.
മന്നവരൈവരും നായാട്ടിന്നായിട്ടു
സന്നദ്ധരായി നടന്നനേരം
ഘോരനായുള്ളൊരു പന്നഗവീരന്താൻ
പാരം പിടിച്ചു മുറുക്കി നേരെ
വായും പിളന്നു വിഴുങ്ങിനിന്നീടുമ്പോ-
ളായാസം പൂണ്ടുള്ള വായുപുത്രൻ
മിണ്ടുവാൻ വല്ലാതെ കോഴയും പൂണ്ടങ്ങു
കണ്ടുനിന്നീടുന്ന ധർമ്മപുത്രൻ
വേഗത്തിൽ ചെന്നു തൊട്ടന്നൊരു നേരത്തു
നാഗത്തിൻവേഷവും വൈവെടിഞ്ഞു
വിണ്ണകംതന്നിലകത്തു പുക്കീടിനാൻ
പുണ്യവാനായ യയാതിപുത്രൻ
പാപിയായുള്ളൊരു സൈന്ധവൻതാനപ്പോൾ
ദ്രൗപദിതന്നെയെടുത്തു മെല്ലെ
പോകുന്ന നേരത്തു രോദനം കേൾക്കയാൽ
വേഗത്തിൽ വന്നിങ്ങു വായുപുത്രൻ
കള്ളനായുള്ളവൻ തന്നെയും ചെഞ്ചമ്മെ
തല്ലു കൊടുത്തു പിടിച്ചുകെട്ടി
അന്തകസൂനുതൻ ചാരത്തു കൊണ്ടുപോ-
യെന്തെന്നി വേണ്ടതു ചൊൽകയെന്നാൻ
ചേതസാ പോകൊല്ല വൈധവ്യം വന്നീടും
സോദരിക്കെന്നതു കേട്ടനേരം

പഞ്ചതചെയ്യാതെ വഞ്ചകന്തന്നെയും
പഞ്ചശിഖവെച്ചയച്ച നിന്നാൻ.
ക്ഷീണനായുള്ളവൻ നാണവും പൂണ്ടുപോ-
യേണാങ്കശേഖരൻതന്നെ നണ്ണി
ശത്രുക്കളോടു ജയിക്കേണമെന്നിട്ടു
ഭക്തിയും പൂണ്ടു ഭജിച്ചിരുന്നാൻ.
ദയ്യയൊടൊന്നിച്ചു മന്നവരെവരും
ദൈ്വതവനത്തിലകത്തു പുക്കാർ
അന്നൊരു നാളങ്ങു വന്നതു കാണായി
ഖിന്നത പൂണ്ടുള്ളൊരാരണനെ
വിഘ്നങ്ങൾ കൂടാതെ പാലിച്ചുവെച്ചുള്ളൊ-
രഗ്നിഹോത്രത്തെ മറച്ചുവെച്ചാർ.
പാപികളാരാലുമെന്നതു കേട്ടപ്പോൾ
താപത്തെപ്പൂണ്ടൊരു ഭൂപതിതാൻ
ദിവ്യന്മാരായുള്ള സോദരവീരരെ
വെവ്വേറെ തേടിയയച്ചുനിന്നാൻ
ആരാഞ്ഞുപോയുള്ള മന്നവർ നാൽവരു-
മോരോരൊ ദിക്കിൽ നടന്നുനോക്കി
മെയ്യിലെഴുന്നൊരു താപത്തെപ്പോക്കുവാൻ
പൊയ്കതൻതീരത്തു ചെന്നു പിന്നെ
തണ്ണീർ കുടിച്ചങ്ങു നിന്നൊരു നേരത്തു
തിണ്ണം തളൎന്നു മയങ്ങി വീണാർ.
ധന്യനായുള്ളൊരു ധമ്മതനൂജനു
ദുൎന്നിമിത്തങ്ങളുമുണ്ടായ്വന്നു.
സന്താപം പൂണ്ടൊരു മന്നവൻതാനപ്പോ-
ളന്തണരോടു കലൎന്നു നന്നായ്
ആരാഞ്ഞു നീള നടന്നുതുടങ്ങിനാ-
നോരോരോ കാനനംതന്നിലെങ്ങും

ചാരുവായുള്ളൊരു വാപികാതന്നുടെ
ചാരത്തു മെല്ലെ പോയ് ചെല്ലുന്നേരം
ചേതനമാത്രമാസ്ഥീണത്തു കാണായി
സോദരവീരന്മാർ നാൽവരെയും
ചാരത്തു ചെന്നു തലോടിനിന്നമ്പോഴു
പാരിച്ച താപവും പൂണ്ടു മേന്മേൽ
പാനീയം കോരിക്കുടിച്ചു നിന്നീടുകിൽ
ദീനത പോയീടുമെന്നു നണ്ണി
ചാരത്തു ചെന്നങ്ങു നിന്നൊരു നേരത്തു
ദൂരത്തു നിന്നൊരു വാക്കുണ്ടായി.
തീണ്ടൊല്ലയെന്നതു ചൊന്നതു കേളാതെ
തീണ്ടിനാരെന്നതു കാരണമായ്
വെള്ളം കുടിച്ചു മടങ്ങിനിന്നീടുമ്പോ-
ളുള്ളം തളന്നു മയങ്ങി വീണാർ·
ഖിന്നത പൂണ്ടു മയങ്ങിവീണീടിന
മന്നവന്മാരിലൊരുത്തനെ നീ.
ചൊല്ലിനിന്നീടിനാലല്ലലും കൈവിട്ടു
കൊല്ലാതെ നൽകുവനെന്നിങ്ങിനെ
യുക്തിയായുള്ള ശരിരീവാക്കോരോന്നെ
സത്വരം ചൊന്നതിന്നുത്തരമായ്
പ്രശ്നങ്ങളായുള്ള വാക്യങ്ങളോരോന്നെ
യത്നത കൂടാതെ ചൊല്ലിച്ചൊല്ലി
നാസത്യപുത്രന്മാരാദിയായ് നാൽവൎക്കും
സാദമുണ്ടായതു തീൎത്തുകൊണ്ടാൻ.
അന്തകന്താനപ്പൊളന്തണനായ്നിന്നു
കുന്തീതനൂജനെ നോക്കിച്ചൊന്നാൻ.
മോഹങ്ങൾ കൈവിട്ടു മന്നവ! നിന്നുടെ
സ്നേഹവും ധൎമ്മവും കാണ്മതിന്നായ്

വിപ്രന്മാൎക്കുള്ളൊരു സാധനം തന്നെയും
ക്ഷിപ്രം മറച്ചിങ്ങു വെച്ചു പിന്നെ
തെണ്ടിവന്നീടിന മന്നവന്മാരെയു-
മിണ്ടലാക്കീടിനേനെന്നും ചൊല്ലി
അഗ്നിയെപ്പാലിച്ചു പോരുന്ന സാധനം
വിഘ്നങ്ങളം കൂടാതെ നൽകി നേരെ
ഘോരമാം ദുർഗ്ഗവുമെന്നൊരജ്ഞാതവാസമെൻ-
കാരുണ്യംകൊണ്ടു ജയിക്കയെന്നും.
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മറഞ്ഞുനിന്നീടിനാൻ
മംഗലനായ പതംഗജന്താൻ
ആരണന്തന്നുടെ വേദന തീൎത്തുടൻ
വീരന്മാരൈവരും ഭാൎയ്യയുമായ്
പാതകവൈരിതൻപാദതാർ ചിന്തിച്ചു
ദ്വൈതവനത്തിൽ വസിച്ചുനിന്നാർ.

അദ്ധ്യായം ൩൦.

മാത്സ്യനഗരപ്രവേശം.

സത്യവും ധൎമ്മവും പാലിച്ചുപോരുന്നൊ-
രുത്തമഭൂപതിയന്നൊരു നാൾ
മാരുതിമുമ്പായ സോദരന്മാരെത്തൻ-
‡ചാരത്തു കൊണ്ടു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ.
നീട്ടററുനിന്നുള്ള രാജചിഹ്നങ്ങളും
കേടററ നാട്ടുമകന്നുവല്ലൊ.
ഖിന്നരായോരോരൊ കാനനം തന്നിലെ
നിന്നു കഴിച്ചുതെ പന്ത്രണ്ടും
പാരിച്ചു മേവുന്നൊരജ്ഞാതവാസത്തെ
പൂരിച്ചുകൊള്ളുന്നതെങ്ങിനെ നാം
പാരിടം തന്നിലെ മാലോകരാരുമെ
നേരെ ഞാനെന്നറിയാതവണ്ണം
ദ്രൌപദിയോടു കലൎന്നു നാമൈവരും
രൂപവും ചാല *പകൎന്നു നന്നായ്
¶വേറിട്ടുപോകാതെ മേവിനിന്നീടേണ-
മോരാണ്ടെന്നാലതിന്നു മുമ്പെ
ദുഷ്ടന്മാർ നമ്മെയറിഞ്ഞുനിന്നീടിലൊ
നഷ്ടമായ്പോമല്ലൊ ചെയ്തതെല്ലാം

‡ ചേൎത്തു.

* മാററി.

¶ പിരിഞ്ഞുപോകാതെ.

$എന്നതെയല്ലുള്ളു കാനനംതന്നിലെ-
ങ്ങെന്നുമെ വാഴ്കെന്നും വന്നുകൂടും.
എന്തെനി നല്ലതെന്നിങ്ങനെ ചിന്തിച്ചി-
ട്ടന്ധനായല്ലൊ ഞാൻ മേവുന്നിപ്പോൾ.
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി നടുങ്ങിനിന്നീടുന്ന
മംഗലനായുള്ള മന്നവനെ
കണ്ടൊരു നേരത്തു ഭീമനു മാനസ-
മിണ്ടലായ്‌വന്നതെ പണ്ടേതിലും
അജ്ജുനന്തന്നുടെ മാനസമങ്ങിനെ
അശ്ചിജന്മാക്കുമങ്ങവ്വണ്ണമെ
കാമുകന്മാരുടെ വേദന കാണ്കയാൽ
കാമിനിയായുള്ള പാഞ്ചാലിയും
ദുഃഖമായുള്ളൊരു വാരിധിതന്നിൽ പോയ്
മഗ്നയായ്‌വീണു തളന്നാളേററം
വേദന പൂണ്ടുള്ള സോദരന്മാരെയും
ദയ്യയെത്തന്നെയും കണ്ടനേരം
വേരോടു വേററ ദാരുവെപ്പോലെ പോയ്
പാരിൽ വീണീടിനാൻ ധമ്മപുത്രൻ
അന്നേരം വന്നാനഥൌമ്യനാം ദേശികൻ
മന്നവൻചാരത്തു ചെന്നു പിന്നെ
മൂച്ഛപൂണ്ടീടിന മന്നവൻതന്നെയ-
ങ്ങാശ്വസിപ്പിച്ചുടനൊന്നു ചൊന്നാൻ.
വീരനായുള്ളോരയെ! വേദന കൈവിട്ടു
ധീരനായ്‌മേവുക വേണ്ടതിപ്പോൾ
മാമുനി ഇങ്ങനെ ചൊന്നതു കേട്ടപ്പോ-
ളാമോദം പൂണ്ടുള്ള ധമ്മജന്താൻ

$ എന്നുമാത്രമല്ല.

സോദരന്മാരുമായാദരവോടങ്ങു
പാദതാർ കുമ്പിട്ടു കൂപ്പിച്ചൊന്നാൻ.
ഘോരമായ്‌മേവുന്നൊരജ്ഞാതവാസമാം
വാരിധിലംഘനം ചെയ്തുകൊൾവാൻ
കാരുണ്യപൂരമാം നൌവിനെ നൽകേണ-
മാര്യനായുള്ളോയെ! പാരാതെ നീ.
എന്നതു കേട്ടോരു ധൌമ്യന്താൻ ചൊല്ലിനാൻ
നിന്നോരു മന്നവന്മാരെ നോക്കി
കൌരവവീരരറിഞ്ഞുനിന്നീടാതെ
ഓരാണ്ടു പണ്ടു പറഞ്ഞവണ്ണം
വ്യഗ്രവും കൂടാതെ മേവിനിന്നീടുവാൻ
ഗുഹ്യമായുള്ളോന്നു മത്സ്യദേശം
ധന്യനായുള്ളോരു മന്നവ നീയൊരു
സന്യാസിയായിച്ചമഞ്ഞു നന്നായ്‌
വൃഷ്ണികുലനാഥനായ്‌മേവിനിന്നീടുന്ന
വിഷ്ണുവിൻനാമങ്ങളോതിയോതി
വത്സങ്ങളേററവും പൂരിച്ചു മേവുന്ന
മത്സ്യമഹീപൻെറ കോട്ട പൂക.
മറെറാരു ദിക്കൂടെ പാചകനായിട്ടു
തെറെറന്നു പൂകേണം ഭീമസേനൻ
മന്നേൽ വിളങ്ങുന്ന മാലോകരാരുമെ
ധർമ്മജന്മാവെന്നു ചൊൽകയില്ല.
മംഗലനായുള്ള മന്നവവീരനോ-
ടിങ്ങിനെ ചൊല്ലിയമ്മാമുനിയൊ
ചാരത്തു ചെന്നു വണങ്ങിനിന്നീടിന
മാരുതപുത്രനെ നോക്കിച്ചൊന്നാൻ.
നീലിമ കോലിന ചേലയും പൂണ്ടങ്ങു
നീളമായുള്ളൊരു വാളുമായി

ദർവ്വിയും കൈക്കൊണ്ടു ഗർവ്വിതനായിട്ടു
ഉർവ്വീശന്തന്നുടെ കോട്ട പൂക.
ഭദ്രനായുള്ള ധനഞ്ജയ! നീ പണ്ടു
നിദ്രയും പൂണ്ടു കിടന്നനേരം
കോമളമായൊരു രൂപത്തെക്കാങ്കെയാൽ
കാമമാൽ പൂണ്ടുള്ളൊരുർവ്വശീതാൻ
പുത്രനെന്നുള്ളൊരു ഭാവവുമോരാതെ
സത്വരം വന്നു തൊടുന്നനേരം
ഞെട്ടിയുണർന്നു പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തുടൻ
പെട്ടെന്നു കുമ്പിട്ടു കൂപ്പുന്നേരം
ലജ്ജയായുള്ളൊരു വാരിധിതന്നിൽപോയ്
മജ്ജനം ചെയ്തൊരു ദേവനാരീ
ഷണ്ഡനാമെന്നു ശപിച്ചൊരു വേഷമി-
ന്നുണ്ടല്ലോ പൂണ്ടു നടന്നുകൊൾവാൻ
അശ്വിനീദേവകൾ പുത്രനിൽ മൂത്തവൻ
അശ്വത്തിൻചിത്തമറിഞ്ഞു നന്നായ്
രക്ഷിച്ചുപോരുന്ന ബാലകനായിട്ടു
അക്ഷണം പൂകേണമാലയത്തിൽ
കാലിക്കിടാക്കളെ പാലിച്ചുപോരുന്ന
ബാലകനായിച്ചമഞ്ഞു നന്നായ്
ദാമവും കോലുമായ്നിന്നവന്തന്നുടെ
ധാമത്തിൽ പൂകേണം മറ്റേവനും
ഐവരുമിങ്ങിനെ വേഷപ്രച്ഛന്നരായ്
വെവ്വേറെ ചെന്നങ്ങു കോട്ട പൂക.
ഭാര്യയായുള്ളൊരു ദ്രൌപദിദേവിതാൻ
സൈരന്ധ്രിയായിച്ചമഞ്ഞു നേരെ
മാലതീമന്ദാരപ്പൂക്കളെക്കൊണ്ടുള്ള
മാലയും കൊണ്ടങ്ങു കോട്ട പൂകിൽ

സുന്ദരിയായ സുദക്ഷ്ണാതാനന്ദനോട്ടു
സന്ദേഹം കൂടാതെ സംഭാവിക്കും.
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മറഞ്ഞുനിന്നീടിനാൻ
മംഗലനായുള്ള മാമുനീതാൻ
ദേശികന്മാരെയും വന്ദിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
കേശവൻതന്നെയുമുള്ളിൽ നണ്ണി
പാരാതെ ചെന്നു വിരാടമഹീപൻെറ
വേതാരണ്യത്തിലകത്തു പുക്കാർ
ധന്യങ്ങളായുള്ളൊരായുധമെല്ലാമെ
വഹ്നിതൻകൊമ്പോടു ചേത്തു നന്നായ്
അമ്പൊടു ബന്ധിച്ചു സാന്ദ്രമിട്ടീടിനോ-
രംബരംകൊണ്ടു പൊതിഞ്ഞു മെല്ലെ
ഭൂതലം തന്നിലെ തുള്ളിനിന്നീടിനാൻ
ഭീതിയകന്നുള്ള വാതജന്താൻ
സന്ന്യാസിയായിട്ടു ധമ്മജന്മാവുതാൻ
കണ്ണൻതൻപാദതാരുള്ളിൽ നണ്ണി
നാമങ്ങളോരോന്നെ ചൊല്ലിനിന്നമ്പോടു
ധാമത്തിൽ ചെന്നങ്ങു പുക്കുനേരം
ഗോപുരപാലകൻ കണ്ടുപോയ് ചെന്നിട്ടു
ഭൂപതിയോടു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ.
മസ്കരിയുണ്ടല്ലൊ വന്നുതുടങ്ങുന്നു
സല്ക്കരിച്ചീടുവാൻ കാലമായി.
എന്നതു കേട്ടോരു മന്നവന്താനപ്പോൾ
ചെന്നങ്ങു കുമ്പിട്ടു കൂപ്പിനിന്നാൻ
വിഷ്ടരം മുമ്പായ പൂജയെച്ചെയ്തിട്ടു
തുഷ്ടനായ് നിന്നു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ.
ആജ്ഞകൾകൊണ്ടെയിന്നാശകൾ സാധിപ്പാൻ
പ്രാജ്ഞനായുള്ള നീയിന്നു നേരെ

ആരുമൊരുത്തരും കൂടാതെയിങ്ങിനെ
പോരുവാൻ വന്നതിന്നെന്തുമൂലം
എന്നതു കേട്ടോരു സന്യാസിതാനപ്പോൾ
തന്നിലെ പുഞ്ചിരി തൂകിത്തൂകി
വഞ്ചനം കൂടാതെയുള്ളൊരു വാക്കുക-
ളഞ്ചാതെ ചിന്തിച്ചു നിന്നു ചൊന്നാൻ.
ബന്ധുരകാന്തി കലന്നുനിന്നീടുന്ന
ദന്തിതൻനാമമാം നൽപുരിയിൽ
അന്തകന്തന്നുടെ സൂനുവായമ്പോടു
കുന്തിയിലുണ്ടായ മന്നവന്റെ
ദേഹവും ദേഹിയും നമ്മുടെ ജീവനും
ദേഹവുമൊന്നത്രെയോർത്തോറും
കാണിയുമെങ്ങളിൽ വേറിട്ടുപോമാറു-
മൂണിങ്കൽപോലുമുറക്കിങ്കലും
ഇഷ്ടമായോരോരോ ലീലകളാണ്ടുടൻ
തുഷ്ടരായ് നിന്നു വിളങ്ങുംകാലം
ദുർമ്മദനായുള്ളൊരമ്മാമൻ ചൊല്ലാലെ
സമ്മതി കൈവിട്ട മന്നവന്മാർ
ഭൂതലം തന്നെയും ഭൂതിയും ചെഞ്ചമ്മെ
ചൂതിങ്കൽ തോല്പിച്ചു വീണ്ടനേരം
ദീനത പൂണ്ടുള്ള പാണ്ഡവർ പോയങ്ങു
കാനനംതന്നിലങ്ങായ കാലം
സേവകരായുള്ള വേദിയരെല്ലാരും
കേവലം വേറിട്ടു പോയ നേരം
ധന്യനായുള്ളൊരു ദേശികൻ വന്നുനി-
ന്നെന്നോടു ചൊല്ലിനാനന്നൊരു നാൾ
കാനനം തന്നിൽ നടന്നുനിന്നിങ്ങിനെ
ദീനത കോലുവാനെന്തുമൂലം.

ഉത്തമനായുള്ള മത്സ്യന്റെ ചാരത്തു
സത്വരം പൂകനീയെന്നിങ്ങിനെ
മേന്മേലെയെന്നോടു ചൊന്നതുകാരണം
കാണ്മതിന്നായിട്ടു വന്നിതു ഞാൻ
എന്നതു കേട്ടോരു മന്നവൻ പിന്നെയും
വന്ദിച്ചുനിന്നു തെളിഞ്ഞു നന്നായ്
ആലയംതന്നിലെ കൊണ്ടുപോയമ്പോടു
ചാലെത്തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങും കാലം
വാമമായുള്ളോരു ബാഹുവിലമ്പോടു
ഭീമമായുള്ളോരു കോരികയും
മുഷ്കരമായൊരു ഖഡ്ഗവും ദർവ്വിയു-
മക്ഷണം മറെറതിൽ ചേർത്തു നന്നായ്
പാചകവേഷത്തെ കൈക്കൊണ്ടന്നമ്പൊടു
പാരാതെ ചെന്നാനമ്മാരുതിതാൻ
വണ്ണം തിരണ്ടോരു രൂപത്തെക്കണ്ടിട്ടു
തിണ്ണം തളർന്നോരു മന്നവന്താൻ
നീയാരെന്നിങ്ങിനെ ചോദിച്ച നേരത്തു
നീടാർന്നു നിന്നവന്താനും ചൊന്നാൻ.
മൃഷ്ടമായുള്ളോരു ഭോജനംതന്നെയു-
മിഷ്ടമാംവണ്ണം പചിച്ചു നന്നായ്
ഇച്ഛ തിരണ്ടുള്ള വ്യഞ്ജനജാലവും
വെച്ചുവിളമ്പുവാനിന്നു നേരെ
പാരിടം തന്നിൽ വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
പാചകന്മാരിൽ പ്രസിദ്ധനിഞ്ഞാൻ
മത്തഗജങ്ങൾതന്മസ്തകം തന്മീതെ
സത്വരം പായുന്ന സിംഹങ്ങളെ
മുഷ്ടികളേല്പിച്ചു നഷ്ടമാക്കീടുവൻ
ദൃഷ്ടമിച്ചൊന്നതു തേറിനാലും

വീരതയോരോന്നെ കേട്ടൊരു നേരത്തു
പാരിച്ച മോദത്താലന്നുതന്നെ
ഓദനശാലയിലാക്കിനിന്നീടിനാൻ
നീതിയിലന്നവന്തന്നെയപ്പോൾ
പാചകവേലകളാചരിച്ചങ്ങവൻ
പാരം തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങും കാലം
വീണയും വേണുവും താളവും ചെഞ്ചമ്മെ
പാണിത്തലങ്ങളിൽ ചേർത്തു നന്നായ്
കാണുന്നോർ കണ്ണിന്നു കന്യകയെന്നുമ-
ങ്ങാണെന്നുമിങ്ങിനെ തോന്നുംവണ്ണം
വിണ്ടലർകോന്റെ സൂനുതാനന്നേരം
ഷണ്ഡനായ് ചെന്നങ്ങു പുക്കു പിന്നെ
വേണുവുമൂതിനല്ലാനന്ദമാംവണ്ണം
ചേണുററ രാഗവും പാടി നന്നായ്
മന്നവവീരനു കാണ്മതിന്നായിട്ടു
തന്നുടെ വിദ്യകൾ കാട്ടിനിന്നാൻ
ഉത്തമവിദ്യകൾ കണ്ടുകണ്ടന്നേരം
ചിത്തം തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങുമന്നാൾ
ഉത്തരനായുള്ള പുത്രനെത്തന്നെയും
ഉത്തരയായുള്ള പുത്രിയേയും
വിദ്യകൾ കോലുവാനാക്കിനിന്നീടിനാ-
നുത്തമയായ ശിഖണ്ഡിയിങ്കൽ
കാലക്കമൊണ്ടുള്ള വിദ്യകളോരോന്നെ
ചാലപ്പഠിച്ചു വിളങ്ങുംകാലം
അശ്വത്തെപ്പാലിച്ചു പോരുന്ന ദാസനാ-
യശ്വികൾതന്നുടെ നന്ദനൻതാൻ
വാട്ടമകന്നുള്ള മത്സ്യമഹീപന്റെ
കോട്ടയിലന്പൊടു ചെന്നു പുക്കാൻ

കാലിക്കിടാക്കളെപ്പാലിച്ചു പോരുന്ന
ബാലകനായിച്ചമഞ്ഞു നന്നായ്
ദാമവും കോലുമായുന്നവന്തന്നുടെ
ധാമത്തിൽ പൂകിനാൻ മറേറവനും.
ഐവരുമിങ്ങിനെ വേഷപ്രച്ഛന്നരായ്
വെവ്വേറെ ചെന്നങ്ങു പുക്ക പിന്നെ
തന്നുടെ തന്നുടെ വേലകളേഷമെ
നന്നായിച്ചെയ്തു വിളങ്ങുംകാലം
ചാരുവായുള്ളോരു ദ്രൗപദിദേവിതാൻ
സൈരന്ധ്രീരൂപത്തെക്കൊൾവാനായ്
ശോഭ കലർന്നുള്ള ചേലകളും മററു-
ള്ളാഭരണങ്ങളും നീക്കി നേരെ
കാന്തി കുറഞ്ഞോരു ചേലയും പൂണ്ടിട്ടു
കാന്തമായുള്ളോരു കാന്തിയുമായ്
മല്ലിക മുമ്പായ പൂക്കളുമായിട്ടു
ചെല്ലത്തുടങ്ങിനാൾ മെല്ലെമെല്ലെ
കണ്ടൊരു നേരത്തു തണ്ടലർബാണമേ-
ററുണ്ടായൊരിണ്ടലാൽ മന്നവന്താൻ
അന്പു പൊഴിഞ്ഞു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
വമ്പോലും വാണിയെ നോക്കി നോക്കി
മംഗലനായൊരു കാന്തനും നീയുമാ-
യംഗജലീലകളാണ്ടു മേന്മേൽ
ഭാഗ്യത്തിൻപൂരത്തെ പൂജിച്ചുകൊള്ളുവാൻ
യോഗ്യയായുള്ളോരു നീതാനിപ്പോൾ.
ഇങ്ങിനെ പോരുവാനെന്തൊരു കാരണ-
മംഗനമാർകുലമൌലിമാലെ!
പ്രേമമിയന്നുള്ള വാക്കുകൾ കേൾക്കയാൽ
കോമളയാമവളോർത്തു കണ്ടാൾ

അംഗജബാണമേററുണ്ടായ താപന്ത-
ന്നങ്കുരമത്രെയിങ്ങുണ്ടുതെന്നാൽ
മെല്ലമെല്ലങ്ങു വളൎന്നുതുടങ്ങുകി-
ലല്ലലായ്വന്നു ചമഞ്ഞുകൂടും.
എന്തെനി വേണ്ടതു ദൈവമേ ഞാനെന്നു
ചിന്തിച്ചുകണ്ടു പറഞ്ഞാളപ്പോൾ
അന്തകൻതന്നോളം കൈബലം പൂണ്ടുള്ള
ഗന്ധൎവ്വന്മാരുടെ ഭാൎയ്യയിഞ്ഞാൻ
ധന്യരായുള്ളവർ കാമിച്ചുനോക്കുകി-
ലന്നടെ വന്നവർ കൊല്ലുമെല്ലൊ
അമ്മയാകുന്നതു കാനനദേവതാ
ഉണ്മയിച്ചൊന്നതുതേറിനാലും
പാണ്ഡവന്മാരുടെ ഭാൎയ്യയായ്മേവുന്ന
പാഞ്ചാലിതന്നുടെ ദാസിതാനും
മാലതി മുമ്പായ പൂക്കളെക്കൊണ്ടന്നു
മാലകൾ ചാലത്തൊടുത്തു നേരെ
കൎപ്പൂരം കാരകിൽ കുങ്കുമം ചന്ദനം
കസ്തൂരിയെന്നിവ കൊണ്ടു നന്നായ്
പ്രാലേയതോയത്തിൽ ചേൎത്തുകൊണ്ടമ്പൊടു
ബാലികാതന്നുടെ മെയ്യിലെങ്ങും
ചാലത്തലോടിനിന്നമ്പോടു സന്തതം
മാലകൾ ചാൎത്തുക വേലതാനും.
ഇങ്ങിനെയോരോരോ മംഗലവാചകം
ഭംഗിയിൽ നിന്നു പറഞ്ഞ നേരം
മങ്കമാർ തങ്കുലമൌലിയായ്മേവുന്ന
പങ്കജലോചനായെങ്കിലോ നീ
എന്നുടെ ജായതൻദാസിയായമ്പോടു
നിന്നു വിളങ്ങുകയെന്നേ വേണ്ടു.

മംഗലനായൊരു മന്നവവീരന്താ-
നിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ട നേരം
മാലേയച്ചാറുമമ്മാലയും നിർമ്മിക്കു-
മാലയംതന്നിലകത്തു പുക്കാൾ.
കേസരിനാരീതാൻ ജംബുകിതന്നുടെ
ദാസിയായ് മേവുന്നിതെന്നപോലെ
ഭൂപതിതന്നുടെ ജായതൻദാസിയായ്
ദ്രൗപദിദേവി വിളങ്ങിനിന്നാൾ.

അദ്ധ്യായം ൩൭.

കീചകവധം.

നത്സാരമായുള്ളൊരുത്സവമുണ്ടായി
മത്സ്യമഹീപന്റെ കോട്ടതന്നിൽ
ഭൂലോകംതന്നിലെ മാലോകരെല്ലാരും
ചാല മുതൃന്നങ്ങു വന്നാരപ്പോൾ
കാലത്തു വന്നങ്ങു മന്നവന്തന്നുടെ
സ്യാലനായുള്ളൊരു കീചകന്താൻ
ചാലച്ചുഴന്നുള്ള ലോകരുമായിട്ടു
ആലയം തന്നിലകത്തു പുക്കാൻ.
അജ്ഞനായുള്ള സുയോധനൻചൊല്ലാലെ
അജ്ഞാതവാസമറിഞ്ഞുകൊൾവാൻ
ഉത്സവം തോറും നടന്നു നിന്നീടുന്ന
ദുസ്സഹന്മാരെല്ലാം വന്നു നേരെ
ചീർത്തൊരു മോദത്താലന്നിലം തന്നിലെ
പാർത്ഥിവവീരരെ നോക്കിനോക്കി
മല്ലുകൾ കാട്ടി വിളിച്ചൊരു നേരത്തു
കല്യനായുള്ളൊരു പാചകന്താൻ
വീരന്മാർ മേവുന്ന വൃന്ദത്തിൽ ചാടിനാൻ
വാരണക്കൂട്ടത്തിൽ സിംഹംപോലെ
ശിംഗളനുമ്പായ മല്ലന്മാർ നാലുരും
ഭംഗിയിൽ നിന്നു പിണഞ്ഞാരപ്പോൾ

ഘോരനായുള്ളൊരു പാചകന്താനപ്പോൾ
പാരം പിടിച്ചു ഞെരിച്ചുകൊന്നാൻ.
ഹുംകൃതി പൂണ്ടു മദിച്ചുനിന്നേററവും
ചെങ്കനൽനേരൊത്ത കണ്ണുമായി
പഞ്ജരം തന്നുടെ വാതിലും ഭേദിച്ചു
കുഞ്ജരവൈരിയെച്ചെന്നണഞ്ഞാൻ
ഘോരനായുള്ളവൻ ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
വീരനായുള്ളൊരു കേസരിതാൻ
തങ്ങളെക്കണ്ടുള്ളൊരാനന്ദവേദന
ഇങ്ങിനെയെന്നതറിഞ്ഞാനപ്പോൾ
ഘോരമായുള്ളൊരു നാദവും പൊങ്ങിച്ചു
പാരമണഞ്ഞു പിണഞ്ഞ നേരം
ധൃഷ്ടനായുള്ളൊരു സിംഹത്തെയങ്ങവൻ
മുഷ്ടികളേല്പിച്ചു നഷ്ടമാക്കി
ഭൂതലംതന്നിൽ പിറന്നങ്ങു വീഴുമ്പോൾ
ശീലിച്ചതെല്ലൊ പിന്നെന്തു ചേതം
പൂവുകൾ തൂകിനിന്നാശിയും ചൊല്ലിനാർ
ദേവകളെല്ലാരുമെന്ന നേരം
ചിത്തം തെളിഞ്ഞൊരു മന്നവൻതാനപ്പോൾ
സത്വരം ചെന്നങ്ങണഞ്ഞു നേരെ
ആടകളോരോന്നെ നൽകിനിന്നീടിനാ-
നാഭരണങ്ങളുമവ്വണ്ണമെ
നിത്യമായ് മേവുന്നൊരുത്സവംതന്നെയും
കൃത്യമായ് ചെയ്തു തെളിഞ്ഞു നന്നായ്
മാലോകരെല്ലാരും തന്നുടെ തന്നുടെ
ആലയംതന്നിലകത്തു പുക്കാർ.
ധന്യനായുള്ളൊരു മന്നവന്താനപ്പോൾ
സന്യാസിയോടു കലന്നു നന്നായ്

ചൂതുകൾകൊണ്ടുള്ള ലീലകളാണ്ടുനി-
ന്നാദരവോടു വിളങ്ങും കാലം
ഉത്തമയായൊരു കൃഷ്ണതൻ പുഞ്ചിരി
പുത്തൻനിലാവു ദിനങ്ങൾതോറും
സൂതജന്തന്നുടെ നേത്രചകോരങ്ങൾ-
ക്കൂണായി വന്നു ചമഞ്ഞുകൂടി
വേർവിട്ടു പോകുമ്പോൾ പാരിച്ച താപത്താൽ
ചാരത്തു ചെന്നൊന്നു വീർത്തു പിന്നെ
ചേടിയെന്നോർത്തു മടങ്ങിനിന്നീടുമ്പോൾ
ഏടലർബാണങ്ങളേല്ക്കയാലെ
മാനിയായുള്ളോരു രാവണൻ പണ്ടു താൻ
ജാനകീദേവിയോടെന്നപോലെ
മത്തനായ് ചെന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാ-
നുത്തമയാമവൾ തന്നെ നോക്കി
പുത്തനായുള്ളോരു പൂക്കളെക്കൊണ്ടന്നു
സത്വരം തീർത്ത കലമ്പമാല
മാറിടം തന്നിലലങ്കരിച്ചീടാതെ
മാനിച്ചുവെച്ചു പൊതിഞ്ഞപോലെ
കേവലം മേവിനിന്നിങ്ങനെ നിന്നുടെ
യൌവനം പോക്കാതെ വേണ്ടതിപ്പോൾ
കോമളനായുള്ളോരെന്നോടു കൂടി നൽ-
ക്കാമവിലാസങ്ങളാണ്ടു നന്നായ്
ഗാഢം പുണർന്നുടനംഗജലീലതൻ-
പ്രൌഢിമ കാട്ടുക വേണ്ടതിപ്പോൾ
കാട്ടിൽ നടന്നുള്ള പൂക്കളെക്കൊണ്ടന്നു
കാട്ടുന്ന ഗോഷ്ഠിയും കൈവിടേണം
മാലകൾ നിർമ്മിപ്പാൻ ബാലികമാരെ ഞാൻ
ചാല നൽകീടുവൻ വേണ്ടതിപ്പോൾ

ആഭരണങ്ങളിന്നാവോളം പൂണ്ടാലും
ശോഭ കലൎന്നുള്ള ചേലകളും
അംഗജമാൽപിണഞ്ഞാൎത്തനായ് നിന്നവ-
നിങ്ങിനെയോരോന്നെ ചൊന്നനേരം
കാർകുഴലായൊരു ക്രരിരുൾതന്നിലാ-
വാർമുഖചന്ദ്രനെ മൂടി മൂടി.
കുമ്പിട്ടുനിന്നു പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൾ
വമ്പൊക്കും വാണിമാർ മൌലിമാല
ഗന്ധൎവ്വന്മാരുടെ ഭാൎയ്യയായുള്ളു ഞാ-
നന്തരമില്ലേതും ഭൂമിപാല!
അന്യരായുള്ളോരിലെന്നുടെ മാനസം
എന്നുമെ ചെല്ലുവൊന്നല്ല താനും
മാരന്നു നേരായ മന്നവനെല്ലൊ നീ
സൈരന്ധ്രിയായൊരു ദാസിയിഞ്ഞാൻ
മണ്ഡിതനായൊരു കുണ്ഡലിതാൻ ചെന്നു
ഢുണ്ഡുഭനാരിയോടെന്നപോലെ
ചേൎച്ചയല്ലാതൊരു കാരിയം തന്നെ നീ
ചേൎച്ചയാക്കീടാമെന്നോൎക്ക വേണ്ട
എന്നതു കേട്ടോരു മന്നവനേററവും
ഖിന്നത പൂണ്ടു തളൎന്ന നേരം
ഊണുമുറക്കം മറന്നുതുടങ്ങിനാൻ
നാണവും ധൈൎയ്യവുമവ്വണ്ണമെ
അന്തിയെന്നാരേലും ചൊല്ലുന്നതാകിലൊ
ചെന്തീയിൽ വീഴുന്നോനെന്നും ചൊല്ലും
പുഷ്പങ്ങൾകൊണ്ടുള്ള മാലകളോരോന്നെ
സൎപ്പങ്ങളെന്നിട്ടെടുത്തു ചാട്ടും
കണ്ണാടിയോരോന്നെ കാണുന്ന നേരത്തു
തിണ്ണം തകൎത്തങ്ങു ചൂൎണ്ണമാക്കും

മെയ്യിലെഴുന്നോരു ചൂടു പൊറായ്കയാൽ
ശയ്യയിൽനിന്നങ്ങിറങ്ങി നന്നായ്
വിദ്രുമംകൊണ്ടു പടുത്തുനിന്നെത്രയും
ഭദ്രമായുള്ളൊരു മണ്ഡപത്തിൽ
പാരാതെ ചെന്നു കിടന്നോരു നേരത്തു
പാരിച്ച താപം പൊറായ്കയാലെ
തീക്കനൽ തന്നിൽ കിടത്തിനിന്നീടായ്കിൻ
മൂക്കരേ! നിങ്ങളങ്ങെന്നും ചൊല്ലും.
ചാല വളന്നോരു ഭാജനം തന്നിൽ നൽ
പ്രാലേയതോയവും കർപ്പൂരവും
പൂരിച്ചുകൊണ്ടങ്ങു ധാരയിട്ടീടുമ്പോൾ
മാരച്ചൂടേററവും പൊങ്ങുകയാൽ
പാരിടം തന്നിലെ വീണുരുണ്ടന്നേരം
വാരിയിലാക്കവിന്നെന്നു പിന്നെ
മാരമാലായൊരു ഖേദതാപീഡയാൽ
മാനസംപോലും മറന്നു നേരെ
സോദരീതന്നുടെ ചാരത്തു ചെന്നുനി-
ന്നോതിത്തുടങ്ങിനാൻ വേദനകൾ
ഈശ്വരന്തന്നുടെ ലീലകളെത്രയു-
മാശ്ചര്യമത്രെ താനോർത്ത തോറും
പുണ്യമകന്നുള്ള പുംസന്മാർ മാനസം
വെണ്ണയെപ്പോലെ ചമച്ചു നന്നായ്
മുല്ലപ്പൂവേണികൾതന്നുടെ മാനസം
കല്ലോടു തുല്യമായ്ത്തീർത്താനെല്ലോ.
ഇഷ്ടമില്ലാതോരിലിഷ്ടത മേന്മേല-
ങ്ങിഷ്ടമുള്ളോരിലനിഷ്ടതയും
കാമനമേററവും വീരതയുണ്ടല്ലോ
കാമുകരോടു ജയിച്ചുകൊൾവാൻ

നീടുററുനിന്നൊരു ബാലികമാരുടെ
കാറിന്യംപൂണ്ടുള്ള മാനസത്തെ
ഭേദിപ്പാനേതുമെ സാമത്ഥ്യം പോരായി-
ച്ചുതത്താർബാണന്തന്നമ്പുകൾക്കൊ
വെന്നവർ കൂറായി വന്നീടുമെല്ലാരു-
മെന്നതു കേവലം വന്നുകൂടി
ചില്ലിയായുള്ളൊരു വില്ലു കലച്ചിട്ടു
മല്ലവിലോചനബാണങ്ങളും
നേരെ തൊടുത്തങ്ങു മാററാരായ്നില്ക്കുന്ന
സൈരന്ധ്രിതന്നോടു തോററു മേന്മേൽ
അങ്ങാടിത്തോലിയമമ്മയോടെന്നതി-
ന്നംഗജൻ നമ്മോടു കാട്ടുന്നിപ്പോൾ
ആശ്രയിച്ചീടുന്നൊരെന്നെയിന്നമ്പിനൊ-
ടാശ്വാസിപ്പിക്കേണമിന്നു മേന്മേൽ
കോഴപൂണ്ടേററവും സൈരന്ധ്രിതന്നോടു
കീഴററു ചെന്നു ഞാൻ ചൊന്നതോറും
ദുന്നയനായൊരു മാരന്നു ചെഞ്ചമ്മേ
നന്നായിത്തീനിട്ടു നിന്നുകൊണ്ടാൾ
എന്തു ഞാൻ വേണ്ടതു ചിന്തിച്ചു ചൊൽക നീ
വെന്തുവെന്തീടുന്നിതുള്ളമയ്യോ
പങ്കജകോരകം വന്നടികമ്പിടും
കൊങ്കകൾ രണ്ടുമച്ചോരിവായും
കാണാതെ കാണ്ണിപൊറുക്കയെന്നുള്ളതും
പ്രാണവിയോഗവും തുല്യമല്ലൊ.
ചാരുവായുള്ളൊരു സൈരന്ധ്രിതന്നെ നീ
ചാരത്തു കൊണ്ടിപ്പോളൊന്നു വേണം
മാരന്നു നേരായി മേവുന്നൊരെന്നുടെ
ഭാൎയ്യയാക്കീടേണം വല്ലവണ്ണം

അംഗജലീലയാ*മൊൽവതിലൻപോടു
മുങ്ങിനിന്നീടിന കീചകന്താൻ
നിന്ദ്യമായുള്ളൊരു വാക്കുകളിങ്ങിനെ
ഒന്നൊന്നെ മേന്മേലെ ചൊന്നനേരം
ശാന്തനായുള്ളൊരു സോദരനെന്നുപോൽ
ഭ്രാന്തനെപ്പോലെയെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
പെട്ടന്നു ചെന്നങ്ങു കാമുകൻ മേവുന്ന
കെട്ടകം തന്നിൽ മറഞ്ഞ നേരം
ഉൾച്ചൂടു പൂണ്ടൊരു കീചകൻ കോപിച്ചി-
ട്ടുച്ചത്തിൽ പിന്നെയുമൊന്നു ചൊന്നാൻ
എന്നുടെ ഉള്ളിലെ വേദനയെല്ലാമെ
നിന്നുടെ ഉള്ളിലങ്ങാക്കുവൻ ഞാൻ
കണ്ടാലുമെന്നിട്ടു മത്സ്യനെക്കൊല്ലുവാൻ
മണ്ടിയണഞ്ഞങ്ങു ചെല്ലുന്നേരം
പൊട്ടിനിന്നീടുന്നൊരുള്ളവുമായിട്ടു
പെട്ടെന്നു ചെന്നു ചെറുത്തുനീക്കി
കോപവും താപവും കൈവിട്ടു മേവുക
പാപിയായുള്ളോയെ! പാരാതെ പോയ്
ദാസിയെ നിന്നുടെ ചാരത്തു ഞാനിപ്പൊ-
ളാദരവോടു പറഞ്ഞയയ്ക്കാം.
ഇഷ്ടമായുള്ളതു കേട്ടോരു നേരത്തു
തുഷ്ടനായ്പോയങ്ങു കീചകന്താൻ
മാലേയച്ചാറുമമ്മാലികാജാലവും
ചാലത്തന്മെയ്യിലണിഞ്ഞു നന്നായ്
ബാലികാ ചെല്ലുന്ന നൽവഴിതന്നെയും
പാർത്തുപാർത്തങ്ങിനെ മേവുന്നേരം

* ഒലിപ്പു; പ്രവാഹം.

മല്ലവിലോചനാ തന്നുടെ ദാസിയെ
മെല്ലെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞാളപ്പോൾ
നീചനായുള്ളൊരു കീചകന്തന്നോടു
വാശിയും പൂണ്ടു നീ നിന്നുകൊൾകിൽ
എന്നുടെ കാന്തനെ കാണിയും വൈകാതെ
കൊന്നങ്ങു വീഴ്ത്തുമമ്മാപാപിതാൻ
ആർത്തയായുള്ളൊരു നാരീതാനിങ്ങിനെ
പേർത്തുപേർത്തോരോന്നെ ചൊന്ന നേരം
പുഞ്ചിരി തൂകിനിന്നഞ്ചാതെ ചൊല്ലിനാൾ
കഞ്ജവിലോചനാ മന്ദമപ്പോൾ
വല്ലഭനേതുമെയല്ലലുണ്ടാകാപ്പൊ-
നല്ലൊ നീയെന്നോടു ചൊന്നതെന്നാൽ
കീചകനോടു ഞാൻ കൂടുകിൽ നിന്നുടെ
വംശവും കൂട മുടിഞ്ഞുകൂടും.
എന്നതു കേട്ടോരു നാരീതാനിന്നിതി-
നെന്തിനി വേണ്ടതെന്നോർത്തു പിന്നെ
കിഞ്ചനയുള്ളൊരു വഞ്ചന കൂടാതെ
കഞ്ജവിലോചനാ തന്നെയിപ്പോൾ
മന്നവൻ ചാരത്തങ്ങാക്കുവാനിന്നിപ്പൊ-
ളൊന്നാലുമാവതല്ലെന്നു നണ്ണി
കേവലമിന്നിതു ചെയ്യേണമെന്നുള്ള
ഭാവവും കൂട മറച്ചുചൊന്നാൾ
കീചകന്തന്നുടെ ധൃഷ്ടതയോരോന്ന-
ങ്ങാശയന്തന്നിലങ്ങോർത്ത തോറും
ദാഹംകൊണ്ടേററവുമാർത്തയായെന്നുടെ
ദേഹവും കൂട മറന്നതെന്നാൽ
ആസവം കൊണ്ടന്നു നൽകിനിന്നീടേണ-
മാവോളം വേഗത്തിലെന്നും ചൊല്ലി

പൊൽക്കുടം തന്നെയെടുത്തങ്ങു നൽകിനാൾ
മൈക്കണ്ണിമാർകുലമൌലി കയ്യിൽ
വഞ്ചനയെന്നതറിഞ്ഞു നിന്നൊത്രയും
നെഞ്ചുരുകീടിന പാഞ്ചാലിതാൻ
ആസവംകൊണ്ടു നിറച്ചുനിന്നീടുന്നൊ-
രാലയം മുന്നിട്ടു ചെല്ലുന്നേരം
സോദരീതന്നുടെ ചൊല്ലാലെ കീചക-
നാദരവോടതിൽ പുക്കുകൊണ്ടാൻ.
ചന്ദനവാണീതാൻ മന്ദം നടന്നപ്പോൾ
മന്ദിരംതന്നകം പൂകുന്നേരം
കുഞ്ജരവൈരിതാൻ മേവിനിന്നീടിന
പഞ്ജരം പൂകിനോരേണം പോലെ
പ്രത്യൂഷകാലത്തു പേടയെക്കണ്ടിട്ടു
ചിത്തം തെളിഞ്ഞുള്ള ക്രൌഞ്ചംപോലെ
സന്തോഷവാരിയിൽ മുങ്ങിന മന്നവ-
നന്തമില്ലാതോളം ഭൂഷണങ്ങൾ
ചാരത്തു വെച്ചു നമസ്കരിച്ചമ്പോടു
വാരുററു നിന്നൊരു വാൎത്ത ചൊന്നാൻ
അംഗജന്തന്നുടെ ബാണങ്ങളേല്ലൂയാ-
ലെങ്ങുമെ നിന്നു പൊറായ്കയാലെ
നിൻചരണങ്ങളിലോടിവന്നമ്പോടു
തഞ്ചിനിന്നീടുന്നൊരെന്നെയിപ്പോൾ
കൊല്ലുന്നതാകിലും നീ തന്നെയാകട്ടെ
വെല്ലുവാൻ വന്നൊരു മാരൻ വേണ്ട
എങ്ങാനും പോകുന്ന ഗന്ധൎവ്വന്മാരെത്തൊ-
ട്ടംഗജമാൽ പിണഞ്ഞാൎത്തയായി
കാനനംതോറും നടന്നുനിന്നങ്ങിനെ
ദീനത കേട്ടുവാനെന്തു മൂലം

എന്നോട്ടു കൂട രമിച്ചുകൊണ്ടീടുകിൽ
മന്നിടം വാണു സുഖിച്ചിരിക്കാം.
മുത്തുകൾകൊണ്ടുള്ള മാലകൾ നൽകുവൻ
പത്തഞ്ഞൂറായിരം കോടിയിപ്പോൾ
മണ്ഡിതമായുള്ള രത്നങ്ങൾ കണ്ടാലും
തണ്ഡുലം കോരി നിറച്ചപോലെ
പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള വിളക്കുകൾ കണ്ടാലും
മിന്നതിൻകാന്തിപൂണ്ടോരോ ദിക്കിൽ
വാഞ്ഛിതം പൂണ്ടുള്ള കാഞ്ചികൾ കണ്ടാലും
പൂഞ്ചേല തന്മീതെ പൂണ്ടുകൊൾവാൻ
തോടകൾ തോൾവള താലികൾ മാലകൾ
പാടകം ചൂടകം താവടകം
ഇച്ഛയായുള്ളതു പൂണ്ടുകൊണ്ടീടുവാൻ
വെച്ചതു കണ്ടാലും വേണ്ടുവോളം
നീവാരശൂകസമമായിട്ടൻപൊട്ടു
മേവിനിന്നീടുന്ന മദ്ധ്യദേശേ
ചേർത്തുനിന്നീടുവാൻ മാർദ്ദവം പൂണ്ടുള്ള
ചേലകൾ കണ്ടാലും ബാലികേനീ
മാന്താർശരാർത്തിയാം മാക്ഷികതോയത്തിൽ
നീന്തിത്തളന്നോരു കീചകന്താൻ
ഇഷ്ടമില്ലാതൊരു വാർത്തകളിങ്ങിനെ
ഒട്ടേറച്ചൊന്നതു കേട്ട നേരം
തിണ്ണം ജ്വലിച്ചുള്ള ലോഹങ്ങളോരോന്നെ
കണ്ണുങ്ങൾ പൂകുന്നിതെന്നു നണ്ണി
പാണികൾകൊണ്ടങ്ങു രോധിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
ഏണവിലോചന താനും ചൊന്നാൾ.
ബാലനിശാകരന്തന്നുടെ ബിംബത്തെ
ചാലത്തൊടേണം ഞാനെന്നു നണ്ണി

കാൽവിരലൂന്നിനിന്നണ്ണാന്ന് കാട്ടുന്ന
ബാലകന്തന്നുടെ വേലപോലെ
ആവതില്ലാതതിലാശചെന്നീടിനാൽ
കേവലം ഭോഷനായ്‌വന്നുകൂട്ടും
അന്യജനങ്ങളെപ്പുൽകുകയെന്നതോ
എന്നുടെ ജീവനുള്ളന്നു വരാ.
ആശതാനിന്നു പോയ് മററൊരു നാരിയി-
ലേശിനിന്നീടുകയെന്നേ വേണ്ടു.
മണ്ടിനിന്നീടിനാൾ മദ്യവും കൂടാതെ
തണ്ടിനേർവാണിമാർമൌലിമാലാ
ദാന്തനായുള്ളൊരു മന്നവൻതാനപ്പോൾ
ഭ്രാന്തനായ് ചെന്നങ്ങണഞ്ഞു നേരെ
ഹൃഷ്ടനായ്‌മേവുന്ന കാമുകന്മാർ വന്നു
തിട്ടതി പോക്കേണമെന്നും ചൊല്ലി.
കാർകുഴൽ ചുററിയിഴച്ചു തുടങ്ങിനാൻ
വാർതങ്കും ഭൂതലംതന്നിലെങ്ങും.
കണ്ടുനിന്നീടുന്ന മാലോകരെല്ലാരും
മണ്ടിയണഞ്ഞു ചെറുത്തുനീക്കി
ഷണ്ഡന്മാരായുള്ള പാണ്ഡവരെവരു-
മന്നിലം തന്നിലെ വന്നാരപ്പോൾ
ആർത്തിയായങ്ങവർ കാമുകന്മാർ മുഖം
പേർത്തുപേർത്തമ്പോടു നോക്കി നോക്കി
ആണ്മയിൽ നിങ്ങൾക്കിന്നൈവർക്കുമോർക്കുമ്പോൾ
സാമ്യമായ്‌വന്നതൊ ഭാഗ്യമല്ലൊ.
എന്നൊരു ഭാവത്തെക്കാട്ടിനിന്നങ്ങവർ
പിന്നെയും പിന്നെയും കേഴുന്നേരം
മുന്നമെ ചെയ്തോരു സത്യത്തെപ്പാലിപ്പാൻ
മന്നവർ നാൽവരും നിന്ന നേരം

വീരനായുള്ളോരു പാചകന്താനൊരു
ദാരുവും ചാലപ്പൊരിച്ചു നേരെ
ദൈന്യയായുള്ളോരു ജായയെപ്പാലിക്ക
മാന്യമാകുന്നതെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
പെട്ടന്നു ചെന്നങ്ങണഞ്ഞൊരു നേരത്തു
രുഷ്ടനായ് ചൊല്ലിനാൻ കങ്കനപ്പോൾ
ബോധമില്ലാത്ത ജനങ്ങളെപ്പോലെ നീ
ആദിയുമന്തവും ചിന്തിയാതെ
എന്തിത്തുടങ്ങുന്നതന്ധനായുള്ളോയെ!
ഇന്ധനമില്ലേ മഹാനസത്തിൽ
എന്നതു കേട്ടോരു പാചകന്താനപ്പോൾ
വന്ദിച്ചുനിന്നുടനൊന്നു ചൊന്നാൻ
സ്വാമിതൻഭക്തരായ്സേവിനിന്നീടുന്ന
നാമെല്ലാമിങ്ങിനെ നോക്കിനില്ലേ
നീടുററലാപിന ചേടിതാനിങ്ങിനെ
താഡനം കൊള്ളുവാൻ കാലമായോ?
ചോററിന്നു ഭംഗം വരുന്നോരു നേരത്തു
ചീററവും കൂടാതെ നോക്കിനില്പാൻ
എന്നുടെ ജീവനമിങ്ങിനെയുള്ളനാ-
ളെന്നുമേ തോന്നുവോന്നല്ല താനും
മാററലരാരേലും ചെയ്തതെന്നോർത്തിട്ടു
ചീററം നടിക്കേണ്ടതില്ലയിപ്പോൾ
കാമനു നേരായ സൂതജന്തന്നുടെ
കാമിനീയായിട്ടിരുന്നുകൊൾവാൻ
ഭാഗ്യമില്ലായ്കയാൽ താഡനം കൊള്ളുവാൻ
യോഗ്യമായ്വന്നതിനെന്തു ചേതം
എന്നതു കേട്ടോരു മാരുതനന്ദനൻ
വന്ദിച്ചുനിന്നു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ

ഭദ്രനായുള്ളൊരു കീചകനെന്നു ഞാൻ
നിദ്രയിൽപ്പോലുമറിഞ്ഞതില്ലേ.
ഏടലർബാണസമാനനോടേശ്ശുവാൻ
ഏകലില്ലാതൊരു പാഴിയിപ്പോൾ
അന്തകൻ തന്നോളം കൈബലം പൂണ്ടുള്ള
ഗന്ധർവ്വന്മാരുടെ ഭാര്യയിഞ്ഞാൻ
എന്നൊരു മാനത്തെപ്പൂണ്ടതുകൊണ്ടല്ലൊ
ഇങ്ങിനെ താഡനം കൊണ്ടതിപ്പോൾ
പാരാതെ വന്നിങ്ങു പാലിച്ചുകൊള്ളട്ടെ
വീരന്മാരെങ്കിലതല്ലയാശ്കിൽ
മാനവും ഭാര്യയും മന്നവവീരന്നു
ദാനവും ചെയ്തങ്ങു പൊയ്ക്കൊള്ളട്ടെ.
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മടങ്ങിനിന്നപ്പോടു
തുംഗമാം ദാരുവും കൈവെടിഞ്ഞു
കങ്കന്താനന്നേരം ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
പങ്കജലോചനാ തന്നോടപ്പോൾ
ചീററം തിരണ്ടു നീ കേഴുന്നതെന്തെന്നും
ചോററിൻപുറത്തടി മേന്മയത്രെ.
മേന്മേലെയിങ്ങിനെ താഡനം കൊണ്ടുടൻ
ചാമ്മാറു വന്നിതു ദൈവമേ! ഞാൻ
അല്ലായ്കിലെന്നെയിഴച്ചുനിന്നീടുമോ?
കല്ലിലും മുള്ളിലും പൂഴിയിലും
എന്നതു കേട്ടോരു സന്യാസി പിന്നെയും
ഖിന്നയായുള്ളവളോടു ചൊന്നാൻ.
കാലവിയോഗംകൊണ്ടത്രെ നീ ബാലികേ!
പാലിച്ചുകൊള്ളാഞ്ഞു ഗന്ധർവ്വന്മാർ
വേദന കൈവിട്ടു വൈകാതെകണ്ടുപോയ്
വേലകൾ ചെയ്തു വിളങ്ങുകെന്നാൻ.

എന്നതു കേട്ടൊരു ദേവിതാനമ്പോടു
മന്നിടം തന്നിലെഴുന്ന നേരെ
ആലയം തന്നിന്നകത്തു പുക്കമ്പൊടു
മാലകറ്റ നിർമ്മിച്ചു മേവിനിന്നാൾ
പിന്നെയൊരു ദിനം പാതിരാനേരത്തു
ധന്യമായുള്ള മഹാനസത്തിൽ
പാരാതെ ചെന്നങ്ങു മാരുതപുത്രനൊ-
ടാരുമേ കേളാതെ ചൊന്നാളപ്പോൾ.
മാനിയായുള്ള സുയോധനന്തന്നുടെ
ഭാനുമതിയോളം ഭാഗ്യമിപ്പോൾ
ഭൂതലം തന്നിൽ പിറന്നുനിന്നീടുന്ന
ചൂതേലും കൊങ്കമാർക്കാർക്കുമില്ലേ
നിന്നുടെ ഭാര്യയായ്മേവിനിന്നീടുന്നൊ-
രെന്നോളം ഭാഗ്യമില്ലാതെയിപ്പോൾ
അംഭോജസംഭവൻ നിർമ്മിച്ചുപോരുന്ന
വമ്പോലും വാണിമാരാരുമില്ലേ
മമ്മങ്ങളായുള്ള വാക്കുകളിങ്ങിനെ
മേന്മേലെ ചൊന്നതു കേട്ടനേരം
ദീനതപോവാനായ്മാരുതനന്ദനൻ
മാനിനീതന്മുഖം നോക്കിച്ചൊന്നാൻ.
മാനിയായുള്ളൊരു രാഘവന്തന്നുടെ
ജാനകീദേവിതൻദീനതയും
ധൃഷ്ടനായുള്ളൊരു ഷണ്മുഖന്തന്നുടെ
ഷഷ്ടിതദുഃഖവും കേൾപ്പില്ലയൊ
ആവതില്ലേതുമെയങ്ങിനെയുള്ളൊന്നു
ദൈവത്തിൻവൈഭവമെന്നാലിപ്പോൾ
ഘോരമായ്മേവുന്നൊരജ്ഞാതവാസത്തെ
പൂരിപ്പാൻ കാലമണഞ്ഞ നേരം

നേരെ ഞാൻ ചെന്നങ്ങു കൊല്ലിലോ ചെഞ്ചമ്മെ
വൈരികൾ നമ്മെയറിഞ്ഞുകൊള്ളും
എന്നതുകൊണ്ടത്രെ കീചകന്തന്നോടു
ചെന്നെതൃത്തീടാതെ നിന്നുകൊണ്ടു
അന്തകസൂനുതാൻ ചെയ്യോരു സത്യത്തി-
ന്നന്തരം കൂടാതെ പാലിപ്പാനായ്
ഗന്ധർവ്വന്മാരത്രെ കീചകന്തന്നുടെ
അന്തകനെന്നു വരുത്തുവാനായ്
പാരിടം തന്നിലെ മാലോകരെല്ലാരും
നേരെ കിടന്നങ്ങുറങ്ങുന്നേരം
ആർത്തനായുള്ളൊരു കീചകന്തന്നെയി-
ക്കൂത്തരംഗത്തു വരുത്തുകെന്നാൽ
അന്തകമന്ദിരംതന്നിലങ്ങാക്കുവ-
നന്തകസൂനുതൻ പാദത്താണ
ഇഷ്ടമായുള്ളതു കേട്ടോരു നേരത്തു
മട്ടോലുംവാണിമാർമൌലിമാല
ഭദ്രമായുള്ളൊരു മന്ദിരം തന്നിൽ പോയ്
നിദ്ര പൂണ്ടീടിനാൾ വേണ്ടുംവണ്ണം
അഞ്ചമ്പൻ തന്നുടെ ബാണങ്ങളാകിയ
പഞ്ചപിശാചുക്കൾ പീഡിക്കയാൽ
മാലുററു മേവുന്ന മന്നവവീരന്താൻ
കാലം പുലർന്നതു കണ്ടനേരം
കാമ്യങ്ങളായുള്ള ഭൂഷണജാലങ്ങൾ
മേന്മേലെ വെച്ചു വണങ്ങിച്ചൊന്നാൻ.
ഓരാതെ ചെയ്യോരു കാരിയമെല്ലാമെ
നേരേ പൊറുത്തെന്നി തമ്പുരാട്ടി!
ആർത്തി തീർത്തമ്പോടു പാലിച്ചുകൊള്ളേണം
കാൽത്താരിൽ കുമ്പിട്ടു കൈതൊഴുന്നേൻ.

ആൎയ്യയായുള്ളൊരു നാരിതാനന്നേരം
കാൎയ്യമായുള്ളതു സാധിപ്പാനായ്
പ്രേമമിയന്നൊരു ഭാവവും പൂണ്ടങ്ങു
തൂമന്ദഹാസവും തൂകിത്തൂകി
താൎത്തേന വെല്ലുന്ന വാസ്തവരീതിക-
ളാസ്ഥയിൽ നിന്നു പറഞ്ഞു പിന്നെ
ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൾ മല്ലവിലോചനാ
കല്യനായുള്ളവൻ തന്നെ നോക്കി
മുന്നമെ തന്നെ കൊതിച്ചു ഞാൻ പോരുന്നു
നിന്നുടെ പൂമേനി പൂണ്ടുകൊൾവാൻ
ചാലവന്നൊരുടെ കാമുകന്മാരായ
കാലന്മാർ താഡിക്കുമെന്നു നണ്ണി
മാരന്തന്നമ്പിന്നു ലാക്കായി നിന്നല്ലൊ
പോരുന്നു ഞാനിന്നു ഭൂമിപാല!
നിന്നോളം കൈബലമില്ലവൎക്കെന്നു
നിൎണ്ണയം വന്നതെന്നുള്ളിലിപ്പോൾ
ഏറപ്പറഞ്ഞെനിക്കാലത്തെപ്പോക്കേണ്ട
പാരിച്ച താപത്തെത്തീൎത്തുകൊൾവാൻ
ഇന്നുരാവെല്ലാരും നിദ്ര പൂണ്ടീടുമ്പോൾ
വന്നുകൊള്ളേണം നാം നൃത്തരങ്ങിൽ.
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മറഞ്ഞുനിന്നീടിനാൾ
മംഗലയായുള്ളൊരംഗനാതാൻ
ചീൎത്തുനിന്നീടുന്നൊരാമോദതോയത്തിൽ
പേൎത്തുപേൎത്തമ്പോടു മുങ്ങിമുങ്ങി
തൈലവും തേച്ചു കുളിച്ചുവന്നമ്പൊടു
മാലേയച്ചാറുമണിഞ്ഞു നന്നായ്
ചാലെ മുതുന്നങ്ങു നോക്കുന്ന നേരത്തു
കാലം പകൽക്കൊരു പാതിയായി

കണ്ടോരു നേരത്തു മന്നവനെത്രയു-
മിണ്ടലും പൂണ്ടു തളൎന്നു ചൊന്നാൻ.
മുപ്പതുനാഴിക നൽപകലായതി-
ന്നിപ്പോഴിരട്ടിയായ്വന്നിതോ? താൻ
രാത്രിയിന്നാദിയായ് ചീൎത്തുനിന്നീടുമി-
ദ്ധാത്രിയിലെങ്ങുമെയില്ലയോ? താൻ
ഖിന്നത പൂണ്ടുള്ള ക്രൗഞ്ചങ്ങൾക്കെല്ലാമേ
നന്നായിവന്നിതിക്കാലമോൎത്താൽ
അംഗജന്തന്നുടെ പാങ്ങായിനിന്നതി-
ന്നിങ്ങൾക്കു നന്നെല്ലോയെന്നും ചൊല്ലി
മൊട്ടുകൾ പൂണ്ടുള്ള മാലതിജാലത്തെ-
പ്പെട്ടെന്നു ചെന്നു പൊരിച്ചെറിഞ്ഞാൻ
സന്ധ്യയെ വന്ദിപ്പാൻ വന്നതില്ലെന്നിട്ട-
ങ്ങന്തണരോടു വഴക്കു പൂണ്ടാൻ
വായസം തന്നുടെ നാദത്തെക്കേട്ടപ്പോൾ
പായിച്ചുകൂട്ടിനാൻ പാറയുമായ്
കുമ്പിനിന്നീടാഞ്ഞിൻ നിങ്ങളെന്നിങ്ങിനെ
അമ്പൽതൻപാരത്തു ചെന്നു ചൊന്നാൻ.
ചാല വിരിഞ്ഞുള്ള പങ്കജജാലത്തെ
മൂലമെ കൂടപ്പൊരിച്ചെറിഞ്ഞാൻ.
അംഗജമാൽ പിണഞ്ഞോൎത്തനായ് മന്നവ-
നിങ്ങിനെയോരോന്നെ കാട്ടുന്നേരം
മന്നവന്തന്നുടെ വേദന കണ്ടിട്ടു
ഖിന്നത പൂണ്ടുതാനെന്നപോലെ
അംബുധിതന്നിൽ മറഞ്ഞുകൊണ്ടീടിനാ-
നംബുജകാമുകനായ ദേവൻ
സന്ധ്യയെക്കണ്ടോരു കീചകരാജൻതാ-
നന്തമില്ലാതോളം സന്തോഷത്താൽ

കാണുന്നനേരത്തു കാഴ്ചയായ് നൽകുവാൻ
മാണിക്യമാലയും കയ്യിലേന്തി
ചീർത്തൊരു മോദത്താൽ രാത്രിതന്മദ്ധ്യത്തിൽ
യാത്രയ്ക്കു നേരേ തുടങ്ങുന്നേരം
ആമോദം പൂണ്ടൊരു ദ്രൌപദിദേവിതാൻ
കാമുകനോടു കലൎന്നു മെല്ലെ.
സത്വരം പോയങ്ങു നൎത്തനാഗാരത്തി-
ലെത്രയും വേഗത്തിൽ ചെന്നു പുക്കാൾ.
ആരുമെ കാണാതെ ദീപവും കൂടാതെ
മാരനും കാലനും ചങ്ങാതമായ്
പാരുറവു മേവുന്ന നാടകശാലയിൽ
പാരാതെ പൂകിനാൻ കീചകനും
കോമളയായൊരു സൈരന്ധ്രിയെന്നിട്ടു
ഭീമനെച്ചെന്നങ്ങണഞ്ഞു നേരെ
എന്നുടെ ജീവനും നിന്നുടെ കയ്യിലു-
മെന്നങ്ങു ചൊല്ലിപ്പുണൎന്നു നേരെ
കൊങ്കകൾ കാണാഞ്ഞിട്ടേതിതെന്നിങ്ങിനെ
ശങ്കിച്ചുനിന്നതാനോങ്ങുന്നേരം
ചീൎത്തുനിന്നീടുന്ന ദോസ്ഥലംകൊണ്ടങ്ങു
ചേൎത്തു ഞെരിച്ചൊരു പിണ്ഡമാക്കി
വാദ്യവും താളവും കൂടാതെ നല്ലൊരു
നൃത്തു കഴിച്ചാനപ്പാചകന്താൻ
ആരുമെ കാണാതെ മാരുതി പോയങ്ങു
ചാരുവായുള്ളൊരു ശാല പുക്കാൻ.
വേദന വേച്ചിട്ടു സൈരന്ധ്രിദേവിതാ-
നാദരവോടങ്ങു ചെന്നു പിന്നെ
ചേതനപോയൊരു മന്നവന്തന്നുടെ
സോദരിയോടു പറഞ്ഞാളപ്പോൾ.

നിന്നുടെ ചൊല്ലാലെ പണ്ടു ഞാൻ ചെന്നപ്പോ-
ളെന്നുടെ എല്ലു നുറുങ്ങുവോളം
താഡനം തന്നൊരു കീചകൻ പിന്നെയും
പീഡിതനായ്വന്നു യാചിക്കുമ്പോൾ
മുന്നെമെപ്പോലെ *മടിഞ്ഞുകൊണ്ടീടുകിൽ
നന്നായിപ്പൂജിക്കുമെന്നു നണ്ണി
ഏടലർബാണന്റെ ലീലകൾ കോലുവാൻ
നാടകശാലയിൽ പുക്കശേഷം
ഊഴി കുലുങ്ങുമാറെത്രയുമുച്ചത്തിൽ
കേഴുന്ന നാദത്തെക്കേട്ടനേരം
രോദനം കേട്ടൊരു സോദരന്മാരെല്ലാം
വേഗത്തിൽ നിന്നങ്ങു ചെന്നു പിന്നെ
ഖേദത്തിൻകാരണം ചോദിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
ആദരവോടങ്ങറിഞ്ഞു നേരെ
നർത്തനാഗാരത്തിൽ ചെല്ലുമ്പോൾ കാണായി
രക്തം പിരണ്ടൊരു ദേഹപിണ്ഡം
മൂക്കിന്മേൽ കൈവെച്ചു നോക്കിനിന്നെല്ലാരും
ദീർഗ്ഘമായ്വീർത്തു പറഞ്ഞാരപ്പോൾ.
ജീവനകന്നൊരു ദേഹത്തെയെങ്ങുമെ
ഈവണ്ണം പണ്ടു നാം കണ്ടില്ലെന്നാൽ
മാനുഷന്മാരുമില്ലിന്നിവന്തന്നുടെ
ഹാനിക്കു കാരണമെന്നു വന്നു
എന്തു നാം വേണ്ടതെന്നിങ്ങിനെ തങ്ങളിൽ
ചിന്തിച്ചുകണ്ടു പറഞ്ഞു നേരെ.
ത്തൂണു മറഞ്ഞങ്ങു നോക്കിനിന്നീടിനോ-
രേണവിലോചനതന്നൊടപ്പോൾ

---

* മനസ്സുകേടു കാണിച്ചു; [illegible]ച്ചു.

ജ്യേഷ്ഠന്തൻഘാതകിയെന്നിവളെന്നിട്ടു
വാട്ടമകന്നുള്ള സൂതജന്മാർ
ഓടിയണഞ്ഞു പിടിച്ചുകൊണ്ടന്നേരം
താഡനം തന്നെയും നൽകി നൽകി
ചീർത്തുനിന്നീടുന്ന കങ്കാളം തന്നോടു
ചേർത്തങ്ങു ബന്ധിച്ചു ജീവനോടെ
ചുട്ടുനിന്നീടുവാൻ ദുഷ്ടന്മാരെല്ലാരും
പെട്ടെന്നു കൊണ്ടങ്ങു പോകുന്നേരം
വണ്ണംതിരണ്ടുള്ള ദാരുക്കളെ ഭേദിച്ചു
പണ്ണങ്ങളൂരിയണഞ്ഞു മേന്മേൽ
എട്ടാശയെല്ലാമെ ഞെട്ടുമാറങ്ങവൻ
കൊട്ടിക്കതന്നങ്ങു വീഴ്ത്തിച്ചിന്നെ
ദുഷ്ടൻതൻ കങ്കാളം തന്നോടു ചേർത്തങ്ങു
കെട്ടിനിന്നീടിന ജായതന്നെ
ധൃഷ്ടനായുള്ളൊരു മാരുതനന്ദനൻ
പെട്ടെന്നു ചെന്നങ്ങഴിച്ചുനീക്കി
ജീവനകന്നുള്ള കീചകന്മാരെയും
കേവലമൊന്നിച്ചു വെച്ചു നേരെ
ധൃഷ്ടനായുള്ളൊരു പാവകദേവന്നു
മൃഷ്ടമാക്കീടിനാൻ പെട്ടെന്നപ്പോൾ
ദീനത കൈവിട്ടു ജായയും താനുമായ്
സ്നാനവും ചെയ്തിങ്ങു പോന്നു പിന്നെ
ഭദ്രമായുള്ളൊരു ശാലയിൽ പോന്നങ്ങു
നിദ്ര പൂണ്ടീടിനാൻ മുന്നേപ്പോലെ
ഖിന്നനായുള്ള സുദേഷ്ണതൻചാരത്തു
ചെ[illegible] പൂകിനാൾ ചേടിതാനും
ക[illegible] ണ്ടിനാൾ [illegible]—
നി[illegible]

തന്നിലെ പിന്നെയും പിന്നെയും ചിന്തിച്ചു
കണ്ണുനീരോലോലച്ചൊന്നാളപ്പോൾ
കൂട്ടമേയെന്നുടെ സോദരന്മാരെ നീ
ജ്യേഷ്ഠനു ചങ്ങാതമാക്കിവെച്ചാൾ.
വേദന പൂണ്ടൊരു ദേവിയോടങ്ങവർ
മോദവുമുള്ളിലടക്കിച്ചൊന്നാർ
ചിന്തിച്ചാലേതുമേ കാണാവതല്ലല്ലൊ
ഗന്ധർവ്വന്മാരുടെ മായയാക്കും
മന്നവന്തന്നുടൽ തന്നോടു ബന്ധിച്ചു
എന്നെയും കൊണ്ടവർ പോകുന്നേരം
പിന്നാലെ വന്നങ്ങെതിർത്തു കാണായി
ഉന്നതരാമവർ മിന്നൽപോലെ
കെട്ടുപെട്ടീടിനോരെന്നെയും ചെഞ്ചമ്മെ
പെട്ടെന്നു വന്നിങ്ങഴിച്ചു നീക്കി.
മന്ദിരം തന്നിലെ പോകെന്നു ചൊല്ലിനാർ
പിന്നേടമെന്തെന്നു ചൊല്ലാവല്ലൂ
ദേവിതാനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടപ്പോൾ
വേവുറു മേവുന്ന കേകേയി താൻ
നൈവാപകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു തുടങ്ങിനാൾ
വെവ്വേറെ നാമങ്ങൾ ചൊല്ലിച്ചൊല്ലി.
അന്യങ്ങളായുള്ള കർമ്മങ്ങൾ ചെഞ്ചമ്മെ
ഒന്നൊന്നെ പിന്നെയും ചെയ്തുകൂട്ടി
സുന്ദരനായൊരു കാന്തനും താനുമായ്
മന്ദിരംതന്നിൽ വിളങ്ങി നന്നായ്.

അദ്ധ്യായം ൩൨

ഗോഗ്രഹണം.

അജ്ഞത വേറിട്ട പാണ്ഡവന്മാരുടെ
അജ്ഞാതവാസമറിഞ്ഞുകൊൾവാൻ
ധൂർത്തനായുള്ള സുയോധനൻചൊല്ലാലെ
ധാത്രിയിലെങ്ങും നടന്നു തേടി
വീരത പൂണ്ടുള്ള ദാസന്മാരെല്ലാരും
പാരാതെ വന്നിങ്ങു കണ്ടു ചൊന്നാർ
സ്വാമിയായുള്ളോയെ! പാണ്ഡവന്മാരെയി-
ബ്ഭൂമിയിലെങ്ങുമെ കണ്ടതില്ലെ
ഇന്നെടത്തുണ്ടവർ സഞ്ചരിച്ചീടുന്നു-
തെന്നൊരു വാർത്തയും കേട്ടതില്ലെ.
പൂജ്യനായുള്ളൊരു മത്സ്യമഹീപന്റെ
രാജ്യത്തിലാമ്മാറു ചെല്ലുന്നേരം
ഘോരനായുള്ളൊരു കീചകന്തന്നുടെ
മാരണഹേതുവെക്കേൾക്കായ്വന്നു
വീരനായുള്ളോരു മത്സ്യമഹീപന്റെ
ഭാര്യയായുള്ളൊരു നാരിക്കിപ്പോൾ
കോമളയായൊരു സൈരന്ധ്രിയുണ്ടു പൊൽ-
പൂമകളോടുസമാനയായി
ബന്ധുരകാന്തി കലർന്നുനിന്നീടുന്ന
ഗന്ധർവ്വന്മാരുടെ ഭാര്യതാനും.

മംഗലയായുള്ളൊരംഗനാരത്നത്തെ
അംഗജതാപം മുഴുത്തു നേരെ
ഒല്ലായെന്നെല്ലാരും ചൊല്ലുന്ന നേരത്തു
തള്ളലാൽ ചെന്നു തൊട്ടുന്നനേരം
ദുഷ്ടന്മാരായുള്ള ഗന്ധർവ്വന്മാർ വന്നു
നഷ്ടമാക്കീടിനാരെന്നു കേട്ടു.
എന്നതു കേട്ടൊരു കൌരവനായകൻ
തന്നിലെ ചിന്തിച്ചുനിന്നു ചൊന്നാൻ
ഭീമനുമെന്നുടെ ദേശികനായുള്ള
രാമനും ഞാനുമെന്മാഗധനും
സൂതതനൂജനും കൈബലം കൊണ്ടേതും
ഭേദമില്ലെന്നതു കാരണമായ്.
സൂതതനൂജനെക്കൊന്നതിന്നോക്കുമ്പോൾ
വാതജനെന്നതും വന്നുകൂട്ടം
സൈരന്ധ്രിയെന്നതോ പാഞ്ചാലിയെന്നതും
സംശയം കൂടാതെ ചൊല്ലാമെല്ലൊ
പാരാതെ ചെന്നു നാം കണ്ടുകൊണ്ടെന്നും ന-
ല്ലാരണ്യവാസത്തെ പൂരിപ്പിപ്പാൻ.
എന്തെനി നല്ലതെന്നിങ്ങിനെ മന്നവൻ
മന്ത്രികളോടു പറഞ്ഞ നേരം
സൌബലൻ മുമ്പായ ദുഷ്ടന്മാരെല്ലാരും
വെവ്വേറെ ചിന്തിച്ചു കണ്ടു ചൊന്നാർ
നമ്മോടു ചെയ്തു [illegible]ഞ്ഞയൊട്ടുങ്ങുവാൻ
ധർമ്മസുതാദികൾ [illegible] നേരെ
കാലവും [illegible] പിണഞ്ഞുതാ[illegible]ല്ലൊ കാൺ-
ചാലെ നാം വേണ്ടതു ചൊല്ലാമിപ്പോൾ
പാ[illegible] ചെന്നിന്നു കണ്ടുകൊ[illegible]
അ[illegible] നല്ലതെന്നോ[illegible]

ബന്ധുക്കളായവരോരോന്നെയിങ്ങിനെ
ചിന്തിച്ചു കണ്ടു പറഞ്ഞാരപ്പോൾ
സന്തോഷം പൂണ്ടൊരു മന്നവന്തന്നോടു
ശന്തനുസൂനു തെളിഞ്ഞുചൊന്നാൻ.
ഉത്തമരായുള്ള പാണ്ഡവവീരരോ-
ടിത്തരമല്ല നീ വേണ്ടതിപ്പോൾ
പൂജ്യമായുള്ളതു സംശയം കൂടാതെ
രാജ്യത്തിൽ പാതി കൊടുക്കയത്രെ
ദുഷ്ടരല്ലേതുമമ്മന്നവരെന്നതിൽ
ധൃഷ്ടതയൊന്നു ഞാൻ ചൊല്ലാമിപ്പോൾ
വൃഷ്ടിയില്ലായ്കയുമൊട്ടേറെപ്പെയ്കയും
ദുഷ്ടമൃഗങ്ങൾ നശിപ്പിക്കയും
വൻകതിരൊന്നൊന്നെ ചാക്കായിപ്പോകയും
പൈങ്കിളി തിന്നങ്ങൊടുക്കുകയും
രാജാവു തന്നുടെ ചൊല്ലാലെ കോഴക-
ളാചാരം കൂടാതെ കൊള്ളുകയും
ക്രൂരായിട്ടുള്ളൊരു വാണിഭം ചെയ്യുമ്പോൾ
വേറേ മറച്ചങ്ങു കൊള്ളുകയും
കാരിയക്കാരരാൽ വൈരികളാൽ മററും
ചോരരാലും ഭയമില്ല ചൊല്ലാം
ധർമ്മതനൂജന്താൻ പാലിച്ചുപോരുന്ന
മന്മേലില്ലെന്നങ്ങറിഞ്ഞാലും നീ
ആര്യനായുള്ളൊരു ഗാംഗേയനിങ്ങിനെ
കാര്യമായുള്ളതു ചൊന്ന നേരം
കോപവും പൂണ്ടു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
പാപിയായുള്ള സുയോധനനപ്പോൾ
വൃദ്ധന്മാർ ചൊല്ലുന്ന വാർത്തകളെല്ലാമെ
വസ്തുതയെന്നു നീ ചിന്തിയാതെ

എന്നെയുമെന്നുടെ ചേവകന്മാരെയു-
മന്യരായുള്ള ജനങ്ങളേയും
ദുഷ്ടന്മാരായുള്ള പാണ്ഡവവീരരെ
പെട്ടന്നു ചെന്നു പിടിച്ചുകെട്ടി
ചാരത്തു കൊണ്ടന്നു നൽകിനിന്നീടുവാൻ
നേരത്തയയ്ക്കേണം തമ്പുരാനെ!
സേനയും ഞാനുമായ് മന്നവന്തന്നുടെ
ധേനുക്കളെച്ചെന്നു വഞ്ചിക്കുമ്പോൾ
മാററാരായുള്ള വരുണ്ടതിലെങ്കിലോ
ചീററം തിരണ്ടു കരുക്കുമെല്ലൊ.
അന്യമായുള്ളൊരു ദിക്കുടെ നിങ്ങളും
ചെന്നങ്ങു പൂകേണം കോട്ട തന്നിൽ
നമ്മുടെ വൈരികളായ ജനങ്ങളെ
സമ്മാനിച്ചമ്പോടു വെച്ച മൂലം
ദുഷ്ടനായുള്ളൊരു മന്നവൻതന്നുടെ
കോട്ടയും കുത്തിയടത്തു നന്നായ്
ഹാടകജാലവുമാഭരണങ്ങളും
കേടകന്നീടുന്ന ഭണ്ഡാരവും
വാനവർ തന്നുടെ ഗോവിന്നു തുല്യമാം
ധേനുക്കൾതന്നെയുംകൊണ്ടു നേരെ
പാരാതെ കൊണ്ടു നിറച്ചു നിന്നീടേണം
പാരുററു മേവുന്ന കോട്ട തന്നിൽ
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി നടന്നുതുടങ്ങിനാൻ
സംഗരത്തിന്നു മുതിന്നു നേരെ
ഗോക്കളെച്ചെന്നങ്ങു കെട്ടുന്ന നേരത്തു
സൂക്ഷിച്ചുനില്ക്കുന്ന പാലകന്മാർ
കണ്ണുനീരോലോലപ്പാഞ്ഞു വന്നമ്പോടു
മന്നവവീരനെക്കണ്ടുചൊന്നാർ

കള്ളന്മാർ വന്നിങ്ങു കെട്ടിനിന്നീടിനാർ
കന്നുകിടാക്കളെയെന്നിങ്ങിനെ
കേട്ടൊരുനേരത്തു മന്നവവീരൻതാൻ
വാട്ടമകന്നൊരു തേരിലേറി
യുദ്ധസന്നദ്ധനായ്പ്പോകുന്ന നേരത്തു
ശക്തനായുള്ള ശതാനീകൻ താൻ
പാരുററു മേവുന്ന സേനകൾ ചൂഴററു
തേരിൽ കരേറി മുതൃന്നു നിന്നാൻ
മാനിയായുള്ളൊരു ശംഖനും തന്നുടെ
സേനകളോടു കലൎന്നു നന്നായ്
കങ്കൻ താനമ്പോടു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
ശംഖൻെറ താതനെ നോക്കിയപ്പോൾ
ഇന്നു നമുക്കൊരു ഹാനിയുണ്ടെന്നത്രെ
എന്നുള്ളിൽ തോന്നുന്നു പാരമെന്നാൽ
നിന്നുടെ സൂനുവാമുത്തരൻതാനുമി-
ന്നിന്നു ശിഖണ്ഡിയുമെന്നിയെ താൻ
മററുള്ളോരാരുമെ തെററന്നു പോകായ്കിൽ
കുററമുണ്ടെന്നതറിഞ്ഞാലും നീ.
സിംഹത്തെ വെന്നൊരു പാചകനമ്പിനോ-
ടാഹവം കോലുവാനായുധങ്ങൾ
ഇച്ഛയായുള്ളതു നൽകിനിന്നീടേണ-
മശ്വപാലനുമങ്ങവ്വണ്ണമെ
ഭീമനായുള്ളൊരു ധാമഗ്രന്ഥിക്കുമ-
ങ്ങാമോദമുള്ളിൽ തഴയ്ക്കുംവണ്ണം
ആയുധജാലങ്ങൾ നൽകി നിന്നീടേണം
വായുസമാനമാം വാജികളും
നിശ്ചലനായൊരു കങ്കൻതൻവാക്കുകൾ
നിശ്ചയിച്ചീടിനാൻ മന്നവൻ താൻ

സോദരനായ ശതാനീകൻതന്നോട്ട-
മാദരവോട്ട പറഞ്ഞാനപ്പോറം
ജ്യേഷ്ഠൻ താൻ ചൊന്നതു കേട്ടൊരു നേരത്തു
വാട്ടമകന്ന ശതാനീകൻ താൻ
സ്യന്ദനജാലവുമാഭരണങ്ങളും
സുന്ദരമായുള്ള ചേലകളും
ദിവ്യതരങ്ങളാമായുധജാലവും
വെവ്വേറെ നൽകിനാൻ വേണ്ടുംവണ്ണം
നാനാജനങ്ങളാം സേനകറം ചൂഴററ
മാനവും പൂണ്ടു മദിച്ചു മേന്മേൽ
വമ്പനായുള്ള സുശർമ്മാ വൻകോപത്താൽ
നില്ല നില്ലെന്നങ്ങു ചൊല്ലിച്ചൊല്ലി
അമ്പും തൊടുത്തങ്ങണഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
വമ്പനായുള്ള വിഢകനപ്പോറം
വില്ലാളിമാരായ വീരന്മാർ തങ്ങളിൽ
ചൊല്ലിത്തിരിഞ്ഞു പിണങ്ങി നിന്നാർ
വീരന്മാരായവർ തന്നുടെ തന്നുടെ
ശൂരത കാട്ടിനാർ പാരമപ്പോറം
തേർനിര വന്നു നിരന്നതു കാണായി
വാരിധിതൻതിരമാലപോലെ
പാംസുക്കളായുള്ള ജീമൂതജാലങ്ങ-
ളാദിത്യദേവനെ മൂടി നിന്നു
മാമല തന്മീതെ പെയ്തുനിന്നീടുന്ന
പേമഴജാലങ്ങളെന്നപോലെ
സായകമാരിയെ പെയ്തു തുടങ്ങിനാ-
രായാസം കൈവിട്ടു ലോകരപ്പോറം
വാരിധി നേരൊത്ത സേനകളിങ്ങിനെ
വീരത പൂണ്ടു പൊരുന്ന നേരം

മുൻനോക്കിച്ചെന്നു തിരിച്ചവരെല്ലാരും
വിണ്ണകംതന്നിലെ പൂകമപ്പോൾ
തന്നുടെ മണ്ഡലം ഭേദിക്കുമെന്നിട്ടു
ഖിന്നത പൂണ്ടു താനെന്നപോലെ
വാരിധി തന്നിൽ മറഞ്ഞു നിന്നീടിനാൻ
വാരിജകാമുകനായ ദേവൻ
ആണ്മയുള്ളാഹവം കാണ്മാനായ് വന്നിതു
വെണ്മ കലർന്നുള്ള തിങ്കൾ താനും
വെണ്മ കലർന്നുള്ള കൌമുദി കണ്ടിട്ടു
വന്മദം പൂണ്ടുള്ള ലോകരെല്ലാം
സത്വരം ചെന്നു പൊരുന്നൊരു നേരത്തു
ശക്തനായുള്ള ത്രിഗർത്തൻ നേരെ
മാററാനായുള്ളൊരു മത്സ്യമഹീപനെ
തെറെറന്നു ചെന്നു പിടിച്ചു കെട്ടി
ആർത്തുകൊണ്ടങ്ങവർ പോകുന്ന നേരത്തു
തേർത്തടംതന്നിന്നിഴിഞ്ഞു നേരെ
നിർമ്മലനായുള്ള കങ്കൻതൻചൊല്ലാലെ
വന്മദം പൂണ്ടുള്ള പാചകൻ താൻ
രുഷ്ടനായ് ചെന്നവൻ തന്നെയും ചെഞ്ചമ്മെ
മുഷ്ടികൾ കൊണ്ടു കൊട്ടുത്തു നന്നായ്
കെട്ടു പെട്ടീടിന മന്നവൻതന്നെയും
പെട്ടെന്നു ചെന്നങ്ങഴിച്ചു നീക്കി
കഷ്ടനായുള്ളൊരു ദുഷ്ടനെച്ചെന്നങ്ങു
പെട്ടന്നു ചെന്നു പിടിച്ചുകെട്ടി
ഉത്തമനായൊരു കങ്കന്റെ ചാരത്തു
സത്വരം വെച്ചു വണങ്ങിനിന്നാൻ
തിട്ടതി പൂണ്ടുള്ള കള്ളന്മാരെല്ലാമെ
ഒട്ടേടം ചോന്നിങ്ങു വന്നു പിന്നെ

കാലനു തുല്യനായുള്ളൊരു പാചകൻ
നാലഞ്ചു കാലടി വെച്ച നേരം
പാരുററ സിംഹത്തെക്കണ്ടുനിന്നീടിന
വാരണപ്പൈതലങ്ങെന്നപോലെ
ഇണ്ടലും പൂണ്ടുടൻ വീത്തുവീത്തങ്ങിനെ
മണ്ടിനിന്നീടിനാർ നാലുപാടും
ഖിന്നത പൂണ്ടുള്ള മന്നവൻതാനപ്പോൾ
സന്ന്യാസി തന്നെ വണങ്ങിച്ചൊന്നാൻ
നീചകൽ നിന്നെന്നെ വീണ്ടുകൊണ്ടീടിന
പാചകൻ തന്നെ നീ മന്ത്രിയാക്കി
ഇപ്പുരിയമ്പോടു പാലിച്ചുകൊണ്ടാലും
മുപ്പുരിവൈരിതൻപാദത്താണെ
ഇന്നുതുടങ്ങിയിമ്മന്നിടമെല്ലാമെ
എന്നുടെ ചിഹ്നങ്ങൾ പൂണ്ടു നന്നായ്
രക്ഷിച്ചുകൊള്ളുവാൻ നൽകി നിന്നീടുന്നൊൻ–
ഭിക്ഷുകനായുള്ള തമ്പുരാനെ!
സന്തുഷ്ടനായുള്ള മന്നവനിങ്ങിനെ
വന്ദിച്ചു നിന്നു പറഞ്ഞ നേരം
പുഞ്ചിരി തൂകിനിന്നഞ്ചാതെ ചൊല്ലിനാൻ
വഞ്ചന വേർവ്വിട്ട സന്ന്യാസി താൻ
നീയുമിന്നിന്നുടെ ഭൂതിയും ഭൂമിയും
നീടാന്നു നിന്നുള്ള സേനകളും
വേറല്ലയേതുമെനിക്കുള്ള നിർണ്ണയം
നേരത്രെ നിന്നോടു ചൊന്നതും ഞാൻ
ബദ്ധനായുള്ള ത്രിഗത്തനെത്തന്നെയും
ബദ്ധത തീത്തങ്ങയച്ചു പിന്നെ
ഭൂമിയും പാലിച്ചു മേവിനിന്നീടുക
ആമോദമായതിനിക്കിതത്രെ

ഇഷ്ടനായുള്ളോരു മസ്തരി തന്നുടെ
ഇഷ്ടമായുള്ളതു കേട്ടനേരം
വീരനായുള്ളൊരു മത്സ്യന്റെ ചൊല്ലാലെ
വാശിയും കൈവിട്ടു പാചകൻ താൻ
സംഗരം കൊണ്ടുള്ള വാർത്തകളോരോന്നെ
ഭംഗയിൽ നിന്നു പറഞ്ഞു നേരെ
അന്നു രാവെല്ലാരുമന്നിലംതന്നിലെ
നിന്നു വിളങ്ങിനാർ നീതിയോടെ
മന്നവരെല്ലാരുമാവഹം കോലുവാൻ
സന്നദ്ധരായങ്ങു പോയ നേരം
ചോരതയേറ്റവും പണ്ടു നിന്നീടിന
കൌരവന്മാരെല്ലാമൊത്തു കൂടി
അന്യമായുള്ളൊരു ദിക്കൂടെ പോയങ്ങു
കന്നുകിടാങ്ങളെ കെട്ടിനിന്നാർ
വീരശംഖൃതിനിനാഹവഭേരികൾ
പാരം മുഴക്കിനാർ പാരിലെങ്ങും
എന്തിതെന്നിങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചു
വെന്തു വെന്തീടുന്നൊരുള്ളവുമായ്
ഉന്നതമായുള്ള വെണ്മാടം തന്മീതെ
നിന്നങ്ങു നോക്കിനാനുത്തരൻ താൻ
വാരിധിപോലെ നിറഞ്ഞു നിന്നീടിന
കൌരവസൈന്യത്തെക്കാണായപ്പോൾ
തെറ്റെന്നു വന്നിങ്ങു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
ചുറ്റം തിരണ്ടവരെല്ലാരോടും
മാറ്റാരായുള്ളവരാഹവം കോലുവാൻ
ചീറ്റം തിരണ്ടു വിളിക്കുന്നേരം
ഏറ്റു നിന്നീടാതെ മാനവും കൈവിട്ടു
തോറ്റു മറിഞ്ഞിങ്ങു നിന്നുകൊണ്ടാൽ

കീൎത്തിയും കെട്ട നടന്നുനിന്നിങ്ങിനെ
മൂത്തു കരച്ചു മരിക്കുന്നേരം
ദുൎഗ്ഗമമായുള്ള നാരകദേശത്തു
നിൎഗ്ഗമിക്കെന്നേതും വന്നുകൂടും
പാരാതെ ചെന്നങ്ങെതിൎത്തു നിന്നീടുവാൻ
സാരഥിയില്ലാതെ വന്നുതാനും
ഏതെനി വേണ്ടതെന്നിങ്ങനെയുള്ളൊരു
സന്താപഭാവത്തെക്കാട്ടുന്നേരം
സൈരന്ധ്രി തന്നുടെ ചൊല്ലാലെയെത്രയും
വീരത പൂണ്ട ശിഖണ്ഡിയപ്പോൾ
സൂതനില്ലായ്കയാൽ വീരനായുള്ള നീ
വേദന കോലേണ്ടയെന്നു ചൊല്ലി
സാരത്ഥ്യവേലകളാചരിച്ചീടുവാൻ
തേരിൽ കരേറി മുതൎന്നുനിന്നു.
വേദന പൂണ്ടൊരു ബാലകന്താനപ്പോൾ
താതൻ തൻ സോദരൻ പീഡിക്കയാൽ
ബാലികമാരെല്ലാം നിന്ദിക്കുമെന്നിട്ടു
ചാലെ നടന്നങ്ങു തേരിൽ പുക്കാൻ
നാരിയും പുംസനുമല്ലാതോരാളല്ലൊ
സാരഥിയെന്നൊരു ചിന്ത പാരം
ഉള്ളിൽ മുഴുത്തതടക്കേണമെന്നിട്ടു
വല്ലഭമുള്ള ബൃഹന്നള താൻ.
പുഷ്ടമായുള്ളൊരു സ്യന്ദനംതന്നെയും
ഒട്ടേറെക്കൊണ്ടെയണച്ച നേരം
ഭീതനായുള്ളൊരു ബാലകൻതാനപ്പോൾ
ഭൂതലം തന്നിലെ ചാടി നേരെ
മണ്ടിനിന്നീടുവാനോങ്ങുന്ന നേരത്തു
ഷണ്ഡനായുള്ളൊരു സാരഥി താൻ

തന്നുടെ രൂപത്തെക്കാട്ടിനിന്നമ്പോടു
ഖിന്നത പോക്കിത്തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ
പേടി കൈവിട്ടു നീ * തേർക്കീടാകീട്ടുകി-
ലോടിപ്പനോരോരോ ദിക്കുതോറും
തോററു നിന്നീടാതെ ഏററു നിന്നീടുകിൽ
ചീററം തിരണ്ടുള്ള കൌരവരെ
കാലൻതൻമന്ദിരം പൂകിച്ചു നമ്മുടെ
കാലിക്കിടാക്കളെ വീണ്ടുകൊള്ളുവൻ
ഇങ്ങിനെയുള്ള പ്രതിജ്ഞയും പൂണ്ടുടൻ
സംഗരത്തിന്നു മുതൎന്ന നേരം
വിശ്വത്തിലൊക്കെ പ്രസിദ്ധമായുള്ളൊരു
വിശ്വകൎമ്മാവിനാൽ നിൎമ്മിതമാം
സാരഥി കൂടാതെയാഗമിച്ചീടുന്ന
പാരുററ തേർ വന്നു മുമ്പിലായി
വഹ്നിതൻകൊമ്പിന്മേൽ ചേൎത്തുനിന്നീടുന്ന
തന്നുടെ ആയുധം കയ്യിലാക്കി
ക്ഷോണീയശേഷം നടുങ്ങുമാററങ്ങവൻ
ഞാണൊലി പൊങ്ങിച്ചു തേരിലേറി
ആഹവം കോലുമാറുതിനിന്നീടിനാൻ
കേവലമമ്പോടു ദേവദത്തം
വാരണജാലത്തെ കണ്ടൊരു നേരത്തു
പാരാതെ ചെല്ലുന്ന സിംഹംപോലെ
നേരെ പോയ്ച്ചെല്ലുന്ന പാൎത്ഥനെക്കണ്ടിട്ടു
വീരനായുള്ളൊരു ഭീഷ്മർ ചൊന്നാൻ
മണ്ടിവരുന്നതു ഷണ്ഡനല്ലേതുമെ
വിണ്ടലർകോന്നുടെ സൂനുവത്രെ

* തേർ തെളിക്കുന്നവനായാൽ; സാരഥിയായാൽ.

ഉഗ്രനായുള്ളവൻ തന്നോടു ചെയ്യുമ്മെ
വിഗ്രഹത്തിന്നു മുതൃന്നീടാതെ
ഭൂതി കലന്നുള്ള ഭൂതലം ചെഞ്ചമ്മെ
പാതി പകുത്തു കൊടുക്ക നല്ലു.
എന്നതു കേട്ടു നടങ്ങിനിന്നീടുമ-
മ്മന്നവൻതന്നോടു ദ്രോണർ ചൊന്നാൻ
ഉത്തമനായുള്ള ഭീഷ്മർ താൻ ചൊന്നതു
വസ്തുതയത്രെ സുയോധന! കേൾ
ദുന്നിമിത്തങ്ങളെക്കണ്ടാലും വന്നതി-
ങ്ങൊന്നിന്മേലൊന്നൊന്നതിക്രമിച്ചു
വാമനായുന്നൊരു വായുവെക്കണ്ടാലും
വ്യോമവും ഭസ്മവിഭൂഷിതമായ്
കങ്കം കഴുവുകൾ വന്നിങ്ങു താഴ്കയും
അനുകൾ വീഴ്കയും പൂണിയിന്നു
ദനാകുന്ന നേരത്തു ദിക്കുകളോരോന്നിൽ
തീക്കത്തുന്നെന്നതു തോന്നുകയും
അംബുജകാമുകനമ്പു കുറകയും
ജംബുകന്മാരൊക്കെ രോദിക്കയും
വാജികൾക്കെല്ലാമെ കണ്ണുകൾ വീഴ്കയും
വാരണവീരന്മാർ കൊട്ടുകയും
ഹേതുവോടേശാതെ ഹേതികൾ വീഴ്കയും
ഭൂതലമൊക്കക്കുലുങ്ങുകയും
ആയാസമായുള്ള തോരണജാലവും
വായുവോടേശാതെ വീശുകയും
കുററമായുള്ള നിമിത്തങ്ങളിങ്ങിനെ
അററമില്ലാതോളമുണ്ടു മററും
കൌരവവീരന്റെ ചാരത്തു മേവുന്ന
സൂര്യജൻ കോപിച്ചു ചൊന്നാനപ്പോൾ

പാൎത്ഥിവനായുള്ള ഗംഗാതനൂജന്നും
കീൎത്തിമാനായുള്ള ദേശികനും
പാൎത്ഥനിലുള്ള ഗുണങ്ങളെയോരോന്നെ
വാഴ്ത്തിനിന്നീടുവാനെന്തുമൂലം
വമ്പനെന്നാകിലൊ മുമ്പിലിഴിഞ്ഞു ന-
ല്ലമ്പുകൾകൊണ്ടു പൊരുന്ന നേരം
വീരന്മാരായതു ഞങ്ങളിലാരെന്നു
പാരിലെ ലോകരറിഞ്ഞുകൊള്ളും
ഭാനുതനൂജൻതാനിങ്ങിനെയോരോന്നെ
മാനവും പൂണ്ടു പറഞ്ഞ നേരം
ഗീരിങ്കലുള്ളൊരു വീരതകൊണ്ടോരോ
കാൎയ്യമില്ലേതുമേ സൂൎയ്യജ! കേൾ
നേരെയിഴിഞ്ഞു പിണഞ്ഞു നിന്നെന്നോടു
പോരിങ്കൽ കാട്ടുകയെന്നും ചൊല്ലി
ഘോരങ്ങളായുള്ള ബാണങ്ങൾ തൂകിനാൻ
വീരനായുള്ള ധനഞ്ജയൻ താൻ
തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന സേനകളെല്ലാമെ
എങ്ങുമെ നിന്നു പൊറായ്കയാലെ
സൂൎയ്യനെക്കണ്ടൊരു കൂരിരുൾപോലെപോ-
യോരോരോ ദിക്കിൽ മറഞ്ഞ നേരം
നേരെ പൊരുന്നൊരു സൂൎയ്യജൻ തന്നുടെ
തേരും തകൎത്തുതൻതേൎത്തടവും
വില്ലും മുറിച്ചുടൻ ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
കല്യനായുള്ള ധനഞ്ജയൻ താൻ
പാൎത്ഥൻ താനെന്നോടു വന്നെതൃത്തീടുമ്പോൾ
കൂൎത്തു മൂൎത്തീടുന്ന ബാണങ്ങളാൽ
മൃത്യുവിനമ്പോടു നൽകുവനെന്നൊരു
സത്യമായ് ചൊന്നൊരു വാൎത്തയിപ്പോൾ

മിത്ഥ്യയാശ്ശ്ലോകാതെ പൂരിച്ചുകൊള്ളുവാൻ
ശക്തനായുള്ളോരായോ!യിന്നു നേരെ
കുററമകന്നൊരു ചാപവും തേരുമായ്
തെറെറന്നു വന്നിങ്ങെതിൎത്തുകൊൾക
മൎമ്മങ്ങളായുള്ള വാക്കുകളിങ്ങിനെ
വന്മദം പൂണ്ടുടനോതിയോതി
കാലാഗ്നിപോലെ വരുന്നൊരു പാൎത്ഥങ്കൽ
വേലെറിഞ്ഞീടിനാൻ സൂൎയ്യപുത്രൻ
ശക്തി പൂണ്ടീടിന ശക്തിയെത്തന്നെയും
ശക്തി പ്രയോഗിച്ചു ചൂൎണ്ണമാക്കി
മുന്നിൽ നിന്നീടിന കൎണ്ണനെത്തന്നെയും
ഖിന്നനാക്കീടിനാനേററമേററം
ക്ഷീണനായുള്ളൊരു കൎണ്ണനെക്കണ്ടിട്ടു
ദ്രോണർ താൻ ചെന്നുടനമ്പടക്കി
മാററാനായ് നിന്നതു കണ്ടൊരു നേരത്തു
ഏററം ചിരിച്ചു കിരീടി ചൊന്നാൻ
ഭക്തനായുള്ളവുന്നൊരെന്നെത്തൊട്ടിന്നിപ്പോ-
ളിത്തരം തോന്നുന്നതെങ്കിലിപ്പോൾ
ഈശനായുള്ള നീ നൽകിനിന്നീടിന
കൌശലവിദ്യകൾ കാട്ടുവൻ ഞാൻ
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി നല്ലമ്പുകൾ തൂകിനാൻ
മംഗലനായ ധനഞ്ജയൻ താൻ
ചുററും നിന്നീടിന സേനകളെല്ലാമെ
തെറെറന്നു മണ്ടിനാരോരോ ദിക്കിൽ
ക്ഷീണനായുള്ള സുയോധനൻ തന്നോടു
ദ്രോണർ താൻ ചിന്തിച്ചു കണ്ടു ചൊന്നാൻ
വീരനായുള്ളൊരു സൂൎയ്യതനൂജനു-
മാൎയ്യനായുള്ളൊരു നീയുമിപ്പോൾ

വാട്ടമകന്നുള്ള സോദരന്മാരുമായ്
കോട്ടയിൽ പൂകേണമല്ലയായ്കിൽ
തിണ്മയുണ്ടേററവും വന്നുനിന്നീടുവാ-
നുണ്മയിച്ചൊന്നതു തേറിനാലും
സാദരം ചൊന്നതു കേട്ടോരു നേരത്തു
ആശു നടന്നവർ പോയ നേരം
പിന്നാലെ ചെല്ലുന്ന പാത്ഥനെക്കണ്ടിട്ടു
ധന്യനായുള്ളോരു ദേശികൻ താൻ
പാരുററ ബാണങ്ങൾ തൂകിത്തുടങ്ങിനാൻ
വാരിദജാലങ്ങൾ മാരിപോലെ
തിട്ടതിപൂണ്ടു മറഞ്ഞവരെല്ലാരും
പെട്ടെന്നു വന്നിങ്ങടുത്താരപ്പോൾ
വീരനായുള്ളോരു പാത്ഥൻതന്നമ്പിനു
പാരണയായിട്ടു വന്നുകൂടി
ഊക്കനായുള്ള ധനഞ്ജയൻ തന്നോടു
പോക്കെത്രനിൽക്കയെന്നുള്ളതെല്ലാം
ആക്കാവതല്ലെന്നു കല്പിച്ചുതുററവർ
പോക്കളം പിന്നിട്ടു പോകുന്നേരം
വീരനായുള്ളോരു വാസവനന്ദനൻ
വീരശംഖൂതിനിന്നാദരവിൽ
മന്ദിരം മുന്നിട്ടു പോകത്തുടങ്ങിനാൻ
വന്ദ്യനായുള്ളോരു സൂതനുമായ്
ഭദ്രനായുള്ളോരു മത്സ്യമഹീപതി
നിദ്രയും കൈവിട്ടു സേനയുമായ്
വാട്ടമകന്നു വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
കോട്ടയിലമ്പോടു ചെന്നു പുക്കാൻ
സത്വരം ചെന്നങ്ങു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാ-
ളുത്തരയായൊരു പുത്രിയപ്പോൾ

സന്നദ്ധരായിട്ടു നിങ്ങളുങ്ങെല്ലാരു-
മിന്നിലം കൈവിട്ടു പോയനേരം
വാരിധി നേരായ സേനയുമായിട്ടു
വൈരികളായുള്ള കൌരവന്മാർ
കന്നുകിടാക്കളെ കെട്ടുന്ന നേരത്തു
എന്നുടെ സോദരൻ ചെന്നെതൃത്താൻ
മാററലരോടു ജയിച്ചിതൊയെന്നിയെ
തോററിതോയെന്നതറിഞ്ഞതില്ലേ
വീരത പൂണ്ട ശിഖണ്ഡിതാനെന്നിയെ-
യാരുമൊരുത്തരുമില്ല താനും
ദീനനായുള്ളൊരു മന്നവൻ താനപ്പോൾ
സൂനുതാൻ പോയൊരു ദിക്കു നോക്കി
പോകുന്ന നേരത്തു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
യോഗിയായുള്ളൊരു ഭിക്ഷുകൻതാൻ
ശക്തി പൂണ്ടുള്ള ബൃഹന്നള നിന്നുടെ
പുത്രനു സൂതനായ്മേവുകയാൽ
ശത്രുക്കളോടു ജയിച്ചിങ്ങു വന്നീടും
സത്യമിച്ചൊന്നതു തേറിനാലും
ചിത്തം തെളിഞ്ഞുള്ള മന്നവൻതാനപ്പോ-
ളുത്തമനായുള്ള കങ്കനുമായ്
ചൂതുകൾകൊണ്ടുള്ള ലീലകൾ പൂണ്ടുപൂ-
ണ്ടാദരവോടു വിളങ്ങുന്നേരം
പാരാതെ വന്നൊരു ദൂതന്മാരെല്ലാരും
പാദതാർ വന്ദിച്ചു നിന്നു നേരെ
ശത്രുക്കളോടു ജയിച്ചുനിന്നീടിനാ-
നുത്തരനെന്നു തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാർ.
ആമോദം പൂണ്ടൊരു മന്നവൻ തന്നോടു
സ്വാമിയായുള്ളൊരു കങ്കൻ ചൊന്നാൻ

സൂതനല്ല ജയിച്ചതു നിശ്ചയം
മാനിയായുള്ള ശിഖണ്ഡിയത്രെ

ഇങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടൊരു നേരത്തു
തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന കോപത്തോടെ
ഭിക്ഷുകൻ തന്നുടെ നെററിമേൽ മന്നവ-
നക്ഷത്തെക്കൊണ്ടൊന്നു വിക്ഷേപിച്ചാൻ
പാരിച്ചു പെയ്യുന്ന ചോരയെച്ചെഞ്ചമ്മെ
*പാരിടപാലനെപ്പാലിപ്പാനായ്

ഭൂമിയിൽ വീഴാതെയേററുനിന്നീടിനാൾ
കോമളയായൊരു സൈരന്ധ്രിതാൻ
വീരനായുള്ള ധനഞ്ജയൻ താനപ്പോൾ
സാരഥിയോടു കലന്നു നന്നായ്
ഭൂപവും ചാലപ്പുകന്നു നിന്നമ്പോടു
ഭൂപതി തന്നെത്തൊഴുന്ന നേരം

ചാരുവായുള്ളൊരു തുനിടിലംതന്നിൽ
ചോര പൊടിച്ചതു കണ്ടു ചൊന്നാൻ
കാലൻെറ മന്ദിരം പുക്കു നിന്നീടുവാൻ
കാലമണഞ്ഞതിന്നാർക്കു ചൊൽവിൻ
പാരിച്ചു മേവുന്ന കോപത്തെക്കണ്ടിട്ടു
പാരാതെ ചൊല്ലിനാൾ പാഞ്ചാലി താൻ
ഭൂമിപന്തന്നുടെ ലോഹിതം തന്നെയി-
ബ്ഭൂമിയിൽ വീഴുന്ന പാപികളെ

അന്നേടെ ചെന്നങ്ങു കൊല്ലുവനല്ലായ്കി-
ലെന്നുടെ ജീവനെപ്പോക്കുവൻ ഞാൻ
എന്നു നീ ചെയ്യൊരു സത്യത്തിന്നേതുമെ
ഇന്നൊരു ഹാനി ഞാൻ കണ്ടതില്ലെ

* പാരിൻെറ രക്ഷകൻ; ഭൂപതി.

എന്നതു കേട്ടൊരു പാൎത്ഥന്റെ കോപവും
മന്ദമായ്വന്നിതു മെല്ലമെല്ലെ
ഓരാതെ വന്നോരു വല്ലായ്മയെല്ലാമെ
നേരെ പൊറുത്തെന്നി തമ്പുരാനെ!
എന്നെയുമെന്നുടെ രാജ്യവുമന്‌പൊടു
നന്നായിപ്പാലിച്ചുകൊള്ളവേണം
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി വണങ്ങിനിന്നീടിനാൻ
മന്നവനായുള്ള മന്നവൻതാൻ
മന്ത്രിജനങ്ങളും മററുള്ള ലോകരു-
മന്തകസൂനുവെയവ്വണ്ണമെ
സന്ന്യാസിവേഷവും കൈവെടിഞ്ഞമ്പോടു
മന്നവചിഹ്നവും പൂണ്ടു നന്നായ്
ഭീമൻ തുടങ്ങിന സോദരന്മാരുമാ-
യാമോദമേററവും പൂണ്ടു പൂണ്ടു
സൈരന്ധ്രിവേഷത്തെക്കൈവെടിഞ്ഞത്രയും
ചാരുത പൂണ്ടുള്ള ഭാൎയ്യയുമായ്
കൂടിക്കലൎന്നു വിരാടമഹീപന്റെ
കേടററു മേവുന്ന മന്ദിരത്തിൽ
വാരിജനേത്രന്റെ പാദതാർ ചിന്തിച്ചു
വാണിരുന്നീടിനാർ വാഴ്വിനോടെ.

അദ്ധ്യായം ൬൭

കൃഷ്ണദൂത്.

മാരുതിമുമ്പായ സോദരവീരരു-
മാൎയ്യയായുള്ളൊരു ഭാൎയ്യതാനും
വേൎവ്വിട്ടു പോകാതെയജ്ഞാതവാസവും
പൂരിച്ചു ഭൂപതി മേവുംകാലം
സോദരിയായ സുഭദ്രയെത്തന്നെയു-
മാദരവോടൊരു തേരിലാക്കി
മത്സരം കൈവിട്ട ലോകരും താനുമായ്
മത്സ്യപുരത്തിലകത്തു പുക്കാൻ.
കന്മഷവൈരിതാൻ വന്നതു കണ്ടിട്ടു
ധൎമ്മജൻ മുമ്പായ ഭൂപതിമാർ
വാരിജം വെല്ലുന്ന പാദസരോജങ്ങൾ
ചാരത്തു ചെന്നു വണങ്ങി നേരെ
അന്നന്നു വന്നുള്ള സന്താപജാലങ്ങ-
ളൊന്നൊന്നു തീൎത്തു തളൎത്തപോലെ
മേലിലുമെങ്ങളെപ്പാലിച്ചുകൊള്ളേണം
പാലാഴിവൎണ്ണരെ! തമ്പുരാനെ!
പിന്നെയങ്ങെല്ലാരുമന്നിലംതന്നിലെ
നന്നായിനിന്നു വിളങ്ങുമന്നാൾ
മിത്രമായുള്ളൊരു മത്സ്യമഹീപൻെറ
പുത്രിയായുള്ളൊരു കന്യകയെ

വാട്ടമകന്ന കിരീടിതാനമ്പോടു
വേട്ടനിന്നീടിനാൻ വാഴ്വിനോടെ
കൌരവന്മാരോടു ചെയ്യൊരു പ്രത്യയം
പൂരിച്ചുനിന്നൊരു പുത്രന്മാരെ
പാരാതെ ചെന്നങ്ങു കണ്ടുനിന്നമ്പിനൊ-
ടാഴ്വയായുള്ളൊരു കുന്തിദേവി
ചീർത്തൊരു മോദത്താൽ പേർത്തുപേർത്തമ്പൊടു
മൂർത്തിയിലേററം മുകർന്നുനിന്നാൾ.
ഉത്തമരായുള്ള പുത്രന്മാരൈവരും
ഭക്തിയും പൂണ്ടു വണങ്ങി മേന്മേൽ
കൌരവന്മാരുടെ കാര്യവിചാരങ്ങ-
ളോരോന്നെ ചോദിച്ചറിഞ്ഞു മേന്മേൽ
അന്ധകനായകൻ തന്നുടെ ചൊല്ലാലെ
ബന്ധുക്കളോരോരോ കാണ്മതിന്നായ്
വീരന്മാരായുള്ള ദൂതരെയമ്പിനോ-
ടോരോരോ ദിക്കിലയച്ചുനിന്നാർ
മാധവൻ താനപ്പോൾ ദ്വാരക പൂകിനാൻ
യാദവന്മാരോടു കൂടി നേരെ
അന്തകസൂനുതൻദൂതരെ കണ്ടിട്ടു
ബന്ധുവായുള്ളൊരു പാഞ്ചാലനും
ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻ നല്ല വിക്രാന്തനും മററു
ധൃഷ്ടകേതുവും യുധാമന്യുവും
കുന്തിഭോജനെന്ന യാദവവീരനും
അന്ധത കൈവിട്ട ശല്യർതാനും
ചുററും തിരണ്ടുള്ള മററുള്ള ലോകരും
കുററമകന്നുള്ള സേനയുമായ്
മണ്ടിവന്നമ്പോടു മന്നവവീരനെ
കണ്ടുതുടങ്ങിനാർ നാളുതോറും

ഉത്തമരായുള്ള പാണ്ഡവന്മാരുടെ
ശത്രുവായുള്ളോരു സൈന്ധവൻതാൻ
ശക്തരായുള്ളവരാഹവം കോലുവാൻ
സത്വരം ചെന്നു വിളിക്കുന്നേരം
സംശയിച്ചീടാതെ ചെന്നെത്തീടിനാൻ
സംശപ്തകന്മാരും ഭാനുമാനും
ദുർഭഗനല്ലാത നൽഭഗദത്തനും
സുപ്രതീകമാകും വാരണവും
ഭൂമിക്കു കണ്ടകനായി വിളങ്ങുന്ന
സോമദത്തനെന്ന ദാനവനും
ഘോരനായുള്ള ബകാസുരപുത്രനും
കൌരവവീരനെ വന്നുകണ്ടാർ.
ധന്യനായുള്ളോരു കൌരവനായകൻ
തന്നിലെ ചിന്തിച്ചു കണ്ടു ചൊന്നാൻ.
വീരനായുള്ളോരു സൂര്യ്യജനിന്നൊരു
സാരഥിയില്ലാതെ വന്നതെന്നാൽ
വല്ലഭമേററവും പൂണ്ടുനിന്നീടുന്ന
ശല്യരെ സേവിച്ചു മുമ്പിലെ ഞാൻ
സാരഥിയാക്കണമെന്നങ്ങു ചിന്തിച്ചി-
ട്ടാരാഞ്ഞു മെല്ലെ പോയ് ചെല്ലുന്നേരം
കാലൻെറ സൂനുതൻചാരത്തു പോവാനായ്
ചാലെത്തുനിഞ്ഞങ്ങു നിന്നു കണ്ടാൻ
പാരാതെ ചെന്നു വണങ്ങിനിന്നമ്പൊടു
കാര്യ്യമായുള്ളതു ചൊന്ന നേരം
ക്രൂദ്ധനായ് ചൊല്ലിനാന്മാദ്രമഹീപതി
അർദ്ധരഥസൂതജൻ തനിക്കു

തേർകിടാക്കീടുവാൻ പാരിടം തന്നിൽ നീ
*നേരെ നില്ക്കേണ്ടതിന്നെന്നെയൊ ചൊൽ.
എന്നെല്ലാം കോപിച്ചു ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ഖിന്നനായ്ചൊല്ലിനാൻ മന്നവൻതാൻ
കെല്പരിൽവെച്ചു പ്രധാനികളായുള്ള
മുപ്പുരന്മാരെ മുടിക്കുന്നേരം
മാരാരിതന്നുടെ സാരഥിയായതി-
പ്പാരിടം നിർമ്മിച്ച ദേവനല്ലൊ
വാസവിതന്നുടെ സൂതനാകുന്നതും
പാതകവൈരിതാനെന്നു കേട്ടു
ഇങ്ങിനെയോരോരോ മംഗലഗാഥകൾ
ഭംഗിയിൽ നിന്നു പറഞ്ഞുതേററി
സൂര്യ്യജൻ തന്നുടെ സാരഥിയാക്കിനാൻ
വീരനായുള്ളൊരു ശല്യർതന്നെ
സൂതജൻ തന്നുടെ സൂതനാകുന്നതും
മാതുലൻ താനെന്നു കേട്ടനേരം
സന്താപം പൂണ്ടുള്ളോരന്തകനന്ദനതാ-
നെന്തെനി നല്ലതെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
ദാരകതന്നിലയച്ചു നിന്നീടിനാൻ
വീരനായുള്ള കിരീടിതന്നെ
പാരാതെ പോയൊരു പാണ്ഡവമദ്ധ്യമൻ
ദാരകതന്നിലും ചെന്നു പിന്നെ
നിദ്രപൂണ്ടീടിന കാർവ്വർണ്ണൻ തന്നുടെ
ഭദ്രമായുള്ളൊരു പാദപത്മം
കന്മഷം പോക്കുവാൻ നന്മടിതന്നിൽ വെ-
ച്ചുന്മേഷം പൂണ്ടു തലോടുന്നേരം

* നേരായിക്കണ്ടതിന്നെന്നെയൊ ചൊൽ. പാ. ഭേ.

സത്വരം വന്നൊരു കൌരവനായക-
നുത്തമാംഗത്തിന്നടുത്തിരുന്നാൻ
നിദ്രയും കൈവിട്ടു സത്വരം ചെഞ്ചമ്മെ
ഭക്തപരായണനായ ദേവൻ
ജംഭാരിപുത്രനെ മുമ്പിനാലന്മോടു
സംഭാവിച്ചങ്ങിനെ നിന്നനേരം
മാനിയായുള്ളോരു കൌരവനോടുതാ-
നേതുമറിഞ്ഞില്ലയെന്നപോലെ
തന്നിലെ പുഞ്ചിരി തൂകിനിന്നങ്ങിനെ
മുന്നമെ വന്നിതൊയെന്നു ചൊന്നാൻ.
ഭദ്രനായുള്ള നീ വന്നതിങ്ങൊട്ടുമെ
നിദ്രകൊണ്ടേതുമറിഞ്ഞില്ല ഞാൻ.
സാമമായുള്ളോരു വാക്കുകളിങ്ങിനെ
ആമോദംപൂണ്ടു പറഞ്ഞു പിന്നെ
മൃഷ്ടമായുള്ളോരു ഭോജനം വെണ്ണിനി-
*ന്നൊട്ടുപൊഴിങ്ങിനെ ചെന്നനേരം
വമ്പനായുള്ളോരു കൌരവനാഥനും
ജംഭാരി തന്നുടെ നന്ദനനും
തന്നുടെ തന്നുടെ വാഞ്ഛിതമായതു
വന്ദിച്ചു നിന്നു പറഞ്ഞാരപ്പോൾ
ഉത്തമശ്ലോകൻ താൻ ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
വസ്തുതയായതറിഞ്ഞുതെന്നാൽ
വൃദ്ധതകൊണ്ടെനിയേതുമെ സാധിയാ
യുദ്ധമെന്നുള്ളതു തേറിനാലും
ചക്രമെടുത്തു ഞാനെന്നുമെനിയൊരു
വിക്രമം കാട്ടുന്നതല്ലതാനും.

---

* കുറേനേരം.

ആനകളാദിയായ്മേവിനിന്നീടിന
സേനകളോരോന്നെ ചേരുംവണ്ണം
ചാലപ്പകുപ്പിച്ചു നൽകി നിന്നീടുവൻ
ലീലയല്ലേതുമെയെന്നു ചൊല്ലി.
ഉദ്ധവർ തന്നോടു ചൊല്ലി നിന്നീടിനാ-
നർദ്ധിച്ചു നമ്മുടെ സേനയെല്ലാം
മന്നവന്മാർക്കു കൊടുത്തു നിന്നീടേണം
ഭിന്നഭേദാദികൾ കൂടാതെ നീ
ധന്യനായുള്ളൊരു മന്ത്രിതാനമ്പോടു
തന്നിലെ ചിന്തിച്ചു കണ്ടു ചൊന്നാൻ
മാഴ്കാതെ മേവുന്ന സാത്യകി താനമി-
ഗ്ഗോകുലനാഥനുമേകഭാഗം
സാഗരതുല്യമായ്മേവിനിന്നീടുന്ന
ലോകരും സീരിയുമന്യഭാഗം
ഉദ്ധവരിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ചിത്തം തെളിഞ്ഞുള്ള കൌരവന്മാർ
ദേശികനുമ്പായ സേനയെ വേണമെ-
ന്നാശയാകുന്നതിങ്ങെന്നു ചൊല്ലി
സീരി തുടങ്ങിന സേനകൾ ചൂഴറവ
പാരാതെ കണ്ടങ്ങു പോകുന്നേരം
ആര്യ്യനായുള്ളൊരു ഗൌതമൻ തന്നുടെ
വാരാളുമാശ്രമം തന്നിൽ പുക്കാർ
നിർമ്മലനായൊരു നന്മുനിപുംഗവൻ
ഉന്മേഷം പൂണ്ടു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
സ്നാനവുമൂണും കഴിഞ്ഞങ്ങു പോകേണം
നാനാജനങ്ങളുമെന്നിങ്ങിനെ
ഇഷ്ടമായുള്ളതു കേട്ടൊരു നേരത്തു
തുഷ്ടനായുള്ളൊരു ലാംഗലി താൻ

നിത്യങ്ങളായുള്ള കമ്മങ്ങളോരോന്നെ
കൃത്യമായ് ചെയ്തു തെളിഞ്ഞു പിന്നെ
ഗോക്കൾക്ക ഭോജനം നൽകിനിന്നീടുവാ-
നായ്ക്കൊണ്ടു വന്നിങ്ങു നോക്കുന്നേരം
കൌരവന്മാരുടെ പക്ഷത്തിൽ മേവുന്ന
സീരിയെ വഞ്ചിച്ചു നിൽക്കുവാനായി
ഗോക്കളെയെല്ലാം മറച്ചുനിന്നീടിനാൻ
സാക്ഷാൽ മുരാന്തകനായ ദേവൻ
ആമയം പൂണ്ടൊരു ധേനുവായ്ചെന്നിട്ടു
ഗോമയംതന്നിൽ കിടന്നുകൊണ്ടാൻ
എന്നതു കണ്ടൊരു രോഹിണീനന്ദനൻ
ചെന്നു പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുന്നേരം
വേദനം പൂണ്ടൊരു ധേനുതാനമ്പോടു
ഭൂതലംതന്നിലെഴുന്നുനിന്നു
ഇഷ്ടമായുള്ളൊരു ഭോജനം നൽകീട്ടു
തൊട്ടുനിന്നമ്പോടു വന്ദിപ്പാനായ്
പാണികൾകൊണ്ടു തൊട്ടുന്നോരുനേരത്തു
ക്ഷോണിയിൽ വീണു മരിച്ചുപോയി.
രോഹിണീതന്നുടെ സൂനുതാനന്നേരം
ഗോഹതി വന്നതെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി.
തീത്ഥത്തിന്നായിട്ടു പോയതു കണ്ടിട്ടു
അത്തനായുള്ള സുയോധനന്താൻ
സാഗരതുല്യമാം സേനയുമായിട്ടു
നാഗപുരത്തിലകത്തു പുക്കാൻ.
വൃഷ്ണികൾ നാഥനായ്മേവിനിന്നീടുന്ന
കൃഷ്ണനും ജിഷ്ണുവും സാത്യകിയും
പാരാതെ പോയങ്ങു ധമ്മജന്മേവുന്ന
പാരാളും മന്ദിരം തന്നിൽ പുക്കാർ.

കന്മഷവൈരിയെക്കണ്ടോരു നേരത്തു
നിർമ്മലനായുള്ള ധർമ്മജന്താൻ
കാൽത്തളിർ കുമ്പിട്ടു കൈതൊഴുതമ്പോടു
പ്രാർത്ഥിച്ചു മെല്ലെ പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
ജ്ഞാതികൾ തങ്ങലചെയ്തു നിന്നീടുവാ-
നേതുമേ തോന്നുന്നതില്ലയെന്നാൻ
പാപികളായുള്ള കൌരവവീരരെ
പാരാതെ ചെന്നു പറഞ്ഞു തേററി.
വിഗ്രഹം കൂടാതെ ഭൂതലം പാതിയും
രക്ഷിക്കുമാറു ചമയ്ക്കവേണം
അർദ്ധരാജ്യത്തെ വഴങ്ങിതില്ലെങ്കിലു-
മുത്തമമായതിനൊന്നു ചൊല്ലാം
പഞ്ചഗ്രാമങ്ങളെ തന്നുനിന്നീടിലും
ചെഞ്ചമ്മെ നിന്നു പുലർന്നുകൊള്ളാം
എന്നതു കേട്ടോരു പങ്കജലോചനൻ
മന്നവൻ തന്നെ വണങ്ങി നേരെ
പോകുന്ന നേരത്തു ഭീമനും ഭാര്യയു-
മാകുലഭാവവും പൂണ്ടു നേരെ
കൊണ്ടൽനേർവ്വർണ്ണന്റെ ചാരത്തു ചെന്നുനി-
ന്നിണ്ടലും പൂണ്ടു പറഞ്ഞ നേരം
ദുഷ്ടന്മാർ വന്നിങ്ങു കെട്ടിയിഴച്ചതും
ചുട്ടതും ചാല മറന്നു നേരെ
ധർമ്മതനൂജനും സോദരവീരരു-
മമ്മയും ചെന്നങ്ങിണങ്ങുകിലും
കൌരവവീരരും ഞങ്ങളിലെന്നുമെ
നേരായി വന്നിടാ തേറിനാലും
വാശിപൂണ്ടീടിന വാർത്തയെക്കേട്ടിട്ടു
കേശിതൻവൈരിതാനൊന്നു ചൊന്നാൻ

മന്നിടം പാതി പകുക്കയെന്നുള്ളതു-
മൊന്നായിപ്പാലിക്കയെന്നുള്ളതും
മന്നിടം തന്നിൽ സുയോധനനുള്ളനാ-
ളെന്നുമെ വന്നീടാ തേറിനാലും
ഉഗ്രനായുള്ള നീ വ്യഗ്രവും കൈവിട്ടു
വിഗ്രഹത്തിന്നു തുനിഞ്ഞുകൊൾക
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി നടന്നു തുടങ്ങിനാൻ
മംഗലമൂർത്തിയാം മാധവൻ താൻ
വേഗത്തിൽ പോയങ്ങു നാകത്തെ വെന്നുള്ള
നാഗാമഹാപുരി പുക്കു നേരെ
ഉത്തമരായുള്ള മന്നവരെല്ലാരു-
മുത്ഥാനംചെയ്തു വണങ്ങിനിന്നാർ
മൂഢനായുള്ള സുയോധനൻ താനൊരു
പീഠത്തിന്മീതെ ഞെളിഞ്ഞിരുന്നാൻ
നിന്ദയെക്കണ്ടൊരു നന്ദകുമാരകൻ
വന്നൊരു കോപമടക്കി നേരെ
മൂഢത കൈവിട്ടു ചേടീതനുജൻെറ
കേടകന്നീടിന വീടു പുക്കാൻ
പന്നഗശായി താൻ വന്നതു കണ്ടിട്ടു
തന്നെയുംകൂട മറന്നു മേന്മേൽ
ഭക്തനായുള്ളവൻ നൃത്തം തുടങ്ങിനാ-
നത്തമക്കങ്ങനെ തോന്നി ഞായം
ചിത്തം തെളിഞ്ഞുള്ള പങ്കജലോചനൻ
ഭക്തനായുള്ളവനോടു ചൊന്നാൻ
നൃത്തംകൊണ്ടേതുമെയെന്നുടെയുള്ളിലെ
ക്ഷുത്തടങ്ങീടുന്നതല്ല ചൊല്ലാം
പാലാഴിവർണ്ണൻെറ ലീലയെക്കേട്ടിട്ടു
ചാലെത്തെളിഞ്ഞുള്ള ദാസിപുത്രൻ

ചാലെ വളന്നൊരു ഭാജനം തന്നിൽ നൽ
പാൽ വെണ്ണ കൊണ്ടന്നു വെച്ചനേരം
ആനായനാരിമാർ നൽകിനിന്നീടിന
ആനായച്ചേരിയിന്നെന്നപോലെ
ആനനം തന്നിൽ വെച്ചാനന്ദമാംവണ്ണം
പാനംതുടങ്ങിനാനാഴിവണ്ണൻ
ഭാജനം കൈവിട്ടു ഭൂതലം തന്നിലെ
പാരാതെ വീണൊരു പാൽവിന്ദു താൻ
ഓടിത്തുടങ്ങി നല്ലോളങ്ങൾ മേളിച്ചു
കേടററ പാലാഴിയെന്നപോലെ
ഗോകുലനാഥന്റെ മായയെക്കണ്ടിട്ടു
നാഗപുരത്തിലെ ലോകരെല്ലാം
വിസ്മിതരായി വിളങ്ങുന്ന നേരത്തു
കശ്മലരായുള്ള കൌരവന്മാർ
നീചനായുള്ളൊരു കേശവൻ വന്നാലി-
ന്നാചാരം ചെയ്യേണ്ടയെന്നിങ്ങിനെ
ബന്ധുക്കളായുള്ള മന്നോരുമായിട്ടു
ചിന്തിച്ചുകണ്ടങ്ങുറച്ചു നേരെ
പാൎത്ഥിവനായ സുയോധനൻ താനപ്പോ-
ളാസ്ഥാനമണ്ഡപം തന്നിൽ നേരെ
ചാലെ വളന്നൊരു സിംഹാസനത്തിന്മേൽ
മേളം കലൎന്നങ്ങിരുന്ന നേരം
ധന്യന്മാരായുള്ള മന്നവരെല്ലാരും
വന്നു നിറഞ്ഞിതു വാരിപോലെ
അക്രൂരന്തന്നോടു കൂടിനിന്നമ്പോടു
നക്രാരി താനങ്ങു മന്ദം മന്ദം
പാദുകമായുള്ള യാനവുമേറിയ-
ങ്ങാദരവോടുപോയ് ചെല്ലുന്നേരം

ഉത്ഥാനം ചെയ്തു പുകണ്ണു നിന്നീടിനാ-
രുത്തമരെല്ലാരും ഭക്തിയോടെ
പാപിയായുള്ള സുയോധനൻ താനപ്പോൾ
കോപിച്ചു നോക്കിനാനങ്ങുമിങ്ങും
കൈബലം പൂണ്ടുള്ള കൈകസിനന്ദനൻ
കൈലാസശൈലമിളക്കുന്നേരം
കാൽവിരൽകൊണ്ടങ്ങമർത്തുനിന്നീടിനാൻ
ബാലേന്ദുമൌലിപണ്ടെന്നപോലെ
കൈടഭവൈരിയമർത്തു കാരണം
പീഠവും കൈവിട്ടു വീഴുന്നേരം
പങ്കജമങ്കതൻകാമുകന്തന്നുടെ-
യംഘ്രിയുഗങ്ങളിലായ്വറിഞ്ഞു
മാധവൻ ചൊല്ലിനാനെന്നതു കണ്ടു താ-
നേതുമറിഞ്ഞില്ലയെന്നപോലെ
ഭൂതലപാലരിൽ വീരനായുള്ള നീ
യാദവനായുള്ള നമ്മെയിപ്പോൾ
വന്ദിച്ചുവെന്നങ്ങു കേൾക്കുന്ന നേരത്തു
നിന്ദിക്കും മററുള്ള മന്നവന്മാർ
ഇഷ്ടമനേകം മുഴുത്തു നിന്നീടിനാൻ
കഷ്ടമില്ലൊന്നിനുമെന്നെയാവു
അബ്ജവിലോചനൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ലജ്ജിതനായ സുയോധനൻ താൻ
സജ്ജനം തന്നുടെ മദ്ധ്യത്തിലിങ്ങിനെ
നിർജ്ജീവനായിട്ടു നിന്നുപോയി
വീരനായുള്ളൊരു ഗംഗാതനൂജനു-
മാര്യനായുള്ളൊരു ദ്രോണർ താനും
ശക്തനായുള്ളൊരു ദ്രോണിയുമെത്രയും
ഭക്തനായുള്ള കൃപാചാര്യനും

സഞ്ജയനുമ്പായ മററുള്ള ലോകരും
അഞ്ജലിചെയ്തു പുകണ്ണു പിന്നെ
രത്നമയമായ സിംഹാസനത്തിന്മേ-
ലഗ്നിളക്കായുള്ള ദേവൻ തന്നെ
അർഗ്ഘ്യം തുടങ്ങിന പൂജയും ചെയ്തങ്ങു
സല്ക്കരിച്ചമ്പോടിരുത്തിനിന്നാർ
ഭക്തനായുള്ളൊരു ദാസീതനൂജൻ താൻ
സത്വരം ചെന്നു വണങ്ങി നേരെ
മെല്ലമെല്ലങ്ങു തലോടിത്തുടങ്ങിനാൻ
പല്ലവം വെല്ലുമപ്പാദപത്മം
അന്ധനായുള്ളൊരു ദന്തിപുരാധിപ-
നന്ധകനാഥനെ കാണ്മതിന്നായ്
മണ്ഡനമാണ്ടു വിളങ്ങിനിന്നീടിന
മണ്ഡപം തന്നിലെ ചെന്നു പിന്നെ
മാധവന്തന്നെയും മാനിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
നീതിയിലങ്ങിനെ നിന്നനേരം
കാർമ്മുകിൽവർണ്ണന്താൻ മന്നവന്തന്നോടു
കാരുണ്യം പൂണ്ടൊരു വാർത്ത ചൊന്നാൻ
ധർമ്മതനൂജൻെറ ചൊല്ലാലെ വന്നു ഞാൻ
നിർമ്മലനായുള്ള നിന്നെക്കാണ്മാൻ
വെച്ചൊരു ചൂതിങ്കൽ തോല്ക്കയാൽ രാജ്യവും
വെച്ചുപോയ് കാനനംതന്നിലെങ്ങും
സന്താപം പൂണ്ടു നടന്നു നിന്നീടിനേ-
നന്തരം കൂടാതെ പന്തീരാണ്ടും
ഘോരമായ്മേവുന്നൊരജ്ഞാതവാസവും
പൂരിച്ചുനന്നു പറഞ്ഞവണ്ണം
അന്നവും പാലും തന്നെങ്ങളെയെല്ലാമെ
ഒന്നായിപ്പാലിച്ചു വെച്ചവണ്ണം

കാൎയ്യങ്ങൾകാരണം സോദരന്മാരുമായി
വൈരമുണ്ടായത്തു പോക്കി നന്നായ്
ഇന്നാദിയായിട്ടിപ്പാരിടമെല്ലാമെ
ഒന്നായിപ്പാലിപ്പാനാകവേണം
മന്നവന്മാൎക്കൊരു സമ്മതമല്ലായ്കിൽ
മുന്നമെപ്പോലെ പകുത്തുതന്നാൽ
അന്നിലം തന്നിലിരുന്നു നിന്നീടുവ-
നെന്നാത്തും വന്നീടായെങ്കിലിപ്പോൾ
പഞ്ചഗ്രാമങ്ങളെ തന്നു നിന്നീടിലും
ചെഞ്ചെമ്മെ നിന്നു പുലൎന്നുകൊള്ളാം
ഇന്നിനവെല്ലാമെയങ്ങു ചെന്നമ്പിനോ-
ടൊന്നിനൊന്നാകാതെയുള്ള വണ്ണം
അച്ഛനെക്കണ്ടു പറഞ്ഞു നിന്നീടുവാ-
നിച്ഛചെന്നീടുന്നിതെന്നും ചൊല്ലി
പാരാതെയെന്നെയയച്ചുനിന്നീടിനാൻ
താർമകളാളുമിക്കോട്ടതന്നിൽ
സാമമായുള്ളൊരു വാക്കിനെക്കേട്ടിട്ടു
ആമോദം പൂണ്ടുള്ള ഭൂമിപാലൻ
പുത്രന്മാരോടു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാ-
നുത്തമരായോരെ കൂട്ടി മേന്മേൽ
പ്രാജ്ഞനായുള്ളൊരു ധൎമ്മതനൂജന്നു
രാജ്യത്തിൽ പാതിയും നൽകിയിപ്പോൾ
പക്ഷഭേദാദികൾ കൂടാതെ നന്നായി
രക്ഷിച്ചുകൊള്ളുവിൻ പുത്രന്മാരേ!
ഇച്ഛയല്ലാതൊരു വാൎത്തകളിങ്ങിനെ-
യച്ഛൻ താൻ ചൊന്നതു കേട്ടനേരം
കോപിച്ചു നിന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
പാപിയായുള്ള സുയോധനൻ താൻ

അന്തകന്തന്നുടെ സൂനുവെയമ്പോടു
ദന്തിപുരാധിപനാക്കിവെപ്പാൻ
എന്തൊരുബന്ധമെന്നെല്ലാരുമൊന്നിച്ചു
ചിന്തിച്ചുകാണാതെ ചൊന്നതെന്തെ
സൽപുത്രരായുള്ള ഞങ്ങളിന്നൊട്ടുമെ
ദുഷ്പുത്രന്മാൎക്കു കൊടുക്കയില്ല
ഉത്തമനായുള്ള നൽധൃതരാഷ്ട്രന്താ-
നിത്തരമോരോന്നെ കേട്ടനേരം
പന്നഗശായിയെ വന്ദിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
കണ്ണുനീരോലോല നിന്നു ചൊന്നാൻ
ഉത്തമമായുള്ള വാൎത്തകളോരോന്നെ
സത്വരം ചെന്നു ഞാൻ ചൊന്നതോറും
പാപിയായുള്ളവർ തന്നുടെ മാനസം
പാറയെപ്പോലെയങ്ങായിക്കൂടി
ശാന്തനായുള്ളൊരു മന്നവനിങ്ങിനെ
ദാന്തനായ് ചൊന്നതു കേട്ടനേരം
കാർമ്മുകിൽവണ്ണൻ താൻ ചാരത്തു നിന്നൊരു
കൌരവവീരരെ നോക്കിച്ചൊന്നാൻ
ഒന്നായി വാഴ്കയും പാതി കൊടുക്കയും
വന്നീടായെങ്കിലിതൊന്നു ചൊല്ലാം
പഞ്ചഗ്രാമങ്ങൾ വഴങ്ങിനിന്നമ്പോടു
ചെഞ്ചമ്മെയൊന്നായി നിന്നുകൊൾവിൻ
ഇങ്ങിനെ കേട്ടൊരു കൌരവനായകൻ
തിങ്ങിന കോപവും പൂണ്ടു ചൊന്നാൻ
മന്നിടം പാതി പകുക്കയെന്നുള്ളതു-
മൊന്നായിപ്പാലിക്കയെന്നുള്ളതും
എന്നിയെയഞ്ചു പുരങ്ങൾ കൊടുക്കയു-
മെന്നുടെ ജീവനുള്ളന്നു വരാ

മൂർഛയനേകം മുഴുത്തു നിന്നീടുന്ന
സൂര്യഗ്രത്തിങ്കലെ മണ്ണുപോലും
പാണ്ഡവന്മാർക്കു കൊടുക്കയില്ലെന്നും നിൻ-
പാണ്ഡിത്യം കേട്ടിട്ടു തേറിനാലും
മല്ലാരിതാനപ്പോൾ ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
കല്യനായുള്ളവൻ തന്നെ നോക്കി
പോരിന്നു നന്നായ്മുതൃന്നുനിന്നമ്പോടു
മാരുതിതന്നുടെ തല്ലു കൊണ്ടാൽ
പാതി പകുക്കയുമൊന്നായി വാഴ്കയു-
മേതുമെ വേണ്ടതില്ലെന്നു ചൊല്ലാം
അന്തകമന്ദിരംതന്നിലിന്നിങ്ങളും
ദന്തിപുരം തന്നിൽ പാണ്ഡവരും
വെവ്വേറെ നിന്നു കഴിച്ചീടുമെന്നതും
കേവലം കേട്ടാലും മന്നവ! നീ
മല്ലവിലോചനൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
തള്ളിയെഴുന്നൊരു കോപത്താലെ
ഇഷ്ടമല്ലാതൊരു വാർത്തകളിങ്ങിനെ
ഒട്ടേറെച്ചൊല്ലുമിദ്ദുഷ്ടൻ തന്നെ
ഒട്ടുമെ വൈകാതെ പാശത്തെകൊണ്ടന്നു
കെട്ടിനിന്നീടുക വേണ്ടതിപ്പോൾ
ധൃഷ്ടനായുള്ളൊരു മാരുതിയുണ്ടല്ലൊ
കെട്ടഴിച്ചമ്പോടു കൊണ്ടുപോവാൻ
അഗ്രജനിങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ഉഗ്രനായുള്ളൊരു ദുശ്ശാസനൻ
പാശവും കൊണ്ടങ്ങു ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
കേശവന്തന്നുടെ മായയാലെ
വാരിധിപോലെ നിറഞ്ഞുള്ള ലോകരും
ചാരത്തു മേവുന്ന ദാരുകളും

വാരണജാലവും വാജികൾ രാശിയും
പാരുററു മേവുന്ന തൂണുകളും
മഞ്ഞൾ പിഴിഞ്ഞുള്ള കൂറയും പൂണ്ടുനി-
ന്നഞ്ജനം വെന്ന നിറം ധരിച്ചു
നന്നാലു കൈകളായ്നിന്നതു കാണായി
പന്നഗശായിതാനെന്നപോലെ
പങ്കജലോചനനേവനെന്നിങ്ങിനെ
ശങ്കയും പൂണ്ടങ്ങുഴന്നു മേന്മേൽ
ദുഷ്ടനായുള്ളവൻ കെട്ടുവാൻ വല്ലാതെ
പൊട്ടനായങ്ങിനെ നിന്നുപോയി
വിശ്വത്തിന്നുള്ളിൽ വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
നിശ്ചലരൂപത്തെ കാട്ടുവാനായ്
ഭക്തനായ്മേവുന്നൊരംബികാപുത്രന്നു
നേത്രങ്ങൾ നൽകിനാൻ കാർവർണ്ണൻ താൻ
പാതകവൈരിതാൻ കാട്ടിനിന്നീടിന
കൌതുകമോരോന്നേ കണ്ടുചൊന്നാൻ
ദൃഷ്ടികൊണ്ടെന്നുടെ പുത്രന്മാർ ചെയ്യുന്ന
ദുഷ്ടതയൊന്നുമെ കാണാഞ്ഞാനായ്
ഒട്ടുമെ വൈകാതെ നഷ്ടമാക്കീടുക
ഇഷ്ടമായ് നൽകിയ ദൃഷ്ടി രണ്ടും
കണ്ണുകൊണ്ടിന്നു ഞാൻ കണ്ടൊരു രൂപമി-
ങ്ങെന്നുമെയെന്നുടെ മാനസത്തിൽ
നിത്യമായമ്പോടു മേവിനിന്നീടുവാൻ
ഭക്തപരായണ! കൈതൊഴുന്നേൻ.
ഉത്തമനായുള്ള മന്നവനിങ്ങിനെ
തത്വമറിഞ്ഞു പറഞ്ഞ നേരം
അന്ധത കൈവിട്ടൊരന്ധകനായകൻ
അന്ധനാക്കീടിനാൻ മുന്നെപ്പോലെ.

മായയെ മെല്ലെ മറച്ചുനിന്നമ്പിനോ-
ടായർകോനായുള്ള തോയജാക്ഷൻ
പാരാതെ പോയങ്ങു പാണ്ഡവർ മേവുന്ന
പാരാളും മന്ദിരം തന്നിൽ പുക്കാൻ.
വന്ദിച്ചു നിന്നൊരു മന്നവന്തന്നോടു
നന്ദകുമാരകന്താനും ചൊന്നാൻ.
കൌരവവീരന്റെ ജീവനമുള്ളനാൾ
പാരിടം കിട്ടുമെന്നോർക്കവേണ്ട
വിഗ്രഹത്തിന്നു മുതിൎക്കയൊയെന്നിയെ
ദുൎഗ്ഗർവം കൈവിട്ടു മുന്നെപ്പോലെ
ദീനവും പൂണ്ടങ്ങു സോദരന്മാരുമായ്
കാനനം തന്നിൽ വസിക്കയൊ താൻ
ഉത്തമനായ നീ വസ്തുത ചിന്തിച്ചി-
ട്ടൊത്തതു ചെയ്താലുമെന്നെ വേണ്ടു.
അന്ധകനാഥൻതാൻ ചൊന്നതു കേട്ടപ്പോ-
ളന്തകസൂനു തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ.
അന്തകഭീതിയകന്നുനിന്നീടുന്ന
ശന്തനുസൂനുവും ദ്രോണർതാനും
ബന്ധുവായുണ്ടല്ലൊ കൌരവനാഥനി-
ന്നെന്തു ഞാൻ വേണ്ടതു തമ്പുരാനെ!
ഭൂലോകപാലകൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
പാലാഴിവൎണ്ണൻ തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ.
ശന്തനുസൂനുവും ദ്രോണരുമെന്നിയെ
അന്തകവൈരി തുണയ്ക്കിലും ഞാൻ
വീരനായുള്ളൊരു പാൎത്ഥനെക്കൊണ്ടുമി-
മ്മാരുതനന്ദനൻതന്നെക്കൊണ്ടും
ഉഗ്രത പൂണ്ടുള്ള വിഗ്രഹം ചെയ്യിച്ചു
നിഗ്രഹിപ്പിച്ചു ജയിച്ചുകൊൾവൻ

ബന്ധുവില്ലാതമിനിക്കിതിനെന്നുള്ളൊ-
രന്ധത കൈവിട്ടിരുന്നാലും നീ.
കാരുണ്യം പൂണ്ടൊരു വാർത്തയേ കേട്ടിട്ടു
പാരിച്ച താപവും മന്ദമായി
ബന്ധുക്കളായുള്ള മന്നവന്മാരുമായ്
സന്തതം ചിന്തിച്ചു കണ്ടു പിന്നെ
സംഗരം വേണ്ടതെന്നിങ്ങനെ കല്പിച്ചു
മംഗലരായുള്ള പാണ്ഡവന്മാർ
ഉച്ചമാണ്ടുള്ളൊരു വൃക്ഷത്തിൻകൊമ്പിന്മേൽ
വെച്ചങ്ങു ബന്ധിച്ച വില്ലുമമ്പും
ആശു പോയ് ചെന്നങ്ങെടുത്തുനിന്നമ്പോടു
പൂജതുടങ്ങിനാരായവണ്ണം
ധന്യനായുള്ളൊരു സൂര്യജന്തന്നുടെ
പന്നഗസായകം തന്നാലുള്ള
ഭീതിയെ തീർത്തങ്ങു ബന്ധുവായുള്ളൊരു
വാസവപുത്രനെ രക്ഷിപ്പാനായ്
ഗംഗാതൻതീരത്തു സേവിച്ചു നില്ക്കുന്നോ-
രംഗപുരാധിപന്തന്നെക്കാണ്മാൻ
അമ്മയായുള്ളൊരു കുന്തിയെപ്പിന്നെയ-
ക്കന്മഷവൈരിയയച്ചു നിന്നാൻ
പാരാതെ പോയൊരു പാണ്ഡവമാതാവു
സൂര്യതനൂജനെ കണ്ട നേരം
നന്മുല രണ്ടും ചുരന്നതുകാരണ-
മെന്മകൻതാനിവനെന്നറിഞ്ഞാൾ
നിർമ്മലയാമിവൾ നന്മുല നൽകുവാൻ
ചെമ്മെ മുതിർന്നങ്ങു ചെല്ലുന്നേരം
കുന്തിതൻനന്മുലയുണ്ടവരാക്കമെ-
യന്തകഭീതിയില്ലൂഴിയിങ്കൽ

എന്നതുകാരണമംബുജലോചനൻ
മന്നവന്മാൎക്ക ജയിപ്പതിന്നായ്
പുള്ളായിച്ചെന്നവൾ കൊങ്കയിലുള്ള പാ-
ലെല്ലാമെ പിന്നെ വറട്ടിനിന്നാൻ
മാതാവു വന്നതിൻകാരണമെല്ലാമെ
നീതിയിൽ ചോദിച്ചറിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ.
ഘോരതയേററവും പൂണ്ടുനിന്നീടുന്ന
പോരിന്നു നേരെ തുനിഞ്ഞു നിന്നാൽ
സോദരനായ്നിന്ന വാസവപുത്രനെ
എയ്തുനിന്നീടുന്ന നാഗബാണം
രണ്ടാമതങ്ങു മയക്കയില്ലെന്നുമെ
തണ്ടാർശരാരിതൻപാദത്താണ
ഇങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടൊരു നേരത്തു
മംഗലമാകട്ടെയെന്നും ചൊല്ലി
പാരാതെ പോന്നിങ്ങു മന്നവന്മാരുടെ
ചാരത്തു മേവിനാൾ കുന്തിദേവി
സൂൎയ്യജൻ ചൊന്നൊരു വാൎത്തകളെല്ലാമെ
മാധവൻതന്നോടു ചൊല്ലിനിന്നാൾ
ഭാരതമായുള്ള പോരു തുടങ്ങുവാൻ
വീരന്മാരമ്പോടു രണ്ടുപാടും
ആനകളാദിയായ്മേവിനിന്നീടുന്ന
സേനകളോടു കലൎന്നു നന്നായ്
ദുഷ്കൃതിയമ്പോടു വേരറുത്തീടുന്ന
നൽക്കുരുക്ഷേത്രത്തിൽ ചെന്നു പുക്കാർ.

അദ്ധ്യായം ൨൪.

ഭാരതയുദ്ധാരംഭം.

പാൎത്ഥിവന്മാരുടെ സംഗരം ചിന്തിച്ചി-
ട്ടാൎത്തനായ്മന്നവൻ മേവുന്നേരം
യോഗിയായുള്ളൊരു വ്യാസമഹാമുനി
നാഗപുരത്തിലകത്തു പുക്കാൻ
പാദതാർ വന്ദിച്ചു സൂനവോടമ്പൊടു
ഖേദിക്കവേണ്ട നീയെന്നും ചൊല്ലി
ചാരത്തു മേവുന്ന സഞ്ജയന്തന്നോടു
പാരുറവുന്നിന്നൊരു വാൎത്ത ചൊന്നാൻ
സന്നദ്ധരായുള്ള മന്നവവീരന്മാ-
രന്യോന്യം ചെയ്യുന്ന വേലയെല്ലാം
എന്നുടെ കാരുണ്യം കാരണമായിട്ടു
നിന്നുടെയുള്ളത്തിൽ തോന്നുമെന്നാൻ
അല്ലൽ പൂണ്ടീടിന മന്നവന്തന്നോടു
ചൊല്ലിനിന്നീടേണമുള്ളവണ്ണം.
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മറഞ്ഞൊരുനേരത്തു
മംഗലനായുള്ള സഞ്ജയൻ താൻ
കല്യന്മാർ ചെയ്യുന്ന വേലകളോരോന്നെ
ചൊല്ലിത്തുടങ്ങിനാൻ മെല്ലെമെല്ലെ
ചാലെ വളൎന്നുള്ള കൈനിലയോരോന്നെ
ചേലകൾകൊണ്ടങ്ങു തീൎത്തുനിന്നാർ

പുഷ്ടമായുള്ളവുന്ന പട്ടിണതന്നെയും
കെട്ടിനിന്നീടിനാരവ്വണ്ണമെ
അക്ഷതം മുമ്പായ സാധനമങ്ങതി-
ലൊക്കവെ കൊണ്ടു നിറച്ചുനിന്നാർ
ധന്യങ്ങളായുള്ളൊരായുധജാലങ്ങ-
ളൊന്നൊന്നെ തീക്കുന്ന ശാലകളിൽ
ഒക്കവെ ചെന്നു നിറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാ-
രക്ഷണമോരോരോ ശില്പികന്മാർ
അമ്പൊടു പാഞ്ചാലനന്ദനൻ പാലിച്ച
വമ്പടക്കോപ്പുകൾ കണ്ടു മേന്മേൽ
സന്താപം പൂണ്ടൊരു കൌരവനായകൻ
ശന്തനുസൂനുവെ നോക്കിച്ചൊന്നാൻ.
വൈരികളായുള്ള പാണ്ഡവവീരരെ
വേരറുത്തമ്പിനോടെന്നെയിപ്പോൾ
പാലിച്ചുകൊള്ളേണം പാരാതെ കണ്ടു നീ-
യാലംബമില്ല മററാരുമെ താൻ
നായകനായിട്ടിസ്സേനയെ പാലിപ്പാൻ
നീയൊഴിഞ്ഞാരെയും കണ്ടില്ലെന്നും
എന്നതു കേട്ടൊരു ഗംഗാതനൂജൻതാൻ
തന്നിലെ ചിന്തിച്ചു കണ്ടു ചൊന്നാൻ
ഉത്തമനായുള്ള ധർമ്മതനൂജനെ
സത്വരം തേടി വരുത്തിയിപ്പോൾ
ഒന്നായിപ്പാലിച്ചിരുന്നുകൊണ്ടീടുകിൽ
നന്നായി വന്നീടും തേറിനാലും
അല്ലായ്കിൽ വന്നീടും നാശങ്ങളെല്ലാമെ
ചൊല്ലാമിന്നിന്നൊടു മെല്ലെയിപ്പോൾ
ധൃഷ്ടനായുള്ളൊരു ദ്രോണരെ വെന്നീടും
ധൃഷ്ടദ്യുമ്നനെന്നറിഞ്ഞാലും നീ

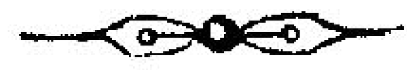
സൂൎയ്യജന്മന്നുടെ കാലനായ്നിന്നീടും
വീരനായുള്ള ധനഞ്ജയന്താൻ
ഘോരനായുള്ളൊരു നീയുമിന്നെത്രയും
വീരന്മാരായുള്ള സോദരരും
മാരുതപുത്രന്റെ ദണ്ഡിന്നു നല്ലൊരു
പാരണയായിട്ടു വന്നുകൂടും
പാൎത്ഥന്നു നേരായ പാൎത്ഥിവന്മാരെയി-
ദ്ധാത്രിയിലൊട്ടുമെ കണ്ടില്ല ഞാൻ
ശക്തനായുള്ളൊരു സൂൎയ്യതനൂജനു-
മൎദ്ധരഥനത്രെ തേരിനാലും
അൎദ്ധരഥനെന്നു കേട്ടോരു നേരത്തു
ക്രുദ്ധനായുള്ളൊരു സൂൎയ്യപുത്രൻ
സത്വരം ചാപവും ബാണവും വെച്ചിട്ടു
പ്രത്യയമായിപ്പറഞ്ഞാനപ്പോൾ.
ശക്തനായുള്ളൊരു ഗംഗാതനൂജന്റെ
യുദ്ധദിനങ്ങളിൽ പത്തുനാളും
ചെണ്ടററുനിന്നുള്ള ചാപവും ബാണവും
പാണികൾകൊണ്ടു തൊടുന്നേനല്ലെ.
എന്നവൻ ചൊന്നതു കേട്ടോരു നേരത്തു
മുന്നേതിലേററവും ഖിന്നനായി
കൌരവനാഥനെക്കണ്ടോരു നേരത്തു
വീരനായുള്ളൊരു ഭീഷ്മർ ചൊന്നാൻ.
പത്തു സഹസ്രം മഹാരഥന്മാരെ ഞാൻ
സത്വരം ചെന്നു കുത്തുന്നു വീഴ്ത്തി
കണ്ടുങ്ങൾ കണ്ടിച്ചു നൽകിനിന്നീടുവ-
നിണ്ടലില്ലേതുമെ തേരിനാലും
നിത്യമായിങ്ങനെ ചെയ്തുനിന്നീടുവൻ
സത്യമിച്ചൊന്നതു തേരിനാലും

ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലിയമ്മന്നവൻതന്നുള്ളിൽ
പൊങ്ങിന വേദന മന്ദമാക്കി
നായകനായ്നിന്ന സേനകൾക്കെല്ലാമെ
ആയാസം പോക്കിനാൻ ഗംഗാപുത്രൻ.
എന്നതു കേട്ടോരു ധർമ്മതനൂജൻതാൻ
മുന്നേതിലേററവും ഖിന്നനായി
ബന്ധുവായുള്ളോരു പങ്കജലോചനൻ
സന്താപം വന്നതു പോക്കുവാനായ്
ശന്തനുസൂനുതൻചാരത്തു പൂകിനാ-
നന്തകസൂനുവും താനുമായി
ഇഷ്ടമായുള്ളോരു പൂജയും ചെയ്തിട്ടു
തുഷ്ടരായങ്ങിനെ നിന്നനേരം
മംഗലനായുള്ള ധർമ്മതനൂജൻതാൻ
ഗംഗാതനൂജനോടൊന്നു ചൊന്നാൻ
ഖിന്നനായിങ്ങിനെ മേവിനിന്നീടുന്നോ-
രെന്നെയും സോദരന്മാരെയും നീ
കാലന്നു ചാലെക്കൊടുപ്പതിന്നായിട്ടോ
പാൽവെണ്ണ തന്നു വളർത്തി മുന്നം
മന്നവന്തന്നുടെ വേദന കണ്ടിട്ടു
ധന്യനായുള്ള വന്താതനും ചൊന്നാൻ.
നിന്നെയും നിന്നുടെ സോദരന്മാരെയും
വെന്നുനിന്നീടുന്നേനല്ലയെന്നും
പത്തുനാളെന്നുടെ യുദ്ധമെന്നിങ്ങനെ
പ്രത്യയം ചെയ്തുതൊടുങ്ങുനേരം
വൈരിയായുള്ള ശിഖണ്ഡിതാനെന്നോടു
പോരിന്നു വന്നു മുതിന്നു നിന്നാൽ
ചാപവും വെച്ചു നടന്നു നിന്നീടുമ്പോൾ
താപവും കൈവിട്ടു കോപത്തോടെ

ശക്തനായുള്ളൊരു വൃത്രാരിനന്ദനൻ
അസ്ത്രങ്ങളേല്പിച്ചു വീഴ്ത്തി നേരെ
വീരന്മാർ കോലുന്ന സംഗരം കാണ്മാനായ്
പാരുററ സായകശയ്യതന്മേൽ
ആത്തിയും കൂടാതെ ചേൎത്തുനിന്നീടുവാൻ
തീൎത്തുചൊല്ലേണമിന്നിങ്ങളപ്പോൾ
ഇങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടോരു നേരത്തു
മംഗലമൂൎത്തിയും ധൎമ്മജന്മം
കല്യനായുള്ളൊരു ശല്യരെക്കണ്ടിട്ടു
ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ മെല്ലെയപ്പോൾ
അമ്മാമനായുള്ള നീയുമിന്നിങ്ങനെ
നമ്മെ മറന്നിങ്ങു നിന്നിതെന്നാൽ
ഭാസ്കരപുത്രനും പാൎത്ഥനും തങ്ങളിൽ
നേക്കുനേർനിന്നു പൊരുന്ന നേരം
ധന്യനായുള്ള നീ തേരിൽ നിന്നീടുകിൽ
വെന്നുനിന്നീടുവനല്ലയായ്കിൽ
ഒത്തുകൊണ്ടേതാനമൊന്നു നിമിത്തമായ്
തേൎത്തടം കൈവിട്ടു നീങ്ങുവാനായ്
ആത്തനായുള്ള ഞാൻ നിന്നോടു ചെഞ്ചമ്മേ
കാൽത്താരിൽ കുമ്പിട്ടു വന്ദിക്കുന്നേൻ
ഇങ്ങിനെ മന്നവൻ ചൊന്നതു കേട്ടപ്പോ-
ളങ്ങിനെയെന്നു വഴങ്ങി മേന്മേൽ
സമ്മാനിച്ചമ്പോടയച്ചോരു നേരത്തു
കന്മഷവൈരിയും ധൎമ്മജന്മം
വൈകാതെ പോന്നിങ്ങു തന്നുടെ തന്നുടെ
കൈനിലതന്നിലകത്തു പുക്കാർ.

അദ്ധ്യായം ൩൰൫

ഭീഷ്മരുടെ യുദ്ധം.

ഭാരതമായുള്ള പോരു തുടങ്ങുവാൻ
വാരിധിനേരൊത്ത സേനയുമായ്
ഘോരനായുള്ളൊരു പാഞ്ചാലപുത്രനും
വീരനായുള്ളോരു ഗാംഗേയനും
ദേശികന്മാരെയും വന്ദിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
കേശവന്തന്നെയുമുള്ളിൽ നണ്ണി
തന്നുടെ തന്നുടെ ചിഹ്നങ്ങൾ പൂണ്ടുനി-
ന്നുന്നതമായുള്ള തേരിലേറി
ഖഡ്ഗം തുടങ്ങിയുള്ളായുധമോരോന്നെ
നൽക്കരം തോറും ധരിച്ചു നന്നായ്
സന്നദ്ധരായങ്ങു നിന്നതു കണ്ടിട്ടു
ധന്യനായുള്ള ധനഞ്ജയൻതാൻ
സൂരികളായ ജനങ്ങളോടെന്നമെ
പോരിന്നു യോഗ്യമില്ലെന്നും ചൊല്ലി
ചാപവും ബാണവും ചാടിനിന്നെത്രയും
താപവും പൂണ്ടങ്ങു നിന്നനേരം
നിത്യനായുള്ളൊരു പങ്കജലോചന-
നുത്തമഗാഥകളോതിയോതി
ഉഗ്രനായുള്ളൊരു മന്നവന്തന്നുടെ
വ്യഗ്രതതന്നെയും പോക്കി നേരെ

ഭൂതലമൊക്കെ കുലുങ്ങുമാറൊച്ചയി-
ലൂതിനിന്നീടിനാൻ പാഞ്ചജന്യം
ഘോരനായുള്ള ധനഞ്ജയൻതാനപ്പോൾ
പാരാതെയൂതിനാൻ ദേവദത്തം
കുററമായുള്ളതകററിനിന്നമ്പിനോ-
ടററമില്ലാതെ ജയം വരുത്തും.
വീരശംഖൂതിനാൻ ധമ്മതനൂജൻതാൻ
പാരിടമൊക്കക്കുലുങ്ങുംവണ്ണം
ജംഭാരിമുമ്പായ ദേവകളെല്ലാരു-
മംബരം തന്നിൽ നിറഞ്ഞാരപ്പോൾ
പാരുററുനിന്നൊരു പൂമഴ പെയ്തുടൻ
ഭേരിതൻനാദവും പൂരിച്ചപ്പോൾ
പാലിച്ചുപോരുന്ന മന്നവവീരന്മാർ
ചേലകൾകൊണ്ടങ്ങു വീയുന്നേരം
കേട്ടററു മേവുന്ന സാഗരം കണ്ടിട്ടു
ചാടുന്ന വന്നദിയെന്നപോലെ
പെട്ടന്നു ചെന്നു പിണങ്ങി നിന്നീടിനാർ
ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻതൻെറ സേനയെല്ലാം
വേലോടു ശൂലവും വെണ്മഴുജാലവും
ചാലെ വളന്ന ശതഘ്നി മററും
മുൽഗരം തോമരം വാൾമരം പാരയും
ചക്രവും കുന്തവും വജ്രങ്ങളും
പാരം പുളച്ചു നടന്നുതുടങ്ങീതാ-
വീരന്മാർ തമ്മുടെ മെയ്യിലെങ്ങും
ധൂളിയായുള്ളൊരു കാളപയോദങ്ങൾ
നാളതാർകാന്തനെ മൂടീതപ്പോൾ
ചക്രം തുടങ്ങിയുള്ളായുധജാലമാം
നക്ഷത്രജാലങ്ങളുണ്ടായ്വന്നു

ഘോഷങ്ങളായുള്ള പാഴിടിനാദങ്ങ-
ളൂഴികളൊക്കെക്കലുങ്ങിനിന്നു
വന്മദം പൂണ്ടുള്ള മന്നവന്മാരുടെ
നന്മകുടങ്ങളിൽ ചെന്നുനിന്നു
കോമളരത്നങ്ങൾതന്നുടെ കാന്തിയാം
തൂമിന്നൽ പാരമെഴുന്നതപ്പോൾ
അശ്വങ്ങൾ തന്നുടെ വേഗമാം വായുവു-
മുച്ചത്തിലാമ്മാറടിച്ചുനിന്നു
മീനങ്ങളായുള്ള സായകജാലമാം
പേമഴ തൂകിത്തുടങ്ങി തിണ്ണം
ധർമ്മജൻതന്നോടു ചെന്നെതൃത്തീടിനാ-
നമ്മാമനായുള്ള ശല്യരപ്പോൾ
വീരനായുള്ളൊരു മാരുതനന്ദനൻ
കൌരവനാഥനോടവ്വണ്ണമെ
ഗാംഭീര്യം പൂണ്ടുള്ള ഗംഗാതനൂജനും
വമ്പനായുള്ള ധനഞ്ജയനും
കാണുന്നോർ കണ്ണിന്നു കൌതുകമാംവണ്ണം
ചേണുററുനിന്നു പിണഞ്ഞൊരപ്പോൾ
ചങ്ങലപൂണ്ടുള്ള ദണ്ഡുമായാനകൾ
സംഗരഭൂതലംതന്നിലെങ്ങും
മുററിനിന്നീടുന്ന സേനകളെല്ലാമെ
അററംവരുത്തി നടന്ന നേരം
ജാനകീവല്ലഭന്തന്നുടെ ചൊല്ലാലെ
വാനരവീരന്മാരോരോ ദിക്കിൽ
ചാലെ വളൎന്നുള്ള സേതുവെ നിൎമ്മിപ്പാൻ
ശൈലങ്ങൾ കൊണ്ടന്നു വെച്ചപോലെ
വിക്രമം പൂണ്ടുള്ള നൽക്കരിവീരരെ-
യൊക്കവെ കൊന്നു നിരത്തി നിന്നാൻ

ചാരാതെ പിന്നെയും മാരുതനന്ദനൻ
കൌരവന്മാരോടെതിർത്തനേരം
കണ്ടുനിന്നീടിന ഗംഗാതനൂജൻതാൻ
വിണ്ടലർകോനുടെ നന്ദനനെ
അമ്പുകൾകൊണ്ടു വശംകെട്ടത്തെത്രയും
വമ്പനായുള്ളൊരു മാരുതിയെ
കൊല്ലാതെ കൊന്നു വശം കെടുത്തെന്നതു
കണ്ടൊരുനേരം ധനഞ്ജയൻതാൻ
ചീററം തിരണ്ടങ്ങു ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
മാററാനായുള്ളവനെയ്തു ബാണം
പാരം മുഴങ്ങി വരുന്നതു കണ്ടിട്ടു
തേർ തിരിച്ചീടിനാൻ വാരിജാക്ഷൻ
വായ്പെട്ടു പോയൊരു ബാണത്തെക്കണ്ടിട്ടു
പാരിച്ച കോപത്താൽ മന്നവൻതാൻ
വൃഷ്ണികൾനാഥൻതൻനെററിത്തടംതന്നി-
ലുഷ്ണമായുള്ളൊരു ബാണമെയ്താൻ
സായകം ചെന്നു തറച്ചൊരു നേരത്തു
തോയജലോചനൻകോപത്താലെ
ചക്രമെടുത്തുപിടിച്ചുനിന്നമ്പോടു
ദിക്കുകളെല്ലാമെ വിളങ്ങുംവണ്ണം
ഉജ്ജ്വലിപ്പിച്ചതു കണ്ടൊരു നേരത്തു
അർജ്ജുനൻ മോഹിച്ചു തേരിൽ വീണാൻ
ജ്വാലകളേല്ക്കയാൽ പാരിച്ച വമ്പട-
ജാലങ്ങളൊക്കെ മുടിഞ്ഞുകൂടി
തള്ളി വരുന്നൊരു ചക്രത്തെയേതുമ-
ങ്ങുള്ളേറെയുള്ളിൽ ഭയപ്പെടാതെ
ഭക്തി പൊഴിഞ്ഞു പുകണ്ണൊരു നേരത്തു
നിത്യനായുള്ളൊരു കൊണ്ടൽവർണ്ണൻ

കത്തിയെഴുന്നോരു ചക്രത്തെത്തന്നെയും
സത്വരം തങ്കലടക്കി നിന്നാൻ
മോഹിച്ചുവീണൊരു പാണ്ഡവന്തന്നുടെ
മുന്നിൽ വെച്ചീടിനാൻ ചെന്നവണ്ണം
വമ്പനായുള്ളവന്തന്നുടെ സംഗരം
ഒമ്പതുനാളും കഴിഞ്ഞുതായി
താലദ്ധ്വജംകൊണ്ടലംകൃതമായിട്ടു
ചാലെ വളർന്നോരു തേരിലേറി
കാലംപുലർന്നു കണ്ടോരു നേരത്തു
കാലന്നു തുല്യനാം മന്നവൻതാൻ
കോമളനായ ധനഞ്ജയൻതന്നുള്ളി-
ലാമയമേററവും പൊങ്ങുംവണ്ണം
ആയതമായുള്ള സായകജാലങ്ങൾ
ആപാദമസ്തകത്തോളമെയ്താൻ
രുഷ്ടനായുള്ളോരു പാണ്ഡവമദ്ധ്യമൻ
കെട്ടുപെട്ടുള്ളോരു സിംഹം പോലെ
എട്ടാശയെല്ലാമെ ഞെട്ടിച്ചു മേവിനാൻ
ധൃഷ്ടമായുള്ളോരു നാദംകൊണ്ടേ
ജ്യാഘോഷം പൊങ്ങിച്ചു ഭാർഗ്ഗവൻ ചാരത്തു
രാഘവൻ പണ്ടുതാനെന്നപോലെ
പാരാതെ ചെന്നങ്ങെതിർത്തു നിന്നൊരുമ്പയും
വീരത പൂണ്ടു പൊരുന്ന നേരം
ശന്തനുസൂനുതൻ ചാപരഥങ്ങളെ
കന്തീതനൂജൻ തകർത്തുനിന്നാൻ
ചീററം തിരണ്ടോരു മന്നവൻ താനപ്പോ-
ളേററം വളർന്നോരു വില്ലെടുത്താൻ
ധന്യങ്ങളായുള്ള ബാണങ്ങൾകൊണ്ടങ്ങു
പിന്നെയുമെയ്തു മുറിച്ചു പാർത്ഥൻ

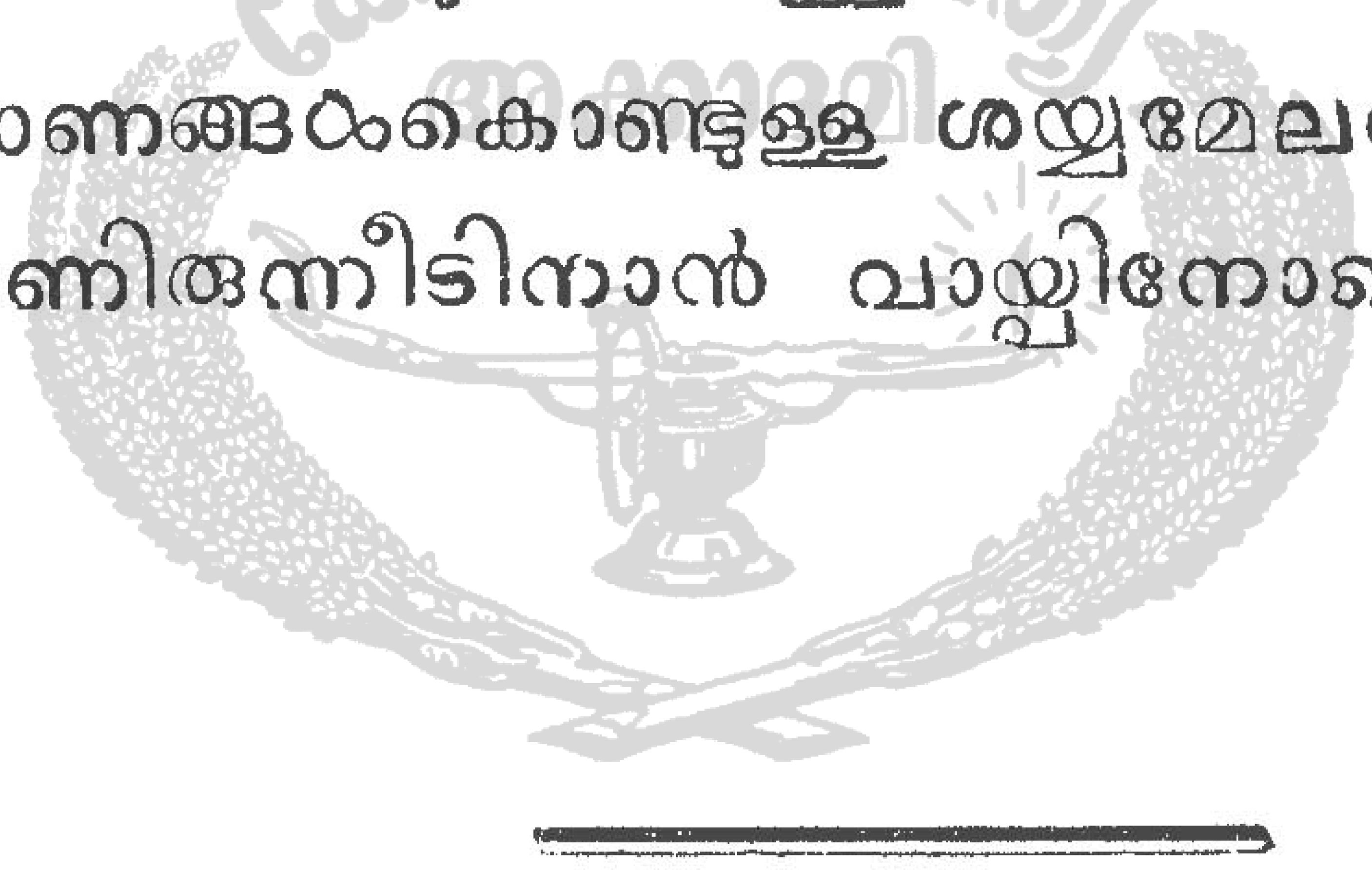
പററാത കൈബലം പൂണ്ടൊരു മന്നവൻ
മറെറാന്നെടുത്തു കുലച്ചാനപ്പോൾ
തെറെറന്നു ഭേദിച്ച പാണ്ഡവമദ്ധ്യമൻ
മറെറാന്നു മറെറാന്നതിൻപിന്നാലെ
കുററംവരുത്തിനിന്നാററമില്ലാതോളം
ചുററും നിരത്തിനാൻ പോക്കളത്തിൽ
പുത്തനായുള്ളൊരു ചാപവും തേരുമായ്
സത്വരം ചെന്നു പൊരുന്ന നേരം
ചാരത്തു വന്നിങ്ങു തുള്ളുന്നതെന്തിനു
ദൂരത്തുനിന്നാലുമെന്നും ചൊല്ലി
അസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടൊരു യോജന ദൂരത്ത-
ങ്ങത്തേർ നടത്തിനാനർജ്ജുനൻതാൻ
മുന്നോക്കിവന്ന രഥത്തിന്നങ്ങെത്രയും
പിന്നോക്കമായിതു യാനവേഗം
പോരായ്മ വന്നൊരു മന്നവവീരൻ താൻ
പാരിച്ച കോപത്താലെയ്തു നേരെ
വാരിജനേത്രനും വാരിജവീരന-
മാരോഹിച്ചീടിന സ്യന്ദനത്തെ
മുപ്പത്തുമെമ്പത്തും വിംശതിസംഖ്യയും
വില്പാടു ദൂരത്തു നീക്കിനിന്നാൻ
വീരനായുള്ളൊരു ഭീഷ്മർതൻതേരത്രെ
ദൂരത്തു പോയതെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
സന്തോഷം പൂണ്ടൊരു കുന്തീതനുജനോ-
ടന്ധകനാഥൻ തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ.
മന്നിടമൊക്കെയകത്തെടുത്തീടുന്നോ-
രെന്നെയും വാനരവീരനെയും
ഉന്നതമായുള്ള സ്യന്ദനം തന്നെയും
നിന്നെയുമൊക്കെയൊരമ്പു തന്നാൽ

നീക്കിനിന്നീടുവാൻ ഭീഷ്മരൊഴിഞ്ഞു മ-
റവ്വക്കരായുള്ളവരില്ല പാരിൽ
മംഗലദേവതാതന്നുടെ കാമുക-
നിങ്ങിനെ ചൊന്നങ്ങു നിന്ന നേരം
ആത്തനായുള്ളൊരു പാത്ഥനെത്തന്നെയും
പാത്താരിൽമാത്തുതൻകാന്തനെയും
കേതുതന്മീതെ വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
വാതജന്തന്നെയും തേത്തടവും
മൂടിനിന്നീടിനാൻ കേടററ മേഘങ്ങൾ
ചൂഴററ ഭാനുവെയെന്നപോലെ
പിന്നെയണഞ്ഞു പ്രതിജ്ഞാതന്മാരെയും
കൊന്നുവീഴ്ത്തീടിനാൻ മുന്നെപ്പോലെ.
വാരിജലോചനൻതന്നുടെ ചൊല്ലാലെ
വീരത പൂണ്ട ശിഖണ്ഡിയപ്പോൾ
ശത്രുവായുള്ളവൻ തന്നുടെ നേരെ ചെ-
ന്നസ്ത്രവും ചാലത്തൊട്ടുത്തുനിന്നു.
കണ്ടൊരു നേരത്തു ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
രണ്ടുമല്ലാതൊരു നിന്നൊടിപ്പോൾ
പോരിന്നു ചാലത്തുനിഞ്ഞുനിന്നീടിനാൽ
പോരായ്മയുണ്ടു നമുക്കു പാരം
തോററുനിന്നീടിനേൻ കണ്ടാലുമെന്നിട്ടു
മാററാനായുള്ളൊരു മന്നവൻ താൻ
ചാപവും നല്ല ശരങ്ങളും ചെഞ്ചമ്മെ
ചാടിനിന്നീടിനാൻ ഭൂതലത്തിൽ
തോററതു കണ്ടു തൊട്ടുത്തൊരു സായകം
മാററി മടങ്ങി ശിഖണ്ഡിയപ്പോൾ
ആത്തനായുള്ളൊരു ഗാംഗാതനൂജൻതാൻ
പാത്ഥനെ നോക്കിപ്പറഞ്ഞാനപ്പോൾ

വില്ലാളിവീരനായുള്ളോയെ! നമ്മെ നീ
നല്ലൊരു സായകശയ്യതന്മേൽ
പാൎത്ഥിവന്മാരുടെ സംഗരം കാണ്മാനായ്
ചേൎത്തുനിന്നീടുകയെന്നിങ്ങിനെ
കല്യനായുള്ള ധനഞ്ജയൻതാനപ്പോൾ
മല്ലാരിതന്നുടെ ചൊല്ലിനാലെ
ആയാസം പൂണ്ടൊരു മന്നവവീരനെ
സായകശയ്യമേലാക്കിനിന്നാൻ
പാരിച്ച താപവും പൂണ്ടുനിന്നമ്പോടു
വാരുററ ബാണത്തിൽ വീണ നേരം
കണ്ടൊരു നേരത്തു മന്നവരെല്ലാരു-
മിണ്ടലും പൂണ്ടു വണങ്ങി മേന്മേൽ
കേണുതുടങ്ങിനാരെന്നതു കണ്ടപ്പോൾ
ക്ഷീണനായുള്ളൊരു ഭീഷ്മർ ചൊന്നാൻ
പാരിടെ പാലനം കാരണമായുള്ള
വൈരവും കൈവിട്ടു ബാലന്മാരെ!
ഭൂതലം പാലിച്ചിരുന്നുകൊണ്ടീടുവിൻ
മാധവൻ പണ്ടു പറഞ്ഞവണ്ണം
അന്നവും തന്നു വളൎത്തൊരു നിന്നെയി-
ങ്ങിന്നിലം തന്നിലൊഴിച്ചു പോയി
മന്നവന്മാരൊടിണങ്ങുകയെന്നതൊ
എന്നുടെ ജീവനുള്ളന്നു ചെയ്യാ.
മന്നവന്തന്റെ പ്രതിജ്ഞയേ കേട്ടിട്ടു
ഖിന്നനായുള്ളൊരു മന്നവൻതാൻ
സാക്ഷാൽ മുരാന്തകൻ കല്പിച്ചതാക്കമെ
നീക്കാവൊന്നല്ലയെന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
തിണ്ണമെഴുന്നൊരു ദാഹത്തെപ്പോക്കുവാൻ
തണ്ണീര നൽകെണമെന്നു ചൊന്നാൻ.

ഖിന്നനായുള്ള സുയോധനൻതാനപ്പോൾ
പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള കമണ്ഡലത്തിൽ
തള്ളിയെഴുന്നൊരു ദാഹത്തെപ്പോക്കുവാൻ
വെള്ളവും ചാലപ്പകൎന്നു വെച്ചാൻ
കൊണ്ടൽനേർവ്വൎണ്ണന്റെ ചൊല്ലാലെയമ്പോടു
വിണ്ടലർകോന്റെ സൂനുവപ്പോൾ
ഭീമമായുള്ളൊരു ജീമൂതസായകം
വ്യോമത്തിലാമ്മാറങ്ങെയ്തശേഷം
ഉമ്പർകോന്തന്നുടെ വാരണംതന്നുടെ
തുമ്പിക്കയ്യോടു സമാനമായി
പാരാതെ വന്നൊരു വെള്ളം കുടിച്ചിട്ടു
പാരിച്ച ദാഹത്തെത്തീൎത്തു ചൊന്നാൻ
ശക്തന്മാരായുള്ള മന്നവവീരരെ
നിത്യവും നിത്യവും കൊന്നൊടുക്കി
എത്രയും ദണ്ഡിച്ചു മേവുന്നൊരെന്നുള്ളിൽ
കത്തിയെഴുന്നൊരു ദാഹം പോവാൻ
അല്പമായുള്ളൊരു ഭാജനം തന്നിൽ നീ
മല്പാടു വെള്ളം പകൎന്ന നേരം
ശത്രുക്കളോടു ജയിച്ചുനിന്നീടുവാ-
നെത്രയും ബുദ്ധിമാനെന്നറിഞ്ഞേൻ
പാരാതെ കണ്ടിന്നു വൈരവും കൈവിട്ടു
പാരിടം പാതി പകുത്തു നൽകി
വാണുകൊണ്ടീടുകിൽ നാലഞ്ചുനാളിന്നു
പ്രാണങ്ങൾ പാലിച്ചിരുന്നുകൊള്ളാം
ഉത്തമമായുള്ള വാൎത്തകൾ പിന്നെയും
സത്വരമിങ്ങിനെ കേട്ട നേരം
തൈലവുമന്നവും തന്നുനിന്നെങ്ങളെ
ചാലെ വളൎത്തിന നിന്നെയിപ്പോൾ

ഇന്നിലം തന്നിലൊഴിച്ചുപോയെന്നമെ
മന്നിടം പാതി കൊടുക്കയില്ല.
ഖിന്നനായുള്ളൊരു കൌരവനായകൻ
പിന്നെയുമിങ്ങിനെ ചൊന്ന നേരം
കേവലനായോരു ഗംഗാതനൂജൻതാ-
നാവതില്ലേതുമെയെന്നും ചൊല്ലി
ഉത്തമലോകമാം സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ചെല്ലുവാ-
നുത്തരായനം വന്നെത്തുവാനായ്
ദേവകീസൂനുവായ് മേവുന്ന ദേവൻതൻ-
ചേവടി രണ്ടും തന്നുള്ളിലാക്കി
ബാണങ്ങൾകൊണ്ടുള്ള ശയ്യമേലമ്പോടു
വാണിരുന്നീടിനാൻ വാഴ്വിനോടെ.

അദ്ധ്യായം ൨൬

ദ്രോണാചാൎയ്യരുടെ യുദ്ധം.

വീരനായുള്ളോരു ഭീഷ്മർതൻവൈഭവ-
മോരോന്നെ ചിന്തിച്ചു കണ്ട നേരം
ഘോരനായുള്ളോരു കൌരവനായകൻ
വേരോടു വേറായ ദാരുപോലെ
കത്തിയെഴുന്നോരു സന്താപംകൊണ്ടവൻ
ചിത്തം മറന്നു മയങ്ങിവീണാൻ.
കോഴ പൂണ്ടീടുന്ന സോദരന്മാരെല്ലാം
ചൂഴവും വീണങ്ങു കേണാരപ്പോൾ
ബന്ധുക്കളായുള്ള മന്നവവീരരും
സന്താപം പൂണ്ടുള്ള മന്ത്രികളും
മാലേയം ചാലെക്കലൎന്നുനിന്നീടുന്ന
പ്രാലേയംകൊണ്ടു തളിച്ചാരപ്പോൾ
വീതുനിന്നീടിനാർ വേദന പോവാനായ്
നീതികളോരോന്നെയോതിനിന്നാർ
ഈരേഴുപാരിന്നും കാരണമായുള്ള
നാരായണൻതന്നെ തേരിലാക്കി
പോരിന്നു വന്നോരു പാൎത്ഥനെ വെൽവാനായ്
പാരിടംതന്നിലിന്നാരുമില്ലെ
വമ്പനായുള്ളൊരു ജംഭാരിപുത്രൻെറ-
യമ്പുകൾ ചാലെ വരുന്ന നേരം

ചേണാറുനിന്നു ചെറുത്തുനിന്നീടുവാൻ
ദ്രോണരേ ചെന്നെനിസ്സേവിക്കേണം.
അല്ലലും കൈവിട്ടു വല്ലാതെകണ്ടിപ്പോഠം
വില്ലാളിവീരനാം കണ്ണൻതന്നെ
വെച്ചുനിന്നീടിന ചാപവും ബാണവും
അച്ചനചെയ്തു ധരിപ്പതിന്നായ്
പ്രാജ്ഞനായുള്ളൊരു ഗംഗാതനൂജനോ-
ടാജ്ഞയും കൊള്ളേണം വൈകാതെ പോയ്
ഇങ്ങിനെ കേട്ടൊരു കൌരവനായക-
നംഗപുരാധിപനോട്ടും കൂടി
ഗംഗാതനൂജൻെറ ചാരത്തു ചെന്നുനി-
ന്നങ്ങിനെതന്നെയെന്നാചരിച്ചാൻ
പാരാതെ പോന്നിങ്ങു ദേശികൻതന്നുടെ
പാദങ്ങഠം വന്ദിച്ചുനിന്നു ചൊന്നാൻ
തന്ത്രിയും കൈവെടിഞ്ഞിന്ദ്രജൻതന്നെയും
ചന്ദ്രാംശുശുഭ്രതരാം ബാലരേയും
കൈതവം പൂണ്ടുള്ള മാരുതിതന്നെയും
കേവലം വെന്നെന്നെപ്പാലിക്കേണം.
ധന്യനായുള്ളൊരു കൌരവനായകൻ
ഖിന്നനായിങ്ങിനെ ചൊന്ന നേരം
കേശവസൂതനാം പാൎത്ഥനെ വെല്ലുവാ-
നാശയേക്കോലേണ്ട പാരിലാരും
പാതകവൈരിതാൻ സൂതനായ്മേവുന്ന
വാസവസൂനുവെ നാളെ നിങ്ങഠം
എന്നുടെ ചാരത്തു വാരാതെ കൊള്ളുകിൽ
മന്നവന്മാരെല്ലാം നോക്കിനില്ക്കെ
അന്തകസൂനുവെയന്തരം കൂടാതെ
ബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുതന്നു നൽകുവൻ ഞാൻ

ആയ്യനായുള്ളൊരു ദേശികനിങ്ങിനെ
വീരത പൂണ്ടു പറഞ്ഞ നേരം
സൂയ്യജൻ മുമ്പായ ചേവകന്മാരെല്ലാം
വീരനായുള്ള കിരീടിതന്നെ
പോക്കളംതന്നിൽ ചെറുത്തുനിന്നീടുവാ-
നാക്കാവോന്നല്ലെന്നു നിന്ന നേരം
ശക്തരായുള്ള ത്രിഗത്തന്മാർ വന്നിട്ടു
പ്രത്യയമായിപ്പറഞ്ഞാരപ്പോൾ
വായുജകേതുവാം വാസവപുത്രനെ
ബാധകൂടാതെ ചമയ്ക്കുമെങ്ങൾ
സന്താപം കൈവെടിഞ്ഞന്തകസൂനവെ
ബന്ധിക്കാമെങ്കിലോ ബന്ധിച്ചാലും.
തങ്ങളിലിങ്ങിനെ പ്രത്യയം ചെയ്കുന്നു
ധമ്മതനൂജൻതാൻ കേട്ട നേരം
ബന്ധുവായുള്ളൊരു കേശവന്തന്നോടു
സന്താപം പൂണ്ടു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
എന്നതു കേട്ടോരു പങ്കജലോചനൻ
തന്നിലെ പുഞ്ചിരി തൂകിച്ചൊന്നാൻ.
സൂയ്യനുദിക്കേണം പശ്ചിമഭാഗത്തു
നാരിമാരാകേണം നാമെല്ലാരും
വ്യോമമായ്മേവേണം മേദിനിയെല്ലാമെ
ഭൂമിയായ്മേവേണമാകാശംതാൻ
കീഴ്പ്പെട്ടു പാടുന്ന വൻനദിയെല്ലാമെ
മേല്പെട്ടു പോകയും വേണമെല്ലോ
ഇന്നിവൻ ചെയ്ത പ്രതിജ്ഞകളെല്ലാമെ
നന്നായിപ്പൂരിച്ചുകൊള്ളുന്നാകിൽ
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലിയമ്മന്നവന്തന്നുടെ
പൊങ്ങിന വേദന മന്ദമാക്കി

വാരിജലോചനൻ മേവിനിന്നീടുമ്പോൾ
സൂര്യനും വന്നിങ്ങു പൊങ്ങിതായി
പ്രത്യയം ചെയ്ത ത്രിഗർത്തന്മാരെല്ലാരും
യുദ്ധത്തിനായി വിളിച്ചാരപ്പോൾ
വാരിജലോചനന്തന്നുടെ ചൊല്ലാലെ
വീരനായുള്ള ധനഞ്ജയൻതാൻ
പോവതിനായിത്തുനിഞ്ഞൊരു നേരത്തു
ഗോവിന്ദൻതന്നുടെ ചൊല്ലിനാലെ
സാത്യകീതാനിങ്ങു നിന്നുകൊണ്ടീടിനാൻ
പാർത്ഥിവവീരനെപ്പാലിപ്പാനായ്
വമ്പരായുള്ള ത്രിഗർത്തന്മാരെല്ലാരും
ജംഭാരിതന്നുടെ നന്ദനനെ
തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന കോപവും പൂണ്ടുടൻ
സംഗരംചെയ്തങ്ങു നീങ്ങിനീങ്ങി
പോക്കളം കൈവിട്ടു പോയൊരു നേരത്തു
ഭാസ്കരപുത്രനും താനുമായി
ധർമ്മജന്തന്നെ വിളിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ
വന്മദം പൂണ്ടൊരു ദേശികൻതാൻ
ശത്രുതൻനാദത്തെ കേട്ടൊരു നേരത്തു
സത്വരം തന്നുടെ തേരിലേറി
പെട്ടെന്നു ചെന്നു പിണങ്ങിനിന്നീടിനാൻ
ദുഷ്ടനായുള്ളൊരു ധൃഷ്ടദ്യുമ്നൻ
കേതുവെച്ചാലെ മുറിച്ചുനിന്നീടിനാൻ
സൂതനെത്തന്നെയുമവ്വണ്ണമെ.
മാനിയായുള്ളൊരു ദ്രോണർതാനന്നേരം
ആനയെക്കണ്ടൊരു സിംഹംപോലെ
കോപിച്ചു ചെന്നങ്ങു മന്നവന്തന്നുടെ
ചാപരഥങ്ങൾ തകർത്തു വീഴ്ത്തി

ഏഴമ്പുകൊണ്ടവൻ തന്നെയും ചെഞ്ചമ്മെ
കോഴപ്പെട്ടത്തങ്ങ ചെല്ലുന്നേരം
തന്നുടെ താതനെ പാലിപ്പാനായിട്ട
ചെന്നെത്തിടിനാൻ സൌഭദ്രൻതാൻ
സിംഹപരാക്രമനാമവൻതന്നെയും
മോഹിപ്പിച്ചമ്പോട്ട ദേശികൻതാൻ
അഗ്രജൻതന്നെയണഞ്ഞത്തു കണ്ടിട്ട-
ങ്ങുഗ്രനായുള്ളൊരു ഭീമസേനൻ
ഇക്ഷുസമൂഹത്തിൽ പുക്ക നിന്നീടിന
നല്ലൂരിവീരൻതാനെന്നപോലെ
മാനിയായുള്ളൊരു ദേശികന്തന്നുടെ
സേനകളൊക്കെയൊട്ടക്കി നേരെ
തന്നുടെ കയ്യിലുള്ളായുധജാലവു-
മുന്നതമായുള്ള തേത്തടവും
ഉച്ചമാണ്ടീട്ടന്നോരായുധംകൊണ്ടങ്ങ
തച്ചു തകത്തങ്ങ വീഴുന്നേരം
കാലനു തുല്യനായുള്ളൊരു ദേശികൻ
വേലെറിഞ്ഞീടിനാൻ തോല്ക്കയാലെ.
ആലസ്യം പൂണ്ടവൻ മേവുന്ന നേരത്തു
ഭൂലോകപാലനെച്ചെന്നണഞ്ഞാൻ
മാരുതവേഗത്താൽ വാരിധിവീചികൾ
പാരത്തിൽ വന്നിങ്ങ പായുംപോലെ
ആരണവീരന്റെ തേരിൽവന്നേറി ത-
മ്മാരുതിതന്നുടെ സേനയപ്പോൾ
പാരുററ സായകമായുള്ള വായുവാൽ
ദൂരത്തു നീക്കി വൻകോപത്തോടെ
അന്തകതുല്യനായ്മേവുന്ന ദേശിക-
നന്തകസൂനുവെ കണ്ടു ചൊന്നാൻ

ഭൂതലമാകുന്ന നാരിയെക്കാമിച്ചു
സോദരഭാവവും കൈവെടിഞ്ഞു
സംഗരം ചെയ്യുന്ന നിങ്ങളിലാരെയി-
നാംഗീകരിക്കുന്നതിന്നിവൾതാൻ
എന്നറിഞ്ഞീടേണമെന്നങ്ങു ചിന്തിച്ചു
നിന്നെപ്പിടിച്ചങ്ങു കൊണ്ടുപോവാൻ
മന്നവൻചൊല്ലാലെ സന്നദ്ധനായിട്ടു
വന്നതും ഞാനിപ്പോഴെന്നും ചൊല്ലി
അമ്പുകളാവോളം തൂകിനിന്നീടുമ്പോൾ
വമ്പനായുള്ളൊരു ധർമ്മപുത്രൻ
വന്നുവന്നീടുന്ന ബാണങ്ങളെല്ലാമെ
ഭിന്നിച്ചു ഭൂതലംതന്നിലാക്കി
അശ്വങ്ങളെല്ലാമെ വീഴ്ത്തിനിന്നീടിനാ-
നച്ഛമായുള്ളൊരു തേർത്തടവും
ബാണങ്ങളെയ്തോരു ദ്രോണരെത്തന്നെയും
ക്ഷീണനാക്കീടിനാനേറ്റമേററം.
ഭൂപതിതന്നുടെ ചാപത്തെ ഛേദിപ്പാൻ
കോപത്തെപ്പൂണ്ടൊരു ദ്രോണരപ്പോൾ
ബന്ധുമായ്വന്നവൻ ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
ബന്ധി താനെന്നുള്ള ശങ്കയാലെ
മാനവും കൈവിട്ടു സേനകളെല്ലാമെ
ദീനത പൂണ്ടങ്ങു മണ്ടിനിന്നു
ഖൾഗത്തെ കൈക്കൊണ്ടു ചൊല്ലേറ്റൊണ്ട മന്നവ-
നഗ്ഗദതന്നെ മുറിച്ചു നേരം
ഖേതിയും ചർമ്മവും കൈക്കൊണ്ടു ചെഞ്ചമ്മെ
ഭൂതലപാലകൻ ചെല്ലുന്നേരം
ബാണങ്ങൾകൊണ്ടങ്ങു വാളു മുറിച്ചുടൻ
ക്ഷോണിപൻതന്നെയണഞ്ഞനേരം

ആര്യനായുള്ളൊരു ധമ്മതനൂജൻതാൻ
നാരായണ ഹരിയെന്നും ചൊന്നാൻ.
മൃത്യു വന്നീടുമ്പോൾ നാമങ്ങൾ ചൊൽകയാൽ
ഭക്തനായുള്ളോരജാമിളനെ
കാലന്റെ ദൂതന്മാർ വന്നണഞ്ഞീടുമ്പോൾ
പാലിച്ചാനല്ലൊ പണ്ടെന്നപോലെ
ദ്രോണർതൻകൈവശത്തായെന്നു ചിന്തിച്ചു
ക്ഷീണനായുള്ളോരു മന്നവനെ
വേദന കൂടാതെ പാലിച്ചു കൊള്ളുവാൻ
യാദവനായകനായ ദേവൻ
പാൎത്ഥിവവീരന്റെ മുമ്പിലങ്ങാക്കിയാൻ
തേത്തടംതന്നെയും പാൎത്ഥനേയും
ക്ഷീണനായുള്ളൊരു ദ്രോണർതാനെത്രയും
നാണവും കെട്ടു മടങ്ങിയപ്പോൾ
രുഷ്ടനായുള്ളൊരു മാരുതനന്ദനൻ
പെട്ടെന്നു ചെന്നങ്ങെതിൎത്തു പിന്നെ
വന്നെതൃത്തീടിന കൌരവവീരരെ
കൊന്നുവീഴ്ത്തീടിനാൻ ഭൂതലത്തിൽ
വാരിധിതന്നിൽ മറഞ്ഞുനിന്നീടിനാൻ
വാരിജകാമുകൻതാനുമപ്പോൾ
യുദ്ധവും കൈവിട്ടു മന്നവന്മാരെല്ലാം
സത്വരം പൂകിനാർ കൈനിലത്തിൽ.

അദ്ധ്യായം ൩൧

ഭാരതയുദ്ധം.

കാലം പുലൎന്നു കണ്ടോരു നേരത്തു
കൌരവന്മാരുടെ ചൊല്ലിനാലെ
സംശപ്തകന്മാർ വിളിച്ചോരു നേരത്തു
കംസാരിതന്നുടെ ചൊല്ലിനാലെ
ഉഗ്രനായുള്ളോരു പാണ്ഡവമദ്ധ്യമൻ
വിഗ്രഹത്തിന്നങ്ങു പോയനേരം
സിംഹപരാക്രമനാകിയ ദേശികൻ
ആഹവത്തിന്നു വിളിച്ചുനിന്നാൻ
എന്നതു കേട്ടോരു പാഞ്ചാലനന്ദനൻ
തന്നുടെ സേനകളോടും കൂടി
ഭേരിതൻനാദവും പൂരിപ്പിച്ചമ്പോടു
പാരാതെ ചെന്നങ്ങെതൃത്തുനിന്നാൻ.
വേലോടു ശൂലവും വെണ്മഴവെന്നിവ
ചാലെ വളൎന്നുള്ള ചക്രങ്ങളും
അന്യങ്ങളായുള്ളോരായുധജാലവു-
മൊന്നൊന്നേ ചെന്നങ്ങു തിങ്ങി നന്നായ്
നീരന്ധ്രമായുള്ള സേനകൾമദ്ധ്യത്തിൽ
പാരം കളിച്ചു തുടങ്ങീതപ്പോൾ
കല്യനായുള്ളോരു നൽഭഗദത്തനും
സുപ്രതീകമെന്ന വാരണവും

പൊട്ടെന്നു ചെന്നങ്ങെതൃത്തോരു നേരത്തു
തിട്ടതി പൂണ്ടുള്ള സേനയെല്ലാം
നിർമ്മലനായുള്ള ഭാഗ്യവന്തന്നുടെ
വെണ്മഴ വീണ സമുദ്രംപോലെ
ചാലപ്പകത്തങ്ങു നീങ്ങി നിന്നീടുമ്പോൾ
വാലുമുയർത്തി വൻകോപത്തോടെ
മുഷ്കരമായുള്ള മുൽഗരംതന്നെയും
പുഷ്കരം തന്നിലങ്ങേന്തി നന്നായ്
പാരാതെ ചെന്നങ്ങു താഡനംചെയ്കയും
പാരമണഞ്ഞു ചവിട്ടുകയും
വമ്പന്മാരായുള്ള മന്നവവീരരെ
കൊമ്പിന്മേൽ കൊണ്ടങ്ങു മണ്ടുകയും
കണ്ടൊരു നേരത്തു മാരുതനന്ദനൻ
മണ്ടിയണഞ്ഞവൻ വാൽ പിടിച്ചാൻ
നേരേയിരിപ്പതു ചാപല്യമാണമ-
ങ്ങോരോരോ ദിക്കിലിഴയ്ക്കുന്നേരം
ആനമേലേറിന മാനവനായകൻ
മാനവും പൂണ്ടങ്ങണഞ്ഞു മേന്മേൽ
ചാട്ടീത്തു വേൽ കുന്തം ശൂലാദി ചക്രങ്ങ-
ളോട്ടീത്തു പാണ്ഡവസേനയെല്ലാം
ഘോരനായുള്ളോരു മാരുതനന്ദനൻ
നേരെയിഴിഞ്ഞു പൊരുന്ന നേരം
പാരിൽ വീഴ്ത്തീടിനാൻ ദാനവനായകൻ
വീരത കൈവിട്ടു മാഴ്കുംവണ്ണം
കണ്ടുനിന്നീടിന മാലോകരെല്ലാരു-
മിണ്ടൽ പൂണ്ടീടിന വിങ്ങലാരം

വാതജനായുള്ള പാണ്ഡവന്തന്നുടെ
ചേതന പോയിതോ?യെന്നിങ്ങിനെ
സംശയിച്ചെല്ലാരും മേവുമ്പോൾ കാണായി
കേശവന്തന്നെയും പാൎത്ഥനേയും
പാൎത്ഥനെക്കണ്ടപ്പോൾ ചീൎത്തൊരു കോപത്താ-
ലാൎത്തിപൂണ്ടുള്ളോരു മന്നവൻതാൻ
ജിഷ്ണുതൻമാറിടം പാൎത്തുകണ്ടൻപോടു
വൈഷ്ണവസായകമെയ്തുനേരം
ബന്ധുവെപ്പാലിപ്പാനന്ധകനാഥൻ താൻ
ബന്ധുരമായുള്ള മാറിലേററാൻ
ഏന്നതു കണ്ടു ധനഞ്ജയൻ ചൊല്ലിനാ-
നെന്നോടു നേരെ വരുന്ന ബാണം
നേരേ നിൻമാറിൽ ധരിച്ചുനിന്നീടുവാൻ
കാരണമെന്തെന്നു ചൊൽകവേണം.
ബന്ധുവായുള്ളവൻ ചോദിച്ച നേരത്തു
ചിന്തിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ മല്ലവൈരി
പന്നിയായുണ്ടുപോയ് മേദിനീവീണ്ടനാ-
ളെന്നുടെ തേററകൾ രണ്ടിലൊന്നു
ഭൂമിക്കു നൽകിനേനന്നവൾതന്നുടെ
ഭൌമനാം പുത്രനു നൽകിനിന്നാൾ.
ഭൌമൻതൻപുത്രന്നു നൽകിനിന്നീടിനാൻ
ഭൌമന്റെ പുത്രനിവന്നു നൽകി
പാരിടമൊക്കയും ഭസ്മമാക്കീടുവാൻ
വീരത പൂണ്ടൊന്നിംബാണമെന്നാൻ
വ്യഗ്രവും കൈവെടിഞ്ഞൊട്ടുമെ വൈകാതെ
നിഗ്രഹിച്ചീടുക നീചൻതന്നെ.

ഇന്ദ്രതനൂജൻതാനെന്നതു കേട്ടപ്പോൾ
ചന്ദ്രവായവ്യമാമമ്പെടുത്തു
കെല്പനായുള്ളവന്തന്നെയും വീഴ്ത്തിനാൻ
സുപ്രതീകത്തെയുമവ്വണ്ണമെ
മററുള്ള സേനകൾ പാൎത്ഥനെപ്പേടിച്ചു
തെറെറന്നു മണ്ടിനാരോരോ ദിക്കിൽ
അംബുജകാമുകൻ പശ്ചിമഭാഗത്തെ
അംബുധിതന്നിൽ മറഞ്ഞാനപ്പോൾ.

അദ്ധ്യായം നവ

ഭാരതയുദ്ധം.

കൌരവവീരൻെറ വേദന കണ്ടിട്ടു
വീരനായുള്ളോരു കുംഭജൻ താൻ
ആനകളാദിയായ്മ്മവിനിന്നീടുന്ന
സേനകൾകൊണ്ടെങ്ങും ചേരുംവണ്ണം
വിസ്മയമേററവും പൂണ്ടുനിന്നീടുന്ന
പത്മവ്യൂഹവും ചമച്ചുനിന്നാൻ
കണ്ണാദികളോടു കൂടികലെന്നതിൻ–
കണ്ണികാമദ്ധ്യത്തിൽ താനിരുന്നാൻ
വീരന്മാരായുള്ള മന്നവന്മാരെയും
ദ്വാരങ്ങൾതന്നിലങ്ങാക്കിച്ചൊന്നാൻ
വൈരികളെല്ലാൎക്കും മാരണമായിപ്പോൾ
പാരാതെ നിൎമ്മിച്ച കോട്ടതന്നിൽ
ദേവേന്ദ്രസൂനുവെപ്പാരാതെ കൊല്ലുവാൻ
കൈബലമുള്ളവനേവൻ ചൊൽവിൻ
മററുള്ള പാണ്ഡവന്മാരെയുമിന്നിതിൽ
തെററെന്നു പോരാതെ കൊല്ലവേണം
മററുള്ള സേനകളൊക്കയും വന്നിതി–
ലാററമില്ലാതോളം തിങ്ങുകിലും
അക്ഷണംതന്നെ ഞാൻ കൊന്നുവീഴ്ത്തീടുവൻ
ദക്ഷാരിതന്നുടെ പാദത്താണ

ആരണവീരനെ വന്ദിച്ചു സൈന്ധവ-
നാദരവോട്ട പറഞ്ഞാനപ്പോൾ.
കാമ്യകമാകുന്ന കാനനംതന്നിന്നു
സാമ്യമകന്നുള്ള ദ്രൌപദിയെ
കാമിച്ചു ചെന്നങ്ങു തൊട്ടതുകാരണം
സാമർത്ഥ്യം കെട്ടു ഞാൻ പോയ കാലം
അന്തകവൈരിതൻപാദസരോജങ്ങൾ
സന്തതം ചിന്തിച്ചിരുന്നേനെല്ലൊ
അന്നു ലഭിച്ചോരു നൽവരം കാരണം
ഇന്നു ദിവാകരൻ നീങ്ങുവോളം
ധന്യനായുള്ളൊരു പാർത്ഥനെയെന്നിയെ
മന്നവവീരന്മാർ നാലരേയും
ബന്ധനാഗാരമാം കോട്ടയിലാക്കുവ-
നന്തകവൈരിതൻപാദത്താണ.
ദൃഷ്ടമായുള്ളതു കേട്ടോരു നേരത്തു
തുഷ്ടനായുള്ളവൻ തന്നെ നോക്കി
സംശയം കൂടാതെ ചൊല്ലിനിന്നീടിനാർ
സംശപ്തകന്മാർ തെളിഞ്ഞു നേരെ
പണ്ടേയിന്നമ്മുടെ വൈരിയായുള്ളോരു
വിണ്ടലർകോന്റെ സൂനുതന്നെ
കൊണ്ടൽനേർവ്വർണ്ണന്റെ മായയുണ്ടെങ്കിലും
മണ്ടിനിന്നീടാതെ കൊള്ളുമെങ്ങൾ.
ഇങ്ങിനെയുള്ള പ്രതിജ്ഞയും ചെയ്തുടൻ
സംഗരത്തിന്നു മുതിർന്നു നന്നായ്
പാരാതെ വന്നു ചുഴന്നുനിന്നീടിനാർ
വീരനായുള്ള ധനഞ്ജയനെ
മാനുഷവീരനായ്മേവിനിന്നീടിന
ജാനകീവല്ലഭൻതന്നെ മുന്നം

ഭൂലോകകണ്ടകന്മാരായി മേവുന്ന
മൂലബലപ്പടയെന്നപോലെ
പാരം ചുഴന്നു പൊരുന്ന ജനങ്ങളെ
പാരുററു മേവുന്ന ബാണങ്ങളാൽ
കൊന്നുകൊന്നൊക്കെ നിരത്തിത്തുടങ്ങിനാൻ
ധന്യനായുള്ള ധനഞ്ജയൻതാൻ
വാരിധിനേരൊത്ത സേനകൾ ചൂഴററു
വീരനായുള്ളോരു ദേശികൻതാൻ
പാൎത്ഥനെ ചെന്നു വിളിച്ചതു കേട്ടിട്ടു
പാൎത്ഥിവൻ തന്നുടെ ചൊല്ലിനാലെ
വൃഷ്ണികൾനാഥനാം കൃഷ്ണനെത്തന്നെയും
ജിഷ്ണുവെത്തന്നെയുമുള്ളിൽ നണ്ണി
മററുള്ള ദേശികന്മാരെയും വന്ദിച്ചു
തെറെറന്നു ചാപവും കയ്യിലാക്കി
ഞാണൊലി പൊങ്ങിച്ചു ബാണങ്ങൾ പൂരിച്ചു
പൂണിയും ബന്ധിച്ചു ചട്ടയിട്ടാൻ
അംബരമെങ്ങുമെ പൊങ്ങുമാറമ്പോടു
കംബുതൻനാദവും പൊങ്ങിപ്പിച്ചാൻ
നിൎഗ്ഗതവായുവോടുൽഘാതം പൂണ്ടുള്ള
ഗജ്ജിതമേഘംതാനെന്നപോലെ
ഗർജ്ജിച്ചു ചെല്ലുന്ന തേരിൽ നിന്നീടുന്നോ-
രജ്ജുനസൂനുവെക്കണ്ടു നേരം
ദ്വാരങ്ങൾ പാലിച്ചു മേവിനിന്നീടുന്ന
വീരന്മാർ ചെന്നങ്ങെതിത്താരപ്പോൾ
ദർപ്പവും കോപവും പൂണ്ടുനിന്നീടുന്ന
കല്പാന്തഭൈരവനെന്നപോലെ
ഘോരനായുള്ളോരു ബാലകൻ ചെഞ്ചമ്മെ
പാരുററ വങ്കണജാലങ്ങളാൽ

ചെന്നെതൃത്തീടിന മന്നവവീരരെ
കൊന്നുകൊന്നൊക്കെയൊടുക്കി മേന്മേൽ
അക്ഷിതിതന്നിലങ്ങക്ഷേപിച്ചീടിനാ-
നക്ഷിതമായുള്ള ചോരകൊണ്ടു
ദന്തികൾതന്നുടെ കണ്ഠങ്ങൾ കണ്ഡിച്ചി-
ട്ടന്തരംതന്നിലങ്ങാക്കി മേന്മേൽ
അമ്മാനയാടിനാനമ്പുകളായുള്ള
നിർമ്മലബാഹുക്കൾകൊണ്ടു നന്നായ്
അന്നേരം വേഗിട്ടു മേവിനിന്നീടുന്ന
ആനകളോരോന്നേ വീഴുന്നേരം
സുത്രാമാവായൊരു ദേവൻതൻകയ്യിൽ ന-
ല്ലസ്ഥിയാം വജ്രമേററദ്രിജാലം
പക്ഷങ്ങൾ പോകയാൽ നൽക്ഷിതിതന്നില-
ങ്ങക്ഷണം വീഴുന്നിതെന്നു തോന്നും
കക്ഷങ്ങൾ രക്ഷിച്ച മന്നവന്മാരിൽ മൂ-
ന്നക്ഷൌഹിണീബലം കൊന്നൊടുക്കി
നേരേ പോയ്ചെല്ലുന്ന പാണ്ഡവപുത്രനെ
വീരനായുള്ളൊരു ദ്രോണർതാനും
സൂര്യതനുജനും കൌരവനാഥനു-
മാര്യനായുള്ള കൃപാചാര്യനും
ലക്ഷണനുമ്പായ കൌരവപുത്രരു-
മക്ഷണം ചെന്നങ്ങെതിർത്താരപ്പോൾ
വീരത പൂണ്ടുള്ള മന്നവരന്യോന്യം
പാരാതെ നിന്നു പൊരുന്ന നേരം
ഞാണൊലി കേൾക്കയും ബാണങ്ങളേൽക്കയും
പ്രാണനകന്നങ്ങു വീഴുകയും
ജ്യാഘോഷസിംഹനാദങ്ങളായ്മേവുന്ന
മേഘനാദങ്ങൾ മുഴങ്ങുകയും

വാജികൾ സഞ്ചാരമാകുന്ന വായുവും
ദയാജിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ പാരമപ്പോൾ
വമ്പനായുള്ളൊരു ബാലകന്തന്നുടെ
ജൃംഭണം കേട്ടോരു കൌരവന്മാർ
വാട്ടമകന്നൊരു കേസരിവീരൻതാ-
നാട്ടിയരട്ടിന പേടിയാലെ
ക്കൂട്ടം കലൎന്നുള്ള കാട്ടാനപ്പൈതങ്ങൾ
ക്രൂട്ടരെ കൈവെടിഞ്ഞെന്നപോലെ
ഓട്ടം തുടങ്ങിന കൌരവന്മാരെല്ലാം
ഗോഷ്ഠിയെന്നേതുമെ ചിന്തിയാതെ
സൂൎയ്യതനൂജനും ദ്രോണരും പുത്രനും
കൌരവവീരന്റെ പുത്രന്മാരും
മാനവും പൂണ്ടു മടങ്ങിനിന്നീടുമ്പോൾ
മാനിയായുള്ളൊരു ബാലകൻതാൻ
സായകമാരിയെ പെയ്തുതുടങ്ങിനാൻ
വായു തകൎത്തുള്ള മേഘംപോലെ
പാരാതെ ചെല്ലുന്ന ബാണങ്ങളേല്ക്കയും
കൌരവന്മാരുടെ നന്ദനന്മാർ
മന്നിടംതന്നിൽ പതിച്ചുതുടങ്ങിനാ-
രൊന്നൊഴിയപ്പതിനായിരവും
ചാകാതെയുള്ളോരു കൌരവപുത്രന്മാർ
മാഴ്കാതെനിന്നു പൊരുന്ന നേരം
പിന്നാലെ ചെന്നങ്ങു വിൽ മുറിച്ചീടിനാൻ
കന്യകാതന്നുടെ നന്ദനൻതാൻ
ഖൾഗവും ചൎമ്മവും കൈക്കൊണ്ടു കോപിച്ചു
ചൊൽക്കൊണ്ട വൽഗീതനെന്നപോലെ
ഘോരത പൂണ്ടങ്ങു ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
വീരനായുള്ളൊരു സൂൎയ്യപുത്രൻ

ദീർഗ്ഘമായ് വീൎത്തുവീൎത്തായാസം കൈവിട്ടു
ഭാസ്കരസ്തംഭത്തിൽ പാഞ്ഞൊളിച്ചാൻ
മങ്ങിനിന്നീടുന്ന വൈരിയെക്കാണാഞ്ഞി-
ട്ടിണ്ടലും പൂണ്ടു മടങ്ങുന്നേരം
തള്ളിയിഴഞ്ഞങ്ങു വാൾ മുറിച്ചീടിനാൻ
കള്ളനായുള്ളൊരു കർണ്ണനപ്പോൾ
ചണ്ഡനായുള്ളഭിമന്യുതാനന്നേരം
ദണ്ഡുമായ് ചെന്നങ്ങു കൊന്നുകൊന്നു
ചണ്ഡാംശുസൂനുതൻ മണ്ഡിതമായുള്ള
ഗണ്ഡസ്ഥലത്തിലങ്ങാഹനിച്ചാൻ
താഡനമേററു കിടന്നവൻ തന്നുടെ
പീഡയും തീൎന്നുണൎന്ന നേരം
ചേണററു മേവുന്ന ദണ്ഡും മുറിച്ചുടൻ
പാണിദ്വയങ്ങളുമവ്വണ്ണമേ
അശ്വങ്ങൾ വീഴ്ത്തിനാനാരണവീരൻതാ-
നശ്വത്ഥാമാവുതാൻ കേതുവേയും
ചൊല്ലാൎന്ന സൂതനെ വീഴ്ത്തിനിന്നീടിനാൻ
കല്യനായുള്ള കൃപാചാൎയ്യൻതാൻ
കെട്ടുപെട്ടീടിന കേസരിവീരനെ
മുട്ടുവാൻ ചെല്ലുന്നോരരണംപോലെ
രുഷ്ടനായ് ചെന്നു പിണങ്ങിനിന്നീടിനാൻ
കഷ്ടത പൂണ്ടുള്ള കർണ്ണനപ്പോൾ
ചുററും നിന്നീടിന മററുള്ള ലോകരും
തെറെറന്നു പിന്നെയങ്ങവ്വണ്ണമെ
കെട്ടവക്കററവരില്ലെന്ന വാക്കുകൾ
ദൃഷ്ടമായുള്ളൊന്നു ഭൂതലത്തിൽ
ചാടിനിന്നീടിന ചാടുകളോരോന്നിൽ
നീടുററ മൂടററ കൈകളിട്ടാൽ

പാരം ചുഴററിയെറിഞ്ഞുതുടങ്ങിനാർ
വീരന്മാരങ്ങിനെ ചെയ്തു ഞായം
ചക്രധരൻതന്റെ ചക്രത്തിൻവേഗത്താൽ
വിക്രമന്മാരായ ദാനവന്മാർ
ഉത്തമന്മാരായി മേദിനീചക്രത്തിൽ
വിക്രമം കൈവിട്ടു വീഴുമ്പോലെ
ചാട്ടുരുള്ളേററുള്ള കൌരവസേനകൾ
പീഡിതന്മാരായി വന്നുകൂടി.
വൈരിയായുള്ളൊരു കൌരവപുത്രൻതാൻ
പാരാതെ ചെന്നു പൊരുന്നനേരം
രുഷ്ടന്മാരായ്നിന്ന ബാലിസുഗ്രീവന്മാർ
വട്ടത്തിൽ മുട്ടിപ്പൊരുന്നപോലെ
പാരം പിണങ്ങിയടങ്ങിനിന്നീടിനാർ
വീരന്മാരായുള്ള ബാലകന്മാർ
ആമോദം പൂണ്ടുള്ള ദേവകളെല്ലാരും
പൂമഴ തൂകിനാരായവണ്ണം
ചണ്ഡാംശുതന്നുടെ മണ്ഡലം ഭേദിച്ചു
തിണ്ണമെഴുന്നുള്ള പ്രാണങ്ങൾ പോയ്
നാകത്തിൽ ചെന്നങ്ങു പൂകുന്ന നേരത്തു
നാകേന്ദ്രസൂനുതൻനന്ദനനെ
തല്ക്കാരംതന്നെ പിടിച്ചുകൊണ്ടമ്പിനോ-
ടെൻകാന്തനെൻകാന്തനെന്നും ചൊല്ലി
രംഭ തുടങ്ങിന നാരിമാരെല്ലാരു-
മമ്പോടു കണ്ടു വിളങ്ങിനിന്നാർ
സംശപ്തകന്മാരെ വെന്നുനിന്നീടിന
വാസവപുത്രനും കാർവ്വർണ്ണനും
ദ്വൈപായനമെന്ന വിഖ്യാതി പൂണ്ടുള്ള
പൊയ്കയിൽ ചെന്നങ്ങിറങ്ങി നേരെ

തങ്ങളിലൊന്നിച്ചു മുങ്ങിന നേരത്തു
പൊങ്ങിനിന്നീടിന കാർവ്വർണ്ണൻതാൻ
അർജ്ജുന! നിന്നുടെ സൂനു മരിച്ചിതെ-
ന്നുച്ചത്തിലാമ്മാറു ചൊല്ലിപ്പിന്നെ
മുങ്ങിന നേരത്തു പൊങ്ങിന പാർത്ഥൻതാൻ
മംഗലമൂർത്തിയെ പൊങ്ങിച്ചപ്പോൾ
പാനീയം തന്നിന്നു കേട്ടോരു വാർത്തകൾ
ദീനത പൂണ്ടുടനോതിനിന്നാൻ
ആനായകർണ്ണനും ചൊല്ലിനാനെല്ലാവെ-
യേതുമറിഞ്ഞില്ലയെന്നപോലെ
പാനീയം തന്നിലെ നാദങ്ങൾ കേട്ടിട്ടു
ദീനത കോലുവാനെന്തുമൂലം
ധർമ്മജൻതന്നുടെ ചാരത്തു ചെല്ലുമ്പോ-
ളുണ്മയായുള്ളതു കേൾക്കാമല്ലോ
സംസാരിയായുള്ള കംസാരിയിങ്ങിനെ
വാസവപുത്രനോടോതിയോതി
അന്തകസൂനുതൻചാരത്തു ചെല്ലുമ്പോൾ
സന്താപംകൊണ്ടു പൊറായ്കയാലെ
കാണാതെപോയി മറഞ്ഞുകൊണ്ടീടിനാൻ
ചേണെഴുന്നീടുന്ന കൈനിലയിൽ
മാനിനീമൌലിതൻദീനത കണ്ടിട്ടു
സൂനുതൻനാശവും നിശ്ചയിച്ചു
അന്തത്തെ നൽകുന്നൊരംഗത്തിൽ നല്ലൊരു
കുന്തമേററീടുന്ന ദന്തിപോലെ
സന്താപം പൂണ്ടു തളർന്നുനിന്നീടിനാ-
നന്തകതുല്യനാമർജ്ജുനൻതാൻ
ബാലനായന്നുതാൻ ചെയ്തുനിന്നീടുന്ന
വേലകളോരോന്നെയോതിയോതി

കല്പാന്തവായുതൻദർപ്പത്തെപ്പൂണ്ടോരു
കല്പകവല്ലിതാനെന്നപോലെ
ഭൂമിയിൽ വീണു കരഞ്ഞുതുടങ്ങിനാ-
ളാമയം പൂണ്ട സുഭദ്രതാനും
പൊന്മയമാകിയ നിർമ്മലദേഹമൊ?
നന്മുഖപത്മമൊ? യെന്മകനെ!
അമ്മിഞ്ഞി ചാലച്ചുരന്നുനിന്നീടുമ്പൊ-
ളുന്മേഷം പൂണ്ടു വരുന്നിതൊ? താൻ
കൌതുകവിദ്യയൊ? ധൈര്യമൊ? വീര്യമൊ?
ഏതു മറപ്പതെൻപൈതലെ! ഞാൻ.
ഓർത്തുകണ്ടീടുമ്പോഴെന്നെയിന്നിങ്ങിനെ-
യാർത്തിയാം വാരിയിൽ ചേർത്തിപ്പോൾ
ദുർമ്മദരായുള്ള കൌരവന്മാരെല്ലാം
ധർമ്മജന്മാവെന്നു വന്നുകൂട്ടം
പററാത കൈബലം പൂണ്ട ജനങ്ങളി-
ന്നററമില്ലാതോളമിങ്ങിരിക്കെ
പാപിയായ്മേവുമെൻപൈതലെയല്ലോ താൻ
ചാപവും നൽകിയയച്ചു വിട്ടു
നിഷ്ഠുരമായുള്ള വാക്കുകളിങ്ങിനെ
തിട്ടതി പൂണ്ടുപൂണ്ടോതിനിന്നാൾ
സഞ്ചരനായുള്ളൊരർജ്ജുനൻ തന്നുടെ
ഉൾച്ചൂടു ചിന്തിച്ചു കാണുന്നാകിൽ
കല്പാന്തകാലത്തെപ്പാവകൻതന്നുടെ
ദർപ്പത്തെപ്പോക്കീടുമെന്നു തോന്നും
സോദരൻതന്നുടെ വേദന കണ്ടിട്ടു
വാതജന്മുമ്പായ പാണ്ഡവന്മാർ
ദുഷ്ടനായുള്ള ജയദ്രഥൻ ചെഞ്ചമ്മെ
കോട്ടതൻവാതുക്കൽ നില്ക്കയാലെ

ചൂതശരാരിതൻ നൽവരം കാരണം
പൈതലെ രക്ഷിപ്പാൻ വല്ലില്ലെങ്ങൾ
പുത്രനെ രക്ഷിപ്പാൻ വല്ലാതെ വന്നതിൻ-
വസ്തുതയെല്ലാമേ കേട്ട നേരം
വീരനായുള്ള ധനഞ്ജയനെത്രയും
ഘോരമായുള്ള പ്രതിജ്ഞ ചെയ്താൻ
ശത്രുവായുള്ളൊരു സൈന്ധവനോടിപ്പോയ്
സത്യലോകത്തിങ്കൽ മേവുകിലും
അത്യന്തമായുള്ള പാതാളലോകത്തു
നിത്യമായ് നിന്നു വിളങ്ങുകിലും
മൃത്യുവിനമ്പോടു നൽകുവൻ നാളെ ഞാ-
നസ്തമിക്കുംമുമ്പേയെന്നിങ്ങിനെ
അല്ലായ്കിലഗ്നിയിൽ വീണു മരിപ്പൻ ഞാൻ
മല്ലാരിതന്നുടെ പാദത്താണ

എന്നതു കേട്ടോരു സൈന്ധവനെത്രയും
ഖിന്നത പൂണ്ടു തളർന്നു മേന്മേൽ
സ്യാലനായുള്ളൊരു കൌരവന്തന്നോടു
പാലിച്ചുകൊള്ളേണമെന്നു ചൊന്നാൻ
ആകുലനായ സുയോധനൻതാനപ്പോ-
ളാചാര്യൻതന്നോടുമവ്വണ്ണമെ
ബന്ധുവായുള്ളൊരു മന്നവന്തന്നുടെ
സന്താപമെല്ലാമറിഞ്ഞു പിന്നെ
സൂച്യാകാരമായിട്ടെത്രയുമെത്രയു-
മാശ്ചര്യമായൊരു കോട്ട തീർത്താൻ
ബന്ധുവായുള്ളൊരു സൈന്ധവന്തന്നെയും
ചന്തത്തിലങ്ങതിനുള്ളിലാക്കി
ഭീതിയും പോക്കിനിന്നെല്ലാരും ചെഞ്ചമ്മെ-
യാദരവോടു തെളിഞ്ഞു നിന്നാർ.

അദ്ധ്യായം ൩൯

ഭാരതയുദ്ധം

ദക്ഷാരിതന്നുടെ ചൊല്ലാലെ പണ്ടുപോ-
യക്ഷണം വാനിലകത്തു പുക്കാൻ
അക്ഷികളായിരമുള്ള വന്തന്നെയും
രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു ധനഞ്ജയൻതാൻ
പുഷ്കരകാമുകൻ നിർഗ്ഗമിച്ചമ്പൊടു
ദിക്കുകളൊക്കെ വിളങ്ങുന്നേരം
കക്ഷിയിൽ വെച്ചിട്ടു വിശ്വത്തെ രക്ഷിക്കും
ലക്ഷ്മീശൻ രക്ഷിച്ച തേരിലേറി
പക്ഷീന്ദ്രവേഗത്താൽ ചെന്നാത്തു കണ്ടിട്ടു
തൽക്ഷണം ചൊല്ലിനാൻ ശിക്ഷിതൻതാൻ
രക്ഷിച്ചു തീർത്തോരു കോട്ടയിലമ്പോടു
പുക്കുനിന്നീടുകയില്ല മുമ്പിൽ
രക്ഷിതനായുള്ള സൈന്ധവവീരനെ
ശിക്ഷിക്കയെന്നതൊ പിന്നെയെല്ലൊ
ശിക്ഷിതനാമവൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
പക്ഷീന്ദ്രവാഹനൻ തന്നെ നേരെ
ഉൾക്കമലത്തിലങ്ങാക്കിനിന്നമ്പോടു
വൃക്ഷങ്ങൾ മീലിച്ചു രക്ഷിച്ചപ്പോൾ
പക്ഷികൾ പക്ഷങ്ങൾ പൂണ്ടുള്ള ബാണങ്ങ-
ളുൽക്ഷേപിച്ചീടിനാൻ ശിക്ഷിതന്മാർ

അക്ഷണം വന്നൊരു ബാണങ്ങളെല്ലാമെ
മാക്ഷികപോലെയങ്ങാക്കി മേന്മേൽ
വണ്ണം തിരണ്ടുള്ള ബാണങ്ങൾ സന്ധിച്ചി-
ട്ടഞ്ഞൂററിന്മീതെയൊരെട്ടും മൂന്നും
തിണ്ണമണഞ്ഞു പ്രയോഗിച്ച നേരത്തു
വിണ്ണവർകോനുടെ നന്ദനൻതാൻ
എണ്ണം കലർന്നുള്ള ബാണങ്ങളേൽക്കയൊ-
ലെണ്ണമില്ലാതോളം ദീനനായാൻ
കണ്ണൻതാനന്നേരം ചൊല്ലിനിന്നീടിനാൻ
പുണ്യവാനായുള്ള പാൎത്ഥനോടു
മന്നിലില്ലാരുമെ ദ്രോണരെ തോല്പിപ്പാൻ
വിണ്ണിലും നിർണ്ണയമവ്വണ്ണമെ
വൈരിയായുള്ളൊരു സൈന്ധവൻതന്നോടു
നേരെ ജയിക്കേണമെങ്കിലിപ്പോൾ
പോരായ്മയേതുമേ ചിന്തിച്ചു നില്ലാതെ
പാരെഴും ചാപവും ബാണങ്ങളും
പാരാതെ വെച്ചു വണങ്ങിനിന്നീടേണ-
മായ്യനായുള്ളൊരു ദ്രോണർതന്നെ
വസ്തുതയായതു കേട്ടോരു നേരത്തു
ശക്തനായുള്ള ധനഞ്ജയൻതാൻ
ചേണെഴും ചാപവും ബാണവും വെച്ചുടൻ
ദ്രോണരെ വന്ദിച്ചു നിന്നു ചൊന്നാൻ.
ദുർഗ്ഗത്തിലമ്പൊടു നിർഗ്ഗമിച്ചീടുവാൻ
മാർഗ്ഗത്തെ നൽകേണമെന്നിങ്ങിനെ
ഭക്തനായുള്ളൊരു പാണ്ഡവൻതന്നുടെ
ചിത്തവിഷാദത്തെ കേട്ട നേരം
വ്യഗ്രവും കൈവെടിഞ്ഞുഗ്രനായുള്ള നീ
നിർഗ്ഗമിച്ചാലുമിങ്ങെന്നും ചൊന്നാൻ

ദേശികൻ നൽകിന നൽവഴിതന്നൂടെ
അശ്രുചെന്നങ്ങതിൽ പുക്ക പിന്നെ
രക്ഷികളായുള്ള മന്നവവീരരെ
അക്ഷണം കൊന്നങ്ങു വീഴ്ത്തുന്നേരം
കണ്ടുനിന്നീടിന കർണ്ണനും ദ്രോണിയും
മണ്ടിയണഞ്ഞു പിണങ്ങിനിന്നാർ
അന്യരായുള്ളവുന്ന മന്നവവീരരും
വന്നെത്തിത്തീടിനാരവ്വണ്ണമെ
വേതണ്ഡയൂഥത്തിൽ മേവിനിന്നീടുന്ന
കേസരിവീരൻതാനെന്നപോലെ
വന്നുവന്നീടുന്ന മന്നവവീരരെ
കൊന്നുകൊന്നൊക്കെയൊടുക്കി മേന്മേൽ
വാസവപുത്രനും പാവകമിത്രനും
പാതകവൈരിയും വാതജനും
ഹുങ്കാരം ചെയ്യുന്നു കേട്ടൊരു നേരത്തു
കങ്കനായുള്ളൊരു ചമഞ്ഞവൻതാൻ
സാത്യകീതന്നെയയച്ചുനിന്നീടിനാൻ
പാൎത്ഥന്നു ചെന്നു തുണപ്പതിന്നായ്
പാരാതെ പോയൊരു യാദവവീരൻതാൻ
ദ്വാരത്തിൻവാതിൽക്കൽ ചെല്ലുന്നേരം
ഉച്ചമിയന്നുള്ള ചാപവും ബാണവും
വെച്ചു വണങ്ങിയകത്തു പുക്കാൻ
മാറ്റൊലി കൊള്ളുന്ന നാദങ്ങൾ പിന്നെയു-
മേററം വളൎന്നങ്ങു കേൾക്കയാലെ
വാതജൻതന്നെയയച്ചുനിന്നീടിനാൻ
യാദവവീരനെയെന്നപോലെ
ജ്യേഷ്ഠനെ വന്ദിച്ചു മാരുതനന്ദനൻ
വാട്ടമകന്നൊരു തേരിലേറി

കോട്ടതൻദ്വാരത്തു ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
മാട്ടീടം പെയ്യുന്ന മാരിപോലെ
സായകജാലങ്ങൾ വന്നതു കണ്ടിട്ടു-
മായാസം കൂടാതെ വായുപുത്രൻ
ഹസ്തത്തിൽ മേവുന്നൊരത്യുഗ്രമാരുവെ
വൃത്തതരമായി വീശുവീശു
മാരുതവേഗത്താൽ ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
വീരനായുള്ളൊരു ദ്രോണർ ചൊന്നാൻ
കോട്ടയിൽ ചെല്ലുവാൻ വാഞ്ഛയുണ്ടെങ്കിലൊ
കേട്ടാലുമൊന്നു ഞാൻ ചൊന്നതിപ്പോൾ
തന്നുടെ തണ്ടെയായുധം വെച്ചിട്ടു
മന്നവവീരന്മാർ പോയപോലെ
വന്ദിച്ചുപോകേണമെന്നതു കേട്ടിട്ടു
നന്ദിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ ഭീമസേനൻ
ആര്യനായുള്ളോരയേ! പണ്ടു നമുക്കു നീ
ആയുധവിദ്യകൾ നൽകുന്നേരം
സംഗരത്തിങ്കൽ വണങ്ങിനിന്നീടുവാ-
നെങ്ങുമേ ചൊന്നതു കേട്ടില്ല ഞാൻ
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലിയണഞ്ഞുനിന്നപ്പോടു
തുംഗമായുള്ള രഥത്തെ നേരെ
ആകാശമാർഗ്ഗത്തെറിഞ്ഞുവിട്ടെത്രയും
വേഗത്തിൽ പോയകത്തു പുക്കാൻ
പുണ്യങ്ങൾ ചെയ്തുള്ള ഭൂതങ്ങളെല്ലാമെ
വിണ്ണിലകം പുക്ക പുണ്യമററാൽ
എണ്ണമില്ലാതോളം വേദന പൂണ്ടിട്ടു
മണ്ണിങ്കൽ വന്നിങ്ങു വീഴുംപോലെ
കുററമകന്നുള്ള തേർത്തടം ഭൂമിയിൽ
തെറെറന്നു വീണു തകർന്നുപോയി.

ഭീമൻ താൻ വന്നതു കേട്ടൊരു നേരത്തു
ഭീമനായുള്ളൊരു സോമദത്തി
പാരാതെ ചെന്നങ്ങെതൃത്തോരു നേരത്തു
വാരിജനേത്രന്റെ സോദരനാം
മാററാനായുള്ളൊരു ഭൂരിശ്രവന്തന്നോ-
ടേററുനിന്നീടിനാനാശു നേരെ
ധന്യങ്ങളായുള്ള ചാപവും തേരുമ-
ങ്ങന്യോന്യം നേരെ തകർത്തു പിന്നെ
വിക്രമം പൂണ്ടുള്ള വീരന്മാരന്യോന്യം
ഖഡ്ഗവും ചർമ്മവും കയ്യിലേന്തി
ദ്വന്ദ്വമായ്നിന്നു പൊരുന്നോരു നേരത്തു
നന്ദകുമാരന്റെ സോദരൻതാൻ
ചീർത്തൊരു കോപത്താൽ ദാനവന്തന്നുടെ
ദേഹസ്ഥലം ഭേദിച്ചു വീഴ്ത്തിനിന്നാൻ
വിഗ്രഹം കാണ്മാനായ് സംഗരഭൂമിയിൽ
നൽക്കര ചാലെ വിരിച്ചു നന്നായ്
വിക്രമം കൈവിട്ടു വിശ്രമിച്ചീടിനാ-
നുഗ്രനായുള്ളൊരു സോമദത്തി
നേരേറ്റുനിന്നീടിന മാരുതനന്ദനൻ
മാററലരായുള്ള നൂററവരെ
ദണ്ഡിന്നു നല്ലൊരു പാരണയാക്കിനാൻ
തൊണ്ണൂറും നാലുമൊന്നൊന്നുമപ്പോൾ
കണ്ടുനിന്നീടുന്ന സൂര്യതനൂജൻതാ-
നിണ്ടലും പൂണ്ടങ്ങണഞ്ഞു പിന്നെ
ചേതന മാത്രമായ്‌വീഴ്ത്തിനിന്നീടിനാൻ
വാതജന്തന്നെയബ്ഭൂതലത്തിൽ
മോഹവും കൈവിട്ടു ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
മോഹിപ്പിച്ചീടിനാൻ മുന്നേപ്പോലെ

അഞ്ചാറു വട്ടമല്ലങ്ങിനെ ചെയ്തത്
ചൊഞ്ചമ്മെ കേൾ പതിനേഴവട്ടം
പുഷ്കരകാമുകനാഴിയിൽ വീഴവാൻ
മിക്കതും കാലമണഞ്ഞുതപ്പോൾ
ദീനനായുള്ളൊരു പാത്ഥനെക്കണ്ടിട്ട-
ങ്ങാനായപ്പെതലാമാദിദേവൻ
ചക്രമെടുത്തു മറച്ചുനിന്നീടിനാ-
നക്രൂരമായുള്ള ഭാനുബിംബം
അസ്തമിച്ചീടിനാനാദിത്യനെന്നിട്ടു
സത്യവാനായ ധനഞ്ജയൻതാൻ
വാളുമെടുത്തങ്ങുറത്തുനിന്നീടുവാ-
നാളായി നിന്നതു കണ്ട നേരം
ഭേരിയും താഡിപ്പിച്ചാമോദഘോഷങ്ങൾ
പൂരിപ്പിച്ചീടിനാർ കൌരവന്മാർ
ആത്തനായുള്ളൊരു സൈന്ധവരാജാവു
ചീത്തൊരു മോദവും പൂണ്ടുവന്നാൻ.
കൌരവന്മാരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ വന്നിട്ടു
വൈരിതൻവേലകൾ പാക്കുന്നേരം
പാത്തലം തന്നിലേ പാത്ഥിവന്മാരിൽവെ-
ച്ചൂർദ്ധ്വമായുള്ളൊന്നവൻെറ ദേഹം
വാരിധിമദ്ധ്യത്തിൽ പൊങ്ങിനിന്നീടുന്ന
വാരിജപുഷ്പംതാനെന്നപോലെ
വൈരിതാനായോനെ ദൂരവെ കണ്ടപ്പോൾ
വാരിജനേത്രനാം വാസുദേവൻ
ഭാസ്കരന്തന്നെ മറച്ചുനിന്നീടുന്ന
ചക്രത്തെച്ചെഞ്ചമ്മെ നീക്കുന്നേരം
ഏണാങ്കചൂഡനെ സേവിച്ച കാലത്തു
ചേണുററു നിന്നു ലഭിച്ച ബാണം

ചാലത്തൊട്ടുത്തുടനെയ്തോരു നേരത്തു
ബാലേന്ദുമൌലിതൻകാരുണ്യത്താൽ
സൈന്ധവന്തന്നുടെ കണ്ഠവും കണ്ടിച്ചി-
ട്ടാകാശമാർഗ്ഗമേ കൊണ്ടുപോയി
ഭാനുതൻമണ്ഡലം പാർത്തുനിന്നമ്പോടു
പാനീയം കോരിനിന്നുക്കന്നേരം
വേറിട്ടു പോകാതെ വൃദ്ധക്ഷത്രന്തന്റെ
ബാഹുക്കൾ രണ്ടിലും ചേർത്തു പിന്നെ
ബാണങ്ങൾ ചെഞ്ചമ്മെയേണാങ്കചൂഡൻതൻ
ചേണുററ തൂണിയിൽ ചെന്നു പുക്ക
ദുഷ്ടമായുള്ളൊരു കങ്കാളമെന്നിട്ടു
ഞെട്ടി നിലത്തവനിട്ടനേരം
ധൃഷ്ടനായുള്ളവന്തന്നുടെ മൂർത്തിയും
പൊട്ടി മരിച്ചു നിലത്തു വീണാൻ
എന്നുടെ സൂനുതൻകണ്ഠത്തെ കണ്ടിച്ചു
മന്നിൽ വീഴ്ത്തീടുന്ന മന്നവൻതാൻ
പിന്നെയങ്ങോരാതെ മൂർത്തി പിളർന്നുട-
നന്നിലം തന്നിലെ ചാകയെന്നൊ
സൂനുവെ രക്ഷിപ്പാൻ ചൊല്ലിയ വാചകം
ഹാനിയായ്വന്നു തനിക്കുതന്നെ
ഉഗ്രന്മാരായുള്ള കൌരവന്മാരെല്ലാം
വിഗ്രഹം കൈവിട്ടു വ്യഗ്രന്മാരായ്
സത്വരം പോനാങ്ങു കൈനില പൂകുമ്പോ-
ളസ്തമിച്ചീടിനാനാദിത്യനും
സൈന്ധവന്തന്നുടെ വേലകൾ ചിന്തിച്ചു
സന്താപം പൂണ്ടുള്ള മന്നവൻ താൻ
ബന്ധുവായുള്ളൊരു ദേശികന്തന്നോട-
ങ്ങന്തികെ ചെന്നു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ

സൂചികവ്യൂഹവും പത്മവ്യൂഹന്താനും
കൌശലത്തോടെ നീ തീർത്തീതിപ്പോൾ
കേശവന്തന്നുടെ കൌശലം ഹേതുവായ്
നാശമായ്വന്നു നമുക്കുതന്നെ
ഖിന്നനായ്മന്നവൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
പിന്നെയങ്ങമ്പൊടു കുംഭജൻതാൻ
രാത്രിയുദ്ധത്തിന്നു കോപ്പുകളോരോന്നെ
വെച്ചുനിന്നീടിനാനോരോ ദിക്കിൽ
വാരിധിനേരൊത്ത സേനകൾ ചൂഴറവു
പോരിന്നു മന്നവൻ നിന്ന നേരം
അംഭോജസംഭവൻതന്നുടെ ചൊല്ലാലെ
വമ്പനായുള്ള ഘടോല്ക്കചൻതാൻ
കൊണ്ടൽനേർവ്വർണ്ണനെ *തുററിനിന്നീടുവാൻ
പണ്ടു തുണാവത്തനെന്നപോലെ.
കാററായിച്ചെന്നു †ചൊലിച്ചുനിന്നീടിനാ-
നേററം വളുന്നുള്ള ദീപമെല്ലാം
ദേഹങ്ങളന്യോന്യം കാണരുതായ്കയാൽ
ദ്രോഹിതന്മാരായ കൌരവന്മാർ
ഭീമനിന്നിന്നതു പാർത്ഥനിന്നിന്നതു
ഭൂമിപൻതാനിവനെന്നും ചൊല്ലി
തങ്ങളിൽ തന്നെ പിണങ്ങിനിന്നീടിനാർ
തിങ്ങിനിന്നീടുന്ന കോപത്താലെ
ധൃഷ്ടനായുള്ളൊരു സൂര്യതനൂജൻതാൻ
പെട്ടെന്നു വന്നിങ്ങെതൃത്തു മേന്മേൽ
പന്നഗതുല്യമാം ബാണങ്ങൾ ചേർത്തുചേ-
ത്തുന്നതരായുള്ള രാക്ഷസരെ

* പറപ്പിക്കുവാൻ.

† കെടുത്തു.

കൊന്നുകൊന്നൊക്കെ നിരത്തിത്തുടങ്ങിനാൻ
കുന്നുകംപോലെയപ്പോൾക്കളത്തിൽ
വീരനായുള്ളൊരു വായുതനൂജൻതാൻ
ഘോരമായുള്ളൊരു നൽപരിഘം
തിണ്ണമെറിഞ്ഞങ്ങു കണ്ണനെത്തന്നെയും
മന്നിടംതന്നിലെ വീഴ്ത്തി നേരെ
മററുള്ള സേനാസമൂഹത്തിൽ പുക്കട-
നററമില്ലാതോളം കൊല്ലുന്നേരം
ചേതനമാത്രമായ്വീണുകിടന്നൊരു
സൂര്യതനൂജനന്നേരെ
വൃത്രാരിയമ്പോടു നൽകിനിന്നീടിന
ശക്തിയെടുത്തങ്ങെറിഞ്ഞ നേരം
വക്ഷസ്ഥലത്തിങ്കലേററൊരു ദാനവൻ
പക്ഷമററീടിന ശൈലംപോലെ
അക്ഷിതിതന്നിൽ പതിച്ചുതന്നുള്ളിലൊ-
രക്ഷൌഹിണീബലം വീണൊടുങ്ങി
ഭേരിയും താഡിച്ചു കൌരവന്മാരെല്ലാം
പാരാതെ പൂകിനാർ കൈനിലയിൽ.

അദ്ധ്യായം ൪൦

―――

ഭാരതയുദ്ധം.

കാലത്തുണൎന്നുടൻ കൎമ്മങ്ങളെല്ലാമെ
ചാലക്കഴിച്ചു തെളിഞ്ഞു നന്നായ്
പാരുററുനിന്നുള്ളോരായുധജാലങ്ങൾ
പൂരിച്ചുനിന്നുള്ള തേരിലേറി
പററാതെ കൈബലം പൂണ്ടോരു ദേശിക-
നററമില്ലാതോളം സേനയുമായ്
സത്വരം ചെന്നു വിളിച്ചതു കേട്ടിട്ടു
യുദ്ധസന്നദ്ധരായ്വന്നു നേരെ
അസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടഭിവാദ്യവും ചെയ്തിട്ടു
ഭക്തനായുള്ളോരു പാൎത്ഥൻ ചൊന്നാൻ
കൌരവന്മാരുടെ പക്ഷത്തിൽനിന്നിട്ടു
സൂരിയായുള്ള നീയിങ്ങനെതാൻ
എന്നൊടു വന്നു പിണങ്ങിനിന്നീടുമെ-
ന്നൊന്നുമെ ചിന്തിച്ചേനല്ല ചൊല്ലാം
ഗംഭീരം പൂണ്ടുള്ള വാൎത്തകളിങ്ങിനെ
ജംഭാരിനന്ദനൻ ചൊന്നനേരം
ചിന്തിച്ചുകണ്ടു പറഞ്ഞുനിന്നീടിനാൻ
സന്തുഷ്ടനായുള്ള ദേശികൻതാൻ
ഭോജനം തന്ന ജനങ്ങളെ ചെഞ്ചമ്മെ
ആജിയിൽനിന്നങ്ങൊഴിച്ചുപോയാൽ
സൽഗതി കൈവിട്ടു ദുൎഗ്ഗതിപൂണ്ടങ്ങു
നില്ക്കുമാറായ്വരുമായുഗാന്തം

അഗ്രജനാകിലുമറ്റുള്ളൻതാനാകിലും
സൽഗുരുവാകിലും വ്യഗ്രമററു
വിഗ്രഹത്തിന്നു വിളിച്ചുനിന്നീടുമ്പോൾ
നിർഗ്ഗമിക്കുന്നതു യോഗ്യമത്രെ
മന്നവവീരന്മാക്കെന്നതു കാരണ-
മെന്നോടു വന്നിങ്ങെതിർത്താലും നീ
ദോഷമില്ലേതുമെയെന്നതു കേട്ടിട്ടു
തോഷത്തെപ്പൂണ്ടുള്ള പാണ്ഡവൻതാൻ
മുന്നൽ നിന്നീടുന്ന ദേശികന്തന്നോട-
ങ്ങൊന്നിനൊന്നേററം പിണങ്ങിനിന്നാൻ
ശത്രുവായുള്ളൊരു പാഞ്ചാലഭൂപതി
പുത്രനും താനുമായുന്നു മേന്മേൽ
ബാണങ്ങളെയ്തെയ്തു ദ്രോണരെത്തന്നെയും
ക്ഷീണനാക്കീടിനാനേററമേററം
ഘോരനായുള്ളൊരു ദ്രോണർതാൻ കോപിച്ചു
ഭൈരവമായുള്ള സായകത്താൽ
വൈരിയായുള്ളൊരു പാഞ്ചാലന്തന്നെയും
വീരനായുള്ളൊരു മത്സ്യനേയും
അന്തകമന്ദിരം പൂകിച്ചു ചെഞ്ചെമ്മെ
കുന്തീതനൂജനെ നോക്കി നോക്കി
തള്ളിയണഞ്ഞതു കണ്ടൊരു നേരത്തു
വല്ലഭം പൂണ്ടുള്ള മല്ലവൈരി
കിഞ്ചനയുള്ളൊരു വഞ്ചന കൂടാതെ
ചെഞ്ചെമ്മെയിന്നിവൻതന്നെ വെൽവാൻ
പാവകനേത്രനും ചിന്തിച്ചാലേതുമെ
ആവതല്ലെന്നു തന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
വീരനായുള്ളൊരു ദ്രോണിയെത്തന്നെയു-
മാരുമെ കാണാതെയാക്കി നന്നായ്

അന്തകസൂനുതൻ പാരത്തു ചെന്നിട്ടു
മന്ത്രിച്ചു ചൊല്ലിനാനൊന്നു മെല്ലെ
സൂനുതൻനാശത്തെ കേട്ടുനിന്നീടുകിൽ
മാനിയായുള്ളോരു ദ്രോണരപ്പോൾ
ബാണവും ചാപവും കൈവിട്ടു ചെഞ്ചമ്മെ
പ്രാണപരിത്യാഗം ചെയ്യുമെല്ലൊ
നിന്നുടെ സൂനു മരിച്ചുതെന്നിങ്ങിനെ
അന്യരായുള്ളവർ ചെന്നു ചൊന്നാൻ
മിത്ഥ്യയെന്നോൎത്തുപോമെന്നതു കാരണം
സത്യവാനായുള്ള ധൎമ്മജ! നീ
വണ്ണം തിരണ്ടുള്ളൊരാനയെ ച്ചെഞ്ചമ്മെ
മണ്ണുകൊണ്ടമ്പോടു തീൎത്തു പിന്നെ
നിശ്ചലമായുള്ള സത്യത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ
അശ്വത്ഥാമാവെന്നു പേരുമിട്ടു
ദ്രോണിതൻനാശത്തെ നിശ്ചയിച്ചീടുവാൻ
ദ്രോണർതാൻ വന്നിങ്ങു ചോദിക്കുമ്പോൾ
പിച്ചയായ്മേവിനോരാനയെ ഭേദിച്ചു
നിശ്ചയമെന്നു നീ ചൊല്ലവേണം
എന്നതു കേട്ടോരു ധൎമ്മജന്മാവുതാൻ
പന്നഗശായിയെ നോക്കിച്ചൊന്നാൻ
കുഞ്ജരനാമത്തെ മുന്നിട്ടു ദ്രോണിതൻ
വഞ്ചന ചൊല്ലുവനെന്നിങ്ങിനെ
എന്നതു കേട്ടോരു കാർമ്മുകിൽവൎണ്ണൻതാൻ
തന്നിലെ പുഞ്ചിരി പൂണ്ടു ചൊന്നാൻ
ആനതൻനാമത്തെ പിന്നിട്ടു ചെഞ്ചമ്മെ
ഹാനി ചൊല്ലീടേണമെന്നിങ്ങിനെ
അല്ലായ്കിലിന്നു ജയിച്ചുകൊണ്ടീടായ്വോ-
നല്ല നമുക്കതു തേറിനാലും

പാലാഴിവണ്ണൻതാൻ ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
ചാലെ വഴങ്ങിനാൻ മാഴ്കി മാഴ്കി
അച്യുതന്തന്നുടെ ചൊല്ലാലെ ചെന്നങ്ങു
നിശ്ചയമെന്നുള്ളിൽ തോന്നുംവണ്ണം
അശ്വത്ഥാമാവു മരിച്ചുതെന്നിങ്ങിനെ
ഉച്ചത്തിൽ ചൊല്ലിനാൻ ഭീമസേനൻ
ധൂൎത്തനായുള്ളവൻ ചൊല്ലിനിന്നീടിന
വാൎത്തയെ നിശ്ചയിച്ചീടുവാനായ്
സന്താപം പൂണ്ടുള്ള കുംഭജനോടിവന്ന-
ന്തകസൂനുവെക്കണ്ടു ചൊന്നാൻ
എന്മകൻതന്നുടെ നാശത്തെക്കേട്ടതി-
ന്നുണ്മയോ? ചൊല്ലുക ധൎമ്മജ! നീ
സൽഗുരുവിങ്ങിനെ ചോദിച്ച നേരത്തു
സൽഗതി പൂണ്ടുള്ള മന്നവൻതാൻ
ഹാനിയുണ്ടായ്വന്നിതശ്വത്ഥാമാവെന്നൊ-
രാന തനിക്കെന്നു ചൊല്ലുന്നേരം
വങ്കരിനാശത്തെക്കേളാതെ കണ്ടിട്ടു
ശംഖു വിളിച്ചാനക്കൃഷ്ണനപ്പോൾ
ആനായർകോന്നുടെ കംബുതൻനാദംകൊ-
ണ്ടാനതൻനാദത്തെ കേളായ്കയാൽ
ഖിന്നനായ്നിന്നങ്ങു തന്നിലെ നണ്ണിനാ-
നെന്നുടെ ചാകാത നന്ദനൻതാൻ
മൃത്യുവെ പ്രാപിച്ചാനെന്നെല്ലോയിന്നിപ്പോൾ
സത്യവാനാമിവൻ ചൊന്നതെന്നാൽ
നാനാഗണങ്ങളിണങ്ങിനിന്നീടുമി-
സ്സേനയിലെങ്ങുമേയില്ലതാനും
ആരാഞ്ഞു കാണേണമിന്നിവൻതന്നെ ഞാൻ
പാരാതെയിന്നിപ്പോഴെന്നു നണ്ണി

യോഗത്തെക്കൊണ്ടുതൻദേഹത്തെപ്പാലിച്ചു
വേഗത്തിൽ പോയങ്ങു നോക്കുന്നേരം
അച്ഛനെക്കൊന്നവൻതാനിവനെന്നുള്ളൊ-
രുൾച്ചൂടു പൂണ്ടൊരു ധൃഷ്ടദ്യുമ്നനൻ
നിശ്ചലമായിട്ടു കണ്ടൊരു ദേഹത്തെ
തച്ചുതകൎത്തു നുറുക്കിവെച്ചാൻ
പുത്രനെയിന്നുമെ കാണായ കാരണം
സത്യമല്ലെന്നു തന്നുള്ളിൽ നണ്ണി
വഞ്ചന ചൊല്ലിന ധൎമ്മതനൂജനെ
ചെഞ്ചമ്മെ കൊല്ലേണമെന്നിങ്ങിനെ
മൎഷവും പൂണ്ടങ്ങു നോക്കുന്ന നേരത്തു
സൎഷവതുല്യമായുള്ളണ്ടു ദേഹം
ഭിന്നമായുള്ളൊരു കായത്തെപ്പിന്നെയ-
ങ്ങൊന്നിച്ചു കൂട്ടുവാനോക്കുന്നേരം
ആൎയ്യനായുള്ള ഭരദ്വാജമാമുനി
പാരിടംതന്നിലിറങ്ങി മെല്ലെ
മാനിയായുള്ളൊരു സൂനുവും താനുമായ്
വാനിടംതന്നിലകത്തു പുക്കാർ
കോപിച്ചു പിന്നെയങ്ങശ്വത്ഥാമാവുതാൻ
ദീപിച്ചു മേവുന്നൊരാഗ്നേയാസ്ത്രം
തൽക്ഷണമൊന്നു പ്രയോഗിച്ച നേരത്തൊ-
രക്ഷൌഹിണീബലം ഭസ്മമായി
കന്മഷവൈരിതൻചൊല്ലാലെയൎജ്ജുനൻ
ബ്രഹ്മാസ്ത്രംകൊണ്ടു തടുത്താനത്രും
കോപിച്ചു വന്നോരു ദ്രൌണി വീണീടിനാൻ
വേർ മുറിഞ്ഞീടിന ദാരുപോലെ
വേദിയൻതന്നുടെ വേദന കണ്ടിട്ടു
വേദന പൂണ്ടുതാനെന്നപോലെ

മേദിനീതന്റെ വിളക്കായിട്ടുള്ളോരു
ആദിത്യനാഴിയിൽ വീണിതപ്പോൾ
സന്താപം പൂണ്ടുള്ള കൌരവൻതന്നോടു
ബന്ധുക്കൾ ചെന്നു പറഞ്ഞുതേററി
സേനകൾക്കെല്ലാമെ നായകനായ്നിർത്തി
മാനിയായുള്ളോരു കർണ്ണന്തന്നെ
പിന്നെയങ്ങെല്ലാരും ഖിന്നത കൈവിട്ടു
തന്നുടെ തന്നുടെ കൈനിലത്തിൽ
വൈരികളോടു ജയിച്ചുകൊണ്ടീടുവാ-
നാഴ്വിചാരങ്ങളാണ്ടിരുന്നാർ.

അദ്ധ്യായം ൪൧

ഭാരതയുദ്ധം

മംഗലകാന്തി കലൎന്നു നിന്നീടുന്നോ-
രംഗപുരാധിപനാദരവിൽ
സംഗിയായുള്ളവൻതന്നുടെ ചൊല്ലാലെ
സംഗരത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ
ഉത്തമരായുള്ള വേദിയരെല്ലാൎക്കും
നിത്യവും പണ്ടു കൊടുക്കുംവണ്ണം
ഉത്തമദാനവും ചെയ്തുനിന്നവരോടു
സ്വസ്തിയും ചൊല്ലിച്ചു ഭക്തിയോടെ
ഭാൎഗ്ഗവരാമനെ വന്ദിച്ചു ചെഞ്ചമ്മെ
ഭൎഗ്ഗപദാംബുജമുള്ളിൽ നണ്ണി
ചാരുവായുള്ളൊരു ചാപത്തെ വന്ദിച്ചു
ചാലെത്തുടച്ചു കുലച്ചു മെല്ലെ
വില്ക്കുഴി തുൎത്തങ്ങു *വെച്ചുരടിട്ടുട-
നക്ഷണം ചെന്നങ്ങു തേരിലേറി
സൂതനായുള്ളൊരു ശല്യരെത്തന്നെയു-
മാദരവോടു വിളിച്ചിരുത്തി
അററമില്ലാതോളമായുധജാലവും
തെറെറന്നു കൊണ്ടു നിറച്ചു മേന്മേൽ
ബാണങ്ങൾ നല്ലവ ചാലെത്തിരിഞ്ഞുടൻ
ചേണററ പൂണിയിൽ ചേൎത്തു നന്നായ്
സന്നാഹഭേരികൾ താഡിപ്പിച്ചീടിനാൻ
മന്നിടമൊക്കെക്കുലുങ്ങുംവണ്ണം

---

* വെണ്ണച്ചരട്.

ശംഖുതന്നാദത്തെക്കേട്ടുകേട്ടമ്പിനോ-
ടങ്കുരിച്ചീടിനാൻ ഭാണ്ഡവൻമ്പോൾ
സന്നദ്ധരായുള്ള മന്നവരെല്ലാരും
തന്നുടെ തന്നുടെ തേരിലേറി
ധന്യനായുള്ളവൻതന്നുടെ ചാരത്തു
വന്നുനിറഞ്ഞിതു വാരിപോലെ
വന്നുനിന്നീടുന്ന ചേവകന്മാരോടു
ചെന്നു പൊരുന്ന പ്രകാരമെല്ലാം
ചിന്തിച്ചു കല്പിച്ചു സംഗരം കോലുവാൻ
സന്തുഷ്ടരായി മുതിർന്നുനിന്നാർ
വീര്യനായുള്ളൊരു സൂര്യജൻതന്നുടെ
ഭേരിതന്നാദത്തെക്കേട്ട നേരം
മാനിയായുള്ളൊരു വാനരകേതുതാൻ
സേനകളോടു കലർന്നു നന്നായ്
പാരാതെ ചെന്നങ്ങെതിർത്തു നിന്നീടിനാൻ
വാരണം കണ്ടുള്ള സിംഹംപോലെ
വല്ലഭമേററവും പൂണ്ടുനിന്നീടുന്ന
ശല്യരും മല്ലവിലോചനനും
അശ്വങ്ങൾതന്നുടെയാനനം പൂകിന
രശ്മികൾ ചാലെ മുറുക്കി നേരെ
ചാരത്തുകൊണ്ടങ്ങണയ്ക്കയുമെത്രയും
ദൂരത്തുകൊണ്ടിങ്ങു പോരികയും
പാരുററ കാന്തി കലർന്നുനിന്നീടിന
സൂര്യനും സോമനുമെന്നപോലെ
പാരാതെ ചെന്നങ്ങു മുട്ടുന്ന നേരത്തു
വേർവ്വിട്ടുകൊണ്ടിങ്ങു പോരികയും
സാരഥിമാരുടെ കൌതുകവിദ്യക-
ളോരോന്നേ കാട്ടിനാരെന്നേ വേണ്ടു

വീരതയെത്രയും പൂണ്ടുനിന്നോററവും
വീൎയ്യവാനായുള്ള സൂൎയ്യജന്നും
വൈരികളായ ജനങ്ങൾക്കു മാരണ-
ഭൈരവനായ ധനഞ്ജയന്നും
ഗാരുഡമം പാവകം പന്നഗം പാരെഴും
വാരുണം പാരെഴും ബാലചന്ദ്രം
നൈരൃതം വാസവം മാധവം ഭാസ്കരം
പാൎവ്വതം ഭൈരവം വീരഭദ്രം
എന്നിവ മുമ്പായുള്ളായുധജാലങ്ങ-
ളൊന്നൊന്നേ ചാലത്തൊട്ടുത്തു മേന്മേൽ
ആയാസം കൂടാതെ ചെയ്യുതുടങ്ങിനാൻ
വായു തകൎത്തുള്ള മേഘംപോലെ
ശക്തനായുള്ളൊരു പാവകൻതന്നെയ-
ങ്ങസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു തകൎത്തു നന്നായ്
വാരിധിനേരൊത്ത സേനകൾമദ്ധ്യത്തിൽ
പാരാതെ ചെന്നങ്ങു സൂൎയ്യപുത്രൻ
എണ്ണമില്ലാതോളം മന്നവവീരരെ
വിണ്ണകംതന്നിലങ്ങാക്കിനിന്നാൻ
സൂതജൻ പാലിച്ച സേനകൾക്കന്നൊരു
ബാധയുണ്ടായില്ല വാസവിയാൽ
വങ്കൊതി പൂണ്ടുള്ള കങ്കങ്ങൾ ചെഞ്ചമ്മെ
കങ്കാളഖണ്ഡമെടുത്തപോലെ
അന്തിച്ചുവപ്പു നിരന്നിതു ചെഞ്ചമ്മെ
അംബരംതന്നിലങ്ങെങ്ങുമേതാൻ
വമ്പനായുള്ളൊരു കൎണ്ണനെ ചെഞ്ചമ്മെ
സംഭാവിച്ചമ്പോടു കൌരവൻതാൻ
ഭേരിയും താഡിച്ചു പാരാതെ പോയങ്ങു
പാരാളും കൈനില പുക്കിരുന്നാർ.

——*——

അദ്ധ്യായം ൪൨

ഭാരതയുദ്ധം.

കോമളനായോരു ഭാനുതാനന്നേരം
വ്യോമത്തിൽ വന്നു വിളങ്ങിനിന്നാൻ
സൂനുതൻസംഗരം കാണ്മതിന്നായിട്ടു-
ങ്ങാനന്ദം പൂണ്ടുതാനെന്നപോലെ
അംഭോജസംഭവൻ മുമ്പായുള്ളമ്പരും
രംഭ തുടങ്ങിന നാരിമാരും
അംബരംതന്നിൽ നിറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാർ
തുംബുരുനാരദന്മാരുമെല്ലാം
ധന്യനായുള്ളൊരു കർണ്ണനും പാർത്ഥനും
സന്നദ്ധരായിട്ടു മുന്നെപ്പോലെ
ആഹവം കോലുവാൻ പാരാതെ വന്നിട്ടു
സിംഹനാദമിട്ടു നിന്ന നേരം
വാരിധി നേരൊത്ത സേനകൾ തങ്ങളിൽ
പാരമണഞ്ഞു പിണഞ്ഞുനിന്നു
വീരനായുള്ളൊരു മാരുതനന്ദനൻ
കൌരവവീരനെ നോക്കിയപ്പോൾ
രാഘവന്തന്നുടെ സോദരവീരനും
രാവണിതാനും പണ്ടെന്നപോലെ
സൂര്യതനൂജനും പാർത്ഥനും തങ്ങളിൽ
നേരെയെതിർത്തു പൊരുന്നനേരം

ചീർത്തൊരു കോപത്താൽ കന്യകാനന്ദനൻ
ക്രുദ്ധമൂത്തീടുന്ന ബാണങ്ങളാൽ
പാർത്ഥനെ വീഴ്ത്തിയങ്ങാർത്തണഞ്ഞീടിനാൻ
പാർത്ഥിവവീരനെ നോക്കിനോക്കി
വമ്പനായുള്ള പതംഗജൻ കോപിച്ചി-
ട്ടമ്പും തൊടുത്തങ്ങു ചെല്ലുന്നേരം
നൂതനമായുള്ള ബാണങ്ങളേല്പിച്ചു
വാർത്തങ്കും ചാപവും തേർത്തടവും
ഭൂതലം തന്നിലെ വീഴ്ത്തിനിന്നീടിനാൻ
സൂതനെത്തന്നെയും ഭൂപതിതാൻ
താപവും കൈവിട്ടു ചാപവും തേരുമായ്
കോപിച്ചുവന്നൊരു സൂര്യപുത്രൻ
ഭൂപതിതന്നുടെ ചാപരഥങ്ങളെ
ഭൂതലംതന്നിൽ തകർത്തുവീഴ്ത്തി
മണ്ടിയണഞ്ഞവൻ തന്നെയും ചെഞ്ചമ്മേ
കണ്ഠഗതപ്രാണനാക്കി പിന്നെ
മാതാവോടോതിന സത്യത്തെ ചിന്തിച്ചു
ചേതന പോക്കാതെ പോയ നേരം
രക്ഷികളായുള്ള മന്നവർ കൊണ്ടുപോ-
യക്ഷണം പൂകിനാർ കൈനിലയിൽ
ദാന്തനായുള്ളൊരു മന്നവവീരനെ
കാന്തവിലോചനൻ കാരുണ്യത്താൽ
കേവലം ചെന്നു തലോടുന്ന നേരത്തു
നോവും വ്രണങ്ങളും പോയ്മറഞ്ഞു
ആർത്തിയണഞ്ഞുള്ള ധർമ്മതനൂജൻതാൻ
പാർത്ഥനെ നോക്കിപ്പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
ധൂർത്തനായുള്ളൊരു സൂര്യതനൂജൻതാൻ
ക്രുദ്ധമൂത്തീടുന്ന ബാണങ്ങളാൽ

പേർത്തുപേർത്തന്നുള്ളിലാർത്തി ചേർത്തീടുമ്പോൾ
പോർത്തലം കൈവെടിഞ്ഞെങ്ങിരുന്നു
ഗാണ്ഡീവമുണ്ടെനിക്കെന്നുള്ളതാരോടും
പാണ്ഡിത്യമിന്നിനിച്ചൊല്ലവേണ്ട
പാരാതെ കൊണ്ടുപോയഗ്നിയിലാക്കുക
വീരത കൈവിട്ട ചാപമെന്നാൽ
ചാപത്തെ നിന്ദിച്ചു ചൊന്നതു കേട്ടിട്ടു
കോപിച്ചു ചൊല്ലിനാനർജ്ജുനൻതാൻ
എന്നുടെ ചാപത്തെ നിന്ദിച്ച ലോകരെ-
ക്കൊന്നുവീഴ്ത്തീടുവനല്ലയായ്കിൽ
പാരാതെയെന്നെ ഞാൻ കൊല്ലേണമെന്നുണ്ടു
ഘോരമായുള്ള പ്രതിജ്ഞയെന്നാൽ
അഗ്രജന്തന്നെ വധിക്കയില്ലെന്നെ ഞാൻ
നിഗ്രഹിച്ചീടുവനെന്നും ചൊല്ലി
ഖഡ്ഗവും വാങ്ങി മുതിർന്നോരു നേരത്തു
പുഷ്കരലോചനനർജ്ജുൻതാൻ
പാണിയിൽ മേവുന്ന ഹേതിയെക്കൈക്കൊണ്ടു
ചേണുററു നിന്നു പറഞ്ഞുതേററി
ഭൂതലപാലനെപ്പാലിച്ചുകൊള്ളുവാൻ
വാതജൻതന്നെ വരുത്തി നേരെ
ധൃഷ്ടനായുള്ളൊരു സൂര്യതനൂജനെ
നഷ്ടമാക്കീടേണമെന്നും ചൊല്ലി
പാതകവൈരിയും വാസവപുത്രനും
വാതതനൂജനെ നോക്കിപ്പോയാർ
ധൃഷ്ടനായുള്ളൊരു മാരുതനന്ദനൻ
ഇഷ്ടയായുള്ളൊരു ജായതന്നെ
കെട്ടിയിഴച്ചൊരു കൌരവവീരനെ
പെട്ടെന്നു ചെന്നങ്ങണഞ്ഞു മേന്മേൽ

ആഹനിച്ചീടിനാനാനയെച്ചെഞ്ചമ്മെ
സിംഹംതാൻ ബാഹുകൊണ്ടെന്നപോലെ
കെട്ടിച്ചു വന്നൊരു ബാലിസുഗ്രീവന്മാർ
വട്ടത്തിൽ മുട്ടിപ്പൊരുന്നപോലെ
പാരമണഞ്ഞു പൊരുന്നോരു നേരത്തു
വീരത കൈവിട്ടു കൌരവൻതാൻ
പക്ഷീന്ദ്രൻതന്നുടെ ചാരത്തു പൂകിന
തക്ഷകപൈതൽതാനെന്നപോലെ
ഭീതനായേറ്റുമെ വല്ലാതെ കണ്ടപ്പോൾ
സൂതജന്തന്നെ വിളിച്ചു ചൊന്നാൻ.
പുംസനെന്നാകിൽ നീയിന്നിവൻ തന്നുടെ
വേദന പോക്കുകയെന്നിങ്ങിനെ
നാണം കെട്ടത്തൊരു കൌരവവീരൻതാൻ
ക്ഷീണനായ്ച്ചീണത്തു കേട്ട നേരം
നോററുനിന്നീടിന ദ്രൌപദീദേവിതാൻ
മാററാനായുള്ള വൻമാറിടത്തിൽ
പാരാതെ ചെന്നു ചവിട്ടിനിന്നമ്പോടു
പാരം ചിരിച്ചു പറഞ്ഞാളപ്പോൾ
ചേലതൻ വഞ്ചുറ നീക്കിനിന്നീടുവാൻ
ചാലെ *മറിഞ്ഞതിനെന്തെടൊ! നീ
കല്ലിലും മുള്ളിലും ഭൂതലം തന്നിലും
മെല്ലെ നരുങ്ങു ഇഴയ്ക്കുന്നേരം
എന്നുടെ വേദന ഇങ്ങിനെയെന്നതു
നിന്നുടെയുള്ളിലറിഞ്ഞായോ? ചൊൽ
ദുഷ്ടമായുള്ളൊരു വാൎത്തകളിങ്ങിനെ
ത്രുഷ്ടയായ് നിന്നവളോതുന്നേരം

* ഉപദ്രവിച്ചതു്.

പാരിൽ വീണീടിന കൌരവവീരനെ
കീറിനിന്നീടിനാൻ മാരുതിതാൻ
പാരം ചൊരിഞ്ഞുള്ള ശോണിതമെല്ലാമെ
കോരിക്കുടിച്ചു മദിച്ചു നന്നായ്
നീണ്ടുനിന്നീടിന വങ്കടൽമലയാൽ
പൂണ്ടുനിന്നീടിന ദ്രൌപദിതാൻ
ദന്തങ്ങളെല്ലാമെയന്തരം കൂടാതെ
പന്തിയിലൊവ്വാതെ കയ്യിലാക്കി
പണ്ടിവൻ ചെന്നങ്ങിഴച്ചതിൽ പിന്നെയും
വണ്ടാർപൂഞ്ചായലാം ദീക്ഷിതയായ്
രാപ്പകൽ കെട്ടാത വാർകുന്തലന്നേരം
വായ്യൊട്ട വാന്നങ്ങു കെട്ടിനിന്നാൾ.
കണ്ടുനിന്നീടിന മാലോകരെല്ലാരും
കൊണ്ടാടിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞാരപ്പോൾ
മാപാപിമാരായ കൌരവന്മാരുടെ
മാരണദേവതാതാനിതെന്നും
വീരന്മാരായുള്ള പാണ്ഡവന്മാരുടെ
വീര്യലക്ഷ്മിയിവളായതെന്നും
സ്നാനവും ചെയ്തുപോയ് കുന്തിതൻചാരത്തു
മാനേലുംകണ്ണി വിളങ്ങിനിന്നാൾ
കൌരവവീരൻെറ വേദന കണ്ടിട്ടു
വീരനായുള്ളൊരു സൂര്യപുത്രൻ
മാരുതിതന്നോടെതിത്തതു കണ്ടിട്ടു
പാരാതെ പാണ്ഡവമദ്ധ്യമൻതാൻ
സൂര്യതനൂജൻെറ സൂനുവെയമ്പോടു
സൂര്യതനൂജനു നൽകിനിന്നാൻ
സൂനു മരിച്ചതു കണ്ടൊരു നേരത്തു
മാനിയായുള്ളൊരു സൂര്യപുത്രൻ

മുന്നിൽ നിന്നീടിന ഭീമനെക്കൈവിട്ടു
വന്നെതൃത്തീടിനാൻ വായുവേഗാൽ
കല്പിത പൂണ്ടുള്ള വില്ലാളിവീരരിൽ
ചൊല്ലാന്ന തുല്യപരാക്രമന്മാർ
അമ്പുകൾകൊണ്ടു കളിച്ചുതുടങ്ങിനാർ
ശംഭുവും കൃഷ്ണനുമെന്നപോലെ
വമ്പനായുള്ളൊരു സൂര്യതനൂജൻതാൻ
ജംഭാരിപുത്രനെ നോക്കി നോക്കി
കേടകന്നീടിന ബാണങ്ങൾകൊണ്ടങ്ങു
മൂടിത്തുടങ്ങിനാൻ പാട്ടപാടെ
അശ്വങ്ങൾതന്നെയും തേർത്തടംതന്നെയും
ഉച്ചമാണ്ടീടിന കേതുവേയും
ആനകളാദിയായുള്ളവിനിന്നീടിന
സേനകൾതന്നെയുമംബരവും
ഒക്കെ മറച്ചു ചമച്ചുതുടങ്ങിനാൻ
തക്ഷകതുല്യമാം ബാണങ്ങളാൽ
ചെന്നെതൃത്തീടിന സേനകളെല്ലാമെ
വഹ്നിയിൽ വീണുള്ളൊരെണ്ണപോലെ
പാവകനുമ്പായ സായകജാലയിൽ
കേവലം വീണു മുടിഞ്ഞുകൂടി
നേരററു മേവുന്ന സൂര്യതനൂജൻതാൻ
പാരുററ ബാണങ്ങളേല്ക്കയാലെ
പ്രാണനകന്നുള്ള ഭൂതലംതന്നിലെ
വീണുനിന്നീടിന സേനകൾതൻ-
ദേഹങ്ങൾതന്നിൽവെച്ചുൽഗമിച്ചീടിന
ലോഹിതമായുള്ള വൻനദിയിൽ
പാരാതെ ചെന്നങ്ങിറങ്ങിനിന്നമ്പോടു
കോരിക്കുടിച്ചു മദിച്ചു മേന്മേൽ

വായും പിളൎന്നു നടന്നുതുടങ്ങീതു
പേയും കണങ്കളും ക്രൂളികളും
ഊരുക്കൾ ജാനുക്കൾ ജംഘകളെന്നുള്ള
സാരംഗജാലങ്ങൾ നീളനീള
പൊങ്ങി മറിഞ്ഞു നികന്നുതുടങ്ങീതു
എങ്ങുമെയങ്ങതിൽ തിങ്ങി വിങ്ങി
കേശങ്ങളായുള്ള ശൈവലജാലവും
കോദണ്ഡയൂഥമാം വീചികളും
ഖഡ്ഗങ്ങളായുള്ള ബുൽബുദക്കൂട്ടവും
മുൽഗ്ഗരവൎഗ്ഗമാം പാമ്പുകളും
ചേതനയോടു പിരിഞ്ഞു നിന്നീടുന്ന
വേതണ്ഡയൂഥമാം പാറകളും
പാൎത്ഥിവന്മാരുടെ മൂൎത്തിതന്മൂടുകൾ
തീൎത്തുനിന്നീടുന്ന കച്ഛപങ്ങൾ
ഖണ്ഡിച്ചുവീണുള്ള കണ്ണുങ്ങളായുള്ള
മണ്ഡൂകജാലവുമുണ്ടായ്വന്നു
ആനനമായുള്ള പങ്കജജാലങ്ങ-
ളാദിയായ്മേവുന്ന ഭൂഷണങ്ങൾ
ചാലേ ധരിച്ചുള്ള ലോഹിതവൻനദി
ഓളങ്ങളോടു കലൎന്നു നന്നായ്
പാരാതെ ചെന്നങ്ങു ദൂരത്തു മേവുന്ന
വാരിധിയോളവും ചേൎന്നുകൂടി
കെല്പനായുള്ളൊരു സൌരിതാനന്നേരം
കല്പാന്തഭൈരവനെന്നപോലെ
ചുററും നിന്നീടിന സേനകളെല്ലാമെ
അററം വരുത്തിയണഞ്ഞനേരം
സത്യവാനായുള്ള ശല്യർ താനന്നേരം
വൃത്രാരിപുത്രനെ പാലിപ്പാനായ്

നിന്ദിച്ചു നിന്ദിച്ചു കർണ്ണൻതൻകൈബലം
മന്ദമാക്കീടിനാൻ മെല്ലമെല്ലെ
വാസവീ താനപ്പോളാനയെക്കണ്ടൊരു
കേസരിവീരൻതാനെന്നപോലെ
കോപിച്ചു ചെന്നങ്ങു ഭാനുതനൂജൻെറ
ചാപവും തേരും തകൎത്തു ചൊന്നാൻ
ബന്ധുവായുള്ള നീ നോക്കിയിരിക്കെ പ-
ണ്ടന്തകതുല്യനാം ഗന്ധർവ്വൻ താൻ
സന്താപം കൂടാതെ കൌരവവീരരെ
ബന്ധിച്ചുകൊണ്ടങ്ങു പോകുന്നേരം
ബന്ധനം തീൎത്തങ്ങയച്ചുവിട്ടീടിന
കൌന്തേയന്താനിതറിഞ്ഞുവേണം
സന്നദ്ധനായിട്ടെന്മുന്നിൽ നിന്നിങ്ങിനെ-
യൊന്നിനൊന്നൊയ്ക്കയും പേശുകയും
പണ്ടു വിരാടൻെറ കോട്ടയിൽ കണ്ടനാ-
ളുണ്ടായ വേലയുമോൎത്തുവേണം.
ഇത്തരമോരോന്നെ കേട്ടോരുനേരത്തു
ക്രുദ്ധനായുള്ളോരു സൂൎയ്യപുത്രൻ
കെല്പനായുള്ള ധനഞ്ജയ! നിന്നുടെ
ദർപ്പത്തെപ്പോക്കുവനെന്നും ചൊല്ലി
ചിത്രത പൂണ്ടൊരു ചാപവും തേരുമായ്
സത്വരം വന്നിങ്ങെത്തുത്തുപിന്നെ
തക്ഷകപുത്രനായുള്ളവിനിന്നെത്രയും
മുഷ്കരമായുള്ള സർപ്പബാണം
സന്ധിച്ചു നിന്നതു കണ്ടോരു നേരത്തു
ബന്ധുവായുള്ളോരു ശല്യർ ചൊന്നാൻ.
വൃത്രാരിസൂനുതൻവക്ഷസ്ഥലത്തിങ്കൽ
വിക്ഷേപിച്ചീടുകയെന്നും ചൊല്ലി

വീരനായുള്ളൊരു രാധേയൻ താനപ്പോൾ
സാരഥി ചൊന്നതും മാനിയാതെ
പററാതകാന്തി കലൎന്നവൻതന്നുടെ
നെററിതന്മദ്ധ്യത്തിലെയ്തു ബാണം
നോക്കുകൾകൊണ്ടെയിപ്പാരിടമെല്ലാമെ
തീക്കനലാക്കുന്നിതെന്നപോലെ
വാസവി തന്നെ വിഴുങ്ങിനിന്നീടുവാൻ
വായും പിളൎന്നങ്ങു വായുവേഗാൽ
മണ്ടിവരുന്നതു കണ്ടൊരു നേരത്തു
കൊണ്ടൽനേർവ്വൎണ്ണന്റെ കാരുണ്യത്താൽ
ചേണുററു മേവുന്ന മേദിനീ താനൊരു
ചാനിടം താണതു കാരണമായ്
നന്മകുടത്തെയും കൊണ്ടങ്ങു മണ്ടിനാൻ
വന്മദം പൂണ്ടുള്ള നാഗബാണം
തന്നുടെ വാഞ്ഛിതം സാധിച്ചുകൂടാഞ്ഞു
ഖിന്നനായുള്ളൊരു പന്നഗന്താൻ
കൎണ്ണൻതൻചാരത്തു വന്നുനിന്നവനോടു
തന്നുടെ ചിന്തിതം ചൊന്നനേരം
പണ്ടു താൻ ചെയ്തൊരു സത്യത്തെയോൎത്തിട്ടു
രണ്ടാമതെയ്കയില്ലെന്നു ചൊന്നാൻ
ദീനനായുള്ളൊരു പന്നഗവീരൻ താൻ
താനേ മുതൎന്നങ്ങു ചെല്ലുന്നേരം
കണ്ടുനിന്നീടുന്ന വാസവനന്ദനൻ
രണ്ടായി വീഴ്ത്തിനാൻ ഭൂതലത്തിൽ
വീരനായുള്ളൊരു ശല്യർ താനന്നേരം
തേരിന്നിഴിഞ്ഞങ്ങു നിന്നു ചൊന്നാൻ.
നല്ലതും തീയതുമോരാതെയിങ്ങിനെ
വല്ലായ്മ കാട്ടുന്ന മന്നവ നിൻ

സാരഥിയായിട്ടു മേവിനിന്നീടുവാൻ
സാമർത്ഥ്യമില്ല നമുക്കിതൊട്ടും
സൂതൻ താനിങ്ങിനെ ചൊല്ലിട്ടനേരത്തു
വേദനപൂണ്ടുള്ള സൂര്യപുത്രൻ
മുന്നിൽ നിന്നീടിന വൈരിയെക്കണ്ടിട്ടു
സന്നദ്ധനായി മുതൃന്നു നന്നായ്
നിശ്ചലമായ്വന്നോരശ്വങ്ങൾ തന്നുടെ
രശ്മി പിടിച്ചു മുറുക്കുന്നേരം
വായുതൻവേഗത്തെ വെന്നുനിന്നാങ്ങിനെ
പായുന്ന വാജിഗണങ്ങൾ തന്റെ
അംഘ്രികൾ കൊണ്ടുള്ള ഭൂതലമെല്ലാമെ
പങ്കമായാണ്ടു തുടങ്ങി പാരം
ദീനനായുള്ളൊരു ഭാനുതനൂജൻ താൻ
മാനസംതന്നിലങ്ങോർത്തുകണ്ടാൻ
വെന്നവർ ക്രൂരായി വന്നീടുമെല്ലാരു-
മെന്നുള്ളതുണ്മയായ്വന്നിതിപ്പോൾ
ഇങ്ങിനെതന്നിലെ ചിന്തിച്ചു ചിന്തിച്ചു
സംഗരം കൈവിട്ടു നിന്നനേരം
ഭാനുതനൂജന്റെ ജീവനെപ്പാലിച്ചു
മാനസം തന്നിൽ മറഞ്ഞുനില്ക്കും
പീയൂഷഭാജനം വേർവ്വെടുത്തീടേണം
മായത്താൽ ചെന്നു ഞാനെന്നുനണ്ണി
ആരണരൂപത്തെ കൈക്കൊണ്ടന്നേരം
വാരിജലോചനൻ ചെന്നു ചൊന്നാൻ.
ദാഹത്തെക്കൊണ്ടു വരണ്ടു വശംകെട്ടു
ദ്രോഹത്തെപ്പൂണ്ടിങ്ങു നിന്നിതു ഞാൻ
പീയൂഷം തന്നെന്റെയായാസം പോക്കേണം
സൂര്യതനൂജ! നീയെന്നിങ്ങിനെ

ആരണൻ ചൊന്നതു കേട്ടോരു നേരത്തു
സൂൎയ്യതനൂജൻ വണങ്ങിച്ചൊന്നാൻ
കഞ്ജവിലോചന! കാർമ്മുകിൽവൎണ്ണരേ!
നിൻചെതിയെല്ലാമറിഞ്ഞേനെന്നാൽ
മുക്തിയെ നൽകുവാൻ കൎത്താവായുള്ളോയേ!
സത്വരം നൽകുവനെന്നും ചൊല്ലി
അസ്ത്രത്തെക്കൊണ്ടങ്ങു ചിത്തത്തെ ഭേദിച്ചി-
ട്ടുത്തമപീയൂഷഭാജനത്തെ
മാനിച്ചെടുത്തങ്ങു നൽകിനിന്നീടിനാ-
നാനന്ദപീയൂഷതോയത്തെയും
പൂതനായുള്ളോരു മാധവൻചൊല്ലാലെ
സൂൎയ്യജൻ തന്നെയും വാസവിതാൻ
ഭൂതലം തന്നിലെ വീഴ്ത്തുന്ന നേരത്തു
ചേതന മേല്പെട്ടു പോയി മെല്ലെ
തൂമിന്നൽ നേരൊത്ത കാന്തിയുമായിട്ടു
വ്യോമത്തിൽ ചെന്നങ്ങു പൊങ്ങിതായി
സൂനുതൻനാശത്തെ കാണ്കയാലെത്രയും
ദീനത പൂണ്ടു താനെന്നപോലെ
വാരിജകാമുകൻ വാരുണഭാഗത്തെ
വാരിധിതന്നിൽ മറഞ്ഞാനപ്പോൾ
ഭേരിയും താഡിച്ചു പാൎത്ഥനും സേനയും
പാരാതെ പൂകിനാർ കൈനിലയിൽ.

അദ്ധ്യായം ൪൨

ഭാരതയുദ്ധം.

കാലം പുലന്നു കണ്ടൊരു നേരത്തു
കൌരവവീരൻെറ ചൊല്ലിനാലെ
നിമ്മലനായുള്ള ധമ്മജൻ തന്നുടെ
അമ്മാമനായുള്ള ശല്യരപ്പോൾ
സംഗരയോഗ്യമാം ഭൂഷണം പൂണ്ടിട്ടു
സംഗരഭൂമിയിൽ ചെന്നു നന്നായ്
പാത്ഥിവൻ തന്നെ വിളിച്ചൊരു നേരത്തു
ചീർത്തോരു കോപത്താൽ ധമ്മപുത്രൻ
സന്നദ്ധനായി മുതുന്നുനിന്നമ്പോടു
മന്നവൻതന്നുടെ തേത്തടവും
വില്ലും മുറിച്ചവൻ തന്നെയും ചെഞ്ചമ്മെ
തള്ളിവിട്ടീടിനാൻ ഭൂതലത്തിൽ
മൂർഛയും കൈക്കൊണ്ടു മൂർഛിച്ച കോപത്താൽ
മൂർഛ പൂണ്ടീടിന വില്ലെടുത്തു
വിക്ഷേപിച്ചീടിനാൻ തമ്മതനുജൻതൻ
വക്ഷസ്ഥലത്തിങ്കൽ ശല്യരപ്പോൾ
രാവണൻ തന്നുടെ ശക്തിയേററീടിന
രാമസഹോദരനെന്നപോലെ
ഭൂതലം തന്നിൽ മയങ്ങി വീണീടിനാൻ
ചേതന മാത്രമായ് ഭൂപതിതാൻ

കന്മഷവൈരിയാം കാർമ്മുകിൽവർണ്ണൻതാൻ
ധർമ്മജൻതന്നുടെ മാറിടത്തിൽ
നട്ടുനിന്നീടിന ശക്തിയെത്തന്നെയും
പെട്ടെന്നു ചെന്നു പൊരിച്ചു പിന്നെ
ഉൾത്താപം തന്നെയും തീർത്തു നിന്നമ്പോടു
ശക്തിയശ്ശക്തിയും നൽകിനിന്നാൻ.
മോഹമകന്നുള്ള മന്നവൻതാനപ്പോ-
ളാഹവത്തിന്നു മുതൃന്നു നന്നായ്
ശക്തി പ്രയോഗിച്ചു കൊന്നു വീഴ്ത്തീടിനാൻ
ശക്തനായുള്ളൊരു ശല്യർ തന്നെ
കൌരവവീരന്മാം കാത്തുനിന്നീടിനോ-
രാരണവീരന്മം പാഞ്ഞാരപ്പോൾ
കൈബലം പൂണ്ടുള്ള മാദ്രീതനുജൻതാൻ
സൌബലന്തന്നെയും കൊന്നാനപ്പോൾ
ശക്തനായ്മേവുമുലൂകനെ വെന്നിട്ടു
നൽസഹദേവൻ താൻ ബാണങ്ങളാൽ
വായുതനൂജനെപ്പേടിച്ചു നല്ലൊരു
വാജിമേലേറിന കൌരവൻതാൻ
യാത്ര തുടങ്ങിനാൻ പേടിച്ചു പേടിച്ചു
ചീർത്തൊരു രക്തപ്രവാഹത്തുടെ
സംഗരരംഗത്തെ വേവിട്ടു നേരത്തു
സഞ്ജയൻ ചൊല്ലിനാൻ മന്നവ! കേൾ
കൌരവനാഥൻെറ സേനകളെല്ലാമെ
പോരിങ്കലിന്നു മുടിഞ്ഞു കൂടി
ഉന്നതമാകുന്ന വാജിമേലേറുന്ന
തന്നെയിന്നെങ്ങുമെ കണ്ടതില്ലെ
എന്നതു കേട്ടൊരു മന്നവനേററവും
ഖിന്നത പൂണ്ടു തളർന്നു ചൊന്നാൻ

ആരാഞ്ഞു കാണേണം പാരാതെ ചെന്നു നീ
നേരെയിന്നെന്നുടെ സൂതനെന്നാ
എന്നതു കേട്ടൊരു സഞ്ജയൻ ചെഞ്ചമ്മെ
മന്നവൻതന്നെയും നോക്കിനോക്കി
സാരസ്വതമെന്ന വാപികാതന്നുടെ
പാരത്തു കണ്ടു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
വാട്ടമകന്നുള്ള വാരണദേശത്തെ
കോട്ടയുറപ്പിച്ചു വന്നുവേണം
സംഗരം കോലുവാൻ മാരുതി തന്നോടെ-
ന്നിങ്ങിനെ നിന്നോടു ചൊല്ലുവാനായ്
മന്നവൻ ചൊല്ലാലെ വന്നതെന്നിങ്ങിനെ
വന്ദിച്ചു ചൊന്നതു കേട്ടനേരം
ഖേദിക്കവേണ്ട നീ സംഗരഭൂമിയിൽ
ചേതന കൈവിട്ട മന്നവരെ
ജാനകീവല്ലഭൻചൊല്ലാലെ വാനവർ
വാനരസേനയെയെന്നപോലെ
നിർമ്മിക്കുന്നുണ്ടിപ്പോൾ വൈകാതെ ചെന്നു നീ
നമ്മുടെ താതനെ മാതാവെയും
കാന്തന്മാർ വേർവ്വിട്ടു മേവിനിന്നീടുന്ന
കാന്തവിലോചനമാരെയും നീ
വൈകാതെ ചെന്നു വരുത്തുകയെന്നിട്ടു
ദ്വൈപായനമെന്ന വാപികയിൽ
വാരുണമന്ത്രവും ധ്യാനിച്ചു കൌരവൻ
പാരാതെ ചെന്നങ്ങു മുങ്ങുനേരം
വാരണദേശത്തു പോകത്തുടങ്ങിനാ-
നാർയ്യനായുള്ളൊരു സഞ്ജയൻതാൻ
കണ്ടൊരുനേരത്തു ചെന്നെത്തീടിനാൻ
കൊണ്ടൽനേർവ്വർണ്ണന്റെ സോദരൻതാൻ

പാണ്ഡവന്മാരുടെ ദൂഷണമോതുന്ന
പാപി നീയെന്നിങ്ങു ചൊല്ലിച്ചൊല്ലി
ക്ഷോണിയിലിട്ടവൻതന്നുടെ കണ്ഠത്തെ
കോദണ്ഡം തന്നുടെ ഞാണുകൊണ്ടു
ഛേദിപ്പാനായി മുതൃന്നതുകണ്ടിട്ടു
വ്യാസമഹാമുനി വന്നു നേരെ
ഉഗ്രനായുള്ള നീയെന്നുടെ ശിഷ്യനെ
നിഗ്രഹിച്ചീടൊല്ലയെന്നും ചൊല്ലി
വേദന പോക്കി നടന്നോരു നേരത്തു
സൂതതനൂജൻതാൻ വേഗത്തിൽ പോയ്
സന്താപം പൂണ്ടുള്ള മന്നവൻതന്നുടെ
അന്തികെ ചെന്നു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
പോരിങ്കലിന്നു മുടിഞ്ഞ ജനങ്ങളെ
പാരാതെ നിർമ്മിപ്പനെന്നും ചൊല്ലി
സാരസപാതമെന്ന പൊയ്കയിൽ മുങ്ങിനാൻ
കൌരവനായകനെന്നിങ്ങിനെ
ദാന്തനായുള്ളൊരു മന്നവൻ താനപ്പോൾ
ഗാന്ധാരിയോടു കലന്നു നന്നായ്
ചീർത്തോരു മോദത്താൽ പുത്രനെക്കാണ്മാനായ്
യാത്രയ്ക്കു ചാലെത്തുനിഞ്ഞു നിന്നാൻ
വൈരിയായുള്ളൊരു കൌരവവീരനെ-
യാരാഞ്ഞു പോയോരു മാരുതിതാൻ
കാട്ടാളന്മാരുടെ ചൊല്ലാലെ ചെഞ്ചെമ്മെ
വാട്ടമകന്നുള്ള പൊയ്ക തന്റെ
തീരത്തു ചെന്നങ്ങു നിന്നോരു നേരത്തു
വാരിജനേത്രൻതാൻ ചെന്നു ചൊന്നാൻ
ശക്തനായുള്ളോരു കൌരവൻതന്നുടെ
മിത്രനായുള്ളൊരു മാമുനിതാൻ

ഉള്ളം തെളിഞ്ഞു കൊടുത്തൊരു മന്ത്രത്തെ
വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങി ജപിച്ചു നേരെ
ഇന്നെയഹസ്സിലൊരെട്ടര ചെല്ലുകി-
ലെന്നുമെ വെല്ലുവൊന്നല്ല ചൊല്ലാം
ഒന്നരനാഴികയുണ്ടെങ്കനിപ്പൂരിപ്പാൻ
ചെന്നതിൻമുമ്പെ മുടക്കവേണം
കൃഷ്ണൻതാനിങ്ങിനെ ചൊന്നോരുനേരത്തു
ജിഷ്ണുതൻപാവകബാണങ്ങളാൽ
കൌരവൻ മേവുന്ന പൊയ്കതാൻ നല്ലൊരു
വാപികപോലെയങ്ങാക്കി നിന്നാൻ
മാനിയായുള്ളൊരു കൌരവവീരൻതാൻ
ധ്യാനവും കൈവിട്ടു കോപത്തോടെ
തീരത്തു വന്നിങ്ങെത്തുന്നോരു നേരത്തു
പാരിച്ച താപത്താൽ ധമ്മപുത്രൻ
ചേലകരംതന്നെയും നൽകിനിന്നമ്പിനോ-
ടാലിംഗനംചെയ്തു നിന്നു ചൊന്നാൻ
വന്നവയെല്ലാമെ വന്നുതായെന്നാലും
ഇന്നിനി നമ്മിൽ നിരന്നു നന്നായ്
പാരിടം പാലിച്ചു മേവിനിന്നീടുക
വീരതയായത്തു തേറിനാലും
സോദരന്മാരെ മുടിച്ചു നിന്നീടിന
വാതതനൂജനെ വെന്നു നിന്നാൽ
ഭൂതലം പാലിച്ചു മേവിനിന്നീടുവാ-
നേതുമെയില്ലൊരു ബാധയെന്നാൽ
ഇങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടോരുനേരത്തു
തിങ്ങിനിന്നീടും വൻകോപത്തോടെ
ദന്തവും ദംശിച്ചു ചാരത്തു ചെന്നട-
നന്തകതുല്യനാം ഭീമസേനൻ

ആഹനിച്ചീടിനാനാശഗജങ്ങൾതൻ-
ദേഹവും കൂടക്കലുങ്ങുംവണ്ണം
തീർത്ഥത്തിന്നായിട്ടു വന്നൊരു സീരിതാൻ
പോർത്തലം തന്നിലെ വന്നനേരം
എന്തിവന്തന്നുടെ ചിന്തിതമെന്നിട്ട-
ങ്ങന്തകസൂനു തളർന്നനേരം
ചാരത്തു ചെന്നങ്ങു വാരിജലോചനൻ
പാരിച്ച വേദന പോക്കിനിന്നാൻ
സൂരിയായുള്ളൊരു സീരിതാൻ ചൊല്ലിനാൻ
കൗരവനായകൻതന്നെ നോക്കി
ശക്തനായുള്ള നീ ദുസ്സഹം ഹേതുവാ-
യിത്രമേൽ വന്നു ചമഞ്ഞിതെന്നാൽ
മാരുതിതന്നുടെ ബന്ധിന്നു നല്ലൊരു
പാരണയാകാതെ വേണ്ടതിപ്പോൾ
ആഹവം കൈവെടിഞ്ഞാപത്തു കൂടാതെ
ദേഹത്തെപ്പാലിച്ചുകൊൾകയത്രെ
ദുഷ്ടമാറ്റേവുന്ന വാർത്തകളൊന്നുമെ
ഇഷ്ടമായില്ലയദ്ദുഷ്ടനപ്പോൾ
വാമനാസ്സോയോരു സീരവരായുധൻ
നൈമിശരാജ്യത്തിൽ ചെന്നുപുക്കാൻ
വന്മദം പൂണ്ടുള്ള ബ്രഹ്മതനൂജനും
കന്മഷവൈരിയുമെന്നപോലെ
പാരമണഞ്ഞു പിണഞ്ഞു തുടങ്ങിനാർ
കൗരവവീരനും മാരുതിയും
ആഹനിച്ചീടിനാരാശഗജങ്ങൾ തൻ
ദേഹവും കൂടക്കലുങ്ങുംവണ്ണം
രുഷ്ടരായ്നിന്നങ്ങു ബാലിസുഗ്രീവന്മാർ
വട്ടത്തിൽ മുട്ടിപ്പൊരുന്നപോലെ

മമ്മങ്ങൾതോറുമടിച്ചുതുടങ്ങിനാർ
വന്മദമേററവും പൊങ്ങുകയാൽ
ചട്ടററു മേവുന്ന ദണ്ഡുകൾ തങ്ങളിൽ
ഘട്ടനംചെയ്യുയാലെട്ടുദിക്കും
പാണ്ഡവമദ്ധ്യമൻ ചുട്ടുനിന്നീടുന്ന
ഖാണ്ഡവംതന്നിൽനിന്നെന്നപോലെ
തീക്ഷ്ണതയേററവും പൂണ്ടുനിന്നീടുന്ന
തീപ്പൊരിപാരമെഴുന്നിതപ്പോൾ
വീരനായുള്ളൊരു കൌരവനായകൻ
പാരം വലിച്ചൊന്നടിച്ചുനേരം
ചേതന മാത്രമായ് ഭൂതലം തന്നിലും
വാതതനുജൻ താൻ വീണാനപ്പോൾ
ധമ്മതനൂജൻെറ സന്താപം കണ്ടിട്ടു
കന്മഷവൈരിയാം കാർവർണ്ണൻ താൻ
ദേഹത്തെച്ചെന്നു തലോടുന്ന നേരത്തു
മോഹവും തീന്നു തെളിഞ്ഞു നന്നായ്
ജൃംഭണം ചെയ്തങ്ങു ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
വമ്പനായുള്ളൊരു കൌരവൻ താൻ
തൽക്ഷിതി കൈവിട്ടിട്ടക്ഷണം നല്ലൊരു
പക്ഷിയെപ്പോലെയുയന്നു മെല്ലെ
മമ്മങ്ങൾതോറുമടിച്ചോരു നേരത്തു
കന്മഷവൈരിതൻചൊല്ലിനാലെ
ആഹനിച്ചീടിനാനൂരുതൻമദ്ധ്യത്തിൽ
സിംഹപരാക്രമനായ ഭീമൻ
തണ്ടാർമാതാണ്ടുള്ള കൌരവൻ താനപ്പോൾ
രണ്ടായ് മുറിഞ്ഞങ്ങു ഭൂതലത്തിൽ
കണ്ഠഗതപ്രാണനായങ്ങു വീണതു
കണ്ടുനിന്നീടിന ധമ്മപുത്രൻ

മണ്ടിയണഞ്ഞു തലോടുന്ന നേരത്തു
കൊണ്ടൽനേർവ്വർണ്ണൻ വൻകോപത്തോടെ
അന്തകസൂനവെക്കൊണ്ടിങ്ങു പോരുമ്പോൾ
സന്താപം പൂണ്ടവൻ താനും ചൊന്നാൻ
അമ്മാമൻ തന്നെയും കൊന്നുനിന്നെത്രയും
കന്മഷം പൂണ്ടുള്ള കാർവ്വർണ്ണരേ!
ഞങ്ങളിലെത്രയും വൈരവും പൊങ്ങിച്ചു
സംഗരത്തിങ്കൽ മുടിച്ചപോലെ
തങ്ങളിൽ തല്ലിമുടിഞ്ഞു നിന്നീടേണം
മംഗലരായുള്ള യാദവന്മാർ
വാശിപൂണ്ടുള്ളൊരു വാർത്തയെ മാനിച്ചി-
ട്ടീശനായുള്ളൊരു കേശവൻ താൻ
സൂര്യൻ മറഞ്ഞുതു കണ്ടൊരു നേരത്തു
കൌരവന്മാരുടെ കൈനിലയിൽ
പാരാതെ കൊണ്ടുപോയ് കൂട്ടിനിന്നീടിനാൻ
പാലിച്ചുകൊൾവാനായവ്വരേയും
കൌരവനായകൻതന്നുടെ ചൊല്ലാലെ
വീരനായുള്ളൊരു ദ്രോണി നേരെ
വൈകാതെ പോയങ്ങു പാണ്ഡവന്മാരുടെ
കൈനില തന്നിലും ചെല്ലുന്നേരം
പാലിച്ചുപോരുന്ന ഭൂതേശഭൂതങ്ങൾ
ചാലെത്തടുത്തു വശം കെടുത്താർ
ഖിന്നനായുള്ളൊരു ദ്രോണിതാനന്നേരം
പന്നഗഭൂഷണൻ തന്നെ നണ്ണി
മൂലാഗ്നിതന്നെ വളർത്തിനിന്നമ്പോടു
മാലുററു പൂജിച്ചാൻ മാണ്പിനോടു
രക്തം തുടങ്ങിന ധാതുക്കളോരോന്നെ
ഉത്തമസംഭാരമാക്കി നേരെ

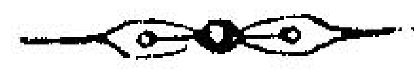
ഹോമിപ്പാനായിത്തുടങ്ങുന്ന നേരത്തു
സോമകലാധരൻ വന്നു ചൊന്നാൻ
ഭക്തിയെക്കണ്ടു തെളിഞ്ഞു നിന്നീടുന്നോൻ
സത്വരം പൂക നീ കൈനിലയിൽ
ഇങ്ങിനെ ചൊന്നതു കേട്ടോരു നേരത്തു
തിങ്ങിനിന്നീടും വൻമോദത്താലെ
പാരാതെ ചെന്നങ്ങകത്തു പുക്കെങ്ങുമെ
ആരായുന്നോരത്തു കാണായ്വന്നു
ഭദ്രന്മാരായുള്ള പാണ്ഡവപുത്രരെ
നിദ്രയും പൂണ്ടു കിടന്നാരപ്പോൾ
പാർത്ഥവവീരന്മാരെന്നതു ചിന്തിച്ചു
ചീർത്തൊരു വാൾകൊണ്ടറുത്തു പിന്നെ
തന്നുടെ താതനെ വെന്നവൻ തന്നെയും
ഒന്നല്ലയാത ശിഖണ്ഡിയെയും
പാരാതെ കൊന്നങ്ങു കൊണ്ടുപോയമ്പോടു
കൌരവനാഥനു കാഴ്ചവെച്ചാൻ
ബാലകന്മാരുടെയാനനം കണ്ടിട്ടു
മാലുററുനിന്നു പറഞ്ഞാനപ്പോൾ
എന്തെല്ലാം പാപിചൊല്ലോരാതെ കണ്ടിപ്പോൾ
സന്തതിനാശത്തെ ചെയ്തുകൂട്ടി
ഇങ്ങനെ ചൊല്ലി മരിച്ചുനിന്നീടിനാൻ
മംഗലം വേരററ മന്നവൻ താൻ
വേദനപൂണ്ടുള്ളൊരശ്വസ്ഥാമാവുതാൻ
വ്യാസവനത്തിന്നു പോകുന്നേരം
ബാലകന്മാരെ വധിച്ചതു കേട്ടിട്ടു
വാസവനന്ദനൻ കോപത്തോടെ
ഘോരമായുള്ളോരു ബാണവും സന്ധിച്ചു
പാരാതെ ചെന്നതു കണ്ടനേരം

ഈരേഴുപാരിന്നും കാരണമായുള്ള
വാരിജസംഭവബാണമെയ്താൻ
ദർപ്പം കലൎന്നു വിളങ്ങിനിന്നീടുന്ന
കല്പാന്തപാവകനെന്നപോലേ
ഘോരത പൂണ്ടങ്ങു ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
പാരിടം തന്നിലെ ലോകരെല്ലാം
കല്പാന്തകാലമണഞ്ഞുതെന്നിങ്ങിനെ
കല്പിച്ചു വേദന പൊങ്ങിനിന്നാർ
എന്തുപോലായെതെന്നിങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചു
സന്താപം പൂണ്ടുള്ള കുന്തീപുത്രൻ
കന്മഷവൈരിതൻ ചൊല്ലാലെ ചെഞ്ചെമ്മെ
ബ്രഹ്മാസ്ത്രംകൊണ്ടു തടുത്തു പിന്നെ
ബാണങ്ങൾ രണ്ടും തൻതൂണിയിൽ പൂകിച്ചു
ക്ഷീണനാക്കീടിനാൻ ദ്രൗണിയേയും
തിട്ടതിപൂണ്ടങ്ങു നിന്നോരു നേരത്തു
പെട്ടെന്നു ചെന്നു പിടിച്ചു കെട്ടി
ദയ്താതൻ ചാരത്തു പാരാതെ കൊണ്ടുപോയ്
ചേതനാപോക്കേണമെന്നു നണ്ണി
പാരാതെകൊണ്ടങ്ങു ചെല്ലുന്നനേരത്തു
വാരിജലോചനൻ താനും ചൊന്നാൻ
നിന്നുടെ പുത്രരെക്കൊന്നോരു വിപ്രനെ
ഇന്നിലം തന്നിൽ കുലപ്പെടുത്താൻ
ദോഷമില്ലേതുമെ പിന്നെയെന്നാകിലും
ദൂഷണമായിച്ചമഞ്ഞുകൂട്ടം
ഒത്തതു ചെയ്താലുമെന്നതു കേട്ടിട്ടു
സത്വരം കൊണ്ടു നടന്നനേരം
ദൂരവെ കണ്ടൊരു ദ്രൗപദിദേവിതാൻ
ചാരിച്ചു താപവും പൂണ്ടു ചൊന്നാൾ

നീചത നമ്മൊട്ട ചെയ്തുവെന്നാകിലും
ദേശികൻതന്നുടെ സൂനുതന്നെ
കെട്ടഴിച്ചുമ്പോടയച്ചു നിന്നീടുക
തിട്ടതി കൂടാതെയെന്നിങ്ങിനെ
കണ്ണടച്ചീടിനാൻ കണ്ടൊരു നേരത്തു
പുണ്യവാനായുള്ള ധർമ്മപുത്രൻ
വീരനായുള്ളൊരു മാരുതനന്ദനൻ
പാരാതെ കൊല്ലുകയെന്നും ചൊന്നാൻ
ധർമ്മതനൂജനും ഭീമനുമിങ്ങിനെ
തന്മതമായതു ചൊന്നനേരം
ശക്തനായുള്ള ധനഞ്ജയൻതാനപ്പോ-
ളുത്തമമായതിതെന്നു നണ്ണി
ശക്തനായുള്ളൊരു ദേശികസൂനുത-
ന്നുത്തമാംഗത്തിൽ വിളങ്ങി നിൽക്കും
നന്മണി ചാലെപ്പൊരിച്ചു നിന്നീടിനാൻ
വന്മദം പൂണ്ട ധനഞ്ജയൻതാൻ
ക്ഷീണനായുള്ളൊരു ദ്രൗണിയാനെത്രയും
നാണവും കെട്ടങ്ങു പോയനേരം
പാണ്ഡവന്മാരുടെ നാമങ്ങൾപോലുമി-
പ്പാരിലുണ്ടാകരുതെന്നു നണ്ണി
അക്ഷണം ധ്യാനിച്ചു ചൂഷിക തന്നെയും
വിക്ഷേപിച്ചീടിനാൻ ദ്രോണപുത്രൻ
അഞ്ചായി വന്നങ്ങു പാണ്ഡവവീരരെ
പഞ്ചത ചെയ്യാൻ തുടങ്ങുന്നേരം
പാലാഴിവർണ്ണൻെറ ചൊല്ലാലെ പാണ്ഡവർ
നാൽവരുമായുധം വെച്ചു നന്നായ്
വന്ദിച്ചു നിന്നതു കണ്ടൊരു നേരത്തു
വന്നുചുഴന്നൊരു ചൂഷികൻതാൻ

ആയുധപാണിയായ്മേവിനിന്നീടുന്ന
വായുതനയനെച്ചെന്നണഞ്ഞു
പത്മവിലോചനൻ ചൊല്ലിനാനന്നേരം
ഭസ്മമായ്പ്പോകാതെ ഭീമസേന!
ആയുധം വെച്ചു വണങ്ങിനിന്നമ്പോടു
വായുവെപ്പാലിച്ചുകൊൾക നല്ല
മാരുതിതാനതു കേട്ടൊരു നേരത്തു
വൈരിയായുള്ളൊരു വഹ്നിതന്നെ
ലോഹത്തെക്കൊണ്ടുടൻ വേഗത്തിൽ വഹ്നിയെ
ദേഹത്തിൽ കൊള്ളാതെയാക്കി നിന്നാൻ
ദൂരത്തു നിന്നോരു പാവകജ്വാലതൻ-
ചാരത്തു വന്നിങ്ങണഞ്ഞ നേരം
ധർമ്മതനൂജൻറെ ചൊല്ലാലെ ചെഞ്ചമ്മെ
കന്മഷവൈരിയാം കാർവർണ്ണൻതാൻ
ഉന്നതമായുള്ളൊരായുധം തന്നെയും
പിന്നാലെ ചെന്നു പിടിച്ചു പിന്നെ
നൽച്ചരണങ്ങളിൽ ചേർത്തുനിന്നീടിനാ-
നജ്ജ്വലിച്ചുള്ളോരു ചൂഷികയെ
ഖിന്നത കൈവിട്ട മന്നവരൈവരും
തന്നുടെ തന്നുടെ കൈനിലയിൽ
പാരിടം തന്നിൽ വളന്നു നിന്നീടുന്ന
ഭാരത്തെത്തീർത്തു വിളങ്ങി നിന്നാർ.

അദ്ധ്യായം ൪൪

അശ്വമേധം.

ദുഃഖിതനായുള്ള മന്നവൻതന്നോടു
നൽകൃപർ ചെന്നു പറഞ്ഞാരപ്പോൾ
ബന്ധുവായുള്ളോരു ദുശ്ശളപുത്രനും
കുന്തീതനൂജരുമെന്നിയെ താൻ
ചീർത്തുനിന്നീടുന്ന സേനകളെല്ലാമെ
പോർത്തലംതന്നിൽ മുടിഞ്ഞുകൂടി
ദാന്തനായുള്ളോരു മന്നവൻതാനപ്പോൾ
ഗാന്ധാരിയോടു കലർന്നു മേന്മേൽ
കൌരവന്മാരുടെ മാനിനീമാരുമായ്
പാരാതെ പുക്കിനാർ പോർക്കളത്തിൽ
ഉൗഴികളൊക്കക്കലുങ്ങുമാറുച്ചത്തിൽ
കേഴുന്ന നാദത്തെ കേട്ടനേരം
ധർമ്മജന്മാവിൻെറ ചൊല്ലാലെ ചെഞ്ചമ്മെ
കന്മഷവൈരിയും നന്മുനിയും
പാരിച്ചതാപത്തെ പോക്കി നിന്നീടിനാർ
ചാരത്തു ചെന്നു പറഞ്ഞു നന്നായ്
പിന്നാലെ ചെന്നങ്ങു പാണ്ഡവരൈവരും
മന്നവവീരനെ കാണുന്നേരം
ആര്യനായുള്ളോരു ധർമ്മതനൂജനെ
ചാരത്തു കൊണ്ടു പുണർന്നു പിന്നെ
വാതജൻതന്നെ വിളിച്ചോരു നേരത്തു
കംസാരിയായുള്ള കാർവ്വർണ്ണൻതാൻ

വണ്ണം തിരണ്ടൊരു ലോഹത്തെക്കാട്ടിനാൻ
കണ്ണില്ലയാതവൻ തന്റെ മുമ്പിൽ
പുത്രരെ കൊന്നവൻ താനിവനെന്നുള്ളൊ-
രുൾത്താപം പൂണ്ടങ്ങു പുൽകുന്നേരം
എണ്ണമില്ലാതോളം ഖണ്ഡമായി വന്നിതു
വണ്ണം തിരണ്ടുള്ള ലോഹഭീമൻ
മാരുതിമുമ്പായ മന്നവന്മാരെയും
ചാരത്തു കൊണ്ടങ്ങു പൂണ്ടു പിന്നെ
പാവനമായുള്ള ഗംഗയിൽ ചെന്നിട്ടു
നൈവാപകർമ്മവും ചെയ്തുകൂട്ടി
നിർമ്മലരായുള്ള പാണ്ഡവരെവരു-
മമ്മയെച്ചെന്നങ്ങു കണ്ടനേരം
വാരിജലോചനൻതന്നിലെ നണ്ണിനാൻ
ചാരിത്രം പൂണ്ടുള്ള ഗാന്ധാരിതാൻ
അന്ധനായുന്നിതെൻഭർത്താവെന്നുള്ളൊരു
സന്താപം പൂണ്ടുതാൻ പണ്ടുപണ്ടെ
കെട്ടിനിന്നീടിന ദൃഷ്ടി തുറക്കുമ്പോൾ
നഷ്ടമായ്പ്പോമിവരെന്നുറച്ചു
കുന്തീതനുജരെപ്പാലിപ്പാനായിട്ടു
ഗാന്ധാരിയോടു തെളിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ
കാല്ക്കൽ വീണീടിന പുത്രരെയിന്നു നീ
ഈക്ഷണം ചെയ്യേണമെന്നിങ്ങിനെ
എന്നതു കേട്ടോരു കൌരവനാരീതൻ
കണ്ണു തുറന്നങ്ങു നോക്കുന്നേരം
ആർത്തിയായുള്ളൊരു പാവകജ്വാലതൻ
നേത്രങ്ങൾ തന്നിലെഴുന്നു തിണ്ണം
കൈബലം പൂണ്ടുള്ള കുന്തീതനുജന്റെ
കാൽവിരൽ ചെന്നു ദഹിക്കുന്നേരം

ഉജ്ജ്വലിച്ചീടിന പാവകജ്വാലയെ
തച്ചുതകത്തൊന്നങ്ങച്ചുതൻതാൻ
പിന്നെയങ്ങെല്ലാരും ധന്യമായുള്ളൊരു
മന്ദിരം തന്നിലെ ചെന്നു പുക്കു
പൂജ്യനായുള്ളൊരു ധമ്മതനൂജനു
രാജ്യാഭിഷേകവുംചെയ്തു പിന്നെ
ലക്ഷ്മി വിളങ്ങുന്ന നൽപുരിതന്നെ പ്ര-
ദക്ഷിണമായി നടക്കുന്നേരം
വെൺചാമരങ്ങളാൽ വീശു തുടങ്ങിനാർ
ചെഞ്ചമ്മെ ഭീമനുമജ്ജുനനും
ഹംസങ്ങൾ തന്നുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ മേവുന്ന
ഹംസസ്വരൂപംതാനെന്നപോലെ
കന്മഷവൈരിയെയുള്ളിലുറപ്പിച്ചു
ധമ്മതനൂജൻ വിളങ്ങി നിന്നാൻ
ആനകളാദിയായ് മേവിനിന്നീടുന്ന
സേനകളോടു കലന്നു നന്നായ്
മന്ദം നടന്നങ്ങു മണ്ഡനമായുള്ള
മണ്ഡപംതന്നിലകത്തു പുക്കാൻ
എട്ടാശയെല്ലാമെ ഞെട്ടുമാറന്നേരം
കൊട്ടിച്ചു മേവിനാൻ ഭേരിയേയും
ചൂഴവും മേവുന്ന മന്നവരെല്ലാരും
കോഴയും വെച്ചു വണങ്ങി നിന്നാർ
മാരുതിമുമ്പായ സോദരന്മാരുമായ്
പാരിടം പാലിച്ചു മേവുംകാലം
ഘോരമായ്മേവുന്ന പാപങ്ങളെല്ലാമെ
വേരറുത്തീടേണമെന്നു നണ്ണി

ആശകൾ നാലും ജയിച്ചുവന്നമ്പോടു
കേശവൻതന്നുടെ ചൊല്ലിനാലെ
അജ്ഞത കൈവിട്ട ഗംഗാതനൂജൻതാ-
നശ്വമേധത്തെയും ചെയ്തുകൂട്ടി
നിർമ്മലനായുള്ള ഗാംഗേയൻതന്നോടു
ധർമ്മങ്ങളോരോന്നു കേട്ടു പിന്നെ
ആര്യനായുള്ളൊരു ധർമ്മജന്മാവുതാൻ
പാരിടം വാണു സുഖിച്ചിരുന്നാൻ.

ഇതി ഭാരതചരിതം.

അദ്ധ്യായം ൪൫

സ്വർഗ്ഗാരോഹണം.

ഉത്തമരായുള്ള പാണ്ഡവരൈവരും
ശത്രുക്കളോടു ജയിച്ചു നന്നായ്
ഭൂലോകം തന്നിലെ മാലോകരെല്ലാരു-
മാലംബമായി വിളങ്ങുംകാലം
വാരിജനേത്രനെക്കാണ്മതിന്നായിട്ടു
വീരനായുള്ള ധനഞ്ജയൻതാൻ
ദ്വാരകതന്നിലെ ചെല്ലുന്ന നേരത്തു
പാരാതെ വന്നൊരു ദാരുകൻതാൻ
വേദന പൂണ്ടു പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ
മാധവൻതന്നുടെ വേലയെല്ലാം
ക്ഷീണനായുള്ള ധനഞ്ജയൻതാനപ്പോൾ
പ്രാണനകന്നുള്ള ദേഹംപോലെ
പാരിടം തന്നിലെ വീണോരു നേരത്തു
ദാരുകൻ ചെന്നു തലോടിച്ചൊന്നാൻ
ചേതന വേർവിട്ട യാദവന്മാർക്കെല്ലാ-
മൌദകമാദിയായുള്ള കർമ്മം
പാരാതെ ചെയ്തിപ്പോൾ ഖേദവും തീർത്തുടൻ
ദ്വാരതകതന്നിലെ നാരിമാരെ
പാരുറവു മേവുന്ന ഗേഹത്തിലാക്കേണം
വാരിധി വന്നു തകർക്കുംമുമ്പെ

കെല്പനായുള്ളോരു വജ്രനെത്തന്നെയും
അപ്പുരി തന്നുടെ പാലകനായ്
ശത്രുക്കൾതന്നെയടക്കിനിന്നമ്പോടു
സത്വരം വാഴിച്ചു വെയ്ക്കവേണം
ചങ്ങാതിയായുള്ള പാണ്ഡവവീരനോ-
ടിങ്ങിനെ ചൊൽക നീയെന്നും ചൊല്ലി
പാരാതെയെന്നെയയച്ചിതെന്നിങ്ങിനെ
സാരഥി ചൊന്നതു കേട്ട നേരം
നൈവാപം മുമ്പായ കർമ്മങ്ങളോരോന്നെ
വെവ്വേറെ പൂരിച്ചു കൂട്ടിപ്പിന്നെ
നാരിമാരോടു കലർന്നിന്നങ്ങവൻ
ദ്വാരക കൈവിട്ടു പോകുന്നേരം
പാട്ടമകന്നുള്ള മാതരെയെല്ലാമെ
കാട്ടാളർ വന്നു പിടിച്ചുകൊണ്ടാർ
നാരീജനങ്ങളെ പാലിച്ചുകൊള്ളുവാൻ
പോരാതെ വന്നു ഞാനെന്നു നണ്ണി
വാസവനന്ദനൻ നിന്നൊരു നേരത്തു
വ്യാസമഹാമുനി ചെന്നു ചൊന്നാൻ
വമ്പനായുള്ള നീ പാലിച്ചുപോരുന്നോ-
രംഭോജനേർമുഖിമാരെയിപ്പോൾ
നന്മുനിതന്നുടെ ശാപംകൊണ്ടത്രെയി-
ക്കംബന്മാർ വന്നു പിടിച്ചുകൊണ്ടു
ഘോരനായുള്ളോരു മന്നവ! നിന്നുടെ
വീരത പോരായ്കയല്ല ചൊല്ലാം
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി മറഞ്ഞൊരു നേരത്തു
മംഗലമൂർത്തിയെയുള്ളിൽ നണ്ണി
സജ്വരനായുള്ളോരർജ്ജുനൻ പോയങ്ങു
വജ്രനെ വാഴിച്ചു വാഴ്വിനോടെ

യാദവന്മാരുടെ ഗേഹവും കൈവിട്ടു
വേദന പൂണ്ടങ്ങു ചെന്നു പിന്നെ
അന്ധകനാഥന്റെ വേലകളെല്ലാമെ
അന്തകസൂനുതന്നോടു ചൊന്നാൻ
എന്നതു കേട്ടോരു ധർമ്മതനൂജനും
മന്നിടം തന്നിൽ മയങ്ങി വീണാൻ
ദീനയായുള്ളൊരു കുന്തീതാനന്നേര-
മാനായപ്പൈതൽതൻപൂവലംഗം
ഭാവനകൊണ്ടു തന്നുള്ളിലുറപ്പിച്ചു
ദേവനോടൊന്നിച്ചു മേവിനിന്നാൾ
ആർത്തനായുള്ളോരു ധർമ്മതനൂജൻതാൻ
പാർത്തലം വേറിട്ടു പോവതിന്നായ്
പൂജ്യനായുള്ളോരു ശ്രീപരീക്ഷിത്തിന്നു
രാജ്യവും ചാലെ വഴങ്ങി നന്നായ്
ആശകൾ മൂന്നുമകന്നു നിന്നമ്പോടു
കേശവൻതന്നെയുമുള്ളിൽ നണ്ണി
ശക്തന്മാരായുള്ള സോദരന്മാരുമാ-
യുത്തരയായുള്ള ദിക്കു നോക്കി
ധന്യങ്ങളായുള്ള ദേശങ്ങളോരോന്നേ
പിന്നിട്ടു പിന്നിട്ടു പോകുന്നേരം
പിന്നാലെ പോകുന്ന പാഞ്ചാലിതാനമ-
മ്മന്നിടം തന്നിൽ പതിച്ചാളപ്പോൾ
അശ്വിജന്മാരും പതിച്ചുനിന്നീടിനാ-
രർജ്ജുനൻതാനുമങ്ങവ്വണ്ണമേ
എന്നതു കണ്ടോരു വായുതനൂജൻതാ-
നെന്തിതിൻകാരണമെന്നിങ്ങിനെ
ധർമ്മജൻതന്നോടു ചോദിച്ചു നേരത്തു
വന്മദം കാരണമെന്നും ചൊന്നാൻ

അസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടെന്നോടൊത്തവരില്ലെന്നു-
മെത്രയും മാനമുണ്ടർജ്ജുനനും
സുന്ദരൻ ഞാനെന്ന ഭാവമുണ്ടേററവു-
മിന്നകുലന്നതുകൊണ്ടു വീണു
ശാസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടെന്നോടൊത്തവരാരുമി-
ദ്ധാത്രിയിലെങ്ങുമില്ലെന്നു പാരം
മത്സരംകൊണ്ടത്രെ വത്സനായുള്ളൊരു
നൽസഹദേവൻതാൻ വീണുപോയി
കോമളയായൊരു ദ്രൌപദിദേവിക്കും
കാമുകന്മാരിലയ്യവരിലും
ഉൾത്താരിൽ ചേർന്നതു പാർത്ഥൻതാനെന്നിട്ടു
മൃത്യുവശഗതയായതിപ്പോൾ
കെല്പരിൽവെച്ചു പ്രധാനിഞാനെന്നൊരു
ദർപ്പമുണ്ടുള്ളിൽ നിനക്കു പാരം
എന്നങ്ങു ചൊല്ലുമ്പോൾ ഭീമനും ചെഞ്ചമ്മെ
മന്നിടം തന്നിൽ മറിഞ്ഞുവീണാൻ
ദീക്ഷിതനാമവൻ നോക്കുന്നും ചെയ്യാതെ
ദീർഗ്ഘമായുള്ളൊരു മാർഗ്ഗത്തൂടെ
പാരാതെ പോരുമ്പോൾ ചാരത്തു പൂകിനാൻ
ഘോരമായുള്ളൊരു സാരമേയം
ആലംബമില്ല മററാരുമേയെന്നെ നീ
പാലിച്ചുകൊള്ളേണമെന്നും ചൊന്നാൻ
ദീനനായുള്ളൊരു ശ്വാനനും താനുമായ്
യാനംതുടങ്ങിനാൻ മുന്നെപ്പോലെ
അംബരംതന്നിന്നു വന്നതു കാണായി
ബന്ധുരമായ വിമാനമപ്പോൾ
നിർഗ്ഗുണരൂപത്തെ നിശ്ചയിച്ചുള്ള നീ
നിർഗ്ഗമിച്ചീടുകയെന്നിങ്ങിനെ

ദൂതന്മാർ ചൊന്നതു കേട്ടോരു നേരത്തു
ഭൂതലപാലകൻ താനും ചൊന്നാൻ
ഖിന്നനായ്‌വന്നുനിന്നാശ്രയിച്ചീടിനാൻ
മുന്നമെ താനിവനെന്നെയെന്നാൻ
ദീനനായുള്ളോരു ശ്വാനനെ വേറിട്ടു
യാനമേറീടുകയില്ല ചൊല്ലാം
എന്നവൻ ചൊന്നതു കേട്ടോരു നേരത്തു
കർണ്ണങ്ങൾ രോധിച്ചു ദേവദൂതൻ
പോവതിനായിത്തുടങ്ങുന്ന നേരത്തു
കേവലം മേവുന്ന ശ്വാവുതന്നെ
അന്തകസൂനുതാൻ നോക്കുന്ന നേരത്തു
അന്തകനായിട്ടു കാണായ്‌വന്നു
അപ്പൻതാനങ്ങു മറഞ്ഞോരു നേരത്തു
അച്യുതൻതന്നെയുമുള്ളിൽ നണ്ണി
യാനത്തിന്മേലെ കരേറിനിന്നീടിനാൻ
ദീനത കൈവിട്ടു മന്നവൻതാൻ
അക്ഷതമാദിയാം മംഗലജാലങ്ങ-
ളൊക്കവെ വന്നു നിരന്നുതപ്പോൾ
ആലവട്ടങ്ങളും വീത്തു തുടങ്ങിനാർ
ചാലെ വളന്നുള്ള ചാമരവും
വാനിടംതന്നിൽനിന്നാനകദുന്ദുഭി
താനെ മുഴങ്ങിത്തുടങ്ങീതപ്പോൾ
പുണ്യവാനായുള്ള ധർമ്മജന്മാവുതാൻ
വിണ്ണകംതന്നിലകത്തു പുക്കാൻ
സോദരന്മാരെയും ദയിതയെത്തന്നെയും
* ചോദിച്ചനേരത്തു ദൂതനപ്പോൾ

* അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ.

ഘോരമായുള്ളൊരു നാരകദേശത്തു
പാതകം പൂണ്ടിട്ടു മേവുന്നിപ്പോൾ
കാണുന്നതാകിലൊ കാണിയും വൈകാതെ
പ്രാണനകററുവാൻ തോന്നുമത്രെ
ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലിയമ്മന്നവവീരനെ
അങ്ങൊരു കോണത്തു കൊണ്ടുപോയി
കണ്ടാലുമെന്നവൻ ചൊന്നൊരു നേരത്തു
ഇണ്ടലും പൂണ്ടവൻ നോക്കുന്നേരം
പാതകവാരിയിൽ ഭാൎയ്യയെത്തന്നെയും
സോദരന്മാരെയും കണ്ടനേരം
പട്ടാങ്ങുകെട്ടൊരു നാകലോകാപ്തിയി-
ലിഷ്ടമില്ലൊട്ടുമെയെന്നും ചൊല്ലി
തള്ളിയെഴുന്നൊരു സന്താപംകൊണ്ടതിൽ
തുള്ളിനിന്നീടുവാനോങ്ങുന്നേരം
വിണ്ണവർദൂതന്റെ ചൊല്ലാലെയങ്ങവൻ
കണ്ണുമടച്ചങ്ങു നിന്നു പിന്നെ
അക്ഷണം നോക്കുമ്പോൾ മന്നവവീരരെ
സൽഗ്ഗികളായിട്ടു കാണായ്‌വന്നു
വായുതൻചാരത്തു ഭീമനെക്കാണായി
വാസവൻ ചാരത്തു പാൎത്ഥനേയും
അശ്വികൾതന്നുടെ ചാരത്തു കാണായി
അശ്വിജന്മാരെയുമവ്വണ്ണമെ
വിണ്ണവരെല്ലാൎക്കും ലക്ഷ്മിയായമ്പൊടു
തന്വംഗിതന്നെയും കാണായ്‌വന്നു
അശ്വത്ഥാമാവു മരിച്ചതെന്നിങ്ങിനെ
മിച്ഛയായ്‌പണ്ടു നീ ചൊന്നമൂലം
അല്പമായുള്ളൊരു പാപത്തെയിങ്ങിനെ
മുൽപാടു കണ്ടത്രെ തേറിനാലും

ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലിന വാസവദൂതൻ താൻ
മംഗലനായുള്ള മന്നവനെ
മൎത്ത്യനെന്നുള്ളൊരു ഭാവത്തെപ്പോക്കുവാൻ
സ്വൎദ്ധുനി തന്നിൽ കുളിപ്പിച്ചപ്പോൾ
അത്ഭുതമായുള്ള ചേലകൾ നൽകിനാർ
കല്പകദാരുക്കൾ വായ്പിനോടെ
മാനുഷനെന്നുള്ള ഭാവവും കൈവിട്ടു
വാനവനായിച്ചമഞ്ഞു പിന്നെ
എണ്ണമില്ലാതൊരു പുണ്യങ്ങൾ പൂരിച്ചു
വിണ്ണകംതന്നിൽ വിളങ്ങിനിന്നാൻ.

സമാപ്തം.

ആജ്ഞയാ കോലഭൂപസ്യ
പ്രാജ്ഞസ്യോദയവൎമ്മണഃ
കൃതയാ നശ്യതേ ദോഷഃ
കലേർഭാരതഗാഥയാ.

Printed at the Kamalalaya Printing Works, Trivandrum 1113.

